הארץ

יום שישי ג' בחשון תשנ"ו, 27 באוקטובר 1995 VOL 77/23181 OCTOBER 27 6.20 שקלים

כולל מע"מ, באילת 5.30 שקלים

פתרונות בזמן!!!

לביא

* שעוני נוכחות ותוכנה לחישוב שעות עבודה

לביא מחשבים בע"מ: הירדן 29 ר"ג, טל' 03-6775110

ילצין לקה בהתקף לב נוסף; ספק לגבי יכולתו להמשיך ולשלוט ברוסיה

מאת עקיבא אלדר וסוכנות הידיעות

נשיא רוסיה, בוריס ילצין, לקה אתמול בהתקף לב קל ואושפז בבית חולים במוסקווה. הקרמלין מיהר להדגיש כי הנשיא בן ה-64, אשר שב ביום שלישי מביקור בארה"ב ובצרפת, אינו נתון בסכנה, וכי הוא ממשיך לנהל את ענייני המדינה. עם זאת, התקף הלב השני של ילצין זה ארבעה חודשים עשוי לעורר ספקות לגבי יכולתו להמשיך ולהנהיג את רוסיה לאורך זמן.

ראו עמוד 11א

"אין כל כוונה להחליף את ילצין. הנשיא נמצא בשליטה מלאה. עד כה אין כל סימן לכך שהוא אינו מסוגל למלא את תפקידו", אמר דובר הנשיא, איגור איגנטנקו. עוזריו של ילצין הודיעו על דחיית ביקורו בסין, שתוכנן להתקיים בחודש הבא, וכן על דחיית ועידת הפסגה של מנהיגי בוסניה, קרואטיה וסרביה, המתוכננת להתקיים במוסקווה ביום שלישי הבא.

עוזרו הראשי של ילצין, ויקטור איליושין, אמר לסוכנות הידיעות איטאר-טאס כי הנשיא לקה בלבו בבית כפרי מחוץ למוסקווה, בשעה שעבר על מסמכים רשמיים, וכי הוטס מיד במסוק לבית החולים. איליושין ייחס את התקף הלב למאמץ שהיה כרוך בנסיעה בת חמשת הימים לצרפת ולארה"ב.

דובר הבית הלבן, מייק מק'קארי, אמר אתמול כי הממשל בוואשינגטון עוקב מקרוב אחר מצבו של נשיא רוסיה, ושולח לו איחולי החלמה מהירה. הדובר ציין כי לא ידוע לו על צעדים מיוחדים שהממשל נוקט נוכח מחלתו של ילצין.

על אף חילוקי הדעות בין ממשל קלינטון לנשיא ילצין סביב צירופן של מדינות ברית ורשה לשעבר לנאט"ו ותוכנית השלום בבוסניה, מוסיפה ארה"ב לתמוך ביציבותה של ממשלת ילצין, ומגלה עניין בהישארותו בבחירות הקרובות.

מחלתו של נשיא רוסיה גרמה אתמול לירידה בשער המארק הגרמני ובחוזה הנקוב של הרוסיה, ולעלייה במחירי הנפט. אולם, באופן כללי לא נרשמו תנודות חריפות בשוק ההון, וכמה סוחרים אף טענו כי פרישתו של ילצין "תסמן את המהירה ברוסיה".

המחלה, הדומה לזו שממנה סבל ילצין בחודש יולי, "קשורה לגורמי לחץ אינטלקטואליים וגופניים שהשפיעו על הנשיא בנסיעתו האחרונה", אמר איליושין.

ביולי ייחסו בקרמלין את בעיית הלב של ילצין ללחצים הכרוכים בהנהגת המדינה, הנתונה במתיחות פוליטית וחברתית קשה ובסכסוך בצ'צ'ניה. מחלת האיסכמיה ממנה סובל ילצין מאופיינת בהפרעה בזרימת הדם ללב, בגלל הסימת עורק המוביל אליו דם. רופאים רוסיים מהמרכז אמרו כי העובדה שילצין שב חולה תוך תקופה קצרה אכן מדאיגה, אך אין משמעותה בהכרח כי חייו בסכנה.

"כאשר חולה עובר שני התקפים בתקופה כה קצרה, על הרופאים לשקול ברצינות לנתח", אמר פרופ' בראיין פנטסקס, מנהל רפואי באגודת הלב הבריטית. איליושין אמר כי ילצין יאובחן היום סופית, אך הדגיש

(סוף בעמוד 18א)

הצלום: רויטר

צלמי עיתונות מחוץ לבית החולים שבו מאושפז נשיא רוסיה. ילצין שהה בבית כפרי מחוץ למוסקווה והוטס לבית החולים במסוק

התחקיר המסכם של הרמטכ"ל: ליקויים קשים בתפקוד הכוחות בפיגועים בלבנון

האלוף לוין לא קיבל דיווח על יציאת הנגמ"ש של סרן אוחנה מהמוצב

מאת איתן רבין
סופר הצבאי של "הארץ"

הרמטכ"ל, רב אלוף אמנון שחק, ערך אתמול בלשכתו תדריך מקיף על מותם של 9 חיילי גולני בשתי תקריות בדרום לבנון, לפני כשבועיים. שחק לא פרסם את מסקנותיו. בתום הדיון הוא שוחח עם אלוף פיקוד הצפון, עמירם לוין, ונראה שהורה על שינוי נהלים ומעקב אחר ביצוע הפקודות. ככל הנראה, כבר היום יורה לוין על השינויים.

כל אלופי המטכ"ל השתתפו בתחקיר, למעט אילן בירן ובני אופיר. בנוסף להם, השתתפו גם ראש חטיבת המבצעים במטכ"ל, תת אלוף גבי אשכנזי, מפקד יחידת הקישור בדרום לבנון, תא"ל גיורא ענבר, מפקד עוצבת הגליל, תא"ל שמואל צוקר, מפקד החטיבה המרחבית, אלוף משנה א', ומפקד הגדוד של גולני שהיה מעורב בתקריות, סגן אלוף א'.

בתחקיר התגלו ליקויים קשים בתפקוד הכוחות בגזרה, בחלוקת הסמכויות ובתפקוד שרשרת הפיקוד, ממפקד החטיבה ומטה. התגלו פקודות לא ברורות, הבדל בדיעבד, וגם נהלי התנועה בדרך עפר. לאלוף לוין לא דווח על יציאת הנגמ"ש מהמוצב, בתקרית שבה נהרגו 6 חיילים, והוא לא עקב אחר הנעשה. מקור בכיר שהשתתף בתחקיר אמר: "התחקירים בפיקוד הצפון היו שטחיים. הרמטכ"ל מתח ביקורת על שהתחקירים לא היו מושלמים".

אלוף פיקוד הצפון, עמירם לוין, פתח את הדיון וסקר בהרחבה את הנסיבות של שתי התקריות. ביום חמישי לפני שבועיים נהרגו שלושה חיילים, בהתקפת חיזבאללה על שיירה של גולני. שלושה ימים לאחר מכן הופעל מטען לעבר נגמ"ש של החטיבה, וגרם למותם של ששה חיילים נוספים. לוין, שערך השבוע תדריך על התקריות, אמר כי מצא כמה ליקויים. ואולם, הוא לא הודיע על מסקנות אישיות.

אלוף פיקוד הצפון סיים את דבריו, וקצינים בכירים הציגו תחקירים שנערכו ברמות נמוכות יותר, ואת הלקחים שהופקו מהם. תחילה דיבר המג"ד, סא"ל א', שסקר בפירוט את עליית הנגמ"ש על מטען. הוא גולל את השתלשלות העניינים מרגע שמפקד הפלוגה, סרן יוסי אוחנה ז"ל, ביקש אישור לצאת מהמוצב. המג"ד אמר, כי אישר לאוחנה לצאת עם שני הנגמ"שים מהמוצב, לאחר שקיבל את אישור מפקד החטיבה.

סא"ל א' נשאל גם על דרך העפר שבה נעו שני כלי הרכב, ובה הופעל המטען, ובפרט על הנוהל בפיקוד הצפון האוסר נסיעה של נגמ"שים כאלה בדרך עפר. לטענתו קיבל את אישור המח"ט. התחקיר העלה ליקויים בשיקול הדעת של המג"ד.

אחריו דיבר מפקד הגזרה המרחבית, אל"מ א'. הוא הודה למעשה כי אישר את יציאת הכוח, לפי הערכה שאין איום של מטענים, אלא של טילי סאגר. מדעתו שהובעה בתחקיר מתברר, כי גם הוא טעה בשיקול הדעת.

מפקד יחידת הקישור בדרום לבנון, תא"ל גיורא ענבר, סיכם את מסקנותיו. גם הוא סקר את שתי התקריות, ואמר כי מפקד הגזרה הוא שנתן את האישורים.

הלקחים של תא"ל ענבר: 1. אסור לנוע בדרכי עפר, בנגמ"שים שאינם ממוגנים ממטענים. 2. יש לבדוק את הנסיעות בלילה, כל מקרה לגופו, ואת קבלת ההחלטות באירועים מוגדרים. 3. האיום המרכזי הוא להתרגל לשגרה, ויש לשנות נהלים גם בתחום הזה.

בתום הסקירה המורחבת של שלושת הקצינים, סיכם שוב האלוף לוין את התחקירים. אז נפתח דיון חופשי, כשהרמטכ"ל שאל מדי פעם שאלות נוקבות, בעיקר בנוגע לפקודות ולשרשרת הפיקוד שאישרה אותן. הועלה גם שיקול דעתו של סרן אוחנה ז"ל, אך הנושא לא הורחב. המג"ד שב וטען: "כל מה שעשיתי אישית, היה באישור של מפקד הגזרה".

אלופים הביעו הסתייגויות מהתחקירים, ואחד מהם טען כי התחקיר של מפקד הגזרה המרחבית היה לקוי ושטחי. לדבריו, הקצין לא וידא בזמן האירוע שהוראותיו מגיעות לסרן אוחנה ואכן מבוצעות. עם זאת, לא תגר כי אלופי המטכ"ל בהחלטות. לבסוף סיכם הרמטכ"ל את הדיון, מבלי שאמר את מסקנותיו. שחק הזהיר את המשתתפים, כי מי שייתפס בהדלפה של התחקיר "יילך לשבת [illegible]".

(סוף בעמוד 18א)

שעתה המגומגמת של המשטרה
חנה קים
עמ' 2ב

ירושלים של כסף
עקיבא אלדר
עמ' 3ב

פדיון הנפש מידי השטן
גבי זהר
עמ' 4ב

הכבוד האבוד של המוסד
אמיר אורן
עמ' 5ב

הזעם השוחד
יורם ברונובסקי
עמ' 6ב

זכות יציאה רק באמבולנס
עמירה הס
עמ' 7ב

תרבות וספרות
עמ' 8-9

הטלוויזיה של השבוע
יורם ברונובסקי
עמ' 12ב

בגליון זה
60 עמודים
בחמישה חלקים

לוח העיר

חלק ב' – 10-11
חלק ג' – 10-11
חלק ד' – 5-12
חלק ה' – 1-12

בורסה

בסיכום שבועי ירד מדד הבר"ם ב-2.7% – פי 4 מהירידה במשתנים. אתמול עלה מדד המשתנים ב-0.40% לרמה של 192.22 נקודות. המחזור התכווץ אתמול ל-61 מיליון

שערי מטבע

	דולר	השינוי
יציג	3.0300	-0.16%
שחור	3.05	—
סל		
יציג	3.4915	-0.07%

כריסטופר ייפגש עם אסד ביום שני; לא מתכנן מסע דילוגים במזה"ת

לבנון קוראת לישראל לחזור שוב על הצעתה לנסיגה אחרי הפסקת אש

מאת עקיבא אלדר
שליח "הארץ" בוואשינגטון

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). מזכיר המדינה האמריקאי וורן כריסטופר החליט במפתיע להיפגש ביום שני עם נשיא סוריה חאפז אל אסד, במאמץ נוסף להזיז את עגלת המשא ומתן הסורי-ישראלי מהמשבר העמוק שאליו נקלע. דובר מחלקת המדינה, ניקולס ברנס, אמר אתמול בשיחה עם כתבים אמריקאים, כי אין מדובר במסע דילוגים בין דמשק לירושלים, אלא בביקור של מספר שעות בדרכו של המזכיר מעמאן, שם ישתתף בוועידה הכלכלית, בחזרה לוואשינגטון.

ברנס הסביר כי לאחר שתי פגישות רצופות עם ראש הממשלה יצחק רבין, הגיע כריסטופר כי הגיעה השעה להיוועץ גם עם הנשיא הסורי. השניים לא נועדו מאז ביקורו של כריסטופר במזרח התיכון לפני ארבעה חודשים. "איני מצפה לפריצת דרך בשיחה זו", הדגיש ברנס.

קודם לכן נמסר מפי דיפלומטים ישראלים וערבים בוואשינגטון כי השיחות שקיימו ראשי הממשל עם רבין ועם שר החוץ הסורי, פארוק א-שרע, לא הניבו תוצאות מעשיות.

רבין הודיע שלשום לנשיא ארה"ב ביל קלינטון כי הוא מעדיף להמשיך במשא ומתן אמיתי עם סוריה, אך התלונן שדמשק הפכה לעיר מקלט לאנשי חמאס "שהוקיעו בעת התהליך" בבירות ערביות אחרות, כמו גם לארגוני הסירוב הפלשתיניים.

בתשובה לשאלתו של קלינטון אמר רבין, כי הבעיה אינה נעוצה ברצונה של ישראל בשלום עם סוריה, אלא ברצונו של הנשיא אסד.

רבין אמר עוד לנשיא קלינטון כי סוריה מעניקה הגנה לחיזבאללה בכך שהיא מאפשרת לאנשיו לפעול באין מפריע, וכך היא גם נוהגת באספקה צבאית מאיראן לחיזבאללה העוברת בשטחה. רבין העלה את ההשערה שהסורים עושים זאת כאמצעי לחץ על ישראל, בכוונה שהדבר ירכך את עמדותיה במשא ומתן. לדבריו, המסר השלילי שסוריה שולחת בדרך זו לציבור הישראלי ישיג מטרה הפוכה.

רבין הוליך בדבריו את קלינטון בניקסון

רבין סיפר לקלינטון על תלונתה של קוסטה ריקה כי בכוונה על העלאת שגרירותה בירושלים, נעלה בפניה סוריה את שערי קבוצת המדינות הבלתי מזדהות.

ישראל מוסיפה לדחות רעיונות אמריקאיים לאמץ סדר יום חדש למשא ומתן, במקום הנושא הביטחוני, וכן אפשרות לדון על סידורי הביטחון בערוץ השגרירים. סוכם שצוות השלום האמריקאי יוסיף לפעול בערוצים שונים במאמץ לגשר על הפער בין הצדדים בענייני נוהל.

במהלך טקס הענקת פרס ישיר לקלינטון מטעם ראשי המגבית וקרן היסוד, סייע הנשיא לראש הממשלה להחלץ ממבוכה. בנאומו הזכיר רבין כי כאשר נבחר לראש ממשלה ב-1992, נבחר הנשיא ניקסון לנשיא ארה"ב. לאחר שלאה רבין לחשה באוזניו "קלינטון", תיקן רבין את דבריו והתלוצץ: "אשתי תמיד משפצת אותי". קלינטון הוסיף ברוח טובה שאמר גם ניקסון היה נשיא, כאשר רבין שירת בוואשינגטון בתפקיד שגריר ישראל.

לפני כן, בלשכתו של מזכיר המדינה וורן כריסטופר גזר קלינטון במספרי המזכירה את סרט בעקבות הפרפר שאחר משמרי הראש התנגד להשאיל לראש הממשלה. עקב לוח זמנים צפוף לא התפנה רבין להחליף את בגדיו לאחר הטקס בקונגרס ללבוש הרשמי, כפי שנדרש בהזמנה לקבלת הפנים לרגל הענקת הפרס.

(סוף בעמוד 18א)

דוברו של ערפאת: תפקידו של ראש עיריית ניו יורק הוא להיות "בובה" של היהודים

עזה (ע"ח). מרואן כנאפני, דוברו של ערפאת, אמר אתמול, כי תפקידו של ראש עיריית ניו יורק הוא להיות "בובה" של היהודים. כנאפני הביע את כעסו על ראש העיר רודולף ג'וליאני, משום שגירש את יו"ר אש"ף יאסר ערפאת, מקונצרט שנערך השבוע למנהיגי העולם, ב"לינקולן סנטר" בניו יורק. "בפעולתו, ניסה (ג'וליאני) לזכות בביקורו הזיופי והמוצלח של ערפאת", אמר כנאפני והדגיש, כי "אנו יודעים שתפקידו של ראש עיריית ניו יורק הוא להיות הבובה של הלובי היהודי הישראלי בניו יורק".

ג'וליאני חזר ואמר שלשום כי צדק בהחלטתו לסלק את ערפאת מהקונצרט, וציין, כי הוא "רוצח וטרוריסט". שני ראשי העיר הקודמים של ניו יורק – אד קוך ודייוויד דינקינס, וכן נציגים של ממשלת ארה"ב, מתחו ביקורת על צעדו של ג'וליאני.

MAGNIFY
אל פסק – UPS
177-022-3123
מאגניפי – מערכות אלקטרוניות בע"מ

04081524

השב"כ דחה הצעה למנות דובר

באחרונה קיים השב"כ דיונים בנושא, ואף החל בחיפוש מועמדים מתאימים לתפקיד

מאת יוסי מלמן

שירות הביטחון הכללי דחה הצעה למנות דובר לארגון. נודע, כי באחרונה התקיים בשב"כ דיון בנושא, ואף נעשו מגעים ראשוניים עם מועמדים פוטנציאליים לתפקיד, בכלל זה דוברים של משרדי ממשלה אחרים. אולם, בסופו של דבר החליט ראש השב"כ, שלא למנות דובר בשלב זה.

ראו עמוד 5ב

יחד עם זאת, סוכם באותן התייעצויות, כי תימשך מדיניות הפתיחות כלפי התקשורת. במסגרת מדיניות זו העניק ראש השב"כ, בתקופה שהוא נמצא בתפקידו, תדרוכים לעיתונאים נבחרים, והראיון ל"הארץ" והשתתף במסיבת עיתונאים.

במגעיו עם העיתונות, השמיע ראש השב"כ, ביטויים שעוררו עליו את רוגזם של מנהיגי הליכוד, שרים בוועדת השרים לענייני היתרים מיוחדים לחקירות השב"כ, היועץ המשפטי לממשלה וכן עיתונאים שלא הוזמנו לפגישות עמו.

מבדיקה שעשה "הארץ" עולה, כי בממשלה יש רוב לרעיון למנות דובר לשב"כ. שר המשפטים דוד ליבאי, התומך בהצעה, הדגיש עם זאת, כי התפקיד יהיה קשה ביותר. "איני מקנא במי שייבחר לתפקיד", אמר. שר הביטחון, בנימין בן אליעזר, אף סבור, כי יש מקום לפרסם את שמו של ראש השב"כ. לדבריו, "בלי שהדבר יפגע בפעילות המבצעית של השב"כ".

שר האנרגיה גונן שגב, לעומת זאת, מתנגד למינוי דובר ולפרסום שמו של ראש השב"כ. לדבריו, "חשוב שהשב"כ יתרחק מאור הזרקורים".

רוב השרים תומכים, אך הנושא לא ידון בממשלה

עם זאת, אין בכוונת השרים התומכים במינוי דובר לארגון, להעלות את הנושא בישיבת ממשלה. הם סבורים, כי החלטה על כך צריכה להתקבל על-ידי השב"כ עצמו, בתיאום עם ראש הממשלה, האחראי מיניסטריאלית על הארגון.

הסטודנטים עומדים לשבות ביום א'. רובינשטיין: אין עילה לשביתה

מאת אור קשתי
סופר "הארץ" לענייני חינוך

אגודות הסטודנטים במוסדות השונים להשכלה גבוהה השלימו אתמול את הכנותיהן לקראת השבתת הלימודים ביום ראשון הקרוב, מועד חידוש שנת הלימודים האקדמית. התאחדות הסטודנטים מוחה על אי הקמתה של ועדה ציבורית לעניין שכר הלימוד במוסדות להשכלה גבוהה, וכן על חריגות של כמה מהמוסדות מהסכם הקיים בעניין שכר הלימוד.

בפגישה שהתקיימה אתמול בין יו"ר התאחדות הסטודנטים הארצית, רון סטוראי, לבין מנכ"ל המועצה להשכלה גבוהה, גודי וילכה, הושגה לדברי הסטודנטים, "התקדמות מועטה בלבד". שר החינוך, אמנון רובינשטיין, גינה אתמול את השביתה הצפויה.

לדברי ראשי הסטודנטים, הושגה כבר הסכמה עם המועצה להשכלה גבוהה באשר לעניינים שיידונו בוועדה. מלבד שאלת שכר הלימוד, תעסוק הוועדה גם ב"גבייה השחורה" של המוסדות, ברמת ההוראה, תנאי הלימוד, בסיוע כלכלי לסטודנטים באמצעות הלוואות ומלגות, בהרחבת מערכת המעונות, בפיקוח על שכר הלימוד המשולם במכללות פרטיות, וכן בהקמת מוסד בוררות, אשר יטפל בחריגות של המוסדות להשכלה גבוהה מההסכמים עמם.

העניינים שבהם לא הושגה הסכמה הם הרכב הוועדה וקביעת העומד בראשה. בחודשים האחרונים הציעו הסטודנטים וכן השר רובינשטיין כמה מועמדים, אך כל צד פסל את מועמדיו של הצד השני.

מלבד הדרישה להקמת הוועדה הציבורית לאלתר, תובעים הסטודנטים כי האוניברסיטאות יבטלו את החריגות שחרגו ממסקנות ועדת קוברסקי בעניין שכר הלימוד לשנה הנוכחית. ראשי התאחדות הסטודנטים מסרו אתמול כי לדרישה זו, וכן לדרישה למינוי בורר מוסכם אשר יבדוק את החריגות בשנים קודמות, מתנגדות האוניברסיטאות.

השר רובינשטיין, שהוא גם יו"ר המועצה להשכלה גבוהה, אמר אתמול כי אין כל עילה להשבתת הלימודים ביום ראשון. לדבריו, "אין חילוקי דעות באשר לצורך המיידי בהקמת ועדה שתקבע את שכר הלימוד, התשלומים הנלווים ומועד הסיוע, החל מהשנה הבאה. הדיונים מתמקדים כעת במינויו של יו"ר מוסכם לוועדה. מינוי זה הוא עניין של ימים ספורים, ואין כל צורך בהשבתת יותר מ-120 אלף סטודנטים בשל כך".

בהתייחס לטענות הסטודנטים בדבר חריגות מדו"ח ועדת קוברסקי אמר שר החינוך: "כמו בעבר, כל חריגה תטופל באופן מיידי. מסקנות ועדת קוברסקי מיושמות כבר ארבע שנים, וכל הבעיות שהיו עד כה נפתרו תוך זמן קצר. אין כל צורך ואין כל היגיון בנקיטת צעדים חריפים דווקא בשנה האחרונה ליישום מסקנות הוועדה, בגלל עניינים שאפשר לפתור אותם".

אביטן, אנג'ל ושב"ס חויבו לפצות משפחת אסיר שנרצח בכ-300 אלף ש'

אסירי העולם רצחו את חיים שושן בתאו ב-83'

מאת גבי זהר

אסירי העולם הרצל אביטן ושמעיה אנג'ל ושירות בתי הסוהר, חויבו בבית המשפט המחוזי בחיפה לשלם פיצויים בסך כ-300 אלף שקל לעזבונו של האסיר המנוח חיים שושן. חיים שושן נרצח בתאו שבאגף רקפת בכלא אילון, ב-16 בנובמבר '83.

נשיא בית המשפט המחוזי, ידי מרגלית, פסק כי הפיצויים הם בגלל קיצור תוחלת חייו של שושן, וכן בשל הכאב, הסבל ועגמת הנפש שנגרמו לו מהרגע שהותקף ועד מותו.

כן ישלמו אביטן ואנג'ל 10,400 שקלים, הוצאות קבורה ומצבה להורי האסיר שנרצח, מאיר שושן, ואסתר לוריישוש, שמתה לפני חצי שנה. אסירי

(סוף בעמוד 2א)

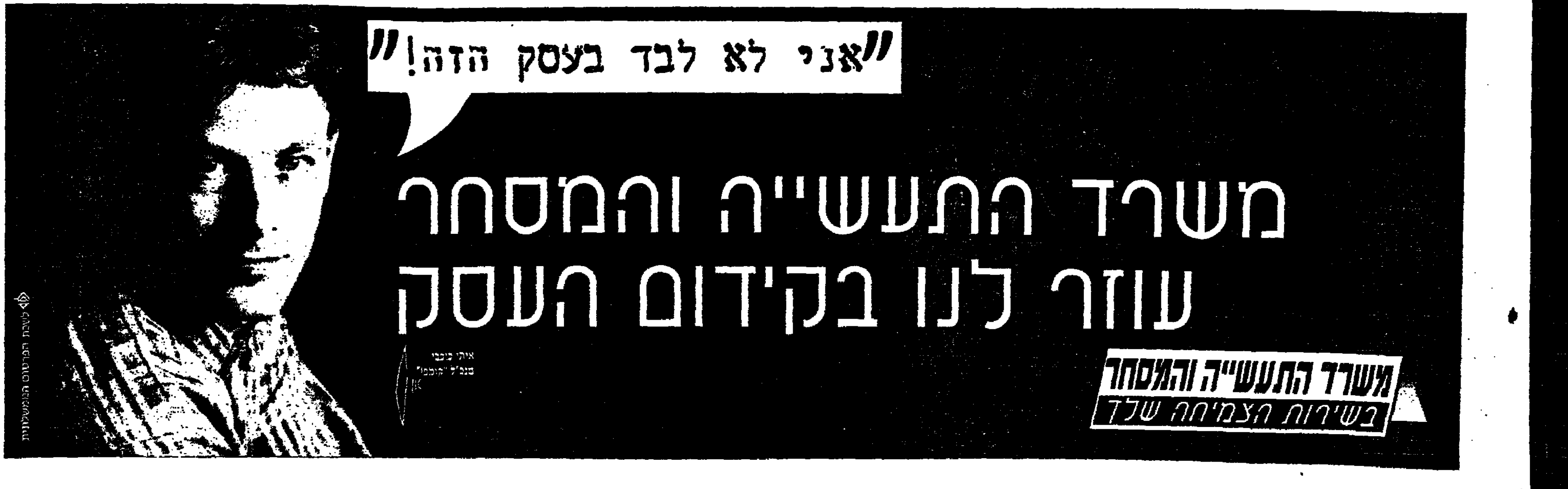

CITROEN XM TURBO. למעט מאוד אנשים מגיע כזאת.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

צה"ל הסיר את האנדרטה לחללי השריון בצומת קבטיה

18 קציני משטרה פלשתינאים יבואו כנראה מחרתיים לג'נין, ויכינו את הגעתם של 1,000 שוטרים מיריחו

מאת אורי ניר ואהרן רבין

ראשי מערכת הביטחון הפלש־תינית המעורבים האורחים בג'נין, המשיכו אתמול בהכנות עם אנשי המנהל הצבאי, לקבלת השליטה בעיר. בסוף השבוע יוסכם כנראה על בואם לעיר של 18 קציני המשטרה הפלשתינית, לקראת בואם של 1,000 השוטרים לג'נין ולאזור.

צה"ל המשיך לפנות מתקנים מנפת ג'נין, ובתוך ימים אחדים יושלם הפינוי, למעט ממקרת הפד־סיבה, שפינויה יתבצע בתחילת נובמבר. בטקס שנערך אתר הגה־רים בצומת קבטיה, הוסרה האנדר־טה לזכר 51 חללי צה"ל, שנפלו בקרב על עמק דותן במלחמת ששת הימים. בטקס השתתפו נצי־גי צה"ל ונציגי חטיבת השריון, שאנשיה נפלו בקרב. כמה מהם מתו על העברת האנדרטה, שנלק־חה למוזיאון חיל השריון בלטרון. יחד אתה הועבר גם הטנק הירדני, שהוצב בצומת מאז המלחמה.

הפלשתינאים הביעו שמחה על פירוק האנדרטה, אך טענו כי צה"ל היה צריך להשאיר את הטנק במקומו. גורמי צבא העריכו, כי אם צה"ל לא היה מעביר את האנ־דרטה מהאזור, הפלשתינאים היו הורסים אותה כמה ימים לאחר הפריסה מחדש. האנדרטה היחידה שנותרה כעת בצומת, ניצבת במר־כז בית הקברות של חיילי צבא עיראק, שנהרגו באזור במלחמת השחרור.

בבניין עיריית ג'נין נערכה אתמול ישיבת תיאום ותכנון, בין ראשי מנגנוני הביטחון הפלשתי־ניים וראשי המשטרות האזרחיים בעיר, בראשות מפקד כוחות הבי־טחון בגדה, תא"ל אסמאעיל ג'אבר.

בישיבה השתתפו גם מושל ג'־נין מטעם הרשות, היכמת זייד, ראש העירייה האליד אברושהי, מפקד המשטרה הפלשתינית בעיר, זיאד עדשאת, ומפקד מנגנון הביטחון המסכל, אחמד ג'רדאת.

נציג הרשות בוועדת הקישור הביטחונית העליונה עם ישראל, עמיד זיאד אל־אטרש, אמר כי הע־ברת השליטה על העיר עצמה (אזור A) תיעשה יום אחד לפני העברת השליטה בנפת ג'נין (אזור B). הוא אמר בראיון לקול־ישראל, כי בימים הקרובים יבואו קציני הקישור של שני הצדדים את המ־פות התוכניות לפריסת הכוחות הפלשתיניים, ואת התוכניות להע־ברת כוחות מיריחו לג'נין. הם יקבעו את מתכונת הפעולה של הסיורים המשותפים, והמסלולים מדויקים.

היום או מחר אמורים הצדדים לקבוע את אופן בואם של 18 קצי־ני המשטרה הפלשתינית לג'נין, מחרתיים. הם יבואו ככוח חלוץ ל־1,000 השוטרים, שיתחילו להי־גיע כנראה ב־13 בנובמבר, בשיי־רה מיריחו. בעיר תוקם לפחות תחנת משטרה אחת, ו־5 תחנות נוספות יוקמו בעיירות ובכפרים מסביב, באזור B, בפירוט הזה:

● התחנות בכפרים יאבוד ומיית־לון (בכל אחת: 50 שוטרים, 2 כלי רכב, 9 רובים ו־17 אקדחים.

● התחנות בכפרים ראעי, ג'לק־מוס וזבוקין (בכל אחת: 45 שוט־רים, 2 כלי רכב, 8 רובים ו־15 אקדחים.

אל־אטרש מסר, כי בימים הק־רובים יתחילו קצינים משני הצ־דדים לקיים "תמרונים יבשים" בתיאום ובשיתוף פעולה ביטחוני. עוד אמר, כי לאחר שיובהר שמנג־נון התיאום והקישור מוכן לפעו־לה, יוחלט על מועד בואם של השוטרים.

אל־אטרש הדגיש, כי ניתנה הו־ראה להכנות פתח באזור ג'נין, למנוע ידויי אבנים על כוחות צה"ל שייסוגו מהאזור, או התנכ־לות כלפיהם בדרכים אחרות. מפ־קד חטיבת ג'נין, אלוף משנה רני, אמור להעביר את השליטה בשטח לעמיתו הפלשתינאי, עם השלמת הפינוי מהאזור.

מקורות בפיקוד המרכז מסרו, כי ההיערכות מחדש מסביב ג'נין תהיה מודל לפינוי הערים האח־רות בגדה. אלוף הפיקוד, אילן בי־רן, יקיים טקס בימים הקרובים באזור ג'נין. בעיר ביקרו אתמול נציגי הקונסוליה האמריקאית בי־רושלים. הם שוחחו עם ראש העי־רייה ועם פעילי פתח.

שלשום שב לגדה עז אדין אישריף, מבכירי הזרוע הצבאית של אש"ף, בעל דרגת עמיד (תת אלוף). אישריף הוא "המתאם הכ־ללי של וועדות השטחים הכבו־שים", ולפי ידיעות בשטחים, הוא מיועד לכהן כמושל אזור טול־כרם. עם בואו אמר, כי לא נמסר לו רשמית על מינויו לתפקיד.

בבית לחם הורכבה ועדה של פעילי פתח, שתכין את טקסי חג המולד. נסיגת צה"ל מהעיר אמו־רה להתחיל 3 ימים לפני החג. דובר הוועדה מסר, כי הרשות הפ־לשתינית לא תמנע מאיש את הגישה לרחבת הכנסייה.

אלוף משנה רב צדקה יתמנה לראש מינהלת התיאום של רצו־עת עזה, במקום אל"מ עמי גבר. את המינוי אישר הרמטכ"ל, רב אלוף אמנון שחק.

7 מינהלות התיאום והקישור בגדה יהיו כפופות לוועדה ביטחונית אזורית

מאת אורי ניר

מינהלת התיאום והקישור, שהחלה לפעול שלשום ליד ג'־נין, נמנית עם 7 מינהלות (DCO – בראשי התיבות באנ־גלית) המתוכננות לפעול בגדה. אחת מהן פועלת ביריחו. בנוסף לה, יש שתי מינהלות ברצועת עזה.

בראש המבנה של מסגרות התיאום והקישור בענייני ביט־חון, בין ישראל לפלשתינאים, עומדת ועדת הקישור הביטחונית המשותפת, הממונה על כל הצ־דדים. ראשיה הם תת אלוף הר־צל בץ, והעמיד (תא"ל) זיאד אל־אטרש. הסכם אוסלו קובע במפורש את תחומי העיסוק של הוועדה – פיקוח על מערכת הקישור הביטחונית, ממסרת להח־לפת מידע ביטחוני, יישוב סכ־סוכים ומחלוקות ביטחוניים, וכדומה.

הוועדה כוללת גם 5 עד 7 קצינים מכל צד, והיא אמורה להתכנס אחת לשבועיים בשגרה, או בתוך 48 שעות לפי בקשה מיוחדת של אחד הצדדים.

כתחות למסגרת־העל הזו, הו־קמה ועדה ביטחונית אזורית בג־דה, שתגלוש על 7 מינהלות התיאום והקישור של הנפות. בראש הוועדה בגדה עומדים אלוף משנה משה אלעד, ועמיד (אל"מ) רג'וב ערשאת. הוועדה האזורית תכונס בתדירות גבוהה יותר מהוועדה העליונה. כל אחד מהצדדים החברים בה, יקיים חדר מצב לצרכי תיאום וקישור, שיפעל 24 שעות ביממה. תקשו־רת ישירה תתקיים בין חדרי המ־צב. המטה הישראלי יהיה בבית אל, והפלשתיני באתר סמוך לר־מאללה.

עבודה רצופה

בכל נפה תפעל מינהלת תיאום וקישור (מת"ק). המתארים להצבת המינהלות נקבעו בהסכם טאבה. כל מינהלה תדווח על ענייני ביטחון שוטפים לוועדה האזורית, ותפעיל את הסיורים המשותפים בשטח.

לכל צד במינהלה יהיה צוות בן 6 קצינים, כולל מפקד הצוות, שיהיה בדרך כלל סגן אלוף. המינהלה תפעל בכל שעות היי־ממה, ותמיד יימצאו בה לפחות 2 קצינים מכל צד (מפקד משמ־רת תורן וקצין נוסף), שיתחלפו בכל 8 שעות.

המת"ק תקיים קשר שוטף עם הסיורים המשותפים (JP), סי־ירוד בשטח ברציפות, 24 שעות ביממה. המינהלה גם תפעיל "יחידות משותפות ניידות" (JMU), שיישלחו למטרות נקו־דתיות ארעיות, במקרה של אי־רוע ביטחוני הנוגע לישראלים ולפלשתינאים גם יחד – או לפי הולטה משותפת של המת"ק.

המת"קים בנפות יוזו גם מס־גרת לתיאום וקישור בעניינים אזרחיים, כחלק ממבנה נפרד (שבעל עודי קשר למבנה הביט־חוני המקביל). בראש המבנה הא־זרחי תעמוד ועדה משותפת לתיאום וקישור בעניינים אזר־חיים (JCAC).

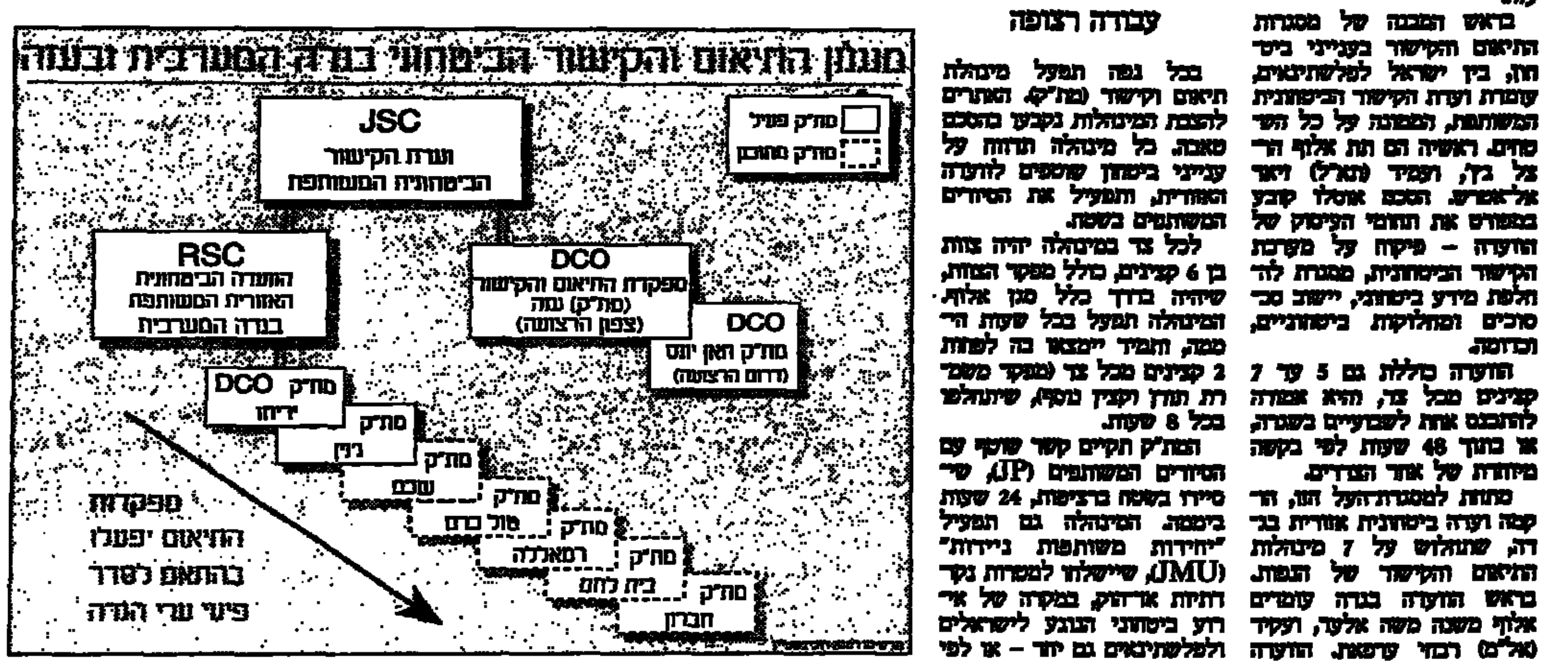

אבו־עלא תוקף בחריפות את סלילת הכבישים העוקפים; "חלק ממעשה ההתנחלות"

מאת אורי ניר

ראש המועצה הפלשתינית בפו"ם על הסכם טאבה, אחמד קריע (אבו־עלא), תקף אתמול בחרי־פות את ישראל על סלילת הכ־בישים העוקפים בגדה. לטענתו, הסלילה נעשית בצורה חד־צדדית, תוך הפקעת אדמות, בניגוד לה־סכמי אוסלו, והיא "עלולה לק־טול את תהליך השלום".

קריע כינס מסיבת עיתונאים באל־בירה, ליד רמאללה, וגינה את הפקעת הקרקעות בגדה, שמתבצעות לצורך סלילת הכ־בישים. הוא ביקש להזים את האשמות שנשמעו בציבור הפ־לשתינאי, שלפיהן הרשות הפ־לשתינית הסכימה לסלילת הכבישים.

קריע הדגיש, כי הסכם טאבה אינו מתייחס כלל לכבישים העוקפים. "אני אומרתי בתמורה, שהכבישים האלה הם חלק ממ־עשה ההתנחלות", אמר, "ולכן התנגדתי להם מאוד ותמיד". הוא סירב לומר, אם הפלשתי־נאים הגישו מחאה לישראל על סלילת הכבישים. עם זאת טען, כי זהו חלק מ"התוצאות נגד הז־מן, במאמץ ליצור עובדות בש־טח, וזה דבר שאנו דוחים בתוקף".

עוד אמר, כי הכבישים הם למעשה שלוחה של ההתנחלויות, ומהווים הרחבה שלהן. לדבריו, העבודה מנוגדת להצהרת העק־רונות, שקבעה כי לא ייעשה דבר בתקופת הביניים שעשוי להשפיע על הסוגיות שנדונו להס־דר הקבע – ובהן ההתנחלויות.

דובר משרד החוץ הגיב, כי סוגיית הדרכים העוקפות לא נכ־ללה אמנם בטקסט של הסכם טאבה, אך היא הועלתה פעמים רבות במו"מ, בכל הדרגים, והפ־לשתינאים מכירים אותה היטב. יתר על כן, נמסר, הובהרה היטב לפלשתינאים הזיקה בין מועדי סלילת הכבישים למועדי יציאת צה"ל מערי הגדה.

מקורות ביטחוניים מסרו, כי בהתייעצויות עם הפלשתינאים על מועדי הפינוי, נדונה באינט־נסיביות בעיית הכבישים העוק־פים, תוך ציון התוואי המתוכנן. לפלשתינאים הובהר שכל הכ־בישים ייסללו באזור C, וכי הס־לילה היא כורח המציאות, כדי למנוע חיכוך בין אנשי המשטרה הפלשתינית למתנחלים.

עוד מסרו המקורות, כי בעת התייעצויות הודגש שלערביי הג־דה תהיה רשות מלאה להשתמש בכבישים העוקפים.

צילום: אלברטו דנקברג

טקס הסיום של קורס לשוטרות פלשתינאיות התקיים אתמול בעזה

רשות העתיקות השהתה בצו סלילת כביש עוקף בית־לחם בשל פגיעה באתר עתיקות בי־ם

ביטלה את הצו לאחר ששונה תוואי הכביש

מאת מרב משר

רשות העתיקות הוציאה אתמול צו הפסקת עבודה לקבלן המבצע את סלילת כביש עוקף בית לחם, בשל פגיעה באתר העתיקות הסמוך לתוואי הכביש. בעקבות התחייבות של מע"צ שהעבודות לא יפגעו באתר, התירה הרשות מאוחר יותר את חידוש עבודות הסלילה.

לצד תוואי הכביש המתוכנן בעמק רפאים בירושלים נמצאת חורבת עין הניה, שבה נתגלו בעבר נימפאון (מזרקת מים) וכנ־סייה ביזנטית מעוטרת בפסיפ־סים. התוואי המקורי של הכביש אמור היה לעבור באתר העתי־קות, אבל רשות העתיקות בי־קשה ממע"צ לבחור תוואי חלופי, שימנע פגיעה בעתיקות ויחסוך ביצוע של חפירות הצלה שיעכבו את סלילת הכביש.

בניגוד להסכם בין הרשות למע"צ, הקובע שכלים כבדים לא יעברו דרך אתר העתיקות, עברו אתמול בבוקר טרקטורים של הקבלן דרך האתר ופגעו בעתיקות. מפקח מטעם רשות העתיקות, שנכח במקום, הוציא צו להפסקת העבודות בהתאם לסמכותו המעוגנת בחוק, והר־שות מחתה בפני מע"צ על כך שלא עמדה בהסכם וגרמה נזק בלתי הפיך לאתר.

בעקבות הוצאת הצו התקיימה שיחה בין מנכ"ל רשות העתי־קות, אמיר דרורי, למנכ"ל מע"צ, בן ציון סלמן. בפגישה סוכם כי תוואי הכביש לא יעבור באתר אלא ישיק לו, וכלים כב־דים לא יעברו באתר העתיקות. לאחר ששונה ההסכ־מה, התירה הרשות את המשך סלילת הכביש ועבודות מע"צ התחדשו.

שבת

	ע"ש	מוצ"ש
ירושלים	4.19	5.31
תל־אביב	4.37	5.33
חיפה	4.28	5.31
באר שבע	4.35	5.32

אתמול

טלוויזיה

מעניין ואיטי מדי

יומן ותרבות עם יעל דן, ערוץ 1 22:30

ערב מוצלח עבר על הטלוויזיה הכללית: שידור הגיגי מוצלח מירדן, עם חיים יבין כמגיש בשטח ואהוד יערי שמס־ביר מהי המציאות בימינו הסמכותית שאין כמוה, שהופכת כל משפט כמעט לאבחנת המצאה. עם הרוכל הירדני שלמד להתאונן על הקמצנות של התיירים הישראלים; משחק כדור־סל עם כל המתח הדרוש בסוף; יעל דן עם תוכנית מעניינת ובעלת אופי, אם כי בקצב איטי מדי.

לא הבנתי את שיקולם של מנהלי הערוץ בתום משחק הכדורסל. ראינו הארכה. כמובן. וגם אוהבי כדורסל יודו שאי־אפשר לקטוע משחק לפני הסוף. אבל מה אחר כך? האם שקופיות ההסות לא היו מוכנות? האם המהדרים של יעל דן בוששו להגיע? לשם מה שידורי התגובות מהמגרש? למה לשאול למשל את גדי הבלר, שפחות או יותר הביא את הניצחון, אם ההרגשה שלו טובה או רעה בהמשך התברר שגם רלף קליין התרגש ושמציאותו של גיא גודס, הפלא ופלא, לא משמחת אף אחד.

יעל דן הגנה את אלופה הדיש בתוכנית שעסוקה בסימן אייטמים שעסקו בהם אנשי, באושר, בסבל איום, ברגשות פורצים ללא רסן, ושילמה על התלהבות הזאת בחוסר קצב. כמעט כל פריט בתוכנית היה טוב ונוגע ללב, אך ארוך מדי. הכתבה על הבמאית ג'ולי שלז שעשתה את סרט התעודה על הטרגדיה של משפחת קיקס, היתה מרשימה, למרות יסודות מבשרי קיטש (שיהה כמבנית נוספת למשל). פשוט: שלז מרבית סבבי ומעניין. אחר כך הובא קטע משיר שתובר לבקשת רפי קיקס, מפי אוהיאל שלומי. מרגש אך ארוך מדי.

הכתבה על הסרט "חולה אהבה בשיכון ג'ימל" היתה מבוצ־עת ללא פגם וערוכה היטב, אבל התגלגלה לשיחה שנשמעה ארוכה עד לבלי גבול עם השחקנית חנה אזולאי הספרי. קטע הבידור שחתם, עם בנות פסיה, עמד בניגוד צורם, ברמתו ותוכנו, לאווירה הרכה והכשית באמת ששלטה בתוכנית. חבל.

חגי חיטרון

תיאטרון

שידוך בעייתי

תיאטרון "גאריק" מציג: "שידוכין" מאת גוגול. תרגום: יעקב בסר. עיבוד: קמיה סוטוצקי, בימוי: ילנה קריינדלין, תפאורה ותלבושות: ילנה סטפנובה

צריך להתחיל מדברי השבח רותקי: לא מרבים להעלות אצלנו את המחזה המבדיק הזה של גוגול על האילוץ החברתי שבנישואין ועל אומללותם של המשתדכים.

לא כל יום, קם גם גוף תיאטרוני חדש, שחלק ממעצביו היו שייכים פעם לתיאטרון "גשר". כל שחקני התיאטרון בהצגה זו, הם בוגרי הסטודיו של ניסן נתיב בירושלים, שזו הפקתם המקצועית הראשונה, ועל כך הם ראויים לעידוד. אבל, חוששני שבכך מסתיימים דברי השבח. לבמאית ילנה קריינדלין יש הרבה מאוד רעיונות, אבל חלקם הגדול הוא מקומי (לצורך אפקט, בדרך כלל מגוחך), ורובם המכריע חיצוניים. היא מצליחה לשעשע פה ושם, אבל רוב הזמן היא כופה על שחקניה סגנון מוחצן, רעשני וצעקני. ייתכן שעם הרבה ניסוי וגיבוש, היה מתקבל כאן סגנון היאה להצגה בה מתרוצצות הקריקטורות הנפשיות של גוגול, אבל בינתיים, יש כאן מהומה במסווה של סגנון.

לשחקנים הצעירים המוכרים לרשותם, יש הרבה מאוד התלהבות, אבל זאת תבונתם העיקרית. אולי רק לאחד או שניים מהם יש את היכולת הטכנית והניסיון לעצב משהו אנושי, בתוך המהומה (בעיקר ברוך ברנר בתפקיד קוצ'קרוב, ולרגעים מעטים מאוד תמרה שטרן בתפקיד אגפיה). השאר הוא בעיקר מרץ הנעורים. גוגול זקוק ליותר.

מיכאל הנדלזלץ

מחול

דמויות אפורות

"יואנאי": כוריאוגרפיה – מעה דר; רקדניות – אידיס לטה, גלית זוממי, ניבה סודאי, קאיפו כהן, נעה דר; מוסיקה – אייל קצב; תלבושות ותפאורה – שוליה ברנמנחם; תאורה – יעקב ברסי

המחול מתאר אגף נשים בבתים מוסלמים, שגישת הגברים אליו אסורה, ולכן נעו חמש רקדניות על הבמה, ללא הפסקה. הרכב קאמרי שכזה, מחייב שכל אחת מהן תהיה ברמה של סולנית, אבל להוציא את גלית הממי, שהיא רקדנית מחוננת להפליא ושהאנרגיה שבתנועה זורמת ויוצרת איכות תנועה מהפנטת, שאר הרקדניות הן ברמה טכנית נמוכה וחלקן דמו־יות אפורות ללא כל הקרנה בימתית.

דר עשתה נסיון מעניין, אם כי לא חדש בעולם המחול, לנסות לשלב מוטיבים תנועתיים הודיים עם המחול המודרני. לזכותה ייאמר שלא גלשה לגימיקים ויש גם כנות בפתרונות התנועתיים. אבל דומני, שאלה פתרונות שצפים כדבור ראשו־ני של חיפוש, ויש יותר מדי חומרים סתמיים.

היצירה מתחילה בתנועת "אגיסטה" של חמשת הרקדניות, בתנוחות של אלים הודיים, אחר כך כל אחת מהן יוצאת לדרכה. מלבד דר, שיצרה דמות עם אלמנטים הומוריסטיים, שאר הדמויות נראו דומות זו לזו. החומרים התנועתיים, הדינמיקה והשימוש במרחב היו כמעט זהים לכל הדמויות, כך שהמיפגשים ביניהן לא הולידו כל התפתחות.

התלבושות של ברמנחם שכיסו וגילו טפחים של גוף הרקדניות, באמצעות שכבות שהזכירו לי תחבושת גדולה, לא התמיאו.

דומני, שדר עדיין מחפשת את עצמה ומה שראינו בתוכניות האחרונות שלה "שביר" ו"ראשים בעשב", הוא עדיין קצה הקרחון.

רות אשל

אביטן, אנג'ל

(סוף מעמוד א1)

העולם ושירות בתי הסוהר אף ישאו בהוצאות משפט ושכר טר־חת עורך דין, עבור הוריו של שושן, בסך 12 אלף שקלים. מי־דע זה מסר העיתון "כלבו" בחי־פה.

חיים שושן, שריצה 15 שנות מאסר בשל הריגה, נרצח בתאו ביותר מ־20 דקירות סכין. 10 דקות לפני שגופתו של שושן נמצאה בתאו, נקלטו במצלמת הוידיאו שהוצבה באגף, אביטן ואנג'ל, כשהם נכנסים לתא מס־פר 12, תאו של שושן. כעבור 5 דקות, עזב אביטן את התא, כעוד אנג'ל נשאר וניקה את כתמי הדם בתאו של שושן.

האזינו ביום א' בערוץ 7 משעה 16:00
איתן דנציג יראיין את
גיל אמיד - מנכ"ל
הנדימון
רשת עשה זאת בעצמך
מראיינת אורחת: העיתונאית סיגל בר־קובץ־דינר

יגי' אמת
אני מציע להגביל את חירותו של דדי צוקר ולתת לעזר לנוע במהרה להסדר קבע
ציור: בן קדר

הכיבוש השחיתות וההפקרות בכבישים ממיתים את שמחת החיים
ארץ בחירה באתי אלייך מנתיבי הטוהר ובקומתך התמירה מצדק שמתי את מלוא אמונתי באדם

ציור: יהודה בן יהודה

אין לכם מושג כמה מרגש לקבל בחו"ל שי הדר מהודר מישראל...

שי זהב
אריזת שי קרטון בעיצוב ייחודי או בתיבת עץ מטוארת (להזמנות עד 10 נוב' 95) במחירים הטובים ביותר בארץ, לדוגמא:
אשכוליות אדומות/לבנות כ־15 ק"ג רק 138 ש"ח
פומלית כ־15 ק"ג רק 158 ש"ח
(אירופה המערבית-שוק משותף)

שי זהב קלאסי
אשכוליות אדומות/לבנות (כ־10 ק"ג), יין ירדן חרמון לבן, בונבוניירת תמרים ממולאות, שלישיית טעמי דבש "יד מרדכי" ובונבונירת קליפות תפוזים בשוקולד
רק 190 ש"ח
(אירופה המערבית-שוק משותף)

כתר יינות איכות
שלישיית יינות "ירדן-גולן" באריזת עץ דו-שימושית מרהיבה
רק 252 ש"ח
(אירופה המערבית-שוק משותף וארצות הברית)

מחויבות לזמן אספקה
על כל תבילה-מקבלים אישור מסירה לפי דרישה

לחנוכה וחג המולד

...וכמה פשוט לשלוח

להזמנות וקבלת העלון אנא התקשרו בהקדם ורשמו לשרותכם
177-022-6366

כבישים עוקפי־חיים

36 ישראלים נהרגו מאז תחילת החודש בתאונות־דרכים. מספרם עולה בהרבה על מספר קרבנות הפיגועים. והסיבות ידועות.

כבישי ישראל אינם עומדים עוד בעומס התנועה הגוברת. צריכים להרחיבם ולשפרם - הרבה מעבר למה שנעשה עתה. צריכים לפתח את הרכבת, המסוגלת להוביל המונים בבטיחות וביעילות.
ולא שאין כסף.

את הכסף משקיעים בבניית כבישים חדשים, מיותרים לחלוטין, בשטחים הכבושים.

כבישים "עוקפים". עוקפי־שלום. עוקפי־פלסטינים. הם משרתים קומץ קטן של מתנחלים. בעתיד תקום שם מדינה פלסטינית, ההתנחלויות תיעלמנה כלא היו, והכבישים היקרים ייקברו בחול.

ובינתיים נקברים הרוגי התאונות.

תזכורת נוראה: בשעתו הוחלט להרחיב את הכביש שבו אירעה השבוע תאונת־הדמים. אבל ברגע האחרון הועבר התקציב לסלילת כביש מיוחד למתנחלי גוש־עציון.

די להשקעה בכיבוש, שימו ספורים.
את הכסף צריכים להשקיע בישראל פנימה!

התקשרו איתנו במספר 03-5221732
כתבו לת"ד 3322, תל־אביב 61033
עזרו לנו במימון המודעות הבאות!

גוש שלום

10 רבנים ישראלים מכל הזרמים ביקרו אצל ערפאת בעזה; ביקשוהו לברר גורל הנעדרים

מאת עמירה הס
סופרת "הארץ" ברצועת עזה

בקשה דחופה לפעול למען בירור גורלם של הנעדרים הישראלים העלתה אתמול באוזני יאסר ערפאת משלחת של רבנים ישראלים החברים בארגון "שומרי משפט – רבנים למען זכויות האדם".

עשרה רבנים, אורתודוקסים, רפורמים וקונסרבטיביים, נועדו אתמול בעזה עם יו"ר הרשות הפלשתינית, שעה קלה לאחר שובו מחו"ל. את הפגישה יזם הארגון במטרה להעלות קודם כל את עניין הנעדרים וכן כדי לבקש את תמיכת ערפאת בארגון מפגשים בין-דתיים.

לדברי דובר הארגון ומייסדו, הרב דוד פורמן, יאסר ערפאת גילה עניין ואכפתיות לגורל הנעדרים, אך לא היה יכול לתת הבטחה חד-משמעית. הוא חזר על הדברים שאמר בעבר – שהרם הידוע על גורל הנעדרים נמצא בדמשק, אך אין לחשוף את שמו לפני שיגיע מסוריה לעזה. פורמן, שהוא גם קרוב של הנעדר זכריה באומל, הזכיר לערפאת שב-1993 היתה בידיו הדיסקית שלו, והוא הבטיח לפעול למען שחרורו.

ערפאת, שהביע את שמחתו להיפגש בפעם הראשונה עם רבנים ישראלים, ועוד בעזה, הסכים להצעתם לשלוח נציג למפגש בין-דתי (מוסלמי-יהודי-נוצרי) שיתקיים בנובמבר (בטמינר אפעל ואחר כך בכפר קאסם). הוא אף הסכים להצעה לארגן מפגש דומה בעזה.

הרבנים הגישו באוזני ערפאת את חרדתם מפני הפרת זכויות האדם, הן על ידי ישראל והן על ידי הרשות הפלשתינית. הם הפצירו בו, לדברי פורמן, שלא יעתיק מישראל את צדדיה הרעים אלא הנאורים". בתגובה, ערפאת הודה להגן על בית המשפט הצבאי העליון לביטחון המדינה, שעל הקמתו הכריז בפברואר 1995. לדברי פורמן, אמר להם ערפאת שאנשים שנחשדו בכוונה להתנקש בחייו נעצרו ושוחררו על ידי מערכת המשפט הרגילה, עקב איומים שהתקבלו מצד החמאס. שומעיו הבינו ממנו שלהערכתו יש נסיבות שבהן אין ברירה אלא לפעול בנוקשות.

משלחת הרבנים ביקשה מערפאת שלא יאפשר לערים בגדה להפוך ערי מקלט, ושיאפשר לחשודים בשיתוף פעולה עם ישראל לעמוד למשפט הוגן.

ערפאת העלה ביוזמתו שוב את טענתו, שהפיגוע בבית ליד התאפשר בשל שיתוף פעולה בין קיצונים משני הצדדים, והראה לרבנים תעודות זהוי ישראליות מזויפות שלדבריו אנשי הביטחון שלו מצאו במשרדי חמאס.

הרבנים נסעו ללשכת ערפאת בכלי רכב ישראלים בליווי המשטרה הפלשתינית. הם הגישו לו כמתנה מגילה ובה טבועות דמויות ישמעאל ויצחק.

הרבנים התרשמו שערפאת מרוצה מהיחסים הנרקמים בין הרשות לבין ישראל, אך כדברי פורמן, כל האנשים שהם פגשו בדרכם, התלוננו על "הסגר שחונק את כולם".

משלחת הרבנים בפגישתה עם ערפאת בלשכתו בעזה. יו"ר הרשות הפלשתינית ניאות לקיים מפגשים בין-דתיים
צלום: אלברטו דנקברג

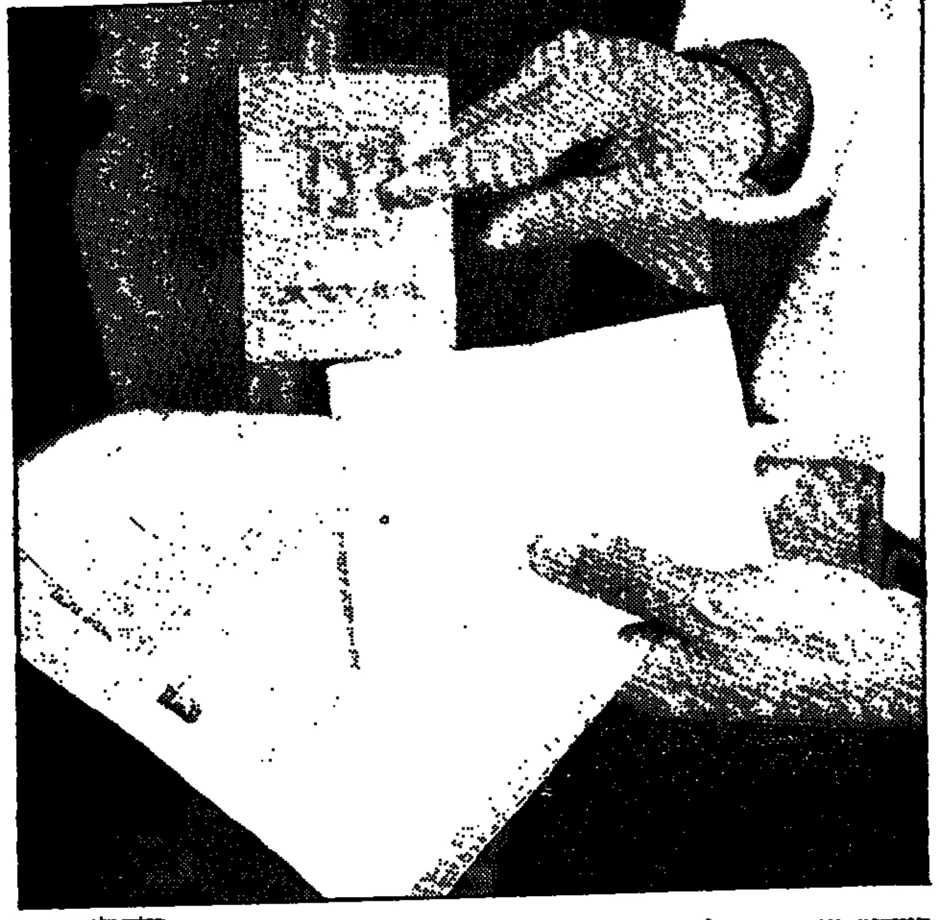

תעודות הזיהוי הישראליות המזויפות שלדברי ערפאת מצאו אנשי הביטחון שלו במשרדי החמאס.
צלום: אלברטו דנקברג

סלאמה ספאדי, פעיל בכיר שלישי של חמאס, שוחרר מכלא בעזה

"אל וטן" העזתי טוען כי במקביל, ממשיכה הרשות לעצור פעילי חמאס

מאת עמירה הס

עוד פעיל חמאס בכיר, סלאמה ספאדי, שהוחזק כ-4 חודשים בכלא פלשתיני בעזה, שוחרר אתמול ממעצרו על פי הוראת יו"ר הרשות הפלשתינית, יאסר ערפאת. לפניו שוחררו שני בכירים אחרים בחמאס, ד"ר מחמוד א־זהאר ואחמד בחר. שחרור הבכירים נראה כ"צעד בונה אמון" בין הרשות לחמאס, וכהכשרת הקרקע לפתיחת דו־שיח.

ד"ר אחמד טיבי ושייח עבדאללה נימר דרוויש, תיווכו בין הצדדים וסייעו לשחרורם של 3 העצורים. השבועון "אל וטן", המופיע בעזה ומזוהה עם חמאס, דיווח אתמול שכוחות הביטחון הפלשתיניים ממשיכים לעצור פעילים של התנועה, וכי 10 פעילים נעצרו באחרונה ברפיח.

בידיעה נאמר, כי כוחות הביטחון הפלשתיניים מחפשים פעילים, שאינם לנים בבתיהם. ממידע שנמסר ממשפחות העצירים ומעצירים ששוחררו, הם נחקרים על פעילותם בחמאס כאילו היתה תנועה אסורה, וכמה מהם נשאלו על חברים העובדים במערכת ההסברה ובמנגנון המנהלי של התנועה.

מקור בכיר בחמאס אמר שלא ליחוס, כי העובדה שמעצרים נמשכים למרות אווירת הפיוס "אינה מבשרת טובות, ופוגעת באמון שרוחשים אנשי החמאס באשר לרצינות כוונותיה של הרשות". המקור סבור, שהמעצרים נועדו להפעיל לחץ על פעילי חמאס, כדי שיגלו סודות של התנועה, או יעבדו בעבור הרשות, או יפרשו מחמאס.

השבועון גם מסר אתמול, כי התנועה גיבשה את הרכב המשלחת לשיחות עם נציגי הרשות. מקור רשמי בחמאס אמר לכתב השבועון, כי המשלחת תורכב מ-4 חברי חמאס מהרצועה, 4 מהגדה, והיתר מחו"ל.

בעליו של "אל וטן" זומן אתמול לשיחה עם מנכ"ל לשכתו של ערפאת, כנראה בעקבות הידיעות הללו ומאמר ראשי ביקורתי, שבו כונו הכבישים העוקפים בגדה – "חבל תליה לארץ ולמולדת".

צה"ל לא מתיר צאתם מהרצועה של תושבי הגדה שבאו לביקור השבוע

מאת עמירה הס

פלשתינאים תושבי הגדה, שבאו לרצועת עזה בשבוע האחרון (לאחר הסרת הסגר) ובידיהם אישורי יציאה מהמינהל האזרחי, לא מורשים לצאת מהרצועה – כך מסר מקור ברשות הפלשתינית. אלה צעירים שנתקעו בזמן הסגר, בתקופת החגים, ולא הפסקו מאז.

ביום שני השבוע החלה להשתר בעיית תושבי הגדה, שבאו לביקור ברצועה לפני הסגר, ונאלצו להישאר בה במשך חודש משום שצה"ל לא התיר להם לצאת. אולם, ברשות הפלשתינית הופתעו לקבל פניות מתושבי גדה אחרים, שהגיעו במהלך הסגר. השבוע את כניסתם לרצועה, אך לא התירו את יציאתם כעבור יום או יומיים.

מאותה סיבה, יכולים תושבי הרצועה ופלשתינאים המתגוררים בחו"ל, לבוא לגשר אלנבי רק בהסעות מאורגנות ובליווי צבאי. בדרך כלל, פלשתינאים מחו"ל המבקרים ברצועה ובידיהם היתרי כניסה ושהייה, נוסעים בכוחות עצמם לגשר. מאז הסגר באוגוסט, מסיעים אותם בשיירות של אוטובוסים ובליווי צבאי.

דובר צה"ל מסר בתגובה: "מסיבות ביטחוניות הוחלט, כי מעברם של פלשתינאים מאזור חבל עזה ליהודה ושומרון או לירדן יבוצע בהסעות מאורגנות ומבוקרות, שמאושרות ומאובטחות על ידי צה"ל. זאת, על מנת להבטיח את הגעתם ליעדם הסופי".

הרשות הפלשתינית הגדירה את הקונגרס האמריקאי "אויב השלום"

ניקוסיה (ע"ד וע"צ). הרשות הפלשתינית כינתה את הקונגרס האמריקאי "אויב השלום", בעקבות אישור החוק להעברת שגרירות ארצות הברית בישראל לירושלים. דובר יו"ר הרשות, מרואן כנפאני, אמר אתמול כי "אויבי תהליך השלום אינם נמצאים בישראל או באזור, אלא בקונגרס".

לדבריו, "הפלשתינאים ציפו לכך משום שאנו נמצאים כעת בזמן בחירות, ומדי 4 שנים ניתנת לארה"ב ההזדמנות לגרום הנאה ונחת רוח לישראל ולקהילה היהודית בארה"ב". הוא הביע ביטחון, כי הצבעת הקונגרס "לא תשנה במאומה את המציאות בשטח".

יו"ר הרשות, יאסר ערפאת, תקף כבר שלשום את החקיקה בקונגרס. אתמול הוא אמר, כי ההחלטה "מחורה מאוד". לדבריו, "למרות שבכוונת קלינטון לעכב את העברת השגרירות, עדיין מהווה הדבר איתות שלילי של הקונגרס כלפי תהליך השלום. אנו מגנים בכל תוקף החלטה זו, שהשלכותיה יהיו שליליות על תהליך השלום כולו".

מזכ"ל הליגה הערבית, עיסמת עבד אל מגיד, רווה הצעה לקיים ועידת פסגה ערבית שתדון באישור החוק. "אפשר שנערוך פגישה מיוחדת של שרי החוץ הערביים", הוסיף, "ויש אפשרויות נוספות להגיב".

התנועה הקנאית המצרית "האחים המוסלמים" הודיעה בקהיר, כי "ההחלטה מהווה פגיעה באומה האיסלאמית". גם איראן גינתה אתמול את אישור החוק, בהודעה של סוכנות הידיעות הרשמית, שציטטה את דובר משרד החוץ. הוא אמר, כי "ההחלטה היא ראיה לקשר הציוני־אמריקאי נגד האיסלאם, ומהווה פגיעה בכבודם של המקומות הקדושים למוסלמים".

הפרלמנט הירדני גינה את החקיקה, והגדיר אותה "מעשה בלתי אחראי, פרובוקציה כלפי רגשות המוסלמים בכל רחבי העולם". שר החוץ הירדני, עבד אל כארים כבריתי, טען שהממשל האמריקאי, "שותבין תהליך השלום, לא צריך להשתתף בהחלטות כאלה, העלולות לחבל במעמדה הסופי של העיר הקדושה". גם מצרים גינתה את ההחלטה, ושר החוץ עמר מוסא אמר כי תפגע בתהליך השלום.

עיתוני דמשק תקפו את החוק, באומרם כי "הכרזת ירושלים כבירת ישראל היא מעשה אגרסיבי ובוטה, הפוגע בזכויות הערבים והמוסלמים". לכן קראו למדינות ערב ולמוסלמים לפתוח בג'יהאד לשחרור ירושלים.

רוסיה הביעה דאגה מהשפעת החוק על תהליך השלום. דובר משרד החוץ, מיכאיל דמורין, אמר: "רוסיה אינה מכירה במזרח ירושלים כחלק ממדינת ישראל. מעמד מזרח ירושלים יידון בין ישראל לפלשתינאים".

אלג'יריה קראה לכנס ברחוב ועידה ערבית־איסלאמית, בתגובה להחלטה. בהודעת משרד החוץ באלג'יר נאמר, כי "קבלת הצעת החוק היא הפרה בוטה של החוקה הבין לאומית, ושל החלטות מועצת הביטחון". אלג'יריה דורשת ממועצת הביטחון של האו"ם, להכריז על החלטת הקונגרס "בטלה ומבוטלת".

פיס

בהגרלת הפיס שהתקיימה אתמול עלו בגורל המספרים הבאים:

1. בסך 1,000,000 שקל זכה כרטיס מספר 671263
2. במכונית זכה כרטיס מספר 190004
3. בסך 5000 שקל זכו כרטיסים מספר: 415133 083586 061859 672115 789760 118261 084955 733114
4. בסך 1000 שקל זכו כל הכרטיסים המסתיימים ב-5 הספרות 86918 22297 23102 92657 66733 76734 42890 83858 46353 59286 00112 18604 79083 97818 24979 35182 66305 31061 41282
5. בסך 100 שקל זכו כל הכרטיסים המסתיימים ב-3 הספרות 212 063 068 313 295
6. בסך 24 שקל זכו כל הכרטיסים המסתיימים בשתי הספרות 35 60 50 62 65

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

אלוני: "לבטל משרת הנשיא ולהעביר תפקידיו לרה"מ". ח"כ עלי יוזם חוק להרחבת סמכויות הנשיא

מאת גדעון אלון, עמירה שגב וסוכנויות הידיעות

שר המדע, אמנון רובינשטיין, אמר אתמול כי הוא מתנגד לחקיקה שתפגע במעמד הבכירי של נשיא המדינה. "לא בכל דבר דרושה חקיקה, ולא בכל בעיה צריך לטפל על ידי חקיקה", אמר רובינשטיין.

שר הכלכלה והתכנון, יוסי ביילין, אמר כי יתנגד בחריפות לחוק שימנע מנשיא המדינה להתבטא בנושא כלשהו. לדבריו, עזר ויצמן תומך בתהליך השלום, וזכותו להביע את דעתו בעניין זה ובעניינים אחרים. "ויצמן הוא נשיא מיוחד", אמר.

דבריו של הנשיא שלשום נגד הסכם הביניים עם הפלשתינאים, והתבטאויותיו החריפות בעת ויכוח עם ח"כ סלאח טריף, עוררו תגובות רבות בזירה הפוליטית. השרה שולמית אלוני, השוהה בגרמניה, העלתה מחדש את הצעתה לאחד את תפקידי ראש הממשלה והנשיא בידי אדם אחד. "הדברים שהושמעו מביאים קרע, מביאים שיבושים, הם אנטי קונסטיטוציוניים וחבל שהם נאמרו", אמרה.

השר עוזי ברעם שלל אף הוא את דברי הנשיא. הוא אמר כי למרות שוויצמן לא צריך היה לומר את הדברים, אין לחוקק חוק שיאסור עליו להתבטא בעניינים פוליטיים. לדבריו, "ויצמן הוא נשיא המדינה לטוב ולרע, ואני כבר הרבה זמן חושב שלרע. אבל אני נגד חקיקה להגבלת התבטאויותיו".

ברעם אמר כי "לא תלה תקוות" בוויצמן טרם היבחרו, והתנגד לבחירתו. "אני לא יודע אם להסתכל על העניין ברמעה או בחיוך, אבל הממשלה הזאת עושה דברים שעזר ויצמן האמין בהם. הוא מתערב בצורה בלתי נסבלת בשלטון במדינה", אמר.

מזכ"ל מפלגת העבודה, נסים זוילי, אמר כי ויצמן מזיק לממשלה יותר מאשר הליכוד.

נציגי סיעות הימין יצאו אתמול להגנת ויצמן, וחזרו בתוקף את הביקורת שהטיחו נגדו שרים וח"כים מהקואליציה.

סגן יו"ר הכנסת, ח"כ עובדיה עלי (ליכוד), הגיש על שולחן הכנסת הצעת חוק פרטית, שנועדה להרחיב את סמכויותיו של הנשיא ולנטרל את הצעת החוק של ח"כ דדי צוקר (מרצ), להגביל בחקיקה את התחומים שבהם מורשה הנשיא להביע את דעתו.

על פי הצעת החוק של עלי, תהיה לנשיא סמכות להורות על הקמת ועדת חקירה בכל נושא "בעל חשיבות לאומית". הוא יהיה רשאי להורות לנשיאות הכנסת לכלול בסדר יומה עניין שהוא רואה בו חשיבות לאומית. כמו כן, מציע עלי שלנשיא תינתן סמכות לנאום לפני הממשלה והכנסת בכל עת שימצא לנכון.

"סייסמוגראף ציבורי"

סגן יו"ר הכנסת, רב שילנסקי (ליכוד), שהתמודד מול ויצמן על משרת הנשיאות, קרא למותחי הביקורת על הנשיא לנצור את לשונם. לדבריו, "נשיא איננו בובה, והוא איננו אומר הן של חצר השלטון".

יו"ר סיעת הליכוד בכנסת, ח"כ משה קצב, אמר כי ויצמן מבטא בדבריו את רחשי לב הציבור. "הנשיא הוא מעין סייסמוגראף ציבורי, ומוטב שהממשלה תתייחס לדבריו בכובד ראש ובשיקול דעת", אמר קצב. לדבריו, שרים וח"כים שתוקפים את הנשיא לוקים בצביעות.

יו"ר מזכירות הליכוד, ח"כ יהושע מצא, הודיע כי ייזום הודעה של סיעת הליכוד בכנסת, שלפיה יודיע הליכוד על תמיכתו בבחירת ויצמן לתקופת כהונה נוספת כנשיא.

יו"ר המפד"ל, ח"כ זבולון המר, אמר כי הנשיא הוא קולו של העם ולא שופרה של הממשלה. לדבריו, ויצמן מבטא נאמנה את תחושות העם באשר לדרך ניהולו של המשא ומתן המדיני, וזה תפקידו וזכותו המלאה לעשות זאת. "אין ספק שאם היה משבח במלוא פה את הסכמי אוסלו, איש מדוברי הקואליציה לא היה מציע לסתום את פיו", אמר.

ח"כ סלאח טריף (עבודה) התייחס אתמול שוב לחילופי הדברים הקשים בינו לבין ויצמן. "לא יכולתי לשבת בשקט כשהנשיא פולש לתחום פוליטי, אומר דעות פוליטיות, ותוקף ביקורת לא קלה על הסכם שכבר אושר", אמר טריף. "אם הנשיא אומר שאני תומך בתהליך השלום, והוא אמר, אבל אומר שהרוב הזה זה לא רוב, אז מה אני אמור להבין מכך? אי אפשר היה להבליג ולשבת בשקט".

חוג אלטרנטיבה במפלגת העבודה קרא אתמול לחברי הכנסת ליזום הצעת חוק שתקבע כי מוסד הנשיאות יפסיק להיות מאויש באישים פוליטיים. תנועת גוש השלום קראה לח"כים לפתוח מיד בהליכים להדיח את ויצמן מכהונת הנשיא.

ויצמן יזם פגישת פיוס עם יצחק איבגי, שאחיו נהרג בלבנון

(ע). "הייתי סתם תוצמן. אני יכול להבין אותו" – כך אמר אתמול יצחק איבגי מאשדוד, שבא לבית הנשיא בירושלים לפגישת פיוס עם עזר ויצמן. אחיו של יצחק, ראובן איבגי, נהרג לפני כשבועיים בלבנון.

בעת שבא ויצמן לביקור בבית משפחת איבגי לאחר הפיגוע בלבנון, התלונן האח באוזניו על הקושי לחיות בישראל, לעומת חיי הנוחים בארה"ב. ויצמן קרא לעברו: "תחזור לניו יורק ותמכור שם דגים".

"לא נעלבתי"

יצחק איבגי סיפר אתמול כי הנשיא הוא שיזם את פגישת הפיוס ביניהם. הוא בא לפגישה מלווה באחיו, אלי. "לא נעלבתי", אמר איבגי. "זה היה רגע של עצבים ביני לבינו, ואני לא שומר דברים בפנים".

הוא ביקש מוויצמן לבדוק אפשרות שיחזור לשרת בצבא קבע בחטיבת גולני, במקום לחזור לארה"ב. הנשיא נענה לבקשה, והבטיח לאיבגי לפנות בשמו לגורמים המתאימים.

ועד ראשי הרשויות הערביות מביע צער על דברי ח"כ טריף כלפי נשיא המדינה

(ע). ועד ראשי הרשויות המקומיות הערביות הביע אתמול צער על הוויכוח הציבורי המתנהל על תפקוד הנשיא, בעקבות פגישתו שלשום עם חברי הוועד.

בגילוי דעת שפירסם מציין דובר הוועד ראש מועצת הכפר משהד, חוסין סולימאן, כי בפגישה שהתקיימה הביע עזר ויצמן את תמיכתו בהסכם השלום עם הפלשתינאים, והדגיש את הצורך להביא קץ לסכסוך הדמים בין שני העמים. כמו כן, תמך ויצמן במדיניות השלום של הממשלה. סולימאן הביע צער על דברי ח"כ סלאח טריף ועל הוויכוח שהתעורר בעקבותיו; ויכוח אשר "עלול לפגוע בנשיא ובמוסד הנשיאות". הוא קרא לכל הצדדים לשמור על כבוד הנשיא.

מנכ"ל בית הנשיא: "דברי ויצמן הוצאו מהקשרם; הוא תומך בהסכם"

ח"כ סלאח טריף: כמעט כל מה שצוטט מהפגישה הוא אמת

(ע). מנכ"ל בית הנשיא, אריה שומר, מכחיש את הדברים על הסכם הביניים שיוחסו לעזר ויצמן בפגישתו שלשום עם המנהיגים הערבים. לדברי שומר, הדברים הוצאו מהקשרם והנשיא תומך בהסכם ומחויב לו.

"הדברים במפורש לא נאמרו", אמר שומר. הוא הוסיף כי הנשיא בירך בעבר על ההסכם, וטען כי בדברים שצוטטו מפי ויצמן היו אי-דיוקים. ביום רביעי בלילה, כשפורסם לראשונה על הפגישה עם המנהיגים הערבים, סירבו בבית הנשיא להתייחס לעניין.

על פי הפרסומים, אמר ויצמן בפגישה כי ההסכם עם הפלשתינאים אינו הסכם, וכי הוא נעשה בחיפזון. הוא גם הסתייג מהרוב הדחוק שלו זכה ההסכם בכנסת.

שומר ציין אתמול כי הנשיא אמר בפגישה שהסכם השלום עם מצרים אושר ברוב של 89 ח"כים, וההסכם עם ירדן ברוב של 100 ח"כים ואילו הסכם אוסלו ב' ברוב של 61 ח"כים. "הנשיא לא הציב סימן שאלה בסוף המשפט", אמר שומר, אלא ציין עובדה.

שומר: טריף לא הוזמן

הוא הוסיף: "הנשיא הסביר את מה הוא חושב, וניתוח אחר לאחר את הדברים. הוא אמר שההסכם הוא הסכם, ושהוא מחייב, ומדינת ישראל צריכה להיות מחויבת לו". שומר טען כי ח"כ סלאח טריף איחר לפגישה, אליה לא הוזמן כלל על ידי בית הנשיא.

בתגובה אמר טריף כי מנכ"ל בית הנשיא לא נכח במשך כל הפגישה, וכי כמעט כל מה שצוטט מהפגישה הוא אמת. "אלו היו דעותיו של הנשיא", אמר טריף. הוא הדגיש כי לא הוא הדליף את הדברים, וכי הם אינם תורמים לתרומתו של מוסד הנשיאות או לתדמית מוסדות השלטון. "אבל אינני יכול שלא לאשרם".

ממשכן הנשיא נמסר כי אתמול התקבלו פניות רבות מאזרחים, ובהן הבעת תמיכה בוויצמן. בין היתר, הגיעו תגובות ממועצות עירוניות ודרוזיות.

יצחק נבון: "נהגתי להתרחק מנושאים שבמחלוקת; כל נשיא מפרש את התפקיד לפי אופיו"

מאת דליה שחורי

נשיא המדינה החמישי, יצחק נבון, סירב אתמול להתייחס ישירות להתבטאויותיו של עזר ויצמן. "לא אגיד לנשיא איך להתנהג", אמר.

עם זאת, ציין נבון: "אני יכול להגיד שאני נהגתי – וזה יכול להיות נכון או לא נכון – להתרחק מנושא שיש עליו חילוקי דעות בין מפלגות".

לדבריו, "הסמכויות של נשיא נובעות מהאופן שבו הוא מפרש את תפקידו, וכל נשיא מפרש את תפקידו לפי אופיו, נטיותיו והכרתו". נבון שלל את הצעתו של ח"כ דדי צוקר (מרצ) להגבלת זכותו של הנשיא להתבטא בעניינים פוליטיים.

תיקון חוק-יסוד נשיא המדינה לא הגיוני במישור המעשי, אמר נבון, שכן אם נשיא המדינה ידבר, לא יהיה ניתן להפעיל נגדו סנקציה. "נניח שאני רוצה שחברי הכנסת יחליטו אחרת ממה שהם מחליטים, וזה באמת היה רצוי; אז מה אני יכול לעשות? אם יהיה חוק, חברי הכנסת לא יוכלו לדבר כך או אחרת?"

אשר להיבט העקרוני, נבון אמר כי הוא שולל כל חוק האוסר על מישהו לדבר, ובייחוד על נשיא המדינה.

נבון: אין לאסור דיבור

לשאלה אם יהיה מקום לשקול את ביטול מוסד הנשיאות, לכשראש הממשלה ייבחר בבחירות אישיות, השיב נבון בשלילה. "מדברים על זה מיום קום המדינה, ומי שאומר זאת אינו מבין מה זה מוסד הנשיאות", אמר.

"הנשיאות לא תבוטל"

לדבריו, "לעולם לא יוכל ראש ממשלה למלא תפקיד של נשיא. ראש הממשלה הוא נציג של מפלגה. תפקידו אקזקוטיבי. אלה הן שתי פונקציות שונות לגמרי". לראש ממשלה, גם הנבחר בבחירות אישיות, אין, לדעת נבון, כל קשר למוסד הנשיאות, "ולא יבטלו את הנשיאות".

שוטרים מפנים את אחד מילדי המתנחלים מגבעת הדגן לאוטובוס. העצורים מסרו פרטים במשטרת בית לחם ושוחררו

חיילי צה"ל פינו תוך דקות את 30 המתנחלים שנאחזו בגבעת הדגן

כוחות צה"ל לא נתקלו בקשיים, למרות איומי המתנחלים שהפינוי יסוכל "באמצעים משוכללים"

מאת נדב שרגאי

יממה אחת הספיקו המתנחלים לשהות על גבעת הדגן, וכחמש דקות בלבד ארך פינוים של כשלושים איש, מהגבעה שבין אלון שבות לאפרת, אתמול בשעה שלוש אחר הצהריים. הודעותיהם של נדיה מטר והרב שמעון גולן, כי אין צורך הפעם, במאות אנשים שיבואו "להגן" על הגבעה מחשש לפינוי, הקלו מאוד על מלאכתם של החיילים.

קריאה של הרגע האחרון, דקות אחדות לפני שהחל הפינוי, שנשלחה בפאקסים למזכירויות ישובים ולמערכות עיתונים – לבוא ולסייע בהחזקת הגבעה ובמאבק נגד הפינוי, שגררה מאוחר מדי מבחינתם של המתנחלים.

בשעות היום ביססו המתיישבים את אחיזתם במקום, הציבו באתר מיכל מים וגנראטור וסידרו את המכולות שהצליחו להגיע לגבעה, למרות האיסור על הובלת קרוואנים בשטחים, מכיוון שנחשבו למכולות המשמשות להובלת ציוד ורכוש של עולים חדשים (קונטיינרים).

ניסיונות ליצור קשר עם אלוף פיקוד המרכז, אילן בירן, נכשלו וכבר בשעות הבוקר היה ברור שיהיה פינוי. סמוך לשעה שלוש אחר הצהרים, החלו עשרות רבות של חיילים לטפס במעלה הגבעה, כשהם מלווים בשיירת שנועדה להובלת עצורים. כמה גברים נכנסו לתוך אחת המכולות, נעלו אותה ומתחו שרשראות ברזל לרוחב הדלת מבפנים. קבוצת נשים בראשות נדיה מטר ואיב הרד טיפסה על גג המכולה.

החיילים, שבפעמים הקודמות נאלצו לפנות מגבעת הדגן אוהלים וצריפים, התגברו בקלות על מכולות המתכת הכבדות. כמה מהחיילים עלו על הגג ובעדינות הורידו את הנשים משם, כאשר חיילות "מקבלות" לידיהן את המתנחלות לרגלי המכולה. איב הרד פרצה בבכי. "עוקרים יהודים מעל אדמתם", אמרה, ושוב נראו כמה חיילות מוחות דמעות.

הגברים ננעלו בתוך המכולה והנשים עלו על הגג

הדי הברוחיה הרחוק ללא התנגדות מהמכולות, כשחיילים וחיילות מלווים אותן. אחרי שהורדו הנשים מהגג, ניסו החיילים לפרוץ את מנעול המכולה ומשנכשלו בכך, נעצו את הדלת עד שנעקרה ממקומה. גם הגברים הובלו החוצה, תוך שהם מגלים התנגדות פאסיבית סמלית, ולא נוקטים באלימות.

נדיה מטר שהועלתה ראשונה על רכב המעצר, הכריזה: "פעם ראשונה באנו לכאן עם אוהלים, בפעם השנייה עם מגורונים, ונתראה גם בפעם השלישית. פה יתנוסס דגל ישראל. אתם מוזמנים לקפה הדגן". אחר כך הוזלה מטר לשיר "התקווה".

29 איש הועלו על רכב המעצר. כמה ילדים הצליחו להשתחל מבעד לחלונות ולהימלט, אולם חיילים רדפו אחריהם והחזירו אותם לרכב. כל העצורים הובאו למשטרת בית לחם, מסרו את פרטיהם האישיים ושוחררו. נדיה מטר שוחררה בערבות. שלוש המכולות, שנקנו על ידי המתנחלים בכמה אלפי דולר, הוחרמו על-ידי צה"ל והורדו מהגבעה.

איב הרד סיכמה עם שחרורה את האירוע: "היתה לנו הפעם תקווה שיניחו לנו להישאר. באנו בשקט, עם מעט אנשים, כשהמטרה המוצהרת היתה לשמור על הקרקע ולא להקים במקום שכונת קבע, אבל האלוף לא רצה בכלל לדבר אתנו. כנראה, שפרס קבע היום מה נעשה בשטח. אנחנו לא מוותרים על ארץ ישראל ובאה אשה שלב נחזור לכאן. אין לי ספק בכך.

"קשה לי עכשיו להעריך מתי, אבל ודאי שנחזור. אם נשיא המדינה, שאמץ לכאורה על ממלכתיות, גם כשמדובר בעזר ויצמן, מוצא לנכון להתפרץ בצורה כזאת על ההסכם ועל הדרך שבה מתייחסים למתנחלים, כדאי גם לאנשי השמאל לעשות חושבים.

"אנחנו לא מוותרים על אף סנטימטר מהתחום המוניציפאלי של אפרת, הכולל גם את גבעת הדגן וגם את גבעות התמר ועיטם. הבאתי גם את ילדי לכאן. אני מחנכת אותו לאהבת ארץ ישראל".

נדחתה עתירה לשפוט את אורי אבנרי על "פגיעה בריבונות המדינה"

מאת משה ריינפלד

בית המשפט הגבוה לצדק דחה אתמול את עתירתו של פעיל הימין יואל אירלר לחייב את היועץ המשפטי לממשלה, מיכאל בן-יאיר, ואת מפכ"ל המשטרה, אסף חפץ, להעמיד לדין פלילי את העיתונאי אורי אבנרי בחשד ל"פגיעה בריבונות המדינה ובשלמותה", עבירה שדינה מוות או מאסר עולם, ו"גילוי הולשה לבגוד", עבירה שדינה 10 שנות מאסר.

אירלר טען כי יש להעמיד את אבנרי לדין משום שעמד מאחורי פרסום מודעה בעיתון "הארץ", שצידדה בחלוקת מזרח ירושלים כבירת פלשתין. בן-יאיר דחה טענה זו, בעיקר על סמך עקרון היסוד של חופש הביטוי. הוא גם קבע כי סעיפי חוק העונשין, שלפיהם דרש אירלר להעמיד את אבנרי לדין אינם חלים על הפרסום שבו מדובר.

בפסק הדין כתבו נשיא בית המשפט העליון, אהרן ברק, והשופטים מישאל חשין ויצחק זמיר, כי אין עילה להצדקת התערבותם.

תצהיר לבג"ץ: הוואקף דרש מהרשות הפלשתינית לממן בתי ספר בירושלים

ארגון "בצדק" הגיש אתמול לבית המשפט הגבוה לצדק תצהיר החושף חליפת מכתבים חשאית בין שר הדתות של הרשות הפלשתינית, חסן טהבוב, העומד בראש משרד הוואקף הפלשתיני בירושלים, לבין שר האוצר של הרשות, מוחמד נשאשיבי, ובהם דרש הוואקף כי הרשות תממן את בתי הספר התיכוניים בירושלים.

לטענת "בצדק", הוחלפו המכתבים באמצעות השר הממונה על ענייני ירושלים ברשות, פייסל חוסייני. התצהיר הוגש לקראת הדיון שיהיה מחרתיים בבג"ץ בעתירה לחייב את הממשלה לסגור 8 מוסדות של הרשות בירושלים, כולל אוריינט האוס. "בצדק" ביקש לזמן את חוסייני כמשיב.

התצהיר שהגיש "בצדק" גם מפרט בראשונה את שמותיהם של 32 עובדי האבטחה באוריינט האוס, שכמה מהם תושבי השטחים. לדברי הארגון, הממשלה מצהירה על כוונתה לסגור את המוסדות הללו, אך בפועל איננה עושה דבר. "בצדק" מפרט עובדות המוכיחות, לטענתו, כי לא זו בלבד שהפעילות האמת לא דעכה אלא אף נפתחו משרדים חדשים – "משרד המצפן הפלשתיני", בראשות ד"ר אברהים אג'אלד, לפי הודעה נשיאותית של עראפאת מס' 15062, ו"המוסד הפלשתיני להכשרה מקצועית" הפועל בתחומי העבודה והרווחה.

"בצדק" גם מתייחס למכתב ששלח לפני כשלושה חודשים שר המשטרה, משה שחל, ליו"ר ועדת הפנים של הכנסת, ובו הודיע לוועדה כי שלושה מוסדות של הרשות שפעלו בירושלים נסגרו והועברו לרמאללה. לפי הארגון, שלח שחל לאותם מוסדות את צווי הסגירה כחודשיים לאחר מכן.

בתשובת הפרקליטות לבג"ץ, נאמר כי הממשלה פועלת נגד המוסדות הללו, ולפי הצורך היא סוגרת כמה מהם. לטענתה, כך נעשה לגבי שלושת המוסדות שהועברו לרמאללה. לדברי הפרקליטות, באוריינט האוס בוצעה עד היום פעולה בלתי חוקית של משרד ההסברה הפלשתיני, והיא הופסקה.

משה ריינפלד

ביה"ד צבאי דחה בקשת המשטרה להאריך מעצר אמו של עיאש

מאת אורי ניר

שופט בית המשפט הצבאי ברמאללה, סא"ל יוסף שפירא, הורה אתמול למשטרה לשחרר ממעצרה את עאישה עיאש (55), אמו של יחיא עיאש ("המהנדס") אחרי שהוחזקה במעצר 38 יום.

הדיון אתמול היה בבקשה החמישית ברציפות של המשטרה להאריך את מעצרה של עיאש. הפעם ביקשה המשטרה להאריך את המעצר ב-20 יום. פרקליטה של עיאש, עו"ד לאה צמל, ביקשה לשחרר את עיאש בכל הדיונים הקודמים, משום בריאותה הלקויה (היא סובלת ממחלה בדרכי הנשימה). כמו בבקשות הארכת המעצר הקודמות, גם אתמול סירבה המשטרה להביא את עיאש לאולם בית המשפט, בטענה כי לא מומלץ לטלטלה, בגלל מצבה הבריאותי.

השופט עיין בחומר החקירה החדש שהביאה המשטרה אתמול, ואמר כי אין בו כדי להצדיק את הארכת מעצרה. השופט אמר כי על בסיס חומר הראיות שהציגה המשטרה ב-22 בחודש זה, היא יכולה היתה להכין כתב אישום נגד עיאש, אולם משהחליטה שלא לעשות זאת, אין הצדקה להמשיך להחזיקה במעצר.

השופט החליט, עם זאת, להחזיקה במעצר בית (המשטרה תוכל להחליט אם היא תחזוק במעצר בביתה או בביתם של קרובי משפחה), והיא תשוחרר בערבות עצמית של 5,000 שקלים, בערבות צד שלישי של 10,000 שקלים, והפקדה במזומן.

עיאש חשודה בסיוע למבוקשים ובסיוע להחזקת נשק. האישומים אינם נוגעים לבנה, יחיא עיאש, שכן החוק קובע כי לאם יש חסינות בכל הנוגע לסיוע לבנה העבריין. שחרורה של עיאש, תושבת הכפר ראפת שליד שכם, נדחה ליום ראשון, כדי לספק למשטרה ארכה לערעור על החלטת השופט.

חמאס: ארה"ב אחראית למצב בריאותו של אבו-מרזוק

עמאן (ע"ד). תנועת חמאס קראה אתמול לארה"ב לדאוג למצבו הבריאותי של ד"ר מוסא אבו מרזוק, מנהיג הזרוע הפוליטית של התנועה, וציינה כי חלה הידרדרות במצבו הבריאותי מאז נעצר בניו יורק לפני שלושה חודשים.

"נראה בממשלת ארה"ב אחראית לבריאותו של ד"ר מוסא אבו מרזוק", הוזהר מוחמד נזאל, נציג תנועת חמאס בעמאן. נזאל טען כי אבו מרזוק, שסובל ממחלת הסכרת, התקף בתאו ביום רביעי, והועבר לטיפול במרפאת הכלא. עוד אמר כי אבו מרזוק אינו מקבל מזון מיוחד, למרות מחלתו.

ישראל הגישה באחרונה לרשויות ארה"ב בקשה להסגרתו של אבו מרזוק, הכוללת עדויות שקשורות אותו לטרור.

דוד בן־עמי אגודים מכירות פומביות טל: 03-5220113

מכירה פומבית מס' 32

חלק א': יום שלישי ה־31.10.95 משעה 19:00 עד 20:00 Happy Hour (הכל החל מ־10$) משעה 20:15 חפצי פז, כלי כסף, תכשיטים, רהיטים, ומכשירים.

חלק ב': יום רביעי ה־1.11.95 משעה 19:00 עד 20:00 Happy Hour (הכל החל מ־10$) משעה 20:15 - ציור ואמנות ישראלים ואירופאים, ספרי אמנות.

תצוגה:

מוצ"ש	ב־28.10.95	בין השעות:	23:00 - 20:00
יום ראשון	ה־29.10.95	בין השעות:	22:00 - 14:00
יום שני	ה־30.10.95	בין השעות:	22:00 - 14:00
יום שלישי	ה־31.10.95	בין השעות:	16:00 - 12:00
יום רביעי	ה־1.11.95	בין השעות:	16:00 - 12:00

התצוגה והמכירה יתקיימו בבית המכירות ברח' י. ל. גורדון 2 ב' תל־אביב

בת 47. רופאה.
יפה וחכמה. באקדמאי, גבוה ומרשים
ת.ד. 11302 תל־אביב 61116

משהו מעגנון
עיבוד תיאטרוני לסיפורים
תהלה • פרנהיים
האדונית והרוכל
בהשתתפות:
אלירן כספי, אסנת זיביל, רונית פארי
עיבוד ובימוי: רונית פארי
בימי רביעי, 1.11.95, 15.11.95, בשעה 20:30
אולם "צוותא 2", אבן גבירול 30, תל־אביב
דמי כניסה: 30 ש"ח

המשרד לקליטת העליה
הגף לקליטה בתעסוקה

מעסיק יקר

המשרד לקליטת העליה מחדש את הפעלת השתלמויות הערב עבור העולים החדשים.

בעל עסק המעסיק עולים חדשים, הנמצאים בארץ לא יותר מ-5 שנים, זכאי לסיוע בהפעל ההשתלמויות.

ההשתלמויות נערכות בתחומים כמו מחשב, שפות, הנהלת חשבונות, משרדאות, גרפיקה ממוחשבת, אחזקת מכונות ועוד.

מטרת הפעילות היא קידומם המקצועי של העולים ושילובם בעבודה.

לפרטים נוספים יש לפנות למנהלי המחלקות לקליטה בתעסוקה, במחוזות:

חיפה:	04-681311
מרכז:	09-422705
תל-אביב:	03-5279988
ירושלים:	02-241121
באר-שבע:	07-280917

לנוער שרוצה לדעת יותר

אוניברסיטת תל-אביב מציעה סדנאות מדע ודעת 1995/96

מבוא לאינטרנט, קורסים אינטראקטיביים באמצעות רשת האינטרנט, שפות מחשב, פיסיקה מודרנית, סדנת ניסויים בפיסיקה, אסטרופיסיקה, מסתרי כדור הארץ, יסודות הכימיה, פרקים במתמטיקה, פרדוכסים, מיקרוביולוגיה, הנדסה גנטית, מדעי הרפואה, יחסים בינלאומיים, משפט, תקשורת ופרסום, פילוסופיה ועוד ועוד...

הסדנאות מיועדות לתלמידי כיתות ז'-י"ב - כל הקודם זוכה!

הרשמה: עד ל- 31.10.95, בימי א', ג', ה', 09.00-12.00, 16.00-19.00

ניתן להרשם גם באמצעות הדואר או פקס, עד ל-31.10.95

לפרטים נא לפנות: אוניברסיטת תל-אביב, היחידה לנוער שוחר מדע, בניין שרת

טל' 03-6408469, 03-6408154, 03-6407759, 03-6407748, פקס: 03-6408184, מודם: 03-6407674

אוניברסיטת תל-אביב — מוסד לנוער שוחר מדע

25 אוניברסיטת בן-גוריון בנגב

המסלול להיסטוריה של המזרח-התיכון יקיים סדנה בנושא

הג'נדר בחברות מזרח תיכוניות (כולל ישראלית)

בסמסטר ב' של שנה"ל תשנ"ו.

פעילות הסדנה תתבסס על מפגשים קבועים בהם ידונו עבודות שייכתבו ע"י המשתתפים. יוצעו מספר מלגות לכסוי הוצאות. דוקטורנטים ומרצים הקשורים עם מוסד אקדמי מוזמנים לשלוח תקציר (עמוד אחד) של נושא עבודתם וכן קורות חיים לפרופ' בועז שושן, המסלול להיסטוריה של המזרח-התיכון, אוני' בן גוריון, ת.ד. 653 באר-שבע, או לפקס שמספרו: 07-472952

על החומר להגיע עד ל-30.11.95.

ביילין במצודת זאב: אף ממשלה לא תחזור לג'נין

מאת עמירה שגב

מנכ"ל מועצת צעירי הליכוד, שהזמינה את ביילין לנאום לפניה, דיבר על "אחוות מושמצי רבין", שהם - "הפרופלורים" - חשים כלפי ביילין, "הפודל"

שר הכלכלה, יוסי ביילין, היה אורח אתמול במצודת זאב על פי הזמנת המועצה הארצית של צעירי הליכוד. ביילין הוא האורח הראשון של המועצה, שאינו מן הליכוד, מאז נבחרה לפני שמונה חודשים.

בעת הביקור התאספו מחוץ לבניין כמה צעירים שהחרימו את המפגש. "אנחנו מכבדים את הדעות שלו. הוא לא ישנה אותנו ואנחנו לא נשנה את שלנו", אמרו המפגינים. מנכ"ל מועצת צעירי הליכוד, אמיר הלוי, הציג את ביילין לפני כמה עשרות משתתפים בפגישה כ"אחד המדינאים ההגונים הישרים, שלאורך כל הדרך אומר תמיד רק את האמת, הניתוח שלו תמיד משולב בשכל ישר, והוא בא מהבטן ומן הלב".

הלוי דיבר על "אחוות מושמצי רבין", שהם – "הפרופלורים", חשים כלפי ביילין – "הפודל". הוא העלה את החשש "שאדריכל הסכמי אוסלו (ביילין) כבר מתכנן את אוסלו ג'".

עד לשלב השאלות התנהל הערב על מי מנוחות. ביילין דיבר והאולם הלך והתמלא. "לא באנו להשתכנע איש מרעהו", אמר בפתח דבריו. "ממשלת העבודה תסיים את הקדנציה הזו שלה כשהיא, כמו ממשלת הליכוד בשעתו, משאירה עובדות שאין מהן חזרה. הליכוד הקים 120 התנחלויות שהעבודה אינה יכולה להתעלם מהן, והעבודה, למרות שמדובר רק בהסכם ביניים, משאירה מצב נתון. אינני רואה שום ממשלה שתחזור לעזה, לג'נין ולשכם, ותפסול פארטנר שהיה לגיטימי לממשלה קודמת".

ביילין דיבר על ההזדמנות שלא היתה בעבר להידבר עם הצד השני, שהוא "פרגמטי בסך הכל". לדבריו, הפלשתינאים מבינים היטב כי פליטים לא יחזרו לשטחי ישראל הריבונית. "הם לא מאמינים באמת שניתן להגיע לגבולות 67'. הם מבינים את נושא ההתנחלויות יותר ממה שנדמה לנו, ובעיקר את נושא ירושלים", אמר.

חלק גדול מדבריו הקדיש ביילין למשותף לימין ולשמאל. "השלום הוא עובדה מוגמרת", אמר, "ואנחנו צריכים להיערך לקראתו כחברה ישראלית, על מפלגותיה השונות, ולחזור לשאלות של מי אנחנו באמת. מה זה ליכוד בלי הנושא המדיני, עבודה בלי תהליך השלום? בבעיות האמיתיות אין בינינו חילוקי דעות".

השאלות של צעירי הליכוד לביילין היו בעלות אופי של נאומים הצהרתיים. השואלים דיברו על "רבין שבגד במצע המדיני של העבודה", על "נאומי פרס בעבר שדיברו על התיישבות לאורך הירדן" ועל חוסר האמון בערפאת. "תעזור לנו כיהודים להציל את עם ישראל", קרא אחד הדוברים.

מור שמגר (כלתו של נשיא בית המשפט העליון לשעבר), אשר מתכוונת להתמודד בפריימריס הבאים בליכוד, תקפה את ביילין. "באיזו עזות מצח אתם מוכרים לנו שלום ומוותרים על ארץ ישראל בשם ערכים יהודיים, כשמדובר במפלגה שיוצאת נגד ערכים אלה, וראש ממשלה שאפילו את התנ"ך איננו מכיר" שאלה.

מורדוב התקרב לבמה

בשלב זה עמד המפגש להתפוצץ. בנבי מורדוב, חבר מועצת עיריית תל אביב, צעק לעבר ביילין, שניסה לדבר על ההישגים שבהסכם: "קו 5, קו 26, בית ליד". הוא התקרב לבמה באיום. השוטרים שליוו את ביילין לאירוע עמדו להתערב, אך מארגני הערב דיברו עם מורדוב והוא יצא מהאולם.

לאחר סיום המפגש, נשאל ביילין מדוע בא לדבר לפני אנשים שאין סיכוי שישכנע. "אם אצליח להביא אותם להרהור נוסף בלילה בבדיקת הדרך שהם כל כך מאמינים בה, זה כבר הישג", השיב.

תצלום: גן אלבום

יוסי ביילין במצודת זאב. "בבעיות האמיתיות אין בינינו חילוקי דעות", אמר ביילין לאנשי הליכוד

ח"כ א־סאנע לא הורשה ללון בכלא השרון; ביקש להזדהות עם האסירות הביטחוניות

ביקר בכלא, ושמע מפי נציב שב"ס כי חסינותו לא תעמוד לו, וכי יוצא בכוח

מאת ראובן שפירא

ח"כ טאלב א־סאנע עזב אתמול מרצונו את בית כלא השרון אחרי שיחה שניהל עם נציב שירות בתי הסוהר, רב־גונדר אריה ביבי. הנציב הגיע לבית הכלא אחרי שנודע לו כי א־סאנע, שבא לבקר את האסירות הביטחוניות, מסרב לצאת, והודיע לכלי התקשורת כי לאות הזדהות ישהה בבית הכלא לפחות עד הבוקר.

ח"כ א־סאנע הגיע אתמול ב־16.30 לבית הכלא כדי לבקר את האסירות הביטחוניות. נלווה אליו מפקד בית הכלא, סגן גונדר אלי גביזון. זמן הביקור לא הוגבל מראש, לאור שבנציבות שירות בתי הסוהר הוחלט להתחשב במעמדו.

אחרי כשעה נאמר לחבר הכנסת, כי מבחינת בית הכלא הוא סיים את הביקור, אולם אז הוא הודיע למפקד הכלא, כי אין בכוונתו לצאת מן המקום. טאלב א־סאנע יצא מאגף הנשים, אך נשאר בתוך תחומי בית הכלא.

מפקד בית הכלא דיווח מיד לנציב שירות בתי הסוהר על ההתפתחות, והחלו דיונים קדחתניים כיצד לנהוג. לאחר התייעצות עם שר המשטרה, משה שחל, ביקש השר מביבי לצאת מיד לבית הכלא, לשוחח עם חבר הכנסת, ולשכנע אותו לעזוב את המקום. הנציב הגיע לבית הכלא ולאחר שיחה עם א־סאנע, בה הובהר לו כי חסינותו אינה עומדת לו שם, וכי יוצא בכוח – נענה חבר הכנסת ויצא את השער בשעה 19.30.

א־סאנע. שוכנע

מקורות בכירים במשרד המשטרה אמרו אמש כי שר המשטרה ישקול אם לאפשר בעתיד ביקורים נוספים של ח"כ א־סאנע בבתי הכלא.

בן־יאיר החליט: לא תיפתח חקירה פלילית נגד הרב בקשי־דורון

מאת גדעון אלון

היועץ המשפטי לממשלה מיכאל בן־יאיר החליט לא להורות למשטרה לפתוח בחקירה פלילית נגד הרב הראשי אברהם בקשי דורון ונגד רבני העיר צפת בשל פרסום פסק הלכה האוסר על מכירת נכסים לערבים.

בן־יאיר קיבל את ההחלטה לאחר שקיים התייעצות עם פרקליטות המדינה, חוות ביניים. בעת הבדיקה, שנעשתה בעקבות תלונה שהגיש לו ח"כ הושם מחאמיד (חד"ש), פנה בן־יאיר אל הרב הראשי בקשי־דורון. בתשובתו ציין הרב, כי ההלכה אוסרת מכירת קרקע בארץ ישראל לנכרים, כי יש בכך, בין השאר, משום ביטול מצוות *ירושת הארץ וביטול קדושת הארץ*.

בן־יאיר ציין בהחלטתו, להימנע מנקיטת הליכים נגד הרב, כי "כדי לעבור על האיסור הפלילי בדבר פרסום המסתה לגזענות, נדרש שהפרסום יעשה 'מתוך מטרה להסית לגזענות'. אין ראיה לכך שהפרסומים הללו נעשו מתוך מטרה שכזו". יתרה מזו, סעיף 144(ב) לחוק העונשין קובע כי "פרסום ציטוט מתוך כתבי דת וספרי תפילה או שמירה על פולחן של דת, לא יראו אותם כעבירה ובלבד שלא נעשה מתוך מטרה להסית לגזענות".

משולם ואנשיו עתרו לבג"ץ למנוע סיור עיתונאים באגף שבו הם כלואים

מאת משה ריינפלד וראובן שפירא

הרב עוזי משולם ושבעה מאנשיו הכלואים עמו בכלא איילון עתרו אתמול לבית המשפט הגבוה לצדק לאסור על שירות בתי הסוהר לערוך לעיתונאים סיור באגף שלהם כדי שיסקרו את תנאי מאסרם. העתירה הוגשה עקב החלטתו של שופט בית המשפט המחוזי בתל־אביב, אברהם ביזור, לדחות בקשה דומה של משולם בעניין זה.

העותרים טוענים כי מטרת הסיור המתוכנן היא להראות לציבור שאין הם זוכים לתנאי מאסר מועדפים. על פי התוכנית, יתקיים הסיור בלא נוכחותם של הרב משולם ואנשיו, ונאמר להם כי יפונו מהאגף לשם כך, ואם יהיה צורך אף ישתמשו נגדם בכוח.

בעתירה נטען כי נציבות שירות בתי הסוהר ומפקד כלא איילון לא היו מוסמכים להחליט על סיור העיתונאים. לפי פקודת בתי הסוהר סמכותה של הנציבות היא בתחום ניהול בתי הסוהר ואבטחת האסירים בלבד, ואילו סמכות מפקד הכלא היא פיקוח ושליטה על עניינים הנוגעים לבית הסוהר.

עוד נטען כי הסמכות לבדוק את תנאי המאסר נתונה למבקר רשמי ששר המשטרה ממנה, ולא לעיתונאים. הדרישה לבדיקה כזאת יכולה לבוא ביוזמתו של המבקר או לפי בקשת האסיר, אך לא לפי בקשת התקשורת.

העותרים מציינים כי שר המשטרה, משה שחל, כבר מינה מבקר רשמי, וזה מסר את ממצאיו. לדבריהם, לפי ממצאים אלה, תנאי מאסרם של משולם ואנשיו גרועים מאלה של אסירים אחרים.

לטענת העותרים, הסיקור המתוכנן ייהפך, למעשה, להליך של ערעור שבו כלי התקשורת יהיו ערכאת הערעור אשר תדון בממצאי המבקר הרשמי. כמו כן נטען, כי הסיקור התקשורתי יפגע בכבוד האדם של האסירים, ובפרטיותם. באגף יש בית כנסת ובית מדרש שכניסת עיתונאים אליהם תפגע ברגשות האסירים הלומדים ומתפללים בהם.

שחל. מינה מבקר

משולם: חריגה מסמכות

עוד נטען בעתירה, כי הכוונה להפעיל נגד משולם ואנשיו כוח כדי להוציאם מהאגף פירושה כוונה לפעול מתוך חריגה מסמכות. לדברי העותרים, בימים אלה פועלת ועדת חקירה לבדיקת הסיבות לדליקה שפרצה באגף. סיקור תקשורתי של האגף דווקא כעת – כמוהו כהתערבות בעבודת הוועדה.

העותרים טוענים, כי שירות בתי הסוהר נוהג איפה ואיפה כלפיהם משום שבעוד הוא מתיר לעיתונאים לסייר באגף בשם חופש הביטוי, הוא דוחה בקשות של עיתונאים לראיין את משולם וחסידיו.

מקורות בשב"ס ובמשרד המשטרה, ציינו כי לפני כמה ימים הצליחו משולם ואנשיו למנוע ביקור מתוכנן של עיתונאים, אשר כבר אושר בידי שר המשטרה ונציב שירות בתי הסוהר, אריה ביבי. אף כי נקבע שהביקור לא יכלול פגישה עם משולם ואנשיו, הודיעו האסירים כי יתנגדו לביקור. מחשש להתפרעויות, טוענים המקורות, הודיע דובר השב"ס לעיתונאים כי הביקור נדחה "מסיבות טכניות".

קצינים בשב"ס טוענים כי קבוצתו של משולם היא "קבוצת לחץ אלימה", המאיימת – גם באמצעות פעילים שאינם כלואים – על סוהרים וקצינים, בהם בעלי תפקידים בכירים בשב"ס. לדברי הקצינים, בגלל החשש מחברי הקבוצה ניתנו להם הטבות בתנאי המאסר, הרבה מעבר למקובל לגבי אסירים פליליים.

הקצינים ציינו, כי זו הסיבה לכך שמשולם ואנשיו מנסים למנוע מנציגי כלי התקשורת לראות את האגף המיוחד בכלא איילון, אשר בו הם כלואים. לדבריהם, נציבות השב"ס חוששת מחברי הקבוצה ונכנעת לתכתיביהם, ולכן ביטלה את ביקור העיתונאים.

עוד סיפרו הקצינים, כי גם קציני ביטחון, קציני מודיעין ומפקדים בשב"ס, היכולים להיכנס באופן חופשי לכל מתקן, מנועים על־פי החלטה של הדרגים הבכירים ביותר בשירות מלהיכנס לאגף של קבוצת משולם, דבר הפוגע בהשלטת משמעת באגף ובתנאי הביטחון בו.

"הביקור יתקיים"

דובר השב"ס, סגן גונדר משה מלול, אמר אתמול בתגובה: "הביקור של העיתונאים לא בוטל, אלא רק נדחה ויתקיים במועד שיתאים לשב"ס".

אסירים מהימין דורשים לרכזם באגף אחר, בדומה לחבורת משולם

מאת ראובן שפירא

אסירים מהימין המרצים עונשי מאסר בכמה בתי סוהר, דורשים משירות בתי הסוהר לרכז אותם באגף מיוחד משלהם – אגף לאסירים פוליטיים – כדוגמת האגף שבו מוחזקים עוזי משולם וחסידיו.

ארבעה מאסירי הימין שהורשעו ברצח ערבים – יורם שקולניק שירה למוות במחבל כפות, ושלושת הצעירים שהורשעו ברצח בשוק הקצבים בירושלים, וגם גיאל קורן, העצור על כך שירה בכנסייה בישו – שבתו השבוע במשך ארבעה ימים, בדרישה להטבת תנאי המאסר שלהם ולהשוואתם לתנאי המאסר של אסירי קבוצת משולם.

החמישה המוחזקים בכלא השרון, דרשו לרכזם באגף משלהם.

האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים

השופט גידו קלברזי
בית המשפט לערעורים של ארה"ב

ירצה על

Do We Own Our Bodies: How Four Approaches to Law Would Analyze the Question

לזכרו של
השופט לואיס ד' ברנדייס

בחסות
P.E.F. Israel Endowment Funds Lectureship

ביום רביעי, ח' בחשון תשנ"ו (1 בנובמבר 1995), בשעה 20:00, בבית האקדמיה, רח' ז'בוטינסקי 43, ירושלים.

פונטו 96'. כל האופציות פתוחות.

פונטו 96' - המכונית הנמכרת ביותר בישראל*
במחיר החל מ-47,999 ש"ח. קח את האופציה שלך.

ההצלחה של 95' תופסת תאוצה גם ל-96'. פיאט פונטו, המכונית שזכתה בתואר "מכונית השנה באירופה", מעמידה לבחירתך את כל האופציות שאפשר לבקש ממכונית. אתה רק צריך לבחור. מבחר דגמים מרהיבים, מפרט עשיר, מנועים בעלי הספק מרשים מ-1100 עד 1600 סמ"ק, רמת בטיחות גבוהה ומגוון צבעים משגעים. לכל אלו תוסיף את העיצוב המתקדם של ג'יוג'ארו, את המחיר המפתיע ואת הקסם המיוחד שכבש כל כך הרבה נהגים ונהגות באירופה ובישראל. אז מה הפונטו שלך?

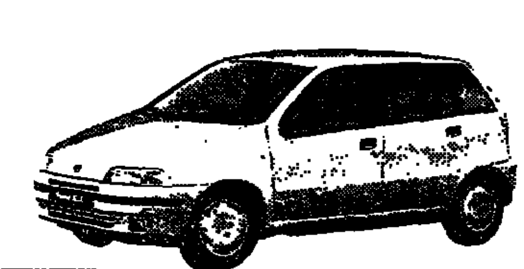

האופציה הצעירה - פונטו 55S
מפתח קוד אלקטרוני למניעת גניבות, קורות חיזוק בדלתות, הגה סופג אנרגיה, קדם מותחן לחגורות בטיחות קידמיות.
47,999 ש"ח

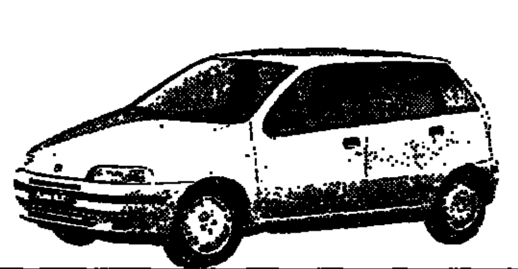

האופציה הצעירה המפנקת - פונטו 55SX
חלונות חשמל קדמיים, נעילה מרכזית, מושב אחורי מפוצל, מד טורים, מושב נהג והגה מתכוונים, מפתח קוד אלקטרוני למניעת גניבות, קורות חיזוק בדלתות, הגה סופג אנרגיה, קדם מותחן לחגורות בטיחות קידמיות.
50,899 ש"ח

האופציה המשפחתית - פונטו 75S
מזגן, מפתח קוד אלקטרוני למניעת גניבות, קורות חיזוק בדלתות, הגה סופג אנרגיה, קדם מותחן לחגורות בטיחות קידמיות.
53,799 ש"ח

האופציה המאובזרת - פונטו 75SX
מזגן, חלונות חשמל קדמיים, נעילה מרכזית, מושב אחורי מפוצל, מד טורים, מושב נהג והגה מתכוונים, מפתח קוד אלקטרוני למניעת גניבות, קורות חיזוק בדלתות, הגה סופג אנרגיה, קדם מותחן לחגורות בטיחות קידמיות.
56,499 ש"ח

האופציה המצויידת - פונטו 75HSD
מזגן, הגה כח, כרית אויר, חלונות חשמל קדמיים, נעילה מרכזית, משענות ראש אחוריים, מד טורים, מושב נהג והגה מכוונים, ABS - מנגנון למניעת החלקה, מפתח קוד אלקטרוני למניעת גניבות, קורות חיזוק בדלתות, קדם מותחן לחגורות בטיחות קידמיות.
59,999 ש"ח

האופציה החזקה - פונטו 1.6 90ELX
מזגן, הגה כח, חלונות חשמל קדמיים, נעילה מרכזית, מושב אחורי מפוצל, מד טורים, מושב נהג והגה מתכוונים, מפתח קוד אלקטרוני למניעת גניבות, קורות חיזוק בדלתות, הגה סופג אנרגיה, קדם מותחן לחגורות בטיחות קידמיות, פגושים בצבע הרכב ופנסי ערפל קידמיים.
62,999 ש"ח

האופציה הנועזת - פונטו GT טורבו
מזגן מקורי, הגה כח, חלונות חשמל קדמיים, נעילה מרכזית, מושב אחורי מפוצל, מד טורים, מושב נהג והגה מתכוונים, מפתח קוד אלקטרוני למניעת גניבות, קורות חיזוק בדלתות, קדם מותחן לחגורות בטיחות קידמיות, פגושים בצבע הרכב, פנסי ערפל קידמיים, ABS - מנגנון למניעת החלקה וכרית אויר.
80,990 ש"ח

האופציה הספורטיבית - פונטו קבריו 60S
מזגן, מפתח קוד אלקטרוני למניעת גניבות, קורות חיזוק בדלתות, הגה סופג אנרגיה, קדם מותחן לחגורות בטיחות קידמיות.
81,990 ש"ח

* עפ"י נתוני איגוד יבואני הרכב, פונטו היתה המכונית הנמכרת ביותר בישראל בשנת 95', בקטגוריה שלה.

שלם 30% במזומן והשאר בתשלומים עד 42 חודשים.*

המחירים לפי מחירון 4.96 ביום 13.10.95 [illegible]

[illegible]

FIAT

אוטוטרייד-אין
החלף מכוניתך הישנה מכל סוג (ע"פ שיקול החברה) בפיאט חדשה. רחוב מבצע קדש 64-66 בני ברק. טל. 03-5781122

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

מעצרו של נהג הסמי־טריילר הוארך ב־8 ימים

(ע). בית משפט השלום ברמ־לה, האריך אתמול בשמונה ימים את מעצרו של נהג משאית הסמי־טריילר שאהין עמרו ראזק, בן 24 ממזרח ירושלים, החשוד בגרימת התאונה שאירעה ביום שלישי, סמוך לצומת שילת בוא־זור מודיעין ובה נהרגו 10 בני אדם ושניים נוספים נפצעו.

בתחילת המשפט חקרה בגיב־תו של החשוד, עו"ד שלומית גבירצמן, את חוקר משטרת התנ־ועה, שבתאי בן־נון, באשר לש־לבי החקירה של המשטרה. החוקר טען, בתשובה לשאלות הסניגורית, שהחקירה נמצאת בעיצומה ועדיין לא הושלמה. הוא אמר שהעדים שהיו בשטח נחקרו, אולם ייתכן שיהיה צורך לתחקר אותם שנית.

החוקר אמר לשופט: "זוהי חקירה מאוד מורכבת, ויש עוד הרבה לעשות בה". לאחר שסיים דבריו, הגיש חוקר התנועה מסמ־כים, ובהם חומר חסוי, לעיונו של השופט.

התובעת גוללה בפני השופט את מהלך האירועים ביום התאו־נה. לדבריה, ביום ה־24 באוקטו־בר 95', בשעה 6:15 בבוקר, נהג החשוד במשאית סמי־טריילר בכביש מספר 443 מכיוון מודי־עין לצומת בן־שמן. החשוד סטה עם המשאית לנתיב הנסיעה הנ־גדי, פגע בשתי מכוניות שנסעו בנתיב זה, דחף אותן, המשיך בנ־סיעה ורמס במשאיתו ארבעה כלי רכב נוספים, שנעו בנתיב הנגדי. כתוצאה מכך, פרצה דלי־קה בכלי הרכב ובמשאית, ונהר־גו 10 אנשים. אחד הנהגים נפצע באורח קשה.

"חקירת התאונה עד כה מצ־ביעה על כך, שגורם התאונה הוא רשלנות רבתי ופושעת של החשוד, שנהג בסמי־טריילר, כאשר מצבו לא אפשר לו נהיגה בטוחה", טענה התובעת והוסיפה, כי הרשלנות התבטאה גם בחוסר המיומנות בעת התאונה עצמה, שבה לא נקט החשוד באמצעים סבירים, שנהג מיומן צריך היה לנהוג, כדי למנוע את התאונה או להקטין את תוצאותיה.

התובעת טענה, שמעצרו של החשוד דרוש לצורך השלמת החקירה וביקשה להאריך את מעצרו ב־10 ימים, ואמרה כי יש להעמיד את החשוד לדין, כשהוא במעצר ולא לאפשר חלו־פת מעצר, וזאת כדי להשלים את החקירה ללא כל הפרעה, ובשל החשש לשיבוש החקירה ותיאום עדויות, אם ישוחרר.

התביעה: החשוד עלול להימלט לשטחים

בנוסף לכך, אמרה התובעת המשטרתית, שמדובר בתושב מז־רח ירושלים, שיש חשש שאם ישוחרר, יימלט ולא ניתן יהיה לאתרו.

היא גם ציינה, כי כאשר מדו־בר במי שנחשד בעבירה, שכפי הנראה תיגזר בעקבותיה תקופת מאסר ארוכה בפועל, ובמיוחד כשמדובר בתושב מזרח ירושלים העלול לנצל את שינויי הסטטוס בשטחים, כדי להימלט מן הדין, לא ניתן להעלות על הדעת חלופת מעצר הולמת, אשר תב־טיח את התייצבותו.

רב־פקד אורית אלסטר, טענה בפני השופט, כי לחשוד יש רקע בעבירות תנועה הרשעות פלי־ליות קודמות. היא אף ציינה, כי הוא ריצה תקופות מעצר בינתן.

באת־כוח החשוד, עו"ד שלומית גבירצמן, אמרה בבית המשפט, כי היא מסכימה עם התביעה, שאכן מדובר בתאונה מזעזעת, אולם ציינה, כי הסניגוריה מב־קשת, דווקא בגלל הזעזוע והפר־סום הציבורי שבא בעקבות התאונה, שבית המשפט יתמקד בחשוד על כל הזכויות המגיעות לו, וינסה להתעלם כמה שניתן, מהרצון לעשות סדר ציבורי ולב־קם תוך רגע.

הסניגורית טענה, כי אין עי־לה למעצר ואמרה, כי תסכים לכל חלופה, כולל הפקדת ערבו־יות ומעצר בית.

היא הוסיפה: "החשוד הוא אז־רח ישראלי, נושא תעודת זהות ישראלית. אין כל קושי בכניסה למקום מגוריו, ולא יעלה על הדעת, שרק בשל היותו ערבי הגר במזרח ירושלים, הוא יופלה לרעה לעומת כל אזרח ישראלי אחר".

גבירצמן טענה עוד, כי לא ראתה את חומר החקירה החסוי שהוגש לבית המשפט, אולם, לפי מה שהעיד החוקר – הרי שלא די לומר שהחקירה מורכבת כדי שתהיה עילה למעצר, שכן החשוד שיתף פעולה ועדויות משפחת התאונה נאספו ונבדקו; גם העדים נחקרו והמשאית נמ־צאת בידי המשטרה.

עוד אמרה הסניגורית, כי לחשוד אין כל יכולת לשבש חקירה, ולפיכך, החקירה מבחינה זו הסתיימה. ביחס לסיכון שלום הציבור, אמרה הסניגורית, שאין מדובר באדם שכשייצא לחופשי או יהיה במעצר בית, יוכל לחזור על המעשה.

השופט אבינועם הדר החליט להאריך את מעצרו של החשוד בשמונה ימים, ואמר: "מה שלא ייעשה עד יום ששי הבא, ממילא לא ייעשה".

תצלום: דן אלבוא
הנהג שאהין עמרו ראזק מובא לדיון בהארכת מעצרו בבית משפט השלום ברמלה

נהג משאית נהרג בקרית שמונה; רוכב אופניים נהרג בחולון

המשאית הידרדרה על הנהג, שיצא ממנה כדי לבדוק תקלה בהצתה

(ע). נהג משאית, יואל אשתמ־קר בן 42 נהרג אתמול לפנות בוקר ברחוב דוד רזיאל בקרית שמונה.

מחקירת המשטרה עולה, כי הנהג לא הצליח להתניע את המשאית למרות שהתנה בירידה. הוא ירד ממנה ושכח להרים את בלם היד.

המשאית החלה להידרדר, פג־עה בו והרגה אותו במקום.

המשאית המשיכה להידרדר 28 מטר, פגעה בעץ, בעמוד חש־מל ונעצרה.

"העץ הציל דירת מגורים סמוכה, אלמלא העץ ועמוד החש־מל, המשאית היתה נבלמת בדי־רת מגורים סמוכה, והמצב היה מסובך יותר", העיד אחד מחוק־רי המשטרה.

נפגע מאחור

רוכב אופניים, אריקר ברווכס־קי בן 49, מבת ים, נהרג אתמול בבוקר ברחוב דרך יגאל אלון בחולון מפגיעת רכב פרטי.

ברווכסקי רכב על אופניו בד־רכו הביתה לאחר עבודה במשמ־רת לילה.

רכב פרטי שנסע אחריו התנ־גש בו מאחור, והוא נהרג במ־קום.

נהג הרכב הפוגע, אף הוא מבת־ים בן 33, נעצר ונכלא.

ברשותו רשיון נהיגה שהוצא ב־91', שנה אחרי שעלה ארצה.

ענף התנועה של משטרת תל־אביב נטל את רשיונו של הנהג הפוגע ל־90 יום על מעורבותו בתאונה הקטלנית, ובתום התקו־פה הוא יועמד לדין.

תצלום: דן אלבוא
יו"ר ועדת הכלכלה בכנסת צחי הנגבי (מימין) ודן כהן (משמאל) בסיור בכביש גבעת־זאב–בן־שמן

חברי ועדת הכלכלה סיירו במקום התאונה ליד מודי־עין

מאת שרון שדה

חברי ועדת הכלכלה של הכנסת סיירו אתמול בכביש גבעת־זאב–בן־שמן, והבנו את מקום התאונה שבה נהרגו ביום שלישי עש־רה נוסעים, בהתנגשות משאית סמי־טריילר בכמה מכוניות. נציגי מע"ץ, המינהל לבטיחות בדרכים והמשטרה אשר ליוו את הח"כים, מסרו סקירות על נסיבות האירוע, על עבודות הסלילה המתבצעות באזור ופעילויות האכיפה וההסברה הנעשות.

ח"כ גדעון פת (ליכוד), חבר ועדת הכלכלה, אמר אתמול, כי תאו־נת הדרכים המחרידה שאירעה במקום, ממחישה ביתר־שאת את הצו־רך בהקמתה של רשות־על, אשר תרכז את הטיפול בתאונות הדרכים. "הליכוד נועד לחוק את הצורך באישור הצעת החוק של ועדת הכלכלה של הכנסת שהממשלה מתנגדת לו – הקמת רשות למלחמה בתאונות דרכים, שיינתנו לה תקציבים וסמכויות. הצעה להקים את הרשות תועלה לקריאת הדיונים על תקציב המדינה, בעוד כמה שבועות, ולדעתי חברי כנסת רבים יתמכו בנושא, למרות עמ־דת הממשלה. הרשות תפעל במסגרת משרד התחבורה ותוכל לתאם טוב יותר בין הגופים השונים העוסקים בנושאי התעבורה.

ח"כ פת אמר עוד כי בסוף החודש תועלה לאישור הכנסת הצעת חוק מטעמו, אשר נועד להסדיר את עבודת המשאיות ונהגיהן. "המ־עורבות הגבוהה של המשאיות בתאונות מחייבת טיפול מעמיק. הב־עיה היא שבמקרים מסוימים, לא מוצאים את האשם בתאונה – אם זה הנהג או בעל המשאית. לכן הצעתי שכל משאית שתיתפס עוב־רת על החוק – יש להעניש את המשאית, כלומר, הפעלתה תיאסר לתקופה של 60 יום".

שחור יבקש אישור תקציבי להארכת מסילת הרכבת עד לצפון הרצועה

מאת אורי ניר

מתאם פעולות הממשלה בש־טחים, האלוף אורן שחור, ייפגש בקרוב עם שר האוצר בכוונה לקבל אישור תקציבי לפרויקט הנחת מסילת ברזל בין אזור ד־קים לבין מחסום ארז, בצפון רצועת עזה.

לפי התוכנית, תוארך מסילת רכבת ישראל לאורך 9 ק"מ, עד לצפון הרצועה, ותאפשר תנועת רכבות לרצועה. עלותו המתוכ־ננת של הפרויקט היא פחות מ־20 מיליון שקל. הנחת המסי־לה יכולה להיעשות בתוך פחות משנה, והיא תקל מאוד על הוב־לת מטענים לרצועה וממנה ותו־כל לשמש גם להסעת עובדים. בעתיד, ייתכן שהרשות הפלש־תינית תוכל לגייס מימון להאר־כת המסילה אל תוך הרצועה.

יו"ר הכנסת השתתף במסע ההלוויה בנצרת להרוגי תאונת הדרכים

מאת גבי זהר ועתים

מסע הלוויה גדול, שבמהלכו הובאו למנוחות שישה מהרוגי תאונת הדרכים בכביש בן־שמן–גבעת־זאב, השבית אתמול את העיר נצרת בשעות הבוקר. ההרוג השביעי הובא לקבורה בבית הקברות של הכפר יפיע. אתמול נקבר בנצרת גם ההרוג השמיני בתאונה.

אלפים מתושבי העיר ליוו את ההרוגים במסע ההלוויה ההמוני. בין המשתתפים במסע ההלוויה היו גם יו"ר הכנסת, פרופ' שבח וייס, ד"ר אחמד טיבי וראש העיר ראמז ג'ריסי ורבים מנכב־די הכפרים והיישובים הערביים באזור הצפון.

בשעה 11:30 בבוקר יצא מסע ההלוויה של חמישה מבין ההרו־גים כשארונותיהם עטופים בד־דים ירוקים ועל כל אחד מהם הוצבה תמונתו של ההרוג. הארו־נות נישאו על כתפי חברים ובני משפחה של ההרוגים.

תלמידי בתי הספר בעיר, סיי־מו את לימודיהם מוקדם מהר־גיל, ורבים מהם צעדו בתהלוכה כשהם נושאים זרים. בעת מסע ההלוויה, שעבר ברחובה הראשי של נצרת – רחוב פאולוס, נשמ־עו מהמסגדים קולות המואזינים וכן צלילי הפעמונים מהכנסיות.

אתמול הובאו למנוחות מהאב סלימאן אבו דבאי, בן 21, בדרוהו אחמד יאסר אבו דבאי, בן 21, ריאד אברהאים קסאסבה, בן 18 מיפיע, קאסם יוסף עודתאללה, בן 26, עבדל ראוף מהבאראק אבו דהאל, בן 32, ג'אודת באסם אבו דבאי, בן 21, ג'אבר אליה אבו ג'אבר, בן [illegible].

מועצת עיריית נצרת החליטה לפעול להכנת תוכנית חירום אר־צית לטיפול בתאונות הדרכים. פרנסי העיר הודיעו, כי ייצאו לפעולה נמרצת למלחמה בתאו־נות הדרכים מיד כשיסתיימו ימי האבל.

יו"ר הכנסת העביר למשפחות ההרוגים את תנחומי הכנסת ואת רגשות האבל של כלל הציבור בישראל. "יש לעשות מאמץ נו־סף, עיקש ושיטתי, לצמצום את ממדי האסונות", אמר וייס. הוא ציין, כי בעוד כשבועיים תקיים הכנסת יום דיונים וחקיקה, אשר יסייע למשרד התחבורה ולשל־טונות במאבקם נגד ההשתוללות בכבישים.

10 נפגעו משאיפת עשן בשריפה בנצרת; 200 דונם חורש עלו באש ביער עידון

המשטרה חושדת: הצתה מכוונת גרמה לשריפה ביער עידון

מאת גבי זהר ועתים

כ־20 דליקות פרצו אתמול, רובן בצפון הארץ. שתי הדליקות הג־דולות ביותר פרצו בנצרת וביער עידון.

שמונה תושבים ושני שוטרים נפגעו אתמול משאיפת עשן כתו־צאה משריפה שפרצה בשעות הבוקר במקום הצבאי שבלב שליד בי־[illegible]. הנפגעים הועברו לבית החולים האנגלי בנצרת לקבלת טיפול רפואי.

השריפה פרצה בשעות הבוקר. עשרות תושבים פונו מבתיהם בב־לל העשן הכבד שכיסה את האזור. שלוש כבאיות של מכבי־האש עמלו שעה ארוכה עד שהצליחו להשתלט על האש.

דליקה נוספת פרצה אתמול ביער עידון. 200 דונם של חורש עלו באש. הדליקה פרצה בשלושה מוקדים: בחניון הנופש ובשני מוקדים נוספים ליד הכפר ברטעה.

"תחמושת צבאית תרמה לדליקה"

במשטרת ישראל חושדים, כי הדליקה פרצה כתוצאה מהצתה, וכי תחמושת צבאית ישנה שהיתה במקום תרמה לפרוץ הדליקה.

הדליקה פרצה בחניון סמוך לשעה 9:00 בבוקר. רוח מזרחית שנשבה באזור גרמה להתפשטות האש במהירות, והביאה לשריפת עצים, ציוד מחנאות ואדמת מרעה.

כוחות גדולים של משטרה ו־12 כבאיות הגיעו למקום, ולאחר שעתיים הצליחו לאתר את מקור האש. כעבור כמה שעות הם הצלי־חו לכבות את הדליקה.

החרדים יפגינו מחר בכביש בר־אילן בי־ם; משי־זהב: יהיה חם יותר מבשבוע שעבר

מאת שחר אילן

הפגנה חרדית נוספת צפויה בשבת אחר הצהריים, בכביש בר־אילן בירושלים. במרכז ההפגנה תעמוד תהלוכה של רבני השכו־נות הסמוכות לכביש, שמשתת־פים לראשונה במאבק לסגירת הכביש. פעיל העדה, יהודה משי־זהב, העריך כי "יהיה יותר חם מאשר בשבוע שעבר. עלה פא־זה בעוצמת ההפגנות".

בהפגנה בכביש בשבוע שעבר, נזרקו אבנים על שוטרים ועל כלי רכב, וחרדים התיזו גז מדי־מיע מכליו של נהג. ההפגנה מחר נועדה להפעיל לחץ על ראש העירייה, אהוד אולמרט, לקראת ישיבת מועצת העירייה ביום שני. בישיבה יידונו המל־צות ועדת שטורם, שבדקה את הסדרי התחבורה בשבת. הוועדה הציעה לסגור את כביש בר־אילן לתנועה בשעות התפילה, בשב־תות ובחגים, ובסך הכל כ־7 שעות מדי שבת.

אולמרט מתנגד להצעה, וכבר הודיע שלא יביא אותה לדיון במועצה. הוא הסביר, כי הסמכות לסגירת הכביש נתונה בידי מש־רד התחבורה, ואין לעירייה יכו־לת להתערב בכך. גדולי התורה החרדים טוענים שהעירייה צרי־כה להחליט על סגירת הכביש, גם אם ההחלטה אינה בסמכותה.

אתמול הודבקו בשכונות החר־דיות כרוזות, שקראו לציבור לבוא להפגנה מחר, תחת הכות־רת "ירושלים למערכה". כותבי הכרוזות תקפו את אולמרט, על שהוא הולך בדרכי קודמו טדי קולק ומכריז: "לא אוותר לחר־דים ולא אסגור את כביש בר־אילן. אי אפשר להבליג יותר".

היום יתפרסמו כרוזות נוספות נגד ראש העירייה, שבהן ייאמר: "אהוד ראה ההרהנך. במשך להילום, על אף ניסיון הדיכוי האכזרי של המשטרה".

מרצ: עיריית ירושלים אישרה לגופים חרדיים הקצבות לספריות פיקטיוויות

מאת שחר אילן

ועדת הכספים של עיריית ירושלים אישרה בראשית השבוע הקצבות לספריות בסך 800 אלף שקלים לעשרות גופים חרדיים, שבחלקם אין ספריות כלל, חלקם הם הוצאות לאור, וחל־קם אינם פתוחים לקהל ובחלקם משאי־לים ספרים רק שעות בודדות בשבוע – כך עולה מתחקיר שערך ראש סיעת מרצ בירוש־לים, ארנן יקותיאלי. יקותיאלי הודיע שיגיש למשטרה תלונה נגד גופים אלה בחשד לזיוף וניסיון להוצאת כספים במרמה מהעירייה. הוא דורש שמועצת העירייה לא תאשר את ההקצ־בות.

אי־עמידה בקריטריונים

ועדת הכספים התבקשה לאשר הקצבות בסך 800 אלף שקלים ל־34 ספריות תורניות. גובה ההקצבות נע בין 5,000 ל־30 אלף שקל. על פי הקריטריונים, זכאית להקצבה ספרייה שבה לפחות 1,500 ספר, שפתוחה לפחות 18 שעות בשבוע ומעניקה שירותים לכלל האוכלוסייה.

צוות של יקותיאלי בדק 22 מתוך 34 הספ־ריות: שש מתוכן אינן קיימות או לפחות לא בכתובת המצוינת בבקשה לעירייה: בכתובת שמסרה ספריית "משנת דף" לא נמצאה ספרייה; בכתובת סמוכה נמצא בית כנסת בשם זהה, שבו הדיר ספרים; בכתובת של ספריית "מעון עמי" לא נמצאה ספרייה.

לפחות ארבעה מהגופים להם אושרו הקצבות הם הוצאות לאור, שעוסקות בהוצאת ספרים הקצבתם. מדובר, בין היתר, בהוצאת הספרים החרדית הגדולה "מכון ירושלים" (הקצבה של 30 אלף שקל). עובדי המכון אמרו לתחקירנים של יקותיאלי ש"יש פה ספרים, אבל לא ספ־רייה". במכון "יד הרב הרצוג" יש ספרייה, אך לדברי השומר, היא אינה פתוחה לציבור הרחב. כן אושרו כספים למרכולייה פרגונית, שאינה ספרייה, ולארגון הפעילים "לב לאחים" (20 אלף ש') העוסק בהחזרה בתשובה. על דלת משרדו אין אזכור לספרייה.

בשישה מקרים שבהם התגלו ספריות אמי־תיות התברר שהן פועלות הרבה פחות שעות ממה שנקבע בקריטריונים. למשל, ספריית "נזר שמעון" (הקצבה של 5,000 שקל), שמפעלת בירה פרטית, פתוחה ארבע שעות בשבוע.

במכתב ליועץ המשפטי של העירייה, עו"ד אסא אליאב, ולמבקר העירייה, עוזי סיון, דורש יקותיאלי לא להעביר הקצבות לעמותות שאינן עומדות בקריטריונים ולערוך בדיקות גם ב־12 הספריות שאנשיו לא בדקו. להקצבות לספריות התורניות אחראי סגן ראש העיר חיים מילר מיהדות התורה. במכתב למילר כותב יקותיאלי ש"רשימת 'הספריות' שהעברתם לוועדת ההקצ־בות היא אחד האירועים חסרי הבושה שראיתי".

מילר מגדיר את האשמות יקותיאלי כ"שקר וכזב", וטוען שמדובר בספריות קיימות. לדב־ריו, בכל מקרה העברת ההקצבות לספריות מו־תנית בבדיקה שתוודא שהן עומדות בקריטריונים. מלשכת דובר עיריית ירושלים נמסר שמכתבו של יקותיאלי התקבל בלשכת היועץ המשפטי לעירייה, והמידע הכלול בו יי־בדק.

בג"ץ דחה עתירת חיילת לרשום אותה כנשואה לנוצרי

הנימוק: העתירה מוקדמת מדי

מאת משה ריינפלד

בג"ץ דחה אתמול עתירה של החיילת סלעית לוי, להורות לממונה על מרשם האוכלוסין במשרד הפנים לחזור בו מסירובו לרשום אותה כנשואה לאזרח אמריקאי־נוצרי שעמו נישאה בנישואין אזרחיים בקפריסין.

העותרת טענה, באמצעות עו"ד אריאל פופר, כי מצד אחד, דוחה פקיד המרשם את בקשתה בנימוק שתחילה על בן זוגה לק־בל אזרחות ישראלית, ומצד שני הוא מסרב לתת לבן הזוג אזר־חות ישראלית עד שהוריו יצהירו על "כנות" נישואיו של בנם.

בפסק הדין קבעו נשיא בית המשפט העליון, אהרן ברק, והשופטים מישאל חשין ויצחק זמיר, כי העתירה מוקדמת מדי. הם הסבירו כי העותרת פנתה אל משרד הפנים רק לפני חודש, ולפני כשבוע היא ביקשה מפ־קיד המרשם לשקול שוב את החלטתו. על בקשה זו עדיין לא קיבלה תשובה. המועד שקבע הנוהל למתן תשובה כזאת עדיין לא חלף. לפיכך, קבעו השופטים כי אם לא תקבל העותרת תשו־בה במועד הקבוע בחוק, תהיה רשאית לשוב ולעתור.

בת 60, חברמנית, מלאת מרץ ומבוססת. באלמן גבוה ומרשים.
ת.ד. 11302 תל־אביב 61116

לענת שיחור ויונתן אהרונסון
ברכות לנישואיכם
הארץ

אוניברסיטת תל-אביב
מרכז משה דיין ללימודי המזרח התיכון ואפריקה
החוג להיסטוריה של המזרח התיכון ואפריקה
ערב עיון
המוקדש לזכרם של
אבישי בן־צבי ז"ל
יהושפט נצר ז"ל
שנפלו במלחמת יום הכיפורים
דברי פתיחה:
ד"ר מרטין קרמר, ראש המרכז
הרצאה:
פרופ' דוד מנשרי
המהפכה האסלאמית באיראן, סוף הדרך?
ביום שלישי, ז' בחשון תשנ"ו, 31 באוקטובר 1995, בשעה 18:30, באולם יונה אתינגר, בניין גילמן, קריית האוניברסיטה, רמת־אביב.
– הציבור מוזמן –

בית־שבע
לקראת מופע Z/na
שבת ה־28.10.95 שעה 11.00
במשכן לאמנויות הבמה
מפגש עם אוהד נהרין והלהקה
(כולל קטעים מהמופע ודיון)
כרטיסים בקופת המשכן 03-6297777

עד: דרעי ביקש שאאשר מיד את רישום עמותת המשתכנים

מאת דליה שחורי

אהוד שילת, לשעבר רשם העמותות, אישר אתמול במשפט דרעי, כי ב־23 במארס 86' קיבל בקשה בכתב מח"כ אריה דרעי (ש"ס), שהיה אז מנכ"ל התנועה, לזרז את הטיפול ברישום עמותת משתכני הר שמואל. "לאהוד, אבקשך בכל לשון של בקשה לאשר במהירות", כתב דרעי לשילת. דרעי פנה לשילת, לפי כתב האישום, במסגרת מעורבותו לקידום פתרון הבעיה של משתכני נבי סמואל, וגם כתמורה לשוחד שקיבל מהנאשמים משה ויינברג ויום־טוב רובין.

בהודעתו במשטרה ב־2 באפריל 91', שהוגשה אתמול כראיה בבית המשפט, אמר שילת, כי באותה תקופה היה פיגור "אדיר", בן שנה עד עשרה חודשים, ברישום עמותות, ועל רקע זה הגיעו למשרדו בקשות מאישים שונים לזרז רישום עמותות. עוד אמר בהודעתו במשטרה, כי הטיפול בתיק זורז, החומר הועבר לבדיקת משפטן במחלקת העמותות, וב־30 במארס 86' הוצא לעמותה מכתב, בו נתבקשה לעשות תיקונים בתקנון. "תהליך כזה יכול להתמשך עד תשעה חודשים", אמר. התקנון תוקן והעמותה נרשמה כחוק ב־27 ביוני 86'.

בבית המשפט אמר אתמול שילת, בתשובה לשאלת סניגורו של דרעי, עו"ד נבות תל־צור, כי במחצית השנייה של שנות ה־80 הוצף משרדו באלפי בקשות בשנה לרישום עמותות, עם קבלת חוק העמותות החדש. כן אמר, כי כתוצאה מהוראות שר האוצר בשנת 85', לפטר את כל העובדים הארעיים בשירות המדינה, נותרו במשרדו שלושה עובדים בלבד, ואז נוצר הפיגור הגדול, ש"סתם הכל", ובקשות לזירוז הרישום הגיעו "מכל הכיוונים ומכל הגורמים".

המומחית: ויינברג חתם בשם "יוסף רייצר"

איה שוחט, עובדת המחלקה לבדיקת מסמכים במחלקה לזיהוי פלילי במשטרה, העידה אתמול על חוות דעת של מומחה, שביצעה, לפיה מצאה זהות בין כתב ידו של משה ויינברג, לבין אישור שהוא נתן ליעקב שמולביץ, בו חתם "יוסף רייצר", ושתי בקשות להעברת מגרש, שבהן חתם "יוסף רייצר".

באישור לשמולביץ, מ־20 בפברואר 87', כתב לכאורה ויינברג – וחתם "יוסף רייצר" – כי הוא מאשר שהלווה לשמולביץ עבור עמותת המרכז לשיקום אסירים (מש"א) סכום של 40 אלף שקל. "כידוע לך, חלק מכספי זה קיבלתי מיהודים טובים בקהילתנו וחייב אני להחזירו עד לפסח שנה זו".

לפי כתב האישום קשרו משה ויינברג ויום־טוב רובין קשר לרשום רישומים כוזבים בספרי מש"א, לפיהם קיבלה מש"א הלוואה מיוסף רייצר, תושב לונדון וחברו של ויינברג, והסתמכו על רישום כוזב זה, לשלוח יד בכספי מש"א לשימושם, על ידי משיכת כסף מחשבון הבנק של מש"א, בטענה כוזבת, שמדובר בהחזר אותה הלוואה.

האישור לשמולביץ נועד, לפי כתב האישום, ליצור אסמכתא כוזבת, המעידה שמש"א הלווה כביכול 40 אלף שקל לרייצר. יום־טוב רובין הורה לשמולביץ, לפי כתב האישום, לרכוש מכספי מש"א צ'ק בנקאי על סך 40,420 שקל (25 אלף דולר) לפקודת יוסף רייצר. הצ'ק נר־כש, נתתם חתימת היסב "הנחיות להוראות שנחתמה על ידי יוסף רייצר" – על ידי משה ויינברג, או רובין או אדם אחר לפי הוראתם – והופקד בחשבונו של אלי סקורסקי, שנוהל על ידי בצלאל סוקולובסקי, ידיד של יום־טוב רובין.

סוקולובסקי העיד אתמול מטעם התביעה. הוא אמר, כי גילגל כספים בשיעור של מיליוני שקלים ואינו זוכר תנועות של צ'קים. עוד אמר, כי פעל בחשבונו של אלי סקורסקי, הנמצא בחו"ל, לפי רשותו, ואף חתם על צ'קים בשמו, ברשותו. סקורסקי היה שולח כספים מחו"ל, וסוקולובסקי היה מפקיד אותם בחשבונו ומשתמש בהם.

בכתב האישום נאמר, כי ביום הפקדת הצ'ק הבנקאי על סך 40,420 בחשבונו של סקורסקי, או סמוך לכך, קיבל רובין, לפי בקשתו, שני צ'קים מחשבונו של סוקולובסקי, בסכום כולל של 40,420 שקל – צ'ק אחד על סך 25 אלף שקל וצ'ק שני על סך 15,420 שקל, שנרשם לפקודת "מ. לוי". באותו יום, נאמר בכתב האישום, פרט רובין את שני הצ'קים למזומנים והשתמש בכספי למטרותיו.

סוקולובסקי אמר, כי הוא ורובין נהגו להלוות כספים זה לזה. לשאלת רנזיק, האם רובין ביקש ממנו להפקיד את הצ'ק הבנקאי על סך 40.420 שקל בחשבונו של סקורסקי, כדי למשוך מזומנים, השיב סוקולובסקי: "יכול להיות, אי אפשר לדעת. גלגלנו יחד הרבה הרבה כספים. לא תאר מין כמה. עזרתי לו והוא עזר לי. בחשבון הזה הגלגלו מיליונים. אז איך אפשר לדעת?" על הפניית הצ'ק על סך 25 אלף שקל לפקודת "מ. לוי", אמר סוקולובסקי: "כתבתי 'לוי' כדי למלא את השורה". השופטת מרים נאור: "הצ'ק לא נועד ללוי". מסעיפי העד: "לא". נאור: "זאת חתימת הסבה 'לוי' גם אתה כתבת?" העד: "כן. זה כתב ידי".

העד השיב תשובות לא ברורות לשאלות חוזרות מדוע שני הצ'קים שהוציא, עליהם מופיעה חתימת הסבה של יום־טוב רובין, לא נרשמו על ידיו לפקודת יום־טוב רובין. "עובדה שהכסף נמשך", אמר. לאחר מכן אמר, כי ייתכן שפדיון אחד הצ'קים, בסך 25 אלף שקל, הגיע אליו (לעד). רנזיק לבית המשפט: "יש היום חידוש בעדות, שהצ'ק על סך 25 אלף שקל הלך לעד". סוקולובסקי השיב ב"ייתכן" על כל אפשרות שהועלתה בפניו, מצד התביעה וההגנה, לגבי מסלול שני הצ'קים.

"עדותו של דיניץ רצופה שקרים", טוען התובע בסיכומיו

מאת משה ריינפלד

בבית המשפט המחוזי בירושלים החלו אתמול סיכומי התביעה במשפטו של יו"ר הסוכנות היהודית לשעבר, שמחה דיניץ. דיניץ עומד לדין על עבירות של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, מרמה והפרת אמונים. הוא מואשם כי לא דיווח לסוכנות על ההוצאות הפרטיות שהוציא בחו"ל במשך כ־4 שנים בכרטיס אשראי "אמריקן אקספרס" של הסוכנות ובכרטיס אשראי פרטי של רשת בגדי הגברים האמריקאית "סימס", ולא החזיר לסוכנות כ־24 אלף דולר שהוציא בדרך זו. דיניץ כופר בכל סעיפי האישום.

כתב האישום הוגש נגד דיניץ בפברואר 94', והמשפט נמשך יותר משנה. הפרוטוקול משתרע על יותר מ־11 אלף עמודים.

בפתיחת סיכומיו, אמר אתמול התובע, עו"ד שמעון דולן, כי דיניץ הציג בחקירתו במשטרה ובעדותו בבית המשפט לא פחות מחמש גרסאות בדבר הסיבה לאי־החזרת הכסף. לדברי התובע, עצם ריבוי הגרסאות צריך לעמוד לנאשם לרועץ בניסיונותיו לשכנע את בית המשפט כי פעל בתום לב וכי לא היתה לו כוונה פלילית.

כמו כן יש, לדעת התובע, משמעות לעיתוי הגרסאות. עו"ד דולן הביא לדוגמה את הגרסה הרביעית בעניין, שלפיה סבר דיניץ בשעתו כי יש פקיד בסוכנות המחליט בשבילו אילו מהוצאותיו בחו"ל היו פרטיות ואילו בתפקיד, ומחייב את חשבונו בחלק הפרטי. לדברי דולן, העלה דיניץ גרסה זו רק בעדותו במשפט, והדבר מלמד כי היא היתה פרי מחשבה מאוחרת וכי הוא עצמו אינו מאמין בה.

התובע טען כי גרסאותיו של דיניץ גם סותרות זו את זו. למשל, טענתו כי החשבונות שהגיעו מנציגות בניו־יורק לירושלים לא עברו דרך לשכתו אינה מתיישבת עם טענתו כי הוא עצמו סימן את ההוצאות לצורך ניכוין. התובע גם טען כי עדותו של דיניץ היתה רצופה שקרים, כמה מהם מהותיים.

לטענת עו"ד דולן, יש משמעות רבה גם לעובדה שלמרות שכרטיסי האשראי הפרטי של "אמריקן אקספרס" והכרטיס האשראי הפרטי של "סימס" היו שונים זה מזה, התנהגותו של הנאשם בעת השימוש בכל אחד מהם היתה דומה. בשניהם מימנה הסוכנות לאורך השנים 88'–92' את הוצאותיו הפרטיות בחו"ל בלא דיווח ובלא החזרת הכסף. מדובר על 180 רכישות, והתובע רואה בכך סימן לשיטתיות ולעקביות, השוללות את הטענות שלפיהן היה היו"ד "עסוק ברגע מסוים" או "נתון לחולשה רגעית".

התובע: לא היה הסדר

התובע התמקד אתמול בפרשת הכרטיס של "סימס". בעניין זה, בנה דיניץ את גרסתו העיקרית על הסדר שהשיג, לטענתו, כאשר נכנס לתפקידו בראשית 88' עם ראש משלחת הסוכנות בניו־יורק באותה עת, משה נתיב, כיום מנכ"ל הסוכנות. לפי הסדר זה היה על הסוכנות לשלם את החשבונות שקיבלה מ"סימס" ולחייב את חשבונו הפרטי של דיניץ באותם סכומים.

התובע טען כי לא היה שום הסדר כזה, וכי דיניץ בדה אותו מלבו לאחר שהסתבך. עו"ד דולן הסתמך, בין השאר, על עדותו של נתיב כי מדובר בהסכמה להוצאה חד־פעמית לקניית סמוקינג שדיניץ היה זקוק לו לצורך תפקידו. דולן הוסיף כי באפריל 88' הגיעו ללשכתו של דיניץ שני חשבונות ראשונים של "סימס" שהנציגות בניו־יורק סירבה לשלמם. דיניץ שלח אותם בחזרה לנציגות בניו־יורק כדי שישולמו. לדעת התובע, אילו סבר דיניץ כבר אז כי יש הסדר בינו לבין נתיב היה צריך לפנות כבר אז אל נתיב ולהזכיר לו את ההסדר, אבל הוא לא עשה זאת.

מנהל בביטוח הלאומי בנצרת חשוד בזיוף ובגניבה

מעצרו הוארך ב־8 ימים

(ע). מעצרו של תנא כשרוס שאהין, בן 51 מחיפה, המשמש כמנהל מחלקת השיקום בביטוח הלאומי בנצרת, חשוד בגניבה, זיוף, הפרת אמונים, הדחה בחקירה ושיבוש הליכי משפט, הוארך בשמונה ימים. נציג מחלק התשאול במשטרת מרחב העמקים, טען בבית המשפט, כי שאהין זייף במהלך השנתיים האחרונות מסמכים וחתימות בתיקיהם של מבוטחים מוגבלים, נכים ואלמנות, עליהם היה אחראי, והוציא המחאות לפקודתם, והפקידן בחשבונו הפרטי. המשטרה טוענת שמדובר בעשרות אלפי שקלים וכי בידיה ראיות לכאורה הקושרות אותו לעבירות המיוחסות לו. כמו כן הוא חשוד, כי הדיח עדים ושיבש הליכי חקירה. החקירה בפרשה נפתחה בעקבות תלונה שהגיש המוסד לביטוח לאומי, בחודש אוגוסט האחרון. נציג המשטרה אמר עוד, *שהחשוד אינו משתף פעולה עם חוקריו.*

עורכת דינו, יהודית פלקר, ציינה כי בחקירתו בביטוח הלאומי, הכחיש שאהין כל קשר לחשדות המיוחסים לו, וכי הוא לא גנב כל כסף, לא זייף ולא ביצע כל עבירה המיוחסת לו. לדבריה, הוא נהג לתת למבוטחים כספי מזומן במקום צ'קים, או שהיה מקדים מועדי תשלום לבעלי קצבאות על פי בקשתם. השופט תאופיק כתילי קבע באופן חד־משמעי, כי קיים בסיס לחשדות המיוחסים לחשוד, ואת לפחות במידה המצדיקה הארכת מעצר ראשונה. מעצרו הוארך בשמונה ימים.

מרכז השלטון המקומי לא יפסיק המימון לשמירה הצמודה בבתי הספר

מאת אור קשתי
סופר "הארץ" לענייני חינוך

הנהלת מרכז השלטון המקומי החליטה אתמול לא להפסיק, לפי שעה, את מימון השמירה הצמודה לחטיבות הביניים ולבתי הספר העל־יסודיים. עם זאת, דרשו חברי ההנהלה לקיים דיון דחוף בכנסת בעניין המימון. הם הזהירו, כי כל גירעון שייגרם לרשויות המקומיות, כתוצאה ממימון השמירה, יהיה באחריות הממשלה.

יו"ר מרכז השלטון המקומי, עדי אלדר, אמר אתמול כי ההחלטה שלא להפסיק בינתיים את מימון השמירה "התקבלה מתוך כוונה שלא לגרום לשיבושים במערכת החינוך ולהחרפת השביתות בידי ההורים והמורים, תוך אחריות של הרשויות המקומיות לביטחונם של התלמידים. עם זאת, הממשלה צריכה לדעת שהתקציב המוצא על המשך השמירה, אשר מסתכם בכ־25 מיליון שקל, יביא לגירעון בתקציבי הרשויות המקומיות, והדבר יהיה באחריות הממשלה".

עוד נמסר מהנהלת מרכז השלטון המקומי: "אנו תמהים על כך שהממשלה מתנערת מאחריותה לביטחון התלמידים ולמימון השמירה".

אתמול בבוקר שוחח אלדר, שהוא גם ראש עיריית כרמיאל, עם שר האוצר, אברהם שוחט, ועם שר המשטרה, משה שחל, בניסיון להגיע להסדר כלשהו, אשר יבטיח את מימון השמירה הצמודה במוסדות החינוך. ואולם לדבריו, שני השרים השיבו כי אין להם התקציב הדרוש. אלדר ציין: "אנו יודעים שהפסקת השמירה פירושה הסכנה מיידית של בתי הספר, וכדי שלא לזעזע את המערכת החלטנו להמשיך במימונה".

תצלום: [illegible]

יו"ר מרכז השלטון המקומי, עדי אלדר (עומד), בכינוס חירום של ראשי הרשויות המקומיות על מימון האבטחה בבתי הספר

ספקי תיאטרון "הבימה" ויתרו על 15% מחובם

מאת ציפי שוחט

הספקים הנושים של תיאטרון הבימה נענו לדרישת הנאמן הציבורי של התיאטרון לוותר על 15% מהחוב שהתיאטרון חייב להם. גם עובדי התיאטרון נענו לדרישה לוותר על 10% משכרם, אך לגבי התביעות האחרות יימשך המשא ומתן.

קבוצה אחרת של נושים – מחזאים, במאים, מוסיקאים ותפאורנים – טרם השיבו להצעת הנאמן הציבורי.

לאחר שהתפוצץ המשא ומתן בין השחקנים לבין הנאמן הציבורי, שמואל צור, הודיעו השחקנים כי ישביתו את התיאטרון אם ייפגע הסכם העבודה הקיבוצי. הנהלת הבימה עומדת על כך שיהיו בתיאטרון חוזי שכר אישיים לשחקני רכש, אך השחקנים טוענים כי החוזים האישיים, שעומדים על סכומי עתק, הם חלק מהסיבות למצבו הנוכחי של התיאטרון. צור אמר אתמול כי המשא ומתן עם השחקנים הגיע למבוי סתום: "אם הם יזנחו את הדרישות הסופיות, אצטרך לשקול אם לחתום על הסכם ההבראה".

על פי החלטת בית המשפט המחוזי, צריך התיאטרון להגיע להסדר עם הנאמן הציבורי עד סוף חודש אוקטובר, ולא – תיפסק פעילותו.

פועל נהרג בתאונת עבודה באור יהודה

(ע). משה חלובה, תושב אור־יהודה בן 34, נהרג אתמול בבוקר בתאונת עבודה באתר בנייה באור־יהודה. התאונה אירעה, כשמספר פועלים הפעילו מכונה לקידוח בדרות, לקראת הכנת מקלט במרתף בית מגורים הנמצא בתהליכי בנייה. במהלך עבודת הקידוח ניתק לפתע מוט ברזל, ופגע בראשו של חלובה, שעמד סמוך למכונה הקדיחה.

ממש באותם רגעים אירעה מפולת עפר סמוך לחפירה של מקלט הבניין, הפועל, שהיה פצוע קשה, נפל לבור בעומק של כשני מטרים.

הפועלים שעבדו עמו בסמוך לחפירה, מיהרו לחלצו מתפולת העפר. צוות ניידת טיפול נמרץ של מגן דוד אדום, שהוזעק למקום, ניסה להחיותו, אולם, לרופא לא נותר אלא לקבוע את מותו.

האח לקה בהלם ואיבד הכרתו

אחיו של חלובה, שעבד אף הוא באתר הבנייה וראה את התאונה, לקה בהלם כאשר בישרו לו אנשי מגן דוד אדום על מותו של האח. הוא איבד את הכרתו ואושפז במרכז הרפואי שיבא בתל־השומר. חוקרי משרד העבודה והמשטרה ממשיכים לחקור את נסיבות תאונת העבודה.

שנה וחצי מאסר לבת 31 שניסתה לרצוח את בעלה בן ה־84 כדי לרשת את הונו

(ע). רוזיטה קלינין בת 31 מתל־אביב, נידונה אתמול בבית משפט השלום בתל־אביב לשלוש שנות מאסר, מהן שנה וחצי בפועל, לאחר שהורשעה בניסיון לרצוח את בעלה, אפרים גוטמן בן ה־84, ולרשת את הונו.

בכתב האישום נטען, כי השניים נישאו בפברואר 92' וארבעה חודשים לאחר מכן ערך גוטמן צוואה ובה הוריש את כל רכושו, כולל דירתו בתל־אביב, לרעייתו הצעירה. בתחילת שנת 93', לאחר שהורעו היחסים בין הנאשמת לבעלה, נפרדו השניים. האשה הכירה את משה נחמן והתפתחו ביניהם יחסי קרבה.

האשה פנתה לידידה והציעה לו לרצוח את בעלה כדי שתירש את עזבונו בהתאם לצוואתו. בתמורה הבטיחה לנחמן לקבל חלק מהירושה. נחמן פנה לנהיל ג'באריין והציע לו לבצע את הרצח תמורת 10,000 שקל. נהיל סירב להצעתו, פנה למשטרה וסיפר על הצעתו של נחמן. בהדרכת המשטרה דרש נהיל סכום גדול יותר בתמורה לביצוע הרצח.

ביוני 93' הגיע נחמן למקום עבודתו של ג'באריין ולקח אותו ברכבו למקום מגוריו של גוטמן ברחוב מרמורק 21 בתל־אביב. נחמן הצביע על דלת דירתו של גוטמן ופירט בפניו את אופן ביצוע הרצח המתוכנן. בשלב זה נעצר נחמן על ידי המשטרה. הוא הודה בביצוע המעשה ונגזרה עליו שנת מאסר.

השופט: נישואי תועלת

בגזר הדין ציין השופט ג'חדיקרא, כי "לנאשמת היו אלה נישואי תועלת, שכן היתה צעירה מבעלה הקשיש ואצה לה הדרך ולא היתה לה הסבלנות להמתין לירושתה היעודה והמובטחת וביקשה איפוא לקרב את קצו של בעלה, כדי שתוכל לזכות בירושתו מיד ומהר ככל האפשר". הנאשמת טענה, כי היתה במצוקה כלכלית וסבלה מקשיי קליטה בארץ.

בגזר הדין נקבע עוד: "המניע שעמד מאחורי מעשה הנאשמת הנו תאוות בצע ברורה, כאשר אינה בוחלת בבקשתו של הצעד הדראסטי ביותר ולו במחיר נטילת חיי אדם, חיי האדם שהיטיב עמה הן בחייו וביקש לעשות זאת אף במותו".

השופט ציין עוד, כי אף שהוא לוקח בחשבון את מצבה האישי של הנאשמת, ואת היותה אם חד־הורית, לא שמע מפיה ולו מלת חרטה אחת וכי היתה "הגלגל הראשון שהניע את שאר גלגלי הקשר, שאלמלא פנייתה לא היו הדברים מתפתחים כפי שהתפתחו".

בן יאיר מבקש מבג"ץ לדחות עתירה לפטר פרקליטה שנטען כי הזמינה איומים נגד בעלה

מאת משה ריינפלד

היועץ המשפטי לממשלה ביקש אתמול מבית המשפט הגבוה לצדק לדחות על הסף את עתירתו של יצחק שפיר, איש עסקים שהורשע בעבירות מס, להורות על פיטוריה של עו"ד רחל גור־אריה מעבודתה בפרקליטות המדינה ולהעמיד אותה לדין פלילי, משום שביקשה ממנו, לטענתו, "לאיים" על בעלה שעמו היא מסוכסכת. הדיון בעתירה אמור להתקיים מחרתיים.

בארכות היועץ המשפטי, עו"ד שי ניצן, טוען בהודעתו כי יש לדחות את העתירה על הסף, הן משום שהעותר לא מיצה את ההליכים העומדים לרשותו ולא ביקש תחילה ממשרד המשפטים לפעול נגד הפרקליטה, הן משום שמעשיה של גור־אריה אינם עבירה פלילית כלל, והן משום שאין כל הצדקה לפסרה.

עו"ד גור־אריה היא פרקליטה בפרקליטות מחוז תל אביב (מיסוי וכלכלה) מאז שנת 78'. בין השאר, ניהלה תיק נגד שפיר שבו הורשע במאי 86' בהעלמות מס, ונידון לשלושה חודשי מאסר.

לאחר שהסתיים המשפט, נפגש שפיר עם גור־אריה כמה פעמים מחוץ לכותלי בית המשפט. פעם אחת, בשנת 87', הזמינה גור־אריה את שפיר לביתה, "לכוס קפה". על תוכן השיחה ביניהם באותה פגישה יש ביניהם חילוקי דעות. גרסאותיהם הועלו בבית המשפט כעבור שש שנים.

קודם לכן, הורשע שפיר בשנת 89', והשמט בתיק פלילי נוסף בבית משפט השלום בנתניה באשמת הגשת באוזנים למס הכנסה. עו"ד גור־אריה לא טיפלה בתיק זה, אך הוא הועבר אליה לצורך ייעוץ לעונש. בנסיבות זו חשדה הפרקליטה כי זייף חתימה של רואה חשבון על מאזן שהגיש לפקיד השומה לפני גזירת דינו. הגשת המאזן נועדה למנוע הטלת מאסר בפועל עליו. לטענתה, הראה לה שפיר עותק של המאזן במשרד, והודיע לה על כך בטלפון. ואולם, בעת הדיון בעונש טען סניגורו של שפיר כי המאזן כלל לא הוגש למס הכנסה, ולכן התעלמה הפרקליטה מעניין הזיוף ודרשה להטיל על שפיר מאסר בפועל. המאסר אכן הוטל.

ימים אחדים לאחר מכן, ביקשה עו"ד גור־אריה מהמשטרה לחקור את פרשת הזיוף. המשטרה הודיעה להעמיד את שפיר לדין על זיוף, שימוש במסמך מזויף, ניסיון לקבל דבר במרמה, בידוי ראיות ושיבוש הליכי משפט. המשפט התקיים בבית משפט השלום בתל אביב, ועו"ד גור־אריה היתה עדת תביעה.

בעת החקירה הנגדית שאל אותה שפיר על פרטי היכרותם הקודמת. היא אישרה כי הזמינה אותו לביתה, שתתה עמו קפה, ובין היתר שוחחה עמו על גירושיה הצפויים. לדבריה, שאל אותה שפיר אם יוכל לסייע לה, והיא השיבה בשלילה.

לעומתה, טען שפיר בעדותו כי הפרקליטה סיפרה לו כי יש לה "בעיות עם בעלה" בגלל הליכי גירושיה, וכי ביקשה ממנו "לאיים" על הבעל. לטענתו, "לא התייחס לבקשה".

שפיר טען כי בגלל סירוב זה, טפלה עליו גור־אריה את האשמה לפיה הודיע לה בטלפון שהוא עומד לשלוח לה את המאזן במאפס.

השופט זכריה כספי זיכה את שפיר מהאשמת הזיוף, וציין כי הוא נוטה להתייחס בזהירות לעדותה של גור־אריה בגלל הקשר ה"בלתי מקובל", כהגדרתו, שהיה ביניהם. פרקליטת המדינה, דורית בייניש, שהפרשה הגיעה לאוזניה, העירה כי היה ראוי לגור־אריה להימנע מהטיפול בתיק, והטילה על פרקליטת המחוז לקרוא לה לבירור.

פרקליטת המחוז מצאה כי התנהגותה של גור־אריה לא היתה תקינה, כשום שלמרות שההיכרות האישית עם שפיר היתה מצומצמת, לא היתה צריכה להופיע בתיק. לפיכך, רשמה לה הערה והזהירה אותה לבל תחזור על התנהגות כזאת בעתיד.

עו"ד ניצן כותב שהפגישה בין שפיר וגור־אריה היתה ב־87', אך הוא הזכיר אותה בראשונה רק במשפטו באוקטובר 93'. נסיבות אלה מטילות צל כבד על אמינות טענתו, מה גם שמדובר באדם שהורשע בעבר בעבירות פליליות.

מוזיאון ארץ־ישראל, תל־אביב

ימי עיון

הבארוק

יום עיון בשיתוף "שורשים"
"מהו בארוק?"
קונצרט פתיחה עם שני אבובים, בסון וצ'מבלו
פרופ' אנדריי היידו
אני אנטי בארוקיסט
פרופ' הדי גולומב ובנו אודי גולומב
מונטוורדי מול באך - על קצות הבארוק
ד"ר גדי אלגזי
איך ללכת, איך לרקוד, איך לנגן - על החצר כמרכז חברתי
איש החלילים מיכאל מלצר
הלהט והחן - דיבוד רגשי מול נימוס אצילי
המוסיקאית סמדר כדמי־גיברמן
רוח הבארוק - על הרוח המוסיקלית של התקופה
"דואט לסיום"
החלילנים מיכאל מלצר ויעל טושני
יום ה', 2.11.95,
בשעות 09:00 - 18:00

הודו - קסם ויצירה

לרגל התערוכה "פיסול מקדשים בהודו" - ערב עיון באודיטוריום המוזיאון,
ביום ג', 7.11.95, בשעה 7 בערב -
בשיתוף "אגודת תרבות ישראל - הודו" ובסיוע משרד החוץ הישראלי.
בתכנית:
שיושנקאר מנון שגריר הודו - דברי פתיחה
פרופ' דוד שולמן - זיהוי וגילוי בדרך השירה
הרצאת אורח: ד"ר ג'יוב פאטל (בומבי) - אמנות הודית בת זמננו (באנגלית)
פרופ' שלמה בידרמן - יצירה ומסורת בהגות הדתית ההודית
ד"ר יותם גרינשפון - אמביוולנציה תרבותית לגבי מושג היצירתיות בהודו
ד"ר יעל בן תור - יצירת הבוהדה בזמן ובמקום

הרצאות

צלילי כישוף ומגיה

מוסיקה, אמונה ופולחן
סדרת מוסיקה עם סמדר כרמי־גיברמן
בשעות 10:00-11:30 בבוקר.
יום ב', 30.10.95
טקסים ופולחנים מתרבויות רחוקות
יום ב', 6.11.95
האמונה הנוצרית: "המיסה"
יום ב', 20.11.95
האמונה הנוצרית: "הרקוויאם"
יום ב', 27.11.95
האמונה הנוצרית: "סטאבטמאטר"
יום ב', 3.12.95
האמונה הנוצרית: "המגניפיקט"

כרטיסים ניתן לרכוש באמצעות כרטיס אשראי, טל' 6415244-8, שלוחה 42, ובקופת המוזיאון, בשעות 10:00 - 14:00

מוזיאון ארץ־ישראל, תל־אביב
רח' חיים לבנון 2 תל־אביב,
טל' 6415244-8

שעות פתיחה:
א', ב', ה' 09:00 - 14:00
ג', ד' 09:00 - 19:00
שבת 10:00 - 14:00

VISA כאל VISA

בס"ד

מימד

התנועה להתחדשות הציונות הדתית

בימת מימד

מזמינה את הציבור

לרב שיח שיתקיים, אי"ה, ביום שלישי, ו' חשוון תשנ"ו, 31.10.95 בשעה 20:00
ב"בית סוקולוב", רח' קפלן 4 תל אביב.

הנושא:
התרבות הישראלית – האם היא יהודית?

ארבע גישות שונות – עימות ושיתוף.

משתתפים:

פרופ' שלמה אבינרי – מדע המדינה, האוניברסיטה העברית
א.ב יהושע – סופר
הרב יהודה עמיטל – ראש ישיבת ההסדר הר עציון
פרופ' אבי רביצקי – ראש החוג למחשבת ישראל האוניברסיטה העברית

בחובה לקבלה מידע: מימד – עמק רפאים 64 ת.ד. 8067 ירושלים 91080. טל. 612240. פקס 02-612340

هكذا من الأصل

מכבי ת"א ניצחה את פו אורטז 88–91 (אחרי הארכה), בפתיחת בית שמינית הגמר באליפות אירופה לקבוצות

ספורט

עורך אבי רצון

בלי צ'יימברס, בלי גודס, אבל עם הנפלד

גיבור הניצחון במשחק המרתק ומורט העצבים אמש ביד־אליהו, היה מספר 4 של מכבי, עם 19 נקודות, 6 ריבאונדים, 6 אסיסטים ו־5 חטיפות. למרות היעדרות של צ'יימברס וגודס, שהורד מהמגרש 12:37 ד' לסיום המחצית הראשונה, בפיגור 21–13, הצליחה מכבי ת"א לסחוט הארכה ממש בשניית הסיום ולהשיג ניצחון בעל חשיבות מוראלית רבה להמשך הדרך במפעל

מאת אלי סהר

כמו בעונה שעברה, נאלצו אמש 9,000 הצופים ביד־אליהו לעבור דקות מתח רבות, בתוספת חמש דקות הארכה, כדי לראות את מכבי ת"א מנצחת 88–91, את סגנית אלופת צרפת, פו אורטז, במשחק הפתיחה בבית שמינית הגמר באליפות אירופה לקבוצות.

כל התנאים פעלו אמש לרעת מכבי ת"א. תום צ'יימברס התייצב עקב פציעתו עם מגפי בוקרים וג'ינס משקיף על הספסל והתמקד ביעוץ. גיא גודס נפצע בבירכו השמאלית (ראה ידיעה נפרדת) 12:37 דקות לסיום המחצית הראשונה, במצב של 21–13 לזכות אורטז. הרכיב צורצ'יץ' עד הסבב קיווה ברוב דקות המשחק עם שחקן הציר של אורסן, רצ' סמית, כאשר צורצ'יץ' תורם רק בהתקפה וסמית בהגנה.

הניסיון לחסוך בשליחות מרגל לראות את אחד משחקי אורטז, עלה למכבי ת"א בנקודות קלות במחצית הראשונה, עקב אי הכרת תרגילי היריב ויכולת שחקנין בצורה מספקת.

אולם, כמו תמיד בעשור האחרון כשמכבי ת"א עם הגב לקיר, או מתעלה על עצמו הגרעין הקשיח של הסגל הישראלי בקבוצה. עודד קטש לקח על עצמו אחריות והוביל את משחק ההתקפה של הקבוצה, כאילו היה בעל 10 שנות ותק באירופה ולא במשחק הראשון שלו בבית שמינית הגמר. קטש ביפק 14 נקודות, שתי שלשות וארבעה אסיסטים והקליעה שלו בתנועה היתה בלתי ניתנת לעצירה. לדכות קטש גם עבודת הגנה מצויינת על הכוכב הצרפתי אנטואן ריגודו במחצית השנייה ובהארכה. דורון ג'מצ'י, בגיל 34, קלע 18 דקות בין הדקות 27–10 והוכיח כי בשער אחד הקלעים הטובים באירופה. מוטי דניאל שוב התקשה כשעלה בחמישייה הראשונה (ללא נקודה בשמונה דקות), אבל במחצית השנייה, כאשר ג'מצ'י הושבת על ידי הצרפתים, לקח אחריות והוביל את מכבי בהתקפה. בדד ליף תרם עבודת הגנה טובה.

אבל מעל כולם היה נדב הנפלד. מספר 4 של מכבי לא זכה אמש לדקת מנוחה ובהגנה עבד כמו שלושה שחקנים, כאשר חמישה כדורים ואלף במעט לבדו לסגור את גלי החדירה לסל של הצרפתים. בהיעדרו של צ'יימברס, יכול היה הנפלד לקבל כל ביסוי גם בהתקפה, כאשר קלע 19 נקודות ב־66% אחוזי קליעה מהשדה.

פרחים ותשואות מגיעים גם לשופט האיטלקי ג'נרו קולוצ'י. הוא אמנם לא היסס לשרוק עבירה טכנית נגד רלף קליין במחצית הראשונה, אבל ברגע האמת הוציא שריקה שהצילה את מכבי ת"א. 2.9 שניות עלתה אורטז ליתרון 81–80. הנפלד הוציא מסירה לקטש שהורד לסל ההדסיא. צלצול המכוניות נשמע (באיחור מסויים), אך לפתע הדליק קולוצ'י על עבירה של דיי ריגה באגו על האריסב צורצ'יץ', ועוד בבדיקה לסל. הצרפתים טענו שאם היתה עבירה, היא נעשתה כאשר צורצ'יץ' ניסה לתפוס את הכדור, ולצרפתים היו בסך הכל חמש עבירות, כך שעבירה היתה מזכה כדור מהצד ולמעשה ניצחון צרפתי. אך השופטים הורו על זריקות עד נשין. צורצ'יץ' דייק רק בזריקה אחת, ושלח את את שתי הקבוצות להארכה. במשחקי חוץ אף אחד לא יוציא שריקה כזאת לטובת מכבי.

הצרפתים הפגינו משחק שובה עין בהתקפה, אולם הגנתם לא מספיק חזקה בשביל להגיע לשלבים הגבוהים. 11 נקודות של ריגודו בפתיחה הוליכו את אורטז ליתרון שיא 27–17, שנמשך עד המחצית בזכות משחק התקפה מצויין של קטש, ג'מצ'י והנפלד.

במחצית השנייה עבר היתרון מקבוצה לקבוצה. סיידי באנד החזיק את אורטז ודניאל את מכבי.

גם בהארכה נימשך השיוויון, אולם ריגודו התעייף ואיבד כדורים, ואורטז כשלה בעבירה על צורצ'יץ'. 47 שניות לסיום ההארכה הוליך הכדור לתיירי באנד המשחק לאורטז. הנפלד בזריקת המשך, 27 שניות לסיום, קבע ניצחון למכבי, 91–88.

● למכבי ת"א: ג'מצ'י 20 (7 מ־14 מהשדה, 4 שלשות), הנפלד 19 (8 מ־12 מהשדה, שלשה אחת), קטש 14 (5 מ־13 מהשדה, 2 שלשות), דניאל 14 (5 מ־11, שלוש שלשות), צורצ'יץ' 14 (6 מ־12 מהשדה), ליף 6 (2 מ־2 מהשדה), גודס 4 (2 מ־4 מהשדה), בן שותף קנט.

סך הכל מכבי: 35 מ־69 מהשדה (51%), 10 מ־20 משלוש נקודות (50%), 11 מ־14 מקו העונשין (79%), 24 ריבאונדים (צורצ'יץ' 8, הנפלד 6), 15 אסיסטים (הנפלד 6), חטיפות 8 (הנפלד 5), איבודים 6 (צורצ'יץ' 2).

● לפו אורטז: ס. באנד 25 (10 מ־11 מהשדה, 4 שלשות), ריגודו 24 (9 מ־16, שלשה אחת), דיי 12 (5 מ־11), ד. באנד 9 (3 מ־7), פאוטר 8 (2 מ־3, שלשה אחת), סמית 7 (3 מ־4), רובוס 3 (1 מ־1). בן שיווק ביאלסקי.

סך הכל אורטז: 33 מ־53 מהשדה (62%), 6 מ־14 משלוש נקודות (43%), 16 מ־19 מהעונשין (84%), 29 ריבאונדים (סמית 11), 13 אסיסטים (דיי 3), חטיפה אחת, איבודים 16 (ריגודו 6).

שפטו: קולוצ'י (איטליה), קרלר (סלובקיה), 9,000 צופים ביד אליהו.

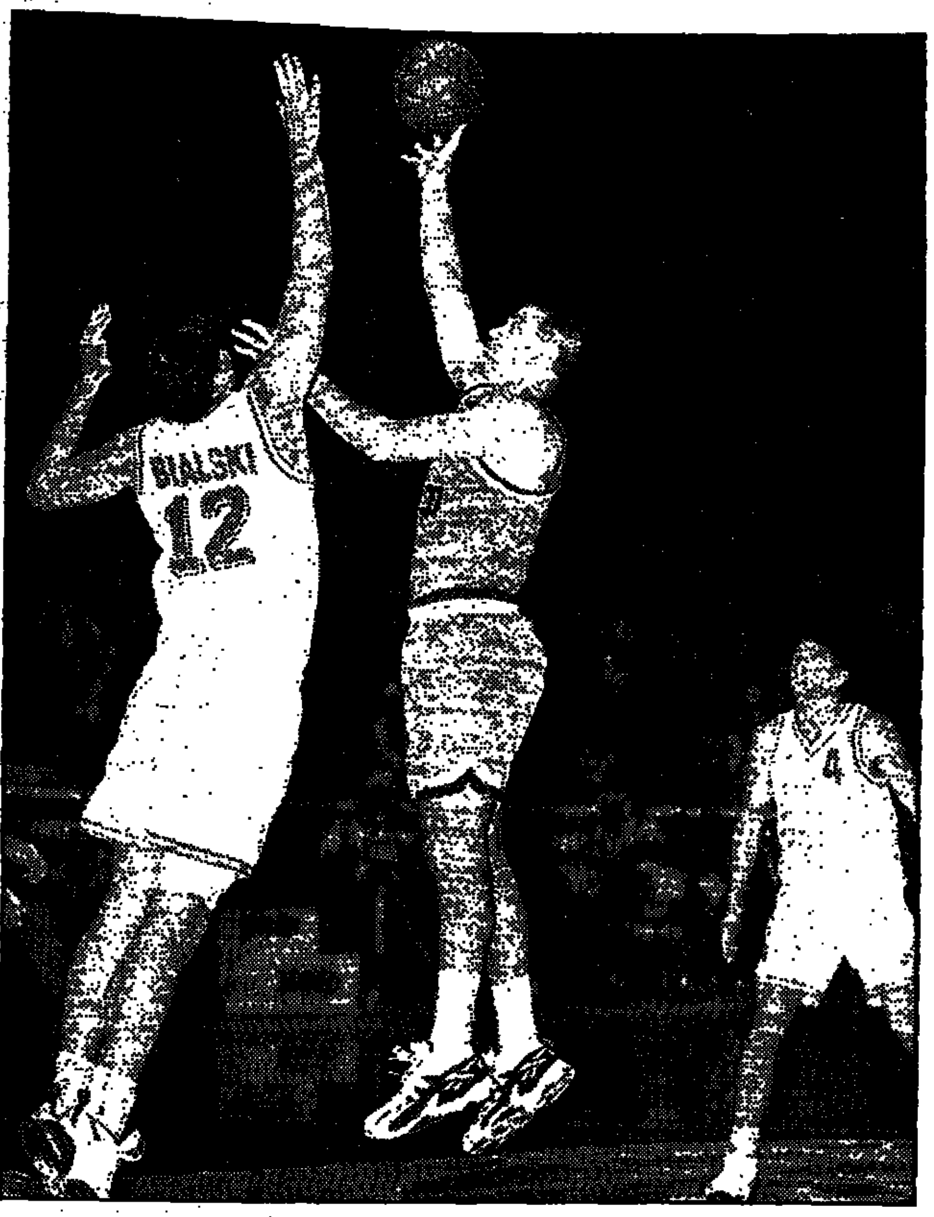

דויד ביאלסקי מאורטז מנסה לחסום את נדב הנפלד. מאחור משקיף פרדריק פותו

צילום: שיר שמ

בית ב'

1.	באוקלר בולוניה	1	73-90	2
2.	ציבונה זאגרב	1	65-79	2
3.	מכבי תל אביב	1	88-91	2
4.	פאנתינייקוס	1	52-54	2
5.	ריאל מדריד	1	54-52	1
6.	פו אורטז	1	91-88	1
7.	בנפיקה ליסבון	1	79-65	1
8.	ברצלונה	1	90-73	1

במחזור הפתיחה

מכבי תל אביב – פו אורטז 88–91

פאנתינייקוס – ריאל 52–54

בולוניה – ברצלונה 73–90

בנפיקה – ציבונה זאגרב 79–65

במחזור הבא (2.11)

ריאל מדריד – מכבי תל אביב

ברצלונה – פאנתינייקוס

ציבונה זאגרב – באוקלר בולוניה

פו אורטז – בנפיקה ליסבון

שיר היונה

מאת רונן קופמן

"זה לא נגמר עד שהגברת השמנה שרה", גורסת אימרה פופולארית בספורט האמריקאי. "הגברת השמנה" של מכבי תל אביב היתה אמש נדב הנפלד. 19 נקודות (8 מ־12 מהשדה כולל 1 מ־1 לשלוש נקודות ו־2 מ־2 מקו העונשין), שישה ריבאונדים, שישה אסיסטים וחמש חטיפות (מ־8 של הקבוצה), הם רק הם הנתונים הסטטיסטיים שאיפשרו למכבי תל אביב "לשיר" בסיום.

הנפלד הוכיח אמש שגם עם ביזיונו של תום צ'יימברס לקבוצה, הוא עדיין הלב כאשר מדובר בפעולה חשובה כמו משחק הגנה. הנפלד היה אמש הגנה של איש אחד, במשחק שבו היתה ההגנה האישית, ההקבצותית, מנסה, עד דקות הסיום. לפני שש שנים בקונטיקט, כתבנו אותו עבורנו ההגנה בכינוי THE DOVE (היונה) מאלי היה המשחק אמש התחלתו של דרורו.

על אף הניצחון המותח והמרשים, בהתחשב בהיעדרם של שני שחקני מפתח כגודס וצ'יימברס, בלטו אמש ליקויים בסיסיים במכבי.

שוב הוכח עובדתית שחסרונו של שחקן גבוה שמסוגל לקדם ו/או לשנות ביסיונות קליעה של שחקנים ברחבה, עלול להיות קריטי וגם צ'יימברס לא ישנה נתון זה באופן משמעותי. מכבי לא הסמה שום ניסיון קליעה של סגנית האלופה הצרפתית שמנגד עשתה זאת שש פעמים (רצ'י סמית 5), כולל בניסיון הקליעה בזיקה האחרונה של קטש, שרק במזל חסך הריבאונד שקלט צורצ'יץ' לנקודת השיוויון (81–81). צורצ'יץ' שב והוכיח שהוא מתקשה לקלוע סל מול חסימה כפולה מתחת לסל (רק 6 מ־12 מהשדה) וגם נתון זה כבר לא ישתנה בקריירה שלו. חבל שזה בלט כל כך במשחק שבו התגבשה מכבי על משחק פנים לפחות בשלושת הרבעים הראשונים.

אבל יש ליקויים שחייבים בפתרון מיידי. למשל, לא יכול להיות מצב שבו הנפלד הוא היחיד שמנסה להדיח ריבאונד התקפה, וכאשר אינו מצליח יוצאת הדיבה להתקפות מתפרצות במצבים של שלושה נגד שניים או אחד, בעוד היתר ממתינים להסעה להתקפה הבאה.

לא יתכן שהקלע מס. 1 של הקבוצה (ג'מצ'י) לא ינסה לקלוע ב־3.40 הדקות האחרונות והכל חמש דקות הארכה ביותר 8.40 דקות. ב־21 הדקות האחרונות שלו על המגרש, קלע ג'מצ'י שני סלים מתשעה ניסיונות. אבל כמו יותר השחקנים על המגרש, הוא ניסה את המקסימום, וחובה לומר שללא נוכחותו על המגרש, לא היה דניאל מצליח להגיע למכבי קליעה בהארכה, בעת שההגנה הצרפתית התרכזה בג'מצ'י.

עודד קטש לעולם לא יהיה שחקן הגנה. הגבתו על אנטואן ריגודו היתה הימור יומרני, גם אחרי פציעתו של גודס, אבל לקטש יש יכולת ואומץ להכריע משחקים. אמנם הדיבה אתמול לא היתה מוקשחות באירופה, ויתרה כליל על הגנה הדעוברה שביצעה רק חמש עבירות קבוצתיות במחצית השנייה, עד שניית הסיום (השישית על צורצ'יץ') מראה זאת יותר מכל. נגד בולוניה, פאנתינייקוס, ריאל וברצלונה יהיה קשה יותר לקטש, אבל יש לו יכולת התקפית משובחת.

אתמול הוכח, על אף שעיוזבר בנסיבות מצערות עבור מכבי, שבדד ליף הוא חיוני עבור מכבי, ולאו דוקא בעצם נוכחותו על המגרש. הוא ניטרל את דיי המנוסה בגלל פציעה, תאמץ מול ריגודו והגיע את הכדור בתבונה. תמוהה העובדה מדוע לא שותף תומר שטיינהאור, כאשר קטש לא הפגין אמש יכולת באותה כמחליפו של צורצ'יץ'.

לאורטז יש את כל הסיבות להיות מאוכזבת, אחרי שהדיבה שקלה עד לסיום. אנטואן ריגודו הוא כוכב לפי כל קנה מידה אירופי, והקלות שבה הוא צובר נקודות, מרהימה. אבל כאשר שחקן הציר האמריקאי הוא ברמה פחות מבינונית, והספסל מהווה רק רהיט על המגרש, אי אפשר לחשוב על הצמרת האירופית.

הניצחון אמש מהווה עידוד מוראלי משמעותי למכבי לקראת משחקה במדריד נגד ריאל בשבוע הבא, כאשר כל ההבדל בין כישלון להצלחה היה שניית הסיום. ליף ישמש כמחליפו של קטש בעמדת הרכז, ולמכבי מותר לפתוח ציפיות חדורות, תודרש לכך הגנה יעילה יותר ואמונה ביכולת הקבוצתית.

עם צ'יימברס או בלעדיו, הכל תלוי ב"יונה".

מחר בפ"ת: הופעת בכורה לאדינולפי בהרכב הראשון של מכבי חיפה

מאת יואל מרום ואשר גולדברג

שוקנה האורוגוואי של מכבי חיפה, ארנולד אדינולפי, אמור לפתוח מחר לראשונה בהרכב הראשון של הקבוצה, שיוצאת למשחק חוץ מול הפועל פתח תקוה (18.00, שידור ישיר בערוץ 2).

אדינולפי יפתח ככל הנראה כמגן שמאלי, במקום משה גלאם המורחק. עד היום שולב אדינולפי רק כמחליף, לפרקי זמן לא ארוכים, ומחר תינתן לו ככל הנראה ההזדמנות להפגין את יכולתו האמיתית.

הבלם אלון חרזי ימשיך ככל הנראה להיעדר מההרכב. חרזי עדיין סובל מכאבים בשריר היד, למרות שהשתתף השבוע באימוני הקבוצה. הבלם יעבור סמוך למועד פתיחת המשחק מבחן כשירות, בו יתבהר אם יד כל לשתף חלק בהתמודדות. אם לא יימצא כשיר, ימשיך למלא את מקומו מרקו בלבול, שמגלה יכולת טובה במשחקים האחרונים.

החלוץ אלון מזרחי ימשיך לקבל אשראי, למרות צמד שעריו של עופר שיטרית, לאחר שנכנס כמחליף בשבת שעברה מול צפרירים חולון. מאמני הקבוצה מעריכים את שיטרית כמחליף, כיוון שהוא מכניס תנופה לקבוצה עם כניסתו וביכולתו לשנות את מצב העניינים.

הפועל פ"ת החתימה את הבלם הארגנטיני אגורדס

הפועל פ"ת הוליכה להחתים את הבלם הארגנטיני, גבריאל בליני אגורדס, שנבחן בקבוצה בעונה שעברה. בליני אמור להגיע לישראל ביום ראשון ולעבור בדיקות רפואיות.

אתמול סיכם היו"ר גברי לוי, עם סוכנו של השחקן את תנאיו הכספיים. מאז תוכנן הפועל פ"ת את הרוקדים במגרשה, במשחק נגד מכבי חיפה, ממנו ייעדר בני קוושוילי הפצוע.

סוף השבוע בליגה הלאומית

● הפועל צפרירים חולון – עירוני ראשון לציון

(שבת, חולון, 15.00, שופט: חיים יעקב)

● הפועל פתח תקוה – מכבי חיפה

(שבת, פתח תקוה, 18.00, שופט: סהיל ראזי)

● בית"ר ירושלים – הפועל תל אביב

(שבת, טדי, 16.00, שופט: חיים ליפקוביץ')

● הפועל בית שאן – מכבי הרצליה

(שבת, בית שאן, 15.00, שופט: עמית קליין)

● בית"ר תל אביב – הפועל באר שבע

(שבת, בלומפילד, 15.00, שופט: יעקב בן חמו)

● מכבי תל אביב – מכבי יפו

(שבת, בלומפילד, 17.00, שופט: אבנר כהן)

● בני יהודה – מכבי פתח תקוה

(שבת, שכונת התקוה, 15.00, שופט: אריק חיימוביץ')

● הפועל חיפה – הפועל כפר סבא

(שבת, קרית אליעזר, 15.45, שופט: אבי פרינץ)

הטבלה

1.	מכבי חיפה	6	4-13	16
2.	בית"ר ירושלים	6	6-14	16
3.	מכבי תל אביב	6	6-15	15
4.	הפועל חיפה	6	6-15	15
5.	הפועל תל אביב	6	6-8	13
6.	הפועל באר שבע	6	7-8	9
7.	הפועל פתח תקוה	6	5-7	9
8.	בית"ר תל אביב	6	10-10	7
9.	הפועל בית שאן	6	10-8	7
10.	מכבי פתח תקוה	6	15-10	7
11.	מכבי יפו	6	12-7	6
12.	בני יהודה	6	12-8	5
13.	צפרירים חולון	6	12-9	4
–.	מכבי הרצליה	6	8-8	4
15.	עירוני ראשל"צ	6	9-4	3
16.	הפועל כפר סבא	6	14-5	1

סוף השבוע בליגה הארצית

● הפועל כפר שלם – מכבי יבנה

(שישי, שכונת התקוה, 15.00, שופט: גיל אסבן)

● הפועל רמת גן – מכבי נתניה

(שבת, המכתש בגבעתיים, 15.00, שופט: דוד בריק)

● הפועל בת ים – שמשון תל אביב

(שבת, בת ים, 15.00, שופט: טלאל דראושה)

● מכבי עירוני אשדוד – הפועל אשדוד

(שבת, אשדוד, 16.00, שופט: דני קורן)

● הפועל קרית שמונה – הפועל ירושלים

(שבת, 15.00, קרית שמונה, שופט: בריק תוסין)

● מכבי עכו – הפועל טייבה

(שישי, עכו, 15.00, שופט: דני שושן)

● ס.ב. נס ציונה – הכח מכבי רמת גן

(שבת, נס ציונה, 15.00, שופט: משה אלמרבלי)

● הפועל חדרה – מכבי קרית גת

(שישי, חדרה, 15.00, שופט: חיים מירזבסקי)

הטבלה

1.	עירוני אשדוד	5	3-9	11
2.	הפ' ירושלים	5	1-6	10
3.	הכח רמת גן	5	5-8	10
4.	הפועל טייבה	5	5-5	10
5.	מכבי עכו	5	4-7	9
6.	נס ציונה	5	7-7	8
7.	שמשון ת"א	5	5-7	6
8.	הפועל ר"ג	5	8-7	6
9.	מכבי נתניה	5	5-5	5
10.	קרית שמונה	5	4-4	5
11.	מכבי יבנה	5	6-6	5
12.	הפועל חדרה	5	6-3	5
13.	הפועל אשדוד	5	8-7	4
14.	מכבי קרית גת	5	6-4	4
15.	הפועל בת ים	5	8-5	4
16.	הפועל כפר שלם	5	9-2	1

גודס ייעדר ממשחקי מכבי תל אביב כשבועיים

לא ישחק נגד הפועל ירושלים והמדריד נגד ריאל. בביה"ח תל השומר אובחן קרע חלקי ברצועה הצידית ברגל שמאל. גודס: הפציעה פחות חמורה מכפי שחששתי

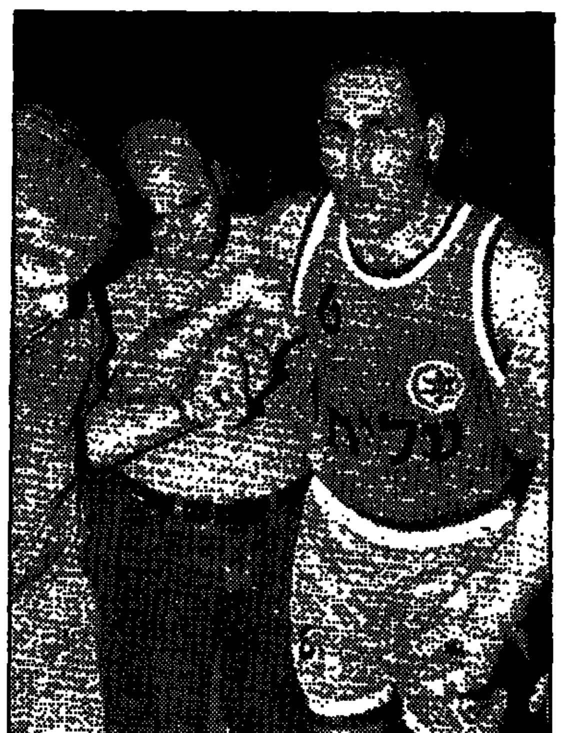

גיא גודס מודד להודו התלבשה מייד עם פציעתו

צילום: שיר שמ

מאת אריה ליבנת ואלי שוחלר

גיא גודס ייעדר מהפרקט למשך 10 ימים עד שבועיים, לאחר שרופאי בית החולים תל השומר, פרופסור רושובסקי, אבחנו ברגלו קרע חלקי ברצועה הצידית בברך שמאל.

גודס נפצע אמש בדקה ה־7 במשחקה של מכבי תל אביב נגד פו אורטז. הוא נחת בצורה לא נכונה על רגלו כשניסה לבצע מהלך הגנתי, לאחר זריקה של אנטואן ריגודו. גודס ירד לחדר ההלבשה מלווה בד"ר טדי פינקלשטיין והפיזיותרפיסט אורי בהרב, ולאחר בדיקה ראשונית הוחלט לשלוח אותו לצילום רנטגן בתל השומר.

סמוך לשעה 23.00 חזר גודס לחדר ההלבשה ביד אליהו כדי ליטול את הפציו, ואמר: "הפציעה פחות חמורה מכפי שחששתי. זה לא כמו לפני שלוש עונות".

הפציעה המדוברת אירעה לגודס בברך הימנית בשלב רומה של עונת 1992/93, פציעה שגרמה לו לסיים כבר אז את העונה. גודס ייעדר מהמשחקים במליגה נגד הפועל ירושלים ובמדריד נגד ריאל ביום חמישי.

גדרות גבוהות יוקמו ביציעים 4 ו־5 בבלומפילד

הנהלת הפועל ת"א החליטה להקים גדרות בטיחות גבוהות מעל היציעים 4 ו־5 שבהם יושבים אוהדי הפועל ת"א, זאת לאחר שהקבוצה נענשה בשבועות האחרונים בפניעה בשופטים בידיהם לחדרי הלבשה הממוקמים מתחת ליציעים האלה.

את משחקה בעוד שבועיים בגביע הטוטו נגד הפועל בית שאן לא תקיים הפועל ת"א בבלומפילד.

אשר גולדברג

אשדוד מתעוררת – אחרי שנתיים חוזר הדרבי הגדול

מאת יוסי אזולאי

אחרי הפסקה בת שנתיים שבהן שהתה מכבי עירוני אשדוד בלאומית, חוזרת מחר (16.00) עירוני והפועל אשדוד לדרבי הגדול. הוא אמנם איבד מעט מיוקרתו, אולם באשדוד הוא עדיין מעורר ומרגש את קהל האוהדים הגדול.

הדרבי הפעם יהיה גם קרב צמרת בין עירוני שמוליכה את הטבלה הארצית, עדיין ללא הפסד העונה, לבין הפועל שנמצאת במקום ה־13, ללא ניצחון. בהפועל לא ישחק חזר גוצ'ה טבוקצ'ובה, לאחר שספג צהוב שלישי לפני שבועיים ובעירוני ייעדר חזר מריאן קלפטאנו שהורחק במחזור האחרון במשחק מול הפועל ירושלים.

בעירוני מצפים לניצחון ואילו בהפועל יהיו מרוצים גם מתיקו, למרות שברוב משחקי הדרבי היתה רגלה של הפועל על העליונה, גם בעונות שבהן היתה עירוני טובה יותר. כך למשל בעונה האחרונה שבה התקיים דרבי, ניצחה הפועל בשני המפגשים ובסיום אותה עונה, למרות ההפסדים בדרבי, עלתה עירוני ללאומית והפועל סיימה בתחתית.

שטריקס עמד במבחן הכושר וישפוט במשחק הפועל י־ם – מכבי ת"א

מאת אלי סהר

שי שטריקס, שופט הכדורסל הבינלאומי, עבר אתמול את מבחן הכושר החוזר שנערך לו ושובץ לשפוט יחד עם ראובן וירובניק במשחק המרכזי במחזור השישי של לאומית א' ביום שני, בין הפועל ירושלים למכבי ת"א.

אסא קמינר (פצוע) ודוד דגן (שופט בחו"ל) לא השתתפו במבחן החוזר. דגן לא שובץ השבוע בפעם השנייה ברציפות, לשפוט באחד ממשחקי הליגה.

נדחה ערעור מכבי רמת גן

ועדת הליגה הגביע דחתה אתמול את ערעור מכבי ר"ג על תוצאת משחקה נגד הפועל ירושלים (73–70). ר"ג טענה שהשופט יעקב רייניש פסק על עבירה טכנית נגד מאמן ירושלים פיני גרשון, עשר שניות לסיום ולאחר מכן ביטל אותה. אנשי הוועדה נימקו את החלטתם בכך שבדו"ח השופטים, יעקב רייניש ומיכאל סלע, לא מצויינים כל אירועים חריגים ושני השופטים תואמים על התוצאה הסופית. מלבד זאת המשקיף אברהם דייף אינו מאשר בדו"ח שלו את טענות ר"ג ומציין שמאמן ירושלים פיני גרשון ביקש 10 שניות לסיום הזמנת שחקן (ולא פסק זמן) והשופט אמר לו כי אם לא יחליף את השחקן מייד, יזרוק לו עבירה טכנית. השופט סימן לו כי אין על כך. עוד טוענים אנשי הוועדה כי גם טעות של שופט שנעשתה בתום לב במהלך המשחק, אינה מאפשרת ביטול תוצאת משחק.

תיקו לויטוריה טאוגרס בזאגרב

ויטוריה טאוגרס, מוליכת הגביע הספרדי והפיינליסטית מאשתקד, סיימה בתיקו 65–65 את המשחק הראשון עם ק.ק זאגרב בסיבוב השלישי בגביעי אירופה לקבוצות. פאוק סלוניקי ניצחה רק 76–68 בסלוניקי את בודיבלניק קייב. שאר התוצאות: שפילד שארקס (אנגליה) – אוסטנר 58–71, אוסטרבה (סלובקיה) – לובליאנה 81–73, טאלין – בליעונה 116–76, ריטאס מוסקוה – סיבין 105–68, אפר על ניקוסיה – ולגידיס קרבנה 82–100, אינטר בראטיסלווה – חצי לאבק 87–76, לימוז' – קייב באסקט 97–64.

רלף קליין: זה מזל? זה לא מזל, יכולנו לנצח כבר לפני ההארכה

מאת אריה ליבנת ושלה אייזנברג

בסיום ההארכה נראה רלף קליין מותש ודומעת, כאילו זכה זה עתה בגביע אירופה לאלופות, אבל קליין סירב להודות שהיה כאן עניין של הרבה מזל. קליין: "זה מזל? זה לא מזל. יכולנו לנצח כבר לפני ההארכה, אם צורצ'יץ' היה קולע גם את הכדור השני".

על המשחק המתוח אמר קליין: "שיחקנו טוב בהתקפה, כולם עשו את העבודה כמו שצריך. בהגנה עשינו כמה טעויות, אבל כל הכבוד לבחורים שלוחמו. היה חשוב מאוד לנצח במשחק הפתיחה, בעיקר כשמדובר במשחק ביתי. אם היינו מפסידים, הסיפור עוד לא היה נגמר, אבל היה לנו קשה יותר בהמשך. הניצחון יתן לנו המון ביטחון להמשך. אורטז קבוצה מצויינת, בעיקר בקליעה מבחוץ".

את ההחלטה לפסוק שתי זריקות עונשין לזכות צורצ'יץ' ממש בשניית הסיום, דבר שהוביל להארכה, הסביר המשקיף ההולנדי פיט לנוהאוס: "צורצ'יץ' ניסה לקלוע. היתה עבירה עליו בקליעה, ולכן הוא היה זכאי לשתי זריקות".

לפני פתיחת המשחק זכה טום צ'יימברס לעידוד מצד הקהל, למרות שלא התלבש למשחק. בסיום הוא אמר: "קשה לשבת על הספסל במשחק כזה. מכבי שיחקה היום טוב יותר מאשר נגד אילת. קצב המשחק והדרמה שהפגינה מכבי היו טובים. אני מקווה שאוכל לשחק ביום שני (נגד ירושלים)".

נדב הנפלד: "זה היה משחק יוצא דופן. מול קהל אוהדים כזה אני מוכן שיתנו את הלב בכל משחק. עלינו ברעה שאנחנו חייבים לנצח. התעלנו גם כשהיינו בפיגור. בשריקה האחרונה, חשבתי ששריקת עבירה לטובת עודד קטש. כנראה שהשופט היה משוכנע בצדקתו".

דורון ג'מצ'י: "בגביע אירופה אסור להפסיד משחק ביתי. הניצחון נותן לנו אוויר לנשימה. היתה אווירה נהדרת. מי שמשחק מרגיש את זה יותר ממי שיושב ביציע".

עודד קטש: "הכי חשוב זה הניצחון. פחות משנה איך הוא הושג. הפציעה של גיא גודס פגעה בקבוצה וכי מבחינה אישית. השתדלתי לעשות את המקסימום. זה היה המשחק הראשון שלי בבית הגמר והרגשתי נהדר מתמיכת הקהל".

את תגובת המאמן הצרפתי, מישל גומז, לא ניתן היה להשיג. כמו באימון הראשון של אורטז ביד אליהו, שלשום, כך אתמול, הוא סירב להשתתף במסיבת העיתונאים, שעקב כך בוטלה. גם לבקשה לענות לשאלות באופן פרטי, סירב גומז. "אתה יודע צרפתית? אם לא, אז יש בעיה כי אני לא יודע לדבר אנגלית". יש לציין שאת המשפט הזה הוא אמר באנגלית רהוטה.

תבוסה 58–88 לאליצור חולון

אלופת הנשים לא היוותה יריב לאלופת גרמניה ופורטוגל, בפתיחת אליפות אירופה

ופורטוגל, גרמניה (שירות "ספורט הארץ"). אליצור חולון הובסה אמש 58–88 (53–24) בידי אלופת גרמניה ופורטוגל, בפתיחת בית גמר אליפות אירופה לקבוצות נשים.

רק שתי זרות של חולון: סידי בראון וג'נט הנריס תיפקדו במשחק. קלעו לחולון: בראון 22, האריס 20, גורן 7, הלף 5, קליין 3, מעוז 1.

בסיום המשחק אמר מאמן חולון עידי דגן: "זה היה משחק גרוע מאוד של הישראליות שלנו".

● תוצאות הזמנה בטניס שולחן בהשתתפות שחקני הליגה תהיה הבוקר (10.00) באולם הספורט הרישוני במבחן וינגייט.

סן ז'רמן הביסה את המוליכה מץ, 0–3

פאריס סן ז'רמן הביסה אתמול בחוץ 0–3 את מץ, מוליכת הטבלה, במשחק מוקדם למחזור שיהיה העשר בליגה הצרפתית. ויטנכס גוארין (11) וראי (36, 90) הבקיעו את השערים לסן ז'רמן, שמסכנת בנקודה אחרי מץ.

● איטליה, שמינית גמר. בולוניה מוליכה השניה ביצחה אמש 0–3 את רג'יאנה. ברבע הגמר תפגוש בולוניה את מילאן. משה רונן, איטליה ... ריגודו – גראופר, הולנד. פיינורד – ... האם 2–0.

הפועל תל אביב נענשה בקיום שני משחקי רדיוס

הורשעה באחריות לזריקת בקבוקים למגרש על ידי אוהדיה במשחק באוסישקין נגד הפועל צפת. אחד ממשחקי הרדיוס יהיה הדרבי התל אביבי

מאת אריה ליבנת

בית הדין המשמעתי של איגוד הכדורסל הרשיע אתמול את הפועל תל אביב באחריות לזריקת בקבוקים למגרש ע"י אוהדיה בהפסד הביתי 75–81 נגד הפועל צפת, וגזר עליה עונש של שני משחקי רדיוס במרחק 30 ק"מ מתל אביב. בכך הפעיל בית הדין את העונש על תנאי שנקבע להפועל בעונה שעברה. כן נקנסה הקבוצה בקנס 1,000 שקלים.

בית הדין קבע כי העונש יחול רק לאחר המשחק הביתי הקרוב של הפועל ת"א נגד הפועל חולון שייערך באוסישקין. הפועל ת"א תרצה את עונשה במשחק הגביע נגד מכבי נתניה (19 בנובמבר) ובדרבי נגד מכבי ת"א בליגה (3 בדצמבר).

הנהלת הפועל ת"א עדיין לא הוליכה היכן לארח את משחקי הרדיוס. מאמן הקבוצה, משה ויינקרנץ, הגיב אתמול על העונש: "הקבוצה זוקה כעת לשקט, והדיור שהעונש לא מסייע לכך. אנחנו אמנם לא נהיה פייבוריטים בדרבי נגד מכבי, אבל למשחק בית תמיד יש משמעות".

● הפועל גליל עליון תצטרך לשלם את החוב לשחקנה בעונה שעברה, אנדריי וליבנבאג, עד ה־1 בדצמבר, ולא יופחתו ממאזנה 4 נקודות. כך פסק אתמול בית הדין המשמעתי. גליל עליון התליטה לשחרר את ליידי גודמן, אך טרם נמצאה קבוצה מאחת משתי הליגות שתתפוש בו.

● משה ופניארסקי מונה אמש למאמן מכבי קרית מוצקין במקום יריב ורשיבקי שפוטר בשבוע שעבר. ופניארסקי אימן בשנים האחרונות את מכבי נתניה, ובתחילת העונה הנוכחית התפטר באימון מכבי חיפה.

וילקינס ניצח את ריאל מדריד

סל ניצחון של דומיניק וילקינס, 20 שניות לסיום, העניק באתונה לפאנתינייקוס ניצחון 52–54 (28–25) על ריאל מדריד במשחק יורו ברמתו. ג'ו ארלאוקאס קלע סל בשניית הסיום, אך לם הוא נפסל על ידי השופטים. וילקינס קלע 15 לפאנתינייקוס, סאבוניס 24.

באוקלר בולוניה הביסה את ברצלונה בביתה 73–90 (40–47). קמאנק דרולדיוב' קלעו 22 נקודות כל אחד לבולוניה. קרישובאס 22 לברצלונה.

בבית א' ניצחה צסק"א מוסקוה בלוהקון 85–93. קרסוב 26 לצסק"א. אולימפיאקוס ניצחה בפיראוס את בנטון טרוויזו 72–83. טארלאץ' 24 לאולימפיאקוס. אולקר ניצחה באיסטנבול את אירקלים סלוניקי 72–74. אשמידון 22 לאולקר. ווזיבר 26 לאירקליס. אלבה – מלאגה 81–82.

● מכבי רמת חן תארח מוצאי שבת (19.00) את הפועל נס ציונה במשחק מוקדם במחזור ה־7 בליגה לנשים בכדורסל.

אגאסי הודח בטורניר יורוקארד

אסן, גרמניה (רויטר). אנדרה אגאסי, המדורג ראשון בעולם ובטורניר יורוקארד, הודח אתמול בסיבוב השלישי בידי מאליוואי וואשינגטון 6–4, 1–6, 1–6. המפסיד עשוי לרדת את אגאסי למקום השני בעולם כבר בדירוג הקרוב, אם פיט סמפראס, המדורג מספר 2 בטורניר שניצח את מארק ווודפורד 6–2, 6–4, יגיע לשלבים גבוהים יותר של הטורניר.

תוצאות נוספות: ארנו בטש – ייבגני קפלניקוב (6) 6–2, 6–3, 6–1; גים קורייר (7) – מארק רוסה 7–6 (7–4), 6–3, 6–3; תומאס אנקויסט (9) – מרטין זינר (גרמניה) 6–4, 6–3; סרגי ברוגרה (11) – דניאל ואצק 7–6 (8–6), 7–6 (7–1).

ספורט

ביום ראשון בגרנד פרי היפאני: הקרב על הסגנות בין היל לקולתהארד

צילום: ארכיון: אי־פי

דיימון היל (מימין) והיידיד קולתהארד. אחד מהם יהיה הסגן של שומאכר

מאת יעקב צלאל

הגרנד פרי היפאני (יום ראשון, שידור חי 7.00 בבוקר, יורוספורט), הנערך מאז 1987 בסוזוקה, אחד המסלולים הטובים ביותר בסבב הגרנד פרי, הוא מהמירוצים המבטיחים כמעט תמיד מתח ודרמה והגינות אליפות.

אירטון סנה זכה עליו באליפות העולם ב-88' וב-90', כשגבר על אלן פרוסט, וב-89' היה זה הפרופסור, כינויו של פרוסט, שניצח בסוזוקה בזה קרב וזכה באליפות העולם השלישית שלו. לפני שנה התנהל על המסלול היפאני קרב מרתק בין מיכאל שומאכר ודיימון היל במירוץ שהופסק באמצע, והדרש הסתיים בנצחונו של היל שסגר את הפער על שומאכר לנקודה אחת, לקראת הקרב המכריע בגרנד פרי האוסטרלי באדלייד.

השנה מארגני הגרנד פרי היפאני לא יהנו מהלוקסוס של מאבק אליפות טהור, אחרי שמיכאל שומאכר בבנטון־רנו הבטיח את זכייתו השנייה ברציפות, אולם המאבק על הסגנות, בין העמיתים לקבוצת ויליאמס־רנו, דיימון היל עם 59 נקודות והיידיד קולתהארד עם 49 נקודות, יהיה חריף לא פחות.

השבוע האחרון לא היה טוב להיל. בגרנד פרי הפאסיפי הוא היה במוראל נמוך והשמועות על החלפתו בקבוצת ויליאמס לקראת העונה הבאה, עדיין מרחפות באוויר, על אף ההכחשות הרשמיות. אחת השמועות אומרת שויליאמס הציע עיסקת חילופין לבנטון, גרהארד ברגר תמורת היל, אבל ברגר, שנרמז על ידי ויליאמס במהלך עונה זו, דחה את ההצעה.

שם להוט אחר בימים אלה הוא של היינץ הראלד פרנצן, הנהג השני הכי מהיר בגרמניה. פרנצן ימשיך ב-96', עונה שלישית ברציפות, עם קבוצת זאובר־פורד – לפחות עד שתתקבל הודעה אחרת.

בטרם סיכמו פרנצן וזאובר את השארותו בקבוצה, ניהל פרנצן מגעים עם ויליאמס, אולם התחמתו הבלתי צפויה של היל וילנייב, אילצה את פרנצן להשאר לפחות לעונה אחת נוספת בקבוצה מהדרג השני.

יתכן שלאור ביצועיו המצוינים של היל וביצועיו המרשימים יותר של פרנצן, ינסה פרנק ויליאמס לחדש את המגעים ולהמיר את היל בפרנצן, מה שיעלה לו כמה מיליוני דולרים. אמנם זה יעמיד אותו בקשיים מסויימים, מכיוון שהוא יאלץ להתחיל את העונה עם שני נהגים חדשים, שאחד מהם חסר כל ניסיון בגרנד פרי והשני עוד לא ניצח מירוץ, אבל אלה נראים כשני נהגים עם עתיד בהשוואה להיל.

בדיוק מסיבה זו הגרנד פרי היפאני הוא אולי המירוץ החשוב ביותר להיל העונה, מירוץ שיכול להשפיע על מצבו בעונה הבאה. לקולתהארד, שיעזוב לתקוף את היל על שווייתו לדבריו על האליפות כשעוד היה לו סיכוי תיאורטי, יש יותר מסיבי תיאורטיים לדחוק את היל מהמקום השני לשלישי, וכמו שהוא אמר, הוא אף פעם לא מוותר. המאבק על האליפות מת. יחי המאבק על הסגנות.

גרנד פרי יפאן, סיבוב 16 באליפות העולם

- מסלול: סוזוקה, היקף 5.864 ק"מ.
- אורך המירוץ: 53 הקפות, 310.792 ק"מ.
- פול פוזישן 94': מיכאל שומאכר.
- מנצח: דיימון היל.
- דירוג נהגים: 1. שומאכר 96 נק', 2. היל 59, 3. קולתהארד 49, 4. אלזי 42, 5. הרברט 41.

"עם אלון ברומר היה למכבי תל אביב קל יותר לזכות באליפות שנייה ברציפות". ראיון יום שישי עם אבי נמני

אני עוד אשחק באירופה. זו רק שאלה של זמן

מאת יהושע שגיא

קשר מכבי תל אביב חוזר מחר להרכב קבוצתו, אחרי שריצה עונש הרחקה. המטרה ברורה: לזכות באליפות שנייה ברציפות. הוא לא שוכח שפתח בין ה-11 בנצחון על צרפת לפני שנתיים, אבל מקבל את הרחקתו מההרכב בהבנה: "מעולם לא היו בנבחרת הלאומית כל כך הרבה כוכבים"

אחרי פגרה מאונס, בגלל ההרחקה המפורסמת שלו בחיפה, חוזר מחר אבי נמני להרכב מכבי תל אביב. לצד השמחה על שובו לזירה, הוא גם יודע שאיבד אהדה בגלל הרחקתו, ומה שלא פחות חשוב: בלעדיו הקבוצה ניצחה פעמיים, הבקיעה 6 שערים וצברה 6 נקודות.

אף אחד לא נהנה לראות שמסתדרים טוב גם בלעדיו. נמני, בן ה-23, שהגיע מחולון למכבי ת"א כתקווה גדולה, קצת מקרטע העונה. מצד אחד איבד את מקומו בנבחרת הלאומית, מצד שני נשאר הכוכב הבעיר של אוהדי קבוצתו. אנחנו נפגשים על ספלי שוקו בלובי של מלון תל אביבי, ומדי כמה רגעים מצלצל הטלפון הסלולארי שלו. "אפשר להשתגע, כל הזמן מצלצלים אוהדים ושואלים שאלות", הוא מתרעם אחרי שענה באדיבות. אמרתי לו: תחליף את מספר הטלפון. ענה: כבר החלפתי כמה פעמים, אבל האוהדים מוצאים את המספר החדש ומצלצלים בלי הפסקה.

איך אתה מסביר את העובדה שלמכבי ת"א יש מצד אחד אוהדים מושבעים – ומצד שני יריבים מושבעים?

יתכן שזו תופעה שנוצרה מהתקשורת. מי שאוהב אותנו – אוהב. מי שלא אוהב אותנו – ממש שונא אותנו. אבל למדנו לחיות עם זה.

אולי גם לך יש חלק בתופעה זו?

למה אתה חושב שזה בגללי? אני בסך הכל בחור טוב, לא פגעתי באיש. השאלה הזו ממש לא לעניין.

אסביר את כוונתי: באת מהדרום למכבי ת"א וקיבלת פירגון עצום. יש הטוענים שאילו הלכת לכל קבוצה אחרת, לא היית מקבל פירגון שכזה. מכאן, אולי, התחושת האנטיפתיה, או הקנאה.

לעומת זאת, בקבוצות אחרות אין לחץ של התקשורת כמו על מכבי ת"א. בקבוצות אחרות, אין מחוייבות שכזו להצלחה. ואני, באופן אישי, עומד בזה כבר 4 שנים ברציפות. יש לנו קבלות ועם עובדות אי אפשר להתווכח. לכן, השאלה אם גם לי יש חלק בשנאה למכבי ת"א אינה במקום. בסך הכל אנחנו מהווים מודל לחיקוי.

איך אתה מגדיר את יחס התקשורת אליך?

יש עליות, יש ירידות, אבל בסך הכל המצב טוב.

אתה אוהב את התקשורת?

היחס שלי לתקשורת שונה מהיחס של אחרים לתקשורת.

אתה נהנה מהפירגון בתקשורת, או שהפירגון הזה מזיק לך?

אני לא חושב שיש מישהו שלא נהנה כשמפרגנים לו. הבעיה היא שצריך גם לא להיעלב מביקורת.

ואתה נעלב?

יש ביקורת שאני לא מתייחס אליה, כי אני יודע מי כתב אותה. מאנשים שאני מעריך את דעתם, אני מנסה ללמוד. למשל, אחרי ההרחקה בחיפה ידעתי שלא הייתי בסדר. מצד אחד, אני בטוח שדבר כזה לא יקרה לי שוב. מצד שני, אני יודע שאם זה היה קורה למישהו אחר, לא היו עושים עליו עליהום כזה בתקשורת.

יש לך בעיה מיוחדת עם חיפה?

למה? מה פתאום?

שלוש ההרחקות האחרונות שלך היו בחיפה.

אין קשר, זה מקרי. היו לי גם משחקים טובים בחיפה.

נחזור לעניין הפירגון. בנבחרת הלאומית הפירגון עזר לך?

בפירוש לא.

אתה מוכן להסביר?

עברתי שנה לא טובה בנבחרת. הייתי שחקן הרכב קבוע ובשנה האחרונה אני לא בהרכב. אבל אני צעיר, רק בן 23, לא צריך להתרגש, הכל פתוח.

במשחק הניצחון הגדול (2-3) בצרפת בשנה שעברה היית בהרכב הפותח. היכן תהיה בגומלין נגד צרפת בחודש הבא?

את זה רק המאמן הלאומי קובע. אם זה היה תלוי בי, כמובן שלא היתה בכלל שאלה.

אפשר לדעתך לחזור על הניצחון בצרפת?

אפשר בהחלט לעשות שם תוצאה טובה. תיקו, לדעתי, יהיה מאוד מכובד. אפשר גם לנצח, כי אם ניצחנו פעם אחת בצרפת אפשר לנצח גם פעם שנייה, אבל גם תיקו תהיה תוצאה טובה.

הנבחרת כיום טובה מכפי שהיתה לפני שנה?

הרבה יותר טובה, בלי שום ספק. יש כיום הומר שחקנים טוב בכל תפקיד, ואם שחקן זה או שחקן אחר לא משחק – בכלל לא מרגישים בזה.

זאת אומרת: נמני כן בנבחרת, לא בנבחרת – זה אותו דבר?

בהחלט. ולא רק אבי נמני. כל שחקן אחר שייצא ואחר יבוא במקומו – לא ירגישו בכלל בהבדל.

כל כך גדול מבחר הכוכבים בנבחרת?

גדול במידה שלא היתה כמותה מעולם בעבר.

אם כך: יותר קל, או יותר קשה, לאמן את הנבחרת?

זה הדבר הכי קל שמאמן יכול לבקש.

אבל במכבי ת"א, כדורסל, למשל, בגלל שלל הכוכבים הרב יש גם שלל בעיות.

כאשר יש בעיה כזו בנבחרת הכדורגל הלאומית, זה לא נורא. אז יש כמה כוכבים שלא יתלבשו, אז מה? זה לא אומר כלום. גם בעולם יש תופעות של כוכבים שלא מתלבשים למשחק זה או אחר. זה בסך הכל תלוי בצרכים הטקטיים של המאמן.

מה אתה אומר על החלטת ההתאחדות לכדורגל, האוסרת על שחקני הנבחרת לבקר בחו"ל בקזינו?

יו"ר הנהלת ההתאחדות לכדורגל יכול להחליט מה שהוא רוצה. זו זכותו. אבל, בינינו, אצל שחקני כדורגל רציניים שנוסעים לשחק בחו"ל קזינו זה סוג בילוי של פעם ב... אבל עובדה שהבילוי הזה עולה לכותרות.

זה לא צריך להפריע למישהו אם שחקנים יילכו לקזינו. זו באמת לא הבעיה הגדולה. בסך הכל נוסעים לשחק כדורגל, וזה מה שצריך לעשות: לשחק כדורגל.

אתה אוהב להמר בקזינו?

כאשר יוצאים לקזינו אז גם אני, כמו כל אחד, משחק. אני משחק בקשי ובסכומים קטנים. באופן אישי, לא מפריע לי אם אלך או לא אלך לקזינו.

אבל עובדה היא שיש כאן בעיה, שיש שחקנים בנבחרת שמהמרים בגדול.

מישהו ניפח את העניין הזה מעבר לכל פרופורציה. עוד שבוע ישכחו את הסיפור הזה והוא יורד מהכותרות.

אבל השבוע הוא בדיוק מתחבר עם ההימורים הבלתי חוקיים בכדורסל, ויוצר רושם קשה על הספורט בישראל.

בלי לדעת ובלי להיות קרוב לעניינים, אני בטוח שיהיה אולי משהו, אבל אני גם בטוח שעשו מזבוב פיל. אם אתה שואל אותי, שחקנים שמרוויחים סכומים שמנים יעדיפו לעשות דברים אחרים בכספי שלהם מאשר הימורים בלתי חוקיים.

אם מדברים על כסף, בקיץ היית בסבב הכותרות, הכל בעניני החוזה הכספי שדרשת ממכבי ת"א.

כל מה שפורסם, הכל דיבורים. כמו בכל קיץ, מצב העיתונות כל כך רע, שמפרסמים כל כך הרבה שטויות שזה ממש מפליא. מכל מה שכתבו עלי בקיץ, לא היה אפילו דבר אחד נכון.

לא התעקשת על חוזה כספי יותר שמן?

אם היו אומרים לי לך ממכבי – הייתי הולך. יכלו לומר לי: לא מגיע לך, זה זכותם, כי הם אלה שמשלמים. היו דברים שפגעו בי במו"מ. אבל יש לי גב חזק ואני לא נשבר. יש כאלה שעברו איתי את הגבול, אבל זה לא הזמן לסגור איתם חשבונות. מי שעשה את זה לא פגע באבי נמני, אלא פגע במכבי ת"א.

ובסופו של הקיץ התברר שאתה אחד הכדורגלנים היקרים בארץ.

לא יודע כמה מרוויחים אחרים. מה שפרסמו עלי מרקיע שחקים ולא נגע במציאות. מצד שני, מי שנותן קבלות רשאי להרוויח יפה. היתה לי בעיה לא קלה עם הפירסומים שפגעו במכבי ת"א.

אתה רוצה לומר שניהלו איתך את המו"מ בכפפות דרך העיתון?

היו דברים שלא ידעתי והם הגיעו לידיעתי דרך העיתונות. אבל בסופו של דבר קיבלתי מבחינה כספית את מה שרציתי.

בוא נגדיר את זה כך: הגענו להסכמה. קיבלתי בדיוק מה שרציתי. אני רציתי להישאר, וגם מכבי ת"א רצתה שאשאר.

רצו גם שאברהם גרנט יישאר.

לא רוצה להיכנס לזה. אני לא יודע מה קרה בעניין גרנט. יש הרבה אנשים טובים במכבי ת"א שלא מוערכים נכון. אנשים שכמעט לא מוכרים, למרות שבזכותם מכבי ת"א היא מה שהיא.

אתה מאוד אוהב את אברהם גרנט.

היו לי איתו יחסים מצויינים גם מחוץ למגרש.

אפשר לומר שגרנט הוא זה שעשה אותך?

אפשר להזכיר גם את עמנואל אפיד וגם את אברהם גרנט. אסור למכבי ת"א לשכוח את מה שאברהם גרנט עשה במועדון. שנותיו במועדון היו 4 השנים הטובות ביותר של מכבי ת"א.

אתה יכול לעשות השוואה בין אברהם גרנט לדרור קשטן?

שניהם מאמנים טובים ולשניהם יש קבלות. עד לרגע זה הכל עם דרור קשטן בסדר, אפילו מצויין. אבל למדוד את התרומה של דרור אפשר יהיה רק בסוף העונה. מה שבטוח, קשה לבוא למכבי ת"א אחרי גרנט. זה קשה וזה מצריך הרבה אישיות, כי לא קל לזכות שנה שנייה ברציפות באליפות.

זו המטרה של מכבי תל אביב?

יש לנו ספסל טוב, אבל הייתי מעדיף שאלון ברומר לא ייפצע.

עכשיו האליפות השנייה ירדה מהפרק בגלל פציעתו של ברומר?

לא ירדה מהפרק, אבל יהיה יותר קשה. אל תשכח שאלון ברומר היה הקשר ההגנתי הכי טוב שיש לנו.

במכבי ת"א מדברים בגלוי על אליפות שנייה ברציפות?

זה האתגר העיקרי, בשבילו נשארתי במכבי ת"א.

ובזה תם החלום שלך לשחק באירופה?

אני אשחק באירופה. אני לא יודע אם עכשיו, אם זה יהיה בשנתיים הקרובות, אבל עוד אשחק באירופה, זו רק שאלה של זמן. ואם לא, זה יהיה רק משום שמכבי ת"א כל כך התקרבה לאירופה.

אומרים שמכבי חיפה יותר מבריקה ממכבי ת"א.

זו אומרים.

ואומרים שמכבי ת"א קבוצה של כוח ולחימה, בום בום, ואילו מכבי חיפה קבוצה מבריקה של וירטואוזים.

אני לא חושב שאפשר לקחת אליפות רק עם בום בום. מכבי ת"א כבר 4 שנים רצופות בצמרת. נכון שלמכבי חיפה יש הנהלה טובה, מאמן טוב, אבל מכבי ת"א לא פחות טובה.

לא מגרה אותך להגיע לשחק במכבי חיפה?

לא יודע, זו שאלה עם מיליון. אם תעלה סיטואציה כזו, לא יודע איך אגיב.

פירסומים רבים היו על מערכת היחסים שלך עם איציק זוהר. מה אתה יכול לספר על היחסים האלה?

כנראה שהתקשורת הצליחה, אולי בגלל אחד משנינו, ליצור יחסים לא טובים. יחסינו, עד שאיציק נסע לשחק בבלגיה, היו טובים כל הזמן. כאשר נסע לשחק בבלגיה היה נתק, מסיבה שלא צריכה לעניין אף אחד. לפני החתונה שלי דיברנו והוא בא לחתונה. כמו בכל קבוצה, כאשר הכוכבים רבים, המריבה הרבה יותר גרועה. אבל אני אוהב את איציק, ואני בטוח שגם הוא אוהב אותי. שנינו הגענו למסקנה שטובת הקבוצה חשובה מכל.

בוא נדבר קצת על כסף.

מה יש לדבר על כסף?

למשל, מה בחור צעיר כמוך עושה עם כל כך הרבה כסף שהוא מרוויח בכדורגל?

אני עם ראש על הכתפיים. אני יודע מה שאני עושה עם הכסף.

חוסך ליום סגריר שבו תפרוש מהכדורגל?

יהיה לי מה לעשות בכסף כאשר אפרוש.

מעניין שכאשר מגיעים לכסף התשובות שלך קצרות מאוד.

אין כאן עניין של כסף. אני חושב על העתיד, אבל כרגע חי את הכדורגל. בסך הכל אני רוצה להגיע לכך שכאשר אגמור את הקריירה אדע שהצלחתי להרוויח כמה שיותר, ושלא שיחקתי בחינם. אין לי בעיה לדבר על כסף, אבל אף פעם לא שאלתי מישהו אחר כמה הוא מרוויח ומה הוא עושה עם הכסף שלו. מדוע שמישהו יעשה לי את מה שאני לא עושה לאחרים?

אתה מסכים לדעה שהכדורגלנים בישראל מרוויחים יותר מדי?

אני בהחלט לא חושב שמי שמשלם לכדורגלנים הוא מטומטם. מי שמשלם לשחקני הכדורגל יודע בדיוק מה ובעד מה הוא משלם. אני לא חושב שיש מישהו שאוהב לזרוק סתם כסף.

השר יוסי שריד פיתח תיאוריה לפיה השחקן הישראלי נהנה מפרסום אדיר ומשכר גבוה ולכן לא כדאי לו להתאמץ ולהזיע.

ראשית, יש ארצות שבהן שחקני כדורגל הרבה יותר מפורסמים והרבה יותר עשירים מאשר בישראל. שנית, אולי ממבט ראשון יש בתיאוריה הזו משהו, אבל בסופו של דבר היא פשוט לא נכונה.

והתיאוריה של רוני רוזנטל, לפיה לכדורגלן הישראלי אין את האופי הדרוש כדי לשחק באירופה?

רוני צודק במה שאמר. לשחקנים שלנו יש בעיה עם האופי הנחוץ כדי להצליח באירופה. אבל מבחינת הקבוצה שלי, יש משהו שמבדיל את מכבי ת"א. קבוצה שאחרי זכיה באליפות לא נופלת, נשארת בצמרת וממשיכה להיאבק על הכתר מחדש, זה לא דבר שמאפיין כל קבוצה בכדורגל שלנו. בזה צריכים להודות אפילו אלה שלא אוהבים את מכבי ת"א.

צילום ארכיון: עוזי קרן

"אפשר לנצח שוב בצרפת". אבי נמני

פול אלן – האיש שבנה את מתקן הספורט המפואר ביותר בעולם

הבעלים של פורטלנד טרייל־בלייזרס, מדורג רביעי ברשימת האנשים העשירים בארה"ב. לפני שבועיים הוא חנך את ה"רוז גארדן", בו הושקעו 262 מיליון דולר, 42 מיליון מהם מכספו. בנוסף הוא מממן את שכרם של דרקסלר וקרסי (13 מיליון דולר) על אף שעזבו את הקבוצה

מאת רון קופמן
וסוכנויות הידיעות

בין כל המולטי־מיליונרים שבין הנכסים שבבעלותם נכללת גם קבוצת ספורט, בולט פול אלן. הגבר המזוקן בן ה-42, שרכש מוניטין עולמי בעולם הכספים והטכנולוגיה, עשיר עד כדי כך, שג'ורג' סטיינברנר, בעלי קבוצת הבייסבול ניו יורק ינקי'ס, וג'רי ג'ונס, בעליה של קבוצת הפוטבול דאלאס קאובויס, אינם נמצאים, רק לשם השוואה, באותה ליגה איתו.

לפני שבועיים הוא חנך את "רוז גארדן", קומפלקס ספורט שמכיל גם את אולמה החדש של קבוצת הכדורסל פורטלנד טרייל־בלייזרס, בו השקיע יותר מ-262 מיליון דולר. בראיונות למגזינים כלכליים, בינהם "פורבס", אמר כי הקמת הקומפלקס, היא הגשמת חלום משותף לו ולחבר ילדות, ביל גייטס, בעת שהקימו את מיקרוסופט ב-1975. "ביל ואני אמרנו אז כי נהיה ברי מזל אם יעבדו עבורנו 35 אנשים".

פורבס מדרג כיום את אלן כאדם הרביעי בדירוג העושר באמריקה עם הון עצמי של יותר משישה מיליארד דולר. את עיקר האושר לדבריו, הוא מוצא בעיסוק במחשבים ובכדורסל, ומדובר באדם שחבר בדירקטוריון של 23 גורמים כלכליים.

אבל פורטלנד טרייל־בלייזרס, אותה רכש ב-1988, היא הנכס החשוב לו ביותר. "יש דברים בחיים שנעשים לשם סיפוק ויש כמובן גם השקעות". רוז גארדן נבנה כדוגמה מהשקעה של גורמים פרטיים, כולל 42 מיליון דולר מכספו של אלן. תשעה משקיעים נוספים טרחו להשלים משכנתא בסך 115 מיליון דולר, עבור מתקן הספורט המפואר ביותר בעולם.

המתקן כולל בין היתר 710 מסכי וידאו, אולפן הפקה למופעים דיגיטליים, ענן אקוסטי שמטרתו לשפר את איכות הקול, ואמצעים נוספים כגון מושב בעלות של שני מיליון דולר, שיורה כדורים של אש ומים. הוא העדיף לא להעניק לקומפלקס את שם אחת מחברותיו, אלא מכר את השם לחברה אחרת.

"תמיד אהבתי מתקנים עם השם גארדן. בוסטון גארדן, מדיסון סקוור גארדן, מתקני כדורסל קלאסיים שהיה בהם את הגימור של קלאסיקה שעטף גם את הקבוצה. [illegible]". כאיש עסקים הוא לא שכח את עלות אחזקת המיתקן, ומכר את זכויות השילוט לשנה הראשונה עבור 1.6 מיליון דולר רק מסביב למכונת הפאקס שיצבע את הבלייזרס.

אלן רכש לעצמו אחד מ-70 התאים היוקרתיים באולם, למרות שביכולתו לשבת בסמוך לזירה, מתחת לאחד הסלים. בוב וויטסיט, נשיא הבלייזרס, שפותה על ידי אלן לעזוב את מישרת מנכ"ל סיאטל סופרסוניקס, אמר על מעבידו: "הוא אוהד כדורסל מושבע, שיכול לדבר על כדורסל כל הלילה. זה באמת משהו שהוא אוהב".

פעמיים בבעלותו של אלן, הגיעו הבלייזרס לגמר הפליי־אוף באנ.בי.איי, כדי להפסיד לדטרויט פיסטונס ב-1990 ולשיקאגו בולס שנתיים מאוחר יותר.

"אין הנאה בהפסדים", הוא אומר, "היה לי את המזל להיות בעלים של קבוצה שהיתה מהטובות ביותר. כעת אנחנו בתהליך של בנייה מחדש. אבל זה נתון שנועד לנחם בעלי עסקים, כאשר הנכס שלהם בירידה כלשהי".

עושרו של אלן סייע לבלייזרס להחיש את תהליך ההבראה. הוא עדיין משלם את רוב שכרו של קלייד דרקסלר (תשעה מיליון דולר) ושל ג'רום קרסי (ארבעה מיליון דולר), למרות שהשניים עזבו את הקבוצה. שני השחקנים לא מופיעים ברשימת מקבלי השכר בקבוצה, כדי לא לפגוע בתיקרת השכר הרשמית.

התיזמון של תחילת בניית קבוצה חדשה, היה יכול להיות טוב יותר. פורטלנד מכרה את כל הכרטיסים למשחקיה הביתיים (לשוות 41 לא כולל פליי־אוף) ב-18 העונות האחרונות. המגמה היא להמשיך גם באולם החדש שמכיל 23 אלף מושבים. תהליך בנייה נמשך כארבע־חמש שנים, המגמה של פורטלנד היא להיות קבוצה תחרותית בזמן זה, לא יותר.

עם כל כך הרבה כסף, אלן נחשב אוטומטית כנושא להערכות שונות כאשר יש אפשרות לרכוש קבוצת ספורט נוספת. הקומפלקס בנוי גם להכיל גם זירה למשחקי הוקי קרח, והבלייזרס מנסים כעת לשכנע קבוצה בכירה להגיע לעיר. לגבי אלן, אין לו מסיבה כלשהי להוקי קרח, וההחלטה תתקבל רק לפי כללים עסקיים בלבד.

המיליונר ממגיע לכל משחק חוץ של הבלייזרס באמצעות מטוס סילון פרטי מביתו הסמוך לסיאטל, לא מגלה התלהבות גם לרכישת קבוצת בייסבול, למרות שסיאטל מרינרס מחזרת אחריו בקביעות.

מה לגבי פוטבול? אולי ירכוש את סיאטל סיהוקס כדי למנוע מהם לעבור ללוס אנג'לס? "כאשר הייתי קטן", סיפר לכתב סוכנות הידיעות. "צפיתי בהרבה משחקי פוטבול. זה ענף ספורט שהייתי מסכים להיות מעורב בו. הכל אפשרי".

במקרה של אלן כאשר יש רצון, האפשרות קיימת.

לחלוץ הטוב בליגה, לס פרדיננד, עדיין אין מקום בנבחרת אנגליה

מנהל הנבחרת, טרי ונבלס, מתעלם מיכולתו של פרדיננד בבניית הסגל לאליפות אירופה. גם אי שיתופו של מאתיו להטיסייה בהרכב הנבחרת מעורר תמיהה בקרב הפרשנים

מאת מארק ויבלין
סופר "ספורט הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"ספורט הארץ"). אין ספק שכוכב החודש בכדורגל האנגלי היה לס פרדיננד. שלושת השערים שהבקיע חלוצה של ניוקאסל נגד וימבלדון, שיפרו את מאזנו ל-15 שערים, מאז העבר מקווינס פארק ריינג'רס.

פרדיננד אמר, כי הסיבות להצלחתו הן שחקני הכנף, דיוויד ג'ינולה וקית גילספי, והוסיף אחרי המשחק נגד וימבלדון, "כי מעולם לא שיחקתי עם מכשלי מצבי הבקעה כאלה".

אבל האמת היא שפרדיננד הוא חלוץ שאיכותו רק הולכת להתגלות בקבוצה קלאסית כמו ניוקאסל. בקפ"ר. היה פרדיננד כוכב של קבוצה בינונית, כעת הוא מוכיח שהוא החלוץ הטוב באנגליה.

האם זה באמת מספיק? מה שנראה מספיק לליגה הבכירה באנגליה, לא בהכרח מספיק למנהל נבחרת אנגליה, טרי ונבלס, שממשיך להתעלם מיכולתו כמוליך בבניית הסגל לאליפות אירופה בשנה הבאה. כתוצאה מכך מצטרף פרדיננד למועדון יוקרה של כדורגלנים שעל אף שהבריקו בליגה, לא נלקחו בחשבון לנבחרת. סטן באולס מקפ"ר. (חמש הופעות בינ"ל בשנות ה-70'), צ'ארלי ג'ורג' מארסנל (הופעה אחת ב-77' אחרי שנות השיא שלו) ורודני מארש מקפ"ר. (תשע הופעות בשנות ה-70'), פרנק מקבור מלידס (ללא הופעות) ועכשיו מאתיו להטיסייה מסאות'המפטון.

להטיסייה הוא ככל הנראה הבעיה הבולטת מכולן. חלוצה של סאות'המפטון הוא אחד מהכדורגלנים הטובים באירופה, אך הוא סרב להצעות לעבור למועדונים גדולים באנגליה והעדיף להישאר בקבוצתו, שכבר שנים מנהלת מאבק נגד אפליה.

להטיסייה מעריך את רוח החיים הבצועה יוזמת בסאות'המפטון, רחוק מאור הזרקורים. אבל נראה שהוא יחשוב שוב על המשך דרכו. בהפסד הביתי בשבת 3-1 לליוורפול, הוא ספג כרטיס צהוב שני, אחרי תיקול שהיו בו הרבה סימנים של תיסכול מצטבר.

ונבלס איפשר ללהטיסייה רק 30 דקות משחק בינלאומי, בעיקר מסום שיכולתו האישית מאפשרת לו לבלוט בעימותים של אחד על אחד, אך לא לאורך זמן. במקביל מתעצם כוחו של הלובי הקורא לשלבו עם גאסקוין וניק בארמבי, לתת להם את הכדור ויד חופשית, כי היתרונות הטכניים שלהם עדיפים על הבגרעות הטקטיות.

אחרי משחק הבינונית של אנגליה נגד נורווגיה לפני שבועיים, קראו רוב הפרשנים להכלל לשילוב את הכללתו של להטיסייה בהרכב. לעת עתה לא נראה שונבלס מתרגש מכך. המאמן הלאומי מעניק תחושה שהוא מעריך משחק שמבוסס על העצת כדור מהירה, במקום המשחק האנגלי המסורתי, אך השחקנים שקיבץ לסגל עדיין לא מוכיחים זאת.

כמו קודמיו רון גרינווד ובובי רובסון, הגיע ונבלס לתפקיד עם מוניטין של בניית קבוצות. אך נראה כי בעת שהתיאוריה אמורה להפוך למציאות בנבחרת אנגליה, הוא מעדיף להתבסס על דייויד פלאט ודניס וייז בקישור, מאשר להמר על פול גאסקוין [illegible].

הקשר [illegible] שצפוי [illegible] לסגל הוא סטיב סטון מנוטינגהאם פורסט, שזומן לראשונה כמוליך בנורווגיה. סטון בן ה-23, שמשחק בפורסט מקבוצת הילדים, נהנה מסיקור תקשורתי אוהד, נתון שונבלס בחר שלא להתעלם ממנו.

אבל סטון, למרות כמה שערים שהבקיע העונה, הוא הקשר האנגלי הטיפוסי, שמזכיר את סטיב הודג', פיטר ריד ודניס וייז. להם ומתקל יותר מאשר יוצר, שחקן ששונה על מסורותיו המוצהרות של ונבלס: החשיבות בשמירה על הכדור במרכז השדה, להוציא מצבים שבהם שחקן מסוגל ליצור מצבי הבקעה. בסגנון כזה אי אפשר לזכות באליפות אירופה.

הדיון הזה כבר היכה בנבחרת ההתאחדות האנגלית, וזו כנראה הסיבה שפתאום נבנתה מישרה של מנהל מכני בשבוע שעבר. המנהל המקצועי של לידס, הווארד וילקינסון, היה הראשון שהוצע לו התפקיד אך הוא סירב. וילקינסון, בעבר מורה קשוח בתיכון, סילק את אריק קאנטונה, לפני שפתח בסדרת התפרצויות, והורות מקמעת במנצ'סטר יונייטד – אינו האדם הנוח לפשר זה כאשר המאמן שלו חושב שכדורגל הוא קודם כל טכניקה.

השם הנוסף שהועלה לאחוזנה הוא דייויד פליט, מנהלה של שפילד ונסדיי. פליט, אחד מהיחידים הבודדים שהיו מאמנים ומנהלים מקצועיים בכדורגל הבריטי, נהנה מאהדה רחבה כאיש הגות של כדורגל. הוא מתאים לניצול הכישרון מהזוג הצעיר, כפי שהוכיח בתפקיד הקודם כמנהלה של לוטון ובנוסף הוא נהנה מתמיכת איגוד השחקנים.

בינתיים יהנו פרדיננד ולהטיסייה עד שונבלס ימצא מקום עבורם בנבחרת. הסיום של עלמת הדיאט עם שעריו של להטיסייה בעונה שעברה, אומר את הכל – "לא ייאמן".

צילום: ארכיון

לס פרדיננד. מצטרף למועדון הכוכבים שקופחו בנבחרת

בריאן רובסון חוזר מחר לאולד טראפורד עם מידלסבורו

בריאן רובסון, שחקן העבר של מנצ'סטר יונייטד, יחזור בשבת לאולד טראפורד יחד עם מידלסבורו שבה הוא משמש שחקן ומנהל מקצועי, למפגש צמרת בין השניה (מנצ'סטר) לרביעית בטבלה. שוקן הרכש של מידלסבורו, ז'וניניו, אמור להגיע לאנגליה רק ביום ראשון.

המוליכה, ניוקאסל, תשחק ביום ראשון בלונדון נגד טוטנהאם, כשלס פרדיננד ינסה להבקיע במשחק התשיעי ברציפות. ליוורפול, שהביסה השבוע 0-4 את מנצ'סטר סיטי בגביע הליגה, תתעמת עם הסיטי פעם נוספת באיצטדיון אנפילד.

נוטינגהאם פורסט, הקבוצה היחידה שלא נוצחה העונה, תצא למשחק חוץ נגד קפ"ר.

שאר המשחקים: בלקברן – צ'לסי; אסטון וילה – אברטון; לידס – קובנטרי; שפילד ונסדיי – ווסטהאם; ווימבלדון – סאות'המפטון. ביום שני: בולטון – ארסנל.

● סקוטלנד. סלטיק – אברדין; פאלקירק – הארטס; היברניאן – קילמארנוק; פארטיק – מאדרוול; ראיית' – ריינג'רס.

● צרפת. הערב: לה האוור – נאנט; שטראסבורג – סט. אטיין; ליון – באסטיה; רן – ניס; אוקזר – ליל; מארטיג – בורדו; קאן – מונאקו; מונפלייה – גנגן; לנס – גווינגאם.

● גרמניה. הערב: קלן – מנשנגלדבאך; קרלסרוהה – פרייבורג. בשבת: ורדר ברמן – סט. פאולי; באיירן מינכן – שטוטגרט; המבורג – קייזרסלאוטרן; דיסלדורף – לוורקוזן; שאלקה 04 – דורטמונד; האנזה רוסטוק – פרנקפורט. ביום ראשון: אורדינגן – מינכן 1860.

● ספרד. בשבת: ניצחון בית של ברצלונה על קומפוסטלה יעלה אותה למקום הראשון. אלבסטה תארח את ריאל מדריד. סוויליה תארח את דפורטיבו לה קורוניה.

ליוורפול – ניוקאסל בסיבוב הרביעי בגביע קוקה קולה

לונדון (רויטרס). הגרלת הסיבוב הרביעי בגביע קוקה קולה (גביע הליגה) באנגליה התקיימה אתמול. המשחק המרכזי בשלב זה יהיה בין ליוורפול למוליכת הליגה, ניוקאסל. משחק בעל עניין נוסף יהיה בין לידס לאלופה בלקברן.

שאר המשחקים: אסטון וילה – קפ"ר; ארסנל – שפילד ונסדיי; וולבס/צ'ארלטון – קובנטרי; רדינג/ברי – סאות'המפטון; נוריץ'/ברדפורד – בולטון/לסטר; קריסטל פאלאס/מידלסבורו – ברמינגהאם/טרנמיר.

נציגי ההתאחדות לכדורגל של אנגליה החלו לחקור אתמול את ראשי קבוצת מילוול, כיצד חדר אוהד לכר הדשא במשחק שלשום נגד שפילד ונסדיי בגביע הליגה ואיים על חייו של שוער שפילד, קווין פרסמן.

למועדון הלונדוני צפוי עונש, הכולל קנסות של 150,000 דולר וקיום משחקים ללא קהל.

פלאט: אני רוצה לחזור לאיטליה כמאמן

לונדון (אי־פי). דייויד פלאט, קפטן נבחרת אנגליה וחלוץ ארסנל, רוצה לחזור לכדורגל האיטלקי כמאמן, אפילו בסמפדוריה, המועדון שבו שיחק. "הוכחתי את עצמי כשחקן באנגליה, והמטרה שלי לחזור לאיטליה כמאמן עם סיום הקריירה שלי", אמר פלאט בראיון לצהובון "דיילי אקספרס".

● גביע קופה, רבע גמר: נאסיונל (אורוגוואי) – פלאמנגו 0-1; אתלטיקו נאסיונל (קולומביה) – אינדפנדיינטה 0-1.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

במלאת שלושים לפטירת
יקירנו

דן נוטקביץ ז"ל

נעלה לקברו ונתיחד עם זכרו
גלוי המצבה ביום שני 30.10.95 בשעה 14.15
בבית העלמין בקרית שאול ת"א.
אוטובוס יצא בשעה 13.45 מבית משפחת נוטקביץ רח' איציק מנגר 6
לכל הידידים אשר חלקו עמנו את הצער והכאב
תודה מקרב לב

הלינה נוטקביץ
והמשפחה

במלאת שנתים למותה הטרגי של יקירתנו

ליאורה מורגנשטרן ז"ל

נעלה לקברה ונתייחד עם זכרה
ביום שלישי ז' במרחשון התשנ"ו 31
לאוקטובר 1995 בבית העלמין בגבעת שאול,
ירושלים, נפגשים בכניסה בשעה 16:00

המשפחה

פרופ' לוציאן דוברושיצקי

נפטר בניו־יורק ב־24.10.95

ארונו הובא לארץ

ההלוויה תתקיים היום, יום שישי, בשעה
10:00 בבוקר בהר המנוחות גבעת שאול ירושלים

האבלים:
אשתו , בתו וידידיו

ב' בחשון, ימלאו שנתיים לפטירתו של

ג'ול בראונשוויג ז"ל

נשיא הכבוד של "כל ישראל חברים"

משפחתו, חבריו ומוקיריו ימשיכו ויזכרו אותו
על אצילות אישיותו, על פועלו
ועל מסירותו לעם היהודי משך שנות חייו.

למאיה, גלית, ניר ועדי

אתכם בבאבכם על מותו ללא עת של
חברנו לעבודה האהוב

איתן בן־סיני

בית אורבוטק

למאיה, גלית, ניר ועדי

אתכם בבאבכם על מותו ללא עת של חברנו לעבודה האהוב

איתן בן־סיני

אורבוטק אינק
אורבוטק פסיפיק
אורבוטק אירופה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה
של אמנו וסבתנו היקרה

שמחה ורנר

ההלויה תצא היום יום שישי ג' בחשון תשנ"ו
27/10/95
בשעה 13:00 מבית העלמין בסביון
נא להמנע מביקורי תנחומים

האבלים: המשפחה

לדני ואמנון ורנר
וכל בני משפחתם

משתתפים באבלכם הכבד במות האם

שמחה

ההנהלה והעובדים
נורפולק אינטרנשיונל בע"מ
קייטרינג בע"מ
נורקייט בע"מ
נורגד בע"מ
קייטרינג תפן בע"מ
אוראל הסעדה בע"מ
מירב הסעדה בע"מ
אבישר את דניאל בע"מ

כריסטופר

(סוף מעמוד 1א)

לנשיא. כאשר קלינטון הבחין בכך, אמר בבדיחות הדעת כי הוא מקנא בראש הממשלה שאינו כבול לכללי הטקס.

סוכנויות הידיעות מוסיפות: שר החוץ הלבנוני פארס בואיז קרא אתמול למנהיגי ישראל, לחזור בצורה מסודרת על ההצעה לסגת מדרום לבנון לאחר שלושה חודשי הפסקת אש. "אנו רוצים להיות בטוחים ולשמוע זאת ממנהיגים ישראליים בכירים, כלומר מראש הממשלה או משר החוץ", אמר בואיז במסיבת עיתונאים משותפת עם משלחת האיחוד האירופי המבקרת בביירות. בואיז הגיב בדבריו על הודעתו של שר הפנים אהוד ברק מיום שני, לפיה ישראל תהיה מוכנה לסגת מאזור הביטחון "לאחר תקופת רגיעה שתימשך שלושה חודשים".

"קודם אמרנו בבירור כי נחכה לצעד הולם מצד ישראל, בו תודיע על נכונותה לנסיגה מלאה מהדרום, עד לגבול הבינלאומי", הדגיש בואיז, "נסיגה ישראלית תאפשר לממשלת לבנון, ולא לאף גוף אחר, להרחיב את סמכותה".

3 יאכטות טבעו וכ–12 ניזוקו מפגיעת ספינה שאיבדה שליטה במעגן הקישון

מאת גבי זהר ועתים

נזק כבד נגרם אתמול לכ–14 יאכטות שעגנו ב"מועדון שייטים כרמל", הסמוך למעגן הקישון. לא היו נפגעים. משטרת חיפה עצרה לחקירה את צוות האנייה הפוגעת, "סרטר–1", המפליגה תחת דגל גיברלטר. רב החובל של האנייה הוא ישראלי.

האנייה היתה בשיפוץ במספנות ישראל למטרת הסבה לצורך שימוש כספינה בבית ספר לגלישה. בעת שהיתה בדרכה אל מחוץ למעגן, כשעל סיפונה 10 אנשי צוות שיצאו לשיט מבחן, איבדה הספינה שליטה, ופגעה בכ–14 כלי שיט שעגנו במועדון הימי הסמוך למעגן. מהחקירה הראשונית מתברר, כי תקלה בהגאי הספינה, היא זו שגרמה לתאונה הימית.

האנייה הטביעה שלוש יאכטות ופגעה בכ–10–12 יאכטות נוספות. כמו כן פגעה האנייה בגשר שחיבר את מועדון השייטים מהיבשה אל הים, שאליו היו קשורות היאכטות. במועדון עוגנות כ–76 סירות ויאכטות.

יו"ר "מועדון שייטים כרמל", גיורא דווידמן, שיחזר את שאירע אתמול אחר הצהריים במעגן: "כלי שיט באורך של כ–50 מטר, ששייט בכיוון היציאה מבין מל קישון, שינה כיוון בפתאומיות ותקף את המזח של המרינה.

"במהלך השיט הטביעה האנייה שלוש ספינות, השייכות לתושבי חיפה, גרמה נזק ניכר לגשר באורך של כארבעים מטר שקרס לים, ועוד כעשר עד 12 ספינות סובלות מנזקים בחלקן העליון ובגוף הסירה עצמה. למזלנו לא היו נפגעים. שני אנשים שישבו על יאכטה ראו את סטיית האנייה ונמלטו בזמן".

הנזק שנגרם נאמד בעשרות אלפי דולר. אמש המתינו בעלי היאכטות לשמאי של חברות הביטוח. משטרת חיפה ממשיכה לחקור בפרשה.

אחת היאכטות שנהרסה היא יאכטה בשם "הלגה" שבנה ושיפץ צעיר תושב הקריות. בשבוע הבא עמד הצעיר להפליג עם היאכטה למסע סביב העולם. אך אתמול קצת אחרי השעה חמש אחר הצהריים טבע החלום יחד עם היאכטה במימי הקישון.

ליקויים

(סוף מעמוד 1א)

דובר צה"ל, תא"ל עמוס גלעד, סירב להשיב לשאלות "הארץ". ראש לשכת הרמטכ"ל, סא"ל שלומי, סירב אף הוא למסור פרטים על התחקיר. מח"ט גולני, אל"מ א', ואולי גם האלוף לוין צפויים לבקר היום אצל המשפחות השכולות, ולהציג להן את ממצאי התחקיר.

בדרום לבנון הופעל אתמול מטען לעבר כוח צה"ל; לא היו נפגעים ולא נגרם נזק. כוחות צה"ל וצד"ל השיבו אש לעבר יעדי מחבלים. מטען נוסף הופעל לעבר רכב של צד"ל, באזור בית ליף בגזרה המערבית. גם שם לא היו נפגעים ולא נגרם נזק.

(ע.ד.ג.). מקורות ביטחוניים בביירות מסרו, כי כוחות נ"מ של סוריה ולבנון פתחו באש לעבר מטוסי חיל האוויר, שתקפו אתמול בבוקר מעל ביירות.

ילצין לקה

(סוף מעמוד 1א)

כי אין צורך לנתחו.

בעת האחרונה נראה היה כי ילצין התאושש לגמרי מההתקף שעבר ביולי. ערב נסיעתו לארה"ב, שם שהה ב–20 וב–21 באוקטובר, אמר נשיא רוסיה לעיתונאים צרפתים כי הוא מוכן לשחק טניס עם נשיא צרפת.

סדרת הופעות פומביות מביכות בחודשים האחרונים גרמה להרחבת שמועות בדבר מצב בריאותו המעורער של ילצין. אולם, בביקורו בארה"ב נראה היה כי מצבו שפיר, שעה שהתבדח עם הנשיא ביל קלינטון במסיבת עיתונאים משותפת.

בעבר היו מקרים רבים בהם נראה ילצין חולה והליכתו נוקשה. בקרמלין נוהגים לייחס את קשיי הליכתו לבעיות גב. ילצין מודה אמנם כי הוא אוהב את הטיפה המרה, אך עוזריו הכחישו מאז ומתמיד כי הוא מכור לאלכוהול.

ההידרדרות במצב בריאותו באה בעיתוי לא נוח במיוחד מבחינת הקרמלין, שעה שרוסיה נערכת לבחירות לפרלמנט ב–17 בדצמבר, בהן נשבע ילצין לבלום את מגמת ניצחון קומוניסטי. ביוני 96' יתקיימו הבחירות לנשיאות, ועד כה סירב ילצין לומר אם יציג את מועמדותו.

על פי החוקה, יקבל ראש ממשלת רוסיה, ויקטור צ'רנומירדין, את מלוא הסמכויות במקרה שהנשיא לא יוכל למלא עוד את תפקידו.

האלוף בירן אוסר על פעיל כך להיכנס לתחומי הגדה המערבית

מאת איתן רבין

אלוף פיקוד המרכז, אילן בירן, חתם אתמול על צו האוסר את כניסתו של איתמר בן גביר, רכז הנוער בתנועת כך לשעבר, לשטח הגדה המערבית.

אבל כבד ירד על ביתנו
נפטר חברנו היקר

משה סביר (זילברמן)

ממייסדי הקיבוץ

ההלויה תתקיים, ביום ראשון 29.10.95 ה'
בחשון תשנ"ו בשעה 15:00 בקיבוצנו.

המשפחה ובית עברון

לרן שורר,

מנהל הרשות למלחמה בסמים,
ובני ביתו

אתכם באבלכם על מות

האם

צוות הרשות למלחמה בסמים

ברצוננו להודות מקרב לב לכל אלה אשר
ניחמונו בכתב ובעל־פה במותו של אהובנו

ד"ר ולטר גרוס ז"ל

אשתו: לולה גרוס
בנותיו: נורית ושמעון רביד
עליזה ואבי כהן
הנכדים והנינים

לדני ואמנון ורנר
וכל בני משפחתם

משתתפים באבלכם הכבד במות האם

שמחה

ראובן גפנר
אלון ברוידא
ברוך נדלר
עמוס דיאמנט

לאיציק קריספין ובני משפחתו

משתתפים בצערך על מות

אמך ז"ל

חברת מבני תעשיה בע"מ
ההנהלה והעובדים

לאלי שלו

אתך באבלך על פטירת אביך

צבי שלו ז"ל

בית חמד"ע
מרכז לחינוך מדעי, תל־אביב

לחברנו ישראל לוסקי ולמשפחה

משתתפים באבלכם הכבד
על מותו ללא עת של

אחיך ז"ל

המחלקה לכלכלה
אוניברסיטת בן־גוריון בנגב

לחברנו משה שטרצר

איתך באבל במות

אביך ז"ל

בנק הפועלים בע"מ
ההנהלה הראשית
אגף אשראי עסקי לחברות ומוסדות

ליעקב נמרוד

אתך באבלך במות

אביך ז"ל

קסלמן וקסלמן, רו"ח
ההנהלה וצוות העובדים

התאחדות הקבלנים
והבונים בישראל

משתתפים בצער משפחות הרוגי
תאונת הדרכים המחרידה ששמה קץ
לחייהם של עובדי הבניין

עאסם עוד אללה
עבד אלראוף אבו רתאל
מוהאב אבו דבי
ג'אבר אבו ג'אבר
ריאד כסאברה
אחמד אבו דבי
מואייד אבו תאיה
ג'ואד אבו דבי

מרדכי יונה – נשיא
עמוס בר־עם
וכל בית התאחדות הקבלנים והבונים בישראל

לדני ואמנון ורנר
וכל בני משפחתם

משתתפים באבלכם הכבד

במות האם

שמחה

מיקי סבר ואריה גנץ
מורג ייזום

הוגש כתב אישום נגד ראש מועצת שדרות על מרמה והפרת אמונים

מאת דניאל אביב

פרקליטות המדינה הגישה השבוע כתב אישום נגד ראש המועצה המקומית שדרות, דוד בוסקילה, על מרמה והפרת אמונים. עו"ד רות עשהאל הגישה את כתב האישום בתחילת השבוע לבית משפט השלום באשקלון.

בכתב האישום נטען, כי בוסקילה השתתף בשנת 90' בדיוני הוועדה המקומית לבניין ערים בהיותו יו"ר הוועדה, שעה שזו החליטה לספח שטחים ציבוריים למגרשים לבנייה, אשר אחד מהם היה בבעלותו. נטען, כי בישיבות הוועדה לא דיווח בוסקילה על כך שהוא בעל עניין בהחלטה שנפלה.

פרקליטו של בוסקילה, עו"ד אבי עמירם, מסר אתמול בתגובה כי העבירה המיוחסת לכאורה למרשו היא טכנית בלבד, והוא סבור שהחלטת הוועדה לא קידמה את האינטרסים האישיים של בוסקילה. "עברה שבוסקילה לא השתמש בקרקע ולא ניצל לצרכיו את השטח שסופח", אמר עו"ד עמירם. טרם נקבע תאריך לפתיחת המשפט.

מכירה פומבית

הציבור מוזמן למכירת מטלטלין משומשים ותכולת הדירה בעזבון שבניהול **האפוטרופוס הכללי.**
המכירה תתקיים ברחוב שנקין 83, גבעתיים - ביום שני *30.10.95 שעה 10.00*
המכירה במקום ותמורת מזומנים בלבד.

יוסף זילבינגר, עו"ד
סגן מנהל מחוז ת"א והמרכז

למכירה

מוצעים בזה למכירה הטובין שלהלן המאוחסנים במחסני

מאה - מרכזי איחסון והפצה בע"מ

א. במחסן ראשל"צ, רח' האצ"ל 26 א.ת. ת. ראשל"צ:
959 קרטונים של ייטות תוצרת חוץ
ב. במחסן ירקון רח' לח"י 28 בני ברק:
52 אריזות של מוצרי פלסטיק למטבח
ג. במחסן אילון, רח' מבצע קדש 68, בני ברק:
(1) 3 אריזות של ציוד למסעדות
(2) 179 קרטונים של תיקים וארנקים מסוגים שונים
את הפריטים ניתן לראות במחסנים בכתובות שפורטו לעיל ביום א'־ה' (29.10־2.11) בין השעות 10:00־14:00.

1. הצעות לרכישת הטובין ניתן להגיש בכתב למשרדו של הח"מ בצירוף % 10 מסכום ההצעה בהמחאה בנקאית לפקודת הח"מ כפקדון.
2. כל המיסים (לרבות מע"מ) וההיטלים, המכסים ותשלומי החובה האחרים למיניהם יחולים על הטובין - אם חלים יחולו על הרוכש ועליו להוציא את הנמכר מן המחסנים עד ל־14 ימים מיום המכירה.
3. על המציע לבדוק את הטובין וכמויותיהם בטרם הגשת ההצעה ואין הח"מ אחראי לטיבם, איכויותיהם כמויותיהם, או מצבם הפיזי.
4. אין הח"מ מתחייב לקבל הצעה כלשהי והינו רשאי לנהל מו"מ עם המציעים בנפרד ו/או ביחד.
5. במקרה של אי־קיום ההצעה לאחר שנתקבלה, זכותו של הח"מ לחלט את הפקדון.

בנימין רוזן, עו"ד, כונס נכסים,
ליליינבלום 41, תל־אביב.
טל. 5601603, 03־5600106,
פקס: 03־5608816

הזמנה להציע הצעות לרכישת דירה

בתוקף תפקידי ככונס הנכסים בתיק ההוצאה לפועל מספר 5־63־00854־01 המתנהל בתל אביב מתפרסמת בזה הזמנה להגיש הצעות לרכישת דירה ברחובות כדלהלן:

1. דירת דופלקס בת 5 חדרים ברחוב כובשי החרמון 2 ברחובות הנמצאת בקומה ו' בבנין הבנוי על חלקה 641 בגוש 3705.
2. הדירה הוערכה על ידי שמאי בסך בשקלים השווה ל־$170,000.
3. הצעות בכתב יש להגיש במשרד הח"מ עד ליום ה. 10.11.95 בצירוף המחאה בנקאית בגובה 10% מההצעה, או ערבות בנקאית בתוקף ל־90 יום בגובה 10% מההצעה.
4. ההמחאה או הערבות תחולטנה במקרה שמציע שהצעתו נתקבלה יחזור בו מהצעתו.
5. הנכס נמכר כפי שהוא ואחריות המציע היא לבדוק את מצב הנכס והזכויות בו.
6. אין הח"מ מתחייב לקבל ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא והח"מ שומר לעצמו הזכות לנהל מו"מ עם המציעים או מי מהם, ו/או לקיים התחרות בין המציעים.
7. עסקת המכר כפופה לאישור ראש ההוצאה לפועל בתל־אביב.
8. נוסח ההסכם עליו ידרש המציע לחתום והעתק חוות דעת השמאי מצויים במשרד כונס הנכסים לעיון המציע תמורת סך של 25 ש"ח

שמחה זילברמן, עו"ד,
מונטיפיורי 39 תל־אביב 65201.
טלפון 03־5281498 פקס 03־5281622

חדשות חוץ

מקורות צבאיים בנאט"ו טוענים כי רוסיה עדיין מפעילה מרגלים בברית

החשש מגישות רוסית לנתוני המודיעין של נאט"ו מונע השגת הסכם לשילוב רוסיה בכוח לאכיפת השלום בבוסניה

בריסל (רויטר וסי"ג). הג־ גישות הרוסית לנתוני מודיעין רגישים של נאט"ו עלתה כאחת הבעיות המרכזיות, המעכבות הש־ גת הסכם על שיתופה של מוס־ קווה בכוח לאכיפת השלום בבוסניה, שינוהג על ידי הברית המערבית.

מקורות בברית טוענים, כי בעיה זו, המעוררת הדים מתקו־ פת המלחמה הקרה, מתגברת עקב העובדה, שמוסקווה לא חד־ לה להפעיל את רשת איסוף המודיעין שלה באותה התקופה. מקורות צבאיים בברית הודו, כי מרגלים ותיקים, אשר ניסו להסתנן למוסדות של נאט"ו בי־ מים החשוכים של היריבות בין מזרח ומערב, עדיין פועלים.

הבעיה מבחינת מדינות נאט"ו, העושות כיום כל מאמץ אפשרי לשכנע את הרוסים לי־ טול חלק במאמץ הבינלאומי לפיקוח על הסכם שלום עתידי, היא להתיר לרוסים גישות לנ־ תוני מודיעין בלא לסכן רשתות ומקורות מערביים. הסוגיה הת־ עוררה משום שאחד הרעיונות שהועלו כדי להיענות לדרישות הרוסיות שלא להעמיד את כוחו־ תיהם תחת פיקוד נאט"ו היא להציב קצינים רוסים בכל הר־ מות של שרשרת הפיקוד.

גנראל רוסי כבר הצטרף למ־ פקדה הצבאית של נאט"ו בבל־ גיה כדי לתאם עם מתכננים צבאיים בכירים של הברית את משלוח הכוח.

למפקדי נאט"ו אינטרס בהע־ ברת נתוני מודיעין לרוסים, שכן "לא נוכל להרשות לעצמנו לע־ בוד בשיתוף פעולה עם כוח שפועל ללא מידע", אמר מפקד נאט"ו באירופה, הגנראל האמרי־ קאי ג'ורג' ג'ולוואן.

ואילו נשיא ארה"ב, ביל קלי־ נטון, הזהיר שלשום כי "הסכסוך ביוגוסלוויה לשעבר יורחב, אם נאט"ו לא תוכל למלא את התפ־ קיד שיועד לה – יישומו האפש־ רי של הסכם השלום, אם וכאשר ייחתם". בנאום שנשא בוואשינג־ טון לזכר הנשיא לשעבר הארי טרומן, שהיה ממייסדי נאט"ו, הבדיל קלינטון את ההחלטה לשגר כוחות צבאיים אמריקאים לבוסניה, במסגרת הכוח הרב־ לאומי תחת פיקוד נאט"ו.

שיחות השלום בהשתתפות נשיאי בוסניה, קרואטיה וסרביה, אמורות להיפתח ב־1 בנובמבר בבסיס חיל האוויר האמריקאי באוהיו, אולם ייתכן שהן יידחו בשל מחלת הנשיא ילצין, שא־ מור היה להיפגש עם שלושת הנשיאים קודם לפתיחתן.

18 חיילים רוסים נהרגו במארב בצ'צ'ניה; צבא רוסיה הודיע כי יבצע פעולת תגמול

גרוזני, רוסיה (רויטר). צבא רוסיה מסר אתמול, כי יגיב בפעולת תגמול נגד קבוצה של מורדים צ'צ'נים, המואשמת כי היתה אחראית להרג 18 חיילים רוסים במארב, צעד אשר עלול לגרום להתלקחות מחודשת של הקרבות.

בהודעה שפורסמה מטעם המפקדה הצבאית הרוסית בצ'צ'ניה, נק־ ראו תושבים מקומיים לצאת מאזור הרגו, בו אירעה התקרית ביום שלישי, "כדי להימנע מאבדות במהלך מבצע נגד הלוחמים". בהודעה הרוסית נאמר, כי 18 חיילים נהרגו, שבעה נפצעו וחמישה נשבו כאשר מורדים צ'צ'נים תקפו שיירה רוסית בסמוך לכפר ורנו שבדר־ רום צ'צ'ניה. ארבעה משוריינים הושמדו. המורדים האחראים למארב "יקבלו את העונש המגיע להם", נמסר בהודעה.

אולם אסלאן משחדוב, הנציג הבכיר מטעם הכוחות הצ'צ'ניים במו"מ עם רוסיה ומפקדם בשטח, אמר לכתבים כי התקרית היא "טראגדיה גדולה", ולא תוכננה על ידי לוחמיו. לדבריו, נגמ"ש רוסי פגע במכונית פרטית ביום שלישי אחה"צ, וגרם למותו של אחד מנו־ סעי המכונית ולפציעתם של שניים נוספים. תושבים מקומיים צרו על הנגמ"ש, אשר ניסה להתחמק מהמקום. שיירה שנשלחה כדי לסייע לנגמ"ש הותקפה, אמר משחדוב בטרם יצא להרגו.

אולג לובוב, הנציג האישי של הנשיא ילצין בצ'צ'ניה, כינה אף הוא את התקרית "טראגדיה". הוא הכחיש כי נוצר "מצב טרום־ מלחמתי" באזור, למרות שבעת האחרונה, תכפו ההפרות של הסכם הפסקת האש שנחתם ביוני, וקרא לסבלנות ולשיקול דעת כדי למ־ נוע תקריות כאלה בעתיד, [illegible].

אולם דובר מטעם צבא רוסיה, האשים את מנהיגי המורדים במש־ חק כפול. "מצד אחד, הם מכריזים כי כוונותיהם לשלום. מצד שני, פקודיהם נוקטים התגרויות צבאיות ומעשי טרור".

פציפיסטים בגרמניה מוחים על החגיגות לציון 40 שנה לייסוד הבונדסווהר

מחלוקת באוסטריה סביב מצעד הראווה הצבאי שהתקיים בווינה

בון (איי־פי). קאנצלר גרמניה, הלמוט קוהל, קרא אתמול לאזרחי ארצו להביע תמיכה בצ־ באם, שעה שארגוני שלום התכוננו להפגין נגד מצעד לפידים לציון יום השנה ה־40 לייסוד הצבא לאחר מלחמת העולם השנייה.

הפציפיסטים מתחו ביקורת על המצעד, וטע־ נו כי הדבר מזכיר חזרה לתקופה בה היוותה גרמניה סכנה צבאית. כמה פוליטיקאים מהשמ־ אל אמרו, כי לא יהיו נוכחים במצעד, שהתק־ יים אתמול בלילה, והותקפו עקב כך על ידי השמרנים.

"החיילים הנשבעים לשרת את גרמניה בנאמ־ נות זקוקים לתמיכתם של כל מגזרי החברה", אמר קוהל. "אנו יכולים להיות גאים בצבא זה של שלום וחירות", אמר קוהל, והודה לשמונה מיליון החיילים אשר שירתו בבונדסווהר מאז היווסדו. במצעד הצבאי אמורים היו להשתתף 150 נושאי לפידים, 100 חיילים חמושים ברו־ בים בלבד ותזמורת של 100 נגנים – ללא כל טנקים או נשק כבד אחר. כ־3,000 שוטרים נפ־ רסו אתמול בערב לאורך מסלול המצעד, דיווחו כלי התקשורת בגרמניה.

"למצעד הלפידים הצבאי קשרים למסורות מיליטריסטיות פרוסיות מהעבר הרחוק, והמנהג שופח בהתלהבות תחת שלטונם של הנאצים", אמר מאנפרד שטנר, אשר אירגן את פעולות המחאה של ארגוני השלום.

ואילו בווינה חזר בו אתמול מעמדתו קאנצ־ לר אוסטריה, פראנץ ורניצקי, וצפה ביחד עם יותר חברי ממשלתו במצעד צבאי שנוי במחלו־ קת לציון יום השנה ה־50 לחג הלאומי הראשון של אוסטריה לאחר מלחמת העולם השנייה. הקאנצלר הסוציאל־דמוקרטי התנגד בתחילה למצעד הראווה וסירב להצטרף לאישים אחרים שהוזמנו לצפות בו אך גרם להפתעה רבה בכך שהופיע בכל זאת.

מאות שוטרים וכרבע מיליון צופים עמדו לאורך שדרת רינגשטראסה – הרחוב הראשי בווינה – כדי לצפות באחת התהלוכות הצ־ באיות הגדולות ביותר שהתקיימו בשנים האח־ רונות באוסטריה.

מטוסי קרב ומסוקים חלפו ממעל כדי לציין את תחילת החגיגות, אשר ציינו גם 40 שנה לייסודו של צבא אוסטריה עם תום הכיבוש של בעלות הברית – ארה"ב, בריה"מ, בריטניה וצר־ פת. המשטרה מסרה, כי הצליחה לבלום כ־150 מפגינים, אך כמה מהם זרקו על החיילים שקיות מלאות צבע. אמצעי בטיחות קפדניים מנעו ממפגינים מהשמאל לשבש את מסלולו של המצעד.

המצעד, שעלה עשרה מיליון שילינג (כמי־ ליון דולר) נתקל בביקורת חריפה מצד המפלגה הסוציאל דמוקרטית של ורניצקי, שחבריה טענו כי הוא יקר מדי בתקופה בה מתבקשים אזרחי אוסטריה להדק את החגורה כדי לצמצם את הגירעון הענק בתקציב.

24 כפריים נטבחו בידי מורדים טאמילים

גם טבח זה נועד להסיח את הצבא ממתקפתו החזיתית נגד המורדים

קולומבו, סרי לאנקה (רויטר). המורדים הטאמילים בסרי לאנ־ קה טבחו אתמול 24 כפריים סי־ נהאלים בניסיון נואש למנוע מתקפה צבאית גדולה על מעוזם בחצי האי ג'אפנה שבצפון המדי־ נה, מסר הצבא.

"הטרוריסטים מיואשים משום שהם אינם יכולים להתמודד מול צבאנו בג'אפנה", אמר דובר הצ־ בא, בריגדיר מונאסינגה, במסי־ בת עיתונאים. "בצר להם, הם מבצעים מעשי טרור אכזריים ותוקפים גברים, נשים וילדים חפים מפשע". לדבריו, 500 לוח־ מים מארגון "נמרי השחרור של טאמיל אילאם" (LTTE) נהרגו ויותר מ־1,500 נפצעו במתקפתו האחרונה של הצבא בג'אפנה.

ק. פונאמבאלאם, ראש השל־ טון המקומי בג'אפנה, אמר, כי עשרה אזרחים נהרגו אתמול בה־ פצצת חיל האוויר על ג'אפנה סיטי. פונאמבאלאם שוהה כעת בקולומבו במטרה לארגן אספקת מזון של הממשלה לג'אפנה, אך כשישוב לחצי האי, יהיה נתון לפיקודם של המורדים. מונאסינ־ גה אמר, כי ננקטו כל אמצעי הזהירות האפשריים כדי להימנע מקרבנות אזרחיים במתקפה, וכי הצבא מתנצל אם אזרחים נפגעו בשוגג.

מונאסינגה אמר עוד, כי 24 כפריים שוסעו או נורו למוות בפשיטה שערכו המורדים אתמול עם עלות השחר על שני כפרים מרוחקים, והוסיף כי מניין המ־ תים עלול לעלות.

הכפרים שוכנים במחוז וליויה, הנמצא בין השטחים שבשליטת הממשלה והשטחים בשליטת המורדים. כפרים סינהאליים במ־ חוז מאוימים כל העת על ידי לוחמי ה־LTTE, הנאבקים למען עצמאות לטאמילים בצפון סרי לאנקה ובמזרחה.

הממשלה טוענת, כי יותר מ־50 אלף בני אדם נהרגו במל־ חמת האזרחים, הנמשכת זה תשי־ סר שנים.

בסוף השבוע, טבחו המורדים 90 כפריים, רובם סינהאלים, בפשיטות נפרדות על כפרים מרוחקים במזרח ובצפון מזרח המדינה. דיפלומטים אומרים, כי הפשיטות על הכפרים בוצעו במאמץ להסיח את הצבא ממתק־ פתו.

בקצרה

● טורקיה. בית־הדין הטורקי לערעורים הורה אתמול על שחרורם של שני חברי פרלמנט כורדים, אך הותיר על כנם את גזרי הדין נגד ארבעה חברי פרלמנט אחרים, אשר נאסרו אשתקד. ששת הצירים ממפלגת הדמוקרטיה (DEP) נידונו למאסר בעוון בדלנות, בעיקר על בסיס נאומים שנשאו בזכות הרחבת הזכויות התרבותיות והפוליטיות של בני המיעוט הכורדי. צעד זה של בית־הדין עשוי לסייע לטורקיה להשיג הסכם לאיחוד מכסים עם אירופה. מבקרים אירופים רבים דרשו מאנקרה לשחרר את חברי הפרלמנט ולשפר את מצב זכויות האדם. (רויטר)

● איסלנד. 16 אנשים לפחות נהרגו אתמול, כשכפר קטן בצפון מערב איסלנד נקבר תחת מפולת שלגים, שהרסה בתים, מסרו עובדי הצלה. המצילים, העובדים בבוץ כבד, הצליחו להוציא 20 אנשים שנקברו מתחת לשלג, ביניהם משפחה של ארבעה אנשים, שביתם קרס אך הם יצאו ללא כל פגע. (ע"ד)

● צרפת. שבעה תלמידי בית ספר בעיר "לה מורל" במערב פאריס, נפצעו אתמול באורח קל בהתפוצצות מטען ביתי שהוטמן בחצר בית הספר, מסרו מקורות רשמיים במקום. "פצצה קטנה שהוטמנה בחצר חטיבת הביניים 'זול ורן' התפוצצה בשעה שהתלמידים היו בהפסקה. שבעה תלמידים נפצעו באורח קל, הם סובלים בעיקר מפגיעות אוז־ ניים", ציינו המקורות, שהוסיפו כי נראה שמדובר במעשה קונדס של צעירים וכי אין קשר בין הפיצוץ לגל הפיגועים האחרון. (ע"ד)

● דרום אפריקה. הנשיא נלסון מאנדלה סירב אתמול להקדים את המועד האחרון לבדיקת בקשות חנינה של טרוריסטים לבנים מהימין הקיצוני, אך ביטא את אהדתו למשפחות האסירים. מאנדלה סירב בכך לבקשתם של מנהיג הימין, קונסטאנד ויליון, ובעלי בריתו הפרלמנטריים של האסירים, שהואשמו בפיגועים שבוצעו ערב הבחירות. הנשיא נימק זאת ברצון להימנע מהעדפה של קבוצה אחת של אסירים. לדבריו, הוא צופה בקשות דומות מארגונים של שחורים. (איי־פי)

● זנזיבר. המפלגה השלטת בטנזניה זכתה בבחירות לנשיאות בזנזיבר, הודיעה אתמול ועדת הבחירות. יו"ר הוועדה אמר, כי סאלמין אמור ממפלגת "צ'אמה צ'ה מאפינדוזי" (CCM) זכה ב־165,271 קולות, בהשוואה ל־163,706 קולות לסייף שאריף חמאד מהמפלגה האופוזיציה, "חזית האיחוד האזרחית", בבחירות שהתקיימו ביום א'. (רויטר)

נשיא חולה, עיתוי קריטי

פרשנות

איזבלה גינור

ככל שחלפו השעות מאז אושפז ילצין בשל "החמרה במחלת הלב האיסכמית" הלכה וקדרה נימת הודעותיהם של מקורביו. תחילה ציינו כי "הנשיא שולט במצב" אך עד מהרה כי "אין סיבה לאופטי־ מיות". מבחינה רפואית היה צפוי התקף חוזר של המחלה, התנהגותו הנראה פגיו בעת ביקורו בארה"ב חיזקו את החשש כי בריאותו מידרדרת, או שהוא בטיפול תרופתי כבד, אבל העיתוי בכל זאת רגיש במיוחד לרוסיה ולעולם.

ילצין אושפז ימים אחדים לאחר סגירת הרשימות בבחי־ רות לפרלמנט שיתקיימו ב־17 בדצמבר. מאחר שידעו כבר הטיל ספק ביכולתו לבקר בנורווגיה בנובמבר, נראה כי הנשיא נוטל למעשה ממער־ כת הבחירות כולה ולא יוכל לסייע לרשימות שהוקמו בבר־ כתו, ושהגיעו עד כה להישגים דלים. גם תחושת הוואקום בשלטון תתרום להתחזקות נו־ ספת של הכוחות הזקוקים מפני לאו הקומוניסטים והלאומנים. מאחר שהתקף הזה יצמצם עוד יותר את יכולתו של ילי־ צין להתמודד על עוד קדנציה, יגברו סיכויי מועמדיהם של שני הגושים הללו בגבורי זיו־ גאנוב הקומוניסט והאלכסנדר לבד הלאומן.

אמנם הובטח כי היום יעבר־ סם אומן תפקודו של המערכת עד להחלמת הנשיא, אך לפי ניסיון העבר התפתח למעשה יריבות בין הכוחות היריבים המקיפים אותו. לפי החוקה, ממלא מקומו הוא ראש הממש־ לה ויקטור צ'רנומירדין. מעשית, סבוך רבים בעת אש־ פוזו הקודם של ילצין, שמפקד משמרו וידידו, הגנראל אלכס־ נדר קורז'אקוב מולים במקו־ מו. השניים מחזיקים בעמדות הפוכות בשאלות קיומיות שה־ דחופה בהן היא כיצד לטפל באלימות המתחוללת בצ'צ'ניה. אירועי הימים האחרונים מרמ־ זים שהמצב, אפילו כרגע מקו־ מי, עלול להכריע בעד המלחמה.

ילצין גם יוצא מן המשחק ברגע עדין ביותר לרוסיה בב־ מה שאלות מפתח שבהן הצלי־ חה לחזור ולבסס משהו ממעמד המעצמה. כך למשל בנוגע להסדר בבוסניה, בסוגיה תלויות גם השאלות של הרח־ בת נאט"ו, צמצום החימוש באירופה – וכמובן מה שתואר באחרונה כהתייצבות המשק הרוסי והרפורמות בכלכלה. מחלתו של ילצין תגביר מאבק מחודש על גבוהה של רוסיה.

צילום: איי־פי

הנשיא ילצין במסיבת עיתונאים, שקיים השבוע בניו יורק

מחלת האיסכמיה: הפרעה בזרימת הדם ללב, מחמת היצרות עורק כלילי

מאת עינת אירוזר

מחלת האיסכמיה (מגבילה מקטורים), בה לוקה ככל הנ־ ראה הנשיא ילצין, מאופיינת בהפרעה בזרימת הדם ללב, עקב היצרות של עורק כלילי. מקורה של המחלה הוא בעיקר בטרשת העורקים הכליליים. התפתחות העורקים היא תהי־ ליך פתלוגי שמתחיל לעתים בגיל צעיר. ההיצרויות מצמצ־ מת את הספקת הדם וכתוצאה מכך את הספקת החמצן לשר־ יר הלב.

מאמץ גופני, התרגשות, עישון, ארוחות כבדות וקור עז מגבירים את ההתקפים. חולה האיסכמיה סובל מכאבים בעת הליכה או מאמץ. כשהעורק מגיע להיצרות קיצונית עד כדי סתימה מתרחש התקף לב. כשהחולה סובל מאיסכמיה כלילית, קיים אי ספיקה של העורקים הכליליים, הוא חש בכאבים בזמן מנוחה.

האיסכמיה הכלילית נוצרת, בדרך כלל כתוצאה מהסימה של עורק על ידי קריש. אם מדובר בהיצרות של עורקים הטיפול המקובל הוא צנתור, ניתוח מעקפים או טיפול תרו־ פתי. ההחלמה מהתקף תלויה בהצלחה לפתוח את העורק הסתום. במקרה זה למיקום הד־ סימה הארוכה יש השפעה ישי־ רה על תהליך ההחלמה. הני־ סיון בטיפול מקרים כאלה מצביע על כך שלאחר ההחל־ מה אין מניעה שהחולה יחזור לפעילות רגילה, כמובן תחת פיקוח השגחה רפואית.

מוסקווה (סי"ג). להלן כמה מן האירועים העיקריים בהם היה ילצין מעורב בתקופת נשיאותו:

● אפריל 1992. נשיא רוסיה לא השתתף, מסיבות שלא פו־ רסמו, בוועידת פסגה חשובה עם שר האוצר האמריקאי דאז ניקולס בריידי.

● מארס 1993. ילצין נעלם באמצע ויכוח בסובייט העליון לשעבר.

● פברואר 1994. באמצע המשבר בבוסניה, נתקף ילצין "בהצטננות" ארוכה שנמשכה 15 ימים, ובדצמבר, לאחר כני־ סת הצבא הרוסי לצ'צ'ניה, עבר ניתוח באף להוצאת גי־ דול לא ממאיר.

בנוסף לכך היה ילצין מעו־ רב ב"תקריות" תיירות שנגר־ מו בשל שתיית אלכוהול מופרזת.

כשמסתכלים לאחור, אפילו לנו קשה להאמין כמה הספקנו לעבור...

ליניאל DDB עוברים לקרמניצקי 14, ת"א.

טלפון 03-561-6116 פקס 03-562-4212

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

חדשות חוץ

שיראק וקוהל הביעו בבון מחויבותם לכינון מטבע אירופי אחיד ב־99'

צרפת וגרמניה סיכמו על צירופה של פולין לאיחוד האירופי עד סוף המאה

בון (רויטר). בפגישה שטש־ טשה את המתיחות הגוברת בי־ ניהן, החליטו גרמניה וצרפת לנקוט אסטרטגיה משותפת לכי־ נון מטבע משותף ויציב לאיחוד האירופי ב־1999.

הקאנצלר הלמוט קוהל והנשיא ז'אק שיראק הסכימו אתמול בארוחת ערב בבון, כי שתי המדינות יעמדו בקריטריונים המחמירים לאיחוד הכלכלי והמוניטארי של אירופה (EMU), כפי שנקבע באמנת מאסטריכט.

"כימיה טובה"

פקידים מבון ומפאריס יתחילו בקרוב בהכנת תוכניות משות־ פות לוועידת הפסגה של האי־ חוד, שתתקיים בדצמבר במדריד, ולכינוס הבין־ממשלתי (IGC), האמור להיפתח בשנה הבאה, במטרה להכשיר את הקרקע לאינטגרציה נוספת במסגרת האיחוד, אמרו השניים.

לאחר הפגישה, שקוהל הדגיש כי היתה השישית מאז נבחר שי־ ראק לנשיא במאי, השתדלו שני המנהיגים להציג תמונה הרמו־ נית ורעים משותפים. "הייתי אומר כי הכימיה בין שיראק לה־ למוט קוהל טובה", אמר הקאנצ־ לר. "אין לי כל ספק, כי... צרפת תעמוד בקריטריונים (להצטרפות ב־EMU)", אמר קוהל לעיתונ־ אים. "שנינו הגענו להסכמה מלאה, כי אין להעמיד את הק־ ריטריונים בסימן שאלה. אנו ניכ־ נס (ל־EMU) דרך הדלת הראשית ולא דרך דלת צדדית".

שיראק, שלעתים נחשד בבון כי אינו תומך באחדות אירופית מלאה באותה המידה כקודמו בתפקיד, פרנסואה מיטראן, בי־ טא הסכמה מלאה לדבריו של קוהל, אותו הוא מכיר זה שנים.

בשבועות האחרונים, גברו חששותיהם של פקידים גרמנים, שמא שיראק אינו חזק דיו מבחי־ נה פוליטית לאכוף את הצעדים התקציביים הנוקשים, המהווים תנאי להצטרפות ל־EMU. עד כה עמדו בקריטריונים רק גרמ־ ניה, לוקסמבורג ואירלנד. על פי אמנת מאסטריכט, רק מדינות שגירעונותיהן התקציביים אינם עולים על 3% מהתוצר המקומי הגולמי ואשר החוב הציבורי שלהן אינו עולה על 60% מהתמ"ג יוכלו להצטרף לאיחוד המטבע עד סוף העשור.

בעניין אחר, אמר קוהל כי הוא מקיים שיחות עם עמיתו הצרפתי ועם מנהיגים מערביים אחרים כדי למצוא מחליף למזכ"ל נאט"ו, ווילי קלאס, אך כי לא ידון בנושא בפומבי כל עוד מכהן קלאס בתפקידו. "לא יהיה מועמד גרמני", הוסיף קוהל.

במהלך שיחותיהם, לא דנו השניים בהצעתה של צרפת להר־ חיב את המטרייה הגרעינית שלה כך שתגן גם על גרמניה, הוסיף קוהל.

"לא להתעלם מרוסיה"

שני המנהיגים הדגישו, כי רו־ סיה חייבת להיות חלק מכל הס־ כם שלום ביוגוסלוויה לשעבר, וכי חובה להתייעץ במוסקווה בנוגע לכל התרחבות של נאט"ו במזרח אירופה. שיראק אמר, כי תדרך את קוהל בנוגע לשיחות שקיים בסוף השבוע עם נשיא רוסיה, בוריס ילצין. קוהל אמר, כי ישנם אלה במערב, המדברים כאילו רוסיה הפסידה במלחמת עולם שלישית וניתן כיום להת־ עלם ממנה, אך כי זו תהיה טעות חמורה וטפשית.

ואילו בפאריס הסכימו אתמול צרפת וגרמניה, כי פולין תצורף לאיחוד האירופי עד סוף המאה. "צרפת וגרמניה תמימות דעים בנושא החברות הפולנית באיחוד האירופי", אמר שר החוץ הצרפ־ תי, ארווה דה שארט, במסיבת עיתונאים משותפת עם עמיתו הגרמני, קלאוס קינקל, ושר החוץ הפולני, ולאדיסלאב בארט־ ושבסקי, שהתקיימה בפאריס.

גרמניה וצרפת תמכו זה כבר בחברות פולנית באיחוד, אחת ממטרותיה העיקריות של הא־ רשה. אולם צרפת סירבה עד כה לקבוע לוח זמנים להצטרפותה.

שיראק, הנחוש להקל מהלחץ על הפראנק ולבלום ירידה חדה בפופולאריות שלו, התכוון את־ מול להגן על מדיניותו בפנייה טלוויזיונית ישירה לאומה.

בנו של רומל מונה ליועץ של הקאנצלר קוהל

יתאם את שיתוף הפעולה בין גרמניה וצרפת

בון (ע'ר). קאנצלר גרמניה, הלמוט קוהל, מינה את מאנפ־ רד רומל, בנו של הפילדמארשל רומל שלחם במלחמת העולם השנייה בחזיתות אפריקה וצרפת, כיועצו המיוחד לתיאום שי־ תוף הפעולה בין גרמניה וצרפת.

רומל, שאביו ארווין רומל הפנה עורף לאדולף היטלר בעת שלחם בחזית הצרפתית ב־1944, כיהן כראש עיריית שטוטגארט מ־1974. רומל הבן, הודיע על פרישתו מראשות העירייה בשנה הבאה. "אני סבור כי רומל יכול לבצע עבודה מצוינת. הוא מוכר היטב בצרפת, וזכה להוקרה רבה ויודע בחיבתו לתרבות הצרפתית", אמר הלמוט קוהל שלשום בערב.

נשיא צרפת, ז'אק שיראק, השוהה בביקור בבון אמר לקוהל כי הוא "שבע רצון ממינויו של רומל".

רומל הבן, בן 66, יכהן מעתה כיועץ להלמוט קוהל לתיאום בין צרפת לגרמניה בכמה תחומים וברגע ממשלתי. רומל היה למשך זמן קצר אסיר מלחמה בצרפת, ב־1954.

ארווין רומל – אחד הגנראלים הנאצים המבריקים – נודע בכינוי "שועל המדבר" בשל טקטיקת הלחימה בה נקט נגד כוחות הברית בצפון אפריקה. מאוחר יותר הועבר פילדמארשל רומל לצרפת, שם פיקד על כוחות הצבא הגרמניים. משהתבר־ רו תוצאות מלחמת העולם השנייה קרא הפילדמארשל רומל תגר על היטלר, ודרש ממנו להפסיק את המלחמה. מאוחר יו־ תר הואשם רומל בקשירת קשר נגד היטלר ו"נאלץ" להתאבד.

נשיא צרפת לשעבר, פרנסואה מיטראן, חלק כבוד לפילד־ מארשל רומל בעת שזימן את בנו מאנפרד ליטול חלק בחגי־ גות שהתקיימו בצרפת אשתקד לציון תום מלחמת העולם השנייה.

ממשלת איטליה זכתה באמון הפרלמנט, לאחר שדיני הבטיח להתפטר עד סוף השנה

רומא (רויטר). ראש ממשלת איטליה, לאמברטו דיני, שרד את־ מול לאחר הצבעת אי־אמון דרמא־ טית. דיני, שהתגלה כטקטיקן מבריק, ניצח במפתיע בזכות הבט־ חתו להתפטר עד סוף השנה.

צירי בית הנבחרים, הבית התח־ תון של הפרלמנט, הצביעו ברוב של 310 תומכים מול 291 מתנג־ דים ונמנע אחד בעד דחייתה של הצעת אי־אמון, אשר הוגשה על ידי "ברית החירות" – קואליציה של מפלגות מרכז־ימין בראשות ראש ממשלת איטליה לשעבר, סי־ לוויו ברלוסקוני.

24 צירים מ"מפלגת ההתח־ דשות הקומוניסטית" הסירו ברגע האחרון את תמיכתם מהצעתה של מפלגות הימין לאחר שדיני הב־ טיח להתפטר עד ה־31 בדצמבר. הצירים – שהצבעתם עם מחנה ברלוסקוני אמורה היתה להביא לאישור ההצעה ברוב זעום – יצאו מאולם הפרלמנט בעת שהתקיימה ההצבעה.

דיני היטה את הכף לזכותו בנאום בן 45 דקות, בו אמר לצי־ רים כי קבלת ההצעה, אשר עשויה היתה להוביל להקדמת הבחירות הכלליות, תמנע כל סיכוי לאשר את התקציב לשנת 1996, הכולל קיצוצים מעמיקים. "הפלת הממש־ לה כעת... תגרום למשבר שכיום אין כל סימן ליישובו המהיר", אמר דיני. "למדינה אין צורך בכך".

דיני. טקטיקן מבריק

ברלוסקוני. לא מודה בכישלון

ממשלתו של דיני, שמונתה בי־ נואר כממשלה זמנית של פשרה עם תום כהונתה הקצרה והסוערת של ממשלת ברלוסקוני, נתמכת בפרלמנט המפולג על ידי מפל־ גות השמאל, אשר הובסו על ידי איל התקשורת בבחירות בשנת 1994.

הצלחתה של ממשלת המומחים בהצבעה באה בתום שבוע סוער, אשר החל כאשר הסנאט – הבית העליון של הפרלמנט – העביר הצעה של השמאל להדיח את שר המשפטים, פיליפו מאנקוזו.

צעד זה, שננקט בעקבות פעו־ לות שביצע מאנקוזו לריסון השו־ פטים־החוקרים ממילאנו – אשר הגישו כתב אישום נגד ברלוסקוני בעוון שחיתות – נתפס על ידי מפלגות הימין כאות לכך, שממש־ לתו של דיני הולכת לייצג את השמ־ אל. דיני דחה אתמול את הטענות הללו, ואמר כי "הממש־ לה... לא הפכה לבת ערובה של אף אחד".

השווקים הפיננסיים, בהם רווחו חששות כי דיני יפול ויגרור עמו את הצעת התקציב, התעודדו מה־ תאוששותו של פקיד הבנק המרכ־ זי לשעבר, ונרשמו עליות בשער הלירטה, המניות והאג"ח.

ברלוסקוני אמר, כי "ברית החי־ רות" שלו רואה עצמה כעת כאופ־ וזיציה לכל דבר לממשלתו של דיני, כולל בנושא הצעת התקציב, שהקיצוצים המגולמים בה קטנים, לדעתו, מכדי לצמצם באופן משמ־ עותי את הגירעון הממשלתי. "אני סבור שהקשיים בנוגע לתק־ ציב גברו", אמר ברלוסקוני.

לנוכח דחיית ההצעה, טען בר־ לוסקוני כי מאמצו הכושל הצלי־ חו: "מטרת ההצעה היתה להראות... כי המדינה חייבת לשוב לדמוקרטיה אמיתית, באמצעות בחירות חופשיות", אמר ברלוסקו־ ני לכתבים.

פוליטיקאים אחרים הזהירו שלא לראות בהבטחתו של דיני ערובה לכך שהבחירות אכן יתקיי־ מו בתחילת השנה הבאה, כשלוש שנים לפני מועדן המתוכנן.

יומן

מבחן כניסה לקונצרט

ראש עיריית ניו יורק, רודולף ג'וליאני, הלבין ברבים את פניו של המנהיג הפלשתינאי, יאסר עראפאת, והסביר, שנוכחותו של "הרוצח" עראפאת לא היתה רצויה בקונצרט החגיגי לכבוד אורחי עצרת האו"ם המיוחדת. המנהיג הקובאני, פידל קאסטרו, לא עמד אף הוא במבחן הכניסה של ג'וליאני לאולם הקונצרטים. מתברר שלא כל הרוצחים והרודנים שווים בפני ראש העיר המארחת, זה 50 שנה, את ארגון האומות המאוחדות. בחודש שעבר, למשל, הונח בהיכל העירייה שטיח אדום לרגליו של ג'רי אדאמס, שבמאבקו לעצמאותה של צפון אירלנד שפך את דמם של אלפי אזרחים. את ההבדל בין אדאמס לבין קאסטרו ועראפאת אין אזרחי ניו יורק צריכים לחפש בבתי הקברות בבלפאסט, הוואנה וירוש־ לים. הם יכולים למצוא אותו ברחובות ברוקלין, קווינס ומנהטן, בקרב ציבור הבוחרים האירי, ההיספאני והיהודי. יועציו הפולי־ טיים של ג'וליאני יודעים, שמידת סלידתו של האלקטוראט היהודי וההיספאני בעיר, מעראפאת וקאסטרו, היא כמידת אהדתו של האלקטוראט האירי בעיר לאדאמס.

בין המנהיגים שהוזמנו לקונצרט של ג'וליאני, היה גם הנשיא סוהארטו, מנהיגה הוותיק של אינדונזיה. גם כאן יש לראש העיר מורה בכיר ל"מיון רוצחים". היום יקבל הנשיא קלינטון את סוהארטו לפגישה, שתעסוק בקידום מכירתם של 20 מטוסי אף־16, וציוד צבאי נוסף. במערכת הבחירות שלו לנשיאות, אמר קלינטון, כי ארה"ב התעלמה באופן לא מוסרי ממעשי הדיכוי והרצח שביצע המשטר האינדונזי באוכלוסייה של מזרח טימור. פענוח הסתירה מצוי מן הסתם בחברות האמריקאיות. "נייק" ו"ריבוק", המשווקות עשרות מיליוני נעלי ספורט, המיוצרות (תמורת 2 דולר ליום) בידי פועלים אינדונזים. אמריקאים מעטים זוכרים שמנהיגי החברות במועה"ב, שהתרועעו באולם הקונצרטים בניו יורק, הצביעו פעמיים בעד נסיגת אינדונזיה ממזרח טימור.

עקיבא אלדר

מבצע בטפחות

רק תגידו משכנתא ו... תרוויחו

יותר כסף בתנאים יותר טובים

העוצמה והמומחיות של בנק טפחות, גדול הבנקים למשכנתאות, מאפשרת לתת לכם יותר מימון ובתנאים יותר טובים.

יותר נקודות זכאות לזוגות צעירים

בבנק טפחות אתם נהנים באופן אוטומטי מדירוג גבוה יותר של הזכאות. יתרון זה מעניק לכם מימון גבוה יותר בתנאים טובים יותר לרכישת הדירה.

יותר הלוואות מקום לזכאים

אם אתם זכאים מטעם משרד הבינוי והשיכון להלוואת מקום, אצלנו תקבלו שתי הלוואות מקום. ההלוואה הנוספת תינתן בתנאים מיוחדים.

יותר אפשרויות החזר לבחירתכם

■ משכנתא בריבית קבועה לתקופה של עד 25 שנה ■ משכנתא לפרעון עתידי בתשלום חד-פעמי ■ משכנתא בריבית בחירה ■ משכנתא בריבית משתנה ■ משכנתא עם החזרים בקצב שלך ועוד.

יותר אפשרויות מימון

בבנק טפחות אתם יכולים להגיע עד 100% מימון כנגד שיעבוד דירה נוספת.

יותר קל ויותר כדאי

עם המומחים למשכנתאות בבנק טפחות, הכל יותר פשוט ונוח והרבה יותר משתלם. עובדה! יותר אנשים לוקחים יותר משכנתאות בבנק טפחות. הכנסו גם אתם לטפחות רק תגידו משכנתא ו... תרוויחו.

בנק טפחות

הבנק הגדול למשכנתאות. לשרותך.

הבנק רשאי להפסיק את המבצע בכל עת.

מזג האוויר

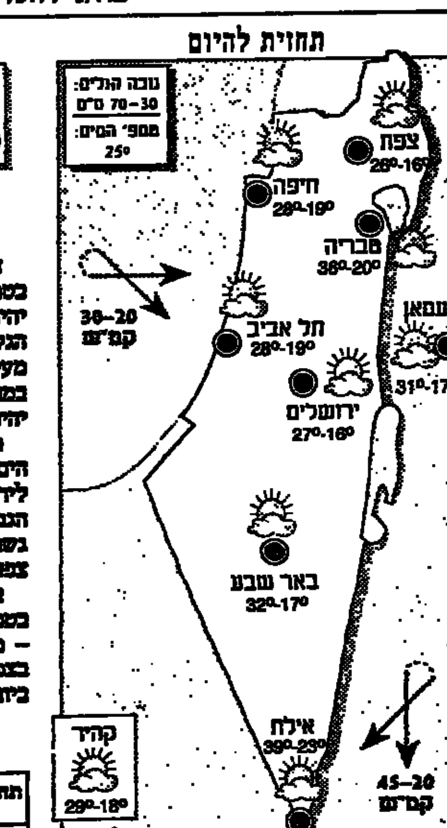

השרב יישבר

השרב יישבר היום. תחול ירידה ניכרת בטמפרטורות ועלייה בלחות. בהרים ובפנים הארץ יהיה עדיין חם מהרגיל. הים יהיה נוח עד גלי; גובה הגלים: מ־30 עד 70 ס"מ; טמפרטורת המים: 25 מעלות. רוח מערבית עד צפון־מערבית תנשב במהירות של 20 עד 30 קמ"ש. תנאי הראייה לא יהיו טובים.

תיאור המפה הסינופטית: אפיק ים סוף למזרח הים התיכון. שינוי בזרימה מעל אזורנו יגרום לירידה הדרגתית בטמפרטורות. שקע בשכבות הגבוהות מעל הבלקנים גורם שם למזג אוויר גשום וקריר. רכס במזרח הים התיכון. אפיק מעל צפון־מערב אירופה גורם שם לגשמים מקומיים.

בשבת יהיה מעונן חלקית וצפויה ירידה נוספת בטמפרטורות. ייתכן גשם מקומי קל; ביום ראשון – מעונן חלקית בדרך כלל וייתכן גשם מקומי בצפון הארץ ובמרכזה. תחול התקררות נוספת; ביום שני – מעונן חלקית.

עומס החום

תחזית להיום	בוקר 7–12	צהריים 12–16	ערב 16–20	לילה 20–7
אזור הגליל	קל	קל	—	—
אזור הכנרת	בינוני	כבד	בינוני	—
אזור חיפה	קל	קל	—	—
אזור תל אביב	קל	קל	—	—
אזור ירושלים	קל	קל	—	—
צפון הנגב (ב"ש)	קל	בינוני	קל	—
אזור אילת	בינוני־כבד	כבד	כבד־בינוני	—

התחזית בעולם

	מינ'	מקס'	מזג האוויר
איסטנבול	10	15	גשם לפרקים
אמסטרדם	9	15	גשם לפרקים
אתונה	8	17	גשם לפרקים
בודפשט	2	13	מעונן חלקית
בוסטון	7	18	מעונן
בוקרשט	4	8	גשם לפרקים
בייג'ינג *	8	23	מעונן חלקית
בנקוק *	24	30	מעונן חלקית
בריסל	10	16	גשם לפרקים
ברלין	4	16	מעונן חלקית
וינה	0	15	נאה
ואשינגטון	8	17	גשם לפרקים
ז'נבה	6	14	מעונן חלקית
טוקיו *	15	23	מעונן חלקית
טורונטו	5	9	מעונן חלקית
יוהנסבורג *	6	25	בהיר
לונדון	12	16	גשם לפרקים
לוס אנג'לס	10	21	בהיר
ליסבון	15	23	מעונן חלקית
מדריד	10	22	מעונן חלקית
מוסקווה	2	10	נאה
מיאמי	22	29	גשום
ניו דלהי *	15	32	בהיר
ניו יורק	8	16	גשם לפרקים
פאריס	8	17	גשם לפרקים
פראג	6	14	גשם לפרקים
פרנקפורט	4	16	מעונן חלקית
ציריך	6	13	מעונן חלקית
קופנהאגן	5	14	מעונן חלקית
רומא	7	21	בהיר
ריו דה ז'נרו *	21	33	בהיר

* טמפרטורות אתמול

המפה הסינופטית החזויה להיום

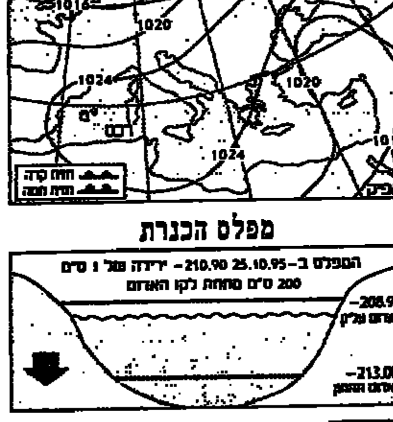

מפלס הכנרת

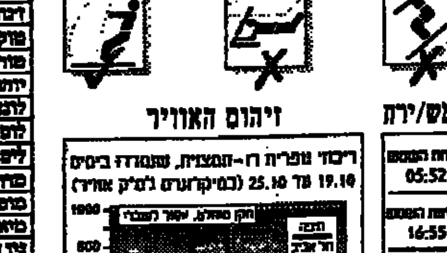

שמש/ירח

זריחת השמש 05:52
שקיעת השמש 16:55
זריחת הירח 09:06
שקיעת הירח 19:53

זיהום האוויר

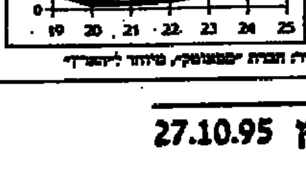

תחזית מזג האוויר: חברת "מטאוטק", מיוחד ל"הארץ"

הארץ
כלכלה
יום שישי 27.10.95
העורך נחמיה שטרסלר

האוצר: התוצר יגדל ב–5% לשנה; בנק ישראל: הצמיחה תרד ל–3% ב–'97

מאת גדי מלץ

המשרדים הכלכליים עידכנו כלפי מעלה את תחזית הצמיחה שלהם ל–'96, אם כי עדיין צפויה האטה בקצב גידול התוצר המקומי הגולמי בשנה הבאה, לעומת השנה. לפי התחזית החדשה, שתתפרסם ביום א' הקרוב בחוברת הנקראת "התקציב הלאומי", יגדל התוצר המקומי הגולמי ב–'96 בשיעור של 5%. זאת לעומת תחזית קודמת של 4.7% שהציגו ראשי האוצר בפני הממשלה לפני שלושה חודשים. התחזית עודכנה כלפי מעלה בעקבות פירסום החשבונות הלאומיים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה השבוע, שהראו כי הצמיחה השנה תהיה גבוהה בהרבה מהתחזיות הקודמות ותגיע לשיעור של קרוב ל–7%.

עפ"י תחזית האוצר והרשות לתכנון כלכלי עתיד התוצר לגדול גם ב–'97 ו–'98 ב–5%.

התקציב הלאומי שהוכן במשותף על ידי כלכלני האוצר, בנק ישראל והרשות לתכנון כלכלי במשרד הכלכלה, מציג תחזיות כלכליות לשנים '96 עד '98. לגבי '96, התחזית מוסכמת על כל הגורמים שהשתתפו בהכנת התקציב הלאומי. ואולם, לגבי '97 ו–'98, לא הושגה הסכמה, ולכן מוצגות בתקציב הלאומי שתי חלופות: חלופה יותר אופטימית המניחה כי הממשלה תנקוט בצעדים הדרושים בשנה הקרובה כדי להביא לריסון פיסקלי וכי שער החליפין יותאם כלפי מעלה; חלופה יותר פסימית מניחה כי הממשלה לא תנקוט בצעדי הריסון הפיסקלי הדרושים ולכן יידרשו צעדים עוד יותר חריפים בשנים הבאות. החלופה האופטימית מייצגת את עמדת האוצר והרשות לתכנון כלכלי, ואילו החלופה הפסימית מייצגת את עמדת בנק ישראל.

לפי החלופה האופטימית, ימשיך התוצר המקומי הגולמי לצמוח בשיעור ממוצע של 5% ב–'97 ו–'98, ואילו לפי החלופה הפסימית, תחול האטה משמעותית בקצב גידול הצמיחה בשנים הקרובות, והוא יגיע לשיעור ממוצע של 3%.

לפי תחזיות שהציגו ראשי האוצר בפני הממשלה לפני שלושה חודשים, קצב הגידול בתוצר המקומי הגולמי היה אמור להגיע לממוצע של 4.7% ב–'97 ו–'98.

התקציב הלאומי מניח כי ב–'96 תחול האטה נוספת בקצב הגידול של הצריכה הפרטית. כמו כן, מוערך כי קצב הגידול בהשקעות, שהגיע לשיעור גבוה מאוד ב–'95, יואט בשנה הבאה. ההנחה היא כי ישראל תמשיך לשמור על חלקה בסחר העולמי וכי היצוא יגדל בשיעור של כ–8%, בדומה ל–'95.

גם בשנה שעברה, התגלעו חילוקי דיעות בין כלכלני האוצר והרשות לתכנון כלכלי, לבין כלכלני בנק ישראל, לגבי התחזיות הרב שנתיות. כלכלני האוצר והרשות לתכנון כלכלי גיבשו חלופה יותר אופטימית, ואילו כלכלני בנק ישראל גיבשו חלופה יותר פסימית.

צבי זרחיה מוסיף: יו"ר ועדת הכספים ח"כ גדליה גל (עבודה) אומר, כי הוויכוח בין שר האוצר אברהם שוחט ונגיד בנק ישראל פרופ' יעקב פרנקל, הוא מיותר ומזיק. לדבריו, הדבר הטוב ביותר ששני החברים יכולים לעשות, זה לשבת ולהגיע להבנה. לדעתו, הוויכוח לא תורם להם, לא תורם למשק ואולי אף מזיק.

ח"כ אריאל ויינשטיין (ליכוד) אמר, כי אין תקדים לעימות ששורר כעת בין שר האוצר לנגיד בנק ישראל. ויינשטיין אמר כי הדבר חמור מאחר שספקולנטים עושים הון כתוצאה מהתבטאויותיהם של ראשי האוצר המצדדים בפיחות השקל.

מקור: התאחדות התעשיינים
בענף המתכת חסרים 2,500 עובדים מקצועיים, לעומת 500 עובדים מקצועיים בלבד בענף הטקסטיל

דירקטורים במפעל הפיס מבקשים לדון בשכר של גדות

מאת יוסי ברימהא

שלושה חברי דירקטוריון של מפעל הפיס פנו השבוע ליו"ר הדירקטוריון, גדעון גדות, בדרישה לכנס את הדירקטוריון לישיבה שבה יידון מינוי ועדה לבדיקת תנאי השכר והפרישה של היו"ר גדות, המנכ"ל, שמואל סלבין, ושלושת הסמנכ"לים ועמידתם בנורמות ציבוריות מקובלות כפי שהגדירו זאת השלושה.

השלושה, ישראל (שרול) בן יעקב, שמעון רום ומאיר פלבסקי, דרשו את כינוס הדירקטוריון בעקבות הידיעה על גובה שכרם של בכירי הפיס ותנאי פרישתו של היו"ר גדעון גדות שהתפרסמה בעיתון "הארץ" ב–13 בספטמבר. עפ"י הידיעה, עלות שכרו של גדות היא 65 אלף שקל בחודש. עלות שכרו של המנכ"ל סלבין 55 אלף שקל ועלות שכרה של הסמנכ"לית, רחל גואטה, המקורבת לגדות מגיע ל–40 אלף שקל. עוד נחשף כי מפעל הפיס הפריש סך 67 מיליון שקל עבור תנאי הפרישה והפנסיה של הבכירים מתוכם 18 מיליון שקל עבור תנאי הפרישה והפנסיה של גדות, המכהן מזה 14 שנה כיו"ר הפיס.

מבדיקת "הארץ" עלה עוד כי דירקטוריון הפיס החליט להפריש 6% גימלה לשנה עבור גדות בעוד ששרים ומנכ"לי משרדי ממשלה זוכים ל–4% בלבד.

עוד התברר כי גדות לא קיבל שכר במפעל הפיס מ–84 ועד '92 – שנים בהם כיהן כח"כ מטעם הליכוד. עם כניסתו לכנסת הצהיר כי אינו מקבל שכר ממפעל הפיס אך על פי תנאי הפרישה שנים אלה נכללות בהפרשה למענק הפרישה והפנסיה של גדות.

במפעל הפיס סירבו לנקוב בגובה שכרם של גדות ובכירי הפיס וסירבו להגיב על תנאי הפנסיה והפרישה של גדות.

בעקבות הפרסום ציין מפעל הפיס בהודעה לעיתונות כי הפרטים על תנאי הפנסיה והפרישה של גדות כפי שפורסמו אינם נכונים אך סירב לנקוב הסכום הנכון.

הכנסת תרכוש מצלמת וידאו לתעד מסעות הח"כים בעולם

מאת צבי זרחיה

ועדת הרכישות של הכנסת אישרה השבוע רכישת מצלמת וידאו לצורך תיעוד מסעותיהם של הח"כים בעולם. הכוונה היא שאחד ממשתתפי המשלחות הפרלמנטריות יצלם את הח"כים המבקרים באתרים בעולם.

בכנסת הסבירו את נחיצות הרכישה בעלות הגבוהה של שכירת צוותי טלוויזיה לצורך תיעוד מסעותיהם של משלחות פרלמנטריות בחו"ל, כפי שקרה לא פעם בעבר. יתירה מזו, מצלמת הווידאו גם תשמש לצורך צילום ביקוריהם במשכן של אורחים רמי מעלה. בשבוע שעבר צולם במצלמה פרטית של אחד העובדים הבכירים ביקורה במשכן של בתו של אנואר סאדאת.

כמו כן, אישרה הוועדה רכישת מכשיר פקסימיליה שיותקן בביתה של מנהלת לשכת היושב ראש לצורכי עבודתה. לוועדה הוגשה בקשה לאשר את הבקשה לרכוש 5 מכשירי פלאפון לראש אגף ההסברה, למנהלת לשכת היו"ר, לדוברת הכנסת, לאחד מסגני מזכיר הכנסת ולמנהל יחידת הנצ"ם בכנסת. חשב הכנסת הביע הסתייגות לבקשה זו. בכנסת ציינו כי נוסף על עלות רכישת הפלאפונים מדובר גם בעלות אחזקה גבוהה.

העלות של רכישת מצלמת הווידאו, מכשיר הפקסימיליה ומכשירי הפלאפון מוערכת ב–20–23 אלף שקל.

מלשכת יו"ר הכנסת נמסר בתגובה, כי "מצלמת הווידאו היא כורח המציאות בעידן האלקטרוני, וכי ניתן יהיה לצלם את נסיעותיהן של המשלחות הפרלמנטריות". לגבי מכשיר הפקסימיליה הוסבר כי "מדובר במכשיר עבודה ממדרגה ראשונה, מאחר שהקשר בין סיעות הבית ליו"ר בסופי שבוע ובתקופת הפגרות מתבצע בעיקר באמצעות הפקסימיליה".

באשר לרכישת הפלאפונים נטען כי מדובר בממלאי תפקידים בכירים ביותר, העוסקים בקשר עם אמצעי התקשורת. "הכנסת היא המוסד הציבורי היחיד שבו לאף אחד מן העובדים הבכירים למעט היו"ר אין מכשיר פלאפון", הוסיפו בלשכת היו"ר.

נבלמה מגמת הפיחותים

מאת גדי מלץ

לאחר חמישה ימים של עליות, חזרו וירדו אמש שערי הדולר והסל המטבעות. המסחר במט"ח נפתח בבוקר במגמה של ביקושים קלים ולאחר התערבות קלה של בנק ישראל התחזקה המגמה. ואולם, בשעות הצהרים התהפכה המגמה ושוב נרשמו היצעים.

שער הדולר ירד ב–0.165% ל–3.03 שקל ושער סל המטבעות ירד ב–0.074% ל–3.4915. לאחר שנקבעו השערים היציגים בצהריים, נרשמה ירידה חדה עוד יותר בשער הסל.

שער הלירה שטרלינג ירד ב–0.075% ל–4.7871 שקל.

מבזק

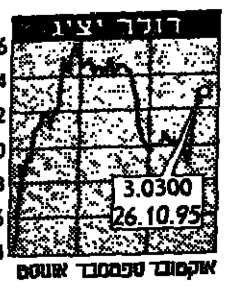

•••

לודזיה בודקת אפשרות להקים מפעל בירדן ולהעתיק אליו קווי ייצור (עמוד 2ג)

•••

הסתייגות בוועדת הכספים מכוונת האוצר להעלות הארנונה ב–12% (עמוד 2ג)

•••

ההסתדרות תשלם שכר למזכיר העבודה לשעבר בחיפה – שאינו עובד (עמוד 2ג)

•••

ייאסר על הבנקים להגיע להסדרים עם מתווכי נדל"ן על הפניית לקוחות (עמוד 3ג)

•••

ארגון הקבלנים בת"א: להוציא הטיפול במימון ענף הבנייה מהפיקוח על הבנקים (עמוד 3ג)

•••

משקיף בבזק מטעם ראשות החברות הממשלתיות מונה לעוזר של קאול (עמוד 3ג)

•••

נדחתה בקשת סלקום לדחות על הסף תביעה נגדה (עמוד 3ג)

•••

בתי הדין יוכלו להחזיר לעבודה עובד שפוטר לאחר שחשף שחיתות (כוח אדם, עמוד 4ג)

•••

סוכני הביטוח: לקצר את תקופת ההמתנה לתשלום בגין גניבת רכב (עמוד 5ג)

•••

דירקטורים בחברת החשמל: להימנע מחתימת הכוונות עם מיד־אטלנטיק (עמוד 5ג)

•••

הורביץ: עד אמצע '96 נהיה עם הקופקסון בשוק האמריקאי (עמוד 8ג)

•••

לנאומטיקס במגעים למיזוג עם אחת החברות הגדולות בתחום (עמוד 8ג)

•••

עליה של 3% בארה"ב בספטמבר בהזמנות למוצרים בני־קיימא (עמוד 12ג)

יומן

גרעין שליטה במשק

ביילין. הבנקאים שלוים

יונתן קולבר, אליעזר פישמן ועמידם סיון, לא האמינו שמולם יכול להיות כה טוב. אך הנה, בהופעה הראשונה של שר הכלכלה, יוסי ביילין, בנושא מכירת בנק הפועלים, הם שמעו נעימות ערבות במיוחד לאוזניהם.

ביילין קנה את גירסתם על קריזיה ובריזיה. הוא אמר השבוע שהוא לא מחוייב לאמץ את מסקנות ועדת ברודט ורמז שלא יתמוך בצמצום אחזקותיו הריאליות של הבנק. ביילין אף אמר שהוא מעדיף למכור במהירות את בנק הפועלים מאשר לטפל בבעיית הריכוזיות במשק. הם לא יכלו לצפות לשר טוב יותר מבחינתם.

ביילין גם דאג לספר שקבוצת קלארידג' המתמודדת על רכישת בנק הפועלים הבהירה לו כי אם תהליך המכירה יימשך יותר על המידה, חלק מהקבוצה יפרוש. בדיעה אחרת נאמר שצ'רלס ברונפמן ותד אריסון הודיעו, שאם תחליט הממשלה להטיל מגבלות נוספות על החזקות הריאליות של הבנקים, הם יפרשו מהמרוץ. לטענת ברונפמן־אריסון אם בנק הפועלים ייאלץ לוותר על שליטתו בחברות ריאליות, אזי הבנק לא יהיה אטרקטיבי לרכישה, כי יהיה מדובר ברכישת "בנק מדולדל".

דבריהם של ראשי קבוצת קלארידג'־אריסון די מפתיעים. בפגישה שקיימתי עם ראשי הקבוצה לא מזמן, הם דיברו בנימה שונה לחלוטין. הם לא שללו כלל את האפשרות שיאלצו למכור את החזקות הריאליות של הבנק. הם אף אמרו שניתן להגיע להסכמה בנושא עם הממשלה, כך שאת מכירת הנכסים הריאליים הם יבצעו ביעילות ובמהירות מיד לאחר רכישת הבנק. הם הרי אמונים על מבנה הבנקאות האמריקאית. הם יודעים ששם, בארה"ב, אסור לבנק להחזיק בנכסים ריאליים, וגם לא לעסוק בשוק ההון, כי שם יש אנשים רציניים. שם למדו את לקח המפולת של 1929. אצלנו מסרבים ללמוד את הלקח של מפולת '83. וחוץ מזה, האם סיטיבנק, כמיקלבנק או בנקאוףאמריקה נקראים "בנקים מדולדלים"?

והנה עכשיו, לפתע, כאשר מתברר שרוב חברי ועדת ברודט מצדד בגישה שיש להקטין באופן משמעותי את החזקותיו של בנק הפועלים בנכסים ריאליים, הם יוצאים לעיתונות ומאיימים. אנא אל תאיימו. אנחנו לא נבהלים. חיכינו 13 שנים למכירת הבנקים. נוכל לחכות עוד – כדי לעשות זאת נכון. ראה דו"ח ביסקי.

דברי יוסי ביילין מפתיעים במיוחד. לא יכול להיות שביילין לא יודע שאין עוד מדינה בעולם בה כוחם של הבנקים הוא כה גדול ורב. אפילו הבנקים בגרמניה הם כגמד מול הבנקים הישראלים. אצלנו שולטים הבנקים על 90% משוק ההון, הם נותנים אשראי, עוסקים בחיתום, מספקים ייעוץ ומנהלים קרנות נאמנות וקופות גמל. הם גם שולטים על חלק נכבד מהשוק הריאלי, על ענף הבנייה, על ענף הדלק, על כור, על כלל, על מגדל, על אפריקה־ישראל, על אמפל, דיזנ, מבני תעשייה, דלק, סונול, נשר – ועוד מאות חברות ובנותיהן. ראה דו"ח בן בסט־טורבוביץ' על הריכוזיות.

האם ביילין אינו יודע שכוח כלכלי כה רב המרוכז למעשה בידי שני אנשים, מונע תחרות משוכללת במשק וגם מעוות את התהליך הדמוקרטי? הרי מי שירכוש את גרעין השליטה בבנק הפועלים, יהיה בעצם הבעלים של גרעין השליטה של המשק הישראלי כולו.

ביילין מסתכל כנראה על הטווח הקצר מאוד, על בחירות '96. לשם הוא רוצה להגיע עם הישג של מכירת הבנק. זו טעות קשה, כי מדובר בהחלטה שתעצב את פני המשק ל–50 השנים הקרובות.

נחמיה שטרסלר

אסור לנו לייעץ לך
בתוכניות חסכון
אבל מותר לנו
לתת לך מדד
אחד יותר

בבנק אדנים תרוויח מדד אחד יותר, על מה שקיבלת עד היום, בכל תוכניות החיסכון:

צא מתי שתרצה — תוכנית חיסכון המשלבת ריבית קבועה עם אפשרות למשיכה לאחר שנתיים בכל עת.
חיסכון בריבית משתנה — תכנית חיסכון שבה הריבית עולה ככל שגדל זמן החיסכון.
חיסכון עם הכנסה חודשית — לחוסכים שברשותם 50,000 ש"ח ויותר, הרוצים להנות מהכנסה חודשית קבועה.

בנק אדנים למשכנתאות
רק אם תבדוק גם אותנו - תרוויח!

הסניף המרכזי: ת"א, אחד העם, 108. טל. 03-5639222 י-ם: יפו 33, טל. 02-256336
פ"ת: הרצל 39, טל 03-9315371 בני-ברק: חזון איש 9, טל. 03-6185891 רעננה: אחוזה 80, טל. 09-919940

* אין לראות בנוסח זה ייעוץ להשקעה בתוכניות חסכון

הוא עוד ישוב

מומחים רבים מאמינים כי הודעת הפרישה של אשף קרנות הגידור מייקל שטיינהארדט אינה סוף פסוק

מאת חיים הנדוורקר

ניו יורק (מיוחד ל"הארץ"). החלטתו של מייקל שטיינהארדט, לפרוש מניהול קרנות הגידור שניהל ולהחזיר את הכסף למשקיעים, ממשיכה לעורר תשומת לב רבה בוול סטריט. לא בכל יום מחליט מנהל כספים להחזיר סכום של 2.6 מיליארד דולר למשקיעיו – ולצאת לפנסיה מוקדמת בגיל 54.

שטיינהרדט, הנחשב לאחד משלושת מלכי קרנות הגידור בוול סטריט, התפרסם בזכות הימורים האגרסיביים וקצרי המועד. קרנות הגידור הן שותפויות פרטיות, סגורות, המשתמשות במנופים ובמיגוון רחב של אסטרטגיות השקעה, ביניהן כאלה המגדרות כאיזוטריות ואחרות שהן מסוכנות ביותר, כמו הימורים על התחזקות או החלשות מטבעות שונים – והכל כדי להגיע לרווחים גדולים בטווח קצר. כיום יש כ–3,000 קרנות גידור עם נכסים בשווי 120 מיליארד דולר.

ב–27 השנים בהם ניהל האיש את החברה הקרויה על שמו, הצליח להגיע להישגים מרשימים. בסוף '93 הגיע לשיאו וניהל נכסים בסך 4.8 מיליארד דולר. התשואה השנתית הממוצעת של קרנותיו בכל שנות קיומן עמדה על 31%. מתוך תשואה זו קיבל שטיינהרדט 20% כעמלה, כך שבפועל היתה התשואה השנתית הממוצעת למשקיע 24.3%. בהחלט לא רע.

שטיינהרדט הפך להיות מוכר בישראל, בעיקר לאחר רכישת השליטה בבנק המגנות עם שמעון טופור בנובמבר '92. קרנות נאמנות סגורות של הבנק, היוו ציגור השקעה בקרנות הגידור של שטיינהרדט. מאוחר יותר, רכש מחזות כ–5% ב"סלגרוף". כן רכש 10 דונם כאילת להקמת מלון, והמוכר החוכר כמי ששוקל להצטרף למבחן לרכישת גרעין השליטה בבנק מרכנתיל דיסקונט.

בוול סטריט התקבלה הודעתו של שטיינהרדט בהפתעה. אמנם, הוא חזר מספר רב של פעמים כ–15 השנים האחרונות על כוונתו לפרוש, אך איש לא האמין לו כי יממש את החלטתו. לדידם של רבים, שטיינהרדט הוא "טריידר" בנשמתו ואדם כזה לא יכול לקום סתם כך יום אחד ולעזוב.

בפתיע לשמוע על החלטתו של האיש, על רקע ראיית העולם שלו לגבי הכלכלה העולמית. בשבוע שעבר, הופיע בפני כבה עשרות אנשי עסקים בוגרי אוניברסיטת פאן והיה בלא אופטימיות. הוא הדגיש שיש לו תואר בסוציולוגיה ובגידה וכה הוא רואה את המתרחש בכלכלה העולמית בזווית סוציולוגית. אנו חיים, אמר, בעידן השייך לאופטימיסטים.

כאשר בוחן את ההתפתחויות הכלכליות לאורך השנים, אפשר לראות שהאופטימיסטים עשו הרבה כסף. דווקא בימים קשים הרבה לעסוק בשורט (מכירות חסר), בראשית שנות ה–80, הפסיד הרבה כסף. "אלה שברחו מהשוק גם כאשר הריבית עלתה ושוק המניות ירד, גילו בסופו של דבר כי לאורך זמן טעו". אנו נמצאים, הוא אמר, בעידן בריד של שוק שורי (שוק הנמצא בעליה), השוק ימשיך לעלות. לאחר כישלון הקומוניזם והסוציאליזם, התורה החזקה כיום היא הקפיטליזם (הצריכה).

כאשר שטיינהארדט נשאל, האם יש ולו תחום אחד שהוא מציע להזהר מהשקעה, התקשה למצוא תחום כזה – עד כדי כך הוא אופטימי. הוא הזכיר, כי אנשים חששו מאוד ממשבר האנרגיה והנה הוא נפתר. ואפילו למשבר הבנקים ביפאן, הבטיח לשואל מסדר, יהיה פתרון בטווח ארוך.

כשנשאל מדוע עם ראיית עולם כל כך אופטימית הוא מפסיק, ענה כי עסק דיני בלקיחת כסף ההוא מעוניין לעשות דברים אחרים. לניו יורק טיימס" הוא הסביר, כי מעולם לא ביקר טיעשה כל כך הרבה כסף בחיין. "אם לא אפרוש עתה, אינני יודע איך אעשה זאת יותר מאוחר. אינני רוצה להיות פילנטרופ הפועל בהכרזה", אמר.

ואולם, בוול סטריט יש לא מעט ספקות בנוגע למניעי הפרישה האמיתיים של שטיינהרדט, יהודי יליד ברוקלין. השבועון "בארונס" מעריך, כי הסיבה האמיתית לפרישה היא התחושה של שחיקה, העייף והתלהבות האובדן תחושת המגע לגבי המתרחש בשוק. אפשר להבין טוב יותר את התחושות הללו, על רקע מה שעבר על הקרנות של שטיינהרדט במהלך '94, בה רשמו ירידה של 29%. שנת '94 היתה ככלל לא קלה, על רקע העליות בשיעורי הריבית בארצות הברית. גם קרנות הגידור האחרות רשמו ירידות ואולם לא בשיעורים של שטיינהרדט. בעייתו של שטיינהרדט היתה, המנופים הגדולים שנטלו קרנותיו והבגיסו אותן לקשיים על רקע הזעזועים בשוק אגרות החוב האירופיות והתאומים אחרים.

גם קרנות הגידור האחרות לא הציגו תוצאות מופלאות. הקרנות המפורסמות של ג'ורג' סורוס, הצליחו לסיים את '94 בהפסד של 3% לאחר הפסדים כבדים בתחילת השנה ולאחר שהרוויחו ב–'93 67.4%. הקרן השניה בגודלה של ג'וליאן רוברטסון ירדה ב–9% לאחר שב–'93 רשמה עליה של 61%.

אבל מצבו של שטיינהארדט היה חמור יותר. לא מצפים ממנהל השקעות כה בר כשר להפסיד 29%. משקיעים רבים נטשו את קרנותיו וסך הנכסים בהן ירד באופן דרמטי ל–2.1 מיליארד דולר.

שטיינהרדט, המשקיע בעל ידי הזהב, למד על בשרו את מה שהכל יודעים בוול סטריט – נאמנות המשקיעים מוגבלת ביותר. אם רואים שמשהו לא כשורה הם עוברים למקום אחר. הוא גם הפסיד באופן אישי. בסוף '93 היו לו 700 מיליון דולר. כיום, נעמד הונו על 500 מיליון דולר. לא נעים, אבל לא צריך לדאוג לגורלו.

בנובמבר '94 הוא אף שלח מכתב למשקיעים ובו ציין, כי אין הוא רואה את עצמו מחוייב להמשיך ולנהל את הקרן. הוא גם הרגיז לא מעט משקיעים כאשר הכיר להם, כי הסכום שלו עימם הוא כזה שלמרות ההפסדים, הוא ואנשיו יקבלו את העמלות הגבוהות שהם מקבלים, גם בלא שהצליחו לתקן את ההפסדים שגרמו. זאת, בניגוד למקובל בענף קרנות הגידור.

בעיצומו של המשבר, הוא אמר בראיון ל"וול סטריט ג'ורנאל", כי איבד את ההנאה שהיתה לו. "נהגתי בעבר להאבק על שמינית הנקודה. עכשיו לא איכפת לי אם אני מרוויח בעיסקה 200 אלף דולר". ואולם, הוא הביע חשש כי אם יעזוב, ייחשב את הדבר לקשייה של הקרן.

מספר פעמים הועלו נגדו טענות, כי הוא מעורב במניפולציות בשוק ההון. בשנת '94 הוא אף הגיע להסדר עם הרשויות בנוגע להאשמות, כי היה מעורב במניפולציות בשוק שטרי האוצר. במסגרת ההסדר, שילם סכום של 40 מיליון דולר ואולם, כמקובל ברבים מההסדרים מסוג זה לא נאמר בו שעשה דבר מה בניגוד לחוק.

בשנת 1995 שיפרו קרנותיו של שטיינהרדט את תוצאותיהן ובסך הכל הרוויחו 20%–24% לפני תשלום עמלות. בהחלט לא רע אבל גם לא מאד מרשים. מי שהיה משקיע במדד הדאו ג'ונס, או במדד סטנדרד אנד פור יכול היה להסתדר יפה מאד גם בלעדיו של שטיינהרדט. ובכל זאת, הוא גם הצליח להגדיל את נכסי הקרן ל–2.6 מיליארד דולר. ועתה לאחר שהצליח להוכיח שכוחו עדיין במותניו, זה הזמן לפרוש.

למרות החלטתו של שטיינהרדט, רבים בוול סטריט מאמינים כי הוא יחזור. שבועון העסקים "בארונס", מהמר כי זה יקרה מהר יותר ממה שרבים צופים. בדיעה זו מחזיקים מנהלי כספים רבים. ובינתיים, צוות מטעמו ימשיך לנהל נכסים לא נזילים, בעיקר בנדל"ן, בסך 400 מיליון דולר. וכה שלא פחות חשוב, אחד מבניו הקים השנה קרן גידור משל עצמו. קשה להניח שאם הבן יבקש עצה, מייקל האב לא יאמר את דעתו.

עתה, יהיה לו יותר זמן לבלות בבן היות פרטי שהקים בביתו, לא הרחק בניו יורק, שם הוא מחזיק קופים, זברות ועוד חיות. יהיה לו גם זמן לאוסף האמנות שצבר. בתחום זה הוא נדרש להזהר יותר. בראיון ל"וול סטריט ג'ורנאל" שהעניק בספטמבר '94 סיפר שטיינהרדט, כי בעת ביקור בישראל רכש 100 קופות צדקה עתיקות ושחור לניו יורק מומחים אמרו לו שלפחות שליש מזויפות.

שטיינהרדט. עכשיו יהיה לו זמן לזברות ולקופים

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

ח"כ אלול: המענק לאינטל – שערורייה תקציבית

מאת צבי זרחיה

ח"כ רפי אלול (עבודה) אמר כי המענק הממשלתי בסך 600 מיליון דולר לחברת אינטל להקמת המפעל בקרית גת הוא שערורייה תקציבית וכלכלית. לדבריו, בסכום אסטרונומי זה, שמעניקה ישראל לאינטל, היה ניתן ליצור 20 אלף מקומות עבודה חדשים. הוא הוסיף כי תושבי קרית גת לא ייהנו מפירות ההשקעה באופן ישיר, כיוון שבמצב הטכנולוגי המפותח שבו נמצאת ישראל, אינטל והמפעל החדש אינם מהווים פריצת דרך, וכל ההבטחות הגדולות להכנסות ממסים הן מפוקפקות.

אלול הגיש הצעה דחופה בעניין לסדר יומה של הכנסת וקרא לשר האוצר להקים ועדה שתבחן מחדש את הצורך במפעל ואת הרווחיות הצפויה למדינה ביחס להשקעתה בו. הוא הודיע כי ינסה לשכנע כמה ח"כים בוועדת הכספים.

ועדת הפנים תדון בהחמרת העונש על עבירות בבנייה

מאת זיו מאור

בשבוע הבא ייערך דיון בוועדת הפנים בכנסת בעניין עבירות ועונשים הקשורים לבנייה. חבר הוועדה, ח"כ אברהם פורז, אמר כי יציע לוועדה להחמיר בעונשים על עבירות אלה.

לדברי פורז, יש בחוק הקיים כמה אבסורדים, לפיהם "אי קיום צו בית משפט, נחשב לעבירה קלה מעבירות בנייה לא חוקית, כשההיגיון קובע, כי אי קיום הצו הוא העבירה החמורה".

עוד אמר פורז, כי יש עניין ציבורי בכך שקנסות בעניין בנייה יהיו משמעותיים, מאחר שבעבירות אלה, לא ניתן לתקן את המעוות.

במקרים רבים כיום, כשהקנס אינו גדול, או כשאינו מוטל, משתלם לקבלנים לקחת סיכון ולבצע עבירות.

יש להבין, כי רובם של הקבלנים יתנגדו לסעיף המוצע בחוק. אם יתקבל הסעיף ויאכפו, ייגרמו להם נזקים כספיים, על ידי הטלת קנסות או על ידי מניעת ביצוע עבירות שהעלו בעבר את הכנסותיהם.

יאנוש בן־גל תומך בכוונת מקורות לרכוש 25% מתה"ל

מאת עמירם כהן

מנכ"ל תה"ל, יאנוש בן גל, אמר אתמול בפגישה עם חברי דירקטוריון מקורות, כי הוא תומך בכוונת ראשי החברה לרכוש 25% מתה"ל. לדבריו, הוא תומך בהצטרפות מקורות לאחזקת הקבוצה שחלקה ברכישה יהיה 25%.

מועצת המנהלים של מקורות אישרה, את החלטת הנהלת החברה לפעול לרכישת חלק מתה"ל, העומדת לפני הפרטה.

עוד אמר בן גל, כי בכוונתו לשוחח עם שר האוצר ולנסות לשכנעו בכדאיות הרכישה לשתי החברות ולמשק המים הלאומי.

שר האוצר ושר החקלאות, יעקב צור, מתנגדים להשתתפות מקורות במכרז לרכישת מניות תה"ל. לדבריהם, הצעד הזה נוגד את חוק החברות הממשלתיות ואת הכוונה שבאמצעי הפרטת החברות הממשלתיות.

לא ניתן היה לקבל את תגובתו של בן גל לידיעה.

מנכ"ל מספנות ישראל מתפטר מתפקידו

מאת גבי זהר

מנכ"ל מספנות ישראל, רב גרדימן, התפטר מתפקידו חצי שנה לאחר שהחל בו. גרדימן נימק את צעדו בהעדר סמכויות מספיקות. מועצת המנהלים קיבלה את התפטרותו של גרדימן וסוכם כי הוא ימשיך לשמש בתפקידו עד למציאת מחליף, לא יאוחר מתום השנה האזרחית.

כזכור, מספנות ישראל נמכרו לחברת סקייפור במסגרת ההפרטה של המספנות על ידי ממשלת ישראל.

התפטרותו של גרדימן התקבלה באכזבה ובצער בקרב ציבור העובדים. גרדימן אמר לכתב עתים כי הוא פורש, למרות שהוא מאמין כי למספנות יש עתיד גדול. לדבריו, בחצי השנה האחרונה קיבל המפעל הזמנות בהיקף של 40 מ' ד' הכוללות בניית שתי גוררות לחברת חשמל ומנופים לרשות הנמלים.

הסתייגות בוועדת הכספים מכוונת האוצר להעלות הארנונה ב־12%

מאת צבי זרחיה וזוהר בלומנקרנץ

בוועדת הכספים מסתמנת התנגדות להצעתו של משרד האוצר להעלות את תעריפי הארנונה ב־96' בשיעור של עד 12%. בדיון ראשון שקיימה אתמול הוועדה בעניין הביעו הח"כים בקורת על ההצעה ותבעו לשנותה. הוועדה נמנעה מקבלת החלטה וסוכם להמשיך בקרוב את הדיון.

יו"ר הוועדה, ח"כ גדליה גל, (עבודה) אמר כי יתכן שימליץ לוועדה להעלות את תעריפי הארנונה בפחות מ־12%. לדעתו, ראוי שהרשויות המקומיות יגבו קצת פחות, ואת היתרה ישמנו באמצעות התייעלות, שלדעתו אכן נדרשת ברשויות.

גל אמר כי לא יביא את התקנות להעלאת הארנונה לאישור הוועדה עד להגשה של חוק המטיל עונש על ראש עיר שביצע חריגות תקציביות. נציגי הממשלה הבטיחו כי בימים הקרובים יונח חוק כזה על שולחן הכנסת.

ח"כים בוועדה העלו טענות קשות נגד רשויות שפועלות בלא מגבלה תקציבית. הח"כים גם דרשו מהממשלה להציג הצעת חוק שלפיה ראש רשות מקומית שסרח יפנה את מקומו.

ח"כ, אריאל וינשטיין, (ליכוד) אמר כי "הארנונה הפכה למסחטת מסים כשהאוצר מצמצם את התחייבויותיו להעביר כספים לרשויות". לדבריו חלה ירידה בהשתתפותן של הרשויות באבטחת מוסדות חינוך, הסעות של תלמידי החינוך המיוחד בחודשי החופש הגדול וכו'. מנגד, גדלו הוצאותיהן של הרשויות בגין הסכמי השכר, הצורך לשלם לחברי מועצות מקומיות בגין השתתפותם בישיבות, וכיו"ב.

מרכז הליכוד בוועדה ח"כ, דן תיכון, אמר כי לא יעלה על הדעת להעלות את הארנונה ב־12%, כאשר האינפלציה ב־12 החודשים האחרונים היא 8.7%. לדבריו, העלאת הארנונה בשיעור המוצע היא בכוונת פרס לבחרו של הרשויות. הוא הודיע כי הליכוד לא יתן את ידו להעלאת הארנונה ב־12% והעריך כי לבסוף תמצא פשרה להעלאה מתונה יותר של תעריפי הארנונה.

הוועדה שמעה אתמול הערות של משלחות מטעם התאחדות התעשיינים, התאחדות המלאכה והתעשיה, התאחדות המלונאים, איגוד לשכות המסחר, איגוד חברות הביטוח, איגוד הבנקים ולשכת ארגוני העצמאים. הללו הביעו בקורת על שיעור ההעלאה המוצע וטענו כי הדבר יפגע בהם.

יו"ר ועדת הכלכלה בהתאחדות התעשיינים, יאיר רוטלוי, אמר כי דרישת הממשלה לייקר את תעריפי הארנונה ב־12% היא בגדר שערוריה. הדבר פוגע קשות באמינותה של הממשלה. מצד אחד, היא קובעת יעד אינפלציה של 8%–10% ל־96', ומאידך, היא מציעה לייקר את תעריפי הארנונה ב־12%.

משמעות הבקשה היא העלאה ריאלית של 4%–5% בתעריפי הארנונה ב־96' לעומת 95'. בכך נותנת הממשלה הוראה לעמידה ביעד האינפלציה, דוגמה רעה למשק ומסכלת את הסיכוי לעמוד ביעד האינפלציה שהיא עצמה קבעה.

גם יו"ר ועדת המסים הכלכלה של איגוד לשכות המסחר, יעקב גלברד, אמר אתמול בוועדת הכספים, כי "התוספת הריאלית בארנונות ל־96' אותה מתבקשת הכנסת לאשר, תביא לתוספת הכנסה ממסים לרשויות המקומיות השקולה בדיוק לתוספות השכר והפנסיה החריגות ברשויות המקומיות, המוערכות בסך של 150 מיליון שקל".

"לדבריו ועדת הכספים גיבשה המלצות שיהוו רפורמה בנושא ומן הראוי היה ששרי האוצר והפנים ימתינו עד לפרסום ההמלצות.

מבקשת האוצר עולה כי שיעורי הסכומים המזעריים יועלו בשיעור של 12% למבנה מגורים ו־15% ליתר הנכסים. שיעורי הסכומים המירביים יועלו בשיעור של 8%.

עוד מסר האוצר כי שיעור ההנחה המירבי שתהיה רשות מקומית רשאית לתת למי שמשלם בתשלום אחד מראש יעמוד על 4%. חברות הביטוח יושוו בדירוג הארנונה אל הבנקים.

לודז'יה בודקת אפשרות להקים מפעל בירדן ולהעתיק אליו קווי ייצור

מאת זוהר בלומנקרנץ וגבר פריץ

חברת לודז'יה רוטקס נמצאת במו"מ להקמת מפעל בירדן. החברה בודקת את האפשרויות לפעול בירדן באמצעות הקמת מפעל או שותפות עם חברה ירדנית. יאיר רוט לוי, מנכ"ל החברה, מסר ל"הארץ" כי בכוונת החברה להעתיק קווי ייצור לירדן. לדבריו, ברמות השכר שמשתלמות היום בישראל, אי אפשר לעבוד בענף הטקסטיל, וכשמדובר על עלייה של 13% בשכר המינימום, בלתי אפשרי יהיה להתחרות, ביחוד עם דולר קפוא ועלייה בהוצאות הייצור.

בד בבד, נודע כי גם חברת דלתא גליל מתכוונת להקים מפעל בירדן בעיר אירביד. מנכ"ל החברה, דדי לרדמן, סירב למסור פרטים על כוונת החברה.

משקיעים מישראל

ירדן מחפשת בישראל משקיעים להקמת שני מפעלים לאריזה ושיווק של מים מינרליים בתחומה. באמצעות לשכת התעשייה הירדנית, מקבוצת קסטל, מבקשים היזמים מירדן, לאתר משקיעים בארץ, להקמת שני המפעלים. מפעל אחד, בדרומה של הממלכה האשמית והשני בצפונה, באזורים בהם מפכים מעיינות מים. הכוונה להקים מפעלים לאריזה ושיווק המים המינרליים בירדן.

הלשכה, אף דיווחה כי בשיתוף עם איש עסקים מירדן, הד"ר מייקל לנוה, מעמאן, היא הקימה חברה שתתמחה בייצוג ושיווק ציוד רפואי מתוצרת ישראל בירדן ומשם אף לסעודיה וכווית. החברה המשותפת כבר החלה בבדיקת חברות מישראל, המייצרות מכשור רפואי עם דגש על חברות הפועלות בתחום ההייטק.

100 נציגים מישראל

כ־100 נציגים ישתתפו במשלחת הישראלית לוועידת עמאן שתיפתח במוצ"ש. המשלחת הישראלית תכלול 60 תעשיינים ו־40 פקידים ממשרד החוץ והממשלה. משלחת התעשיינים הישראלית תכלול 3 נציגים מתעשיית הכימיקלים, 5 מענפי המזון, 3 מענפי המתכת, 5 מענף הטקסטיל, 12 מפעלים מתחומי האלקטרוניקה, התוכנה והמחשבים והטלקומוניקציה, 2 חברות מתחום האגרו תעשייה, 7 חברות המספקות שירותים פיננסיים, 4 חברות מתחום הבנייה, 6 מתחום האנרגיה ו־3 מתחום התיירות.

ארגון של אנשי עסקים

ארגון מזרח תיכוני חדש של אנשי עסקים, יוכרז רשמית בוועידת עמאן. על הקמתו הארגון האזורי, בדומה לזה הקיים באירופה, הוחלט בשיחות השלום. צוות של נציגי המדינות החברות כמו ישראל, מצרים, ירדן והפלשתינאים, בשיתוף האמריקאים, הגיע להסכמה בעניין זה. בראש הצוות עומד איש התמ"ס, דני קטריבס, ועל הקמת הארגון האזורי יוכרז בוועידת עמאן. ארגון הגג החדש אמור לתת בין השאר פתרונות לקשרים בין אנשי עסקים ממדינות האזור.

נחתם הסכם הסחר החקלאי עם ירדן

מאת עמירם כהן

שר החקלאות, יעקב צור ושר החקלאות הירדני, מנצור אבן פריז, חתמו הבוקר על הסכם החקלאות בין המדינות בטקס חגיגי, שנערך בבית שאן. מעתה מותר סחר חקלאי בין המדינות.

הסעיף המרכזי בהסכם הוא העדיפות שנתנה ישראל ליבוא מוצרים חקלאיים פטורים ממכס מירדן על פני מדינות אחרות. ליבוא זה נקבעו מכסות כדלקמן: 50 אלף טונות פירות וירקות לשנה (בהסכמים ובעונות שייקבעו על ידי ישראל), 30 אלף כבשים, אלף טונות גבינה לבנה מותכת, אלפי טונות גבינה לבנה חצי קשה ו־900 טונות שמן זית.

בתמורה תאפשר ירדן לישראל לייצא לתחומה את כל המוצרים החקלאיים שהיא מייבאת עתה. שתי המדינות גם הודיעו כי ישתפו פעולה בהסדרים למעבר סחורות חקלאיות למדינה שלישית, וכי ישראל תוכל להעביר תוצרת חקלאית למדינות המפרץ דרך ירדן.

ועדה מיוחדת תיבחר לפקח על ביצוע ההסכם.

שר החקלאות, יעקב צור, אמר כי ההסכם מקנה הזדמנויות עסקיות עצומות לחקלאות בישראל, מפני שירדן ומדינות המפרץ רוכשות באירופה תוצרת חקלאית בעשרות מיליוני דולרים לשנה ולישראל יתרון רב על אירופה בתחום עלויות היבוא של תוצרת חקלאית.

שר החקלאות הירדני, מנצור אבן פאריק, אמר כי שיתוף הפעולה בנושא החקלאי יהיה לטובת שתי המדינות.

אנשים ועסקים

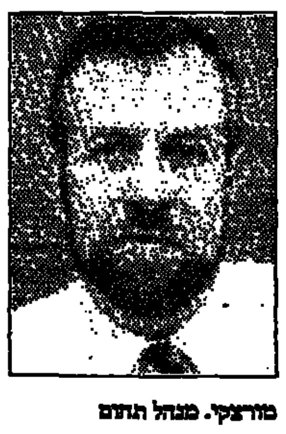

מורצקי. מנהל תחום

מודעי. מועצת המנהלים

ניסן. נשיא בורסה

ומתי תיפתח ועידת בית לחם?

הוועידות בירושלים ובעמאן ייפתחו במועדן, אך ועידת בית לחם שעמדה להיפתח מחר ולהימשך ביום ראשון, נדחתה. מדובר בוועידת המודרניזציה של האיגודים המקצועיים הפלשתינאים. אחת הסיבות לדחיית הוועידה היא שחלק מהצירים המתגוררים ברצועת עזה, לא קיבלו אישור משלטונות הבטחון להיכנס לישראל כדי להגיע למקום הכינוס. מדובר בצירים המזוהים עם פלגים המתנגדים לתהליך השלום.

סיבה נוספת היא מאבק כוחות המתנהל בין מקורבי המנכ"ל, שאהר סעד, המייצג את הפעילים מהגדה המערבית, לבין מקורבי ראסם ביארי, המייצג פעילים מהרצועה.

חיים ביאור

מונה מנכ"ל לעלית אירופה

מודי פלד, מונה לתפקיד מנכ"ל עלית אירופה. פלד ישמש כמנכ"ל משותף בחברה ביחד עם בוב פוירשטן, שכבר עובד באירופה. פלד שימש עד לפני כחודש וחצי כמנכ"ל לפיתוח אסטרטגי בעלית. במסגרת תפקידו החדש, יטפל פלד ב־7 מפעלי החברה באירופה ובישראל לסירוגין. התפקיד מאויש לראשונה מזה כמה חודשים לאחר עזיבתו של עומר נאמן.

גר פריץ

מי יירש את רמון

יו"ר ההסתדרות, ח"כ חיים רמון, התייחס בתמורה לדבריו של יו"ר סיעת העבודה בהסתדרות, חיים הבירשולד, שבהם הביע התנגדות לכך שח"כ עמיר פרץ, יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, יהיה היו"ר הבא של ההסתדרות, לאחר שרמון יעזוב את התפקיד.

"צריך עזות מצח, מצד מי שנחל כשלון מחפיר בבחירות האחרונות בהסתדרות, כדי להגיד זאת", אמר רמון. "למפלגת העבודה יש כיום בקושי 30% בהסתדרות, לכן לא היא תקבע מי יהיה היורש שלי. ההחלטה על היו"ר הבא נתונה בידי רע"מ, שהיא הסיעה הגדולה ביותר בהסתדרות. אני אמליץ על פרץ".

חיים ביאור

מינויים

● ווידיאו־קיפ מונה למנהל המחלקה הכלכלית של שגרירות קוריאה בישראל.

● דורון פרידמן, כלכלן, מונה למנכ"ל חברת הלימוד הישיר הראשון.

● מאיר בר טוב מונה לסמנכ"ל שיווק בחברת אלישרא.

● יונתן מורצקי מונה למנהל תחום groupware ו־notes בחברות לוטוס/הילן, נציגת lotus בישראל.

● רני וולצ'יק מונה למנכ"ל פולישק תעשיות פלסטיקה.

● אוטומאט תשיב מונה לתפקיד מנהל שיווק בינלאומי בחברת סימן אלקטרוניקה – מפתחת ומייצרת מכשירים לשיכוך כאבים.

● מינויים חדשים בחברת איסתא ליינס: אוחיאי גל מונה למנכ"ל החברה; דורית רומב מונתה למנהלת סניף איסתא ישראל; נועם רבינוביץ ישמש כחשב קבוצת איסתא ליינס בארץ ובחו"ל.

● מינויים חדשים בהרבלייף: רות קורמן הצטרפה להנהלת הרבלייף ישראל כמנהלת קשרי מפיצים, מכירות ותקשורת; חיים בקיש הצטרף להנהלת הרבלייף ישראל כמנהל כספים.

● שר האוצר לשעבר, יצחק מודעי, נבחר למועצת המנהלים של חיפה כימיקלים.

● משה ניסן נבחר לנשיא הבורסה לאבני חן ויהלומים.

הפער בין מדד "בגין" ל"ידוע" יקטין רווחיות הבנקים ברבעון השלישי

מאת סמי פרץ

הפער החיובי בין מדד "בגין" למדד "הידוע" ברבעון השלישי של 95' לעומת הפער השלילי ברבעון המקביל ב־94' ישפיע לרעה על התוצאות הכספיות של הבנקים הסקטור הפיננסי שיפורסמו בחודש הבא. בסקטור העסקי לעומת זאת, ישפיע פער המדדים לחיוב על החברות שלהן עודף התחייבויות צמודות מדד. כך עולה מסקירה שפירסמה מחלקת ניירות ערך של בנק הפועלים לקראת פירסום הדו"חות הכספיים לרבעון השלישי של 95'.

ברבעון השלישי של 95' נרשם פער חיובי בין מדד "בגין" למדד "הידוע" כתוצאה מהאצת האינפלציה.

השינוי במדד "בגין" ברבעון השלישי השנה הסתכם ב־2.48% והשינוי במדד הידוע היה 1.8%. כתוצאה מכך נרשם פער חיובי של 0.68%, לעומת פער שלילי של 0.22%, ברבעון המקביל ב־94'.

מקורות בבנקאים מסרו כי הירידה בהכנסות בגין הפער בין המדדים, תקוזז כנראה בעקבות עליית המרווח הפיננסי במגזר השקלי הלא צמוד, שנבעה מהעלאת הריבית, וכן בשל הגידול בהכנסות מפעילות במט"ח, כתוצאה מהרחבת הפעילות במט"ח.

שגב: לא נתנגד להקמת חברת דלק פלשתינית

לדבריו, על החברה לעמוד בהסכם פאריס

מאת עמירם כהן

שר האנרגיה והתשתית, גונן שגב, הגיב אתמול לידיעה כי אנשי עסקים פלשתינאים הקימו חברת דלק פלשתינית שתתחרה בדור אנרגיה.

שגב אמר כי אין למשרד האנרגיה התנגדות להקמת חברת דלק פלשתינית שתתחרה בדור, בתנאי שתעמוד בקריטריונים של הסכמי פריס, המחייבים תקן אירופי לדלק שיוכנס בשטחים ומקור דלק ידוע: "דהיינו, הם לא יוכלו להכניס לשטחים דלק מעיראק" אמר שגב.

עוד אמר כי החברה הפלשתינית תצטרך לעמוד בכל המגבלות שנקבעו לגבי מחירי הדלק לפי הסכמי פריס, כדי למנוע אפשרות להברחת דלק באיכות ירודה לישראל.

נמסר כי קבוצת אנשי עסקים פלשתינאים בראשות איש העסקים, איתמאן סאלם, הקימה חברת דלק, ששותפים בה גם מרבית בעלי תחנות הדלק בשטחים. עוד נמסר כי בתחילה תפעל החברה בגדה ולאחר מכן גם ברצועת עזה והיא תציע לרשות הפלשתינית את אותם התנאים שהציעה דור.

בוטלה העתירה נגד מאיר שביט

מאת סמי פרץ ו[illegible]

התנועה לאיכות השלטון משכה אתמול את עתירתה לבג"ץ בנושא השעיית המפקח על הביטוח, החיסכון ושוק ההון באוצר, מאיר שביט, מתפקידו זאת בעקבות הודעת פרקליטות המדינה, כי שביט יסיים את תפקידו ב־31.10.95.

העתירה היתה אמורה להידון ביום ראשון הקרוב. הודעת הפרקליטות מתבססת על החלטת הממשלה מתחילת השבוע הקובעת, כי דורון שורר יחליף את שביט בתפקיד החל ב־1 בנובמבר. מועד הפרישה המקורי של שביט היה 31 בדצמבר.

התנועה לאיכות השלטון עתרה לבג"ץ לפני כחצי שנה כדי שזה יורה להשעות את שביט.

גאלי מרון

ברכות
עם התמנותך לסמנכ"ל
קוקה־קולה ישראל
נפתלי פז
וכל החברה מהקפטריה

הודעה לציבור הלקוחות

הרינו להביא לידיעתכם, כי החל מתאריך 29/10/95, יופעל כלי פיננסי חדש למסחר בבורסה

חוזים עתידיים על מדד מעו"ף

החוזים העתידיים יתוספו לשוק האופציות הקיים כיום ויתרמו לשכלול שוק ההון.

התעריף לביצוע עסקה
עמלת קנייה/מכירה ליחידת חוזה – 30 ש"ת.
עמלת אי־ביצוע לעסקה – 10 ש"ת.

הודעה זאת מתפרסמת במקום משלוח הודעות ללקוחות.
לקבלת פרטים נוספים ניתן לפנות לסניף הבנק בו מתנהל החשבון.

T.Q.B

בנק דיסקונט

ההסתדרות תשלם שכר למזכיר העבודה לשעבר בחיפה – שאינו עובד

מאת חיים ביאור

ההסתדרות תשלם שני שלישים משכרו של דב גרפונקל, לשעבר מזכיר מפלגת העבודה במחוז חיפה. הדבר מתברר מהסכם שנחתם באחרונה בין גזבר ההסתדרות, ח"כ חיים אורון לבין מנכ"ל מפלגת העבודה, ח"כ נסים זווילי.

גרפונקל שימש 10 שנים כמזכיר העבודה במחוז חיפה ולפני חודש וחצי פרש מהתפקיד. קודם לכן עבד במשך 20 שנה במועצת פועלי חיפה ובתפקידו האחרון שם שימש כיו"ר האגף לסניפים ומועצות משנה.

גרפונקל סיים את תפקידו, למרות שהוא אמור לצאת לגמלאות רק ביוני 96'. עפ"י הסיכום בין אורון לזווילי, ב־9 החודשים שנותרו עד לאותו מועד, יקבל שכר רגיל ששני שלישים ממנו ישולמו, כאמור, ע"י ההסתדרות ושליש ע"י מפלגת העבודה.

גורמים בהסתדרות בחיפה אמרו אתמול ש"זו שערוריה שגרפונקל עומד לקבל שכר במשך 9 חודשים בלי שיעבוד". לדבריהם, עלות השכר שההסתדרות תצטרך לשלם לאיש עד צאתו לגמלאות היא 200 אלף שקל.

ראש מינהל התקשורת בהסתדרות במחוז חיפה, אמר בתגובה כי "היו"ר ברוך ולץ נדהם מההסכם שהושג ללא ידיעתו". לדבריו, אילו נועצו עם ולץ, ניתן היה למצוא לגרפונקל תפקיד הולם ולא לשלם לו 9 משכורות ללא תמורה מצידו. הוא הוסיף שההסתדרות במחוז חיפה תסרב להוציא מקופתה את הסכום שהוסכם כי תשלם לגרפונקל.

דוברת ההסתדרות מסרה בתגובה: "גרפונקל היה עובד ההסתדרות, עפ"י כל הכללים. עם סיום עבודתו הוא זכאי לכל תנאי הפרישה ככל עובד אחר בהסתדרות. עם זאת, אורון וזווילי הגיעו להסדר לפיו האיש יסיים את עבודתו וישולם לו שכר עבור 9 חודשי עבודה". היא ציינה שסיום ההתקשרות עם גרפונקל בכל דרך אחרת היתה כרוכה בעלות גבוהה יותר להסתדרות.

משרד החקלאות | מקורות – חברת המים הלאומית | נציבות המים

פיתוח משק המים בעידן השלום

יתקיים בחסות שר החקלאות מר יעקב צור
ביום ד' 1.11.95 בשעה 08.30
בסינמטק תל־אביב (קרן הרחובות קרליבך הארבעה)

מושב א' 09:00–11:30
דברי פתיחה – שר החקלאות – יעקב צור
פיתוח משק המים בעידן השלום – ישראל ושכנותיה
יו"ר: נציב המים–גדעון צור
מאזן מים איזורי ושיתוף פעולה בעתיד
ח"כ אברהם בן־עזה – ועדת המים הרב צדדית
משק המים בארצות השכנות ובעיותיו
פרופ' אורי שמיר – הטכניון
מאזן המים האיזורי לטווח ארוך
ד"ר רפי בראל – משרד הכלכלה
ההתפלה – האמנם?
יאנוש בן גל – מנכ"ל תה"ל

מושב ב' 12:00–14:00
משק המים בישראל – הפרטה?
יו"ר: יו"ר מועצת המנהלים של חברת מקורות – שר שלום שירן
הצעות לארגון משק המים בישראל
שאול ארלוזורוב – יו"ר הועדה לבחינת מבנה משק המים
ריכוזיות או ביזור במשק המים
אפרים בן מאיר – אגודת המים "מלכי מים"
הפרטת מפעלי מים – לקחי הנסיון בחו"ל
ד"ר עמנואל אדלוביץ – מכון יעקב, אוניברסיטת תל־אביב

מושב ג' 14:00–16:00
ביוב ומים – שילוב המערכות במשק
יו"ר: מנכ"ל "מקורות" – עמוס אפשטיין
פיתוח תשתית הטיפול בביוב ברשויות המקומיות
יהודה בר – מנהל מנהלת הביוב הארצי
טיהור השפכה
פרופ' גדליה שלף – הטכניון
קולחין לשימוש חקלאי
מר קדמון מרדכי – משרד החקלאות
16:00 – דברי סיכום
שר החקלאות מר יעקב צור

פיתוח משק המים בעידן השלום

טנא אלי

חשוב לנו שתהיו מוכנים לסופשנה!

השתלמות סופשנה בנושאי הנה"ח ומלאי ללקוחות חשבשבת* תתקיים בבית חשבשבת בחודשים נובמבר - דצמבר.
נושא ההשתלמות: ביקורת נתונים, ספירת מלאי, ערך מלאי, העברת שנה, דוחות סופשנה.
לפרטים והרשמה: רחל אלעד 03-5631915.
* חינם למבוטחים בחוזה שרות

חשבשבת
והעסק עובד חכם

בית חשבשבת: רח' בית הלל 3, שכ' מונטיפיורי, תל־אביב 67017
טל': 03-5631919
סניף צפון: שלמה בן יוסף 10, חיפה, 04-418222

ייאסר על הבנקים להגיע להסדרים עם מתווכי נדל"ן על הפניית לקוחות

מאת גדרי מלין וסמי פרץ

המפקח על הבנקים בבנק ישראל, זאב אבלס, פירסם אתמול הוראה האוסרת על הבנקים להתקשר בהסדר עם מתווכי נדל"ן לשם הפניית לקוחותיהם אליו.
במקרים רבים קיבלו המתווכים עמלות מהבנקים במסגרת ההסדרים הללו תמורת הפניית לקוחות.
מבנק ישראל נמסר כי החלטה זו התקבלה לאור הבעייתיות הקיימת בקשרי הבנקים עם מתווכי נדל"ן בעניינים הנוגעים להפניית לקוחות ע"י המתווכים לבנקים, אשר באה לאחרונה לידי ביטוי גם בפסיקת ביהמ"ש העליון בעניין בנק ירושלים לפיתוח ומשכנתאות. ההוראה נועדה למנוע מצבים שבהם לקוחות הבנקים יראו בהבטחות הניתנות להם ע"י המתווכים הבטחה של הבנק. התביעה המשפטית שאותה הזכיר המפקח עסקה בטענה של מקבלי הלוואה למשכנתא, לפיה החזיק המתווך את הלקוחות על מסמכי ההלוואה.
בתנאים מסוימים המפורטים בהוראה, יורשה הבנק לקיים קשרים עם איגוד או ארגון של מתווכי נדל"ן בעניינים של מתן הסות או פרסומת. במסגרת ההוראה הורשה, הודיע המפקח, לבנקים לשלם עמלה לקבלנים כנגד הפניית לקוחות במסגרת עסקת ליווי פיננסי שנותן הבנק לקבלן, עד כה היה תשלום העמלה אסור.
בעניין אחר הודיע אתמול אבלס על ביטול ההוראה העוסקת בייצוב שערי ניירות ערך, שהציבה סייגים מסוימים הקשורים לייצוב אגרות חוב של תאגיד בנקאי. על ביטול ההוראה הוחלט לאור הסדרת הנושא על ידי הבורסה והסתמך על כך שהשווי הכספי של ניירות ערך המיוצבים על ידי הבנקים ביום להגנם הוא שולי.

ארגון הקבלנים בת"א: להוציא הטיפול במימון ענף הבנייה מהפיקוח על הבנקים

מאת רונית מורגנשטרן

ארגון הקבלנים והבונים בתל אביב-יפו קרא להוציא את הטיפול במימון ענף הבנייה מהפיקוח על הבנקים. חברי הארגון טענו במפגש עם ראש אגף בינוי והנדסה במשרד הבינוי והשיכון, אינגן לביא, כי לפיקוח על הבנקים אין הבנה בנעשה בענף, והם קראו למשרד השיכון לייצבם.
יו"ר ארגון הקבלנים והבונים, אביגדור פרויד, קרא למשרד הבינוי והשיכון להגביר את התערבותו בנושא.
לטענת חברי הארגון, ענף הבנייה הוא ענף בעל רווחיות גבוהה המיטיב עם רווחי הבנקים, והחברות הפועלות בו הן חברות אמינות בעלות אחריות וגיבוי פיננסי. "הבנקים יודעים למי הם יכולים להציע מימון כזה או אחר", אמרו חברים בארגון.
לדברי לביא, מאמינים במשרד השיכון, כי בקרוב יושגו הקלות במימון הבנקאי לבנייה. לעומת זאת, המשרד אינו צופה שיכון גורף של המשכנתאות בטווח הקרוב, אלא לקבוצות יחידות כמו משפחות חד-הוריות ומבוגרים שירכשו דירות בהוסטלים.
לביא הוסיף כי במשרד השיכון מוטרדים ממלאי הקרקעות לטווח הרחוק יותר. לדבריו, "אם לא נזהר, לא יהיו קרקעות לבנייה בכמות הנדרשת מעבר לשנתיים הקרובות. אנחנו מחפשים פתרונות הפרטה עם מינהל מקרקעי ישראל ומתכננים שיטות שיווק שונות של קרקעות מתוכננות ובלתי מתוכננות".
לביא ציין כי משרד השיכון מתכנן בניית חצי מליון יחידות דיור בעשור הקרוב – כ–50 אלף יח"ד בממוצע לשנה. לדבריו, כדי לעמוד ביעדי שיווק סדירים של הקרקעות, יש להגיע בשנתיים-שלוש הקרובות ל–200–300 אלף תוכניות.
עוד ציין לביא כי "מינהל מקרקעי ישראל מנסה להגיע להסדרים עם המושבים כדי להפשיר קרקעות, אך ישנם גורמים המעכבים זאת. אני פסימי באשר לאפשרות שנוכל לעמוד בקצב", אמר.
לדברי לביא, בשנה הקרובה יושקעו בין חצי מיליארד למיליארד שקל בפיתוח אתרי בנייה חדשים, בהם מצפה רמון, באר שבע, העיר להודים אילת מוזר, העיר החדשה בגזל עירון חריש קציר, יקנעם, מגדל העמק ופרויקט הר חומה באזור ירושלים.

צו מניעה אוסר על עובדי המחקר ברפא"ל לנקוט עיצומים

מאת שרון שרה

שופט בית הדין לעבודה בחיפה, דוד מייבלום, הוציא אתמול צו מניעה האוסר על עובדי המחקר ברפא"ל לנקוט עיצומים ומורה להם לחזור לעבודה סדירה. מייבלום נענה בכך לבקשת הנהלת רפא"ל, להורות לעובדים לחזור לעבודה סדירה ומלאה. עיצומי העובדים, שננקטו בימים האחרונים, פגעו בפרויקטים מסוימים בתחום האוויר.
מייבלום הבהיר כי "יהיה זה צעד בלתי אחראי, אם המשיבים (נציגי עובדי המחקר ברפא"ל – ש.ש), שבמשך שנים מופיעים בפניו כנציגי ועד עובדי המחקר וכראשי ארגון סגל המחקר, יתנערו כעת מלאכותית, מאחריותם להנהגת עובדי המחקר ומחובתם ליישם החלטה זו, בטענה כי אין ביכולתם להורות דבר בסמכות זה".
השופט הורה לצדדים להתייצב ב–30 באוקטובר למתן דיווח על ביצוע הצו.

משקיף בבזק מטעם רשות החברות הממשלתיות מונה לעוזרו של קאול

מאת אבי בליזובסקי

ועדת הארגון של דירקטוריון בזק אישרה את מינויו של רועי אורון, מי שהיה בשנתיים האחרונות משקיף בדירקטוריון בזק מטעם רשות החברות הממשלתיות, לתפקיד עוזרו הבכיר של מנכ"ל בזק, יצחק קאול.
מעמדו של אורון בחברה יהיה של מנהל תחום, שפירושו שכר של כ–20 אלף שקל בחודש. המינוי יאושר ככל הנראה בישיבת הדירקטוריון הקרובה.
מבזק נמסר בתגובה, כי אורון עבר את מסלול הבדיקות לתפקיד בצורה מסודרת. לדעת בזק, מדובר באדם משכיל המתאים לתפקידו. באשר למשכורתו – אופי התפקיד והאחריות מחייבים את המשכורת. בעוברה, רשות החברות הממשלתיות מטפחת מצטיינות אנשים טובים ואך טבעי שאנשים הנבחרים נסיון רב בתחום התקשורת, יקלטו כישרים אלה בחברה כמו בזק.
חבר דירקטוריון בזק, דוד בן בסט, אומר בתגובה כי מדובר במקצוען שבמסגרת תפקידו כמשקיף על בזק לא עשה לחברה חיים קלים והתריע מראש על החלטות שעלולות לעמוד בניגוד לדעת רשות החברות.
ממשרד האוצר נמסר בתגובה למינוי, כי מנכ"ל רשות החברות הממשלתיות, תמר בן דויד, ברכה את אורון על מינויו.
בשנים האחרונות היו מספר בכירים באוצר שעזבו את הקודם לבזק – רמי בלינקוב, שהיה המשנה לממונה על אגף התקציבים, מונה לסמנכ"ל כלכלה ולוגיסטיקה בבזק.
משה הבא, שהיה בתפקיד בכיר באגף התקציבים, מונה ליו"ר דירקטוריון החברה וכיום הוא יו"ר הדירקטוריון של חברה הבת לתקשורת בינ"ל. דוד מילגרום, שהיה המשנה לממונה על אגף התקציבים, מונה כסמנכ"ל כספים בפלאפון, המשותפת לבזק ומוטורולה.

נדחתה בקשת סלקום לדחות על הסף תביעה נגדה

מאת ידין גלעדי

שופט בית משפט השלום ברמלה, שמואל ברוך, דחה אמש את בקשת חברת סלקום ישראל, לדחות על הסף תביעה בסך 156 אלף שקל שהוגשה נגדה. התובע, שמאי אמסטרדם, המיוצג על ידי עו"ד יצחק חשן, טוען כי נגרמו לו נזקים בעקבות ליקויים שהתגלו במכשיר הטלפון שרכש מהחברה.
השופט קבע, כי הטענות היחידות הראויות להתברר בתביעתו של אמסטרדם הן אלו הנוגעות לעוולה הנזיקית, הקשורה להתרשלות הנתבעת כלפיו. התובע לא יוכל להסתמך, לפי קביעת השופט, על עילת הפרת חוזה, או חוק הגנת הצרכן.
נגד סלקום מתנהלים כמה הליכים משפטיים בגין תקלות שנתגלו במערכת הטלפונים הסלולריים שלה. בין היתר, נתבעה סלקום בשתי תביעות שבגינן הוגשו בקשות להכרה בתביעה כייצוגית. אחת התביעות, על סך 100 מיליון שקל, הוגשה על ידי עו"ד חשן.
סלקום טענה בין היתר, כי הגשת התביעה המקבילה נעשתה שלא בתום לב ותוך שימוש בהליכי ביניים שנים כדי לעשות "תרגיל". השופט ברוך דחה את הטענות בדבר חוסר תום לב וקבע, כי ייתכן אף שהיתה חובה להגיש תביעה נפרדת מטעם תובע זה ולא לכלול אותו בתביעה הייצוגית.

בג"ץ דחה עתירה של יבואנית האגדראו בעניין היטל היבוא

מאת זוהר בלומנקרנץ

בג"ץ דחה אתמול עתירה של יבואנית גלידות האגדראו נגד שר התמ"ס, מיכה חריש, בעניין היטל היבוא על הגלידות. במהלך הדיון אתמול, בפני נשיא ביהמ"ש העליון, פרופ' אהרן ברק, והשופטים, פרופ' יצחק זמיר וטובה שטרסברג-כהן, הובהר לעותרת, כי ניתן יהיה לדון לגופו של עניין בביהמ"ש המחוזי, שביכולתו להעניק סעד חלופי לעתירה. העותרים חויבו בתשלום הוצאות בסך 10,000 שקל.
בתום הדיון שנמשך כשעה בלבד, מסרה יבואנית האגדראו, חברת אומני מותגי מזון, כי בכוונתה לפעול מהר ולהגיש את אותה תביעה לבית המשפט המחוזי כבר בשבוע הבא, בתקווה לזרז ההליכים.
יבואנית האגדראו עתרה במאי לבג"ץ נגד שר התמ"ס בטענה, כי ההיטל נקבע בלחצם של יצרניות הגלידה הישראליות.
החברה מבקשת לבטל את ההיטל המקורי בסך 69 סנט לק"ג, העומד היום על 73 סנט לק"ג.

בית המשפט / ידין גלעדי

גורה: הבנקים נתנו ידם להתמוטטות אראקום

בעל השליטה בחברת אראקום טכנולוגיות (בכינוס נכסים ובפירוק), מרדכי גורה, טוען בבקשה שהגיש אמש לביהמ"ש המחוזי בתל אביב, כי הבנקים נתנו ידם להתמוטטות החברה והקימו בכך לאראקום ולגורה טענות קיזוז ותביעה שכנגד בסכום של עשרות מליוני דולרים.
גורה נתבע על ידי בנק הפועלים בסכום של 2.6 מיליון שקל, בגין ערבות עליה חתם לטובת הבנק, לטענתו, לשם הבטחת החזר חובה של אראקום כלפיו. גורה מבקש באמצעות עו"ד יורי נחושתן, כי בית המשפט יאפשר לו להתגונן מפני תביעת הבנק. לטענת גורה, בנק הפועלים ביחד עם בנק לאומי התחייבו בפני אראקום עם מכירתה של אראנת תקשורת, חברה בת של אראקום, כי התמורה בסך 2.3 מיליון דולר תשמש לפירעון ההלוואות שהוענקו לאראקום על ידי הבנקים וכי יועמד לאראקום אשראי חדש בסכום זה, שהשימוש בו ייעשה תחת פיקוח הבנקים.
לטענת גורה, בפועל הפרו הבנקים התחייבות זו. תחת זאת נטען, כי הבנקים "סגרו את הברז", תפסו את תזרים המזומנים של אראקום והובילו אותה להליכי פירוק וכינוס נכסים. רק לאחר כינוס הנכסים נטען, כי הבנקים העמידו סכום זה לרשות אראקום לצורך הפעלת הקבוצה כעסק חי, אך בהבדל אחד והוא שהחזר החוב לבנקים הובטח בעדיפות על פני נושים אחרים בשל היותו חוב בגין הוצאות כינוס.
בבקשה נטען, כי הסכום האמור הספיק להפעלת מרבית קבוצת אראקום כעסק חי במשך תקופה ארוכה וזו לטענת המבקש ראיה לכך שאילו נתנו הבנקים את הכספים כפי שהתחייבו לעשות – לא היתה אראקום מתמוטטת.
עו"ד נחושתן טוען לפיכך, כי הבנקים נתנו ידם להתמוטטותה של אראקום ומבקש מבית המשפט לאפשר לו להתגונן מפני התביעה שהוגשה נגדו בסדר דין מקוצר על ידי הבנק.

נדחתה הבקשה לאחד הדיון בתביעות עוזיאלי ועטיה

סגן נשיא בית המשפט המחוזי בתל אביב, השופט אורי גורן, דחה אמש את בקשתם של היזם דוד עוזיאלי וחברת קנית השלום השקעות, לאחד את הדיון בתביעות הדדיות שהוגשו בעניין פרויקט מגדלי מרכז השלום בתל אביב.
השופט גורן קבע, כי למרות הדמיון בין בעלי הדין בשתי התביעות, השאלות המתעוררות בכל אחת מהן הן שונות. בתביעתו של האדריכל אלי עטיה, מדובר בסכסוך בנושא של זכויות יוצרים של אדריכל, דהיינו עניין רוחני. ואילו, בתביעה האחרת על סך 9 מיליון שקל שהוגשה על ידי עוזיאלי וקנית נגד עטיה, מדובר על נזקים שנגרמו, לטענת עוזיאלי, מפעולות שונות שנקט בהן עטיה לאחר הפסקת עבודתו כאדריכל הפרויקט.
השופט הוסיף, כי נימוק נוסף לדחיית הבקשה, הוא הקדימות שניתנה לדיון בבקשת עטיה בעניין זכויות היוצרים, תוך העובדה שבקשתו לצו מניעה זמני לעצירת הפרויקט נדחתה.

קלרב תובעת 3.9 מ' ש' ממגורי מודיעין: הוטענו בשטחי הבנייה

החברה הקבלנית, קלרב, הגישה אמש לביהמ"ש המחוזי בתל אביב, תביעה על סך 3.9 מיליון שקל נגד חברת מגורי מודיעין, שהזמינה מהתובעת 77 יחידות דיור בישוב רעות במסגרת הפרויקט "רעות – שלב ב'".
התובעת טוענת, כי לאחר שביצעה את העבודות כפי שסוכם היא הגישה לנתבעת חשבון סופי אולם, חשבון זה לא נפרע במלואו והנתבעת נותרה חייבת לקלרב סכומי כסף בעבור עבודות הבניה. התובעת טוענת, כי שטחי הבניה אותם בנתה בפועל, היו גדולים באופן משמעותי מאלו שנקבעו בחוזה ובסך הכל בנתה התובעת 940 מ"ר מעבר למה שסוכם.
בכתב התביעה נטען באמצעות עוה"ד זאב ליאנדר ומנחם וייצמן, כי הנתבעת הטעתה את התובעת באשר לשטחי הבניה הנבנים בפועל וכי היה עליה לדעת ששטחים אלה גדולים באופן משמעותי מהמצוין בחוזה. בנוסף נטען, כי הנתבעת הטעתה את התובעת באשר לעבודות נוספות שהיה עליה לבצע ושלא צוינו בחוזה ועקב כך חייבת לה הנתבעת את הכספים הנוספים.
טרם הוגש כתב הגנה.

בקשה להפחתת הון חברת ב.א.ט.מ תקשורת

חברת ב.א.ט.מ (1992) ובעליה, גרשון ברט וצבי מרום, הגישו אמש לביהמ"ש המחוזי בתל אביב, בקשה למתן צו להפחתת הון המניות המונפק והנפרע בחברה, מ–2.4 מיליון ש' ל–250 אלף ש', על ידי החזרת ההפרש לבעלי המניות.
החברה עוסקת בתחום תקשורת הנתונים ולטענת בעליה שווי נכסיה עולה על סך כל התחייביותה. המבקשים טוענים באמצעות עו"ד בריק לכטנשטיין, כי החברה פעלה בסוף '93 ובראשית '94 לגיוס הון מן הציבור, על ידי הצעת ניירות הערך שלה על פי תשקיף.
לצורך עמידה בקריטריונים של הרשות לניירות ערך הגדילה החברה את הונה אולם, בשל המצב בשוק ההון, במועד בו היה תשקיף החברה אמור להתפרסם, הוא לא פורסם לבסוף ובעלי החברה החליטו לא להנפיקה.

סונול מבקשת להצטרף לבקשת פירוק ד.ג.ש של שריה עופר

חברת הדלק סונול הגישה אמש לביהמ"ש המחוזי בתל אביב, בקשה להצטרף כצד להליך הפירוק של חברת ד.ג.ש שירותי דלק שבבעלות שריה עופר. סונול טוענת, באמצעות עו"ד רונן שנער, כי היא נושה בסכום של כמה מליוני שקלים בחברה וכי תובענותיה של ד.ג.ש תלויים ועומדים, הן בביהמ"ש המחוזי בירושלים, הן בביהמ"ש השלום בתל אביב והן בבוררות במסגרתן תובעת ד.ג.ש את סונול.
כזכור, הוגשה לבית המשפט בקשתה של חברת שהם תחנות תדלוק לפירוק ד.ג.ש, בגין כספים שלא השיבו לה, לטענתה, בעסקה שבוטלה. סונול טוענת, כי יש לה אינטרס חיוני בהליך הפירוק ומציינת, כי אם העובדות הנטענות בבקשת שהם נכונות, הדבר מעיד על קשיים של ד.ג.ש שלא היו ידועים לסונול עד כה.

תביעה בסך 1.1 מ' ש' נגד ידע תעשיות נייר

חברת שגיב תעשיות נייר הגישה אמש לביהמ"ש המחוזי בתל אביב תביעה על סך 1.1 מיליון שקל נגד חברת ידע תעשיות עיבוד נייר, בעל המניות ומנהל החברה – אייל ענבל ונגד עמיר פורת ואמנון הלפרין, שבבעלותם מניות בחברות המחזיקות מניות בידע.
בכתב התביעה נטען, באמצעות עו"ד מאיה הרצברג, כי ידע רכשה מן התובעת נייר גולמי באופן שוטף במשך תקופה של שנתיים וחצי. לטענת התובעת, החזור לאחרונה צ'ק על סך של 114 אלף שקל, שנמסר לתובעת על ידי ידע בעקבות הודאת – אין כיסוי מספיק.
התובעת טוענת, כי פניותיה לנציגי הנתבעת לכיסוי החוב נענו בטענות שונות אודות איכות הנייר שסופק, טענות שמטרתן היתה להרויח זמן ואת לאור העובדה שבעיות מסוג זה הוסדרו בעבר ללא בעיות.
בכתב התביעה נטען כי ענבל, פורת והלפרין, ערבו אישית לחובות החברה כלפי התובעת, עד לסכום של 450 אלף שקל. לפיכך, מוגבלת התביעה כלפיהם לסכום זה בלבד. התובעת טוענת, כי משנרתע פניותיה בלך ושוב היא העבירה לידע הודעה על הפסקת אספקת הנייר.
לטענת התובעת, סך חובותיה של ידע כלפיה עומד על 1.1 מיליון שקל ולפיכך מתבקש בית המשפט להורות לנתבעים להשיב סכום זה בתוספת הפרשי ריבית והצמדה.
טרם הוגש כתב הגנה.

בנק לאומי תובע 1.7 מיליון שקל מבריאות בית מסחר לתרופות

בנק לאומי הגיש לביהמ"ש המחוזי בתל אביב תביעה על סך 1.7 מיליון שקל נגד חברת בריאות, בית מסחר לתרופות מרחוב סלומון בתל אביב. הבנק תובע גם את משפחת פאר שהיתה ערבה, לטענת הבנק, לחלק מחובות החברה.
בכתב התביעה נטען, באמצעות עו"ד רפאל ברוכשטיין, כי החברה פתחה בחודש מאי השנה חשבון בבנק ובמסגרת ההסכם בין הצדדים הסכים הבנק להעניק לנתבעת הלוואות ואשראי. התובע טוען, כי זו לא פרעה את חובותיה ויתרת החובה בחשבון הבנק שלה הגיע ל–1.2 מיליון שקל ביום הגשת התביעה.
עוד נטען, כי לחברה חובות נוספים בגין הלוואות שלא נפרעו כמוסכם ולפיכך מתבקש בית המשפט לחייב אותה ואת הערבים, בסדר דין מקוצר, לשלם את חובם.
טרם הוגשה בקשה להתגונן.

פשרה בתביעת חברה מקבוצת אייר פרנס לבין מיראז' נסיעות

ביהמ"ש המחוזי בתל אביב אישר את הסכם הפשרה שהושג בתביעה על סך 1.2 מיליון שקל, שהגישה סודסיף – חברת תיירות מקבוצת אייר פרנס, נגד חברת מיראז' נסיעות ותיירות ובעליה אברהם קעל.
בהסכם הפשרה נקבע, כי יינתן פסק דין המחייב את הנתבעים לשלם את מלוא סכום התביעה במספר תשלומים שהאחרון שבהם באפריל '96. כן נקבע, כי אם לא ישולם אחד הסכומים במועדו, תהיה התובעת רשאית להעמיד את מלא הסכום לגביה מידית. במקביל, הוסרו כל העיקולים שהוטלו על הנתבעים להבטחת סכום התביעה.

נדחתה בחירת ראשי ועדות דירקטוריון חברת החשמל

שגב יתמוך במועמדות חנוך מילוא ליו"ר זמני

מאת עמירם כהן

ברוב של 9 נגד 8 נדחתה בחירת יושבי הראש ל–10 ועדות דירקטוריון חברת החשמל. באמצע בדירקטוריון של שר האנרגיה והתשתית, גונן שגב, רואים את דחיית ההצבעה כתמיכה לעמדתו של השר, שטען כי יש לחכות עם הבחירה למינויו של יו"ר קבוע לדירקטוריון.
הדירקטוריון יתכנס ביום א' שבית (לפי סעיף 26/ב' לחוק החברות הממשלתיות), לדרישת כמה דירקטורים, לבחירה מחודשת של ראשי הועדות.
שגב הודיע אתמול כי הוא תומך במועמדותו של חנוך מילוא ליו"ר זמני של חברת החשמל. אתמול פורסם, כי שר האוצר, אברהם שוחט, תומך במינויו של מילוא. לאחר ששני השרים הודיעו על תמיכתם במילוא, בחירתו בשבוע הבא ליו"ר זמני של החברה כמעט מובטחת.
נודע כי מילוא הצביע אתמול בישיבה בעד דחיית הבחירה. כמה מתומכיו של שוחט בדירקטוריון הודיעו לו לאחר ההצבעה, כי בעקבות הצבעתו של מילוא הם אינם רואים בו יותר את מועמדם ליו"ר הזמני, וכי ישקלו הצבת מועמד אחר.
מקורבי שגב הביעו אתמול תמיהה על הפרסומים, כאילו חנוך מילוא הוא מועמדו של שוחט. לדבריהם, לאחר שהתברר לשוחט, כי למועמדו לתפקיד, אהוד אליאב, אין סיכוי לזכות בתמיכת הרוב בדירקטוריון, הוא ביקש מאליאב להסיר את מועמדותו והעביר את תמיכתו למילוא, שנתמך על ידי שגב. עוד אמרו, כי שגב מעולם לא תמך במועמדותו של דוד לפידות, וכי הפרסומים על כך, מקורם באנשי שוחט בדירקטוריון.
בתגובה לדברים אלה אמרו מקורבי שוחט, כי "עדיף שהשר שגב יפסיק במשחקי הכוח ויפעל עם שר האוצר למציאת פתרון מהיר לאיוש התפקידים השונים בדירקטוריון החברה".
עו"ד אמוראי, שסיים אתמול את תפקידו, לאחר קדנציה של 3 שנים, ציין בדברי הפרידה מהדירקטוריון, כי בתקופתו עברה החברה מהפסדים לרווחים. בבואו לחברה הוא שמע בה דיבורים על אדמיניסטרציה שיווקית-עסקית, ובהליכתו הוא מותיר אחריו חברה המתנהלת עפ"י גישה זו. עוד אמר, כי בתקופתו יצאה החברה למכרזים בינלאומיים שהביאו לחיסכון של 300 מיליון ד' ברכישות.
אמוראי ציין כי חרף הגידול השנתי בייצור של 8%–9%, לא גדל כוח האדם המועסק בחברה, אלא בקצב של 1% לשנה, והוא מקווה שהחברה תעמוד בהחלטה להקפיא כליל את הגידול בכ"א ב–'96.
מנכ"ל החברה רפי פלה, אמר כי זכה לשיתוף פעולה והבנה מלא בעבודה המשותפת עם היו"ר המסיים.

ספר חדש בהוצאת שוקן

מכונת הארגון

חקירה ביקורתית ביסודות תורת הניהול

מאת יהודה שנהב

מכונת הארגון מבהיר מזווית שונה את אופיו של הסדר החברתי והכלכלי בארגונים. בתיאור היסטורי מקיף וביקורתי מנתח המחבר את מקורותיה האידיאולוגיים של התיאוריה הארגונית והניהולית ואת התפתחותה במהלך 120 השנים האחרונות. נקודת-המוצא שלו היא נסיונם של מהנדסי מכונות אמריקאים כמו טיילור וצירף להשתמש בשיטות שנועדו לטיפול בבעיות טכניות כדי לפתור בעיות חריפות בתחום יחסי העבודה, תוך הגדרתן של בעיות פוליטיות כבעיות מיכניות וביטול חשיבותם של פערים מעמדיים ואידיאולוגיים.
הספר מתמקד בתפקיד שמילאה קבוצה של אנשי מקצוע, המהנדסים-המנהלים, ובעקבותיהם מדעי הניהול ותורת הארגון, בבנייתו של הסדר הארגוני ובצמיחת האידיאולוגיה שלו. באמצעות מחקר שיטתי של ספרות הנדסית מראה המחבר כיצד החשיבה המיכנית במדעי הניהול הלכה והתעצמה בכל שהאלימות ביחסי העבודה גברה, כיצד הפכו שביתות וסכסוכי עבודה ל"אי-רדאות", יחסים בין בני-אדם ל"ימערכתי", והתנגדות לסדר ארגוני פורמלי ל"אי-רציונליות מוגבלת" – ועוד שורה ארוכה של מושגים אקדמיים שהביאו לניטרולה של הפוליטיקה והמעטה מחשיבותה.
כחיבור מדעי בין-תחומי ניצב הספר בצומת דרכים של סוציולוגיה, פילוסופיה, מנהל-עסקים והיסטוריה ומיועד לכל העוסקים בתחומים אלה; כספר עיון מרתק ומגרה למחשבה, הכתוב בשפה שווה לכל נפש, הוא מיועד למתעניינים בהתפתחותם ויישומם של רעיונות המעצבים במידה רבה את חיי היום-יום של כל אחד מאתנו.
יהודה שנהב, פרופסור-חבר בחוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה באוניברסיטת תל-אביב, הוא בעל תואר דוקטור מאוניברסיטת סטנפורד ותואר מגיסטר מן הפקולטה להנדסת תעשייה וניהול בטכניון. עיקר עיסוקו בסוציולוגיה של ארגונים ובסוציולוגיה של הידע.

ש

הוצאת שוקן / ירושלים ותל-אביב

02-254245/6 03-5121333/44 04-620146/7
חייג ואתה מנוי על
הארץ

תיקון טעות

במודעת חוליות
המתפרסמת היום
צריך להיות סט מגשיות דואר
ולא כפי שמפורסם.

חוליות

כרטיס כניסה חינם!!!
פיס 95
למוהלים וקניינים בלבד
במודעת משרדית
בעמוד 69

קנייה על בטוח
אפשרות להחזרה תוך 14 יום

מבצע מגרסות
לחודש נובמבר
DAHLE גרמניה
25 דגמים החל מ-490 ש"ח
מגרסה אישית זו:
רק 490* ש"ח

דגם:	ECO 20050
רוחב הזנה:	220 מ"מ
מידות גריסה:	6 מ"מ
גודל המגרסה:	235x418x355
משקל:	5.6 ק"ג
כושר גריסה:	5 דף

גיליוטינות בכל המידות
* לא כולל מע"מ.
להשיג בחנויות הנבחרות כגון סופר אופיס, גרפיטי, פיתגורס, קרביץ, סורן אופיס, רשת איים, גרפוס ועוד...
תבל מגרסות, נייר לתויקים ומדפסות רח' הסתת 9 א.ת. חולון טל. 03-5568014, פקס: 03-5568015

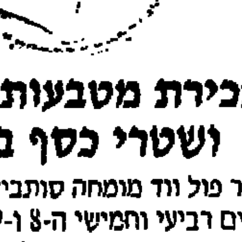
מכירת מטבעות, מדליות ושטרי כסף בלונדון
מר פול וד מומחה סותבי'ס יבקר בארץ
בימים רביעי וחמישי ה-8 ו-9 בנובמבר 1995,
יעריך ויאסוף פריטים לקראת מכירה זו.
SOTHEBY'S
להביעות נויסה נא להתקשר בהקדם למשרדי סותבי'ס, גורדון 38, ת"א 63414, טל' 03-5223822 פקס 03-5225454
משרדנו פתוח כל יום למעט יום א'

אמדאו מודיליאני
"האשה היפה"
שמן על בד
יתום
1 100x65 ס"מ

מכירת אמנות אימפרסיוניסטית ומודרנית בסותבי'ס ניו יורק
בימים רביעי וחמישי, ה-8-9 בנובמבר 1995

SOTHEBY'S

תצוגה מוקדמת החל מיום ו' ה-3 בנובמבר 1995
התצוגה והמכירות תתקיימנה ב:
Sotheby's, 1334 York Avenue (at 72nd St.) New York, NY 10012
קטלוגים למכירות ניו יורק, הזמנת כרטיסים ומידע נוסף ניתן לקבל במשרדנו:
סותבי'ס רחוב רח' גורדון 38 תל אביב 63414
טל' 03-5223822, פקס 03-5225454

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

השכר עלה, הרזרווה גדלה

ועדת תקציב הכנסת החליטה השבוע להגדיל ב-2.4 מליון שקל את הרזרווה בתקציב הכנסת ל-96'. תקציב הכנסת יעמוד איפוא על 130.780 מליון ש', לעומת כ-112 מליון ש' ב-95'.

יו"ר ועדת התקציב, ח"כ חגי מירום (עבודה), הסביר כי בכל הקשור להוצאות הכנסת, מתן שיחות טלפון ודואר חינם לח"כים – הגידול בהם נמוך משיעור עדכון התקציב. לדבריו, סעיף השכר הוא שגרר את התקציב מעבר לשיעור העדכון, ואת נוכח החלטת הוועדה השבוע, להגדיל בשנה הבאה את שכר עובדי הכנסת ב-9%.

הוא הוסיף כי הרזרווה הוגדלה מעבר לתחזית, מאחר שהכנסת לא רצתה לעמוד במצב שבו יאזל התקציב, ויהיה צורך לפנות לאוצר בבקשת כספים.

עיון בהצעת התקציב מגלה, כי סעיף שכרם של הח"כים יגדל בשנה הבאה מ-25.5 מליון שקל ב-95' ל-30.750 מליון שקל ב-96'. סעיף זה כולל גם תשלום אש"ל, עיתונים ונסיעות של הח"כים. הגידול מוסבר בין היתר בכך, שבאוקטובר 96' יועלה שכר הח"כים ב-33%.

הסעיפים הפיקנטיים בתקציב הכנסת לא גדלו במלוא שיעור העדכון המתבקש או שקוצצו: הסעיף המיועד למימון שיחות ומשלוח 15 אלף דברי דואר חינם על ידי הח"כים, יעמוד על 3.46 מליון שקל בלבד לעומת 3.21 מליון שקל השנה. סעיף המשלחות הפרלמנטריות הופחת מ-675 אלף שקל השנה ל-600 אלף ב-96'.

סעיף הקשר לבוחר, באמצעותו יכולים הח"כים לרכוש מקסי מליות, פלאפונים וכיו"ב יעמוד ב-96' על 2.775 מליון שקל, לעומת 2.5 מליון שקל ב-95'. מדובר ב-25 אלף שקל לח"כ.

אגב, בתקציב שוריין סכום המיועד להגדלת שכר העוזרים הפרלמנטריים. תחילה הציעה ועדה, בראשות הח"כים רפי אלול (עבודה) ומאיר שטרית (ליכוד), להגדיל את שכרם בעשרות אחוזים. בכנסת קמו מתנגדים להצעה, ולבסוף יוצע לוועדה להעלות את שכרם ב-20% בלבד ובמקביל לחייבם לעבוד 7 ימים בשבוע (לפי בקשת הח"כ), לעומת 3 ימי עבודה בשבוע כיום.

מעמאן לתקציב

הקואליציה בכוננות לקראת ההצבעה בקריאה ראשונה, שתיערך בשבוע הבא, על חוק התקציב ל-96' ועל חוק ההסדרים במשק. יו"ר הקואליציה, ח"כ רענן כהן (עבודה), סיכם עם ראשי הליכוד כי ההצבעה תיערך ביום ג' בשעה 19:00. ההחלטה עוררה תרעומת בקרב שרים בממשלה שישתתפו ב"ועידת עמאן", שתיערך במחצית הראשונה של השבוע. שכן, פירוש הדבר שייאלצו להזדרז ולחזור הישר מהוועידה אל הצבעות התקציב.

אגב, בשל הצגת התקציב בכנסת ביום ב' הקרוב ע"י שר האוצר הוא יקפוץ לעמאן רק ביום ג' בבוקר למשך כמה שעות. שכן, עליו לחזור כדי להמשיך במו"מ עם הח"כים המורדים מהקואליציה, על אופן הצבעתם.

המירוץ אחר הגימלאים

שר האוצר, אברהם שוחט, המתנגד לחקיקת "חוק הגימלאים", העתיד לשפר את מצבם של הגימלאים במשק, נמצא במלכוד. ב-15 בנובמבר 95' יציין בית המחוקקים את "יום הגימלאי", שבו יועלו להצבעות חוקים רבים המיטיבים עם הגימלאים. בכנסת מסתמן רוב להעברת חוקים אלה.

החוק המרכזי יוגש על ידי שרת העבודה והרווחה, אורה נמיר, והוא מעניק הנחות ל"אזרחים הוותיקים" בתחבורה הציבורית, מסים, טלפון, בכניסה לגנים לאומיים וכיו"ב. הממשלה אמנם טרם אישרה את הצעת החוק, אבל נמיר קיבלה מנדט ממפלגתה לטפל בענייני הגימלאים, ולכן גיבשה הצעת חוק מקיפה. במקביל, ביקש רה"מ, יצחק רבין, מנמיר לרכז את הטיפול האזרחיות ל"אזרחים הוותיקים", שהוקנתה בממשלה הקודמת למשרד רה"מ.

יו"ר הקואליציה, ח"כ רענן כהן (עבודה), שהגיש עם הח"כים עמנואל זיסמן, יעקב שפי ויוסי כץ (עבודה) הצעת חוק אחרת בעניין הגימלאים, תומך בהצעתה של נמיר. הוא הסביר כי שר האוצר יעמוד למבחן בהצבעות שייערכו בכנסת בעניין חוקי הגימלאים, שכן עשרות גימלאים ישבו ביציע שבאולם המליאה, ושוחט לא יוכל, ערב הבחירות, להתנגד להצעות הבאות לסייע להם.

חוץ מזה, עדיף, לדעתו, שהקואליציה תוביל את ההצעות לשיפור תנאי הגימלאים ותזכה בקרדיט על כך, מאשר שהאופוזיציה תוכל לנופף בהן בפני הגימלאים. כהן בטוח, כי בעקבות הידברות עם שר האוצר ייאות זה להקציב משאבים ליישום חוק הגימלאים. שוחט וודאי יודע ש-17% מבעלי זכות הבחירה הם גימלאים.

נמיר. למען הגימלאים

מירום. סעיפים פיקנטיים

ועדיין הם לא מרוצים

בניגוד להמלצותיה של ועדת רוזנצבי החליטה ועדת הכנסת באמצע השבוע, שלא לפגוע בתנאיהם של ח"כים שנמצאים כבר בפנסיה. לעומת זאת, קיבלה ועדת הכנסת את המלצתה של הוועדה, שנוגעת את תנאי שכרם והעסקתם של הח"כים וקיצצה בתנאיהם של הח"כים הנוכחיים, עם פרישתם לפנסיה.

יו"ר ועדת הכנסת, ח"כ חגי מירום (עבודה), הסביר כי הוחלט שלא לפגוע בכיבוד תנאיהם של הח"כים הגימלאים, מאחר שבכנסת קיים נוהג שלא לפגוע בזכויות מוקנות.

עם זאת, מאחר ששכרם של הח"כים הנוכחיים יועלה בשנה הבאה ב-33%, הרי שהוועדה לא מצאה פסול בהפחתת מכסת מהיקף שיחות הטלפון חינם שיינתנו לאלה שישרתו מהכנסת, החל מתום הקדנציה הנוכחית, ל-12 אלף בשנה.

בנוסף, בכוונתה לבטל את הנסיעה חינם בתחבורה הציבורית ואת קבלתם, חינם, של פרסומי הממשלה.

הגימלאים, בראשות הח"כ לשעבר גדעון בן ישראל, לא יצאו מרוצים מהישיבה, למרות שתביעותיהם שלא לפגוע בהם, נענו כולן. מדוע?

ועדת הכנסת נענתה לפנייתו של הממונה על השכר באוצר, יוסי קוציק, כי יופיע שוב בפני רוזנצבי ויעלה את טיעוניו נגד הכללת החזר הוצאות הרכב בשכר הח"כים. קוציק טוען שהמלצתו של רוזנצבי, תגדיל את השכר הקובע לפנסית הח"כים ב-1,700 שקל.

כל טענותיהם של חברי ועדת הכנסת, כי תביעת קוציק תפגע בח"כים עצמם, לא הרגיעו את הגימלאים שציפו, כי הכללת הוצאות הרכב בשכר לפנסיה תגדיל את גמלתם.

אתיקה וטקטיקה

בעיצומם של הפרסומים על החקירות בהסתדרות, נאם במליאה שר התחבורה, ישראל קיסר, בנושא תאונות הדרכים.

קיסר ביקש להעיר לגזבר ההסתדרות, ח"כ חיים אורון (מרצ), ששוחח עם אחד הח"כים ופנה אל אורון בתואר יו"ר ועדת האתיקה. שכן אורון נושא בתפקיד יו"ר ועדת האתיקה של הכנסת.

ח"כ דן תיכון (ליכוד) תמה מדוע בחר קיסר לפנות אל אורון בתואר יו"ר ועדת האתיקה ולא ח"כ אורון או גזבר ההסתדרות? תיכון שאל את קיסר: "אתה עוד מדבר עם אורון?" וקיסר השיב, "צרות עשו מספיק. שלפחות ישמע" – סתם ולא פירש.

סוגיית גמול הפיצול

בעקבות פנייתה החוזרת של מנהלת רשות החברות הממשלתיות באוצר, תמי בן דוד, יקוצץ הגמול לחברי דירקטוריון בזק מטעם הציבור, בגין שתי ישיבות שקיים הדירקטוריון באותו היום.

כפי שפורסם ב"הארץ", טענה בן דוד בפני יו"ר החברה, מרדכי מלצר, כי ישיבת דירקטוריון שנקבעה בחודש שעבר פוצלה לשתיים, שהתקיימו כאמור ביום אחד. בן דוד טענה, כי הדבר נעשה כדי להעניק לדירקטורים תשלום בגין שתי ישיבות.

היא תבעה כי יינתן להם גמול בגין ישיבה אחת בלבד. אגב, התשלום הניתן לדירקטורים מטעם הציבור הוא 900 שקל לישיבה. מלצר דחה בתחילה את תביעתה של בן דוד, ואולם בשבוע שעבר הודיע לה כי שינה דעתו. לפיכך, יתוגמלו הדירקטורים בגין ישיבה אחת בלבד.

בתי הדין יוכלו להחזיר לעבודה עובד שפוטר לאחר שחשף שחיתות

הכנסת קיבלה שלשום, בקריאה טרומית, את הצעת החוק של יו"ר ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, יוסי כץ (עבודה), ויו"ר ועדת הכנסת, חגי מירום (עבודה). ההצעה מסמיכה את בית הדין לעבודה להחזיר לעבודה אדם שפוטר בנסיבות אלה: גילה שחיתות במקום עבודתו, גילה פגם בניהול התקין של העבודה או ביעילותה; פגיעה בטוהר המידות מצד המעביד או הממונה הישיר עליו.

בעד הצעת החוק הצביעו 17 ח"כים, כולל שר המשפטים, דוד ליבאי. ח"כ אחד נמנע (דן תיכון, ליכוד).

היוזמה להצעת החוק היא של עוגן – העמותה להגנה על עובדים שחשפו שחיתות במקומות עבודתם, היא נכתבה על ידי שופט העליון בדימוס, חיים כהן, ועו"ד, נורית מגור, מעוגן.

הצעת החוק קובעת שבית הדין מוסמך להעניק את הסעדים הבאים לעובד שפוטר בנסיבות שצוינו: לצוות על החזרת מצבו של העובד לקדמותו; לפסוק פיצויים לעובד שהתריע על שחיתות, אף אם לא הוכיח שנגרם למפעל נזק כספי בגללה; "לחייב עובדים שגרמו בזדון להרעה בתנאי עובד, בשל העובדה שהתריע על שחיתות, לשלם לו פיצויים.

הסעד לעובד שפוטר יינתן רק אם ההתרעה ניתנה על ידו בתום לב ובמטרה יזודה להביא את הפגמים או הפגיעות עליהן התריע, על תיקונם.

בדברי ההסבר להצעת החוק נאמר שקיים צורך חיוני להגן על עובדים שבמהלך עבודתם נתקלו וחשפו מעשים בלתי תקינים או פליליים. עובדים אלה, מוצאים עצמם לא אחת חשופים להתנכלות ורדיפה מצד המעבידים, הממונים וגם חברים לעבודה, כשלעתים הם אף נידונים לפיטורים.

"מקום העבודה הוא הגנתם העיקרי, ובין השאר תסייע החקיקה המוצעת לפסול לביעור שחיתות ובזבוז ולאפשר זרימת מידע חופשית, בלא חשש במקום העבודה", אומרים כץ ומירום. לדבריהם, לעובד שחושף שחיתות, אין כיום תרופה בערכאות המשפטיות. הוא יכול לפנות לנציב תלונות הציבור, אך הליך זה אינו שימושי במובנו הרגיל.

רו"ח תובע מההסתדרות 30 אלף ש' שנוכו ממנו כמס

דוד א. דיין, רו"ח במקצועו, שהועסק במשך 8 שנים בתפקיד בכיר במשרד מבקר ההסתדרות, תובע כספים מההסתדרות ומקרן הגמלאות של עובדי ההסתדרות (קג"מ), שלטענתו נוכו ממנו למס הכנסה שלא כדין. לפי חישוביו מגיעים לו כ-30 אלף שקל.

בכתב התביעה שהגיש לרשות השיפוט של ההסתדרות, אומר דיין שב-1 בדצמבר 94' קיבל הודעה מהוועד הפועל של ההסתדרות על הפסקת עבודתו במשרד המבקר. דיין, שאינו מיוצג ע"י עו"ד, טוען שבתקופת עבודתו הפרישה ההסתדרות עבורו כספים לקג"מ, שכונו "דמי גמולים", בשיעור 12% מהשכר.

מכתב התביעה עולה שכעת טוענת ההסתדרות שההפרשות בשיעור 12% נעשו לא כבגין "דמי גמולים", שכידוע פטורים ממס הכנסה, אלא על חשבון פיצויים. "ואולם מן המפורסמות הוא ששיעור מירבי לפיצויי פיטורים, יכול להגיע ל-8.3%, כפי שקובעות התקנות לניהול קפ"ג.

דיין טוען שרק 6% מתוך 12% שהופרשו עבורו, הם כספי פיצויים, שבתוקף זה יש לנכות מהם מס הכנסה. יתרת הסכום, הוא אומר, הם דמי גמולים הפטורים ממס. למרות זאת, מתייחסת ההסתדרות לכל הסכום שנוכה ממנו כאל הפרשות לפיצויים, והזיבתה במס ואף נוכה מהן מס של 50%.

טרם הוגש כתב הגנה.

על בלשים ויועצים ארגוניים

יועצים ארגוניים דומים בעיסוקם לבלשים. אלה ואלה פועלים על פי הזמנה. בלשים מוזמנים, בין היתר, כדי לפתור קשיים ותהיות, למשל, בחיי הנישואין. ואילו יועצים ארגוניים מוזמנים כדי לפתור, למשל, סכסוכים בין עובדים, או כדי לרסן עובד מסוים המעודד את הנעת עמיתיו לעבודה.

מאמרה של אירית לוי, יועצת ארגונית, שכותרתו "על בלשים, על השימוש בתאים האפורים' ועל פעולתו של היועץ הארגוני", מופיע בגיליון הראשון של כתב העת "אנליזה ארגונית", בעריכתה של נילי סוקניק ובהוצאת צפנת.

לוי מציינת כי "המניעים לפשעים ולהתנהגויות אחרות, שבהם עוסקים הבלשים, ממש כמו היועצים הארגוניים, קשורים לאהבה, להשפלה, לתשוקה, לשנאה ולעוד מגוון רגשות עזים". לדבריה, תפקידם של הבלש ושל היועץ הארגוני אינו יכול להיות ממוצה, בכך שהם עונים על השאלה, "מי עשה את זה" או "מה הבעיה הארגונית?" אין די באבחון הארגוני כפעולה בלעדית של היועץ הארגוני. לקוחות המזמינים ייעוץ ארגוני, מבקשים יותר מזה. הם שואלים "מה לעשות". ממש כמו שבספרות הבלשית, לא נוכל לתאר מצב, שבו התשובה היחידה של הבלש תהיה, שמו של מבצע הפשע.

מציאות פנימית וחיצונית

היועץ הארגוני, עפ"י לוי, פועל בשתי רמות: המציאות הפנימית, שבה מתקיימות התשוקות הלא מודעות של העובדים בארגון. מציאות זו מכילה תשוקות, כמו לא לעבוד או להזיק את המנהל. לעומתה קיימת המציאות החיצונית, שבה העובדים מחפשים ובמקה משבעת לחוסר המוטיווציה שלהם לעבוד, או סיבה הגיונית למתח הקיים בין המנהל לכפופים לו.

היועצים הארגוניים, כמו הבלשים, פועלים לעתים קרובות עם אדם נוסף, בזוגות או עם עוזרים. זאת, למרות שעוזריהם נחשבים בדרך כלל לפחות מוכשרים, ולעתים מתעוררת תהיה על מקומם. אחד ההסברים לכך הוא הקושי של אדם אחד (בלש/יועץ ארגוני) להתמודד עם הרגשות של הקבוצה עימה הוא עובד.

ביה"ד לעבודה ידון בבקשה להכריז סכסוך עבודה במט"ב

בית הדין האזורי לעבודה בתל אביב ידון ביום שלישי הבא בבקשת עובדי מט"ב להכריז על סכסוך עבודה קיבוצי. עמותת מט"ב נותנת שירותי סיעוד ורווחה, בעיקר בתחום הסיעוד, לפי חוק הסיעוד.

בבקשת העובדים, שהוגשה לפני חודשיים, באמצעות עו"ד רענן קריב, נטען שהם זכאים להעלאת ההצמדה של שכרם לשכר האחיות המעשיות (95%) במקום 92% כיום. הם מסתמכים על החלטת ועדת המעקב המשותפת להסתדרות ולמעסיקים, שניתנה ב-5 באפריל 94'. הסכסוך נוגע לכשליש מעובדי מט"ב, המועסקים בהסכם קיבוצי.

בכתב תשובה שהגישה מט"ב, באמצעות עו"ד אליענה רובינבליר, נטען שהחלטת ועדת המעקב להגדיל את שיעור ההצמדה אינה חוקית, ובכל מקום חורגת מסמכותה. "החלטת ועדת המעקב לא תואמה עם הנהלת מט"ב. משרד הממונה על השכר באוצר לא הודיענו על ישיבת הוועדה ולא התבקשנו למסור את עמדתנו", נאמר בכתב התשובה. עוד אומרת הנהלת מט"ב שלא התקבלו האישורים לתקצוב עליית השכר לעובדי העמותה, באמצעות החזרי מחיר השעה הסיעודית למט"ב, ע"י המוסד לביטוח לאומי.

לדברי עו"ד רובינבליר, עלות הגדלת ההצמדה של שכר עובדי מט"ב לשכר האחיות המעשיות היא 1.6 מליון שקל. ואולם בתוספת ההצמדה ופיצויי הלנת שכר ממאי 94' העלות היא כ-15 מליון שקל.

מט"ב הגישה הודעת צד שלישי נגד המדינה, בטענה שזו צריכה לשפותה בגין ההפסד הכספי שייגרם לה, אם תחויב ע"י בית הדין לעבודה לשלם את הכספים לעובדים. "משרד האוצר אחראי לסבך התקציבי שנוצר", נאמר בהודעה. עוד אומרת מט"ב, כי "לא ייתכן שנציג אחד של משרד האוצר – הממונה על השכר – ימליץ להגדיל את הצמדת השכר של עובדי העמותה לשכר האחיות, בעוד שמשרד האוצר יסרב לתקצב עלות זו".

הודעת התפטרות והודעה מוקדמת

עובדת ביקוון העסקה באפשרה הישראלית במשך שנה וחצי. בשלב מסוים אושפזה בבית חולים לשם ניתוח. בסמוך למועד זה, הודיעה העובדת כי היא מתפטרת מעבודתה עקב מעבר למגורים בנצרת עילית. במשך חודש לאחר מכן שהתה העובדת בביתה בחופשת מחלה.

בתביעה שהוגשה על ידי התובעת, נדונה זכאותה לחופשת מחלה עבור החודש הנוסף, שבו היתה בחופשת המחלה. העובדת טענה שבתקופה זו המשיכו להתקיים יחסי עובד־מעביד בינה לבין המעביד. המעביד טען כי יחסים אלה הסתיימו ביום שבו מסרה את הודעת ההתפטרות, וכי אין היא זכאית לדמי מחלה בגין התקופה שלאחר מכן.

בית הדין האזורי לעבודה קיבל את עמדת המעבידה, אך בערעור התהפכו היוצרות. בית הדין הארצי הדגיש, כי מאחר שדמי מחלה משתלמים עבור תקופה שבה שרדו יחסי עובד־מעביד, יש לבחון מתי נותקו יחסים אלה, והאם יש לראות בהודעתה של העובדת – התפטרות לאלתר, או כהודעה על התפטרות בסיומה של ההודעה המוקדמת. שכן התפטרות, כמו פיטורים, מביאים לסיומם את יחסי העובד־מעביד, אף אם לא ניתנה הודעה מוקדמת בגינה, כשהתגמול הוא פיצוי בגין הפרת חוזה. למרות שכל שעלה מהודעתה של העובדת הוא כוונתה החד־משמעית לנתק את יחסי העבודה, פירש בית הדין הארצי דברים אלה כהודעה על התפטרות שאינה נכנסת לתוקפה עם נתינתה.

מסקנתו זו סמך בית הדין על כמה טעמים, ובהם העובדה שההודעה לא ניתנה ב"עידנא דריתחא", וקיומה של חוקה, לפיה צדדים לחוזה עבודה, פועלים עפ"י הסכמים הנוהגים מחייבים ובכלל זה העובדה ההסכמית או הנוהגת למתן הודעה מוקדמת, באופן שכל הטוען אחרת – עליו הנטל.

(דב"ע נה/3־244 למערערת בעצמה, למשיבה: עו"א א. ברק).

הכותב הוא עו"ד

הכינוס המקצועי המוביל לפיתוח משאבי האנוש

בנושא

מעיצוב המדיניות לביצועה

הכנס ימשך יומיים ויכלול:
● 4 מושבים במליאה
● 19 קבוצות דיון
● מעל ל-50 דוברים, מרצים ומתדיינים

יום ג', 31.10.95; מלון שרתון, ת"א

■ **מושב מליאה** המוקדש לזכרם של פרופ' ג. יפאי-סאב ופרופ' א. רוזנשטיין, הטכניון
דברי ברכה: **מר חיים קמיניץ**, מנכ"ל המי"ל ● **ד"ר עוזר כרמי**, מנהל המכון לקידום יחסי עבודה, המכון לפריון העבודה והייצור
● **ד"ר גד הראל**, הפקולטה להנדסת תעשיה וניהול, הטכניון ● **מר נתן שרון**, יו"ר איגוד מנהלי משאבי אנוש שליד המי"ל - מנחה המושב

אורחת כבוד: **שרת העבודה והרווחה, הגב' אורה נמיר**

■ **התפתחויות ומגמות ביחסי עבודה וניהול משאבי אנוש באיחוד האירופאי**
מרצה אורח: **פרופ' רודה בלאנפאן**, אוניברסיטת לובין, בלגיה

קבוצות דיון במקביל:

■ **"ראיון מתאר התנהגות" – טכניקת ראיון חדשה** עם מפתח השיטה
מרצה אורח: Prof. Tom Janz, דירקטור בחברת Behavioral Description Systems, Personnel Decisions Inc.
מנחה: **ד"ר גדי הראל**, הפקולטה להנדסת תעשיה וניהול, הטכניון
דיווח ממצאי המחקר "ראיון מתאר התנהגות" גב' ענת אורדיסי, הפקולטה להנדסת תעשיה וניהול, הטכניון

■ **אמנת האתיקה – מנהלי משאבי אנוש מדברים**
מנחה: **מר מיכאל אל-דור**, מנהל משאבי אנוש, נילית ● בהשתתפות: **מר אבישי לנדאו**, סמנכ"ל משאבי אנוש, תדיראן מוצרי צריכה ● **מר אריה רשף**, מנהל כח-אדם יחידתי, רפא"ל

■ **ניהול משא ומתן – הסתדרות חדשה**
מנחה: **מר דני בר-סלע**, מנהל משאבי אנוש, אלקו ● בהשתתפות: **מר משה אורן**, מנהל משאבי אנוש, סונול ● **מר איתן קירשנר**, מנהל משאבי אנוש, קניאל ● **יונתן פסי**, עו"ד

■ **חשיבה אסטרטגית בניהול תהליך ההדרכה**
מנחה: **מר ד"ר גדי רביד**, סמנכ"ל משאבי אנוש, רב בריח ● בהשתתפות: **מר מאיר נבון**, מנהל מרכז ההדרכה, בל"ל
● **מר אבינועם קלודני**, מנהל מחלקת ההדרכה, אינטל

■ **קביעת מדיניות לטיפול בהטרדה מינית**
מנחה: **מר איציק כהן** ● בהשתתפות: **מר ששון מרזן**, סמנכ"ל משאבי אנוש נכסים ובטחון, בנק דיסקונט

■ **המדיה בסכסוכי עבודה**
מנחה: **פרופ' שמואל לימן – וולציג**, ראש היחידה ללימודי עתונאות ותקשורת, אוניברסיטת בר-אילן

■ **למידה מרחוק**
מנחה: **גב' דורית כהן**, מנהלת היחידה ללימודי המשך ולימודי חוץ, הטכניון ● בהשתתפות: **מר אהוד אור**, מנכ"ל האוניברסיטה הפתוחה

■ **Head Hunting – שיטת גיוס על יתרונותיה וחסרונותיה**
מנחה: **מר אריה סיון**, מנהל משאבי אנוש, אגן כימיקלים ● בהשתתפות: **מר איתן מאיר**, ציד ראשים ● **מר תומי בראון**, מנכ"ל פרחפיל

■ **קביעת מדיניות תגמולים בארגון**
מנחה: **מר נתן שרון**, יו"ר איגוד מנהלי משאבי אנוש שליד המי"ל ● בהשתתפות: **ד"ר גדי הראל**, הפקולטה להנדסת תעשיה וניהול, הטכניון ● **גב' מירב אשל**, הפקולטה להנדסת תעשיה וניהול, הטכניון ● **מר אברהם פינקלשטיין**, סמנכ"ל משאבי אנוש ומינהל, אוסם

■ **קביעת מדיניות רווחה בארגון**
מנחה: **מר יעקב גל**, סמנכ"ל משאבי אנוש, קמ"ג (רשימת משתתפים תפורסם)

■ **קביעת מדיניות בטיחות** (רשימת משתתפים תפורסם)

■ **מולטימידע – מפגש מועדון מנהלי הדרכה**
מנחה: מר משה בן פורת, מנהל מהו"ת ויו"ר מועדון מנהלי הדרכה
● בהשתתפות: **מר אבי קדם**, מנהל מו"פ, מהו"ת ● **מר אמיר דנגברג**, מנהל שיווק (ישראל) "אניגמה" ● **מר מאיר מורג**, מנכ"ל שיווק, אמולטק ● **מר סיהור כהן**, מנכ"ל "על דף"

■ **מושב מליאה:**
ההשלכות הכלכליות והחברתיות של חוק הבריאות והסדר הפנסיה
מנחה: **מר חיים קמיניץ**, מנכ"ל המי"ל ● בהשתתפות: **פרופ' יהודה כהנא**, דיקן המכללה לביטוח ● **מר אביגדור קפלן**, מנכ"ל קופת חולים

יום ד', 1.11.95, מלון שרתון, ת"א

■ **מושב מליאה: השפעת המגמות החדשות של חובת תום הלב וחובת הגילוי על עבודתו של מנהל משאבי אנוש**
פרופ' מרדכי (מוטי) מירוני, עו"ד, הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת ת"א, משרד עו"ד הולין-מירוני

■ **"סמינר בריסל" – תמורות ביחסי עבודה, משפט עבודה וכלכלת עבודה באיחוד האירופאי**
מנחה: ד"ר עוזר כרמי, מנהל המכון לקידום יחסי עבודה, המכון לפריון העבודה והייצור
● בהשתתפות: **השופט מנחם גולדברג**, נשיא בית הדין הארצי לעבודה ● **פרופ' רודה בלנפאן**, אוניברסיטת לובין, בלגיה
● **פרופ' אברהם (רמי) פרידמן**, ראש מכון ירושלים ● **עו"ד נחמן אורי**, יו"ר המוסד לבוררות מוסכמת בשרותים הציבוריים

קבוצות דיון במקביל:

■ **מדיניות של גמישות**
Outsourcing – פרויקט הטלפניות בבזק – מר אבי אסיאס, סגן סמנכ"ל משאבי אנוש, בזק ● **מר דורון סבג**, מנכ"ל O.R.S.
מדיניות של חילופי תפקידים באינטל – מר אלי רמון, מנהל משאבי אנוש, אינטל ישראל

■ **קביעת מדיניות לטיפול ב"מתריעים בשער"** (רשימת משתתפים תפורסם)

■ **קביעת מדיניות אבטחת מידע – מנהלי משאבי אנוש כמנהלי אבטחת מידע**
מנחה: מר ניסים בר-אל, מנכ"ל קומסק ● בהשתתפות: **מר ראובן אביסף**, מנהל משאבי אנוש, בנק כללי

■ **הארגון הלומד – הגישה והכלים** – חלק א'
מנחה: ד"ר יורם מיתקי, ראש החוג למינהל עסקים, מדרשת רופין
למידה ארגונית: ד"ר יורם מיתקי Human Dynamics ● גב' איסה שחר, Human Dynamics, ישראל

■ **מדברים "איכות"**
ד"ר איתן נוה, מרכז האיכות, האוניברסיטה העברית והמרכז לאיכות ומצוינות במשרד רה"מ ● **ד"ר יצחק תמוז**, לשעבר יועץ צה"ל לאיכות

■ **החיים לאחר הפיטורין** (רשימת משתתפים תפורסם)

■ **הארגון הלומד – הגישה והכלים** – חלק ב'
מנחה: ד"ר יורם מיתקי, ראש החוג למינהל עסקים, מדרשת רופין
חשיבה מערכתית – לב ליבו של הארגון הלומד – מר יורם גורדון, מנכ"ל חתם ● **חשיבה מערכתית** – גב' אניק איצקסון, גישות

■ **מושב מליאה: השפעת חוקי היסוד החדשים על מערכת יחסי העבודה בישראל**
מנחה: פרופ' מרדכי (מוטי) מירוני, עו"ד, הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת ת"א, משרד עו"ד הולין-מירוני
"חוק כבוד האדם" – **השופטת אלישבע ברק**, ביה"ד הארצי לעבודה ● **"חופש העיסוק כזכות יסוד"** – **השופטת דליה דורנר**, בית המשפט העליון

* רשימת המרצים חלקית.

פרטים והרשמה: טל. 03-6957202, פקס. 03-6953104

המרכז הישראלי לניהול | איגוד מנהלי משאבי אנוש בישראל | האגודה הישראלית לחקר יחסי עבודה | המכון לקידום יחסי עבודה – המכון לפריון העבודה והייצור | הטכניון - מכון טכנולוגי לישראל – היחידה ללימודי המשך ולימודי חוץ

כספת / חיים ביאור

ומה עם ימי החג?

עפ"י חוק שעות עבודה ומנוחה ופקודת סדרי השלטון והמשפט, מעסיקים מחוייבים לאפשר לעובדיהם להיעדר בגין ימי חג. עובדים יהודים זכאים ל-9 ימי חג בשנה, (למעשה ליותר, אם ניקח בחשבון את ימי הבחירה) עובדים נוצרים זכאים ל-9 ימים, ואילו מוסלמים ודרוזים ל-5 ימים בשנה.

במספר מקומות עבודה קיימות הוראות לפיהן עובדים מוסלמים רשאים לסיים את יום העבודה שעתיים מוקדם יותר במהלך חודש הרמדאן. כמו כן עובדים לא יהודים רשאים לבחור בין היעדרות מהעבודה במועדי ישראל, לבין היעדרות בחגי עדתם.

המעסיקים חייבים, עפ"י הסכמים קיבוציים או צווי הרחבה שהוצאו להם, לשלם לעובדים בגין היעדרותם בימי חג, כאילו עבדו כרגיל בימים אלה. נשמע מובן מאליו, אך המציאות סבוכה יותר.

מי שמועסק במעמד של עובד במשכורת חודשית, אינו צריך להיות מודאג: הוא יקבל את שכרו גם בגין ימי חג. העולם מצטבר של עובד במעמד יומי, שונה. מבדיקת היועץ המשפטי של עמותת קו לעובד, עו"ד אהוד שילוני, עולה שעשרות אלפי עובדים המועסקים על בסיס יומי, אינם מקבלים שכר עבור ימי חג החלים במהלך תקופת העסקתם וזאת בניגוד לחוק.

את הקבוצות הנפגעות מאי תשלום שכר בגין ימי חג הם עולים חדשים, שרבים מהם מועסקים במשך חודשים רבים על בסיס יומי, עד למועד שבו הם עוברים למעמד של עובדים חודשיים. קבוצה שניה הם עובדים הנקלטים במפעלים באמצעות חברות קבלניות לכוח אדם. קבוצה שלישית, והיא כנראה הגדולה ביותר, הם עובדים פלשתינאים המועסקים בישראל בחקלאות, בבנייה, בתעשייה, עבודות ניקיון ובשירותים.

עפ"י החוק, המעסיקים חייבים למסור לשירות התעסוקה את הפרטים הנוגעים להעסקתם של הפלשתינאים, לרבות את מספר הימים בחודש שבו עבדו אצלם. בהסתמך על דיווחים אלה מכין שירות התעסוקה את תלושי המשכורת לעובדים אלה. מעסיקים רבים, אומר עו"ד שילוני, מתייחסים לימי החג שחלו בעת העסקתם של עובדים פלשתינאים כאל ימים שבהם העובדים הללו לא הועסקו אצלם. כיום לא קיים גוף ממוסד המסוגל לאכוף על המעסיקים את תשלום החובה לעובדים גם עבור ימי החג.

עדיף להחליף כסף בצד המצרי

למי שנוסע לחופשה בסיני ועובר דרך מסוף טאבה, כדאי להתאפק עוד כמה דקות ולהמיר את כספו בצד המצרי של הגבול, שם יקבל בבנק שער טוב בהרבה מהשער שמציע סניף הבנק הבינלאומי הממוקם במסוף.

שוויה של הלירה המצרית הוא 0.95 שקלים ובכל זאת, כדי לקבל 100 לירות מצריות, נאלצנו לשלם בתחילת השבוע 108.5 שקלים, כולל עמלה של 7.5 שקלים, כלומר שער של יותר מ-1.00 ש'.

בבנק בנואיבה במצרים, שעתיים מאוחר יותר, עמד שער הדולר על 3.39 לירות מצריות. כלומר על מאה דולר השווים ל-305 שקל, נתן הבנק 339 לירות מצריות. בבנק הבינלאומי אפשר היה לקבל עבור 305 שקל 307 לירות מצריות, כלומר 9.6% פחות מהבנק המצרי.

דרך אגב, גם אם תיכנסו למצרים עם דולרים, או אפילו עם שקלים תתקבלו בברכה. נהגי המוניות, בעלי המסעדות ובתי המלון שמחים לקבל כל תשלום גם בשקלים או בדולרים.

זיו מאור

הצטייד בכרטיס אשראי בינלאומי

ישראלי שהגיע לגרמניה ביקש לשכור רכב לשבוע ימים לטיול. בשדה התעופה של דיסלדורף הוא פנה לכמה סוכנויות השכרה בינלאומיות, בהן אוויס, הרץ ובאדג'ט. אך אף אחת לא הסכימה להשכיר לו רכב, מאחר שברשותו לא היה כרטיס אשראי בינלאומי. הסוכנויות לא הסכימו להשכיר רכב בכסף מזומן, גם לא בהמחאות נוסעים ואף לא תמורת ערבות גדולה במזומנים. רק כרטיס אשראי בינלאומי בא בחשבון מבחינתן.

באחת מהסוכנויות נאמר לאיש שיפנה לחברות השכרה קטנות יותר, אולי הן יאותו להשכיר לו רכב תמורת מזומנים, אך גם שם לא היו מוכנים לכך. הפקידה הצעירה הסבירה לו שכרטיס האשראי הבינלאומי משמש עבור הסוכנות כערבות לאמינותו הפיננסית של השוכר, כדי שלא ייקח את הרכב ויעלם.

אי אמון במזומנים מצד הסוכנויות להשכרת רכב התגלתה, לדברי הפקידה, לנוכח מקרים רבים, מאז נפילת הקומוניזם, שבהם נעלמו מכוניות שהושכרו במערב אירופה, בחלקה המזרחי של היבשת.

בלית ברירה, טייל האיש ברחבי גרמניה והולנד ברכבות ובאוטובוסים, שהנסיעה בהם במדינות אלה יקרה מהשכרת רכב. בחשבון סופי הפער במחירים די גדול, מאחר שהנוסעים בתחבורה ציבורית, מוצאים בדרך כלל מלונות במרכזו העיר, שהם יקרים יותר לעומת מלונות מחוץ לעיר ובכפרים, הנגישים יותר למי ששוכר רכב.

ישראלים רבים היוצאים לטיול במערב אירופה ובארה"ב אינם מודעים לכך שניתן לשכור רכב במדינות אלה רק באמצעות כרטיס אשראי בינלאומי. אל תסמכו על הפקיד בבנק בארץ, המנפיק את כרטיסי האשראי הבינלאומיים של חברת ישראכרט. גם הוא אינו יודע על כך. גם בסוכנויות הנסיעות, כך עולה מבדיקתנו, לא טורחים ליידע על עניין חשוב זה. אולי מהנימוק שמי שלא שוכר את הרכב דרכם כבר לא מעניין אותם.

להלן כמה עצות בנושא רכישת כרטיסי אשראי בינלאומיים: באחת מחברות כרטיסי האשראי הגדולות ניתן לרכוש כרטיס אשראי בינלאומי לחודש במחיר 47 שקל, או לארבעה חודשים במחיר 80 שקל, או לשנתיים במחיר 180 שקל לשנה. כן ניתן לרכוש כרטיס אשראי משולב המכובד גם בארץ ב-150 שקל לשנה. יש גם כרטיס זהב למי שמוגדר לקוח דינמי, במחיר 185 שקל לשנה. יצוין, שהמחירים משתנים בהתאם לחברות האשראי ולסיווג הלקוח.

בכרטיס אשראי בינלאומי ניתן גם לחסוך בעמלות. לדוגמה, אם הנך מבקש לקנות לחו"ל מט"ח במזומן לשם קניות, תשלם עבורו לפי שער מזומן, שהוא הגבוה ביותר, בנוסף לעמלת קנייה; אם תערוך את הקניות (בחו"ל) בכרטיס אשראי, לא תשלם עמלות וגם תחויב לפי שער המטבע, שהוא נמוך בהרבה. כרטיס אשראי בינלאומי מהווה גם ביטוח למקרה שצצה לפתע הוצאה בלתי צפויה. יש גם ביטוח הטבות נוספות.

עמירם כהן

סוכני הביטוח: לקצר את תקופת ההמתנה לתשלום בגין גניבת רכב

מאת סמי פרץ

לשכת סוכני הביטוח יוזמת הצעה לקיצור תקופת ההמתנה לתשלום הפיצוי בגין גניבת רכב מ-45 יום ל-30 יום. השינוי כרוך בתיקון הפוליסה התקנית לביטוח הרכב על ידי המפקח על הביטוח. נשיא לשכת סוכני הביטוח, שאול פסטרנק, מסר כי הפוליסה התקנית לביטוח רכב לא עודכנה בעשור האחרון ולכן היא טעונה תיקונים בהתאם לתנאים המשתנים בענף.

תנאי הפוליסה התקנית קובעים כיום שהתשלום למבוטח בגין גניבה יתבצע 45 יום לאחר הגניבה. בפועל, מקבלים המבוטחים את הפיצוי רק 52 יום לאחר הגניבה. לדברי פסטרנק, ההשהיה הנוספת בתשלום הפיצוי נובעת מכך שהתשלום כרוך בהוצאת אישור מיוחד ממשטרת ישראל הגורם לעיכוב של 7 ימים נוספים בתשלום.

"הניסיון המצטבר מלמד שהסיכוי למציאת כלי הרכב לאחר 21 יום ממועד הגניבה קטן ביותר ולכן אין צורך לדחות את מועד התשלום. לדעתנו, אפשר לקצר את תקופת התשלום ל-21–30 יום מבלי שייגרם נזק כספי לחברות הביטוח", אמר פסטרנק.

תיקון אחר הכלול בהצעה הוא להסדיר תשלום פיצוי בגין אביזרי רכב במקרה של גניבת הרכב. כיום תנאי הפוליסה אינם מגדירים את מחויבות חברת הביטוח לשלם למבוטח פיצוי בגין אביזרי רכב שנגנבו יחד עם הרכב. לדעת פסטרנק, מחירן הגבוהים של האופציות לרכב מחייבים מתן אפשרות לקבלת פיצוי גם בגין האופציות.

ההצעה של לשכת סוכני הביטוח כוללת בנוסף אפשרות לרכישת כיסויי ביטוח גדולים יותר על חלקים מסויימים מהפוליסה ואפשרות לוותר על כיסויים שאינם הכרחיים למבוטח. את האופציות המוצעות היא לאפשר למבוטח לרכוש כיסוי, שיחייב את חברת הביטוח להתקין חלפים חדשים ברכב שנפגע בתאונה תמורת תוספת לפרמיה. באותה מידה, דורשים הסוכנים לאפשר למבוטחים לוותר על כיסויים שהם מחויבים כיום לרכוש על פי הפוליסה.

"מטרת ההצעה שלנו היא להקטין את הסטנדרטיזציה של הפוליסה ולספק למבוטח יותר אפשרויות בחירה. הסטנדרטיזציה פוגעת במבוטח", אמר נשיא הלשכה.

יחיאל לקט: אין זה מייעודה של הסוכנות לספסר בקרקעות

עמירם כהן

יו"ר מחלקת העלייה של הסוכנות, יחיאל לקט, התבטא אתמול בחריפות נגד סירובה של הנהלת הסוכנות לחתום על הסדר החובות להתיישבות הצעירה.

לדברי לקט, נבע הסירוב מניסיון לנצל את מצוקת המתיישבים כדי לספסר בקרקעות היישובים. לדבריו, "כוונתה של הסוכנות לדרוש דמי השבחה עבור השקעותיה בקרקע תמורת הסכמתה להסדר החובות, היא ניצול מעמדה כגוף ציבורי. אין זה מייעודה של סוכנות להפוך לספסר קרקעות ולהחזיק את המתיישבים כבני ערובה. אם הסוכנות תממש את כוונתה להיות ספסר קרקעות, היא צפויה להתקוממות ציבורית והיא אף לא תזכה בכסף. אם יש לסוכנות תביעות מהממשלה עבור השקעותיה בקרקע או בשל שינוי ייעוד בקרקע, התביעות האלה צריכות להידון במסגרת המו"מ שלה עם הממשלה".

לקט הוסיף כי כי על הסוכנות להעביר לממשלה את המחלקה להתיישבות, מפני שתפקידיה של הסוכנות בנושא ההתיישבות הסתיימו. לגבי החטיבה להתיישבות (הפועלת מעבר לקו הירוק), יש להעבירה לממשלה לאחר גמר ההסכם הקואליציוני. עפ"י ההסכם, החטיבה להתיישבות נמסרה לשליטת הליכוד עד '97. לקט הוסיף כי הוא תומך בדרישת שר החקלאות, יעקב צור, להעביר את המחלקה להתיישבות למשרד החקלאות והכפר.

אתמול הודיעו קיבוצי ההתיישבות הצעירה, כי בכוונתם לערוך ביום א' הפגנת מחאה בעת כינוס חבר הנאמנים של הסוכנות עקב סירובה של הסוכנות להצטרף להסדר החובות להתיישבות הצעירה.

ראשי הסוכנות טוענים שהממשלה הכניסה להסדר זה סעיפים הפוגעים במעמדה בהתיישבות, סעיפים שאין קשר בינם לבין הסדר החובות.

שיחה

עם מיקי פרדמן, נשיא התאחדות המלונות: לקראת ועידת עמאן הנפתחת ביום א'

ליצור התחלות של שיתופי פעולה

אתה אחד מנציגי המגזר העסקי בתחום התיירות בוועידת עמאן. מהן הציפיות שלך מהוועידה?

מטרת הוועידה אינה להיות "קזבלנקה 2", אלא "עמאן 1". ועידת קזבלנקה היתה בעיקרה ועידה מדינית-כלכלית והשיגה בעיקר בפריצת מחסומים פסיכולוגיים.

ועידת עמאן אמורה לעסוק בעיקר בשיחות עסקיות. אני אביא בפני משתתפי הוועידה את עמדת מלונאי ישראל האומרת שהם מוכנים לשקול באהדה שיתופי פעולה בתחום התיירות בין ישראל לארצות ערב.

איזה מקום תתפוס התיירות בוועידת עמאן?

בוועידה אמורה להיחתם אמנת ממת"א – ארגון התיירות האזורי של מדינות המזרח התיכון, צפון אפריקה והמפרץ הפרסי. כמו כן, יוקדש מושב אחד לתיירות. ישתתפו בו נציגים מארגון התיירות העולמי ואנשי עסקים מתוניסיה וירדן. יידונו בו האפשרויות לקידום התיירות באזור. אבל המטרה אינה הדיונים, אלא האפשרויות של אנשי עסקים לקשור קשרים. מטרת הוועידה היא ליצור התחלות של שיתופי פעולה עסקיים ובכך תישפט הצלחתה.

הקונגרס מתקיים מיד עם סיום הוועידה. האם ועידת עמאן תסייע לקונגרס?

זהו בהחלט רקע נכון לקונגרס הבינלאומי של התאחדות המלונות, שמתקיים לראשונה בישראל. המדובר באירוע המרכזי של תעשיית המלונאות בעולם שיביא לכאן כ-500 מלונאים מ-60 מדינות. זו תהיה הזדמנות נדירה עבור ראשי הענף בארץ לקשירת קשרים עסקיים עם מנהלי רשתות בינלאומיות וראשי התאחדויות ממדינות שונות, גם מן המזרח הרחוק והמזרח אירופה.

האם אתה צופה את בנייתן של רשתות מלונות בינלאומיות נוספות לארץ?

בזכות המהלכים המדיניים פרצנו את המצור גם בתחום המלונאות, כשרשתות כמו אינטרקונטיננטל והאקור נכנסו לארץ, ואולי נראה כאן גם את מריוט. אבל מעבר לכך, מדובר בכדאיות כלכלית. הרשתות חייבות להשתכנע שכדאי להן להשקיע כאן במקום בטורקיה.

מאת עידית רוזנבלום

הסוכנות מעכבת תקציבים לקיבוצים

מאת עמירם כהן

הסוכנות היהודית מעכבת תקציבים בהיקף של 2.5 מיליון שקל המיועדים לקליטת ילדים במסגרת עליית הנוער. ילדים אלה שוהים ב-12 קיבוצים. לטענת הקיבוצים, הסוכנות אינה משלמת את התחייבויותיה לקיבוצים שהשקיעו בתשתיות לקליטת הילדים.

בטאון התק"ם, "קיבוץ", כותב כי הסוכנות מעכבת את התקציבים עקב סירובם של הקיבוצים לקיצוץ רטרואקטיווי בכספים המגיעים להם. לדברי, פיני לוריא, רכז עליית הנוער בתק"ם, משמעות הקיצוץ היא הורדת רמת המזון והלימודים של חניכי עליית הנוער בקיבוצים בהשוואה לבני המשק.

לדברי נציגי הקיבוצים, הבטיח גזבר הסוכנות, חגי בן יהודה, כי עד תחילת אוקטובר תחל הסוכנות בהחזרת החוב, אך עד כה לא שולם דבר. נמסר כי 3 התנועות הקיבוציות ואיגוד הבעלויות על הפנימיות החקלאיות והכפרי הנוער שוקלים צעדי מחאה כולל הפסקת הלימודים.

מנכ"ל הסוכנות, משה נתיב, מסר כי הכספים יועברו עד סוף השנה.

ISUZU TROOPER
1995 (4X4)
בהצעה שאי אפשר לסרב לה
בהרצליה פיתוח

החלף את מכוניתך המשומשת (מכל סוג) באיסוזו טרופר (4X4) 1995 המפוארת

במחיר מיוחד של:

מנוע בנזין - 149,555 ש"ח + מע"מ

מנוע דיזל - 139,555 ש"ח + מע"מ

מחיר זה מוגבל ל- 5 מכוניות בנזין אוטומטי ו- 7 מכוניות דיזל 5 הילוכים

במסגרת המבצע יתקבל בטריד אין רכב משומש מכל סוג לפי מחיר מחירון*

לאיסוזו רמת איבזור: נעילת 4X4, מזגן אויר, הגה כח, גלגלי מגנזיום, נעילה מרכזית, חלונות חשמל, בקרת שיוט, משענת יד קדמית+אחורית, מראות חשמל, רדיו-טייפ+4 רמקולים, אנטנה חשמלית.

* מיד ראשונה ללא תאונות וקים סביר.

אספקה מיידית שירות עד בית הלקוח ואחריות שלוש שנים. 3 שנים אחריות

לפרטים רק ב V.I.P. מוטורס

SAAB CADILLAC OPEL BUICK PONTIAC GMC ISUZU CHEVROLET

הקו הישיר 177-022-1555

רח' משכית 22 א.ת. הרצליה פיתוח טל. 09-564556

א'-ה' 8.00-20.00 רצוף, ו' 8.00-14.00

UMI Israel

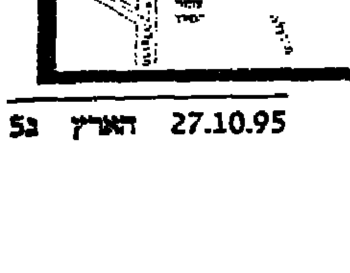

בזק במקום השמיני בעולם מבין חברות התקשורת שערכו שיפורים

מאת אבי בליזובסקי

ירחון התקשורת הבריטי "קומיוניקשן אינטרנשיונל" דירג את בזק במקום השמיני בעולם מבין חברות התקשורת שהשתפרו ביותר בעשור שבין '84 ל-'94. המדד המשוקלל, שעל פיו נמדדו החברות כולל את הפרמטרים הבאים: שיעור הגידול הממוצע ביחס בין הקווים הישירים למספר העובדים (בבזק 5.2% לשנה), השינוי במספר העובדים בתקופה האמורה (עלייה של 1.7% בבזק), הגדלת הפדיון כתוצאה מהתפוקה במספר העובדים (46%); הגדלת הפדיון כתוצאה מהעלייה במספר הקווים (54%), שיעור אספקת הביקושים (בזק קיבלה בסעיף זה 100%) ואחוז הקווים הדיגיטליים (81% לבזק ב-'94).

במקום הראשון עומדת חברת GTE האמריקאית, ואחריה הונג קונג טלקום (שבבעלות כייבל אנד ווירלס, המחזיקה כ-10% ממניות בזק), ניינקס, DGT מטיוואן, אמריטק, פסיפיק טלסיס, ובמקום השביעי – קוריאה טלקום. בשקלול ניתנו 50% לפדיון, 25% לדיגיטציה ו-25% לאספקת הביקושים.

בטבלת דירוג שבה מדורגות חברות העוסקות בטכנולוגיית המידע אין ייצוג לחברות ישראליות. כייבל אנד ווירלס נמצאת בטבלה זו במקום ה-48 בעולם.

לקראת כנס טלקום לנווה דירג איגוד התקשורת העולמי את ישראל במקום ה-21 בעולם בשקלול שבין מספר טלפונים, טלוויזיות ומחשבים ל-100 נפש.

דירקטורים בחב' חשמל: להימנע מחתימת הכוונות עם מיד־אטלנטיק

מאת עמירם כהן

חברים בדירקטוריון חברת החשמל דרשו אתמול מהחברה להימנע מלחתום על מכתב כוונות עם החברה האמריקאית מיד־אטלנטיק. אתמול נמסר כי חברת החשמל תחתום במוצאי שבת על מכתב כוונות לרכישת 150 מגוואט חשמל פרטי מהחברה האמריקאית מיד־אטלנטיק, שתשקיע 300 מיליון דולר במפעל לייצור חשמל במישור רותם.

הדירקטורים טענו כי לא יעלה על הדעת שייחתם מכתב כוונות, בעת שהדירקטוריון לא דן ולא אישר את פרטי ההסכם וכלל לא בטוח שהוא יאושר על ידו. עוד אמרו כי בראי ששר המסחר האמריקאי, רון בראון, יידע שהוא חותם על מסמך חסר משמעות. העובדה שהמו"מ בין החברות עדיין לא הסתיים, עלולה לגרום להדחותו של שר המסחר האמריקאי ושל שר האנרגיה, גונן שגב, האמורים לחתום על מכתב הכוונות, זאת מפני שבסופו של דבר ייתכן שהחוזה לא ייחתם כלל.

נמסר כי חברת הדירקטוריון, עדה רבון, מתחה ביקורת חריפה על שר האנרגיה ועל פנייתו לראשי החברה בעניין זה. לדבריה הפעיל השר "לחץ בלתי הוגן על ראשי החברה".

בתשובה לטענות חברי הדירקטוריון, אמר מנכ"ל חברת החשמל, רפי פלד, כי כאשר חברה ממשלתית מקבלת פנייה משר האנרגיה, המבקש ממנה לחתום על מכתב כוונות יש לחפש את הדרך לאפשר זאת, מה גם שהמו"מ נמצא בשלב מתקדם ביותר.

שגב אמר בתגובה, כי דבריה של רבון אינם ראויים לתגובה. עוד אמר כי העניין אושר בפגישה של עורכי הדין של שתי החברות מפני שההסכם נמצא ממש לפני חתימה. גם לדוחה עם החברה הקנדית בבקעה אבר וילקוקס קיים טקס חתימת הסכם כוונות, אמר.

דוברת חברת החשמל אמרה בתגובה, כי אכן התקיים דיון בנושא אך אין החברה מוסרת פרטים על דיונים מהדירקטוריון.

עבודות קק"ל להכשרת קרקע הופסקו עקב עיצומי העובדים

מאת חיים ביאור

מפעילי הציוד המכני הכבד בחברת מעוקמה"ב, שהיא חברה הבת של קק"ל, נוקטים עיצומים. עקב כך הופסקו אתמול העבודות להכשרת קרקע שמבצעת החברה בצפון הארץ, ובתוך תוכנית העבודה בכרכור הארץ ובדרום.

הסתדרות עובדי המתכת, החשמל והאלקטרוניקה הכריזה על סכסוך עבודה בחברה ואישרה את השיבושים בחברה, שהחלו בראשית השבוע. נציג ההסתדרות זה, זאב ספיר, מסר אתמול שהסכסוך הוכרז לאחר שהנהלת מעוקמה"ב לא קיימה סיכום שהושג בינה לבין נציגות העובדים, לפיו יועלה שכר העובדים ביולי '95 ב-54–169 ויושווה לשכרם של מפעילי ציוד מכני כבד בקק"ל. לדבריו, המו"מ שהתנהל בעניין זה בימים שקדמו לפרוץ השיבושים, לא הביאו לקירוב העמדות של ההנהלה ונציגי העובדים.

ספיר מסר שבנוסף להפסקת העבודה, עובדי מעוקמה"ב מתכוונים לקיים הפגנה ביום ראשון מול משרדי החברה בירושלים, לנוכח אי העלאת שכרם. עם זאת נענו העובדים לפניית ההנהלה להימנע מלהשבית את העבודות המתבצעות בימים אלה בכביש עוקף רמאללה וכוכב יעקב-פסגות.

הנהלת החברה הבהירה לספיר שהיא מכירה במחויבותה להכווות את שכר עובדי מעוקמה"ב לשכר המפעילים בקק"ל. לדבריה, חברים בדירקטוריון החברה העלו השגות על כך שההתחייבות זו ניתנה בלא שהעובדים הסכימו לוותר על חלק מהתנאים הנלווים לשכר.

הוגשה עתירה לבג"ץ לבטל את תוכנית הבינוי "מרינה לי"

מאת משה ריינפלד

תושב הרצליה, משה אלימן, עתר אתמול לבג"ץ לבטל את החלטת הוועדה המחוזית לתכנון ובנייה לאשר את תוכנית בניין ערים הקרויה "מרינה לי", ולאסור על ועדת המשנה של המועצה הארצית לתכנון ובנייה לדון בהחלטה זו.

התוכנית נוגעת לבניית 9 בניינים מדורגים למלון אכדיה, בשטח של 101 דונם, מרוכז ב-376 דירות מגורים ומלון.

העותר טוען, באמצעות עו"ד יוסף לסרי, כי התוכנית סותרת תוכנית מיתאר ארצית הקובעת כי 70% מהשטח נועדו לשמש "שטח ציבורי פתוח".

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

שווקים / אייל גורביץ'

רווחיה של חברת בואינג גדלו ברבעון השלישי ב-22%

הדולר התחזק אמש אל מול המטבעות המרכזיים, על רקע אישפוזו החוזר של נשיא רוסיה בוריס ילצין; נטייה לירידות בבורסות המרכזיות של אירופה ועוד יום ירידות בוול־סטריט

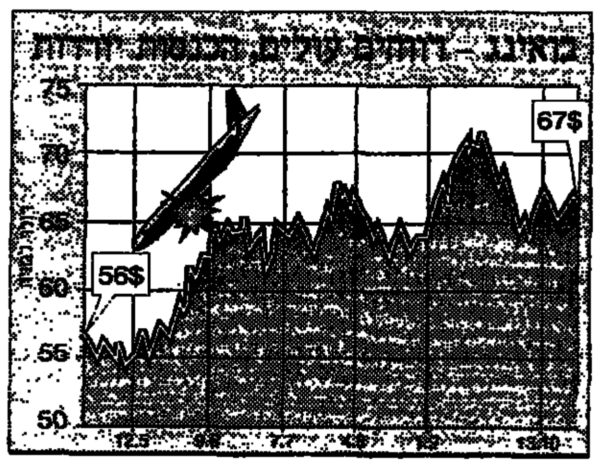

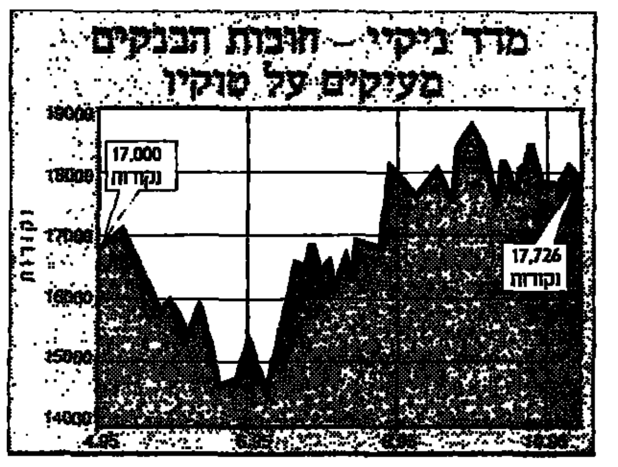

וול סטריט

יום של ירידות חדות, שבמהלכו קרס המדד ביותר מ-80 נקודות עבר אמש על משקיעי וול סטריט. הקריסה שהולה לקראת הצהריים, הוסברה בעובדה כי עד כה היו רווחי החברות גבוהים והתעוררה השאלה האם מגמה זו תימשך גם בשנת 1,996. מעבר לכך עלו חששות האם המחיר אותו תשלם כלכלת ארה"ב על איזון תקציב הממשלה בצורת קיצוץ הוצאות, יהיה האטה בצמיחה.

חברת בואינג, יצרנית המטוסים הגדולה בעולם, דיווחה אמש על עלייה בת 22% ברווח הנקי לרבעון השלישי, מעבר לתחזיות, על רקע קיצוץ בסעיף מוצר ופחת וירידה בתשלומי מס הכנסה.

הרווח הנקי של החברה ברבעון השלישי, עלה ל-225 מיליון דולר או 66 סנט למניה, לעומת 185 מיליון דולר או 54 סנט למניה ברבעון המקביל אשתקד. עם זאת, ההכנסות נפלו ב-14% לרמה של 4.4 מיליון דולר מרמה של 5.1 מיליון דולר.

לדעת אנליסטים התוצאות חיוביות למדי, בהתחשב בעובדה כי ההערכות עמדו על 55 סנט למניה. עם זאת, אותה שביתה שערכו 34,000 מעובדיה של החברה, תבוא לידי ביטוי ברווחיה לרבעון הרביעי, בשל הפיגור שיווצר באספקת המטוסים.

חברת [illegible], דיווחה אמש על הגדלת הרווח הנקי לרבעון השלישי של השנה, על רקע עליית מחירי הכימיקלים והפלסטיק [illegible] קיצוץ מסיבי בהוצאות.

הרווח הנקי עומד על 571 מיליון דולר, או 2.15 דולר למניה, לעומת 287 מיליון דולר או 86 סנט למניה ברבעון המקביל אשתקד.

ההכנסות עלו ב-16% לרמה של 4.88 מיליארד דולר מרמה של 4.22 מיליארד ברבעון המקביל אשתקד. הרווח הנקי של החברה, היכה את הערכות המומחים שעמדו על 1.95 דולר למניה.

חברת זירוקס היתה השלישית במספר שרווחיה אמש, השורה התחתונה אמרה עלייה של 38% ברווח הנקי לרבעון השלישי, על רקע שיפור התוצאות העיסקיות באמריקה הלטינית, וביפנים עלו־יות ביבר.

הרווח הנקי עומד כעת על 256 מיליון דולר או 2.21 דולר למניה, לעומת 185 מיליון דולר או 1.6 דולר למניה ברבעון המקביל אשתקד. רווחים אלה, עגשו את ציפיות המומחים.

עלייה חדה נרשמה בחודש האחרון בהזמנות ממפעלי תעשייה למוצרים בני קיימא, סימן לכך שיתכן כלכלת ארה"ב החולה בתהליך צמיחה מואץ. קצב ההזמנות למוצרים אלה, הכולל בין היתר מכוניות, מחשבים וכדומה, עלה בחודש ספטמבר ב-3% לאחר עלייה בשיעור של 5.1% בחודש אוגוסט.

אנאליסטים הדגו, כי קצב הגידול בשני החודשים האחרונים, עשוי לשמש בסיס עוצמה לכלכלה וספק מומנטום להמשך הצמיחה.

הגידול בביקוש, הקיף כמעט את כל המגזרים וכלל את סקטור הרכב, התעופה, הציוד התעשייתי ומוצרי חומרה שונים.

למרות מידת החיוביות של דו"ח זה, רבים מן הכלכלנים, מדייקים עדיין בדיעות חלוקות לגבי שיעורי הצמיחה של המשק. הספקנים יותר, אומנם מאשרים את קיומה של הצמיחה אך סבורים כי היא תמשיך להיות מתונה.

נתון נוסף שהתפרסם אמש, היה מספר התביעות לדמי אבטלה שלא השתנה בשבוע החולף ועומד כעת על 359,000 תביעות.

אירופה

יום מסחר עם נטייה לירידות מתונות עבר אמש על הבורסות המרכזיות של אירופה.

לונדון הגיבה ליום הירידות החד בוול־סטריט וירדה גם על רקע החששות להאטה ברווחי החברות. סיבה נוספת הקשורה בארה"ב היתה הערכות כי נגיד הפד, אלן גרינספאן, אינו עומד לקצץ בקרוב את שערי הריבית.

מדד פוטסי ירד אמש ב-21 נקודות או 0.6% לרמה של 3,516 נקודות.

פרנקפורט ירדה אף היא על רקע החולשה האחרונה של הדולר ועל רקע פירסום דו"חות כספיים מאכזבים מכיוונו של דויטשה בנק. סקטור הבנקים המסחריים, נטה לרדת ולגרור את הדקס מטה, כאשר מניות הייצוא אינן מצליחות להתאושש ומוסיפות לרדת מטה.

חולשה נוספת, גילה סקטור הקימעונות על רקע הערכות כי הדו"חות הכספיים הקרובים אינם טומנים בחובם הפתעות מרעישות.

מדד דקס ירד ב-18 נקודות או 0.85% לרמה של 2,131 נקודות.

פאריס ממשיכה מטה, כאשר המשקיעים מנטרלים עצמם מן הגורמים מחוץ ומן הגורמים הפוליטיים מבית, ומעדיפים להתרכז בדו"חות הכספיים שהחלו להציף את השוק. למרות הירידה של היום, אפשר להניח כי רב רווחם של הדו"חות מגלמים כבר את השורה התחתונה ולא סביר כי פארים תנווה קריסות מטה, גם אם הדו"חות יהיו מאכזבים.

מדד CAC ירד אמש ב-14 נקודות או 0.81% לרמה של 1,749 נקודות.

מילאנו עלתה אמש משממפרות על רקע הערכות כי ראש ממשלת איטליה, למברטו דיני, יזכה בשלום את הצבעת אי האמון הקרובה וימשיך במלאכתו לאישור התקציב לשנת 96.

את השוק משכו מעלה אותן ניירות אשר היו מעורבים בבישלון המיזוג בין ג'מינה לפרוזי.

נסיגת הימים הערובים, באה על רקע החששות לנפילתו של דיני ולהקדמת הבחירות. ראש הממשלה, זקוק כעת ל-303 קולות כדי להשאר בשלטון.

מדד מיבטל עלה אמש ב-175 נקודות או 1.93% לרמה של 9,265 נקודות.

ציריך שער כה הכיוונה הוסן מרשים והיתה חזמה בצורה בימים קשים של ירידות בבורסות אירופה, המשיכה אמש בשלה המסחר שם נטה להיות מעורב.

את הצד היורד של ציריך ראו מניות התעשייה הכבדה, כאשר את האיתותים הראויים סיפקו יצרניות המזון ומנייה אחת כבדת משקל הקרויה נסטלה.

מניות סולצר ירדו ב-4% על רקע אכזבה כאשר שילשום הודרה בצורה משמעותית תחזית הרווח השנתית.

סוחרים אמרו שביחס לשווקים אחרים, אתמול והתקופה האחרונה, הרי שבורסת ציריך מפגינה ביצועים מרשימים, כאשר רמת שערי הריבית הנמוכה הנהוגה שם, מסייעת למשוך משקיעים, הן מקומיים והן זרים.

נפטלה שמשקלה 15% ממדד SMI, עלתה ב-1.5% למחיר של 1,153 פרנק. התאוששות זו, באה לאחר ירידה רצופה בת 5 ימים לאחר הערכות כי החברה עומדת לרכוש את יצרנית המזון והמשקאות מאנגליה, שופס.

מדד SMI עלה ב-1.1 נקודות לרמה של 3,080 נקודות.

מזרח הרחוק

טוקיו ירדה אמש לרמת השפל של החודש האחרון, על רקע חששות ישנים נושנים ממצבם של הבנקים. עתה חוששים המשקיעים מכמה בועות העומדות להתפוצץ, מכך שישנם הפסדים שעדיין לא יודעים מה גודלם, על הצורך החוף של הבנקים לגייס כסף לשיפור מצבם. סוחרים מכנים את המצב "תיסמונת הפרמיה היפנית". המונח מתייחס למחיר הגבוה שיהיה על הבנקים לשלם בחו"ל, כדי לזכות בהלוואות שיאפשרו להם להתאושש, על רקע מצבה הרעוע של המערכת הפיננסית ביפן.

הריבית שעל הבנקים היפניים לשלם גבוהה ב-1% מעבר לריבית שאותה משלמים בנקים אחרים עבור הלוואות.

הבנקים כסקטור, צללו אמש בכ-2%. פוג'י בנק ירד ב-80 ין למחיר של 1,890 ין. מיצובישי בנק ירדה ב-80 ין למחיר של 1,370 ין ואילו אשאי בנק, ירדה ב-40 ין למחיר של 990 ין למניה.

מעבר לכך, הרי שהדו"חות הכספיים אינם טומנים בחובם הפתעות נעימות וכללית נראים מאכזבים למדי. התחושה היא כי טוקיו אינה מגיבה יותר לחדשות חיוביות וכל אותם גורמים חיוביים מגולמים כבר בתוך המחירים.

מדד ניקיי ירד אמש ב-244 נקודות או 1.36% לרמה של 17,726 נקודות.

יום ירידות בהונג־קונג, כתגובה ליום הירידות בוול־סטריט. העובדה כי קטנו הסיכויים לקיצוץ קרוב בריבית בארה"ב, שלוה את הסוחרים לפרוק מעליהם מטען עודף.

מטבעות

הדולר התחזק אמש אל מול המטבעות המרכזיים על רקע אישפוזו החוזר של נשיא רוסיה, בוריס ילצין, הלוקה בליבו, ועל רקע הערכות כי ראש ממשלת איטליה, למברטו דיני, ימשיך לשרוד בשלטון ויעבור בשלום את הצבעת האי־אמון המתוכננת מעבר לפינה.

הדולר הגיב גם הפעם כלפי בריאותו של ילצין משום חששות לסערות פוליטיות שעלולות לפרוץ שם אם נשיא רוסיה לא יתאושש.

המארק הגרמני נחלש אמש משום קרבתה של גרמניה לרוסיה, הן מן הבחינה הגיאוגרפית, והן מן הבחינה העיסקית.

התחזיות המרגיעות מאיטליה, כי ראש הממשלה ישרוד בשלטון וימשיך בנסיונותיו להעביר את הצבעת התקציב, תרמה רבות להתחזקותה של הלירטה בשוק המטבעות.

הדולר נסגר במהלך המסחר בניו־יורק תמורת 1.397 מארק ו-100.45 ין לדולר.

שערי סגירה בשווקים

מטבעות

מערכת מוניטרית אירופית

מטבע	שער מול המארק	יחס הכוחות בין המטבעות
גילדן הולנדי	1.1206	6.99
פרנק בלגי	20.57	6.59
מארק גרמני	1	6.38
לירה אירית	2.2611	6.32
פרנק צרפתי	3.5195	4.31
כתר דני	3.8859	3.78
אסקודו פורטוגלי	105.86	3.02
פזטה ספרדית	87.5	1.53

שערי חליפין ניו יורק

מטבע	קנייה	מחוזר 3 חודשים קניה	מחוזר 3 חודשים מכירה
מארק	1.391	1.39	1.3838
פרנק שווייצרי	1.131	1.13	1.1201
ליש"ט*	1.585	1.584	1.5813
ין	101.45	101.35	101.39
דולר קנדי	1.3685	1.3675	1.3721
פרנק צרפתי	4.9	4.895	4.9155
אקי*	1.3121	1.3111	1.3116
ד' אוסטרלי*	0.7555	0.755	0.7522
ד' סינגפור	1.4148	1.4138	1.4048
לירטה	1590	1589	1589.69

*במונחי דולר אמריקאי

ריביות

ליבור - לונדון

	3 חוד'	6 חוד'	שנה
דולר	6.031%	5.865%	5.883%
שטרלינג	6.802%	6.813%	6.844%
ין	0.588%	0.734%	0.669%
פר"ש	2.375%	2.375%	2.391%
מארק	4.241%	4.232%	4.188%
אקי	5.875%	5.875%	5.930%
פר"צ	7.359%	7.065%	6.637%
גילדן	3.910%	3.960%	4.050%
ד' קנדי	6.930%	7.000%	6.870%

ריבית הבסיס (פריים) בארה"ב: 8.75%

יורודולר - פרנקפורט

פיקדונות	דולר	מארק
3 חודשים	6.340%	4.130%
6 חודשים	5.840%	4.130%
1 שנה	5.870%	4.130%

תשואה על שטרי אוצר אמריקאים

תקופה	תשואה
3 חודשים	5.39%
שנה	5.54%
10 שנים	6.07%
30 שנה	6.40%

בורסות

בורסה	מדד	סגירה	שינוי בנקודות	שינוי ב-%	שער גבוה	שער נמוך	שינוי ב-% מ-31.12.94
ניו יורק	דאו ג'ונס 30	4703.46	-50.22	-1.06%	4755.48	4667.69	22.66%
	S&P 500	576.76	-5.71	-0.98%	582.63	572.53	25.58%
טוקיו	ניקיי 225	17726.68	-244.13	-1.36%	17976.09	17681.75	-10.12%
הונג קונג	האנג סנג	9774.48	-66.58	-0.68%	9810.07	9749.29	19.53%
סינגפור	סטרייטס טיימס	2100.47	-4.11	-0.20%	2105.75	2092.62	-6.21%
לונדון	FTSE 100	3519.6	-18.2	-0.51%	3532.5	3513.4	14.81%
פרנקפורט	דקס	2131.84	-18.29	-0.85%	2141.88	2130.26	-6.75%
פאריס	CAC 40	1754.12	-10	-0.57%	1766.93	1744.37	-6.75%
מילנו	MIBTEL	9265	175	1.93%	9346	9092	-9.09%
ציריך	SMI	3080	1.1	0.04%	3086.5	3065.1	17.16%
אמסטרדם	EOE	448.39	-6.84	-1.50%	453.41	448.05	8.18%

סחורות

מתכות יקרות

ניו יורק	מחיר	שינוי
זהב דצמבר (דולר לאונקייה)	384.3	-0.2
כסף דצמבר (סנט לאונקייה)	540.5	-1.4
פלטינה דצמ' (דולר לאונקייה)	409.5	-4.6

לונדון	מחיר
זהב (דולר לאונקייה)	382.9
כסף (דולר לאונקייה)	5.44
פלטינה (דולר לאונקייה)	410.8
פלדיום (דולר לאונקייה)	135

ניו יורק (סנט לליברה)	מחיר	שינוי
רכז תפוזים נובמבר	118.6	1.7
כותנה דצמבר	83.88	0.33
קפה דצמבר	123.4	1.65
קקאו דצמ' (דולר לטונה)	1331	16
סוכר דצמבר	1331	16

גרעינים ובקר שיקגו	מחיר	שינוי
פולי סויה נוב' (סנט לבושל)	665.25	-4
חיטה דצמ' (סנט לבושל)	501.25	2.5
תירס דצמ' (סנט לבושל)	329.5	1
בקר חי דצמ' (סנט לליברה)	66.8	1.15

מתכות תעשייתיות לונדון (דולר לטונה)

	מחיר
נחושת ספוט (דולר לטונה)	2855
בדיל ספוט (דולר לטונה)	6295
עופרת ספוט (דולר לטונה)	787
אבץ ספוט (דולר לטונה)	1084
אלומיניום ספוט (דולר לטונה)	1656.5
ניקל ספוט (דולר לטונה)	8900

נפט (מחיר חבית בדולרים)

	מחיר
ברנט ספוט	16.35
ברנט דצמבר	16.15
דובאי ספוט	15.85
[illegible] ספוט	14.65
טקסס קרוד ספוט	17.56
נפט לחימום ספוט	48.2

מוצרים מזוקקים (דולרים לטונה)

איכות ים תיכון (מקביל לאיכות להדרה):

	מחיר
בנזין (עופ' 0.15)	187
נפטא פר"ב	144

סחורות רכות

לונדון	מחיר	שינוי
קפה דצמ' (דולר לטונה)	2245	12
קקאו דצמ' (ליש"ט לטונה)	865	7
גומי דצמ' (דולר לקילו)	152	2.5

מדד CRB (של 21 סחורות, ארה"ב)	סגירה	שינוי	שינוי ב-%
	241.91	0.14	0.06%

מי יכול להרים לאוויר 126 טון?
כל אחד משני מטוסי ג'מבו 747 החדשים של אל על מטענים

שערי מטבע חוץ / 26.10.95

המטבע	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג	שינוי יומי	מתחילת חודש	מתחילת שנה נומינלי	מתחילת שנה ריאלי
1 דולר ארה"ב	2.95	3.10	2.95	3.09	2.96	3.10	3.0068	3.0553	2.9980	3.0464	3.0033	3.0524	3.0300	-0.16%	1.17%	0.40%	-5.22%
1 מארק גרמני	2.12	2.23	2.13	2.23	2.12	2.23	2.1588	2.1937	2.1545	2.1894	2.1567	2.1919	2.1770	0.23%	3.06%	11.70%	5.45%
1 לירה שטרלינג	4.66	4.89	4.67	4.90	4.72	4.94	4.7445	4.8211	4.7353	4.8117	4.7390	4.8164	4.7871	-0.08%	0.99%	1.55%	-4.13%
1 פרנק צרפתי	0.60	0.64	0.59	0.63	0.60	0.63	0.6130	0.6229	0.6113	0.6212	0.6125	0.6225	0.6182	-0.13%	1.15%	9.55%	3.43%
100 ין יפני	2.91	3.06	2.91	3.05	2.92	3.06	2.9663	3.0142	2.9588	3.0066	2.9616	3.0100	2.9882	-0.46%	-2.02%	-1.27%	-6.79%
1 גילדן הולנדי	1.89	1.99	1.89	1.98	1.89	1.99	1.9269	1.9580	1.9217	1.9528	1.9246	1.9561	1.9417	0.17%	2.90%	11.57%	5.33%
1 פרנק שווייצרי	2.60	2.74	2.61	2.73	2.61	2.73	2.6520	2.6948	2.6430	2.6857	2.6484	2.6917	2.6731	0.27%	1.74%	16.16%	9.67%
1 כתר שוודי	0.44	0.47	0.45	0.47	0.45	0.47	0.4547	0.4621	0.4537	0.4611	0.4540	0.4619	0.4587	-0.30%	5.96%	13.40%	7.06%
1 כתר נורבגי	0.47	0.51	0.48	0.50	0.48	0.51	0.4868	0.4947	0.4853	0.4932	0.4861	0.4941	0.4900	-0.18%	2.23%	9.79%	3.65%
1 כתר דני	0.54	0.58	0.55	0.57	0.55	0.58	0.5555	0.5645	0.5538	0.5628	0.5549	0.5640	0.5600	0.20%	3.11%	12.79%	6.48%
1 מארק פיני	0.70	0.74	0.70	0.74	0.70	0.74	0.7151	0.7267	0.7132	0.7248	0.7141	0.7265	0.7217	-0.03%	2.09%	13.19%	6.86%
1 דולר קנדי	2.16	2.27	2.16	2.26	2.16	2.27	2.2025	2.2381	2.1915	2.2270	2.1999	2.2359	2.2194	0.03%	-0.08%	3.25%	-2.52%
1 דולר אוסטרלי	2.23	2.35	2.19	2.35	2.22	2.35	2.2754	2.3121	2.2649	2.3016	2.2746	2.3118	2.2914	0.53%	1.35%	-2.20%	-7.67%
1 ראנד דרא"פ	0.75	0.84	0.66	0.85	0.65	0.81	0.8269	0.8403	0.8248	0.8381	0.8265	0.8405	0.8335	-0.08%	1.51%	-2.13%	-7.60%
10 פרנק בלגי	1.03	1.09	1.02	1.07	1.03	1.08	1.0502	1.0672	1.0468	1.0637	1.0489	1.0661	1.0572	0.13%	2.97%	11.50%	5.26%
10 שילינג אוסטרי	3.01	3.17	3.01	3.16	3.05	3.19	3.0689	3.1184	3.0600	3.1094	3.0653	3.1154	3.0917	0.21%	2.95%	11.59%	5.35%
1000 לירטה איטל	1.84	1.94	1.84	1.95	1.86	1.95	1.8743	1.9046	1.8760	1.9064	1.8760	1.9067	1.8881	0.60%	1.59%	1.65%	-4.04%
100 פזטה ספרדית	2.42	2.55	2.44	2.61	2.45	2.57	2.4687	2.5086	2.4664	2.5063	2.4689	2.5092	2.4888	-0.47%	2.08%	8.70%	2.63%
1 (ECU)	---	---	---	---	---	---	3.9319	3.9954	3.9247	3.9880	3.9281	3.9921	3.9617	-0.13%	1.43%	7.00%	1.02%
1 דינר ירדני	4.13	4.42	4.08	4.36	---	---	---	---	---	---	---	---	4.2420	-0.16%	0.81%	0.04%	---
10 לירה לבנונית	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	0.0186	-0.53%	1.09%	1.64%	---
1 לירה מצרית	0.85	0.93	0.85	0.91	---	---	---	---	---	---	---	---	0.9469	-0.95%	0.37%	-0.40%	---
1 סל מטבעות	---	---	---	---	---	---	3.4641	3.5200	3.4548	3.5106	3.4620	3.5182	3.4915	-0.07%	1.41%	3.75%	-2.05%

שערי חליפין מצטלבים / אירופה צהרים / 26.10.95

	דולר ארה"ב	לירה שטרלינג	מארק גרמני	100 ין יפני	פרנק שווייצרי	פרנק צרפתי	גילדן הולנדי	1000 לירטה איטלקי	10 פרנק בלגי
1 דולר ארה"ב	---	0.6330	1.3918	1.0140	1.1335	4.9013	1.5605	1.6048	2.8661
1 לירה שטרלינג	1.5799	---	2.1989	1.6020	1.7908	7.7436	2.4654	2.5354	4.5281
1 מארק גרמני	0.7185	0.4548	---	0.7285	0.8144	3.5215	1.1212	1.1530	2.0592
100 ין יפני	0.9862	0.6242	1.3726	---	1.1179	4.8337	1.5390	1.5826	2.8265
1 פרנק שווייצרי	0.8822	0.5584	1.2279	0.8946	---	4.3240	1.3767	1.4158	2.5285
1 פרנק צרפתי	0.2040	0.1291	0.2840	0.2067	0.2313	---	0.3184	0.3274	0.5848
1 גילדן הולנדי	0.6408	0.4056	0.8919	0.6498	0.7264	3.1409	---	1.0284	1.8366
1000 לירטה איטל	0.6231	0.3944	0.8673	0.6319	0.7063	3.0542	0.9724	---	1.7859
10 פרנק בלגי	0.3489	0.2208	0.4856	0.3538	0.3955	1.7101	0.5445	0.5599	---

לאל על מטענים יש תשובה לכל בקשה
צלצל 03-6917211
השמים פתוחים
ELAL אל על
CARGO מטענים

מכללת מיטב
לשוק ההון
כנס הסברה
יום א' 29.10.95, בשעה 19:30

תכנית הכנס:
מר אמיר בקר — קורסי מכללת מיטב.
מר צבי סטפק — חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות וסקירת שוק ההון כיום.
מר אייל גורביץ' — שוק ההון על פי הגישה הטכנית.

הכנס כולל כיבוד קל
הכניסה חופשית

הכנס יתקיים ב"מרכז לימודי ישראל יפה"
(שדרות רוקח 80, ת"א - כביש גני התערוכה)

לפרטים ולאישור השתתפות
טל. 03 - 6423555 פקס: 03 - 6422322

ספרים חדשים בפוקוס!
הוצאת פוקוס מחשבים
ספרים טובים על מחשבים
לקבלת קטלוג מלא חינם (03) 69-69-101

INTERNET המדריך השלם
עם CD-ROM מעל 100 תוכנות
840 ע' - 129 ש"ח

לעיבוד תמלילים עברי/אנגלי ב-Windows 95 היום!!!
204 ע' - 59 ש"ח

ספר + דיסקט תרגול למולטימדיה
251 ע' - 59 ש"ח

HTML
165 ע' - 49 ש"ח

10
203 ע' - 49 ש"ח

WINDOWS
243 ע' - 59 ש"ח

PowerPoint4
210 ע' - 59 ש"ח

OFFICE
404 ע' - 89 ש"ח

מנוי לרשת ה-BBS-ים
Go OnLine
ב-50% הנחה
בטל' 03] 677-38-98]

להזמנות בדיוור ישיר טל': 69-69-101 (03); פקס: 69-55-650 (03)
הפצה לחנויות: ליאור שרף טל': 752-82-83 (03); פקס: 752-02-22 (03)

הזמנה להציע הצעות

1. מוזמנות בזה הצעות לרכישת 12000/22414 חלקים מזכות הבעלות במקרקעין הידועים כגוש 4043 חלקה 3 (להלן - "המקרקעין"). המקרקעין ממוקמים ממזרח לכביש 40, מדרום לשכונת עמישב בפתח תקווה, וניתן לראותם בכל עת. המקרקעין רשומים בלשכת רישום המקרקעין בחולון.
2. על המציע לבדוק בעצמו ועל אחריותו את מצבם הפיסי, התכנוני והמשפטי של המקרקעין
3. המקרקעין ימכרו במצבם כפי שהם (AS-IS).
4. הצעות לרכישת המקרקעין יש להגיש בכתב למשרד עוה"ד הברמן, דזבב ושטרן עד ליום 15.11.95 כשההצעה נקובה בש"ח, צמודה למדד המחירים לצרכן כאשר בהצעה יפורטו תנאי ההצעה ופרטי המציע.
5. מציע אשר הצעתו תתקבל יחתום על חוזה רכישה במשרד עורכי הדין הנ"ל. ניתן לעיין בנוסח חוזה הרכישה במשרד עורכי הדין הנ"ל לפי תיאום מראש.
6. אין הבעלים מתחייבים לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא והם יהיו רשאים לנהל מו"מ בכל שלב שהוא עם כל המציעים יחד או אחד או יותר מהם בנפרד ו/או לקיים תחרות בין המציעים. הבעלים יהיה רשאי לפרסם הזמנות נוספות להציע הצעות לרכישת המקרקעין וכן לבטל את ההזמנה להציע הצעות הכל עפ"י שיקול דעתו הבלעדי.
7. לא ישולמו דמי תיווך כלשהם.

בשם הבעלים
הברמן, דזבב ושטרן, עו"ד ונוטריונים
רח' אבן גבירול 52, תל אביב, 64364
טל' - 03-6958426

חייג ואתה מנוי על הארץ
02-254245/8 03-5121333/44
04-623166/7
זה בטלפון!

תפקידי הדירקטור
הלכה ומעשה
• כשירות • חובות • אחריות וסמכות • תגמול •

בין הנושאים:
• משולש הכוחות בחברה: הדירקטוריון, ההנהלה ובעלי המניות • נושאי המשרה בחברה • מסמכי היסוד, פקודת החברות • הגנת המשקיע • דיווחים לרשות ניירות ערך • האחריות הפלילית של הדירקטור • חובת אמונים • המבקר הפנימי והדירקטוריון • ביטוח ושיפוי נושאי משרה • סמכות הדירקטוריון • חוק ניירות ערך ותקנותיו • פירוק חברות • הדירקטור מקרב הציבור (דמ"צ) • הבורסה ועבודתה • מבקר חיצוני • תהליך הנפקת ניירות ערך • תגמול דירקטורים •

בין המרצים:
• מר יורם אלסטר • דר' יואב בן דהור, עו"ד • דר' הדרה בר-מור, עו"ד • פרופ' יוסף גרוס, עו"ד • עו"ד רונית דהאן-רמתי • גב' אירית הראל • רו"ח בני הרשקוביץ • פרופ' אהרון יורן, עו"ד • רו"ח בועז יפעת • עו"ד יוסי כהן • עו"ד משה קפלנסקי • מר זאב רפואה • עו"ד נתי שילה • רו"ח עזרא שמש • עו"ד זאב שר •

מרכזת אקדמית:
דר' הדרה בר-מור, עו"ד

השתלמות בת 5 מפגשים אחת לשבוע בימי ד' החל מ-6.12.95 בתל-אביב

בוגרי הקורס יצורפו למאגר המועמדים לדמ"צים של איגוד החברות הציבוריות הרשומות בבורסה

פרטים והרשמה:
טל. 03-6957202
פקס. 03-6953104

המרכז הישראלי לניהול

שוק ההון

עורך גיא רולניק

הכר"ם ירד בסיכום השבוע ב-2.7% פי 4 מהירידה במניות המשתנים

אולם בעוד שהמניות הכבדות שומרות על חוסן יחסי נוכח החולשה הכללית בשוק ההון – היקפי הפעילות ירדו לשפל גם בהן. אתמול הצטמק המחזור הכולל במניות ל-61 מיליון שקל. טבע, כהרגלה, היתה המניה הפעילה ביותר בשוק וגם תרמה את מרבית העלייה במדדי המעו"ף והמשתנים

לאחר שאולו כל התירוצים וההסברים לחולשה המתמשכת בשוק המניות לא נותר לנו אלא לחזור אל הריבית. 15% במק"מים, 16% בגילונים, 16% בשחר, 4.6% בצמודי המדד, הריבית הגבוהה של 20% ו-25% בבנק: תעמידו זאת מול קצב האינפלציה הצפוי לשנה הקרובה – ותקבלו הסבר טוב לשוק מניות חלוש. בשעת כתיבת שורות אלה יורד מדד הדאו ג'ונס ב-85 נקודות: אם לא יחול שינוי של ממש בוול סטריט הערב, יום שישי – ביום ראשון יהיה לנו אולי הסבר נוסף לחולשת שוק המניות – וול סטריט.

המסחר בשוק המניות נפתח אתמול בכיוון חיובי יחסית – עודף ביקוש של 42 מיליון שקל מול היצעים ב-14 מיליון שקל. 5.5 מיליון שקל מהביקוש הגיע למניות טבע בעקבות העלייה שלה בוול סטריט: כפי שקורה בדרך כלל, כשיש חדשות בטבע – הן מגיעות קודם לארה"ב ורק אחר כך לישראל. טבע עלתה אתמול ב-3.25% ותרמה את רוב העלייה של מדדי המשתנים והמעו"ף.

הנייר אחרי הנייר

אם נגבה את טבע – הרי שהפעילות בשוק המניות היתה אתמול מעודנת ותוך מחזורים דלים. המניה הבכירה היחידה שבה ניכרה התעוררות של ממש היתה נייר חדרה. הידיעות על קפיצה נוספת הצפויה במחירי הנייר בתחילת השנה הבאה גררו עודף ביקוש של 2.4 מיליון שקל במניה במה"ץ והיא עלתה ב-4.5%; במשתנים היא סגרה בעלייה של 4%, אם כי המחזור במניה היה נמוך יחסית. נייר חדרה סיימה את המחצית הראשונה של השנה ברווח נקי של 34 מיליון שקל והיא נסחרת בשווי שוק של 630 מיליון שקל.

אחרי טבע היו פועלים וכור המניות הסחירות ביותר בשוק; פועלים ריכזה מחזור של 3.5 מיליון שקל וכור – 2.2 מיליון שקל. אתמול הבהיר שר הכלכלה, כי הוא צפה שבנק הפועלים יימכר, למרות הכל, עד אמצע שנת 96'. מניות הכימיקלים המשיכו לבלוט במחזורים ערים יחסית ובהן אבן וכייל.

שיפור קל בדירוג של קבוצת רן

מניות אלרון נשארו אתמול אדישות נוכח הודעת החברה על ההנפקה של החברה המוחזקת (30%) צורן בוול סטריט. הידיעות דלפו לשוק לפני 3 ימים, ואלרון כבר הגיבה עליהן בעלייה והתעוררות במחזורים. העלייה הבולטת במשתנים היתה בקווי אשראי – השוק ממשיך להגיב בחיוב להסדר הפשרה של החברה עם יעקב מימון; אתמול הודיעה החברה הבכירה של קווי אשראי הלא היא יואל על העסקה הראשונה שהיא מבצעת תחת ניהולה של קבוצת רן – השקעה של 6 מיליון דולר בחברה שתעסוק בהשקעות בנדל"ן בארה"ב.

לא רק מניות קווי אשראי הגיבו בחיוב לפשרת יואל-מימון. איגרות החוב של קווי אשראי זינקו אתמול ב-10% במחזור נמוך יחסית ואפילו איגרות החוב של בינצמור השקעות, שעוד מתמודדות רציניות על תואר אג"ח הכלל המסוכנות ביותר בשוק, רשמו שער קונים בלבד. הסבר אפשרי לקפיצה הזאת הוא העסקה שנסגרה שלשום למכירת חלק מהחזקות של בינצמור השקעות במניות חברת הבועה ברוקרז' לידי קבוצת זלר אבלגן. אולי שיפור קל בריייטינג של כל הקבוצה בעקבות הפשרה.

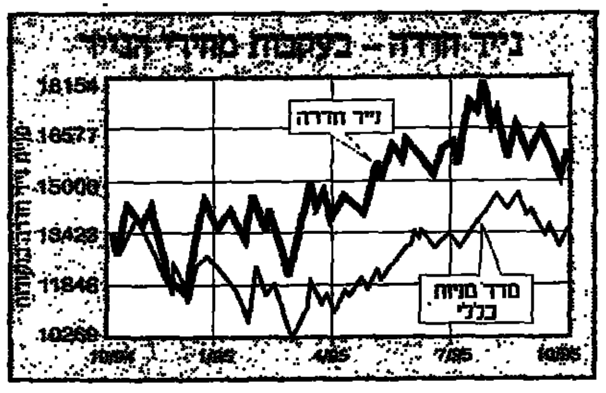

עונת הדו"חות הכספיים לרבעון השלישי של השנה החלה; לפני שעה פירסמו שתי חברות תל אביביות את הדו"חות שלהן, כשכבר בוול סטריט פירסמו כבר מספר חברות ישראליות את דו"חותיהן. בנק הפועלים פירסם אתמול סקירה על הצפוי בדו"חות לרבעון השלישי, המתייחסת בעיקר לגורמים הסביביים המשפיעים על הדו"חות, כמו שינויים בשערי חליפין, מדדים וכדומה.

השורה התחתונה בניתוח של פועלים היא, כי ניתוח השפעות הסביבות מעלה, שצפוי שיפור ברווחיות החברות ברבעון השלישי – ביחס לרבעון המקביל אשתקד וביחס למחצית השנה הראשונה. התגברות הפעילות במשק ברבעון השלישי בתחומי התעשייה המסחר, בעיקר בחברות הגדולות, מחזקת את התחושה כי גם במישור התפעולי יצביעו הדו"חות הכספיים על שיפור בשורות הרווח, נכתב שם.

בפועלים צופים רבעון שלישי משופר

כלכלני מחלקת המחקר של בנק הפועלים, בראשות חנה פרידמן, אומרים, כי "נתוני הרבעון השלישי אשתקד הראו על המשך הרעה בתוצאות העסקיות, ששיאם היה הרבעון הרביעי של 1994 (הרבעון הראשון נחשב לטוב ביותר).

"מאידך גיסא, בשנה הנוכחית המתמנה יציבות ואף נראו סימנים ראשוניים של התייעלות, שבאו לידי ביטוי בשיפור בשולי הרווח הגולמי והתפעולי במספר לא מבוטל של חברות, בעיקר בגדולות יותר. מכאן, נראה כי בהשוואה רבעונית נתוני הרבעון השלישי של 1995 יהיו טובים יותר מאלו המקבילים להם אשתקד".

עגמומיות בכר"ם

בשוק הכר"ם היתה אתמול אווירה עגמומית, כרגיל, כשמדד הכר"ם משלים ירידה שבועית של 2.7% מול ירידה של 0.7% במשתנים. מחזור המסחר בכר"ם היה 17 מיליון שקל. את המחזור הגבוה ביותר רשמה מניית רמיצור, שבה יש מחזורים ערים בשבועות האחרונים. אתמול היא עלתה ב-5% במחזור הגדול של כחצי מיליון שקל. רמיצור הנפיקה בפברואר השנה והמסחר בה נפתח במחיר של כ-290 נקודות. אתמול היא חזרה למחיר זה לאחר שעשתה דרכה ועד חודש מרמה של 230 נקודות.

ג.ר.

מכפילי רווח ומכפילי הון ממוצעים

הענף	אתמול 26.10.95 – מכפיל רווח (מחיר למניה / רווח למניה)	אתמול 26.10.95 – מכפיל הון (שווי שוק / הון עצמי)	סוף 94' 31.12.94 – מכפיל רווח	סוף 94' 31.12.94 – מכפיל הון	תחילת 94' 1.1.94 – מכפיל רווח	תחילת 94' 1.1.94 – מכפיל הון
מניות כללי	20.7	1.2	19.4	1.3	24.5	2.4
מניות משתנים	15.1	1.3	15.7	1.3	18.0	1.9
מניות כר"ם	)100	1.1	43.4	1.3	41.8	3.7
מניות מעו"ף	14.4	1.3	16.3	1.4	16.0	1.9
מקבילה	(0	1.1	(0	1.4	51.2	3.8
בנקים	10.5	0.9	10.9	1.0	17.3	1.4
משכנתאות	7.6	0.9	10.2	1.2	18.5	2.3
ביטוח	93.2	1.1	11.6	1.5	17.5	2.9
מסחר	80.4	1.2	39.0	1.3	32.1	2.5
שירותים	12.9	1.3	21.1	1.2	23.2	2.0
תיירות	)100	1.0	47.2	1.2	)100	2.8
מחשבים	(0	1.2	(0	1.2	37.7	4.6
נדל"ן	)100	1.1	86.1	1.3	45.7	3.0
מזון	27.2	1.4	23.3	1.5	32.8	2.9
טקסטיל	73.8	0.8	27.4	1.1	23.3	2.1
מתכת	23.1	1.1	20.9	1.0	19.0	2.1
אלקטרוניקה	19.0	1.5	19.4	1.4	24.8	3.2
מוצרי בניה	38.9	1.1	52.8	1.1	24.9	2.7
כימיה	28.7	2.1	24.0	1.9	20.9	1.8
עץ ונייר	10.8	1.2	20.6	1.3	)100	2.3
שונות	37.2	1.0	(0	1.1	74.8	2.2
השקעות	16.7	1.1	14.2	1.3	14.2	2.2
נפט	(0	0.5	(0	0.8	(0	2.6

מדדי המניות – בשבוע

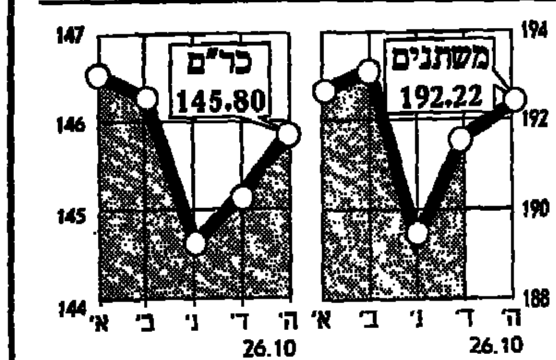

המניות הפעילות במשתנים

מחזור במיליוני ש"ח		
טבע	⇧	4.1
פועלים	⬇	3.5
כור בב	⬇	2.2
נכסים בנין	—	2.1
אבן	⇧	1.7
כימיקלים	⬇	1.6
בנק 1 ש"ח	⇧	1.4
בנק לאומי	⇧	1.3
דיסקו' השק	⬇	1.2
אלרון	⬇	1.2

המניות הפעילות בכר"ם

מחזור במיליוני ש"ח		
רם צור	⇧	0.5
יפאורה	—	0.4
עיני	⬇	0.3
טפנות שה ב	—	0.3
שקם אג 1	—	0.3
אפריקה אגז	⇧	0.3
מופת	⇧	0.2
המשמרהראל1	—	0.2
שניב	—	0.2
ציגומטל	⬇	0.2

עליות בולטות במשתנים

העליה ב-%		
קווי אשראי	⇧	5%
מפעלי נייר	⇧	4%
טבע	⇧	3%
קרור 5	⇧	3%
לה נסיונל	⇧	3%

עליות בולטות בכר"ם

העליה ב-%		
מריו לוניק	⇧	10%
ק.אשראי אג א	⇧	10%
סולומון אחז	⇧	10%
פרי אור	⇧	10%
טפחות מב ש	⇧	10%

ירידות בולטות במשתנים

הירידה ב-%		
ברום	⬇	3%
אגיס	⬇	2%
אודמת 1	⬇	2%
מליבו 5	⬇	2%
עלית 5	⬇	2%

ירידות בולטות בכר"ם

הירידה ב-%		
ציקלון 5	⬇	10%
ציגומטל	⬇	10%
דנבאר 1	⬇	10%
ארזים	⬇	10%
ירדן	⬇	9%

מחזורים

במיליוני ש"ח	
מחזור כולל	60.9
מחזור מעו"ף	18.0
מחזור משתנים	25.7
מחזור כר"ם	17.2

מדדים מובילים

נקודות		
משתנים	⇧	192.22 + 0.40%
מעו"ף	⇧	196.56 + 0.35%
כר"ם	⇧	145.80 + 0.42%
צמודים	⇧	147.21 + 0.05%

תנועות ניירות ערך

עלו	⇧	352
ירדו	⬇	222
ללא שינוי	—	469
קונים בלבד	⇧	5
מוכרים בלבד	⬇	19

לידר

צורן העוסקת בדחיסת תמונות וידאו תונפק לפי 80 מיליון דולר בוול סטריט. צורן תגייס 20 מיליון דולר. אלרון והחברה לישראל ירשמו רווחי הון של כ-2–3 מיליון דולר (עמוד 9ג).

השמאי אלוני צפה רווח של 30 מיליון שקל, ומושקוביץ הציג רק 17 מיליון שקל. החלטתו של יוסף מושקוביץ להעלות את שכרו מ-1.2 ל-1.8 מיליון שקל בשנה מחזירה אותנו לתשקיף, שבו גייסה החברה 13 מיליון שקל מהציבור. לפי הערכת השמאי אלוני שהופיעה בתשקיף, אמורה היתה חברת מושקוביץ להציג עד סוף המחצית הראשונה של השנה רווח של 30 מיליון שקל לפני מס. בפועל – לא כל הפרויקטים הסתיימו והרווח יציג רק לכמחצית מההערכה (עמוד 8ג).

אריסופט – רבעון שלישי דריכה במקום. גם ברבעון השלישי לא חלה פריצה ממשית בתוצאותיה הכספיות של אריסופט, יצרנית תוכנות הלומדה. ירידה מתונה בהיקפי המכירות ועלייה קלה ברווח הנקי מול הרבעון הקודם – אלו הבשורות ששיגרה אתמול החברה בדו"חות (עמוד 9ג).

לנטפיקס במגעים למיזוג עם אחת החברות הגדולות בתחום. לנטפ סיימה ברבעון השלישי שנה של מהפך בתוצאות הכספיות, שהביא את מחיר המניה מ-6.5 דולר ל-27.1 דולר אתמול (עמוד 8ג).

הקופקסון יהיה בשוק האמריקאי עד אמצע 96', אמר הורביץ. התוצאות הטובות שהציגה טבע בכנס הנוירולוגים שלשום בארה"ב הראו: "הקופקסון מוריד באופן משמעותי את השכיחות הממוצעת של ההתקפים" (עמוד 8ג).

אבי לוין קנה את מניות אפסילון בדסטיני

מנכ"ל חברת דסטיני אבי לוין רכש שלשום בעסקה מחוץ לבורסה את מרבית מניותיה של חברת אפסילון בדסטיני. העסקה, בהיקף של כ-3 מיליון שקל, בוצעה במחיר של 16 שקלים למניה.

אי.בי.אי – ירידות הוות קדמו לשיפור ברווחיות. החברה מציגה עלייה של 18% בהיקף המכירות בהשוואה לרבעון הקודם ועלייה דומה של 18% בשיעור הרווח התפעולי (עמוד 9ג).

כנפיים רכשה ששה מטוסי בואינג 737 תמורת 34 מיליון דולר

החברה תחכיר את המטוסים תמורת 642 אלף דולר לחודש

מאת יורם גביזון

כנפיים ידועה בבורסה כבעלת השליטה בארקיע. החברה חולשת על שוק טיסות הפנים בישראל, ולעת עתה יש בידה מונופול על הקו הרווחי לאילת.

רווחיותה של כנפיים אינה מרשימה ביחס להיקף פעילותה וביחס לתזרים המזומנים שלה. כנפיים הרוויחה במחצית הראשונה של 95' 5.7 מיליון שקל, במחזור של 188 מיליון שקל. אבל במקרה של כנפיים נראה שלרווח הנקי ולמכפיל הרווח הנגזר ממנו אין חשיבות רבה, שכן מאז הנפקתה מעבירה כנפיים את כובד המשקל של פעילותה לעסקי מימון מטוסים.

ב-94' הסתכמו הכנסותיה של כנפיים מהחכרת מטוסים ב-51 מיליון שקל שהיו 14% ממחזורה. חלק זה אמור לגדול בעקבות רכישת מטוסים נוספים במשך 95'. עסקים אלו מעוותים את דו"ח הרווח וההפסד של החברה ואת תמחור השוק.

במחצית הראשונה של 95' הפרישה כנפיים 3.7 מיליון שקל לירידת ערך בעלת אופי קבוע, כדי להתאים את הערך המאזני של המטוסים לערכם המופחת במונחים דולריים.

הפרשה זו המחישה באורח ניכר את הרווח הנקי של החברה, ועל כן כדאי אולי להעיף מבט גם בתזרים המזומנים של החברה. על פי תזרים המזומנים שלה ניצבת כנפיים במקום ה-23 בבורסה. במחצית הראשונה של 95' יצרה הפעילות השוטפת של כנפיים תזרים חיובי של 41.5 מיליון שקל – יותר מעלית, מפעלי פלדה, ים המלח, דלק, אסם ומת"ב. מכפיל תזרים המזומנים של החברה הוא 2, ואילו מכפיל הרווח הנקי שלה הוא 17.5.

קשר אחר בתמחור החברה הוא הערכת אמרן לשוויים הכלכלי של המטוסים שקנתה כנפיים ומחכירה. בעיה זו תוריף בעקבות עסקת ענק עליה דיווחה אתמול החברה.

חברת התעופה הקנדית העדיפה את ארקיע

ארקיע, שהיא החברה הבת של כנפיים, רכשה באמצעות שש חברות בנות בבעלות מלאה של ארקיע שהוקמו ונרשמו ב-ISLE OFMAN, ששה מטוסים מסוג Advanced B-737-200. עלות הרכישה – 34 מיליון דולר. ארקיע רכשה את המטוסים מחברת התעופה הקנדית Canadian Airlines, שהעדיפה את הצעתה של ארקיע על פני הצעתן של ג'נרל אלקטריק וגרייהאונד. עם רכישתם הוחכרו המטוסים לחברה המוכרת לתקופה של 6 שנים, בדמי חכירה של 642 אלף דולר – כלומר כ-107 אלף דולר בחודש.

ארקיע תגבה דמי חכירה אלו בעבור 18 חודשי החכירה הראשונים. אחר כך יירדו דמי החכירה ל-626 אלף דולר, עד תום תקופת החכירה.

הסיכון העיקרי בעסקה – פשיטת רגל של החוכרת

האלם עלות הרכישה אינה מסתיימת בהכרח בתשלום בעבור המטוסים. ביוני 95' רכשה ארקיע שני מטוסי מטען משומשים מדגם בואינג 747 תמורת 62 מיליון שקל, ואחר כך ביצעה בהם שיפוץ בעלות של 25 מיליון שקל.

עם ביצוע העסקה גדל צי מטוסי הבואינג שבבעלותה של ארקיע, המוחכרים לחברות תעופה בחו"ל, והוא מונה עתה ארבעה מטוסי ג'מבו מטען (B744F), שבעה מטוסי B-737 ומטוס אחד מסוג 727. מטוס B-737 נוסף הנמצא בבעלות ארקיע מופעל על ידה בעיקר בטיסות פנים-ארציות.

לדברי דדי בורוביץ, עיקר המימון של העסקה לרכישת המטוסים, ייעשה בהלוואה שניתנה לארקיע מבנק הפועלים כנגד שעבוד המטוסים ודמי החכירה החדשים המתקבלים מהחברה החוכרת, ויתרת העסקה תמומן ממקורות עצמיים של ארקיע או מהלוואות אחרות. החוכר יוכל לבצע על חשבונו התקנת מכשיר להקטנת רעש מנועי המטוסים, כך שיתאימו לתקן. תמורת כל מטוס שיוחזר ובו מותקן המכשיר תשלם ארקיע בתום תקופת החכירה 600 אלף דולר. אם יוחזר המטוס המושקט בתום תקופת האופציה הראשונה לחכירה תשלם ארקיע 300 אלף דולר למטוס.

הסיכון העיקרי שרואה כנפיים בעסקה הוא פשיטת רגל, כינוס נכסים, פירוק או ארגון מחדש של החברה החוכרת, שכן במקרים אלה לא תוכל החברה החוכרת לשלם עבורם את דמי החכירה, והמטוסים עלולים לחזור לארקיע בסוף החכירה במצב תחזוקה ירוד.

החברה החוכרת קיבלה אופציה להמשיך ולחכור את המטוסים מעבר לתקופת החכירה המקורית לשתי תקופות נוספות, בנות שנתיים כל אחת. אם החברה החוכרת תממש את האופציה, הרי שבשני החודשים הראשונים של תקופת האופציה הראשונה היא לא תשלם כל דמי חכירה, ואילו לאחר מכן יהיו דמי החכירה בגדר הדי השוק, כפי שיהיו מקובלים באותה עת בין צדדים שאין ביניהם יחסים קודמים

הנפילה בדאו התמתנה מירידה של 85 נקודות ל-45

וול סטריט

צבי רבין

מדד הדאו ג'ונס ממשיך להדהים את המשקיעים זה הלילה השני ברציפות. האווירה התזזיתית והעליות בפתיחת המסחר השתנו בתוך דקות ספורות, והמדדים המובילים החלו ליפול בתלולות. לאחר שאיבד הדאו 50 נקודות, נכנס לתוקף ה-UPTICK RULE בבורסה בניו יורק בפעם ה-12 השנה.

כלל זה מפסיק את פעילות המחשבים והוראות המכירה הממוחשבות, במטרה לנסות ולייצב את השווקים. הסיבה לנפילות בארצות הברית היתה ענק התקשורת מוטורולה, שהדו"חות שפירסמה היו נמוכים מהציפיות. השוק הושפע גם מהוראות מכירה ממוחשבות בכמה מניות, אבל ניתוק המחשבים לא סייע הפעם והדאו הוליך בהמשך לירידה של 85 נקודות.

חמש המניות הפעילות ביותר

שם המניה		מחיר מניה בדולרים	שינוי באחוזים	מחזור במיליוני דולרים
אפי	⬇	76.5	−1.0%	34.4
טבע	⬇	38.3	−0.3%	23.2
אי.ג'י.איי	—	25.0	——	9.2
די.אס.פי	⬇	35.5	−5.5%	7.5
לנבס	—	26.8	——	7.1
מדד דאו ג'ונס	⬇	4703.8	−1.0%	
מדד נאסד"ק	⬇	1017.6	−0.9%	

הנפילות בדאו השפיעו גם על טבע, שבלטה ברוב שעות המסחר בעליות והגיעה ל-39.25 דולר. אבל כוחה לא עמד לה בשעתיים האחרונות של המסחר והיא הצטרפה למגמה. הנהלת טבע היתה אופטימית אתמול בגלל התוצאות שהוצגו בכנס הנוירולוגים שלשום. אלי הורביץ, מנכ"ל החברה, אמר: "כל הסימנים מראים שעד אמצע 96' נהיה עם תרופת הקופקסון בשוק האמריקאי". הורביץ הוסיף: "ה-FDA ממשיך לעבוד על התיק שלנו, ועל פי השאלות שהם מציגים מדי פעם אנו רואים שהם מתקדמים מהר". מלבד הדברים שבאמור היו גם הנתונים, שהצביעו על שיפור ארוך טווח אצל חולי טרשת נפוצה שהשתמשו בקופקסון. התרופה מורידה באורח ניכר את השכיחות הממוצעת של ההתקפים, מאריכה את הזמן עד להופעתו של ההתקף הראשון ומגדילה את שיעור החולים שלא סבלו כלל מהתקפים. התרופה אף מאטה את קצב התקדמות המוגבלות הנוירולוגית בקרב חולי טרשת נפוצה בשלב ההתלקחות.

גם תדיראן הצליחה לשמור על העלייה הקלה שרשמה בתחילת המסחר. הסיבה היתה כתבה שפורסמה שלשום ב"וול סטריט ג'ורנל" ובה המוצאו להייטק הישראלי ולהצלחותיו – אלאורין, גילת, תדיראן ואי.סי.איי.

גל הדו"חות הכספיים נמשך אתמול ועוד חברת תקשורת מחשבים ישראלית הציגה דו"חות כספיים. הצמיחה של לנבס נמשכה גם ברבעון השלישי. העלייה החדה במכירות נבעה ממוצרי הניתוב לרשתות איתרנט – MULTINET ו-LANSWITCH. מכירות קו מוצרי המיתוג גברו ביותר מ-200% לעומת השנה הקודמת. קו מוצרים זה תורם כיום כמעט מחצית מכלל הכנסות החברה. במשך הרבעון החולף הציגו שתי החברות המתמזגות מפת מוצרים הבה המיועדת לענות על צרכיהם של ארגונים גדולים, המתחילים להמיר מרשתות ה-TOKEN RING והאיתרנט לרשתות ה-ATM.

מוצרי ה-"SWITCHING TO ATM" מהווים קו שלם של מוצרי מיתוג, המבוסס על מוצרי שתי החברות. בקו המוצרים מתגים לרשתות איתרנט בקצב של 10 ו-100 מיליוני סיביות בשנייה, FDDI, TOKEN RING, ATM וקבוצות עבודה.

ועידת העיר

מכירות 96'

הוועידה השנתית לניהול מכירות

ב 6-7 בנובמבר יתכנסו כ 500 מנהלים בכירים ממרבית החברות המובילות במשק לועידה השנתית לניהול מכירות - שתתקיים השנה במרכז הכנסים החדש דן פנורמה תל אביב.

לאור ההצלחה הרבה לה זכתה הועידה לפני שנה וע"פ בקשת משתתפים רבים - תתמקד ועידת מכירות 96' בפיתוח מיומנויות ודרכי פעולה מעשיות המאפשרות לשפר באופן מיידי אלמנטים שונים בתהליכי ושיטות המכירה, תוך איזון ושילוב של היבטים אסטרטגיים וטקטיים.

על מנת לנצל באופן מקסימאלי את ארוע ייחודי זה, ולשפר את יכולת ההטמעה של השינויים הנדרשים באופן המהיר והאפקטיבי ביותר - מומלץ לשקול השתתפות מרוכזת של צוות המנהלים הבכיר בחברתך המעורב בפעילויות השיווק והמכירות וכן של אנשי מכירות בכירים, שלהצלחתם יש השלכות משמעותיות על התוצאות העיסקיות של עסקך.

לתשומת לבך - ניתן להרשם לשני ימי הועידה או ליום אחד בלבד ע"פ בחירתך. מספר המקומות מוגבל.

דן פנורמה תל אביב ■ ימים ב'-ג' 6-7.11.95

יום שני, 6 בנובמבר

שעה	נושא
08:00	התכנסות והרשמה
08:30	מהלכים אסטרטגיים – שיקולים עיסקיים ושיווקיים בהפעלת מערך המכירות
09:10	מכירות בספורט קבוצתי – טכניקות ומתודולוגיות לבניה והפעלה של צוותי מכירה
09:50	המירוץ נגד הזמן – שיטות לתכנון וניהול זמן של מנהלים ואנשי מכירות
10:30	הפסקת קפה
11:00	מחקר ומכירות
11:40	גביית כספים – הפעלה אפקטיבית של מערך המכירות לצורך שיפור גביית הכספים מלקוחות
12:20	"של איגרוף, קרטה וג'ודו למתקדמים..." – טכניקות להתמודדות מוצלחת עם ההתנגדויות הנפוצות בתהליך המכירה
13:00	ארוחת צהריים
14:00	"ישיבות להצלחה"
14:40	איך לקדם את קידום המכירות מלך
15:20	מכירות פנים אל פנים

יום שלישי, 7 בנובמבר

שעה	נושא
08:00	התכנסות והרשמה
08:30	LEAD GENERATION & QUALIFICATION – טכניקות ליצירת "לידים" איכותיים לאנשי המכירות באמצעות טלמרקטינג
09:10	"צמרים ואריות בניהול המכירות..." – שיטות וטכניקות אפקטיביות להדרכה ולמוטיבציה בניהול וביצוע מכירות בשטח
09:50	POLITICALLY CORRECT
10:30	הפסקת קפה
11:00	מו"מ עיסקי למקצוענים
11:40	מכירות בעידן השיווק האלקטרוני – לקראת שנת 2000
12:20	הפרונטאליזציה המוצלחת
13:00	ארוחת צהריים
14:00	הגדרת יעדים – שיטות ושיקולים מרכזיים בקביעת יעדים לאנשי מכירות
14:40	לשכור שירות
15:20	לחוץ או

כארגון: דעת שוקן בשיתוף: בנק דיסקונט

177-022-7177 לקבלת פרוספקט מפורט ולהרשמה

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

ירמיהו אלוני צפה רווח של 30 מיליון שקל, ומושקוביץ הציג רק 17 מ' שקל

החלטתו של יוסי מושקוביץ להעלות את שכרו מ־1.2 ל־1.8 מיליון ש' בשנה מחזירה אותנו לתשקיף שלפיו גייסה החברה 13 מיליון ש' מהציבור. לפי הערכת השמאי אלוני, שהופיעה בתשקיף, אמורה היתה מושקוביץ להציג עד סוף המחצית הראשונה של השנה רווח של 30 מ' ש' לפני מס. בפועל – לא כל הפרויקטים הסתיימו, והרווח יגיע רק לכמחצית מההערכה

מאת גלית חגי

בתקופה בה הנפיק יוסף מושקוביץ את חברת הבנייה שלו לבורסה זה היה עדיין מקובל – חברות היו שוכרות את שירותיו של שמאי מקרקעין, והוא היה מצרף לתשקיף הערכות שווי לגבי תזרימי המזומנים והרווח הכולל הצפוי מהפרויקטים של החברה.

מושקוביץ הנפיק את חברת הבנייה שלו לבורסה בינואר 93' וצירף לתשקיף הערכת שווי של השמאי ירמיהו אלוני לגבי ארבעה פרויקטים שלה. על פי הערכות אלו צפה אלוני, כי הרווח הכולל הצפוי למושקוביץ מארבעת הפרויקטים יסתכם בכ־30 מיליון שקל לפני מס, עד לסוף המחצית הראשונה של השנה (בערכים של יוני 95').

פער של 77% בין הערכות השמאי לרווח

מאז עברו כמעט שלוש שנים – מדד המשתכנים עלה בכ־30%, שוק הדירות המשיך להדהר כלפי מעלה, הרבה מעבר לתחזיות של מרבית המומחים. אלא שהרווחים של מושקוביץ עדיין רחוקים מהתחזיות של אלוני, כשחלק מהפרויקטים עדיין לא הסתיימו, בניגוד להערכות.

קיימות שתי אפשרויות – או שמושקוביץ התקשה להשיג את הרווחים שצפה אלוני, או להלופין, שהערכות השווי היו מעט אופטימיות, כדרכן של הערכות שווי שנעשות אגב גיוס הון.

מכל מקום, ההשוואה בין הערכות השווי שנתן אלוני בסוף 92' לבין התוצאות בפועל עד למחצית הראשונה של 95', נותנת אומדן לחשיבות וגודל גרגיר המלח שאיתו יש לקחת את הערכות השמאים.

אלוני לא יכול היה לחזות שלוש שנים קדימה חלק מהאירועים הכלכליים והפוליטיים במשק, שעשויים היו להשפיע על רווחיות הפרויקטים – כמו למשל, את העלייה במחירי הדיור או העלאת שיעור הריבית במשק; אולם פער של 77% בין הרווח שהוצג בדו"חות לבין הרווח הצפוי – מעורר שאלות.

הסברים יש. יוסף מושקוביץ, בעל השליטה בחברה, מסביר כי כמעט כל הפרויקטים עמדו בציפיות, למעט פרויקט צור יגאל, שנפגע מגורמים חיצוניים. מדובר בפרויקט להקמת 325 יחידות דיור ביישוב חרש, הנמצא סמוך ליישוב כוכב יאיר ונבנה על ידי מושקוביץ כקבלן מבצע.

על פי הערכת אלוני אמור היה הפרויקט להסתיים במארס אשתקד ולהניב רווח של כ־5.6 מיליון שקל בערכים של יוני 95'. כל זה, על פי התשקיף, "בהתייחס להיקף הפרויקט, למיקומו ולכל שאר נתוניו".

בפועל, רשמה מושקוביץ כשנה הראשונה לאחר ההנפקה רווח לפני מס של 3.8 מיליון שקל מהפרויקט, ובשנה השנייה רשמה החברה רווח של 2.9 מיליון שקל. אולם ב־95' חלה תפנית, והפרויקט הסב לה הפסד של 2.2 מיליון שקל.

אלוני צפה, כי הפרויקט יסתיים במארס 94', וכי התקבולים ממנו יתקבלו עד פברואר באותה שנה. בפועל, בסוף המחצית הראשונה של השנה – הפרויקט עדיין לא הושלם, והרווח הצפוי ממנו, להערכת מושקוביץ, יגיע לכ־1.5 מיליון שקל לפני מס – כלומר בעתיד, הוא עוד יניב הפסדים.

מושקוביץ מסביר: "מאחר שהיישוב נמצא על גבול הקו הירוק היו לנו הצעות בלתי צפויות של יותר ממיליון שקל על שמירה, ובנוסף מוערכים נזקים של מיליון שקל עקב גניבות".

הפרויקט העיקרי של החברה שלא עמד בציפיות של אלוני, הוא שלב א' של מעלה מכבים. אלוני העריך, כי הרווח משלב א' יסתכם בכ־17.8 מיליון שקל לפני מס בערכים של יוני 95', כשכל התקבולים ממנו יגיעו עד יולי 95'. עד כה ידוע כי חודש לפני מועד זה הציגה מושקוביץ מהפרויקט רווח מתואם של כ־6.4 מיליון שקל לפני מס. מושקוביץ מעריך, כי פרויקט רמות יצחק יעמוד מעבר לציפיות בעקבות השיפור בשוק, והוא יניב רווח של 20 מיליון דולר לפני מס. אם אכן כך יהיה, הרי שעד אוקטובר 97' – המועד בו אמור להסתיים שלב ב' של הפרויקט – צפויים המשקיעים ליהנות משיפור של ממש בתוצאות החברה.

מושקוביץ היא אחת מחברות הבנייה הרווחיות בבורסה בהשוואה לחברות בסדר גודל כשלה. מאז הנפקתה הסתכם הרווח לפני מס שלה בשנתיים וחצי בכ־17 מיליון שקל. אלא שהנקודה העקרונית יותר היא שמושקוביץ הנפיקה את מניותיה לציבור על בסיס תחזית לרווחים גבוהים הרבה יותר. מאז, אגב, הפסיקו חברות לצרף לתשקיף ההנפקה הערכות שווי של שמאים, בעקבות החלטה של רשות ני"ע.

"אני עולה לחברה 2 מיליון שקל בשנה"

בעוד שלמשקיעים מייעץ מושקוביץ להמתין ולהתאזר בסבלנות – הוא עצמו אינו מוכן להמתין לימים טובים. ערב הנפקתה של מושקוביץ הסתכמה עלות שכרו של מושקוביץ ב־660 אלף שקל, שהם 55 אלף שקל בחודש, ואילו עלות שכרה של פנינה מושקוביץ, רעייתו, המועסקת במחלקת השיווק של החברה, הסתכמה ב־92' בכ־44 אלף שקל בחודש.

לאחר ההנפקה זינק שכרו של מושקוביץ וב־94' הסתכם בכ־1.2 מיליון שקל ברוטו. מושקוביץ מוסיף ומתקן: "מדובר בשכר ברוטו בלבד, העלות הכוללת שלי לחברה מסתכמת בכ־2 מיליון שקל לשנה. אני קורא ושומע על מנהלים שמציגים הפסדים כבדים, הם מושכים סכומים גבוהים יותר ממני מקופת החברה". להערכתו, תרומתו לחברה מצדיקה את עלות שכרו, על אחת כמה וכמה בהשוואה למנהלי חברות בנייה ציבוריות אחרות.

בתחילת החודש קיבל מושקוביץ את אישור הדירקטוריון להעלות שוב את שכרו – מ־72 אלף שקל ברוטו לכ־110 אלף שקל. לפיכך, צפויה עלות שכרו להאמיר בכ־50% נוספים.

ב־12 החודשים האחרונים איבדו מניותיה של מושקוביץ 45% מערכן, והיא נסחרת כיום לפי שווי שוק של 8.8 מיליון דולר, הנמוך בכ־20% מההון העצמי. יוסף מושקוביץ מחזיק כיום בכ־73% ממניות החברה, ששווין כיום הוא כ־6.4 מ' ש'.

הערכת השמאי מול המציאות

הפרויקט	רווח שצפה אלוני בתשקיף (במליוני שקלים)	רווח בפועל שנזקף בדו"חות
צור יגאל	5.6	*4.5
בית אלימור	1.6	0.6
מעלה מכבים	17.8	6.4
קרית אתא	3.8	4.3
יהוד	7.0	5.9

* להערכת החברה הרווח הכולל מהפרויקט יסתכם ב־1.5 מיליון שקל

לנאופטיקס במגעים למיזוג עם אחת החברות הגדולות בתחום

לנגט סיימה ברבעון השלישי שנה של מהפך בתוצאות הכספיות, שהביא את מחיר המניה מ־6.5 דולר ל־27.1 דולר אתמול

מאת צבי רבין

לנאופטיקס נמצאת בימים אלה במגעים למיזוג הפעילות שלה עם אחת החברות הגדולות בענף. ככל הידוע, מנהלת החברה בימים אלו מגעים עם כמה חברות, אך קיים גוף מסוים שהמגעים עמו משמעותיים יותר. עדיין מוקדם לקבוע מתי יסתיים משא ומתן זה ועל פי הערכות, הוא יכול להימשך עוד כמה חודשים.

הערכות בדבר מיזוג כזה קיימות כבר כמה שבועות, בגלל המגמה העולמית בחברות תקשורת המחשבים. חברות תקשורת קטנות שפיתחו מוצרים ייחודיים נרכשו על ידי חברות ענק, ששולטות בתחום תקשורת הנתונים.

חברת סיסקו העולמית רכשה בעלות של 330 מיליון דולר את GRAND JUNCTION, חברה פרטית שמתמחה במתגים לסביבת האיתרנט. גם סימנס הגרמנית רכשה את חברת אורנט מכרמיאל, בעלות של 30 מיליון דולר. אורנט מייצרת מתגים לסביבת האיתרנט.

לנאופטיקס עומדת גם היא להציג בקרוב מתג לסביבת הטוקן רינג. כיום יש רק שתי חברות שמוכרות מתג כזה: יבמ ומאדג'. להנהלת לנאופטיקס, כמו להנהלת לנגט, ברור כי החברה תתקשה לפרוץ קדימה ללא מיזוג או שיתוף פעולה מהותי עם אחת החברות הגדולות בענף.

לנגט	במיליוני דולר	
שנת 95	הרבעון III	הרבעון II
הכנסות	27.5	24.6
רווח גולמי	13.6	12.5
הוצאות מו"פ	2.8	2.5
מכירה והנהלה	7.4	7.0
רווח תפעולי	3.5	2.8
הכנסות מימון	0.6	0.5
רווח נקי	3.2	2.9
תשעת החודשים	95'	94'
הכנסות	74.0	49.7
רווח גולמי	36.8	25.2
הוצאות מו"פ	7.7	5.0
הנהלה ומכירה	20.7	16.6
רווח תפעולי	8.5	3.6
הכנסות מימון	1.8	1.3
רווח נקי	9.2	4.5
רווח למניה ($)	0.76	0.4
מחיר מניה ($)	27.1	
הון עצמי	88.0	
שווי שוק	285.0	

גם בלנגט הבינו את החשיבות במיזוג כזה, והחברה מצאה את השותף אתו תתמזג במשך הרבעון הראשון – מאדג' הבריטית. אתמול פירסמה לנגט את הדו"חות הכספיים, שכנראה יהיו הדו"חות הכספיים האחרונים שלה כחברה בורסאית. המגמה שהחלה ברבעון השלישי של 94' נמשכה גם ברבעון השלישי של 95'. רבעון זה מסמל שנה למהפך בתוצאות הכספיות של החברה, שגרר עמו עלייה חדה במחיר המניה, מ־6.5 דולר לשיא של 25 דולר. בהמשך הגיעה עם הודעת המיזוג של לנגט עם מאדג' המניה המשיכה לעלות עד למחיר של 27.1 דולר אתמול. ברבעון הרביעי אמור להסתיים המיזוג, אולם בשתי החברות לא מחכים לאישור הסופי והן ממשיכות באיחוד פעילותן.

במשך הרבעון היתה התקדמות משמעותית בהליכי השילוב בין פעילויות שתי החברות, בד בבד עם התקדמות שלה בהליכים הרשמיים של המיזוג. לנגט ומאדג' פעלו יחד בתכנון אסטרטגיית מוצרים, מכירות, שיווק, ייצור, לוגיסטיקה ותכנון פיננסי. כוח האדם של לנגט שולב ברמת הניהול והבכירות של מאדג', ומהנדסי שתי החברות משתפים פעולה במגוון תחומים, החל מפיתוח חומרת סיליקון ועד לטכנולוגיית ניהול רשתות. החברות גם החלו לפנות במשותף ללקוחות גדולים.

השלמת המיזוג צפויה להתרחש ברבעון הרביעי של השנה. זאת לאחר שבעלי המניות יאשרו את העסקה, בישיבה שנקבעה ל־15 בנובמבר ולאחר השגת האישורים הנדרשים מבית המשפט הישראלי ומגופים נוספים.

עם סיום הליכי הרכישה תציע החברה המשולבת קו מלא של מוצרי מיתוג לרשתות תקשורת מקומיות, מתגי גישה מרשתות תקשורת מקומיות לרשתות ATM, רכזות מודולריות בעלות יכולת גידול בשרה, מתאמי TOKEN RING ותוכנה גרפית לניהול רשתות תקשורת כלל ארגוניות.

מאדג' ולנגט משרתות לקוחות רבלאומיים והן פועלות ביותר מ־20 מדינות ברחבי העולם באמצעות מרכזים עסקיים הממוקמים בלונדון, הונג קונג, תל אביב, סאן חוזה וטוקיו.

הורביץ: עד אמצע 96' נהיה עם הקופקסון בשוק האמריקאי

התוצאות הטובות שהציגה טבע בכנס הנוירולוגים שלשום בארה"ב הראו: "הקופקסון מוריד באופן משמעותי את השכיחות הממוצעת של ההתקפים"

מאת צבי רבין

"כל הסימנים מראים שעד אמצע 96' נהיה עם תרופת הקופקסון בשוק האמריקאי", כך אמר אתמול אלי הורביץ, מנכ"ל טבע, בסיכום הצגת התוצאות של טבע בכנס הנוירולוגים שהתקיים שלשום בארה"ב.

תוצאות כנס זה גרמו אתמול ושלשום לעליות חדות במניית טבע בארה"ב ובישראל.

בכנס זה פירסמה טבע תוצאות נוספות, המראות שיעור ארוך טווח בקרב חולי טרשת נפוצה שהשתמשו בקופקסון. את התוצאות הציג פרופ' קנת ג'ונסון, החוקר הראשי של הניסוי במוצר.

טבע פירסמה עד כה את תוצאות הניסוי לאחר 24 חודשי טיפול, ושלשום הציגה החברה תוצאות של שלב נוסף בניסוי, שארך כ־35 חודשים. על פי התוצאות, הקופקסון מוריד באופן ניכר את השכיחות הממוצעת של התקפי הטרשת הנפוצה.

בניסוי הקודם היה שיעור הירידה במספר ההתקפים כ־29%, ועל פי הנתונים החדשים עלתה יעילות התרופה, וכעת היא מביאה לירידה בשיעור של עד 32% במספר ההתקפים.

"נתונים אלו מוכיחים שהקופקסון מוריד באופן משמעותי את השכיחות הממוצעת של ההתקפים, מאריך את הזמן עד להופעת ההתקף הראשון, מגדיל את שיעור החולים, שלא סבלו כלל מהתקפים ומאט את קצב התקדמות המוגבלות הנוירולוגית של חולי טרשת נפוצה בשלב ההתלקחות", אמרו בטבע.

התקדמות ה-FDA מהירה

מנכ"ל טבע מציין: "ה-FDA ממשיך לעבוד על התיק שלנו, ועל פי השאלות שהם מציגים מדי פעם, אנו רואים שהם מתקדמים מהר. באירופה אני מופתע מהיעילות ומהמהירות של הרשות בבריטניה. עד כה הם גמרו את השלב הראשון בבדיקת התיק, ואנו מקווים להיות עד סוף השנה עם רישיון שיווק או לפחות עם אישור שם. זו גם הסיבה להוצאה נוספת בקצב ההשקעה שלנו בשיווק ובייצור המוצר".

על פי מחקר נוסף שהוצג בכינוס הנוירולוגים, נוגדנים ספציפיים הנוצרים ברוב החולים המטופלים בקופקסון לא ניטרלו את הפעילות הביולוגית או את האפקט הקליני של התרופה; לעומת זאת טיפול ממושך בתרופות אחרות העשויות מחלבונים או פוליפפטידים עלול לגרום להיווצרות נוגדנים המנטרלים את השפעת התרופה במשך הזמן.

"ככל שהזמן עובר, התוצאות משתפרות, וחשוב יותר, גם המובהקות גדלה. בכל הקריטריונים שנבחנו על ידינו קיבלנו שיפור משמעותי. נתונים שלא היו מובהקים בניסוי הראשון נעשו מובהקים בניסוי השני. למשל, מספר החולים שבהם לא הופיעו התקפים גדל בניסוי זה", אמר הורביץ.

המשמעות היא שהאפקט של התרופה משתפר במשך הטיפול, ותופעות הלוואי קטנות.

נתון זה יכול להגדיל את היתרון של הקופקסון על פני התרופות המתחרות, המבוססות על אינטרפרונים ואשר בהן ישנה יציבות ולעיתים אף הרעה לאורך השנים. "עכשיו יש לנו יתרון על תרופות אלו, גם בהעדר תופעות לוואי וגם באפקטיביות של התרופה לאורך זמן".

באשר לתוצאות ה-MRI שלא הוצגו שלשום, אמר הורביץ: "בזמן שבו התוו את הניסויים בתרופה לא היה מקובל לעשות מבדקים מסוג זה. בעבר קיימה החברה בקבוצה של 20 מטופלים בדיקת MRI, הם הראו בבירור מגמה חיובית בחולים שקיבלו תרופה לעומת אלו שלא קיבלו טיפול, אולם קבוצה זו היא קטנה. לבצע כיום בדיקת MRI בקבוצת הניסוי זה תהליך ארוך שיכול לעכב אותנו בקבלת האישור. ולכן אנחנו נעשה בדיקות כאלו בעתיד".

בכנס הנוירולוגים סיכם הפרופסור ג'ונסון ואמר, כי הטיפול בקופקסון, שנמצא יעיל כבר בשלב המוקדם של המחלה, עשוי, לכן, להוות אפשרות טיפולית, שעשויה לשנות את מהלך המחלה לאורך זמן ממושך.

אופציות מעו"ף

מחזור נמוך במיוחד

סך העסקות בזירת המעו"ף היו כ־15,623 חוזים ובפרמיה כספית של 7.6 מיליון שקל.

אופציות הקול לנובמבר ריכזו את מרב המחזור, כשבחוזים לינואר המחזורים באופציות הקול והפוט היו זהים.

המחזור בזירת המעו"ף היה אתמול נמוך במיוחד, כשהמחזורים באופציות מתאימים עצמם למחזורים הנמוכים בנכס הבסיס ולתנודתיות בשוק.

מדד המעו"ף סגר אתמול בעלייה של כשליש האחוז, כשהמדדים נסחרו כמעט לאורך כל היום ללא שינוי מהותי.

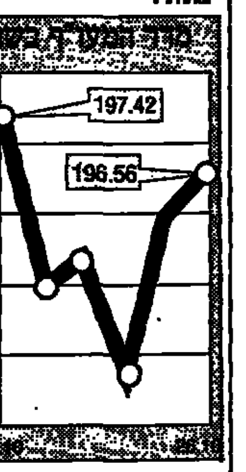

השוק מפגין בימים האחרונים עוצמה יחסית לפרזות הנמוכים. הימים הקרובים יאותתו אם זהו תיקון טכני בלבד, או המשך מגמה מתוך התייצבות. סטיות התקן באופציות הקול והפוט לנובמבר היו זהות (16%), מכאן שהחוזים הסינטטיים נסחרו על השווי התאורטי שלהם.

החוזים לינואר נסחרו בשערים המייצגים סטיות תקן של כ־17% בקול ובפוט. מיום ראשון הקרוב יתחילו להיסחר החוזים העתידיים – דבר שיביא לשכלול נוסף בשוק ויקל במידה ניכרת על עבודתם של עושי השוק.

להערכת צימר ויגיש המוחרים במעו"ף, תופעה כזו צפויה להגדיל את הנזילות בזירת המעו"ף וכן בנכס הבסיס.

חברת קפיטל עוסקת, בין היתר, במסחר באופציות מעו"ף

ניו־יורק / 26.10.1995

שם חברה	מחיר סגירה	שינוי ב-%	BID	ASK	גבוה יומי	נמוך יומי	מחזור במניות	מחזור בדולרים	גבוה	נמוך	% שינוי שנתי 95	הון עצמי (במליוני דולרים)	רווח שנתי	מכירות	שווי שוק	מכפיל רווח
מדד ישראליות	161.38	-0.5	---	---	163.15	159.99	---	---	170.63	108.68	40	---	---	---	---	---
סאיטקס	17¾	-0.7	17⅝	17⅞	18¼	17⅝	89,800	1,593,950	24¾	15½	8	724.0	48.9	723.0	756.9	15
טבע	38¼	-0.3	38⅛	38¼	39¼	38	607,300	23,229,225	43⅜	21⅝	58	368.0	75.0	613.0	2051.3	27
אי.סי.איי.	20	-3.6	19¾	20	20⅞	19⅝	207,400	4,148,000	23⅜	11¼	47	351.0	82.0	423.0	1497.8	18
אדיוניקס	1¼	11.1	1⅛	1¼	1¼	1¼	1,000	1,250	2 3/16	15/16	-9	9.0	-6.6	6.5	7.5	---
אדיוסופט	5⅞	-9.6	5¾	6¼	6½	5¾	35,900	210,912	9⅞	5⅞	-16	18.0	1.9	10.7	23.5	12
אורבוטק	12¾	-2.0	12⅛	12⅝	12⅞	12⅛	12,100	149,737	13¾	8	53	59.0	13.0	123.0	149.0	11
אי.איי.אס	2 13/16	7.1	2⅝	2⅞	2 13/16	2½	9,600	27,000	4¼	1⅞	13	64.0	-16.5	86.0	39.2	---
אי.אס.י.	3 1/16	2.1	3 1/16	3⅛	3 1/16	2¾	58,500	179,156	4⅝	1	61	3.8	-1.3	13.5	13.9	---
אלבים	19¾	-3.1	19⅝	20¼	20¼	19⅛	11,000	213,125	24¾	16¼	-8	374.0	24.0	741.0	397.8	17
אלדין	10⅛	0	9⅞	10⅛	10⅛	9⅝	235,500	2,384,438	17¼	4½	75	13.6	3.0	9.5	65.8	22
אלסיום	2⅜	-5.0	2¼	2⅜	2½	2⅜	52,000	123,500	3½	1⅜	25	177.3	9.2	242.0	188.6	21
אלרון	10⅝	-2.3	10⅝	11⅛	10¼	10⅝	2,000	21,250	12¼	8	17	195.0	8.1	459.0	215.7	27
אלקטריק פיול	8¾	0	8½	8¾	8⅞	8⅝	8,500	74,375	13⅞	4¼	40	14.0	-8.6	4.2	74.7	---
אמ. סיסטמס	2¾	-12.0	2¾	3	3	2¾	12,700	34,925	7	2⅞	-33	7.8	-2.8	5.7	14.8	---
אקסום	14⅛	-1.7	14	14¾	15	14	9,200	131,100	17¼	9	119	7.4	-4.5	17.0	75.0	---
אראל	3¼	19.0	2¾	3⅛	3⅛	2⅝	23,800	74,375	4⅝	2⅝	-22	9.8	1.1	4.1	12.3	11
אריאלי	6½	0	6⅜	6⅞	6¾	6½	28,700	186,550	7½	6	30	4.2	0.8	30.6	18.2	23
ארית	31/32	10.7	29/32	31/32	31/32	29/32	79,200	76,725	1 39/64	⅝	-35	8.9	-2.7	28.0	6.0	---
אשור רובוטק	23/32	-11.5	23/32	25/32	¾	21/32	15,000	10,781	1⅝	⅜	44	10.4	-0.4	22.9	7.2	---
בי.וי.אר	6⅝	-8.9	6⅛	6⅞	7	6⅛	22,200	141,525	8½	3⅜	28	11.2	-2.8	15.0	37.2	---
ביוטכנולוגיה	3 7/16	1.8	3⅜	3 7/16	3 7/16	3¼	96,100	330,343	4⅛	2	60	23.3	-7.7	17.0	129.6	---
גילת	21¾	-2.8	21⅞	22⅛	22½	21¾	35,300	767,775	29⅛	12	81	39.6	7.0	34.2	181.6	26
די.אס.אס.איי.	9¼	-2.6	9	9¼	9⅝	8⅞	103,000	952,750	13½	4⅝	95	48.7	10.8	103.0	64.9	6
הבטחת יוסב	7⅝	1.7	7½	7⅞	7⅝	7½	3,300	25,162	12	7¼	-30	173.0	2.3	238.3	71.0	31
הלת'קייר	1 7/16	-4.2	1 7/16	1 9/16	1 9/16	1 7/16	15,000	21,562	2 5/16	1 5/16	-5	16.4	0.5	8.3	16.1	32
מיסד רביעי	4⅞	-9.3	4¾	5⅛	5½	4⅞	50,000	243,750	8¼	3⅜	17	22.3	-18.1	32.2	53.5	---
מאואר	28⅞	-6.8	28¾	29½	31¼	28½	85,100	2,457,263	36	10¼	163	61.6	13.3	75.9	288.7	22
מי.ו.וי.	1⅜	0	1 9/16	1 13/16	---	---	---	---	2⅛	11/16	63	5.6	-0.1	3.6	4.9	---
מקומפיקס	10	-3.6	9⅞	10	10¼	9½	89,200	892,000	13¾	3⅝	95	44.3	3.5	28.6	78.6	22
מלגרף	1⅜	0	1¼	1⅝	1⅝	1½	3,000	4,875	3⅛	1⅛	-38	---	-8.1	3.5	5.2	---
מלדמה	7	1.8	6¾	7	7	6¾	39,600	277,200	10⅛	4⅛	47	44.3	-6.3	22.7	72.7	---
יומסק	7/32	0	7/32	¼	7/32	7/32	6,000	1,312	½	7/32	-56	10.6	-1.5	0.4	4.1	---
כרמל	14½	0	14½	14¾	14½	14⅛	1,400	20,300	15⅛	7	97	23.0	4.6	101.0	36.5	8
לו-גם	26¾	0	26¾	27	27⅛	26⅝	266,400	7,126,200	27	15⅞	14	84.5	8.6	85.0	285.7	33
לייזר	11½	-2.1	11⅜	11½	11¾	11¼	47,900	550,850	12⅝	4 15/16	100	13.8	4.5	44.8	66.4	15
לנאופטיקס	13¾	-4.3	13¾	14¼	14⅝	13¼	24,100	331,375	17½	6	69	37.0	6.4	22.4	82.2	13
מג'יק	7 45/64	-2.9	7¾	7¾	7 45/64	7½	10,900	83,964	11½	3⅝	31	13.4	-1.8	21.6	29.9	---
מגל	4¼	-5.6	4¼	4¾	4¾	4¼	7,600	32,300	5	2¾	42	15.0	1.7	18.3	21.2	12
מדיסאל	1⅞	0	1¾	1 15/16	---	---	---	---	1 15/16	5/16	---	3.2	-2.4	0.1	15.9	---
נור טכנולוגיות	6	0	6	6⅛	6⅛	6	37,800	226,800	6⅝	6	---	13.2	0.8	11.0	42.6	53
נייר חדרה	51	1.2	51	51½	51	50¾	600	30,600	59¾	41½	9	163.0	21.9	323.0	193.8	9
נקסוס	4¾	-2.6	4¾	5	4¾	4¾	1,400	6,650	6⅛	---	-90	1.2	-7.9	1.2	18.0	---
סקאנוק	7	0	7	7⅛	7⅛	7	64,500	451,500	7½	6 15/16	17	14.0	1.6	8.8	30.8	19
סילוקום	2⅝	0	2 9/16	2⅞	---	---	---	---	4⅜	2	-36	5.7	-0.1	2.7	7.6	---
שש"פ	2¾	-4.3	2 11/16	2⅞	2 15/16	2⅝	72,300	198,825	3½	1½	29	12.0	-0.3	30.0	34.1	---
עידן	7/16	0	7/16	17/32	9/16	7/16	39,000	17,062	25/32	¼	28	12.3	-2.4	21.0	13.0	---
עץ לבוד	6⅝	0	6⅜	6⅝	---	---	---	---	8½	5⅜	2	25.0	2.8	97.0	19.1	7
ראדא	4 11/16	-1.5	4⅛	4¼	4¼	4⅛	43,300	181,318	6⅛	3	12	13.0	0.1	34.0	24.6	246
קומס	¾	-14.3	9/16	¾	⅞	⅝	12,800	9,600	3⅝	½	-73	2.9	-0.2	4.5	4.0	---
ת.א.פ.	3⅝	0	3 7/16	3 11/16	---	---	---	---	4½	3¼	7	60.0	14.0	192.0	94.9	7
תאת	2¼	-18.2	2 5/16	2⅜	2⅜	2¼	16,400	36,900	4⅝	1 11/16	-12	29.0	---	21.6	20.0	---
תדן	6½	0	6½	6¾	6⅞	6½	126,700	823,550	8½	6⅜	-12	23.8	3.7	47.3	61.8	17
תדיראן	21¾	-0.6	21¼	21½	21⅞	21⅜	13,830	294,975	25⅛	15	2	230.3	25.6	976.0	419.2	16
אופאל	18¼	0	17½	18¼	19¾	17½	174,200	3,179,150	25¼	13¾	30	40.6	5.7	32.3	156.9	28
אי.ג'י.איי	25	0	24½	25	26¼	24½	367,700	9,192,500	39¼	13	92	29.3	9.4	54.0	137.5	15
אמפל	5⅞	-2.2	5 9/16	5¾	5⅞	5 9/16	5,600	31,500	7 3/16	5⅛	-16	176.0	5.6	83.0	133.5	24
אינדיגו	16¾	-1.8	16¼	16¼	17½	16	267,100	4,473,925	64¼	15¾	---	20.0	-10.4	128.0	840.0	---
אפי	76½	-1.0	76¼	77	77¼	75¼	450,100	34,432,650	80½	24	178	130.0	28.0	158.0	1017.4	36
ניאוטק	8¼	1.5	8¼	8⅜	8⅜	8½	310,300	2,559,975	10	6⅝	-5	82.0	-52.2	80.7	417.7	---
די.אס.פי.	35½	-5.5	35¼	35½	37½	33½	211,500	7,508,250	39¼	10	255	38.0	3.5	17.8	349.7	100
די.אס.פי.גרופ	16⅝	-2.2	16¼	16⅛	16¾	16	86,800	1,421,350	26	13⅜	-16	39.0	5.7	36.8	159.2	28
גם מנ'	19¾	-0.6	19½	19¾	20¼	19⅛	258,000	5,095,500	27¼	13	-2	110.0	22.6	94.9	782.1	35
מרקורי	27½	-2.6	27¼	27½	28¼	26¾	180,500	4,963,750	29	11¾	100	95.0	2.3	30.6	351.4	153
ספיאנס	2 45/128	0	2¼	2⅛	---	---	---	---	2⅞	1⅛	-83	-7.3	-29.0	37.0	30.1	---
פארמוס	2 1/16	1.5	1 29/32	2 1/16	2 1/16	1 15/16	121,600	250,800	3 7/32	½	129	2.7	-12.5	0.1	29.9	---
פי.אי.סי.	22⅝	-1.6	22⅝	22¼	22¾	22⅝	6,200	140,275	28¼	20¼	-21	353.0	22.4	43.7	424.5	19
קומברס	21¼	3.0	21¼	21½	21 7/16	20½	207,200	4,403,000	23¾	11	79	112.0	14.5	113.0	422.9	29

הנתונים מבוססים על הדו"חות של ארבעת הרבעונים האחרונים שפורסמו. [illegible]

ערב עיון

תיפקוד רואי החשבון במערבולת שוק ההון-

מציאות מול ציפיות

יום א', 29.10.95, בשעות אחה"צ, בתל-אביב

בתכנית:

- אחריות רואה החשבון על-פי החוק לדו"חות הכספיים ולתשקיף
- דו"חות כספיים בתשקיף ואחריו - החלום ושברו?
- השינויים במבנה מקצוע ראיית החשבון, בסטנדרטים המקצועיים ובהוראות האכיפה
- הסתמכותם של רוכשי ניירות ערך ונותני אשראי על חוות דעת רואי החשבון
- ציפיות שוק ההון מרואה החשבון ומימושן במציאות

משתתפים (לפי סדר הופעתם):

פרופ' יוסף גרוס, עו"ד
מר חיים בן-דור, רו"ח, מרצה בביה"ס למינהל עסקים באוניברסיטה העברית
מר אדיר ענבר, רו"ח, סגן נשיא לשכת רואי חשבון בישראל
מר יאיר לפידות, רו"ח ומשפטן, מנכ"ל נשיונל קונסלטנטס בע"מ
מר ישראל שטראוס, רו"ח, נשיא לשעבר של לשכת רואי חשבון בישראל
עו"ד דורון לוי, נציב מס הכנסה ומס רכוש
דר' מיכאל אנגל, מנהל בכיר ודירקטור, דיסקונט השקעות בע"מ
מר דן זיסקינד, ר' אגף הכספים, טבע תעשיות פרמצבטיות בע"מ
מר פנחס לנדאו, פרשן פיננסי ב"גלובס"
דר' אריה עובדיה, חבר רשות ניירות ערך

מנחה: **דר' מאיר חת**, יו"ר חטיבת הדירקטורים במי"ל

לשכת רואי חשבון בישראל

המרכז הישראלי לניהול
חטיבת הדירקטורים
הועדה לניהול פיננסי

פרטים והרשמה: המרכז הישראלי לניהול טל. 03-6957202, פקס. 03-6953104

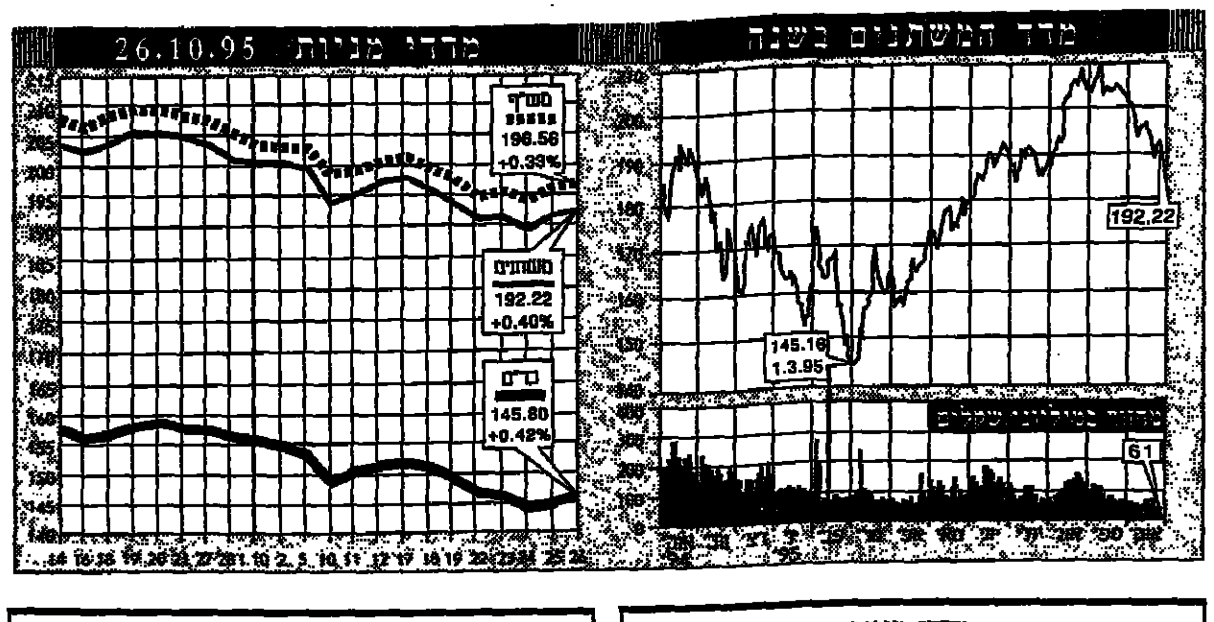

מדדי מניות

שם המדד	מדד בנקודות	% שינוי יומי	% שינוי מתחילת החודש	% שינוי מתחילת השנה	% שינוי ריאלי מתחילת השנה
כללי	172.83	0.40%	-5.44%	5.53%	-0.37%
כו"ס	145.80	0.42%	-7.06%	-4.82%	-10.14%
משתנים	192.22	0.40%	-4.79%	10.74%	4.55%
מעו"ף	196.56	0.33%	-4.43%	12.01%	5.75%
אופציות כללי	36.15	-0.14%	-19.90%	-43.37%	-46.54%
אג"ח להמרה כללי	172.75	0.18%	-2.30%	0.43%	-5.18%
בנקים ומוסדיים	238.13	-0.06%	-6.62%	18.67%	4.48%
בנקים למשכנתאות	174.02	1.02%	-2.73%	-1.97%	-7.45%
חברות ביטוח	163.79	0.37%	-5.14%	-10.49%	-15.49%
מסחר ושירותים	173.01	0.68%	-8.56%	14.77%	8.36%
נדל"ן וחקלאות	129.56	0.30%	-6.24%	-7.57%	-12.74%
חברות תעשייה	184.79	0.56%	-3.33%	10.96%	4.75%
חברות להשקעה	162.54	0.08%	-6.52%	-5.64%	-10.91%
חיפושי נפט	35.77	0.45%	-10.71%	-50.97%	-53.71%
[illegible]	175.39	0.15%	-7.08%	-8.73%	-13.83%

מדדי איגרות החוב

שם המדד	מדד בנקודות	% שינוי יומי	% שינוי מתחילת החודש	% שינוי מתחילת השנה	% שינוי ריאלי מתחילת השנה
כללי	147.35	0.07%	0.54%	5.46%	-0.44%
כללי צמוד	146.74	0.07%	0.55%	5.50%	-0.40%
צמוד למדד	147.21	0.05%	0.51%	5.56%	-0.34%
צמוד מטבע חוץ	146.99	0.24%	0.96%	4.94%	-0.93%
כללי קונצרני	151.14	0.05%	0.42%	5.05%	-0.83%
צמוד למדד קצ.	150.60	0.03%	0.34%	4.73%	-1.13%
צמוד מטבע חוץ קצ.	156.98	0.36%	1.24%	9.36%	3.25%
מק"מ	138.03	0.05%	1.12%	12.40%	6.12%
גילון	143.73	0.01%	1.81%	14.03%	7.65%
צמוד 0-2 שנים	151.79	0.08%	0.76%	7.84%	1.81%
צמוד 2-5 שנים	150.67	0.05%	0.70%	7.86%	1.83%
צמוד 5-7 שנים	150.09	0.02%	0.59%	6.45%	0.50%
צמוד 7-10 שנים	147.31	0.15%	0.26%	3.46%	-2.33%
צמוד 10-15 שנים	139.85	0.02%	0.09%	1.65%	-4.05%

אופ' בפרמיה נמוכה

	שם האופציה	פרמיה ב-%
1	קפט	-1.8%
2	פרין	-0.9%
3	אודר	-0.8%
4	חפן	-0.0%
5	מזו"ס	0.1%
6	קמו"ד	0.2%
7	[illegible]	0.9%
8	בדר	1.4%
9	בקבו(1)	1.8%
10	[illegible]	1.9%

אג"ח בפרמיה נמוכה

	האג"ח להמרה	פרמיה ב-%
1	ישפרה	-1.4%
2	אמריקה ישראל 2	-1.1%
3	אלקטרה 4	-0.5%
4	קרור הספקה 2	0.9%
5	כלל תעשיות 8	0.9%
6	[illegible]	2.6%
7	[illegible] 4	5.2%
8	[illegible]	5.4%
9	[illegible]	6.5%
10	[illegible]	8.5%

תנודות בולטות באופ'

	שם האופציה	% שינוי
1	[illegible]	72.2%
2	[illegible]	-53.8%
3	[illegible]	-50.0%
4	[illegible]	-39.5%
5	[illegible]	37.5%
6	[illegible]	30.0%
7	[illegible]	25.0%
8	[illegible]	-22.0%
9	[illegible]	-20.0%
10	[illegible]	20.0%

אג"ח ממשלתיות

טווח שנים לפדיון	תשואה שנתית [illegible]	תשואה שנתית [illegible]
0.5 - 1	2.95%	4.86%
1 - 2	2.53%	4.41%
2 - 3	2.89%	4.46%
3 - 5	2.90%	4.39%
5 - 7	2.91%	4.44%
7 - 10	2.95%	4.56%
10 - 13	2.92%	4.56%
13 - 17	3.14%	4.57%

מלוות קצרי מועד

מס' הנייר	מחיר	תשואה שנתית לפדיון	תשואה שנתית בניכוי עמלה	מחזור באלפי שקל	ימים לפדיון
1115	99.75	20.88%	11.35%	642.4	5
1125	99.50	16.49%	12.73%	36.1	12
1135	99.27	15.11%	12.67%	115.4	19
1145	99.17	12.41%	10.60%	0.0	26
1155	98.80	14.29%	12.78%	466.9	33
1215	98.46	15.21%	13.92%	993.6	40
1225	98.30	14.24%	13.11%	180.4	47
1235	97.99	14.71%	13.69%	45.6	54
1245	97.73	14.73%	13.79%	1051.4	61
116	97.42	15.06%	14.20%	2234.7	68
126	97.16	15.03%	14.24%	166.0	75
136	96.90	15.03%	14.29%	13.2	82
146	96.74	14.56%	13.84%	599.4	89
156	96.44	14.78%	14.09%	3345.4	96
216	96.21	14.67%	14.02%	518.0	103
226	95.97	14.62%	14.00%	591.5	110
236	95.75	14.51%	13.90%	206.4	117
246	95.38	14.94%	14.35%	695.6	124
316	95.18	14.76%	14.19%	0.1	131
326	94.89	14.88%	14.33%	24.5	138
336	94.57	15.09%	14.55%	44.2	145
416	94.05	15.12%	14.61%	10.7	159
426	93.87	14.83%	14.42%	161.8	166
436	93.77	14.54%	14.04%	83.0	173
446	93.38	14.81%	14.42%	452.5	180
516	93.10	14.98%	14.50%	1481.9	187
616	91.83	15.04%	14.60%	2003.6	222
716	90.85	15.04%	14.62%	618.4	250
756	89.81	15.16%	14.75%	3659.7	278
916	88.67	15.05%	14.67%	1534.3	313
1016	87.71	15.07%	14.70%	6130.5	341

צורן העוסקת בדחיסת תמונות וידאו תונפק לפי 80 מיליון ד' בוול סטריט

אלרון והחברה לישראל ירשמו רווחי הון של כ־2 עד 3 מיליון דולר. החברה תגייס 20 מיליון דולר

חברת ההחזקות ההייטקית אלרון איכזבה את המשקיעים בשנים האחרונות. בעוד ענף ההייטק תוסס יותר עם הגאות בוול סטריט – המשיכה אל־רון להישען בכבדות בעיקר על שתי החזקותיה הוותיקות ביותר, אלביט ואלסינט, ובכך במעט ששמטה את הקרקע תחת עצם קיומה כחברת הש־קעות הייטקית. שאר ההשקעות בתיק ההשקעות של החברה לא התממשו, ורווחיה נבעו בעיקר מתוצאותיהן של השתיים וניהול ההון שביצעו.

ב־'95 השתנו הדברים ומתיק ההשקעות של אלרון החלו לצאת בשורות חדשות. ראשונה היתה נטמנג'; הפועלת בשוק האינטרנט והולכות הצו־מח. כמה מאות אלפי דולרים בודדים שהושקעו בחברה לפני כשלוש שנים הפכו לכמה עשרות מי־ליוני דולרים, והדימו תרומה משמעותית לשוויה של אלרון. חברה נוספת ששנים ארוכות הלכו עד שהבשילה – אולם הבדיקה את עצמה – היתה הב־רת אומאלו; כאן ההחזקה של אלרון היא עקיפה – דרך חברת אורבוטק.

בשבוע האחרון היתה פעילות ערה במניות אל־רון; בשוק נפוצו הערכות, כי החברה עומדת להנ־פיק את חברת צורן (30%). אתמול התאמתו ההערכות, כשאלרון הודיעה שצורן הגישה לרשות ניירות ערך בארה"ב (SEC) טיוטת תשקיף להנפ־קת מניותיה בבורסה שמעבר לדלפק.

צורן עוסקת בפיתוח ובשיווק מעגלים משולבים לעיבוד ספרתי של אותות לדחיסת תמונות וידאו ואודיו. אם תצא ההנפקה אל הפועל תרשום אלרון רווח הון של 3 מיליון דולר, על פי ממוצע תחום המחירים הצפוי בטיוטת התשקיף. גורם בכיר בא־לרון ציין, כי הערכת השווי שביצעה פרדמן סלו היא אטרקטיבית לשווי שעל פיו תנפק אלרון. פר־מן סלו אמדה באמצע אוגוסט את שוויה של צורן ב־70 מיליון דולר על פי מכפיל מכירות של 3.5 – כך שסביר להניח, כי שוויה של צורן לצורך ההנפקה יהיה 80 מיליון דולר, ושוויה אפשרי – 100 מיליון דולר. ההנפקה, שבה תנפיק צורן 20% ממניותיה, תדלל את חלקה של אלרון מ־30% ל־20%.

בפרדמן סלו העריכו את מכירות החברה ב־'95 ב־20 מיליון דולר וצפו שהמכירות ל־'96 יגיעו ל־35 עד 40 מיליון דולר. צורן עברה לרווח ברב־עונים הראשונים של '95 וצפויה להמשיך ולהגביר בהמשך '96. על בסיס שווי החברה של 70 מיליון דולר העריכה פרדמן סלו את שווי ההחזקה של אלרון בחברה ב־18 מיליון דולר לאחר מס.

לדברי אותו גורם בכיר באלרון, צורן תגייס 25 מיליון דולר, מהם 5 מיליון דולר כהצעת מכר. מחוץ לאלרון מחזיקות בצורן גם החברה לישראל (25.7%); קרנות של פרד אדלר ועובדי החברה. אלרון והחברה לישראל לא ישתתפו בהצעת המכר – מה שיש בו אולי כדי להצביע על האמון שיש לשתיים בחברה. אולי זה איתות משמעותי, נוכח ההערכות, שהגאות בתחום ההייטק בוול סטריט מאפשרת היום הנפקות של חברות שבימים רגילים יותר – אולי לא היו מוצאות את הדרך אל הבור־סה.

יורם גביזון

קבוצת קווי אשראי מימשה כשליש ממניותיה בחברת הבועה טרוקדרו

יומיים לאחר הפשרה עם מימון – יואל כבר משקיעה 6 מיליון דולר מאמציה הכספיים בחו"ל

חברת נביגטור השקעות מקבוצת קווי אש־ראי החלה לממש את אחזקותיה בני"ע של הח־ברות שבהן היא בעלת עניין. נביגטור מכרה בתחילת השבוע 18% ממניות חברת הבועה טרוקדרו תמורת 600 אלף שקל בעסקה מחוץ לבורסה. המניות נמכרו תמורת 600 אלף שקל.

רוכשת המניות היא קבוצת זלר אבלגון. העס־קה בוצעה בתיווכו של בנק הספנות, והיא נעשתה לפני מחזר הבורסה. מרבית המניות שנ־רכשו יוחזקו בידי כמה גורמים פרטיים, כולם לקוחות של זלר אבלגון, המנהלים אצלה את התי־קים. בעקבות הר־כישה לא יוחזק אף אחד מאותם גורמים, כולל זלר אבלגון, לב־על עניין בטרוקד־רו. נביגטור מקבוצת קווי אש־ראי תיוותר עם כ־18% מטרוקד־רו. קיסאל, בעלת השליטה בטרוקד־רו, מחזיקה בכ־52% נוספים מהחברה. ההערכות בבורסה הן, כי נביגטור עשויה למכור בעתיד מניות נו־ספות של טרוקדרו.

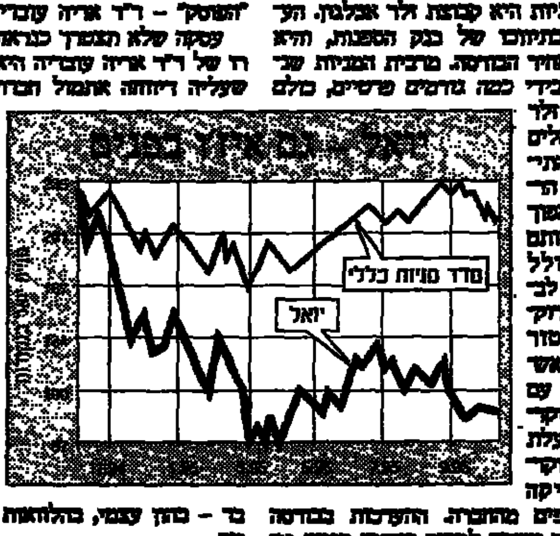

נביגטור השקעות היא החברה הבעייתית ביותר בקבוצת קווי אשראי. החברה סיימה את המחצית הראשונה של השנה בהפסד של 8.3 מיליון ש', שהותיר אותה בגירעון של 16 מי־ליון שקל בהון העצמי. ההערכות הן שבעקבות הפסדים נוספים מני"ע תרשום נביגטור הפסד של יותר מ־10 מיליון ש' במחצית השנייה של השנה.

כדי לשפר את מצב נזילותה מתכננת נביג־טור השקעות למכור לצדדים קשורים את החז־קותיה במניות קווי אשראי ואת מרבית החזק־תיה במניות נביגטור גז"ק. לפי שעה לא ברור מיהם אותם "צדדים קשורים", אבל אם קבוצת קווי אשראי מתכוונת למכור את החזקותיה לח־ברת יואל, הרי זה יצטרך לקבל את אישורו של "הפוסק" – ד"ר אריה עובדיה.

עסקה שלא תצטרך כנראה לעבור את אישו־רו של ד"ר אריה עובדיה היא העסקה הראשונה שעליה דיווחה אתמול חברת יואל מאז הסד־ר הפשרה עם מי־מון. לא חלפו יו־מיים מאז הוסדר הסכם והחברה הודיעה על כוונתה להקים בארה"ב חב־רה בת בבעלות ובשליטה מלאות. החברה תשקיע בתחום הנדל"ן בארה"ב. יואל מתכוננת להשקיע 6 מיליון דולר מעבר לים – אך עדיין לא ברור כיצד ייעשה הד־בר – בהון עצמי, בהלוואות בעלים או בערבו־יות.

בתוך כך נודע השבוע, כי בקרב המשקיעים הגדולים במניות יואל נמצא גם איש העסקים יצחק (צ'יזו) שני יחד עם שותפו, יוסי [illegible]. השניים מחזיקים ב־1.2 מיליון מניות של החב־רה באמצעות חברת [illegible]. שני, שהוא בעל בתי קולנוע ונדל"ן בארץ ובחו"ל, היה בשנות ה־80 פעיל בתחומי שוק ההון, ואו־לם בשנים האחרונות הקטין כנראה את מעורב־תו. לפני כ־3 שנים התפרסם שני כבעל עניין בחברת אסתא (היום אבן) של [illegible] כלל.

אריוסופט – רבעון שלישי דורכת במקום

גם ברבעון השלישי לא חלה פריצה ממשית בתוצאותיה הכס־פיות של אריוסופט, יצרנית תו־כנות הלומדה. ירידה מתונה בהיקף המכירות ועלייה קלה ברווח הנקי מול הרבעון הקודם – אלו הבשורות ששיגרה אתמול החברה בדו"חות.

הוצאות המו"פ של החברה עלו בהשוואה לרבעון הקודם ול־תשעת החודשים אשתקד. נשיא החברה, מנחם הספרי, מסביר: "עלייה זו נובעת מהתאמת תוכ־נות הלומדה באנגלית לגרסת ההלנות החדשה, וכן מהשקעת משאבים בערכות המולטימדיה שלה, שהן מוצר הדגל העתידי של החברה".

אריוסופט היא אחת המניות הישראליות שלא הצלי־חו לגל הגיאות האחרון בוול סטריט. ככל הנראה, עד שלא תחול פריצה משמעותית ימשיכו מניותיה לדשדש סביב מחירן הנוכחי. שלשום נסחרו מניותיה במחיר של 6.5 דולר למניה. זאת לאחר שבעקבות המלצה שפירס־מה על החברה אוסקר גרוס לפני כחודש, הן התרוממו ממחיר שפל של 6 דולר ל־7.5 דולר למניה. אוסקר גרוס, שהיתה החתם המוביל בהנפקתה של אריו־סופט, העריכה בהמלצה שפירסמה כי מניותיה של החב־רה יגיעו ליעד של 9–10 דולר למניה עד סוף '96.

אריוסופט באלפי דולר	רבעון III	רבעון II
הכנסות	2,689	3,084
רווח גולמי	1,918	2,241
הוצאות מו"פ	230	199
הוצאות מכירה	774	1,124
הוצאות הנהלה	205	292
רווח תפעולי	709	626
רווח נקי	702	656
תשעה חודשים	'95	'94
הכנסות	7,275	6,971
רווח גולמי	5,634	4,623
הוצאות מו"פ	652	201
הוצאות מכירה	2,775	2,618
הוצאות הנהלה	731	594
רווח תפעולי	1,476	1,210
רווח נקי	1,547	1,236
רווח למניה ($)	0.33	0.27
מחיר מניה ($)	6.5	
הון עצמי	18,853	
שווי שוק	26,000	

אי.ג'י.אי – ירידות חדות קדמו לשיפור ברווחיות

לאחר שלושה חודשים של מגמת ירידות חריפה במניות אי.ג'י.אי, פירסמה אתמול החברה את הדו"חות הכספיים שלה לר־בעון שהסתיים בספטמבר. אי־ג'י.אי מציגה עלייה של 18% בהיקף המכירות בהשוואה לרב־עון הקודם ועלייה דומה של 18% בשיעור הרווח התפעולי. בשורת הרווח הנקי נרשמה ירי־דה שנבעה מהחזרי מס שקיבלה אי.ג'י.אי ברבעון הקודם.

רבעון זה הוא הרבעון האחרון בשנת הכספים של אי.ג'י.אי המ־סתיימת בספטמבר כדי שנה. לפיכך מציגה החברה את סיכום תוצאותיה הכספיות ל־12 החו־דשים שהסתיימו בספטמבר, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. השוואה זו מראה עלייה של 56% בהיקף המכירות ועלייה מתונה יותר בשיעור הרווח התפ־עולי, שהסתכם ב־15% לעומת 11% בתקופה המקבילה. אי.ג'י.אי היא אחת החברות המובילות כיום בעולם לייצור תנורי חימום לתעשיית המוליכים למחצה.

מניותיה של החברה הונפקו לבורסה בניו יורק במאי השנה במחיר של 11 דולר למניה ותוך חודשים הגיעו למחיר שיא של 37 דולר למניה – עלייה של 330%. מסוף יולי החלה המניה לזחול מטה ורשמה מדי יום ירי־דות שהגיעו לשיאן שלשום כלי־לה, שבו איבדו המניות 19.4% והגיעו לשער של 25 דולר למ־ניה. מאז ההנפקה השלימו מניות אי.ג'י.אי עלייה של 127%.

גלית חמי

אי.ג'י.אי באלפי דולר	[illegible]	[illegible]
הכנסות	19,751	16,780
רווח גולמי	9,349	7,955
הוצאות מו"פ	2,988	2,373
הנהלה ומכירה	2,076	5,135
רווח תפעולי	3,490	2,445
רווח נקי	2,876	5,669
12 חודשים	9.94-9.95	9.93-9.94
הכנסות	62,725	40,251
רווח גולמי	29,028	17,578
הוצאות מו"פ	8,895	6,078
הנהלה ומכירות	10,562	7,035
רווח תפעולי	9,573	4,465
רווח נקי	9,758	5,224
רווח למניה ($)	2.06	0.87
מחיר מניה ($)	25.8	
הון עצמי	52,900	
שווי שוק	157,500	

הודעות בורסה

יורם גביזון

וידאומטריקס חוזרת למסחר ביום ב'
דירקטוריון הבורסה החליט לחדש את המסחר בווידאומטריקס החל מיום שני ה־30 באוקטובר, בעקבות פרסום הדו"חות הכס־פיים המתוקנים של החברה ל־'94 ודו"חותיה למחצית הראשונה של '95.

הפסקת המסחר בדיסנים תימשך עד סיום המו"מ עם עיריית קרית אתא וקבלת הבהרות בדבר המשך פעילות החברה. הנושא ידון בדירקטוריון עם קבלת ההבהרות, או בינואר '96 לפי המועד המוקדם מבין השניים.

בעקבות מינוי כונס הנכסים הזמני באופאר והשרות לאי סדרים בחברה, החליט לאשר את המשך הפסקת המסחר בניירות הערך של אופאר ולפתוח בהליכים למחיקתן מהרישום למסחר בבורסה.

בעקבות מינוי מפרק להדר פבריק, החליט למחוק את איגרות החוב של החברה מהמסחר בבורסה. איגרות החוב יימחקו ב־15 בדצמבר. טרם המחיקה לא יתקיימו ארבעה ימי מסחר.

המסחר בדייכברס לא יחודש עקב מצב החברה ומינוי מפרק זמני לחברה. כן החליט הדירקטוריון למחוק את ניירות הערך של החברה מהרישום למסחר ב־30 באפריל '96, אלא אם יבוטל צו הפירוק הזמני הקיים ותתגבש תכנית שתאפשר חידוש פעילות החברה ולדעת דירקטוריון הבורסה ייתכנו תנאים לחידוש המס־חר בניירות הערך שלה. התנאים לחידוש המסחר ייקבעו בדומה לתנאים הנדרשים מחברה חדשה המבקשת להירשם לראשונה ברשימה המקבילה.

גם בישגב תימשך הפסקת המסחר עד סוף דצמבר '95, בעק־בות אי הבהירות בנוגע לעצירתה של החברה.

דירקטוריון הבורסה החליט גם על הפסקת מסחר בבורסה בגין תנודה חדה בשערים במשתנים. הוחלט כי אם יהיה שינוי של 10% במדד המעו"ף ביום מסחר מסוים, תתקיים הפסקת מסחר קצובה במשתנים ובמעו"ף. בהתאם לכך, הוחלט לתקן את הנ־חיות הבורסה הנוגעות לשיטת המסחר במשתנים, כך שאם יהיה שינוי של 10% במדד המעו"ף ביחס למדד הבסיס באותו יום, יופסק המסחר במשתנים ל־45 דקות. מנהל הבורסה יהיה רשאי להאריך את הפסקת המסחר ב־45 דקות נוספות. על הפסקת מסחר כזו תפורסם הודעה.

בהתחדש המסחר לאחר הפסקת המסחר, רשאי מנהל הבורסה לשנות את לוח הזמנים ולהאריך את זמן המסחר, כך שיתקיים עוד סיבוב מסחר אחד לפחות בכל נייר במשתנים לפני הסיבוב המהיר.

במקביל ישונה תקנון הבורסה ביחס לכללים לרישום ולמסחר באופציות על מדד המעו"ף, כך שאם הופסק המסחר במשתנים בשל תנודה של 10% במדד המעו"ף ביחס למדד הבסיס באותו יום, יופסק המסחר באופציות על מדד המעו"ף במקביל ויחודש עם חידוש המסחר במשתנים.

כתוצאה מכך, ישונו גם הכללים לרישום ולמסחר בחוזים עתידיים על המעו"ף, כך שאם יופסק המסחר במשתנים בשל תנודה של 10% במדד המעו"ף ביחס למדד הבסיס באותו יום, יופסק המסחר בחוזים עתידיים על מדד המעו"ף במקביל ויחודש עם חידוש המסחר במשתנים.

יואל – הסכם הפשרה עם מימון
חברות קווי אשראי, יואל ומספרם העבירו אתמול לבורסה את עיקרי הסכם הפשרה שחתמו עם יעקב מימון. הסכם זה קיבל תוקף של פסק דין ולפיו התביעות האמורות על ההמרצות במסגרת (לרבות כל הסעדים הארעיים שניתנו) אושרו גם כתובע־נות נגזרות בשם החברה בשם יו.א.ל. ירושלים אויל אקספלו־רישן בע"מ ונדחו ללא מתן צו להוצאות. ההוצאות המשפטיות של התובע ידונו ויוכרעו בהסכמה בין עורכי הדין וישולמו ע"י חלק מהתובעים.

כמו כן הוסכם בהסכם הפשרה שעסקות מסוימות, כמפורט להלן, תהיינה טעונות אישור מראש של ד"ר אריה עובדיה, שישמש כפוסק ואת בתקופה של תשעה חודשים ממועד החתי־מה על הסכם הפשרה. הפנייה לפוסק תהיה לאחר אישור עסקה מוצעת ע"י ועדת הביקורת ובטרם הדיון בה בדירקטוריון החברה. הפוסק יקבל את החלטתו תוך שלושה ימים ממועד הפנייה אליו. העסקות הטעונות אישור פוסק הן:

א. כל עסקה בין קבוצת קווי אשראי (הכוללת את קווי אשראי שירותים פיננסים משולבים בע"מ וכל תאגיד בשליטתה, וכן בעלי השליטה בקווי אשראי לרבות כל תאגיד שיש לבעלי השליטה שליטה בו, למעט החברה ו/או יואל ו/או תאגיד בשלי־טתן) לבין החברה ו/לבין תאגיד שלמי מהן שליטה בו, אך למעט רכישת ניירות ערך ע"י קבוצת קווי אשראי בחברה ו/או ביואל ו/או בתאגיד בשליטת מי מהן.

ב. כל עסקה בין החברה (ו/או תאגיד בשליטתה) לבין יואל (ו/או תאגיד בשליטתה), אך למעט רכישת מניות יואל ע"י החברה ו/או ע"י תאגיד שלחברה שליטה בו.

ג. עסקה של רכישת מניות החברה ו/או תאגיד בשליטתה ע"י יואל ו/או ע"י תאגיד שליואל שליטה בו.

מובהר בזאת כי, כפי שאף נקבע בהסכם הפשרה, אין בהסכם האמור כדי לגרוע מהוראות כל דין לעניין הליך קבלת החלטות לגבי עסקאות, בין שהינן טעונות אישור הפוסק ובין אם לאו.

בני כהן – 33% מפרויקט לבניית 371 יחידות דיור
בני כהן זכתה בחלקים שווים עם שתי חברות נוספות במכרז לרכישת 26 דונם בטבריה ממינהל מקרקעי ישראל, תמורת 8.2 מיליון דולר כולל עלות הפיתוח. השטח מיועד לבניית 371 יחידות דיור בנות 5 חדרים כל אחת וכן לבניית 6 קוטגים, בשטח כולל של כ־41 אלף מ"ר.

המכרז נערך בבית המשפט המחוזי, על ידי כונס נכסים. בני כהן זכתה בו בחלקים שווים עם חברת ר.א. שליט ואסף גולן. בני כהן ושותפיה טרם סיכמו על שיתוף פעולה ביניהן, ואולם כל הצדדים הסכימו כי עיקר העבודות בפרויקט יבוצעו על ידי ר.א. שליט. החברה טרם החליטה על מקורות המימון של חלקה בפרויקט, שמסתכם ב־2.5 מיליון שקל – 25% מסך השקעותיה בנדל"ן בישראל. החברה מעריכה כי ביצוע הפרויקט יימשך כ־3 שנים.

הבורסה אישרה שתי הנפקות חדשות
הוועד הפועל של הבורסה אישר שתי הנפקות חדשות. דפוס המקור תנפיק לראשונה מניות ותגייס 9 מיליון שקל. מלתא אינטר תנפיק מניות לציבור ותרשום למסחר מניות שינבעו ממימוש אופציות (לא רשומות) שיוקצו ל־3 עובדים בכירים. התמורה המיידית הצפויה מההנפקה (ברוטו) היא 9 מיליון שקל והתמורה המהוונת הצפויה ממימוש כתבי האופציה היא 160 אלף שקל.

כור תנפיק מניות לציבור בארה"ב ובאירופה בתמורה ברוטו של 150 מיליון דולר. פיברוס תרשום למסחר 3 מיליון מניות שינבעו ממימוש אופציות שתוקצינה ל־3 בעלי עניין בחברה. המניות תהיינה כ־22% מהון החברה לאחר ההקצאה (בדילול מלא). ליפשיר תרשום למסחר 3.1 מליון מניות שתוקצינה לחב־רת למגוד. המניות תהיינה 9.3% מהונה של ליפשיר ו־10.6% מזכויות ההצבעה לאחר ההקצאה.

מלון ימית תשקיע 480 אלף דולר במלונות הטירה
מלון ימית מנהלת משא ומתן עם חברת טירת בת שבע, לרכישת 8.4% ממניות חברת מלונות הטירה תמורת 480 אלף דולר. אם תושלם העסקה יגדלו אחזקותיה של מלון ימית במלונות הטירה ל־25.1%. מלון הנביאים תחזיק ב־33.3% וחברת טירת בת שבע ב־41.6%.

טירת בת שבע, שבבעלות משפחות בן חיים ויוספה, תעניק ללא תמורה אופציה למלון ימית לרכוש 8.23% נוספים מההון המשלים של מלונות הטירה תמורת 480 אלף דולר – כלומר 5.8 מיליון דולר. אם תממש מלון ימית את האופציה, תגדל אחזקתה במלונות הטירה ל־33.3%. מלונות הטירה בונה מלון SPA ובו 110 סוויטות ו־100 חדרים, בצמוד למרכז הבריאות ומגרשי הספורט. המלון ממוקם בהרי ירושלים ליד קיבוץ צובה והוא בהשקעה כוללת של 25 מיליון דולר. עד כה הושלמה 60% מבניית החדרים ובהמשך הבריכה וה־SPA. המלון יחל לפעול בסוף '97.

יובל הנדסה – השקעה של 6 מיליון דולר ביקנעם
יובל הנדסה זכתה במכרז של מינהל מקרקעי ישראל ומשרד הבינוי והשיכון, בחוזה פיתוח ל־46 יחידות דיור ביקנעם. עלות הבנייה כולל הקרקע והפיתוח תסתכם בכ־6 מיליון דולר.

בעלי עניין קונים

החברה	בעל העניין	שער	כמות		תאריך	החזקה
אידיבי פיתוח	[illegible]	5246	7,767	407	17.10.95	0.16
[illegible]	[illegible]	3,360	884	30	22.10.95	3.27
[illegible]	[illegible]	320	98,420	315	27.9.95	27.04
[illegible]	[illegible]	320	98,420	315	27.9.95	26.02
[illegible]	[illegible]	172.5	13,000	22	18.10.95	6.73
[illegible]	[illegible]	399-408	40,501	162	17-19.10.95	8.07
[illegible]	[illegible]	25	24,870	19	11-19.10.95	26.19
סהר ים	[illegible]	959	7,263	70	17-18.10.95	11.85
[illegible]	פלג אליעזר	1400	18,000	252	19.10.95	0.55
[illegible]	שילה שמואל	2306	434	10	22.10.95	4.67
עלית 5	[illegible] (בת)	1328	74,400	988	17.10.95	0.69
[illegible]	[illegible] יעקב	600	11,180	67	17-18.10.95	82.24
[illegible]	תדיראן	435	3,534	15	19.10.95	83.96
[illegible]	[illegible] (בת)	266-294	73,894	208	17-23.10.95	12.98

יום עיון למנהלי שיווק, פרסום והדרכה

איך להפיק מולטימדיה עם תוצאות!

מה"קליק" של תכנון – ל"קליק" של ביצוע!

יום ג', 7.11.95, בת"א

בין הנושאים:
● ניתוח צרכים, עלויות ומשאבים של פרוייקט מולטימדיה ●עוצמת האנימציה ● עיצובים גרפיים במולטימדיה ● תוכנות ועזרים במולטימדיה ● עריכת וידאו ● מציאות מדומה ועריכת קול במולטימדיה ● איך לתפור את כל המרכיבים לערכת מולטימדיה אפקטיבית.

בהשתתפות ה"ה (לפי סדר א"ב):
● מר רני לזר, מנהל תחום מולטימדיה, ידע מחשבים - מנחה יום העיון ● מר שי אגסי, מנהל פיתוח ב-QUICKSOFT ● מר נועם אשכול, מנכ"ל CD Bank ● מר ערן בורוכוב, מנהל תחום מולטימדיה, פרסום אריאלי ● מר אריאל בראונשטיין, סמנכ"ל אינטראקט ● מר עמית גלילי, מנכ"ל חברת Mentor ● מר משה סלונים, מנכ"ל טוטל גרפיקס ● מר דרור עמיר, מנכ"ל חברת SHAPE ● מר בועז רוסנו, מנהל פיתוח, טוטל גרפיקס ● מר דב שלו, מנהל מוצרים, חברת אריג'נט.

* כולל ביקור בתערוכת עולם המקינטוש

פרטים והרשמה:
טל. 03-6995134, 03-6957202, פקס. 03-6953104, 03-6995207

המרכז הישראלי לניהול

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

עידים תעסוקה שרותי תעסוקה בע"מ

טכנאים/הנדסאים אלקטרוניים

רצוי דרג ד'

לתיקונים ובדיקות סופיות

03-9698544

פיננסית גרין מחשבים

להקמה וניהול סניף ירושלים

דרוש/ה

מנהל סניף

לעבודה רבת אתגר בבית תוכנה מהמובילים בישראל בסביבת PC

- השכלה אקדמאית רלוונטית
- נסיון עבודה בענף המחשבים
- נסיון בשיווק לשוק המוסדי
- הכרת פיננסית+ יתרון
- שליטה בסביבת Windows - יתרון

קורות חיים בפקס': 03-6234411 או ת.ד. 57176 תל-אביב עבור מנהל סניף

מוסד הטכניון למחקר ופתוח בע"מ

טכנאי/ת, הנדסאי/ת אלקטרוניקה

לביצוע בדיקות של מערכות בבניה, התקנת אנטנות ומדידות חשמליות ומכניות שונות.

הכישורים הדרושים:
ידיעת השפה האנגלית (קריאת חומר טכני).
ידיעת השפה העברית על בוריה.
רצוי נסיון בעבודה בסביבת מחשב.
רצוי נסיון בעבודות מדידה אלקטרוניות.
בעל/ת כושר מפני המתאים לעבודה בתנאי שדה.
בעל/ת רשיון נהיגה.

מזכיר/ה כתבן/ית עברית אנגלית

233

הכישורים הדרושים:
השכלה תיכונית.
שליטה מושלמת במעבד תמלילים WORD עב/אנ.
היקף המשרה - 50 %.

נא לפנות בכתב בצירוף קורות חיים אל מחלקת משאבי אנוש, מוסד הטכניון למו"פ בע"מ, קרית הטכניון חיפה - 32000

מוסד הטכניון למחקר ופתוח בע"מ

מרכז/ת מחקר בתחום מדע וטכנולוגיה

רקע בתחום מדע מדוייק ו/או בהנדסה, תואר שני לפחות ונסיון בהוראה. כושר ארגון וניהול, כושר משא ומתן עם גורמים במערכת החינוך, ובתעשיה בארץ ובחו"ל. יכולת תקשורת ועבודה בצוות.

היקף המשרה גמיש עד 70 %.

234

נא לפנות בכתב בצירוף קורות חיים לד"ר גרים רייער, המחלקה להוראת הטכנולוגיה והמדעים, קרית הטכניון חיפה - 32000

דרוש

מתפעל/ת מערכת לוגיסטית ממוחשבת

הכשורים הדרושים:
- עבודה במחשב P.C
- שליטה ב DOS
- הכרת נובל-יתרון
- משרה מלאה /משמרות
- הכרת מגיק-יתרון

תנאים מעולים למתאימים.

09-589521

לקידום מולטימדיה

דרוש/ה

מהנדס/ת תוכנה

לפחות שנתיים נסיון ב-WINDOWS
- רצוי נסיון ב-WINDOWS 95
- רצוי נסיון בגרפיקה ממוחשבת ועיבוד תמונה
- רצוי תואר אקדמאי רלוונטי

קורות חיים יש לשלוח לפקס': 03-5249321

KIDUM Multimedia

למוסד בנקאי דרוש/ה:

כלכלן/ית

כישורים נדרשים:
- ✔ תואר ראשון בכלכלה.
- ✔ תואר שני במינהל עסקים – יתרון.
- ✔ ידע ונסיון בניתוח דוחות כספיים.
- ✔ נסיון בבנקאות ובאשראי – יתרון.
- ✔ שליטה במערכות PC לרבות קוואטרו ואקסל.

נא לפנות בצירוף קורות חיים מפורטים והמלצות לת.ד. 37318 תל-אביב 61372

– סודיות מובטחת –

לחברה איכותית לשרותי הנדסה בירושלים

מהנדס/ת מכירות

לקידום מכירות של רכיבי קירור ומיזוג אויר - ללקוחות גדולים

עברית/אנגלית רהוטה כולל ניסוח

תנאים מצויינים, כולל רכב צמוד ונסיעות לחו"ל במסגרת התפקיד

מועמדים/ות מתאימים (תושבי י-ם) יפנו בצרוף קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 3195 י-ם

מובטחת סודיות

משולם לוינשטין הנדסה וקבלנות בע"מ MESHULAM LEVINSTEIN CONTRACTING & ENGINEERING LTD.

להקמת בנין משרדים בתל אביב דרושים:

1. **מהנדסי בנין**
נסיון בביצוע בניני משרדים ו/או מבני ציבור-רצוי

2. **מנהל עבודה מוסמך**
נסיון בעבודות בניה בהיקף גדול

לפנות בצירוף קורות חיים לפקס 03-6969523 או בטלפון 03-6952166 לאמנון

לחברה לייזום וייעוץ כלכלי-עיסקי בתל אביב

דרושים

1. כלכלן/ית בוגר/ת מנע"ס.
- תואר ראשון בכלכלה, תואר שני במנע"ס
- נסיון של 3-5 שנים בתחום.
- ידע ונסיון בעבודה עם מחשב.

2. מזכירה - מנהלת משרד
- נסיון של לפחות 3 שנים בעבודה דומה.
- יכולת אירגונית גבוהה ביותר.
- ידע ונסיון בעבודה עם מחשב.

לפניות: ת.ד. 5332 תל-אביב 61531 (ולציין המשרה המבוקשת ע"ג המעטפה)

למפעל קבלני דרוש/ה

מהנדס/ת ביצוע - כבישים

מהנדס/ת אזרחי/ת בעל/ת נסיון בניהול פרוייקטים.

חשב/ת כמויות

מהנדס/ת אזרחי/ת מודד/ת הנדסאי/ת בעל/ת נסיון בתימכור עבודות עפר וכבישים, עריכת מכרזים, אפשרי פנסיונר/ית.

נא לשלוח קורות חיים לת.ד. 6576 חיפה 31064

לפיצריה באיזור כפר סבא דרושים/ות

● **טבח/ית**

● **אחראי/ת משמרת**

לעבודה במשמרת

09-400266, 050-391642 לדוד גיל (לא בשבת)

למפעל היי-טק ברמת-החייל דרושים/ות:

טכנאים/ות אלקטרוניקה לבדיקות סופיות

03-490801

למשרד אדריכלים

ברמה"ש דרוש/ה

אדריכל/ית + ידע באוטוקד. 03-5402190

לבלומנטל אדריכלים

דרוש/ה אדריכל/ית נסיון + שליטה באוטוקד הכרחי.

03-6486178

הנדסאי / טכנאי

אלקטרוניקה לפיתוח חומ"ש, עבודה מגוונת.

03-9230091

עובדי מוסך

לחברה בשרון

טכנאי תקשורת ומחשבים לשרות והתקנות

09-911647

הנדסאי

מכונות/טכנאי + רקע טכני, גימור, בכפר-סבא.

09-972253

לאיזור תיעוש המפרץ

טכנאי אחזקה, ידע ונסיון במכונאות חשמל, הידראוליקה ופנאומטיקה, יתרון באלקטרוניקה, העבודה ברוחה במשמרות.

04-728594

מהנדסים אדריכלים

יהלומים וצורפים

לחברת בניה

בראשל"צ דרוש מהנדס ביצוע, טל': 03-9699126

תיל השמה

אתגר בהקמת מערכת

בארגון גדול בצפון הארץ

למנהל/ת משאבי אנוש מקצוען/ית

- השכלה אקדמאית בתחום משאבי האנוש ומדעי ההתנהגות.
- רצוי גם השכלה במנהל עסקים/כלכלה.
- נסיון והבנה בטיפול בפרט, מיון, הערכה, פיתוח והכשרת עובדים.
- יכולת בינאישית ברמה גבוהה ותקשורת מעלה.

נא לפנות קו"ח בכתב יד לת.ד. 51888 תל-אביב 67132 בציון משרה מספר 738 ע"ג המעטפה.

רק פניות מתאימות תענינה.

לך תצטיין! קידום

למחפשים אתגר בתחום החינוך

דרושים/ות לעבודה מיידית

מדריכים/ות מצויינים/ות

לפרוייקט תכניות העשרה ייחודי באזור המרכז

דרישות התפקיד:
- בעלי/ות נסיון בעבודה או בהוראה.
(עדיפות תינתן לבעלי/ות נסיון בעבודה עם ילדים)
- בעלי/ות כושר ביטוי מעולה ויצירתיות.
- הכשרה מקיפה למתאימים.

לפרטים נא לפנות לסניף תל אביב בטל: 03-5251515

מפעיל/ת מחשב

לקביעת ראיון יש לפנות בכתב יד בצירוף קורות חיים לת.ד. 3514 ירושלים מיקוד 91030

לפרויקט ייחודי בראשל"צ

דרושים/ות בדחיפות:
- ■ אנשי/ות טלמרקטינג
- ■ סוכני/ות מכירות משמרות בוקר/ערב
- ■ דיילי/ות מכירות משמרות בוקר/ערב
- ■ שליח/ה

מועמדים מתאימים יפנו ל: 03-9623031/30

החלופה חברה לשרותי כח אדם בע"מ

מקדמות מכירות

+רכב ● אפשרי למשרה חלקית ● שכר ותנאים טובים למתאימה

טל. 03-9699155

INFO CENTER

מרכז ממוחשב למבקשי עבודה והברות

מהפכה בחיפוש עבודה!

מגיעה בכל הארץ

INFO CENTER היא החברה היחידה להשמת עבודה המבוססת על התקשרות של מחפשי עבודה וחברות המעונינות להפסיק דרך מרכז מחשבים בזמן אמיתי ובעילות מירבית.

שלח עוד היום קורות חיים לפקס. 04-452972 או לת.ד. 218 ק.אתא

ומיד יוכלו חברות כח אדם והמפעלים המחוברים ישירות למרכז המחשבים לקבל את נתוניך ולהזמינך לראיון.

לבעלי מודם כניסה חופשית ל- BBS 04-443035

קורות חיים: timoravi @ actcom .co.il

עיריית הרצליה

דרושה

משפחה אומנת

לנערה בת 17

תלמידה טובה הזקוקה לבית חם

לפרטים נא לפנות לעו"ס טלי חלף בטל: 2-09-541841

לחברת בלמוט

לסניפינו בירושלים, ת"א וחיפה

דרושים/ות

טכנאים/יות לתיקון מכונות צילום

עם ניסיון, הכרת מכונות MITA יתרון. למתאימים רכב + תנאים טובים.

טלפון 03-5375775 02-734720

לחברת שיווק מזון דרושים

סוכני מכירות מנוסים

בעלי רשיון ג'

להפצה בנקודות המכירה

טלפון: 08-222377

לחברת מדי תעש מכשירי בקרה תעשיתיים בע"מ

דרוש/ה

הנדסאי/ת מיכשור בכיר/ה

לקירום מחלקת השירות ותמיכת לקוחות

- ★ נסיון מעשי בתעשיה
- ★ אנגלית - קרוא וכתוב
- ★ תושב איזור המרכז

תנאי קידום מעולים למתאימים

- סודיות מובטחת -

נא לפנות בכתב לת.ד. 14095 תל-אביב 61140 טלפון: 03-5706134

מנוש שירותי כח אדם

- **עובדי/ות ייצור, עובדי/ות מחסן ובלתי מקצועיים** למפעלי תעשיה, אלקטרוניקה ובניה בגוש דן והשרון (מתאים גם למועמדים לפני גיוס)
- **מחסנאים/ות** רקע טכני, יתרון למפעיי קשר ומיחשוב, לגוש דן והרצליה
- **מכיר/ות משלוחים** רשיון ב', לחברות למוצרי צריכה בפ"ת ור"ג.
- **סדרנ/יות סחורה** לרשתות שיווק בשרון וגוש דן (רצוי נמלאים)

קריית סניף ת"א - פרישמן 58 טל' 03-5278255 פקס 03-5278249
סניף הרצליה - משכית 22 בית לוטוס טל' 09-566612 פקס 09-565769

לפוד קלאב Food Club

דרושות

נציגות חברה אזוריות

- * רכב חובה.
- * מגורים בתל-אביב/חולון/בת ים.
- * גיל: 25-40.

טלפון: 08-222377

לחברת שרותים ארצית

דרוש/ה

מנהל/ת יחידה לפרויקט ייחודי

עדיפות לבעל/ת רקע ונסיון שיווקי וניהול כח אדם

לפנות בצירוף קורות חיים בכתב יד לת.ד. 3061 ירושלים

יפאורה-תבורי בע"מ

דרוש/ה

איש/ת מכירות לסניף ירושלים

- ★ נסיון במכירות - יתרון, רצוי בתחום המזון/מוצרי צריכה.
- ★ נכונות לעבוד מעבר לשעות המקובלות.
- ★ תושב/ת ירושלים עד גיל 35.

נא לפנות בצירוף קו"ח לקישורים-אבחון והשמה" ת.ד. 8055 חולון 58180

★ רק פניות מתאימות ייענו ★ סודיות מובטחת

עוברים דירה/משרד?

מוטי הובלות לשירותכם!

מוביל מקצועי רהיטים, דירות, משרדים, מחסנים ועוד, במחירים נוחים, לכל מקום ובכל שעה!

טל. 050-271170 [24 שעות]

למשרד עו"ד מבוסס באילת דרוש/ה:

עורך-דין מתמחה

● בתחום המסחרי + נדל"ן.

07-375153 למשה/אביבה

דרושים/ות

אנשים/נשים מיומנים/ות טלפנים/ות לטלמרקטינג

- * אפשרות עבודה מהבית
- * שעות עבודה גמישות
- * תנאים טובים

לישראל - 052-453907

לסטודיו אפרת דרושים/ות

מעצב/ת גרפי/ת

עם ידע ונסיון בקווארק, פריהנד ופוטושופ

כתבנ/ית מק

עדיפות לבעלי נסיון בביסוס

טל: 02-6522144

מעון **נופי ירושלים** NOFEI

דיור מוגן

אח/ות מוסמכ/ת

למרפאה, לעבודה עם אוכלוסית מבוגרים עצמאיים - תנאי שכר טובים

לפנות למירב 02-751311

דרוש/ה

עובד/ת

למעבדה במפעל תעשייתי

משמרת שניה - עדיף סטודנט/ית.

לפנות לראיון למיכל טל: 09-694570

בסט-ביי

דרוש/ה לסניף ירושלים

פקיד/ה

צעירה ונמרצת לעבודה דינאמית ומגוונת במשרה מפוצלת.
ידע בנהלת חשבונות – הכרחי.

מועמדות מתאימות מוזמנות לפנות לויקי בטל. 03-5370222 החל מיום א' בשעה 12:00.

רשת מכשירי חשמל מס' 1 בישראל

best buy

לחברה ארצית מובילה בתחום הקוסמטיקה

סוכני/ות מכירות

(בתחום האיפור והקוסמטיקה)

לאזור המרכז והצפון

דרישות התפקיד:
נסיון מוכח במכירת מוצרי קוסמטיקה. השכלה מתאימה, יכולת השתלבות ועבודה בארגון

תכונות:
דינמיות, חוש עסקי, יכולת ניהול מו"מ חריצות, עצמאות, יחסי אנוש טובים

* רשיון נהיגה או רכב פרטי
** תנאי העסקה מצויינים למתאימים/ות

נא לפנות בצירוף קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 2280 ירושלים

סודיות מובטחת

זמיר

שירותי כח-אדם בע"מ

למפעל בטחוני במרכז הארץ

מאבטחים/ות

- ◆ פרופיל 72 ומעלה
- ◆ לאחר שרות צבאי, רקע קרבי, רצוי רובאי 05
- ◆ הופעה נאותה

משרה קבועה, שכר גבוה+בונוסים

טל. 03-9346711, 03-9346710

לחברת יבוא גדולה ליד א.ת. חולון

פקיד/ת שיווק

עבודה עצמאית, ידע טוב באנגלית, איטלקית יתרון, ידע בעיבוד תמלילים, גליונות אלקטרוניים.

טל': רונן - 03-5567655

מאגרי אנוש 02-234441

מזכיר/ה אנגלית, עברית

אפשרי נסיון מועט

למסעדה ביפו

דרוש/ה

טבח/ית (אפשר ללא נסיון)

מלצרים/ות אחרי צבא

גריל מן

09-500582

פיננסית גרין מחשבים

לתפקיד מעניין ואחראי בשיווק, מכירת מוצרים ופתרונות עסקיים בסביבת Windows

דרוש/ה

איש/ת שיווק

תנאים טובים ואפשרויות קידום לבעל/ת נסיון והשכלה אקדמאית רלוונטית.
עדיפות לבעלי/ות רקע בסביבת Windows

קורות חיים בפקס': 03-6234411 או ת.ד. 57176 תל-אביב

חברת **קריירה**

מרחיבה את פעילותה בירושלים ושמחה להודיע על

פתיחת סניף נוסף "סניף ירושלים צפון"

כתובותינו:
* סניף ירושלים צפון - יפו 210 (ליד אולמי קיסר) טל' 02-378837
* סניף מרכז - בן הילל 10 ק"ב טל' 02-250250

מאגרי אנוש 02-234441

לחברת בניין:

מהנדס מערכות תוכנה REAL TIME

נסיון יתרון

לעבודה באזור צריפין דרוש/ה

מהנדס/ת אלקטרוניקה

3-5 שנות נסיון, לעבודה המשלבת חומרה ותוכנה בפתוח ותחזוקת סימולטורים

גם בוגרים/ות יענו

ת.ד. 5802 ק. ביאליק

אם את/ה בן/ת 22–28

בעל/ת מוטיבציה והתמדה ומעוניין להרוויח

4000–9000 ש"ח

שכר בסיס+הכשרה צמודה (עדיפות לבעלי/ות רכב)

תתקשר/י 03-6317077

קורן יהב

כלכלן

1-2 שנות נסיון לבקרה + מחשב

רח' הרצל 65, ראשל"צ
טלפון: 03-9662219
פקס: 03-9679744

לת'גבור 02-240438

מלצרים/יות

לפני/אחרי גיוס לבית מלון יוקרתי

זמיר

שירותי כח-אדם בע"מ

למפעל עתיר ידע בפתח תקוה

מלחימים/ות -מעגלים מודפסים
מרכיבים/ות מכניים/ות

תנאים סוציאליים מלאים, ארוחות + הסעות.

טל. 03-9346710, 03-5238936

טלמרקטינג

לחברת יבוא
טלמרקטינג+מזכירות למשרה מלאה
תנאים טובים!!!
רכב חובה
קריה לפקס: 09-916765

לחברה מבוססת בתחומה בשרון

טכנאי/ת-הנדסאי/ת כימיה

למגוון תפקידים

לשיווק ומכירות

09-585223 707

P.M.O.-ל

דרושים/ות

מתורגמנים/ות

בכל השפות והמקצועות

נא לשלוח פרטים לכתובת רח' בארי 3, ירושלים

לחברת שיווק בעלת מותג יוקרתי

דרושים:

* **פקידה**
ליום מלא
מאזור הרצליה
ידע בהפעלת מחשב באנגלית ובעברית.

* **סוכנים/ות**
+ רכב מאזור המרכז, נסיון מכירות בענפי המזון, הגיינה ופרסום

טל': 05-586619
050-277781/257929

עירית בת-ים

למינהלת פרויקט שיקום השכונות בבת-ים

דרושים/ות

עובדים/ות קהילתיים לשכ' עמידר וניצנה

היקף משרה - 70%

הכישורים הנדרשים:
- * השכלה תיכונית מלאה
- * נסיון בפעילות קהילתית

קורות חיים להעביר למינהלת-הפרויקט רח' רבינוביץ 44 בת-ים טל' 03-5534501 פקס 03-5511238

לישוב באזור המלח דרוש/ה:

מנהל/ת חשבונות סוג 3

3/4 משרה

דרישות התפקיד:
* ידע ונסיון בהפעלת חשבשבת.
* עדיפות למתמצא/ת במוניציפלית.

לפנות בכתב עד ליום 30 באוקטובר 95 לת.ד. 1824, רמת-השרון 47117

קונקורד

דרושים

מחלקי גלידה

לאזורים: גוש דן, ירושלים והדרום.

דרישות התפקיד:
- ★ משאית 8–10 טון.
- ★ ערבויות מתאימות.
- ★ נסיון בהפצה.

נא לפנות לגוש דן והדרום: 03-9260411 לרמי
לירושלים: 02-6520758 ליוסי

המודעה מיועדת לגברים ונשים כאחד

זמיר

שירותי כח-אדם בע"מ

- ■ קלדניות/ים אלפא נומרי
- ■ כתבניות/ים עב/אנ' -WORD, א-ב
- ■ פקידות/ים-מזכירות/ים

בגרות מלאה+ אנגלית, רצוי ידיעת WORD

תנאים טובים, שכר גבוה

03-5238940, 5238936

למשרד יחסי ציבור

דרוש/ה

עוזר/ת תקציבאי/ת

עם רקע בתקשורת
ידע ב Word יתרון

קורות חיים לפקס. 5496599
טלפון 6938575

לחברת שיווק גדולה

דרוש/ה

מנהל כספים

נא לשלוח קורות חיים מפורטים

סודיות מובטחת

דרוש/ה

מזכירה בכירה

לחברה בתחום ניהול ושיווק פרוייקטים

דרישות התפקיד:
- * נסיון בעבודת מזכירות 3 שנים לפחות
- * נסיון בעבודות מחשב קיוטקסט - וורד
- * יחסי אנוש טובים

תפקיד:
- * שבוע עבודה מלא
- * שכר חודשי גבוה + בסות מנהלים

לפנות 24 ש' 03-5123230

לחברת שיווק ארצית

דרוש/ה

מנהל סניף

- * נסיון בניהול מערך שיווקי
- * נסיון בהפעלת צוות עובדים

העבודה באזור מרכז הארץ

נא לשלוח קורות חיים מפורטים לת.ד. 1872 רמת השרון 47111

-סודיות מובטחת-

למשרד אדריכלים עדן בר

דרוש/ה

אדריכל/ית

ARC+/AUTOCAD

03-5752699

פלפלית

צעירה ◆ פקחית ◆ עניינית ◆ כשרונית ◆ חרוצה ◆ ישרה ◆ מקצועית ◆ יצירה ◆ נאה ◆ פלפלית ◆ מלאת חיים ◆ אדיבה ◆ אסרטיבית ◆ אחראית/קרצינית

צלצלי - לחברת פירסום!!

03-6959557, 6952562
052-456922

לחברה לציוד הדראולי

דרוש/ה

טכנאי/ת מכונות

בעל/ת ידע בתיקון ותפעול מערכות הדראוליות

לרזי 05-5611711 או

הארץ

דרושים מפיצי עיתונים לחלוקה באזור תל אביב בשעות הבוקר המוקדמות בעלי קטנוע/רכב שכר גבוה למתאימים.

03-5121380 מיום א'

לַמשרד עורכי-דין ותיק בתל-אביב דרוש/ה
עורך/ת דין
עם נסיון בתחום האזרחי
לפנות לת.ד. 16079 ת"א

דוגמנות צילום

EXTRA
הסוכנות הבינלאומית המובילה לדוגמנות מכל הגלאים
פנים חדשות לקטלוגים, סרטים טלויזיה ופרסומות!
דחוף!!!
כל הגילאים לקטלוג לאר"ל-150 ש"ח לשעה
03-5615937

GARBO
לדוגמנות מסלול וצילום
+תשדירי-שרות פנים חדשות בכל הגילאים

מוכרים/ות קופאים/ות

יעדים תעסוקה
קופאים/ות
03-9698544

מזכירות

להברת תקשורת ומתנות
ברמת-השרון: מזכירה עם נסיון רחבות שפות, הבכירה הודעה אחרי צבא, חברת שפות
03-5402614

לבית תוכנה
בהרצליה דרושה מזכירה, ידע בניהול משרד ומעבד תמלילים
03-6961814

חברת הוברמן ובנין
מזכירה
03-9641091

מראיינת

קרן יהב
ללקוחותינו במרכז דרוש/ה
מזכירה למנכ"ל
מזכירה לשיווק
מזכירה ליבוא/יצוא
מזכירה לכח אדם
רח' הרצל 65, ראשל"צ
טלפון: 03-9677080
9662219 ,9674771

קיריה
בבורסת היהלומים - ע/א + הדפסה למלאה / לאחה"צ
03-5750556

להברת שיווק
בת"א מזכירה במשרה מלאה, 6 ימים בשבוע נסיון 2-3 שנים, שליטה במעבד תמלילים קורות חיים לת.ד 33250 ת"א 64927

מזכיר/ה בכיר/ה
09-585223

מזכירה
אשת מכירות
למשרה מפוצלת
09-917958

מזכירה אישית
למנהל יעולה ודינאמית
רשיון + ידע במחשב
9627624
5245801

קרן אדם בע"מ
לחברת הייטק
09/460038-7

להברה בשרון
מזכירה, נסיון בהשבשבת, חובה
09-911647

קב מוכנים
אינטליגנטים לתחום הרשמי הרחוני.
(משה) 03-9245559

לפרויקט שיווקי ענק
מפיצים עצמאיים
בעלי יכולת
ניהול מערכות שיווק
לסטודנטים

סנוש
מזכירות/ים בכירות לניהול משרד, אנגלית ברמת נסיות, ידע במעבד תמלילים
מזכירות/ים ופקידות/ים קבלה
פקידות/ים טלמרקטינג

שהם
שירותי כח אדם
ביאליק 77 ר"ג (מגג' רמה) טל: 03-6135726
דרושים/ות
○ מזכיר/ת יבוא, אנגלית ברמת שפת אם + עיבוד תמלילים
○ פקידים/ות לבוקר או לאחה"צ, ע"ת חובה, רקע בתנהה"ש-יתרון
עבודה קבועה ותנאים מעולים למתאימים
הקשר שבינינו להצלחה

להברה בשרון
אנשי מכירות למוצרי תקשורת ומחשבים.
09-911647

מזכירה
+ הדפסה, למשרה מלאה, קבועה
03-5442874

לאפשרי ב"מ
נהגי ג', לחברות למוצרי צריכה ומפעלים בגוש-דן, שכר גבוה
03-5278255

מוכנים מבוררים
+ נסיון, רצוי מתחום מוצרי צריכה
03-6821177

רכז/ת ביוט
+ נסיון בהשמה (מוכרה) להלקית / מלאה, לפקנ.
03-5751380

להברת קוסמטיקה
ידועה דרושים/ות
סוכנים/ות מנוסים/ות משיק
03-9248686

מזכירה מעולה
שליטה באנגלית + פקידה כללית ע"ת
03-6821177

לסירס
מוסמאי לאחר שירות צבאי, משרה מלאה.
03-6810947

מזכירה לקליניקה
- מבללה בוקר/ערב לסירוגין, ניסיון.
03-5271053

להברת מזון בגוש-דן
נהגי ג' לחלוקה
בעלי נסיון
03-921128

יעדים תעסוקה
רוקחים/ות
03-9698544

רפואת שיניים

רפואה אלטרנטיבית

למרכז הקהילתי לבריאות הנפש ביפו
דרוש/ה
פסיכולוג/ית קליני/ת
03-6815577

לרמנטי
דרושים נהגים מעל 15 טון בעבודה
03-9230125

בר-רענה מפר/ית
לנגרים, מעולה הדבירית, שכר גבוה
09-446888

"לס.ד.ה" דרושים
מדריכים/ות לטבע
050-254965

קרן יהב
לחברה גדולה
מנהל מחסנים + מחשב
מחסנאי סבני + מחשב
מלגזנים
רח' הרצל 65, ראשל"צ
טלפון: 03-9677080
03-9674771

יעדים תעסוקה
מחסנאים/ות
עובדי מחסן
03-9698544

להברה
לעבודות חשמל, דרוש חשמלאי / קבלן מוסמך.
09-985986

למשרד נודלין ברעננה
מזכירה

קרן יהב
מוקדניות
לשירות לקוחות
רח' הרצל 65, ראשל"צ
טל: 03-9677080

יעדים תעסוקה
עובדי/ות משק
03-9698544

יאיר לאמרי
ביה"ס לקוסמטיקה, ת"א
ירושלים 03-5251253
02-233118-9

לקאנטרי קלאב באיזור השרון
דרושה
חברת נקיון רצינית
09-407111

לסטודיו לעיצוב גרפי
מעצב/ת גרפי/ת
בוגר 4 שנ'. נסיון הכרחי
03-6424906

לסטודיו לעיצוב גרפי
מעצב/ת גרפי/ת
03-5284731

יעדים תעסוקה
נהגים/ות
03-9698544

קורלייה
מטפלים/ות
לשעות היום בת"א
5278851/2

דנאל
למען מפגרים דרושים/ות
אם/אב בית
לשעות הצהריים והערב
מטפלים/ות
מנקים/ות
אחים/יות
נא לפנות לטלי בטל.
03-5043890 ,03-5013084
לא בשבת

בבית
דרושים/ות
מטפלים/ות
לטיפול בקשישים בבתיהם בכל הארץ

לרשת ביטל-באש
משרה מלאה/חלקית
08-404741

דליקאס
עובדים/ות
קופאים/ות
050-261223

עובדי/ות נקיון
לבית המשפט העליון
משרה מלאה/חלקית
02-759608 ,02-759684

עובדות מטבח
+ ניסיון לעבודה במשמרות
050-353789

טבחים וקונדיטורים

למסעדת עסקים בפו"ת
דרושים גרילמן מקצועי, טבח למטבח קר וסבחי סרוויס.
03-9302566
מיכאל ת.ד. 7092 קרית מטלון פ"ת 49170

מלצרים/ות
לגאנים הרצליה
מלצרים/יות + עוזרים כלליים, תנאים טובים
09-563621

למסעדה איטלקית
בת"א, מלצרים/יות + עוזרי/ות ולפק אחרי צבא
050-322042

פקודה (25)
לעבודת קופה, השתייכות, נסיון במחשבים
09-550999

פקידה
למשרד תיירות גדול,
03-5627449

יעדים תעסוקה
פקידות יבוא/יצוא
03-9698544

נבחות לעבודה מאומצת
משרה מלאה- 5 ימי עבודה
03-5751433

דרוש/ה
טלר/ית למוסד בנקאי
★ בגרות מלאה
★ שירות צבאי מלא
טלפון: 03-5221726

ל-CASIO דרושה
פקידת-קבלה
למח' שירות
משרה מלאה-
ידע בהפעלת מחשב
טל: 03-5103456

למשרה מעניינת ורבת אתגר בהרצליה ובפתח-תקוה
כתבן/ית מהיר/ה
03-6964998

דרושים
10 נציגים/ות
למוצר אמריקאי חשמלי
רווחים נאים עבודה בחברה נעימה
ליווי והכשרה ע"י החברה
דרישות:
הכנסה קבועה * הופעה ייצוגית * חזרי מוטיבציה וקידום
09-460384

Forever Living Products
חברה אמריקאית, מהמובילות בעולם בתחום השיווק הישיר והרב שכבתי, מקימה בימים אלה את מערך המכירות בארץ, אנשים (גברים ונשים) בעלי חשיבה חיובית, מוטיבציה גבוהה ויכולת מכירה מוזמנים להתקשר:
החל מיום א' מ-09:00 עד 14:00
03-491843 או 03-6474278

לחברה העוסקת בקידום מכירות של מוצרי מזון בשיטות מתקדמות
בשלנים- מקדמי מכירה לעבודה עם קהל
■ בעלי אישיות חיובית ויכולת לעבודה מול קהל.
■ נכונות לעבודה אינטנסיבית בערבים
■ בעלי רכב
המעוניינים יפנו לטל. 03-6059853 לאיתמר

אם את/ה
בן/ת 22-28
בעל/ת מוטיבציה והתמדה
מעוניין/ת להרוויח
בין 9000 ש"ח-4000
אנו מציעים:
שכר בסיס
הכשרה צמודה.
עדיפות לבעלי רכב
03-6317077

לחברה מצליחה בתחום המידע הממוחשב
אנשי מכירות מנוסים
רכב-חובה
תנאים-לפי הכישורים
03-5621907 איציק

לעבודה מעניינת בשיווק
09-421531

פקידה להשלה
פקידת יבוא ידע באנגלית קורות-חיים לת.ד 2218 65781 ת"א

למשרד תיווך בתל-אביב
פקידה + ניסיון קודם.
"תיווך יוקרה"
03-5229474

לעוסקי פרסום
3800 + עמלות (רכב חובה) לדילות משכורת + עמלות
03-5182852

איש מכירות
ניסיון מוכח, תנאים טובים למתאימים + רכב חובה.
03-6817362

נשות מכירה בטלפון
לימים א-ה בוקר או אחה"צ.
שכר גבוה + בונוסים.
09-422121/2

לאפשרי ב"מ
פקידת טלמרקטינג לת"א ור"ג, שעות גמישות, שכר גבוה ופרמיות.
03-5278255

שליחים

דרושים מוקדי טלפונים
באזור רמת השרון הרצליה לשעות הערב, 5 ימים בשבוע לבעלי קטנוע בלבד! 03-5402161 ביפר 03-6106666 מנוי 51451 איתן.

לגלובוס רעננה
דרושים מפיצים לשעות הערב חמישה ימים בשבוע
050-375500

יעדים תעסוקה
סוכנים/ות מכירות
03-9698544

קרן יהב
דיילי מכירות
לעבודה במשמרות
רח' הרצל 65, ראשל"צ
טלפון: 03-9677080
03-9674771

להוצאה לאור דרושים/ות
נציגי טלמרקטינג
03-6963234

יוהמליה
איש/ת מכירות מנוסה
"קיוון-איילון", שכר הולם.
03-6182934

דיילת אשפית
במכירות לעבודה במשמרות + ניסיון
03-5424266 לרבית

Nando's
לרשת מסעדות ננדוס
דרושים
שליחים
לסניף ננדוס, תל-אביב
משמרות בוקר/ערב
לפרטים 03-5628496 משה
או במקום קרליבך 23 ת"א

דרושים מפיצי עיתונים
באזור תל אביב והסביבה, 5 ימים בשבוע בשעות 18:00-21:00, לבעלי קטנוע בלבד!
03-6979253 03-6917479

דרושים מפיצי עיתונים
באזור חולון בת ים, 5 ימים בשבוע שעות 18:00 - 21:00, לבעלי קטנוע בלבד!
03-5044719, ביפר 03-6186666 מנוי 47436 משה

להמונים פיצה
ת"א, אחרי צבא, שכר גבוה, לאיתן 03-5627770

דרושים מפיצי עיתונים
באזור ראשל"צ רחובות, 5 ימים בשבוע שעות 18:00 - 21:00, לבעלי קטנוע בלבד!
08-467902

שליח
עם/בלי קטנוע, תנאים טובים,
03-5285844
03-6728050

שוערים ומאבטחים
בת"א, פ"ת, הרצליה, רחובות, לעבודה במשמרות, בתנאים נוחים
03-373242

G.S.A
INTERNATIONAL
דרושים/ות
מאבטחים
שומרים/ות בעלי נשק
משמרות
03-5707829/30

20 ש"ח
לשעה בממוצע!
פיקוח מוניות בנתב"ג
• יוצאי צבא • בגרות מלאה
• משרה מלאה - במשמרות
הטבות רבות וכלכלה!
03-6391244

צעירים יוצאי
יחידות קרביות לעבודות אבטחה באירועים.
03-5442874

לרשת השירור
דרושים מאבטחים, יוצאי יחידות קרביות, בוגרי קורס פיקוד העבודה במשמרות, עדיפות לסטודנטים
03-5420765

לרשת השירור
דרושים מאבטחים, יוצאי יחידות קרביות/בוגרי קורס פיקוד. העבודה במשמרות, עדיפות לסטודנטים.
03-5420765

בעלי קטנוע מאזור כפר סבא והסביבה ימים א'-ה' בשעות הערב טלפון
050-209732 /
09-977059

ביקוש עבודה

هكذا من الأصل

בעולם

בקצרה

חברת המזון והתרופות השווייצית סנדוז הודיעה כי מכירותיה עלו בתשעת החודשים הראשונים של השנה ב־6% והגיעו ל־10.755 מיליארד פרנק שווייצי (9.5 מיליארד דולר).

מנהלים בחברת מטרו אמרו כי המיזוג בין רשתות הקמעונות הגרמניות קאופהוף ואסקו והיחידה של מכירות במזון בגרמניה של מטרו השווייצית ייצור חברה בעלת מכירות שנתיות בסך 63 מיליארד מארק (45.3 מיליארד דולר).

הבנק הגדול ביותר באירופה, דויטשה בנק, הודיע שהרווח הנקי שלו בתשעת החודשים הראשונים של השנה עלה ב־16.4% ל־1.349 מיליארד מארק (970 מיליון דולר).

עלייה של 3% בארה"ב בספטמבר בהזמנות למוצרים בני־קיימא

המשך לעלייה בשיעור של 5.1% שהיתה באוגוסט

ואשינגטון (אי־פי). ההזמנות של מוצרים בני־קיימא יקרים ממפעלים בארה"ב עלו בספטמבר ב־3%, לאחר עלייה גדולה אף יותר בחודש שעבר.

משרד המסחר מסר אתמול, כי בזכות העלייה המפתיעה, אותה הוביל ביקוש למטוסים, הסתכמו ההזמנות למוצרים בני־קיימא ב־169 מיליארד דולר, בניכוי השפעות עונתיות.

באוגוסט הסתכמו ההזמנות ב־164.1 מיליארד דולר, לאחר שזינקו ב־5.1%, העלייה הגדולה ביותר מזה שנה.

נתונים אלה מתווספים לעדויות נוספות מהזמן האחרון, המצביעות על שיפור בצמיחה הכלכלית ומקטינות עוד יותר את הסיכויים לכך, שהפדרל ריזרב יוריד את שערי הריבית לטווח קצר.

אנליסטים אמרו כי מכיוון שהעלייה בהזמנות הורכבה בעיקר במטוסי נוסעים, אין ראיות רבות לשגשוג בייצור.

העלייה בהזמנות למוצרים בני־קיימא, אשר היתה בניגוד לתחזיות האנליסטים שציפו לירידה קטנה, כללה עלייה של 10.8% בציוד תחבורה. עם זאת, הממשלה אמרה כי העלייה היתה מקיפה, כולל ביקוש רב יותר לציוד אלקטרוני ולמכונות.

בהשוואה לספטמבר אשתקד, עלו ההזמנות בחודש שעבר ב־8.1%. לפני ההתאוששות בחודשיים האחרונים, ירדו ההזמנות ביוני וביולי.

מוצרים בני־קיימא כוללים פריטים כגון מכוניות, מחשבים ומכשירי חשמל ביתיים, שהביקוש להם רגיש לשינויים בשיעורי הריבית, שכן לעתים קרובות הם נרכשים באשראי. אנליסטים עוקבים בקפידה אחר הנתונים במטרה לגלות סימנים לכיוון העתידי של ההוצאות לצריכה. הוצאות אלו, אשר עמדו מאחורי ההתאוששות הכלכלית שהחלה לפני יותר מארבע שנים, האטו באורח דרמטי במחצית הראשונה של השנה.

הביקוש למוצרים יקרים מהווה גם מדד עקיף חשוב לתוכניות הייצור, שכן עלייה בהזמנות מובילה לעתים קרובות להרחבת כושר הייצור.

שטפי גראף הפקידה 10.8 מיליון דולר כערבון לתשלום חובות המס שלה

בון (ע"צ). הטניסאית הגרמניה שטפי גראף, שהואשמה בהעלמת מס ובהונאה, העבירה סכום של 15 מיליון מארק (כ־10.8 מיליון דולר) לרשויות המס בגרמניה, כערבון לתשלום מסיה, כך מסר אתמול עורך דינה, פטר דאנקרט.

לדבריו הופקד מתוך סכום זה בחשבון סגור 3.6 מיליון דולר.

דאנקרט אמר כי סכומים בשווי מיליוני דולרים, שהופקדו בחשבונות בנקים מחוץ לגרמניה על ידי משפחת גראף, הועברו "ברובם" לגרמניה, לאחר "חיפושים שערכו עורכי הדין מטעם ההגנה".

מריל לינץ' ולאזאר פרר ישלמו 20 מיליון ד' בתביעה של הרשות לני"ע

ואשינגטון (אי־פי). חברות הברוקרים מריל לינץ' ולאזאר פרר הסכימו לשלם יותר מ־20 מיליון דולר כדי לבטל אישומים שלא גילו הסדר חשאי של מתן שכר טרחה למומחה פיננסי שהפנה אליהן לקוחות מוניציפליים במסצ'וסטס ובוואשינגטון. כך מסר אתמול פקיד של מריל לינץ'.

הרשות האמריקאית לניירות ערך היתה צפויה להודיע היום על ההסדר עם שתי החברות. לפי תנאי ההסכם הסכימו מריל לינץ' ולאזאר לשלם כל אחת 12 מיליון דולר, הכוללים 3.6 מיליון דולר שהחברות כבר שילמו מוקדם יותר השנה כדי להסדיר סכסוך עם הרשויות של מחוז קולומביה.

הרשות לניירות ערך האשימה את החברות מול סטייט בהפרת סעיפים נגד מרמה בניירות ערך פדרליים, בכך שלא דיווחו על הסדר להעברת שכר טרחה. מארק פרבר, יועץ פיננסי שנשכר על ידי פקידי רשויות מקומיות, קיבל שכר של מיליוני דולרים ממריל לינץ' כאשר המליץ בפני הרשויות המקומיות לשכור את מריל לינץ' לביצוע החלפות של שיעורי ריבית.

ההחלפות הן הסדרים פיננסיים המיועדים לצמצם עד למינימום את סיכונו של משקיע בשל שינויים פתאומיים בשיעורי הריבית.

ההסדר עם הרשות לניירות ערך הוא חלק מ"הסדר גלובלי" עם פקידי ממשלה במסצ'וסטס ובמחוז קולומביה. שתי החברות יגיעו גם להסדר עם מדינת מסצ'וסטס ורשות מקורות המים של מדינה זאת ששכרו את פרבר, שותף לשעבר בלאזאר פרר, כיועץ להשגת מימון לפרויקטים כמו ניקוי נמל בוסטון.

ההסדר הוא הגדול מסוגו בעסקי הפיננסים של רשויות מקומיות. הוא התקדמות חשובה במלחמתה של הרשות לניירות ערך בפעולות לא חוקיות בשוק האג"ח המוניציפליות ששוויו 1.2 טריליון דולר.

ילצין הורה לשלם פנסיות ושכר שעוכבו במשך זמן רב

מוסקווה (ע"ח). נשיא רוסיה בוריס ילצין הורה לממשלה לשלם פנסיות ומשכורות של חיילים שהתעכבו במשך חודשים, בשל מצבה הכלכלי של המדינה, מסרה אתמול סוכנות הידיעות איטאר־טאס.

עדיין לא ברור כיצד ישפיע התקציב מצו זה, שנמסר פחות מחודשיים לפני הבחירות לפרלמנט, בהן יצביעו כנראה פנסיונרים וחיילים רבים בעד הקומוניסטים והלאומנים.

"כפי שידוע, התפתח לא מכבר מצב קשה מאוד באיחורים רבים ברוסיה בשל אי תשלום הפנסיות", הודיעה סוכנות הידיעות בצטטה הודעה של שירות העיתונות הנשיאותי.

"נושא זה הוא בעל חשיבות עליונה למיליוני רוסים. עשויים להיות לו היבטים חברתיים קריטיים ואפילו סכנה שיהפוך לבעיה פוליטית, שתגביר את המתחים במדינה".

הסוכנות ציינה כי הצו של ילצין למשרד האוצר בוצע בשל דיווחים של שר הפנים אנטולי קוליקוב, לפיהם חיילים רבים לא קיבלו שכר מזה חודשים.

מיצובישי אסטייט צופה רווח גדול ממכירת בניין משרדים בטוקיו

טוקיו (אי־פי). חברת מיצובישי אסטייט, אשר ויתרה בחודש שעבר על השקעה של 1.4 מיליארד דולר ברוקפלר סנטר, מסרה אתמול כי היא מצפה להרוויח 650 מיליון דולר ממכירתו של בניין משרדים בטוקיו.

על פי חוזה שנחתם לאחרונה, יימכר בניין מארונבי, השוכן בסמוך לארמון הקיסרי במרכז טוקיו, למארובני, חברת סחר חשובה, תמורת 75.6 מיליארד ין (756 מיליון דולר), מסרה מיצובישי אסטייט בהודעה. על פי ההודעה, יסתכם רווח ההון ממכירה ב־65.61 מיליארד ין (650 מיליון דולר).

"ניהון קייזאי", עיתון כלכלי חשוב ביפאן, מסר כי ההכנסות מהמכירה ישמשו בעיקר לכיסוי ההפסדים שספגה מיצובישי אסטייט בעקבות העברה שנוגעה את אחזקותיה ברוקפלר סנטר שבמנהטן. אותה העסקה היתה הנסיגה הבולטת ביותר של חברה יפאנית גדולה מהשקעה בארה"ב.

דובר מטעם מיצובישי אסטייט סירב לדון בשימוש שייעשה בהכנסות מהמכירה בטוקיו, אך אמר כי החברה תדווח על רווח ההון כרווח בלתי שגרתי בשנת הכספים 1996.

מארובני משתמשת היום בכל הבניין, המתנשא לגובה 16 קומות ומשתרע על שטח של 6,415 מ"ר.

מיצובישי אסטייט, המהווה חלק מקבוצת מיצובישי, היא חברת הנדל"ן השנייה בגודלה ביפאן, נכסיה מסתכמים ב־2.13 טריליון ין (21 מיליארד דולר).

אדידאס רוצה לקבל בין 59 ל־68 מארק למניה בהנפקה הראשונה שלה

פרנקפורט (בלומברג). יצרנית נעלי ובגדי הספורט הגרמנית אדידאס מסרה, כי תשאף למחיר של בין 59 מארק (42 דולר) ל־68 מארק למניה בהנפקה הראשונה של מניות לציבור.

על פי טווח זה, שהוא נמוך מציפיות המשקיעים, נאמד שוויה של החברה בין 2.676 ל־3.084 מיליארד מארק, מסרה אדידאס.

"אדידאס מתגאה בצמיחה ובפוטנציאל לצמיחה", אמר מנכ"ל החברה, רוברט לואיס־דרייפוס. "רשמנו לזכותנו התאוששות משמעותית ואנו בטוחים ביכולתנו לנצל את הצלחתנו בעתיד".

החברה מסרה, כי ההצעה וההקצאה הסופית של המניות יתבצעו ב־13 בנובמבר. המסחר במניות יתחיל ב־17 בנובמבר.

בהנפקה הציבורית הראשונה צפויים להימכר לפחות 58% מהמניות, או 22.7 מיליון מניות. על פי סעיף "greenshoe", מוכנים בעלי המניות הקיימים למכור 3 מיליון מניות נוספות אם הביקוש יהיה גבוה דיו.

סוגרים, חברת אחזקות מבלגיה, מחזיקה ב־95.9% באדידאס. בעלי סוגרים כוללים את מנכ"ל אדידאס, המחזיק ב־24.9%; חבר הדירקטוריון כריסטיאן טורה, המחזיק בנתח זהה; דיוויד ברד־מילר, מנהל חברת מדיטריה אינטרנשיונל מתאילנד, המחזיק ב־45.45%; ואת תומאס ראסל, יו"ר ג'סופ לאמבס מרצ'אנט פארטנרס מפלורידה, המחזיק ב־3.75%; SEBA, חברת אחזקות מלוקסמבורג, מחזיקה ביתר מניות אדידאס.

יונדאי אלקטרוניקס רוצה לרכוש את מאקסטור תמורת 5.15 דולר למניה

ואשינגטון (בלומברג). יונדאי אלקטרוניקס אינדסטריז, המחזיקה ב־37.3% ממניות מאקסטור, הציעה לרכוש את יתר המניות תמורת 5.15 דולר למניה.

מאקסטור, יצרנית כונני דיסקים למחשבים מסן חוזה, קליפורניה, מחזיקה כיום ב־33.48 מיליון מניות. משמעות הדבר היא, שיונדאי תצטרך לשלם כ־172.4 מיליון דולר תמורת המניות.

"יונדאי סבורה כי מחיר זה הוגן וסביר מבחינת בעלי המניות של מאקסטור לאור המצב הפיננסי, הפעולות העסקיות והסיכויים העתידיים של החברה", מסרה יונדאי במכתב ששלחה ביום שלישי לוועדה מיוחדת של דירקטוריון מאקסטור, הבוחנת את הצעת הרכש.

פקידים ממאקסטור סירבו להגיב לידיעה, ובהצעת הרכישה של יונדאי לא היה רמז כלשהו לתגובתה של החברה האמריקאית.

במכתב, אשר נכלל בבקשה שהוגשה לרשות האמריקאית לניירות ערך, נמסר עוד כי ההצעה כפופה לתנאים אחרים, כולל אישורי הרשויות להגבלים עסקיים והצלחת המו"מ על הסכם מיזוג.

מאקסטור מייצרת ומשווקת מוצרים לאחסון נתונים למחשבים ביתיים וניידים.

יונדאי אלקטרוניקס הודיעה בתחילת החודש, כי בכוונתה להשקיע בחמש השנים הקרובות 26 מיליארד דולר במוליכים־למחצה, מחשבים ותחומי טכנולוגיה אחרים.

שוודיה עדיין לא החלימה

אחרי שניצלה מן המיתון הגרוע ביותר מאז שנות ה־30 היא עשויה להיות מוכנה לרפורמות – או לחזור להרגליה הישנים

אקונומיסט

יש משהו מלא חששות בהתאוששותה של שוודיה. המדינה הודיעה באחרונה על נתוני הצמיחה הרבעונית הטובים ביותר מאז הפסקה תגיעת ההוצאות בצורה כה גסה בראשית שנות ה־90. אווירת המשבר הוקלה בצורה מוחשית. ובכל זאת, אחרי שבעבר היו כל כך בטוחים שיש להם הנוסחה המנצחת קפיטליזם עם טיפול בפרט, נראים השוודים היום חוששים, קרועים בין רצון לשוב לדרכם הישנה כאילו דבר לא קרה ובין חשש לשובו של המיתון.

ההודעות המגיעות משוודיה בדרך כלל טובות. הממשלה הסוציאל דמוקרטית, שהיו שחשבו שלא תוכל לעמוד במשימה, העבירה בפרלמנט העלאות מסים וקיצוצים בהוצאות שיצמצמו את המימון הציבורי ב־116 מיליארד קרונות (17.6 מיליארד דולר), או 7.5% מן התמ"ג. שיעורי ריבית יציבים, קרונה חזקה יותר וירידה בתשואה על האג"ח משקפים את שובו של אמון האורחים.

אבל אסור לשכוח את העומק הנורא שבו התחילה ההתאוששות הזאת. רק השוודים הזקנים ביותר זוכרים מיתון חמור יותר מזה שפרץ בראשית שנות ה־90. בשנה שעברה צמח לראשונה התמ"ג הריאלי, אחרי שהצטמק ב־5% בשנים 1991–1993. התקציב עבר מעודף של 4.2% בסופו של השגשוג ב־1990 לגירעון של 13.4% שלוש שנים מאוחר יותר. החוב הממשלתי יצא מכלל שליטה. כ־50,000 חברות פשטו את הרגל. מערכת הבנקאות התמוטטה למעשה. במדינה שחשבה שהצליחה להימנע מן האבטלה שפגעה בחלקים אחרים של אירופה, הפסידו חצי מיליון בני אדם את משרותיהם והעלו את מספר המובטלים או העובדים בעבודות ממשלתיות יזומות ל־14% מכוח העבודה.

נראה שאווירת החששות השפיעה על ראש הממשלה, אינגוואר קרלסון, ועל מפלגתו. אחרי שריסן את ההוצאות והדף את הסכנה המיידית, התעייף קרלסון מן השלטון. באוגוסט הוא הודיע שיתפטר מתפקידו. כממלא מקומו נבחרה מונה סאלין, מן המרכז הפרגמטי של המפלגה הסוציאל דמוקרטית. מכונה מפלגתית משומנת היטב היתה יכולה פעם להביא את אהדתה של סאלין בשלטון; בשוודיה החדשה הנכשלת כמעט שנפל המקל מידיה. אבל למולה סירבה שרת החקלאות מרגרטה וינברג לפתוח במתקפה משמאל.

למרות זאת נוכחותה (וההופעה החזקה של הירוקים והקומוניסטים לשעבר שהוסיפו לנוסטלגיה בבחירות האחרונות לפרלמנט האירופי) מהווה שאלה עדינה לסאלין. האם קפיטליזם "נוסח שוודיה", עם מערכת רווחה נדיבה ושוקי עבודה ומוצרים הנתונים לפיקוח, נעלם לצמיתות באפר של השגשוג של שנות ה־80, או שמא הוא עתיד לזקוף שוב את ראשו.

מבחינה אחת אין ספק שהשינוי תמידי. אפילו אם האבטלה תתחיל לרדת, איש אינו מצפה שתחזור לרמתה הקודמת. תוכניות להחזרת אנשים לעבודה מוצפות. אבל המובטלים מקבלים דמי אבטלה נדיבים כבתנה שרק מעטים לא ימצאו תעסוקה – וגם אלה יהיו מובטלים רק זמן קצר. גם מבחינה אחרת היתה תפנית. כדי לקצץ בהוצאות צמצמה הממשלה את הרווחה והורידה כמה מענקים מ־90% מן השכר ל־75%, ושינתה את הבסיס לפיו מוענק הכסף.

אבל בשביל מדינה שהיתה בצרות גדולות כמו שוודיה, כל זה הוא כסף קטן. אף שכלכלנים בבנקים של שטוקהולם חושבים שמדיניות הממשלה לייצב את רמת החובות אינה מותירה שוליים כלשהם, כבר התחילו כמה שרים ללחוש שיש צורך להעלות שוב את המענקים. אפילו שר האוצר של שוודיה, גוראן פרסון, שתמך בעוז בצעד תקציבי, אמר שייתכן שלא יהיה צורך לקצץ בהוצאות ב־16 מיליארד קרונות נוספות כפי שחשב תחילה. זה כמו לומר לשמור על דיאטה שהעוגות כבר בדרך.

הדאגה העיקרית תגיע כאשר הכלכלה תתחיל להאט שוב את הקצב, קרוב לוודאי שכבר בשנה הבאה. ב־1997 יעבור ככל הנראה שיעור האינפלציה את הגבול העליון של 3% שקבע הבנק המרכזי, ויגרום ללחץ כלפי מעלה על שיעורי הריבית. יאן הרין, כלכלן ראשי בהסתדרות המעסיקים, חושב שאפילו האטה קלה עלולה לגרום לחוב הממשלתי להתחיל לתפוח שוב. במשרד האוצר השוודי מבטיחים לעשות את כל הדרוש. בסופו של דבר נראה כמעט בוודאות שזה יכלול שיפוץ של מדינת הסעד השוודית. אבל אין כל ראיות לכך שמישהו בממשלה יודע היכן להתחיל.

© The Economist

מתי נוח לך?

רנו 19

החל מ- 61,990 ש"ח

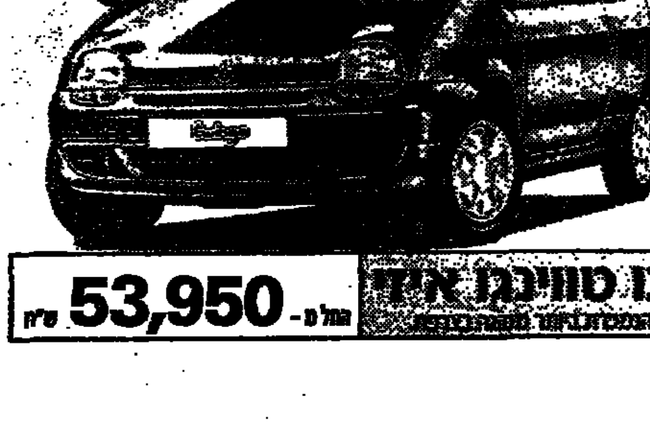

רנו טווינגו איזי

החל מ- 53,950 ש"ח

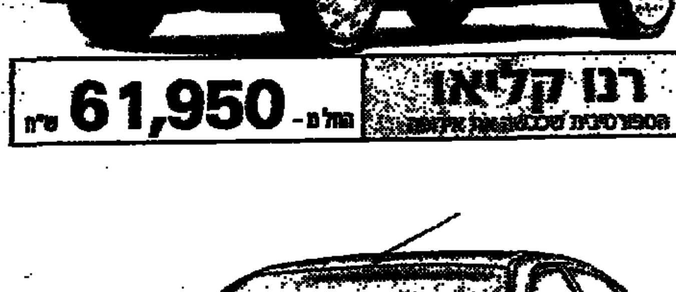

רנו קליאו

החל מ- 61,950 ש"ח

רנו לגונה

מכונית המנהלים מס' 1 בצרפת

החל מ- 91,500 ש"ח

כשיש לך רנו - תמיד!

כדאי לבוא עכשיו או מתי שנוח לך, לבחור מתוך המבחר של רנו את הנוחה לך ביותר: נוחה למשפחה, נוחה למנהלים, נוחה עם ביצועים ונוחה עם שיק. אפשר להרגיש בנוח עם זה - הנוחות הצרפתית המפורסמת של רנו מפנקת עשרות מליוני נהגים בכל העולם.

1996 תהיה שנה נוחה... בכל רנו שתבחר

המחירים כוללים מע"מ, ואינם כוללים מס בולים עפ"י מחירון מס' 96-001 מיום 20.8.95

הכנס עוד היום לאולמות התצוגה ותהנה מתנאי אשראי של עד 100% עד 4 שנים

בני משה קרסו: ▪ ביטוחים ▪ אביזרים ▪ TRADE IN ▪ חייג על חשבוננו 177-0224848

▪ תל אביב - רח' ריב"ל 22, טל' 03-6394848 ▪ חיפה - צומת וולקן שד' ההסתדרות 163, טל' 04-723294

RENAULT

אלבר

הארץ

יום שישי ג' בחשון תשנ"ו
27 באוקטובר 1995

מערכת, הנהלה, מודעות, הפצה ומנויים: תל אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212 ת"ד 233 תל אביב 61001 פקס' 6810012 מערכת, 6815857 הנהלה, 6815859 מודעות ירושלים: רחוב הבבלית 2, טל' 02-254245-6, ת"ד 275 י-ם 91002 פקס' 02-254249 חיפה: רחוב גורדון 20, טל' 04-623166-7, ת"ד 5259 חיפה 31052 פקס' 04-670715 שירות חלוקה למנויים 03-5121555, 03-5121344 מודעות לוח הדרושים 03-6382020

המו"ל: הוצאת עיתון הארץ בע"מ, רחוב זלמן שוקן 21, תל אביב
העורך: חנוך מרמרי   עורך המשנה: יואל אסתרון
גרשום שוקן, העורך 1939–1990

HA'ARETZ Daily Newspaper, P.O.B 233 Tel Aviv 61001 Israel
21 Salman Schocken st., Tel (03) 5121212, Fax 6810012

בעיה במשכן הנשיא

זה כ-48 שעות שנשיא המדינה, עזר ויצמן, מנסה לצמצם את הרושם הקשה שהותירו דבריו במפגשו עם משלחת של מנהיגים ערבים מישראל. בעיקר הוא מבקש להפגין מחשבות חילופי הדברים החריפים עם ח"כ סאלח טריף.

אמנם הנשיא ויצמן השמיע כמה הערות כלליות, שיש בהן משום הבעת תמיכה בשלטון החוק, וגם הבטיח כי הוא מצדד בתהליך השלום, אך אין באמירות כלליות אלה כדי לטשטש את העובדה, שוויצמן פיקפק בערכו ובתקפותו של הסכם שעליו חתמה ממשלת ישראל כחוק ואשר אושר בהצבעה דמוקרטית בכנסת. בהביעו סלידה מאופן הצבעתו של סגן השר אלכס גולדפרב בעד אוסלו ב' – תמורת מכונית, כדבריו – הוא הטיל ספק בלגיטימיות של ההסכם.

ככל אזרח ישראלי רשאי הנשיא ויצמן לראות בהסכם אוסלו ב' משגה. אך יותר מכל אזרח עומדים לרשותו צינורות הידברות עם ראש הממשלה ושר החוץ כדי להביע את דעותיו בהרחבה ובפרטנות. לפיכך מצפים ממנו, כי ייזהר בהתבטאויות בנושאים השנויים במחלוקת, כפי שנדרש לפחות משופטים פעילים.

הנשיא לא הקפיד בעניין זה, כשם שנתן דרור ללשונו בכמה עניינים אחרים ששיקול דעת נוסף היה יפה להם, כמו דבריו כלפי השרה שולמית אלוני וגערתו באם של חייל שנפל בדרום לבנון, בעת בואו לביקור אבלים.

בזכות הון האישי המפורסם של עזר ויצמן ובשל הנכונות לספוג מעט מרוחו הסוערת, כמו גם ההתחשבות בזכויותיו האישיות בענייני צבא ומדיניות, נטה הציבור לעבור לסדר היום על דבריו אלה. ראש הממשלה לשעבר מנחם בגין, עוד בשנותיו באופוזיציה, תיאר את ויצמן כ"שובב" ופטר אותו מביקורת. גם בשנים שבהן היה אחד מנושאי המשא ומתן לשלום עם מצרים היו בעלי ברית פוליטיים שהסתייגו מסגנון ההידברות שפיתח עם מנהיגים ערבים אחרים. לא עמדותיו, שיש בהן משום פזילה אל הפופולריות ומידה מסוימת של חוסר יציבות, גורמות להסתייגות ממנו, אלא הצורה הקיצונית שבה הוא מציג אותן. כך כמדינאי, ועל אחת כמה וכמה כנשיא המדינה.

בקבלו את פני משלחת הנכבדים הערבים נהג בהם נשיא המדינה שלא בכבוד. הוא בא אל ח"כ טריף בתביעה בלתי אפשרית, שימסור מן הציבור מידע ממשי על עמדתו. מתמיהה העובדה, שסגר בפני טריף את דלת משכנו רק מפני שהתכוון "לעצבן" אותו.

אין בכך כדי להניח, כי במצב שנוצר יש מקום לחקיקה שתנצור את לשונו של הנשיא ותגביל אותה לעניינים שבהסכמה לאומית וציבורית בלבד. חוק כזה אינו יאה לדמוקרטיה מפותחת, וסיבוכיו ילוו את ישראל עוד שנים רבות אחרי שויצמן יחדל להיות נשיא. תהיה זאת שגיאה לפתוח פתח לתלונות פליליות ולפניות לבג"ץ בכל פעם שהנשיא יאמר דברים שלא יערבו לאוזנם של כמה אזרחים.

אבל ביסודו של דבר מוסד הנשיאות מתקיים כדי לסמל את המאחד את אזרחי המדינה המשותף להם, ולא את מחלוקותיהם. עזר ויצמן היה מודע לכך כשהציגו את מועמדותו לתפקיד הן בקרב מפלגת העבודה הן בכנסת, והיה עליו לנהוג בהתאם עם הכהונה. לנוכח הדברים המצטברים של תקריות מביכות ומזיקות שבהן היה ויצמן מעורב – ובאין סימנים כי מדובר בכמה מעידות שלא יחזרו על עצמן – עלולה להתגבש המסקנה, כי נבצר מעזר ויצמן למלא כראוי את תפקיד נשיא המדינה.

אם יש גילוי, יופע מיד

לחשודי ההסתדרות צריך להיות קלף חזק כדי שפוליטיקאי כלשהו יסתכן בהתערבות למענם

מאת דן מרגלית

משנה שלפה יותר משנה עד שחשודי ההסתדרות החלו לאיים על חבריהם בצמרת מפלגת העבודה. אבל עכשיו, בסוף אוקטובר 1995, אחרי שהמשטרה המליצה להעמיד לדין שלושה בכירים, ואולי גם את השר ישראל קיסר, כבר מאוחר מדי לסתום את פי שהיו פעם חברים.

מאוחר, לא רק מפני שכמשמים קודמים כבר ניסו לעשות זאת לשר המשטרה משה שחל ונכשלו, אלא גם משום שהעניין אינו מצוי עוד בידי הפוליטיקאים. לארטור ישראלוביץ, אבי יחזקאל וחיים הברפלד צריך להיות ביד קלף מיוחד חזק מאוד כדי שפוליטיקאי כלשהו יסתכן ויבקש מהרשויות ביושב לעצום עין.

נכון שהיועץ המשפטי לממשלה, מיכאל בן יאיר, הוא פתלתל. כשקיבל פנייה להחיל בתביעה המשפטית נגד יולי עופר, שינה הכללה קודמת שלו והמיר את הדין בכופר. ביניש היתה אז בחו"ל, ולא במקרה הרגישה היועצת רוחה בתקשורת. אבל האם יכול בן יאיר לחזור על תרגיל כופר עופר?

גם הנוהג המקובל להאשים כל שר משטרה בהתנכלות לנחקר כשהאירגונים לא יצלח. אשר ידלין ניסה את הטקטיקה הזאת בשנות ה-70, ונכשל. השודים הכפישו תיסו להרתיע את דוד מילוא, משה שחל וקודמיהם בתפקיד, אך ללא הועיל.

אינני מעלה על הדעת אפשרות ששאול ויצחק רבין עברו על החוק כשהגישו עצות ומידע על מועצת הפועלים במסגרת הפרוייקטים שלהם. לא רבין ולא שחל השודים. אבל גם אם קיימו אסיפה לא תקינה במועצת הפועלים, אין זה דומה למניפולציות שעשו, לפי החשד, ראשי ההסתדרות בכספיה, לטובת מועמדים יקרים במפלגת העבודה.

טענה ממשית יכולה להיות רק כפי שטען פרס שרמג, בלי לפרש ובלי לפרט, כי קיסר ההסתדרות פגע בסיכויו לזכות בראשות העבודה.

עתה הגיע שלב הלחץ המילולי. אבל, בדרך כלל, חשודים שהשפטים מתאם האשמות של זה לתם אינם אמינים. מאז ראשית שנות השישים ניסו עבריינים צווארון לבן להשתמש בשיטות כאלה. אבל דבר מאיומי יהודה שפיגל, אשר ידלין האחרים לא התממש. הם נותפו באוקדה שקנה חלוה.

לטרות הסבירות הנמוכה שיש דבר באמתות באשמים, צריך לבדוק כל טענה. אבל אסור להניח להם לאיים בה על סביבתם ללא הגבלה. אם יש לחשודי ההסתדרות מה לחשוף – שיעשו זאת כאן ועכשיו. צריך לנהוג בהם כמו בכד עיר שטען שהוא מסוגל לקפוץ הרחק מביתו, ברודוס. "כאן רודוס, קפוץ", השיבו לו. אם יש בפי החשודים סיפור ממשי – יופע מיד. הטעם לכך כפול:

● ממילא הם כבר לא יוכלו להטות את החקירה לטובתם. פוליטיקאי שיודע שהם יכולים להביך אותו יעדיף לסבול ברורי שינה ולקוות שיבלמו את פיהם, או שלא יאמינו להם, מאשר להסתבך בשיבוש הליכי חקירה לטובתם.

● אם בכל זאת יש גילוי ממשי בפי ישראלוביץ, יחזקאל, הברפלד, מוטב שיחשפו את חבריהם לשעבר. לא מפני שזה ישפיע על ניהול המשפטים נגדם, אלא משום שהם יינהו, מבחינה ציבורית, מהדצי הנוטה שבצרות רבים.

הם יכולו, לפחות, לחזור לדבריו של סגן הנשיא האמריקאי ספירו אגניו, שעם הדחתו בגלל מעשי שחיתות קבל כי "המכנרים שינו את כללי המשחק ושכחו להודיע לי".

בית המשפט יקבע אם אשמו חשודי ההסתדרות או לא. אבל לישראלוביץ, הברפלד ויחזקאל, ואולי גם לקיסר, יש אפשרות לעשות דבר בשירות הציבור. הם יכולים לענות על השאלה, אם אי־מי כספים אסורים רק בעודפי ההסתדרות, או שהם עשו את דרכם גם לסיעה בכנסת.

חיים רמון ניקה את האורוות שלהם. הם יכולים לטהר את מרתף המפלגה. שם מסתתרות הכרזות של העבודה במערכת הבחירות ב-92: "משתתים נגד אסתם". מי תהיה המפלגה הראויה להניף את הסיסמה הישנה והאקטואלית תמיד בבחירות 96?

יש יצירתיות, יש תסיסה, יש יזמות

שיחה עם דוד ברודט, מנכ"ל האוצר

מאת נחמיה שטרסלר

דוד ברודט היה זה שיזם השבוע את יריית הפתיחה בסיבוב הקרבות האחרון בין אברהם שוחט ליעקב פרנקל. ביום שלישי הזמין את הכתבים הירושלמים למסיבת עיתונאים מיוחדת, שבה הסביר כי מדיניות בנק ישראל בנוגע לריבית ושער החליפין היא "שגויה ולא אפקטיבית". עוד אמר, שהבנק "פועל בניגוד למדיניות הממשלה" ושפרנקל גורם נזקים ממשיים למשק ואף פוגע ביצוא. בבנק ישראל הגיבו בזעם כבוש: "אנחנו מעדיפים שלא להיכנס לוויכוחים פומביים", אמרו – והכינו את התותחים.

ההזדמנות למכתנגד נקרתה כעבור 24 שעות, ביום עיון בתל אביב. נגיד בנק ישראל בא מוכן היטב ושש לקרב. הוא פסל בהחלטיות את הדרישה להורדת ריבית ואמר שפירושה הרפסת כספי הציבור במאזן התשלומים. הוא האשים את שוחט בפופוליזם ובעידוד שיקולי בחירות, לעומת בנק ישראל, שהוא גוף א־פוליטי הרואה לטווח ארוך ופועל מנימוקים מקצועיים.

שוחט התפוצץ. כשעלה לבמה הוא לא דיבר, הוא צעק. הוא האשים את פרנקל בעידוד אינטרסים אישיים, בהכנסת שיקולים פוליטיים ובפזילה לחו"ל, לראות מה יגידו שם חבריו על מדיניותו.

דוד ברודט לא הסכים להיגרר לוויכוח האישי בין שוחט לפרנקל. ברודט, שניחן בכישרון להבהיר ולפשט דברים, תקף את פרנקל באלגנטיות בנקודה הרגישה ביותר, המקצועית. לדבריו, בוויכוח הנוכחי יש שתי אסכולות. "אך מדיניות הנגיד היא פשרה ביניהן, וזה הדבר הכי פחות טוב".

הוא הסביר: "יש האסכולה של דוד קליין, מוניטריסט קיצוני שאיני מקבל את דעותיו. אבל האסכולה שלו עקבית. קליין טוען שהבנק המרכזי צריך לטפל רק באינפלציה, ולעשות זאת באמצעות העלאת ריבית. אם יהיה תיסוף של 10%, אז שיהיה – העיקר שהאינפלציה תיבלם. בשאר צריך לטפל האוצר.

"האסכולה השנייה היא של האוצר, והיא אומרת שאי אפשר לנקוט מדיניות מוניטרית קיצונית, כי אי אפשר לגרום לתיסוף כה עמוק במשק פתוח עם סקטור יצוא גדול. אי אפשר לומר ליצואנים להמתין ולסבול עד שנתגבר על בעיית האינפלציה, כי יש לנו גם מטרות של צמיחה ותעסוקה.

"מדיניות הנגיד היא הכי פחות ברורה, כי הוא מנסה לפשר בין שתי האסכולות האלה, וזה מביא לחוסר עקביות. כלומר, הנגיד פועל נגד תיסוף עמוק באמצעות התערבות בשוק מטבע החוץ. הנגיד רוצה שער חליפין גבוה יותר, אבל לא יכול להשיג אותו משום שהוא מעלה את הריבית".

אפשר לתאר את המצב קצת אחרת. הנגיד נמצא בקרב. מצפון יש אויב ששמו אינפלציה. מדרום אורב לו אויב ששמו גירעון במאזן התשלומים. אך הוא יכול לירות רק לכיוון אחד, כי יש לו רק תותח אחד, תותח הריבית. מה הפיתרון במצב מסוכן כזה? להכניס תותח שני לקרב, תותח התקציב, המצוי כולו בידי האוצר.

ברודט היה מעדיף לא לדבר על הגירעון המפוחד בתקציב 95, או ליתר דיוק: החריגה בסך שלושה מיליארדי שקלים. זה סכום עצום, שמביא בהכרח לגידול בגירעון במאזן התשלומים. זה יותר מכך: חלקו של התקציב בתוצר גדל בשנתיים האחרונות, לאחר שנים של ירידה.

כאן עמד ברודט על קרקע הרבה פחות מוצקה. הוא נאלץ להודות, שהגירעון בתקציב 95 גדל מעל לתכנון, "אך מדובר בתופעות זמניות, לא קבועות. אני מצטער עליהן, אבל הן לא יביאו למשבר. ב-96', שהיא שנת בחירות, אמליץ לממשלה לקצץ בתקציב, אם יתברר שהגירעון עולה על המתוכנן. שכורה, הצלחתי להעלות את מחיר הסיגריות כדי לסגור פער של 200 מיליון שקל".

ההסברים לחריגה בתקציב אינם משכנעים, אם זוכרים שידו של שוחט היתה קלה מאוד על ההדק. אבל מעניין יותר לשאול איך תיראה 96.

ברודט אומר שהוא רוצה לראות, קודם כל, צמיחה מרבית, שבה היצוא יהיה המוביל. לכן חשובה לו כל כך רווחיות היצוא. "יש יצירתיות, יש תסיסה, יש יזמות, יש רצון לחיות חיים אחרים", הוא אומר.

מה פירוש חיים אחרים? "יש ירידה ברמת הסיכון הכללית במשק בגלל תהליך השלום, וזה מתבטא בירידה בסיכון. השלום יוצר בציבור הרגשה של נורמליזציה מסוימת, וזה מתבטא בעלייה ברמת החיים".

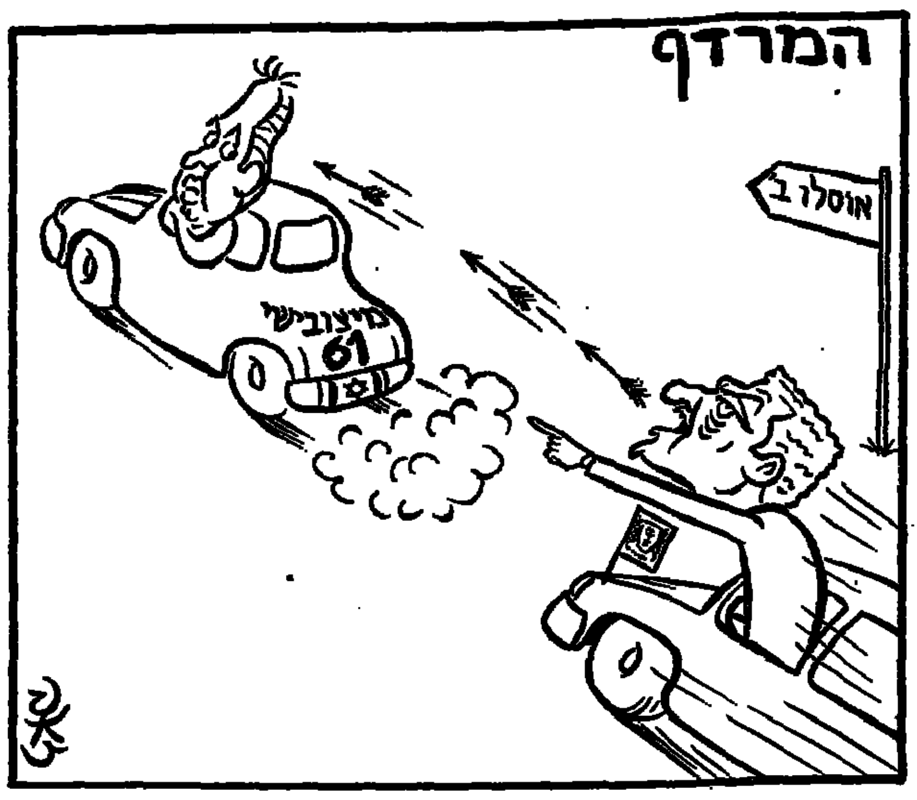

כבוד הנשיא וחירותו

בג"ץ קבע, על סמך הצורך באמון הציבור, את הכלל שלפיו שופטים ודיינים אסורים בפעילות פוליטית ובמתן עצות פוליטיות. ההיגיון שבקביעה הזאת מחייב גם את הנשיא

מאת זאב סגל

נשיא המדינה ביקש כנראה להתמודד בהצעת החוק להגביל את זכות התבטאותו שלו, כשאמר בפגישה רבת משתתפים – לפי עדותו של ח"כ סאלח טריף – ש"הסכם הביניים אינו הסכם". לאיזו תחושת כבוד יותר יכלו לזכות התומכים בהצעה הזאת?

ובכל זאת, נדרשת תמימות רבה כדי לחשוב שכל התנהגות אנושית יכולה להיות עניין לחקיקה. חקיקה שתקרא את נשיא המדינה לסדר ותטיל עליו איסור להתבטא בעניינים שאין עליהם הסכמה לאומית – אינה יותר מדי.

זכתה ישראל ועם מתוקקה נבנה הוזה כזה. ואולי צריך להיות ית שהצעתו של ח"כ דדי צוקר (מרצ) לא באה לעולם רק בגלל התבטאויות הנשיא, אלא היא גם מבטאת השקפה עקרונית, שעל פיה אל לו לנשיא להביע דעתו בעניינים המפלגים את הציבור.

והראוי לשאול אם חברי הכנסת מהאופוזיציה, שירצו כוכות הרי של הבישור של הנשיא, היו עומדים על דעתם אילו תמך בהחשת התהליך המדיני ובמסירה מהירה של ערים בגדה לרשות הפלשתינית.

בעניין התבטאויות הנשיא היתה דעתו של ראש הממשלה הראשון, דוד בן־גוריון, נחרצת למדי. הוא עיצב את התפקיד כך, שחיים ויצמן נאלץ לטעון שהמקום היחיד שאליו יוכל לתחוב את חוטמו הוא הממחטה. בדיקה של חוק יסוד: נשיא המדינה מראה, שהמחוקק אינו אוסר דבר בשאלה מה מותר לנשיא לומר. ואם פונים למה שקרוי "תכלית החקיקה" ולמרקם החוקתי בכללו, אי־אפשר להתחמק מהמסקנה שהנשיאות עוצבה כמוסד "ייצוגי וסמלי". הנשיא, כהגדרת בית המשפט העליון, "עומד מעל לכל שלוש הרשויות", "מגלם באישיותו את המדינה עצמה".

מי שמסמל את המדינה, מי שתפקידו הוגדר (על ידי מנחם בגין) כ"שפי של המדינה", אינו צריך להביע את דעתו בעניינים שהציבור חלוק בהם. החוק נותן בידיו סמכויות פורמליות כמו חתימה על חוקים וסמכויות של שיקול דעת – לחון עבריינים ולהטיל את הרכבת ממשלה על מי שיש לו הסיכוי לעשות זאת.

רק בהסכמת הנשיא

חוק יסוד: הממשלה החדש, שלפיו ייבחר ראש הממשלה באופן ישיר, אמנם נוטל מיד נשיא את הסמכות לבחור את מרכיב הממשלה, אך בעת משבר הוא יטיל אותו למרכז הזירה הפוליטית. על פי חוק זה, ראש הממשלה יוכל לפזר את הכנסת רק בהסכמתו של נשיא המדינה. המחוקקים, שהעבירו את החוק ב-92, נתנו בידי הנשיא סמכות פוליטית מובהקת, ולא נתנו את דעתם ברצינות לשאלת התאמתה של הסמכות לתבנית החוקתית, שיועדה לנשיא במרקם השלטוני בישראל. הסכמתו או אי־הסכמתו של הנשיא לפיזור הכנסת (על רקע הכוונה החוקית עצמה, שהפיזור אפשרי אם "קיים בכנסת רוב המתנגד לממשלה ושעקב כך נבצרת אפשרות לפעולה תקינה של הממשלה") תעשה כל נשיא לפוליטיקאי מובהק בעיני מי שיתנגד להחלטתו. מול סמכות כזאת יחווירו כל ההתבטאויות של ויצמן.

החקיקה שתגביל את זכות הנשיא להתבטא תפגע בכבוד הנשיא וחירותו, ולא תעמוד ב"טבילת אש חוקתית" מול חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. כשם שהחקיקה אינה אוסרת במפורש על שופט או דיין להתבטא בעניינים פוליטיים, כך אין היא יכולה להיות מכשיר להגבלת הנשיא בדבריו. אבל כשם ששופט או דיין, החייבים להיות נאמנים על העם כולו, אינם מתבטאים בעניינים פוליטיים מכוח עקרונות כלליים, כך גם הנשיא. בג"ץ קבע, על סמך הצורך באמון הציבור, את הכלל שלפיו שופטים ודיינים אסורים בפעילות פוליטית ובמתן עצות פוליטיות. ההיגיון שבקביעה הזאת מחייב גם את הנשיא.

התוספת שצוקר מבקש להכניס בחוק יסוד: נשיא המדינה – ולפיה הנשיא "לא יעסוק ולא יביע עמדה בנושאים ציבוריים החורגים ממסגרת סמכותו, וכן בנושאים ציבוריים שאין לגביהם הסכמה לאומית" – פוגעת פגיעה קשה מדי בחופש הביטוי. ויצמן ימשיך להתבטא כרצונו, הממשלה תמשיך לפעול כסמכותה והכנסת, והמאמרים ימשיכו להיכתב על כך שהנשיא פועל בניגוד לרוח החוק.

מי שבוחר בנשיא לכהונתו זו היה צריך לדעת שויצמן השני אינו ויצמן הראשון. חובה על תומכיו, שהכירו שהוא אינו חותמת גומי, שלא יבחרו בו לכהונה שנייה. האפשר להניח שגם ויצמן יעדיף שלא להיבחר שנית. כך יוכל לתת דרור מלא למחשבותיו, כאזרח מכובד מאוד. לפני בחירת נשיא חדש, כדאי לדון במשמעותו של מוסד הנשיאות ובשאלה אם יש לו בכלל מקום במרקם השלטוני בישראל.

אולמרט במלכוד

מאת שחר אילן

המאבק על סגירתו של כביש בר אילן חרג מזמן מגדר מאבק שבת רגיל. הוא מאחד את הציבור החרדי ומשלהב יצרים, כפי ששום מאבק דתי לא הצליח לעשות בשנים האחרונות. כמו צומת הרחובות שטראוס ומאה שערים, שזכה לכינוי "כיכר השבת", נהפך גם רחוב בר אילן לסמל מאבקי התנועה בשבת, וייתכן שהוא כבר ראוי לתואר כביש השבת.

לשכנוע העמוק של דעת הקהל החרדית, שכביש בר אילן אבן יסוד, תורמת העובדה שהמאבק מתנהל בתוך השכונות החרדיות, והרבה יותר קל לגבות במגרש הביתי. החרדים גם היו משוכנעים שראש העירייה, אהוד אולמרט, שזכה בקולותיהם, יגמול להם בסגירת הכביש. אולמרט אמנם לא התחייב לכך מעולם, אבל החרדים רואים דווקא בסגירת כביש בר אילן את המבחן העיקרי לבריתם אתו.

הטיעון המרכזי של התומכים בסגירת רחוב בר אילן הוא, שיש להתחשב ברגשות תושבי הרחוב וכי הנוהגים נדרשים, בסך הכל, להאריך את דרכם בכמה דקות. משרד התחבורה טוען שעורק תחבורה חיוני כמו בר אילן חייב להישאר פתוח בכל ימות השבוע. זו אינה טענה פוליטית. זה מינהל תקין בסיסי.

בטיעון שיש כביש עוקף אפשר לסגור גם את רחוב ז'בוטינסקי בבני ברק, העובר אף הוא בשכונה חרדית, ועוד כבישים שוקקים רבים. אין לזה סוף. לכן, השאלה אינה כמה זמן אורכת עקיפתו של רחוב בר אילן, אלא אם ייתכן שחלק גדול כל כך של ירושלים יהיה מנותק מהעיר בכל שבת, ולא יהיה אפשר להגיע אליהן. זוהי כפייה דתית בלתי־נסבלת על תושבי צפון ירושלים החילונים.

הצעת הפשרה של ועדת ספרדים, שהכביש ייסגר בשעות התפילה בלבד, אינה קבילה. העסקנים החרדים כלל אינם מסתירים, שהפשרה הזאת היא בסך הכל שלב ביניים בדרך לסגירה המוחלטת. כבר היום נמנעים נהגים ירושלמים רבים מלעבור ברחוב בר אילן בשבת, מחשש אבנים, כפי שהם נמנעים מנסיעה בכבישי מזרח העיר. קשה להאמין שהנהגים ישננו את לוח זמני הפתיחה והסגירה של כביש בר אילן. הם פשוט יעקפו אותו.

בשתמות התנועה בכביש, יטענו העסקנים החרדים שזו ההוכחה שאין בו צורך. הטענה תלווה בגל הפגנות חדש. שום הסכם עם המפלגות החרדיות לא יוכל למנוע את התגשמות התרחיש הזה, משום שהמפלגות החרדיות אינן שולטות בקיצונים המארגנים את ההפגנות.

אולמרט ראוי כמובן לכל תמיכה בעמדתו נגד סגירת הכביש, שיש בה מבחינתו סיכון פוליטי עצום. הקשרים המצוינים שיצר עם החרדים היו נכס פוליטי חשוב בשבילו. בשבועיים האחרונים הוא היה לאיש המושמץ ביותר בציבור החרדי. הוא האשם בגזירה כבוד ריו, והיו אף שטענו שהוא יותר גרוע לחרדים מטדי קולק.

אולמרט במלכוד. אם ידבק בעמדתו ויסרב להעביר במועצת העירייה הצעה על סגירת הכביש, ייגרם לו נזק פוליטי חמור. מי שמתכוון להתמודד מטעם הליכוד על ראשות הממשלה אינו יכול להרשות לעצמו קרע כזה עם החרדים.

אם אולמרט היה תומך מלכתחילה בקבלת הפשרה, הנזק שהיה נגרם לו בציבור החילוני לא היה גדול במיוחד, שהרי לנוכח המחויבות שלו לחרדים זה היה צפוי כמעט, וממילא מדובר רק בהמלצה. עכשיו, אחרי שטיפס על העץ, לא יוכל אולמרט לרדת ממנו בלי להצטייר שוב כמי שמוכר את ירושלים לחרדים.

ההפגנות סביב כביש בר אילן, כדרך כל של הפגנות שבת, יימשכו עד שגשמי החורף יפזרו אותן. כל זמן שמרצ שותפה בכירה בממשלה, קשה לראות את משרד התחבורה מאשר את סגירת הכביש. המשרד כבר פירסם שורת הודעות ובהן הביע התנגדות לסגירה משיקולי תעבורה. אם יסכים המשרד לסגירת הכביש, לא תהיה לאורן יקותיאלי, איש מרצ, שום בעיה להגיש נגדו עתירה לבג"ץ, בטענה של שיקולים לא־סבירים.

מה שצריך לעורר חשש אמיתי הוא המשא ומתן הקואליציוני שינוהל בין החרדים לליכוד לקראת הבחירות לראשות הממשלה. ברור שהחרדים יתבעו את סגירת הכביש. קשה להאמין שיו"ר הליכוד, בנימין נתניהו, יראה בזה מחיר כבד מדי בעד תמיכה בשלטון. אם זה יקרה, יהיה דווקא נתניהו ראש הממשלה הראשון שיתן את ידו לחלוקת העיר, בין הדרום החילוני לצפון החרדי.

לכל המעורבים במאבק, ובייחוד לעסקנים החרדים המלבים אותו, מומלץ עכשיו להזכיר בויכוחם את השם פנחס סגלוב. סגלוב הוא ההרוג היהודי של הפגנות כיכר השבת בשנות ה-50. לטענת החרדים, הוכה בידי השוטרים. אם ייצא המאבק מכלל שליטה, וזו נראית היום אפשרות סבירה מתמיד, עלולים להיות נפגעים רבים בכמה, בקרב המפגינים או הנהגים החילונים. ופיקוח נפש הרי דוחה אפילו כאבק שבת.

הבימה בסערה

מאת מיכאל הנדלזלץ

> יעקב אגמון מדבר על גירעונות העבר ב"הבימה" ודורש שולחן נקי, אבל שבעה מיליוני שקלים הם גירעון ההווה, מהשולחן שלו

בתמונה הראשונה של "הסערה" מאת שקספיר (מחזה שלא הוצג מעולם ב"הבימה"), מיטלטלת ספינה בעין הסערה. רב־המלחים מחלק הוראות לאנשי צוותו, ואז עולה לסיפון אחד הנוסעים ומזכיר לרב־המלחים שהוא מוביל מטען יקר, את המלך בעצמו. אומר לו רב־המלחים: "אתה יועץ למלך; אם אתה יכול לגזור על כל האיתנים האלה שקט, ולהשליט שלום ברגע, אנחנו לא נתפוס יותר בחבל. תראה את הסמכות שלך; אם אתה לא יכול, אז תן תודה על כל ימי חייך הרבים עד הנה והתכונן בתא שלך לפורענות הזאת המתקרבת, אם תבוא".

רב־המלחים שעל סיפון "הבימה" הוא יעקב אגמון. והוא זה שדורש מכולם – בעיקר מהאוצר – שיניחו לו לעבוד כמו שהוא מבין. הוא גם יוצר את הרושם שהוא מתמודד עם איתני טבע: כולם אשמים – המנהלים, המצב, העובדים, האוצר – רק לא הוא.

לזכותו של אגמון עומד יותר מכל ראש מינהל התרבות, יוסי פרוסט, שמאז כניסתו לתפקיד לא הסתיר את כוונתו "לעשות סדר" ב"הבימה". אמנם תקציב התמיכה בתיאטרונים גדל, אבל את עיקר מרצו השקיע פרוסט בהפצת הטענה שמנהלי התיאטרונים הם הכושלים. "הבימה" נבחר להיות המטרה שהאחרים יראו אותו וייראו. מעבר לפרטי עשייתו של פרוסט בעניין זה וסגנון התנהגותו, הדבר המהותי בתקופתו הוא ההעתקה של ההדגשה, במערכת התרבות כולה, מיצירה ועשייה לענייני כסף וכוח.

פרוסט רצה "ביקור אורות". יעקב אגמון, עם ניסיונו הארוך בעולם העסקים, הוא אכן האיש הנכון למשימה הזאת. אבל אסור לשכוח שאי אפשר לדבר על הבראה במושגים של כסף וכוח בלבד. תיאטרון הוא גוף חי, וניזון מהרצון הטוב של עושיו וקהליו. לא משום שהוכבר ב"הבימה" במתכונת זו היא דרך מתוקנת; אם יקראו את תולדות "הבימה" יגלו שהתיאטרון איבד את דרכו המקורית לפני חמישים שנה ויותר, אלא משום שזה מוסד שצריך ליצור אמנות. אפשר וצריך לתקנו, בהליכים סבלניים וארוכי טווח שעיקרם יצירה, וההתקציבים מסייעים אותה. הכניסה בבולדוזרים מינהליים בלבד הורסת רקמה עדינה.

אגמון הוא אמנם גם מנהל אמנותי, אך התוכנית האמנותית שפירסם והחל להגשים מתרכזת בעיקר בכוכבי בידור על הבמה. נכון שאין זה הוגן להעריך את העשייה האמנותית על פי פחות מעונת הצגות אחת, כשם שלא היה הוגן להעריך את עשייתם האמנותית של קודמיו אחרי שנה אחת בלבד. אבל אפשר וצריך לבדוק את טיב מעשיו הניהוליים.

שלוש דרכים מוכרות

כל אחד יודע שיש שלוש דרכים להתמודד עם גירעון: לקבל כספי מחזור עשיר, להגדיל את ההכנסות, או להקטין את ההוצאות. קודמיו של אגמון היו מודעים למגבלות יכולתם לצמצם הוצאות (ולעתים קרובות הרבו בסעיף זה ללא צורך) ולכן הרבו בניסיון להגדיל הכנסות, באמצעות הפקת הצגות ושיווק. לפעמים זה הצליח, לפעמים לא. הקהל המבוגר, והתיאטרון אינו רק הצגה, אלא גם הוליה סגולתית לה.

לעומתם, מתרכז אגמון בהשגת כספים מהדוד העשיר (האוצר) ובהקטנת ההוצאות. לצורך זה פעל להעברת התיאטרון לידי כונס נכסים. אם עד עתה היו לו הנהלה ציבורית, שנתנה לו גיבוי, ומינהל התרבות, שייצג (או לפחות צריך היה לייצג) את ענייני התיאטרון לפני משרד האמנויות, הרי לא עמד מול האוצר – הרי שבמצב החדש הוא נותר, לכאורה, עם כל הסמכויות בידו. אבל עתה ניצב אגמון לבדו מול פקידי האוצר, עם נאמן ציבורי שאינו מרשה לעבוד כשאין תורים מוזמנים (כמו שעובדים כל התיאטרונים). הדבר דומה להורדת הפגושים ממכונית הנוסעת בכביש עמוס.

המצב החדש נועד לבלום את הנושים ולהקל על אגמון את המו"מ עם ועדי העובדים. אתמול התקיימה פגישת נושים והוצע להם לוותר על 15% מהחוב או לפרוס אותו, עם הצמדה. האם לא היה אפשר להשיג זאת מהנושים גם קודם לכן? אצל הוועדים לא השיג אגמון שום ויתור בזמנות, ובינתיים לא השיג גם שום ויתור באמצעי לחץ בגל סגירה. האם הוא, שבא בעת משבר והנה מחר צן הטוב השמור למושיע, לא הצליח, הרי איש לא יוכל לבוא בטענות לקודמיו, שפעלו במצב גרוע יותר.

בתוכנית ההבראה דורש אגמון מהאוצר 30 מיליון שקלים כדי "לנקות את השולחן". יש בכך משום זריית חול בעיניים: 12 מיליון שקלים הוזרמו ל"הבימה" עוד בסוף 1994, כהלוואה שהתיאטרון אמור להחזיר בתשלומים של מיליון בשנה. 18 המיליון שנותרו כוללים שישה מיליונים גירעון עבר רחוק, שהיה צריך להיות מכוסה בהלוואות. גם אם נגלגל ונוסיף מיליונים, כ-12 המיליונים שנותרו, על הרבעון האחרון של קודמיו, הרי שאגמון יכול לרשום לחובתו גירעון של כשבעה מיליונים, בהם כשלושה מיליונים מאז העביר את התיאטרון לכינוס נכסים.

אגמון מדבר על גירעונות העבר ודורש שולחן נקי, אבל שבעה מיליוני שקלים הם גירעון ההווה, מהשולחן שלו. הרי גם אצלו נעשות הצגות, יש כבעבר פרסום ושיווק נרחבים, ולטענתו, "האולמות מלאים". אם כן, אולי צריך לומר דווקא לאגמון מה שרב המלחים אומר לזרים: "תראה את הסמכות שלך", ואם הוא אינו מסוגל, שירד לתא שלו ויתכונן לפורענות המתקרבת, אם תבוא.

בקניון העסקי של InterAge ברשת האינטרנט
תמצא את כל צרכיך העסקיים וגם...
את מרבית צרכיך הפרטיים.

אבל אולי תיכנס אלינו מסיבה אחרת

http: //www. interage. co.il

InterAge LTD.
Internet Advertising
info @ interage.co.il   טל. 03-5340684

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

תצלום: איי־פי

במסדרונות עצרת האו"ם. ישראל מוצאת עצמה בשכונה המזרח־תיכונית

קצת נחת בינלאומית

תגיגת היובל לאו"ם, המוסד שסימל את בידודה של ישראל, היתה ניצחון לדיפלומטיה הישראלית. פנקס השתדלנות של יצחק רבין, שבו נרשמות ההבטחות שנתן למנהיגים להעלות את עניינם בוואשינגטון, תפח. "השלום הפך את ישראל לשחקן אזורי", אמר השגריר רבינוביץ'

מאת אלוף בן

ניו יורק

אבא אבן זוכר היטב את המאבק שניהלה המשלחת הציונית באו"ם, ערב החלטת החלוקה ב־1947. האמריקאים נסוגו מתמיכתם, הציעו להטיל משטר נאמנות על ארץ ישראל ולחצו על הבריטים להמשיך בשלטון המנדט. "שום היסטוריון לא המציא תסריט שהיה מאפשר את הקמת המדינה באותו רגע, בלעדי קיומו של האו"ם. העניין היה מסתבם בנאמנות אמריקאית בריטית, ואינני יודע מתי היינו יכולים להשתחרר ממנה", אומר שר החוץ לשעבר.

אבן, שהתלווה השבוע אל ראש הממשלה יצחק רבין בחגיגות היובל להקמת האו"ם, חושב שהמאזן הכולל של יחסי הארגון עם ישראל נוטה להיטיב: החלטותיו איפשרו את הקמת המדינה והעניקו לה לגיטימציה בינלאומית. החלטה 242, שהתקבלה אחרי מלחמת ששת הימים, קבעה את העיקרון של שטחים תמורת שלום, יסוד תהליך השלום העכשווי. "מצבנו באו"ם דומה להרף באירופה", אומר אבן. "תקופות ממושכות של כרה, שלג ועננים, עם כמה הבזקים של רצון טוב וחסד".

מסעו של רבין השבוע לעצרת האו"ם יירשם בין רגעי החסד. חגיגת היובל לאו"ם, המוסד שסימל במשך שנים את בידודה של ישראל ונתן גיבוי למדיניות הערבית, היתה ניצחון לדיפלומטיה הישראלית. הנטישה ההמונית של מליאת העצרת כשהנציג הישראלי עולה לדוכן היא נחלת העבר. מ־185 חברות הארגון, רק שלוש נעדרו מהאולם בעת נאומו של ראש הממשלה: סוריה, איראן ולוב. אפילו טאריק עזיז העיראקי ישב במקומו והאזין.

הרבה מנהיגים באו השבוע לניו יורק, וברחובות סביב מרכז האו"ם נראו לא מעט מפגינים. אלפי טאמילים מחו על הדיכוי בסרי לנקה, חבר הגרינפיס ריתקו במצנח כדי להפסיק את הניסויים הגרעיניים של צרפת, קובנים־אמריקאים קראו לפידל קאסטרו ללכת, וסטודנטים אספו חתימות נגד בניית סכר בפורטוגל, שיפגע באתר היסטורי. מהשטח נעדרו שתי קבוצות של מפגינים, שבעבר היו חלק בלתי נפרד מכינוסי העצרת. איש לא הניף שלטים למען שחרור פלשתין מהכיבוש הישראלי, וגם הקריאות לשחרור יהודי ברית המועצות כבר נשכחו.

הרצון הטוב איפיין גם את 21 פגישותיו של רבין עם מנהיגי מדינות זרות בחמשת ימי הביקור. איש לא תקף את המדיניות הישראלית בשטחים, כמו פעם, ורבין לא נדרש לתרץ דבר. "לא שמעתי טענות", סיכם, "בעיקר הערכה, ופה ושם בקשות לשיתוף פעולה". ניכר והרגע מתמיד התענג ראש הממשלה על לחיצות הידיים והחיוכים שקטף בהופעתו הראשונה מעל במת האו"ם. "אתה מרגיש במסדרונות האו"ם יחס אחר לישראל".

לדברי השגריר באו"ם, גד יעקבי, שנכח בכל הפגישות, שיחותיו המדיניות של ראש הממשלה עסקו בארבע סוגיות: סקירה על תהליך השלום, קריאה למאבק נגד הטרור האיסלאמי והפונדמנטליזם, תוכניות לשיתוף פעולה דו־צדדי בתחומי הכלכלה והביטחון, ו"סיוע דרך מדינות שלישיות, בעיקר ארצות הברית".

הסכם הביניים איפשר לרבין לדלג במהירות מעל העניין הפלשתיני, תוך הצגת הצלחה. המו"מ עם סוריה עורר שאלות רבות יותר: בעולם רוצים לראות שלום כולל בין ישראל לשכנותיה ולהסיר את הסכסוך המזרח תיכוני מסדר היום. כאן נדרש רבין למאמץ הסברה, כדי להציג את חאפז אל־אסד כסרבן, שעיקשותו להימנע ממגעים ישירים ותמיכתו בארגוני טרור מעכבות את ההסדר. פגישתם הסרת התוצאות של שרי החוץ וורן כריסטופר ופארוק א־שרע, בשולי הוועידה, רק חיזקה את הקו הישראלי. לעמיתו הספרדי, נשיא האיחוד האירופי פליפה גונזלס, טרח רבין להציג בפירוט את תוכניתו להסדר בלבנון. קרלוס מנם הארגנטיני התבקש לצאת שוב לארץ מוצאו ולשכנע את ידידיו הסורים לבוא לשולחן השיחות עם ישראל. אך גם כאן נראה שהכוונה למחווה דיפלומטית יותר מאשר למאמץ תיווך רציני. שמעון פרס כבר ניסה פעם לשגר את מנם לאסד, והתוצאה היתה מבוכה והכחשה.

שגריר ישראלי באחת ממדינות אסיה הסביר פעם, בביתו שכתב על יחסי ישראל עם המדינה שבה שירת, כי התעמולה האנטישמית, שהציגה את היהודים כמושכי החוטים בעולם, שירתה היטב את הדיפלומטיה הישראלית. תדמיתה של ישראל כבעלת השפעה בוואשינגטון תפסה מקום בולט בשיחות עם ראש הממשלה. רבין ידוע בין עמיתיו המנהיגים כמי שרואה את ביל קלינטון יותר מכל מנהיג זר אחר: השנה ייפגשו ארבע פעמים – במאי, בספטמבר, ביום רביעי השבוע, ושוב בחודש הבא.

פנקס השתדלנות של ראש הממשלה, שבו נרשמות ההבטחות למנהיגים שיעלה את עניינם בוואשינגטון, תפח בביקור הנוכחי. נשיא סלובניה ביקש שישראל תסייע בהסרת האמברגו, נשיא אוזבקיסטן רוצה יחס טוב יותר בקונגרס, סוהארטו מאינדונזיה זקוק לישראל כדי להציג את עמדתו בסכסוך טימור. בביקורו הקודם בוואשינגטון הציג רבין לקלינטון את הטענות ששמע במוסקווה כלפי המדיניות האמריקאית. לפני כשנתיים ביקש שהאמריקאים יניחו לסינים בעניין זכויות האדם. את בעיית זכויות האדם בסעודיה כבר פתרתם, שאל את קלינטון. נשיא אזרבייג'אן, היידר

> **הקו המרכזי במדיניות רבין הוא קבלת העמדה האמריקאית בכל עניין שאינו נוגע ישירות לביטחונה של ישראל. ההנחיות לנציג ישראל באו"ם פשוטות וברורות: לעקוב אחר אצבעו של הנציג האמריקאי ולנהוג כמוהו**

אלייב, זכה השבוע בפגישה עם קלינטון רק בהתערבות שגריר ישראל בוואשינגטון, איתמר רבינוביץ'.

גם ועידת הנשיאים של הארגונים היהודיים באמריקה היתה מוקד עלייה לרגל של אורחי הוועידה. נשיא טורקיה סולימן דמירל, שארצו נתונה במשבר פוליטי קשה, ביטל את כל פגישותיו בניו יורק למעט שתיים: קלינטון וועידת הנשיאים. הטורקים סובלים בוואשינגטון מפעילותן של שתי שדולות חזקות, הארמנית והיוונית, ורוצים ללמוד מהניסיון היהודי.

השגריר רבינוביץ' אומר שעל ישראל להשתמש בזהירות בקלף האמריקאי. "לא לפזר הבטחות ללא גבול, לפעול בשקט ולא להיגרר בפעילות בממשל ובקונגרס. חשוב, לדעתי, שישראל תתאם את פעילותה עם גורמי הממשל העוסקים במזרח התיכון, ולא תפעל מאחורי גבם. לא פחות חשוב להסביר את האינטרס הישראלי בהתערבות למען רפובליקה בחבר המדינות, או מדינה המפירה זכויות אדם באסיה".

תהליך השלום הביא לקוחות חדשים לשתדלנות הישראלית: מדינות ערביות כמו מרוקו, עומאן וירדן. אלה מבקשים לעזרה כזה או אחר על זכויות האדם, או להבטיח ביקור של אישיות אמריקאית בבירה. חוסיין ביקש מרבין שיעזור בקבלת חבילת סיוע צבאי, שבמרכזה מטוסי האף־16. "השלום הפך את ישראל לשחקן אזורי", אומר רבינוביץ'. ראש הממשלה סיפר שבקבלת הפנים שערך קלינטון לבאי הוועידה, הלך לדבר עם הירדנים והמצרים. ישראל מוצאת את מקומה בשכונה המזרח תיכונית.

רבין נהנה מהעיסוק בדיפלומטיה בינלאומית, אבל מציג גישה מפוכחת ביחס למידת השפעתה של ישראל. כשנשאל אם פעילותו למען אזרבייג'אן נועדה להרחיק את הרפובליקה המוסלמית הזאת מהשפעתה של איראן, השיב רבין "נו, באמת". יש לאירים אינטרסים עמוקים שם, הסביר. לרבין גם אין אשליות שלחציה של ישראל יביאו לביטול עסקות הכורים הגרעיניים של איראן עם רוסיה וסין. לדעתו, חשוב להמשיך במאמץ ההסברה, אך בידיעה שהתוצאות יושגו בדרך אחרת. הוא שמח לשמוע מנשיא סין, ג'יאנג זמין, על הקפאת מכירת הכורים לאיראן, החלטה שהתקבלה בגלל בעיות מימון.

הקו המרכזי במדיניות החוץ של רבין הוא התיאום עם וואשינגטון וקבלת העמדה האמריקאית בכל עניין שאינו נוגע ישירות לביטחונה של ישראל. השבוע ביטא זאת בדבריו על התפקיד החיובי שממלא כיום האו"ם, כמכשיר לביצוע המדיניות האמריקאית במקומות כמו עיראק. "האו"ם הפך מכשיר יעיל להשגת מטרות, שברובן תואמות את צרכינו. זו מסגרת שהופכת יותר ויותר כלי שנותן לגיטימציה לאירועים שבהם האמריקאים צריכים להפעיל כוח".

נציגי ישראל בארגונים בינלאומיים יודעים שההנחיות מהבית פשוטות וברורות: לעקוב אחר אצבעו של הנציג האמריקאי ולנהוג כמוהו. ההצעות שהועלו במשרד החוץ, ולפיהן ישראל תנצל את מעמדה הבינלאומי החדש כדי להציג עמדות משלה, לא התקבלו בדרג המדיני הבכיר. השגריר יעקבי למד זאת כשניסה לשכנע את משרד החוץ לשנות את דפוס ההצבעה הישראלית בשאלת קובה. ישראל נותרה התומכת האחרונה של ארה"ב בהצבעות הגינוי של העצרת לעיצומים האמריקאיים על קובה. יעקבי רצה לשפר את התדמית בעולם השלישי, ולפחות להימנע בהצבעה. מירושלים הורו לו לרדת מהעניין ולהצביע כמו חברתו האמריקאית מדלן אולברייט.

רבין מתנגד לכל הרפתקה ישראלית שחורגת מהמדיניות האמריקאית. הוא מקפיד לעדכן את קלינטון בפרטי מגעיו עם הרוסים, כדי לבחון את חופש הפעולה שיש לישראל מול מוסקווה. רק ביחסים עם סין מגלה רבין קו עצמאי, גם בתקופות של מתיחות בין בייג'ין לוואשינגטון. בפמלייתו של ראש הממשלה אמרו שהפגישה עם ג'יאנג זמין היתה החשובה והמוצלחת ביותר בסדרת השיחות באו"ם, והתאפיינה בפתיחות ואווירה טובה. "אנחנו מדינה קטנה ואתם גדולה", אמר רבין, וג'יאנג ענה: "אתם קטנים באוכלוסיה, אך יש לכם ידע רב שכדאי ללמוד ממנו". פגישת ג'יאנג עם קלינטון למחרת התנהלה בטונים קשוחים הרבה יותר. אך למרות המתיחות הפנים בוואשינגטון, תיווכם בקרוב עסקת נשק גדולה בין סין לישראל.

רבין הרבה לדבר בביקור על המעמד הבינלאומי החדש של ישראל, אותו ייחס "לשינויים בעולם, לשינוי שהממשלה הזאת הביאה בתהליך השלום, ולפעילות המשלחת שלנו באו"ם בראשות גד יעקבי". הקרדיט מגיע לא פחות מכך ליאסר עראפאת, האיש שרתם את האו"ם למאבקם של הפלשתינאים, ולחיצת ידו פרצה את בידודה של ישראל בין האומות. "אין מה לעשות", אמר השבוע אחד מעוזריו של ראש הממשלה, שסיפר על הפגישות המוצלחות של הבוס. "את כל זה קיבלנו בזכות עראפאת".

בנאום בעצרת הודה ראש הממשלה לאו"ם, "שנתן לנו הזדמנות לעצמאות" לפני 48 שנים. השבחים להחלטת החלוקה לא באו רק לסגור חשבון היסטורי. יש להם משמעות פוליטית עכשווית. בארוחת ערב שהתקיימה לכבודו, דיבר רבין על הזיקה בין החלטת האו"ם מ־47', שקראה להקמת שתי מדינות בארץ ישראל, למדיניות הממשלה היום. הרבה מלחמה, טרור, אלימות ואירועים נוראים קרו מאז ההחלטה, אמר, "אבל התחלנו ללמוד: חוזה השלום עם מצרים, ההסכם בין אש"ף כנציג העם הפלשתיני לבינינו, חוזה השלום עם ירדן. מדיניות ממשלת ישראל שמכירה בכך שאנו רוצים לקיים מדינה יהודית בארץ ישראל, ובו בזמן לחיות בשלום ודו קיום עם ישות פלשתינית שלא נשלוט בה".

עראפאת דיבר בנאומו על השלום שממנו אין חזרה, ורבין, שהנוכח בו באולם, שיבח את "שותפנו לשלום, היו"ר עראפאת". אבל היד שנתנה יכולה גם לקחת. הביקורת והמתיחות כלפי ישראל מהולות עדיין במידה של השרנות. אם ייעצר תהליך השלום, זה מדי הקבע יתעבו, העננים עשויים לשוב ליחסיה של ישראל והקהילה הבינלאומית.

חנה קים

שעתה המנומנמת של המשטרה

הפרקליטות שוב החזירה השבוע למשטרה את תיקי החקירה של פרשות ההסתדרות. מתברר שיש פער בין ההדלפות המסעירות לבין חומר הראיות בתיקים. וגם בן־יאיר אינו ברק, ופישמן בהחלט אינו זיגל

משה פישמן הוא האיש שעומד תמיד בפתח משרדי היחידה לחקירות הונאה ביפו וממתין בחוץ רחב לנחקרים נפולי־הפנים, לקול צקצוקי המצלמות. ראש צוות החקירה של פרשות ההסתדרות היה פעם מנערי החוקרים של בנימין זיגל. פישמן הוא אולי הקשר היחיד בין היחידה לחקירות הונאה היום לתקופה המהוללת של ציד כרישי הצווארון הלבן בשנות השבעים. תקופה שבה המונחים "טיוח" ו"לוחצים מגבוה" דירבנו דווקא את עבודת החוקרים של זיגל האיום, במקום להפיל עליהם מורא.

אבל מיכאל בן־יאיר אינו אהרן ברק, ופישמן אינו זיגל. בניגוד לפרסומים היזומים השבוע, שיצרו רושם שהמשטרה השלימה חקירה מסועפת על פרשות השחיתות בהסתדרות ובידיה יותר מקצה חוט גם נגד ישראל קיסר – בפרקליטות המדינה סבורים שפישמן אינו מבדיל תמיד בין השערות לראיות. הפרקליטות החזירה השבוע לצוות של פישמן את תיקי החקירה ל"השלמות". פישמן לא התאפק והטיח באחרונה בעוזי פסה, עד המדינה בפרשה, בחדר האוכל של היחידה לחקירות הונאה: "אתה לא מספק את הסחורה".

וזו התמונה היום, על פי הערכות הפרקליטות: ארטור ישראלוביץ חתום על צ'ק אחד של חברת "רניר", וכל שאר החומר נגדו מבוסס על עדויות. עדויות, כזכור, אפשר לסתור. חיים הברפלד אינו חתום על שום צ'ק, והחשד כאילו ניצל במרוץ שלו לפריימריס את כספי האגף לאיגוד מקצועי מסתמך אף הוא על עדויות. ישראל קיסר קבע לו כלל שהעובדים הבכירים בשלטון הישן של ההסתדרות עדיין משננים: הוא לא רצה לדעת מה ישראלוביץ ופקידיו עושים, העיקר שיעשו. קשה להוכיח שקיסר הוא, לכאורה, שותף לעבירה, מה גם שספק אם יימצא צ'ק שהוא חתום עליו. היחיד שיש לו כבר בעיה – לפי הפרקליטות והמשטרה – הוא ח"כ אבי יחזקאל, השומר על זכות השתיקה. יחזקאל חשוד שניצל לכאורה את כספי קרן "רעות" וכספים של מפעלי תרבות למימון המרוץ שלו לפריימריס.

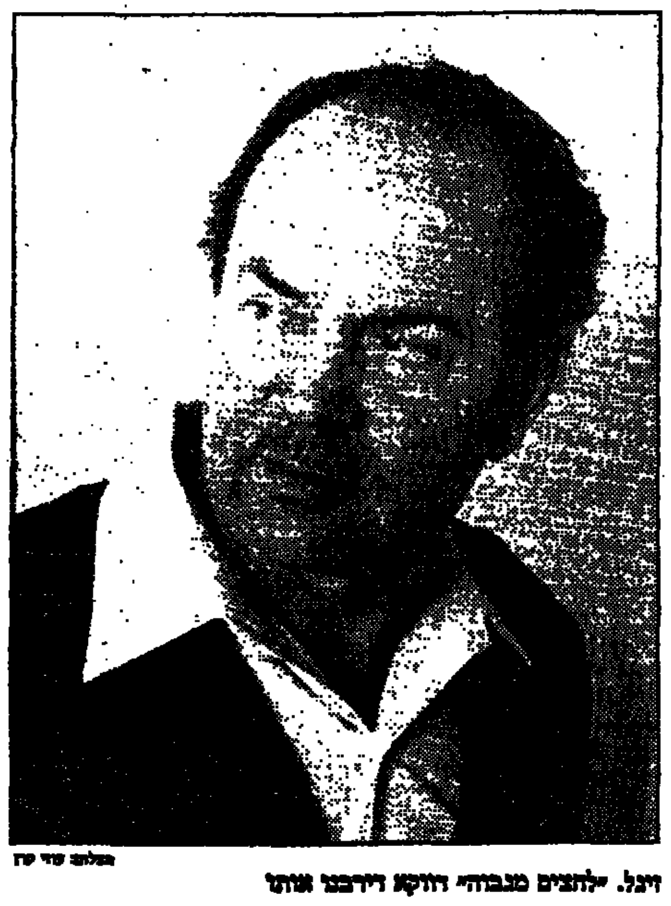
זיגל. "לוחצים מגבוה" דווקא דירבנו אותו

פישמן ספג בחודשים האחרונים כמה וכמה נזיפות מפרקליטות המדינה, שהחזירה לו, שוב ושוב, את חומר החקירה ל"השלמות". חוקרי המשטרה, שבתחילת החקירה היו משוכנעים שגיבורי האתמול של הוועד הפועל ייפלו לידיהם בזה אחר זה, הבינו רק באחרונה שמידת התחכום של "השיטה" בהסתדרות גבוהה עם השנים. על הצ'קים חתמו עובדים זוטרים, הוראות התשלום באמצו בעל־פה. חומר הראיות המגובש ביותר שיש כיום בידי המשטרה מיוחס דווקא לעד המדינה, עוזי פסה, מנכ"ל מפעלי תרבות של ההסתדרות.

המחדלים

באותו הזעם והרגשני של קיסר השבוע בכנסת על תאונות הדרכים הבהיל את שומעיו. אחד מהם, איש מפלגתו של קיסר, העלה בבעתה זיכרונות על אברהם עופר. אבל בן־יאיר, כאמור, שונה מאהרן ברק, היועץ המשפטי הפעלתן של ממשלת רבין הראשונה. כדי לגבש כתב אישום המשטרה זקוקה לפרקליטות נחרצת.

באחת ההתייעצויות שהיו בפרקליטות על פרשות ההסתדרות אמר בן־יאיר, כי בשנים האחרונות ירד הרף של עבירות המרמה בפסיקות בתי המשפט. מה שפעם נחשב למרמה בנסיבות מחמירות, נחשב כיום למעשה מרמה מן המניין, ועל המשטרה והפרקליטות להוכיח כי לנאשם היתה כוונה של ממש למרמה.

יש אמת בהבחנה הזאת, אך לא ברור מדוע תיק אברהם שפירא, תיק מגובש ומבוסס, מונח עדיין בפרקליטות, אף שהמשטרה כבר המליצה להעמיד לדין את שפירא לפני כמה חודשים. הרף של בתי המשפט יכול להיות תירוץ גם כשהמשטרה מבצעת את תפקידה כראוי.

וזה אינו הרף היחיד שחל שינוי בגובהו: תהליך דומה קרה בוועדת הכנסת, האמורה להחליט אם להסיר את חסינותם של ח"כים, הרף ביחידה לחקירות הונאה מעולם לא היה נמוך כל כך. ראש אגף החקירות של המשטרה, ניצב יוסי לוי, עשה לו מנהג קבוע: כל פעם שמוגשת תלונה רגישה למשטרה, הוא פונה ליועץ המשפטי לממשלה כדי שזה יאשר לפתוח בחקירה. ובן־יאיר, כפי שסבור התבוד, אינו ממהר להגיש כתבי אישום בתיקים "רגישים".

ההדלפה על הכוונה להגיש כתבי אישום נגד ישראלוביץ, הברפלד ויחזקאל באה מהמשטרה, לא מהפרקליטות. פישמן הוא איש שאפתן ולמד מזיגל איך משתמשים בתקשורת. הדלפה יכולה לעזור למשטרה ולהלחיץ את הנחקרים, אבל היא יכולה גם לבייש את המשטרה אם אין לה די ראיות. בפרקליטות הדימיצו פנים וגם שוב באנשי אגף החקירות. עדויות באחד התיקים שהועברו לידיה – הדליפה הפרקליטות בתגובה – נרשמו בכתב יד לא־קריא ודברי העד לא הוצגו בהן במלואם. המשטרה תצטרך כנראה לגבות שוב את העדויות האלה, ולפעמים אין עדות ראשונה דומה לעדות שנייה מפיו של אותו עד.

מחדל נוסף של המשטרה הוא ניתוק המגע עם ישראלוביץ, לאחר שהביע נכונות לשתף פעולה כבר בחקירתו הראשונה. ישראלוביץ הסכים לעזור למשטרה בתנאי שזהותו לא תיחשף. התנאי הזה הופר במהרה, משום שבאגף החקירות החליטו לחקור את ישראלוביץ על השורות שהעלה הוא עצמו זמן קצר לאחר שהתחיל לדבר. במקום לחכות ולשמוע כל מה שיש לאיש־המפתח הזה לומר, ולאמת את עדותו עם זו של עד המדינה, עוזי פסה – איבדה המשטרה מקור מידע חיוני, שהיה עוזר לה בחקירתה המסועפת ולבסוף אולי גם בחקירתו של ישראלוביץ עצמו.

כמו בימי זיגל, גם עכשיו מתלוננים חוקרים ביחידה לחקירות הונאה על מה שהם מכנים "שימוש בשר פכמ"ל". יש טיוח, זו הכוונה, יש "לוחצים מלמעלה". ההבדל בין אז להיום הוא, שהחוקרים למדו במשך השנים להבין רמזים להאטת קצב החקירה או לחקירה שטחית בלבד עוד לפני שמופעל אותו "לחץ מלמעלה". קוראים לזה צנזורה עצמית.

ראש אגף החקירות, יוסי לוי, מרבה לבקר במשרדי היחידה לחקירות הונאה, לפעמים אפילו פעמיים בשבוע, כדי לבחון עם מפקדה ועם כל ראש מפלג את התיקים. בזמנו של זיגל היתה היחידה מנותקת כמעט לגמרי מהדרג הבכיר של המשטרה, הסמוך לשולחנם של הפוליטיקאים. מהערותיו של יוסי לוי על תיקי החקירה, לעומת זאת, יכולים חוקרי היחידה להבין מה חשוב בעיניו ומה פחות.

דובר משרד המשטרה, בתיאום עם דובר המטה הארצי, אומר בתגובה, שלשר המשטרה אין כל מעורבות בדרך העבודה של יחידות החקירה בכלל ושל היחידה הארצית בפרט, "פרט לקבלת עדכונים ממפכ"ל המשטרה כמתחייב מתפקידו המיניסטריאלי, והוא מקפיד על כך מאז כניסתו לתפקיד". יוסי לוי, אומר הדובר, הוא איש חקירות ותיק שעמד בעבר בראש היחידה לחקירות הונאה ו"בתוקף תפקידו הנוכחי הוא מחויב לעקוב מקרוב אחר חקירות ביחידות הארציות, ועושה זאת בכפיפות ובתיאום מלא עם מפכ"ל המשטרה, רב־ניצב אסף חפץ".

שני מפכ"לים

לפני המשטרה עמדה משימה קשה, אם כי לא בלתי־אפשרית: להבין כיצד פעלה השיטה שבה מומן המרוץ לפריימריס של כמה מבכירי ההסתדרות, ולמצוא כמה דגים שמנים שהפעילו אותה. אבל חוקרי המשטרה – על פי התרשמויותיהם של אישים בהסתדרות שנפגעו מהשלטון הישן וביקשו לעזור למשטרה – גילו בורות מדהימה ולא ידעו להסתמך אפילו על קטעי העיתונות הנוקרת שהיו בידיהם.

כבר יותר מעשור נחשבת היחידה לחקירות הונאה לגוף מנומנם הנתון בלחצים בלתי־פוסקים "מלמעלה", ואין מי שיעמוד מולם. בתקופה זו רשמה לזכותה היחידה הישגים מעטים מאוד של אנשי צווארון לבן ובעלי שררה. "בית קברות" קוראים לה כמה מבכירי המשטרה. באחד מביקוריו הנדירים של המפכ"ל, אסף חפץ, במשרדי היחידה ביפו, הוא תיאר במדויק את מצבה. "יש פה חוקרים שישנים בעמידה", אמר.

הנוהג הנודע של ראש אגף החקירות – לשאול את היועץ המשפטי לממשלה אם כדאי למשטרה לפתוח בחקירה כל פעם שיש בידה חומר רגיש – גורם סחבת בזמן והדלפות העשויות להזיק לחקירה, משום שהן מזהירות מראש אנשים האמורים להיחקר. ליוסי לוי יש על פי חוק סמכות מלאה להחליט על פתיחת חקירה לבדו. בימי זיגל היו מקרים שראש אגף החקירות ושר המשטרה דיווחו על פתיחת חקירה "רגישה" אחרי שזו כבר יצאה אל הדרך. חקירת אהרן אברוחצירא, למשל. כיום, כשראש אגף החקירות מאפשר סוף סוף לצוותי החקירה של היחידה לחקירות הונאה לחקור בתיק "רגיש", נקצב להם זמן מראש. כשפורסם בראשונה שהמשטרה חוקרת את פרשות העבר של ההסתדרות, הבהיר השר משה שחל כי בתוך זמן קצר יוגשו כתבי אישום. מה הבינו החוקרים מהצהרה הזאת? אולי הבינו שהשר הממונה מאותת להם כי עליהם לסיים מהר את חקירתם בפרשה מורכבת ומסובכת זאת? "השר שחל לא הצהיר הצהרות, אלא השיב על שאלות או הצעות לסדר בכנסת, כשהתשובות הוכנו על ידי משטרת ישראל" – תגובתו של דובר משרד המשטרה.

לא ברור אם מפכ"ל המשטרה התרחק מהיחידה לחקירות הונאה ביוזמתו, או שנורסל בידי ראש אגף החקירות, יוסי לוי, המקורב לשר המשטרה. למשטרה יש כיום, על פי בכירים בתוכה, שני מפכ"לים: אסף חפץ הוא מפכ"ל לענייני פיזור הפגנות, ויוסי לוי הוא מפכ"ל לענייני חקירות.

דובר משרד המשטרה מכחיש גם את הדברים האלה. לדבריו, לוי פועל בכפיפות לחפץ ובתיאום מלא עמו, ושר המשטרה עצמו "אינו נפגש עם קציני משטרה שלא בנוכחותו ועל דעתו של המפכ"ל".

חקירת הפרשות בהסתדרות יכלה להיות שעתה היפה של המשטרה. ייתכן שהגוף המנומנם הזה יתעורר פתאום ויתקן את שגיאותיו, כי לשר המשטרה חשוב מאוד מה כותבים עליו. הפריצה הגדולה של חקירת האזנות הסתר בעיתונות נבעה מלחצים כבדים מצד התקשורת. אבל ייתכן, שעוד לפני תחילת החקירה בפרשות ההסתדרות היה צריך לפרק את היחידה לחקירות הונאה כפי שהיא כיום: פרוצה ללחצים מגבוה ועם מספר דל של חוקרים מבריקים.

העיתונאי נתן רועי פירסם השבוע ב"דבר ראשון" כי שמעון חולן, ראש המחלקה הכלכלית בפרקליטות המדינה, הגיש הצעה לפרקליטת המדינה, דורית ביניש, להקים בפרקליטות יחידה לחקירות צווארון לבן, שיפעלו בה פרקליטים וחוקרים. היחידה הזאת, בדומה למחלקה לחקירות שוטרים בפרקליטות, תהיה מנותקת מהמשטרה, כדי למנוע לחצים פוליטיים המתלווים בדרך כלל לחקירות צווארון לבן. ביניש עדיין לא הגיבה על ההצעה המהפכנית הזאת.

המפקד בן־גוריון

האיומים המרומזים אך העבים שהשמיעו השבוע ישראלוביץ ופרקליטו, והאיומים שהפנו "מקורבי קיסר" כלפי שר המשטרה, משה שחל – נועדו לחדש את הזיקה בין ההסתדרות למפלגת העבודה. מאז שהתפוצצה הפרשה הצליחו יצחק רבין וחיים רמון להפריד בין אנשי ההסתדרות הנחקרים לבין מפלגת העבודה. אבל ברגע שהנחקרים עצמם האשימו את שר המשטרה בשימוש ב"מתקפי ההסתדרות", ושחל הגיב, החלה מלחמת שרים ששבה והעלתה אל פני השטח את הזיקה בין ההסתדרות למפלגה.

עד לפני כשנתיים איימה הזיקה הזאת להשתלט על מפלגת העבודה. ארטור ישראלוביץ חלם על תפקיד שר אוצר בממשלתו של ראש הממשלה הבא, ישראל קיסר. השניים קשרו את גורלותיהם זה בזה, והעתיד נראה מבטיח.

לפני שבוע התראיין ישראלוביץ ל"מעריב". בקריאה ראשונה של הראיון היה אפשר להתרשם שהצמד קיסר־ישראלוביץ הגיע לפרשת דרכים. ישראלוביץ אמר שקיסר ידע על התרומה שהתקבלה במטה הפריימריס שלו מהאיגודים המקצועיים באוסטריה, ועל גיוס כספים למטה מעובדי לשכת המס.

זה נשמע מרעיש. סדק ראשון הנפער בין ישראלוביץ לקיסר ועשוי להוביל את המשטרה אל המזכ"ל לשעבר. אבל קריאה חוזרת של הראיון העלתה שישראלוביץ לא אמר אף מלה המפלילה כאמת את קיסר. כן, קיסר ידע על התרומה, אבל התרומה הרי היתה למטה הבחירות שלו. ואם נרשם בצ'ק שהתרומה מיועדת למטה, לא נעשתה שום עבירה. אם התרומה יועדה להסתדרות למען "קידום העובדים", לעומת זאת, והועברה למטה הבחירות של קיסר – יש כאן לכאורה עבירה של רישום כוזב. האם קיסר ידע על הרישום הכוזב? ואולי אחראים לו דווקא התורמים האוסטרים, שהתכוונו מלכתחילה להעביר את הכספים למטה של קיסר, אבל ממניעיהם שלהם, אולי כדי לקבל זיכוי ממס, רשמו שהכסף יועד להסתדרות? העובדה שקיסר ידע על גיוס תרומות מעובדי לשכת המס למטה הבחירות שלו מדיפה ריח רע, וייתכן שאינה עומדת בתקנון הפריימריס של מפלגת העבודה, אבל עם סעיף כזה לא תוכל הפרקליטות להגיש כתב אישום.

גם איומיו המרומזים של אבי יחזקאל השבוע הצליחו לעורר את הזיקה בין מפלגת העבודה להסתדרות. יחזקאל אמר שוב שהוא היה רק ה"שין גימל" של ההסתדרות. השין גימל שימש יו"ר האגף לכוח אדם, אחד התפקידים הבכירים ביותר בוועד הפועל, השולט על אלפי עובדים וקרנותיהם. יחזקאל חזר על הפזמון הישן: הוא לא המציא את "השיטה". זה מה שאמר אהרן אברוחצירא, זה מה שאמר אריה דרעי. אז מי המציא אותה? המפקד של כל השין גימלים בהסתדרות הוא בכלל דוד בן־גוריון, המזכ"ל הראשון, שלא רק שלא התבוסס מעולם לקשר בין מפלגת העבודה להסתדרות, אלא בנה אותו בשם הערבות ההדדית והעזרה לעובדים. כולם היו השין גימלים שלו.

נתיב סגולי

"נתיב", דו־ירחון המגדיר את עצמו "כתב־עת סגולי לדיון מעמיק ומקיף בשאלות היסוד הקיומיות של מדינת ישראל והעם היהודי", הוא התשובה הימנית ל"פוליטיקה" המנוח. עם ראשי העמותה המנהלת אותו נמנים שני פוליטיקאים, שניהם מהליכוד – ח"כ עוזי לנדאו ולמן שובל – מה שלא מפריע לעורכי כתב־העת להלל ולשבח את הארגון "זו ארצנו", שראשי הליכוד התנערו מפעילותו הלא־חוקית.

בגיליון כולו יש שימוש מוגבר בשואה ובאימי הנאצים, תוך כדי השוואה בין "יהודי היטלר" ל"יהודי עראפאת". תחת הכותרת "מסמך – יהודי גרמניה לימינו של היטלר" מובאות דוגמאות כיצד תמכו יהודים בשלטון היטלר, והשוואה המתבקשת למצב כיום מופיעה בתחתית המסמך: "בין יהודי גרמניה של 1933 לבין יהודי ישראל ב־1995 קיים הבדל יסודי אחד המיטיב עם היהודים בתקופת היטלר לעומת יהודי־עראפאת. למצודדי הקנצלר של העת ההיא לא היה ניסיון היסטורי, כזה העומד לרשותם של יהודי נשיא פלשתינה. אחרי ככלות הכל, גרמניה היתה לא רק מדינתם של כנופיות פושעים מאסכולת הס־שטרייכר־היטלר, אלא גם ארץ ההוגים והמשוררים". לעומתם כנופיית עראפאת, חבר מרצחים שהגיחו מביב השופכין האנושי, אינה מייצגת דבר לבד מה"אומנה" המטיפה בגלוי ובמוצהר לחורבנה של מדינת היהודים". עורכי "נתיב" מעדיפים אם כן אויב עם תרבות מפוארת, שהשמיד שישה מיליוני יהודים, על כנופיית טרוריסטים.

במדור ביקורת הספרים כותב אחר, מרדכי ניסן, על הספר "צלב הקרס והזהות". שורשי הטירוף הגרמני, מסביר ניסן, אינם טמונים בהיטלר, אלא "בבסיסיות המיניות שלנו במאה התשע־עשרה". סטיות אלה הן בעיקר מיניות, ומנהיגי הנאצים, כותב ניסן, היו נגועים בהומוסקסואליות. מכאן מתבקשת שוב ההשוואה בין אז להיום: "עקרון הבחירה מתוך חופש, שבמסגרתו מוכרות כל צורות ההתנהגות המיניות... מאיים להציף את תרבותנו". ניסן מתכוון ל"הומוסקסואליות ולסביות, צמצום מספר הנישואין ונישואין מאוחרים, מיעוט ילדים, גירושין על ימין ועל שמאל והפלות מלאכותיות ברוחב יד", הרווחים כיום בישראל. הבחירה היא בין דרך התורה לבין סטיות מיניות איומות, בין שלטון הימין לשלטון השמאל. "ללא אלוהים הכל מותר, כפי שהבין ניטשה, האחריה הנאצים", כותב ניסן. "אפילו ישראל, על כל סטיותיה המצערות בתקופה האחרונה, זקוקה לאמת התורה כדי להבטיח את שיוותה כמובנים המדרכיים".

מאמר המערכת של "נתיב" משבח את ההפגנות האלימות נגד ראש הממשלה ואף יועץ ליו"ר הליכוד עצה טקטית: "נתניהו אינו חייב לקרוא לרבין 'בוגד', אך די אם יצטט את הסעיף בחוק המגדיר בגידה ויניח לציבור לשפוט מי עובר עליו השכם והערב".

בכתב־העת הזה, שכותבים בו פרופסורים ומרצים, שהסופר משה שמיר עורך בו את הדפים הספרותיים ושחברי המערכת שלו הם הפרופסורים בנימין אופנהיימר ויוסף בר־שלמה, משובצות כמה אימרות מקוריות. אחת מהן, בחתימת א"ס (עורך "נתיב" הוא אריה סתיו), היא: "אם תבחוש את השמאלן במבחש, לא תסור מעליו איוולתו". אכן, כתב־עת סגולי.

השלום שהונחת מלמעלה

סימון הגבול הימי סגר סופית את הסכם השלום בין ישראל לירדן, שהשבוע מלאו שנה לחתימתו. זה סימן אחר להיותו הסכם טוב. ישראל ומצרים, למשל, לא הצליחו להסכים על גבול ימי אחרי 14 שנות שלום, וגם לא ירדן ומצרים וסעודיה ומצרים

מאת אורית גלילי

אם הייתי צריך לתת ציון להווה השלום עם ירדן, הייתי נותן לו טוב מאוד, אומר עו"ד משה קחנובסקי, סמנכ"ל לתפקידים מיוחדים במשרד הביטחון, שהיה אחד משלושת מנסחי ההסכם שנחתם לפני שנה בדיוק.

על פי הגדרתו, הסכם טוב מאוד הוא זה ששני הצדדים החתומים עליו זוכים ביתרונות, שניהם מרוצים, ואף אחד מהם אינו מתבייש ב"נישואי תפא"ל; היה ברור לשני הצדדים (הגישושים, כזכור, התחילו לפני ארבע שנים) שצריך להגיע לחופה וקידושין, ומה שנשאר בעצם הוא להחליט על העיתוי. בלילות הארוכים של המו"מ, לפני החתימה, נהג המלך חוסיין לומר, שהגיע הזמן לפצות את עצמנו על 45 שנים שהלכו לאיבוד.

"ההוגנות" של ירדן וישראל הגליחה מעל למצופה – זאת השורה התחתונה בדבריו של קחנובסקי. לעומת זאת, קשה לו לומר דבר דומה על יחסי המשולש ישראל, ירדן והפלשתינאים, שנותרו בעייתיים. בפגישה אתו נדמה שהסמנכ"ל מעדיף להתחמק מדיון בנושא. זה קודם כל הסכם ירדני־ישראלי, הוא אומר, במהלך המו"מ הירדנים חשבו פה ושם על הפלשתינאים, אבל לא יותר מדי. הם הקפידו לשמור על עמדות שמבטאות קונסנזוס, כמו בסוגיית הפליטים.

שאלתי את קחנובסקי על "סעיף ירושלים" בהסכם עם ירדן, שהפלשתינאים נפגעו ממנו ורבין וחוסיין אחראים באופן אישי לניסוחו. הסעיף הזה מבטיח לירדן תפקיד היסטורי במקומות הקדושים בירושלים גם בהסדר הקבע. הוא אינו מקרי, אומר קחנובסקי, כל מלה בו מסודרת. רבין וחוסיין ידעו בדיוק על מה הם חותמים. לנו היה קל עם הסעיף הזה, כי הוא סוכם בין המנהיגים. הדרג הנושא והנותן קיבל אותו כתכתיב.

שיחה של שעתיים עם קחנובסקי, שהיה בעבר ראש משלחת משרד הביטחון בניו יורק והיועץ המשפטי של המשרד, יוצרת תחושה שהאיש הוא בדיוק מה שרצה רבין היה צריך בתקופה הזאת שבין יוני לאוקטובר 94' – שבה התנהל בחשאי המו"מ עם ירדן. קחנובסקי, שעד עכשיו לא שוחח עם עיתונאים על ההסכם, הוא אדם שעיניו ריבש במידה מנוגמת כמעט, נאמן מאוד לראש הממשלה. הוא ההפך הגמור מהאנשים שמקיפים את שר החוץ שמעון פרס – אלה שהיו מעורבים, ועדיין מעורבים, בגיבוש הסכמי אוסלו ובישומם: היועץ המשפטי של משרד החוץ עו"ד יואל זינגר, והמנכ"ל אורי סביר ואבי גיל, היועץ האישי. אנשי פרס נחשבים ליצירתיים, בעלי חוש הומור ומניפולטיביים במידה לא קטנה. ורבין מעדיף אנשים שקטים, חשאיים, לא מוחצנים.

לשאלה איך אפשר לדעת שזו באמת "שלום טוב", כפי שאוהבים לכנות את השלום עם ירדן, נתן קחנובסקי שתי דוגמאות מאירועים של הזמן האחרון. האחד הוא ההסכמה הסופית על מעבר הגבול הימי במפרץ אילת (סעיף 3 ותת־סעיף 7 בחוזה השלום) לפני שבוע וחצי. כאשר נחתם ההסכם לפני שנה לא היה אפשר להשיג הסכמה בעניין המים הטריטוריאליים, ולכן הוחלט לחזור לסעיף זה כעבור חצי שנה. מדינות שיש ביניהן יחסי ידידות מנהלות מריבות ארוכות על מים טריטוריאליים, ויועצים משפטיים יכולים להתפרנס מהמריבות האלה שנים. ישראל ומצרים, עם 14 שנות השלום ביניהן, לא הגיעו להסכמה על הגבול הימי. גם ירדן לא הצליחה לסמן גבול ימי מוסכם עם מצרים, וכמוה גם סעודיה.

ישראל וירדן הסכימו על סימון הגבול הימי במפרץ אילת, ופתרו בכך את כל סוגיית הגבולות ביניהן. בכך גם נסגר סופית חוזה השלום. לפי תיאורו של קחנובסקי, יש לנו עם ירדן "שלום של ג'סטות", כפי שמבהירה הדוגמה השנייה שלו לאיכות היחסים: ישראל נתנה באחרונה ציוד לפינוי מוקשים במתנה לירדן. בתמורה, הציעו ירדנים שהצבת אבני הגבול תיעשה כולה על חשבונם (יש לזכור שזה הגבול הארוך ביותר של ישראל). בהסכם נאמר ששתי המדינות יתחלקו בהוצאה הזאת.

•

ביוני 94', שנתיים לאחר שכשלה סידרת הסכם לסדר יום עם ירדן שהגישה ממשלת שמיר במדריד, החליט רבין לא להשתתף עוד דין קרימה. חמישה מאנשיו מונו לגבש הסכם אחד: אליקים רובינשטיין, אפרים הלוי, משה קחנובסקי, עוזי דיין ונח קינרתי. כשקיבלתי את המינוי, אומר קחנובסקי, היה ברור לי שראש הממשלה רוצה הסכם שלום, ומהר. זה היה הסכם שנוחת על חברי הצוות מלמעלה, והיה ברור להם שההנהגה הפוליטית רצה לפניהם – כפי שמכנה זאת קחנובסקי – ושהם צריכים לרוץ מהר מאוד כדי להגיע ליעד שרבין וחוסיין מעוניינים בו כל כך. המהירות שבה התקדמו הדברים היתה, לדברי קחנובסקי, חסרת תקדים, שכן לרוב הפוליטי של רבין וחוסיין לא היו כמעט מעצורים. לדבריו, לא היה עוד לזדמנים אינטנסיווי כל כך בתולדות הסכמי השלום המוכרים לו. מרגע שנעשתה הטיוטה להסכם, נדרש חודש אחד בלבד לחתימה על הנוסח הסופי.

העבודה על ניסוח ההסכם היתה ממודרת, עבודה בסגנונו המוכר היטב של רבין. היה צוות שפעל לעין התקשורת ומנה 10–15 איש. לצדו פעל צוות קטן יותר – אנשיו עבדו גם בצוות הגלוי – שהיה הערוץ החשאי והמוביל. המבנה הזה נוצר במחשבה תחילה, כדי למנוע סרבול מיותר. בצוות החשאי היו קחנובסקי, איש המוסד אפרים הלוי ומזכיר הממשלה אז אליקים רובינשטיין. עבדו מולם בצד הירדני פאיז טראונה, היום שגריר ירדן בארה"ב, הגנרל תחסין שורדום, ראש אמ"ן הירדני, והנסיך חסן, שהיה הנושא והנותן הירדני העיקרי וכל פרט בהסכם היה בפיקוחו הישיר.

בחודש הדיונים נהגו שלושה חברי הצוות הישראלי לבוא מעקבה ללשכת ראש הממשלה בכל 24 שעות לפחות, כדי לקבל את אישורו של רבין למה שסוכם. בחודש זה נפגשו חוסיין ורבין כמה פעמים, כדי לפתור סוגיות שנויות במחלוקת. היו 17 סוגיות כאלה במו"מ. הייצוב הסופי של הגבול, למשל, היה בעיה שרבין פתר באופן אישי. גם יחסו לסעיפים בהסכם הנוגעים לביטחון היה אישי. בשתי הסוגיות האלה, גבולות וביטחון, היה גם המלך חוסיין מעורב בכל פרט. נושא אחר ששני המנהיגים עסקו בו באופן אישי היה המים. אלה שתי מדינות יבשות במיוחד, אומר קחנובסקי, והיה ברור לנו שנצטרך לתת להם משהו. לירדנים היה חשוב לקבל מאתנו מים בקיץ, ולנו היה חשוב לקבל מהם בחורף.

הצוותים משני הצדדים יכולים היו לעבוד בחירות רבה על ההסכם, בגלל החוש של שני המנהיגים כלפיו. קחנובסקי מתאר את העבודה הזאת כחוויה מיוחדת: צמד המלים "שיתוף פעולה" מופיע בהסכם הזה יותר מבכל חוזה אחר שנחתם במזרח התיכון. זה גם הסכם בלי צד שלישי: חוסיין ורבין באים על כך שהאו"ם לא מעורב בו, וגם לא כוח רב־לאומי.

"לא הרגשתי שאני מנהל מו"מ עם מדינה אויבת, אלא שאני נמצא בסמינר אקדמי מרתק באוקספורד", הוא אומר. "זה היה כל כך גינות. כשנמצאים במצב מלחמה ורוצים להגיע לשלום דה פקטו, זה דבר אחר. המצב כאן היה הפוך: היה שלום דה פקטו, שנמשך שנים רבות, וממנו חתרנו לשלום דה יורה".

קחנובסקי. נאמן וחשאי

ישראל נתנה באחרונה ציוד לפינוי מוקשים במתנה לירדן. בתמורה, הציעו ירדנים שהצבת אבני הגבול תיעשה כולה על חשבונם. שלום של ג'סטות

ירושלים של כסף

מאת עקיבא אלדד

מי שבחשו במים העכורים של "חוק ירושלים" האמריקאי, שעבר השבוע בבית הנבחרים, ידעו שהסיבה האמיתית ללהט הירושלמי שתקף את הסנאטור בוב דול היא ממון וקולות של יהודים – תרכובת היונית לכל פוליטיקאי שאפתן שרץ לנשיאות

וושינגטון

בדרך מגבעת הקפיטול, אחרי שראיתי פוליטיקאים מזרמים, אירונה ואהיו שרפנים כמים של שמן ויין זך על עיר שהיא בשביל רובם רק נקודה רחוקה על המפה, מקום שאינו בטוח דיו לשלוח אליו את הילדים לחופשת קריסמס, שמעתי בתחנת הרדיו הציבורית דיווח על חוק ירושלים שעבר זה עתה ברוב גדול בשני הבתים. אחר כך הציג המנחה את יהודה עמיחי, משורר ירושלמי חשוב, השוהה בימים אלה בארה"ב. עמיחי בחר לקרוא את שירו הידוע על תיירים בירושלים, שבשבילם האיש עם הסלים, שנח על ספסל למרגלות העיר העתיקה, הוא נקודת ציון שימושית לאיתור מבצריה של ירושלים. אחר כך הם שבים לכבס במלון את תחתוניהם והולכים ליד ושם.

עמיחי אמר למראיין שרבים מחבריו נפלו בירושלים ושאין מקום קדוש יותר מחיי אדם. כך, מן הסתם, חשב גם הסנאטור הרפובליקאי בוב דול, כאשר משך בשנת 1990 את תמיכתו מהצעה להעביר את שגרירות ארה"ב מתל אביב לירושלים. אז ישב ג'ורג' בוש בבית הלבן ודול היה מנהיג המיעוט בסנאט. הסנאטור היהודי (האורתודוכסי), הדמוקרט ג'וזף ליברמן מקונטיקט, שצירף את תמיכתו ליוזמה החדשה של דול, התלוצץ בעת אחד הדיונים הארוכים על נוסח חוק העברת השגרירות: "הוא בעל תשובה". אבל ליברמן ויתר החברים שבחשו במים העכורים סביב ירושלים ידעו שהסיבה האמיתית ללהט הירושלמי שתקף את הסנאטור מקנזס היא כסף וקולות יהודים – תרכובת היונית לכל פוליטיקאי שאפתן באמריקה.

בנובמבר 1995 נכנס דול לשנת בחירות לנשיאות כמועמד הרפובליקאי המוביל (אם קולין פאוול לא יחליט להצטרף למירוץ). המסע שלו לירושלים החל בחודש מארס, בוועידה השנתית של איפא"ק, הסתיים ביום רביעי, באירוע חגיגי ברוטונדה בגבעת הקפיטול, בהשתתפות ראש הממשלה יצחק רבין וראש העיר אהוד אולמרט. הראשון לא רצה את החוק, מחשש שירגיז את שותפי ישראל לתהליך השלום; האחרון רצה את החוק מאותה סיבה (מלבד, כמובן, אהבתו לבירת הנצח).

אבל גלגולו של חוק ירושלים בשבוע האחרון היה מבחול יותר: החוק משליך את המהומה סביב פתיחת השגרירות במאי 1999 לפתחו של הנשיא הבא שיישב בחדר הסגלגל. דול, מן הסתם, מאמין שהוא יהיה האיש, שאלמלא כן לא היה מטלטל עצמו בגיל 72 במטוסים ובקרונות רכבת, מקנזס ועד ניו המפשיר, מאריזונה לקליפורניה.

שותף פעיל בסודות המשא ומתן על ניסוח החוק מספר, שניכר היה בדול שאין הוא מצר על כי הבית הלבן ושותפיו בסנאט מתעקשים לצרף לנוסח שלו את הסעיף המכונה WAVER, המקנה לנשיא סמכות להשהות את יישום החוק על פי שיקולים קבועים מראש. דומה היה כי הוא מרוצה שביל קלינטון מוציא בשבילו את העז הירושלמית, שכבוא היום אפשר שתגבה ממנו – הנשיא הבא – את המחיר המדיני שיגבה מהלך צייני, המבטיח אמנם הישג לטווח קצר, אבל כאב ראש מיותר לטווח הארוך.

ביום שני השבוע, בשעה שש בערב, התמקמו הסנאטורים הדמוקרטים (כולם יהודים) דיאן פינשטיין, פרנק לאוטנברג וג'וזף ליברמן עם הרפובליקאי ג'ון קייל מאריזונה על הניסוחים האחרונים. דול לא התערב. הוא הציץ במבורה מהצד ומדי פעם ביקש לדעת מתי ברוצים לסיים. הוא ידע שניוט גינגריץ' רוצה להספיק לנגוס בתפוח העסיסי הזה לפני שהיהודים העשירים יגיעו לחגיגה ברוטונדה. ואכן, למחרת, שעות אחדות אחרי שהסנאט אישר ברוב גדול את החוק, צירפו 347 חברי בית הנבחרים את חתימתם לנוסח שהכתיב הסנאט. רובם לא הספיקו (או לא טרחו) לקרוא את האותיות הקטנות.

המהלכים מאחורי הקלעים מזמנים הצצה מעניינת לדרך שבה מתקבלות החלטות במדינה החשובה בעולם. המגעים החלו לפני פחות משבועיים, בפגישה של ליברמן, הסנאטור קרל לוין (גם הוא יהודי) ולאוטנברג, במשרדה של פינשטיין על הגבעה. ליברמן ולוין כבר צירפו את חתימתם להצעת החוק, שנשאה אז את שמותיהם של דול והסנאטור הדמוקרטי דניאל מויניהן מניו יורק. פינשטיין ולאוטנברג הביעו את החרדות שחלק עמם ראש צוות השלום, דניס רוס, והשתכנעו שהוא התכוון לכל מלה שאמר כשהודיע שהממשל יטיל וטו על הצעת חוק שלא תכלול את הסעיף המקנה לנשיא סמכות השעיה גמישה. תנאים נוספים היו מחיקת תאריך היעד (מאי 1999), הסרת דיווחי הביניים, והפרק המטיל סנקציות על מחלקת המדינה, אם לא תחל להקצות כספים לבניית השגרירות כבר בשנה הבאה.

הם ידעו שאת החוק אי אפשר לעצור וחיפשו נוסחה "שכולם יוכלו לחיות אתה". ליברמן התעקש להשאיר את 99' בפנים ואמר שאם החוק יכול להרוס את תהליך השלום, "איזה מין שלום הוא זה". גם לוין לא נלהב לעקר את החוק. כעבור שעה סיכמו הארבעה שהמוצא היחיד טמון בניסוח של WAVER כללי, שיעניק לנשיא סמכות חוזרת לדחות את ביצוע החוק, משיקולים של "אינטרס לאומי". לפני שהתמודדו החליטו להציג את ההצעה לפני ראש צוות הבית הלבן, ליאון פאנטה, ואחר כך לגייס את הסכמתו של דול לפשרה. מלשכתו של פאנטה נמסר שהוא טרוד במו"מ עם הרפובליקאים על התקציב. רוס הגיע בינתיים למשרד של פינשטיין ועמד על כך שהסנאט יסלק את 99' מלשון החוק וירכך את סעיף הדיווח התקופתי על התקדמות ההכנות להעברת השגרירות.

כעבור יומיים שלושה חזרה לבית הלבן הבשורה שהעניין רציני. פאנטה הזמין את פינשטיין, ולאוטנברג והכין עמם טיוטה מרוכבת יותר של החוק. ביום שישי שעבר, בשעה תשע וחצי בבוקר, התייצבו כולם לישיבה בלשכתו של דול. "הסנאטור קייל שיחק את השוטר הרע. כל הזמן ראיתי בחדר שלו יהודי עשיר בשם ריימונד. פרנק גפני ודאג פית' (אנשי ימין יהודים המטיפים נגד מדיניות ממשלת רבין – ע"א) עומדים גם הם מאחוריו ומשכנעים את פעלו. דול וליברמן שיחקו את השוטרים הטובים". ליברמן היה מוכן לרכך את הנוסח, אבל התיישר לפי קייל. הוא אמר: "מדוע אתם חוששים כל כך מ־99', הרי יש לכם WAVER". הפגישה הסתיימה בלי הסכמה בנושאים החשובים, והוחלט לחדשה אחרי התייעצות עם רוס ומרק פריס, יועץ הנשיא לענייני המזרח התיכון. הם אמרו שלא יוכלו למכור לערבים את הנוסח המוצע.

כבר לה פנתה פינשטיין למנכ"ל ועידת הנשיאים, מלקולם הונליין. הם הזכירו לו שהוועידה פירסמה קריאה לקונגרס ולממשל לסלק את המחלוקות סביב ירושלים, ואמרו שווטו נשיאותי ירחיק מירושלים את הקונצנזוס. עד מהרה הבינה פינשטיין שמכאן לא תצמח ישועתה. ניכר היה שהונליין מבקש להתרחק מהעיסה הירושלמית. אפילו אנשי "שלום עכשיו" נקטו עמדה זהירה מאז אימצו לחיקם איפא"ק ודול את דבריו של השר יוסי ביילין בוושינגטון ("כל שעה יפה להעביר את השגרירות לירושלים"). בשעה 11 וחצי שבו כולם לחדרו של דול. רוס נכנס כרוח סערה: "אתם רוצים להעביר את החוק, בבקשה", אמר, "אשתי תשמח מאוד. יהיה לי הרבה זמן לבלות בבית עם הילדים. למזרח התיכון אצטרך לצאת עם שכפ"ץ". הוא אמר שיעלה לפני הנשיא את הצעתם בעניין ה־WAVER, אבל אינו יכול להתחייב למאומה.

בערב, אחרי שיחה עם אנשי הנשיא, שהיה באותו יום במסע באוהיו, טילפן רוס לפינשטיין ולאוטנברג והודיע שהממשל הגיע לקצה גבול הוויתורים. הנשיא נחוש בדעתו להטיל וטו אם הסנאט יתאן לערוך את נוסח החוק על פי כל השינויים שביקש. אם הרוב (שני שלישים) יגבר על הווטו, יביע הנשיא את מחאתו בסירוב לחתום על החוק (צעד הפגנתי, שכן כעבור עשרה ימים נכנס החוק לתוקף גם בלי חתימתו) וירושלים לא תזכה בקונצנזוס הנכסף.

ביום שני בבוקר נפגשו דול, ליברמן וקייל עם אנשי איפא"ק, לדיון על מרחב הגמישות שיש להעניק לנשיא באמצעות ה־WAVER. בשדולה הפרו־ישראלית רצו להציג בהקדם את ירושלים לפני התורמים הגדולים, המתקשים לעכל שכספם משמש למימון פעילות סיוע לאש"ף. לפני כן שיכנעו ראשי איפא"ק את ניוט גינגריץ' להטיל על יו"ר ועדת החוץ של בית הנבחרים, בנג'מין גילמן, לקבוע מועד לשימוע בוועדה על העברת השגרירות. לא היה זה אלא מסר לדול, שהזמן דוחק (הטקס בגבעת הקפיטול) ואם לא יזדרז, יהיה מי שישמח לגנוב לו את ההצגה הזאת.

קייל חזר ואמר שהוא מקפיד מאוד שלא להזיז למרחב סמכותו של הנשיא, אבל "במקרה הזה", הוא ביקש לקבוע שהנשיא יהיה רשאי לדחות את העברת השגרירות אך ורק משיקולים של "ביטחון לאומי חיוני" ולהגביל אותו לשלוש דחיות. השעה היתה מאוחרת מכדי להצביע ודול ביקש להבטיח שלמחרת בבוקר, יום שלישי, תעסוף בשבילו מליאת הסנאט את מתנת יום ההולדת לירושלים. המרכזנית בלשכתה של פינשטיין רשמה בפנקס הודעות נואשות של נאמני הסנאטורית, שיוזמו מקליפורניה על פניות של תורמים יהודים זועמים. אם דול היה מציב את "תהליך השלום" בדרכו של החוק (כפי שנהג בעבר), היו אומרים עליו שהוא אנטישמי.

פינשטיין. ניסוחים אחרונים

דול. בעל תשובה

רוס נכנס לחדרו של דול כרוח סערה: "אתם רוצים להעביר את החוק, בבקשה. אשתי תשמח מאוד. יהיה לי הרבה זמן לבלות בבית עם הילדים. למזרח התיכון אצטרך לצאת עם שכפ"ץ"

כאן תקום תל אביב הפלשתינית

רמאללה הולכת ונעשית למרכז החיים הפלשתיניים בארץ: חלק ניכר מראשי הרשות גרים ועובדים בה, משפחות אמידות מרחבי הגדה משקיעות בה ובינה לבין מזרח ירושלים נוצר רצף עירוני. האם צומחת לפלשתינאים בירה אלטרנטיווית?

רמאללה, 1995. פעילות נמרצת של השקעות

הרצף העירוני בין רמאללה לירושלים

מאת דני רובינשטיין

בלי משים נהפכת רמאללה לעיר הבירה של הרשות הפלשתינית. כבר עכשיו מרוכזים בה רוב המשרדים הראשיים של הרשות: משרדי האוצר, החינוך, ההסברה, הנוער והספורט, התקשורת, העבודה, וכן הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, הנהלת המתקנים של הטלוויזיה ועוד שורה ארוכה של מוסדות ממשל וציבור. בתוך שבועות אחדים יפנה צה"ל את מתקני הממשל הצבאי מרמאללה ומאל־בירה ואת מקומם תתפוס מערכת הביטחון הפלשתינית על אלפי אנשיה. רבים מבכירי הפקידות הפלשתינית, הנמצאים כיום בעזה, עתידים לעבור לרמאללה. ייתכן מאוד שגם יאסר ערפאת יעתיק את משרדו המרכזי לרמאללה. האם רמאללה עומדת להפוך לעיר הבירה הזמנית של הרשות הפלשתינית? ואולי לבירה אלטרנטיווית לירושלים?

אל־מותוכל טהא, מנכ"ל משרד ההסברה הפלשתיני, חוזר על העמדה הרשמית: "רמאללה לא תהיה בירה זמנית ולא חלופית. אין ולא יהיה שום תחליף לירושלים". משרדו בבניין של שלוש קומות ביציאה הצפונית של רמאללה. בעבר הוא נודע כאחד המשוררים הבולטים בגדה, ישב בכלא כפעיל אינתיפאדה ונבחר ליו"ר אגודת הסופרים בשטחים. השר הממונה עליו, יאסר עבד רבו, שבא עם ערפאת מתוניס, מתגורר ועובד ברמאללה. כך גם שרים אחרים, עזמי שועייבי, שר הנוער והספורט, סמיר גושה, שר העבודה, עבד אל־עזיז חאג' אחמד, שר התקשורת, וג'מיל טריפי, הממונה על הקשרים עם ישראל. אליהם יש להוסיף את מחמוד עבאס (אבו־מאזן), האיש הנחשב למספר שתיים באש"ף, שעם בואו מתוניס לפני חודשים אחדים שכר בית בפרוור דרומי של רמאללה ושוהה בו לאחרונה רוב זמנו.

איש מראשי הממשל והציבור הפלשתיני אינו יודע על כוונות כלשהן לבואו של ערפאת לעיר, אבל כולם מסכימים שזו אפשרות סבירה. ממדי הפיתוח והבנייה בעיר ובסביבותיה בשנתיים האחרונות הם מדהימים, והכל כמו מוכן להפיכת רמאללה למרכז החיים הפלשתיניים בארץ.

רמאללה ואל־בירה, המחוברות זו לזו, הן למעשה חלק מהמרחב המטרופוליני של ירושלים רבתי. מחיר הנסיעה במונית שירות מירושלים לרמאללה הוא שלושה שקלים – מחיר נמוך ב־30 אגורות מזה של נסיעה עירונית בקווי האוטובוסים של אגד בתוך הגבולות העירוניים של ירושלים. בית־לחם, מדרום, קרובה אולי יותר למרכזים הוותיקים של ירושלים, אבל כדי להגיע אליה ממזרח ירושלים יש לעבור בשכונות היהודיות הדרומיות של מערב העיר.

במלים אחרות, הרצף העירוני ממזרח ירושלים דרומה נקטע בגלל השכונות היהודיות, ואילו לכיוון צפון נבנו, עוד בתקופת השלטון הירדני, שורה של שכונות עירוניות ערביות שקירבו את ירושלים המזרחית לרמאללה. מדובר בשועפאט, בית חנינא ושכונת הדאר (דחיית אל־בריד) הוותיקות. אליהן נוספו אחרי 1967 אל־ראם, ג'בע, כפר עקב, קלנדיה, ביר־נבאללה ואל־ג'יב, שנהפכו מכפרים קטנים ומבודדים לשכונות עירוניות צפופות הנושקות זו לזו ועושות את מזרח ירושלים ורמאללה לרצף עירוני אחד.

גם רמאללה ואל־בירה גדלו ללא הכר בשנים האחרונות. אחת הסיבות היתה הריכוז הגדול של מוסדות להשכלה גבוהה באיזור. מלבד אוניברסיטת בירזית שבשכנות לרמאללה, שהיא המוסד האקדמי הפלשתיני היוקרתי ביותר, שוכנים בעיר ובסמוך לה עוד שלושה מוסדות גדולים להכשרת מורים ומורות, קולג' עממי שנתמך בעבר על ידי ירדן, מכון ללימודי מקצוע של סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם ומכללה להכשרת עובדים רפואיים הקשורה לאוניברסיטת אל־קודס.

בשנים עברו יצאו לרמאללה מוניטין של עיירת קיט הדורה, עם אוכלוסייה נוצרית גדולה שרבים מבניה היגרו לאמריקה ושומרים קשר עם הבית. היו בעיר כמה בתי מלון ופנסיונים קטנים, גנים ציבוריים, כמה מפעלי תעשייה, ובתולדות הזמר הפלשתיני נודע פזמון העגבים "לאן, לרמאללה". עכשיו רמאללה היא כרך לכל דבר, פקקי תנועה תמידיים במרכזה ושכונות פאר סובבות אותה. השבוע פועלים בתחומיה שישה בנקים שרובם התחילו לפעול בשנה האחרונה: בנק אל־ערב, בנק קהיר־עמאן, בנק אל־אורדון, בנק משכנתאות לשיכון, הבנק למסחר והבנק אל־אהלי. משפחת מסרוג'י, בעלת בית המרקחת לתרופות בעיר, חברה לאיש העסקים הארמני אנטון סרדוסיאן, בעל מפעל המשקים סילוואנה, כדי להשקיע בפרויקטים גדולים של מרכזי מסחר, ומשפחת רבאח, שבבעלותה מפעלי פלסטיק וקרמיקה, שותפה עם משפחת תנאנייה בהקמתה של טחנת קמח גדולה.

משפחות אמידות מכל רחבי הגדה משקיעות עתה ברמאללה. משפחת אל־עלמי, בעלת מפעל הסיגריות הגדול בירושלים, ומשפחתו של איברהים עבד אל־האדי משכם, בעלת חברת הביטוח הגדולה ביותר בשטחים, בונות בנייני מגורים ומרכזי עסקים. בעיר נפתח סניף של חברת טלאל אבו־גזאלה, החברה הגדולה ביותר בעולם הערבי לשירותי ייעוץ כלכלי, ושלט גדול במרכז רמאללה מבשר על תחילת עבודתה של חברת טראנס לביטוח, שמרכזה בנסיכות בחריין.

מכל עבר ניכרת פעילות נמרצת של השקעות: בתי מלון, מפעלי אלקטרוניקה ומחשבים, הרבה בנייני מגורים ו[illegible]. האמריקאי סליס זהו, בעל חברת התיירות שוהרה, שב להשקיע ברמאללה, עיר מולדתו. חברת הביטוח הערבית אל־משרק בונה גם היא במרכז העיר.

בעיר מספרים שאכרם הניה, שגורש מרמאללה ב־1987 והיה מעשרת הקרובים של ערפאת בתוניס, הצליח לגייס כמה מיליוני דולרים כדי להקים עיתון יומי חדש, "אל־איאם" (הימים), ובית הוצאה שייקרא אל־בילאד. את רוב הכסף נתנו בני משפחת אל־מסרי, שמוצאם בשכם ושעשו הון רב בסעודיה, ובעסק החדש שותף גם המשורר הפלשתינאי הנודע מחמוד דרוויש. בחודשים האחרונים גם מודפס ברמאללה העיתון היומי הרשמי "אל־חיאת אל־ג'דידה", שנוסד אמנם בעזה אולם העביר את מרכזו לרמאללה.

פליטי 1948 שהגיעו לרמאללה מהנפות הכפריות של רמלה ולוד ומפרוזדור ירושלים השתכנו תחילה במחנות ובשכונות קטנות בעיר ובסביבתה: פליטי ליפתא בשכונת כחורה, פליטי דיר טריף בדרך לביר זית, יוצאי דיר יאסין סמוך לכביש המוביל מזרחה לביתין. עכשיו הכל נהפך במהירות לעיר אחת גדולה. מהמתקנים הצבאיים של בית־אל במזרח ועד העיירה ביתוניה במערב, מגבולות ירושלים בדרום ועד סמוך לביר זית בצפון, מתערבבים זה בזה מחנות ושכונות הפליטים עם מבנים של וילות מפוארות. גבעות הסלעים של אום אש־שראיט ומאסיון שבדרום, שהיו ריקות אך לפני שנתיים־שלוש, הן כיום שכונות מגורים המתאכלסות במהירות. הכפרים סרדא ואבו־קש בצפון עומדים להיבלע בתחומי העיר. מחירי הקרקעות ברמאללה הם הגבוהים ביותר בשטחים ומתקרבים לרמת המחירים בגוש דן.

השיעור הגבוה, יחסית, של הנוצרים ברמאללה ובסביבה והקשרים עם יוצאי העיר שבאמריקה מקנים לסביבה אופי מערבי, ליברלי יותר מאשר כל אזור אחר בגדה ובעזה. לעיר נמשכים כל העת תושבים חדשים המעדיפים את אורח החיים החופשי יותר על האווירה השמרנית המסורתית של חברון, שכם וקלקיליה. ברחובות רמאללה נראים חנויות בגדים אופנתיות, בתי קפה ומסעדות, ובתי עסק בסגנון מערבי, במספר גדול יותר מאשר בכל מקום אחר בשטחים. רבים מאנשי המנגנון של אש"ף שהשתכנו ברמאללה בשנה האחרונה, אחרי שהות ממושכת בתוניס, מתלוננים אמנם שהם מתקשים להתרגל לאווירה הפרובינציאלית של רמאללה. אבל ערפאת ואנשיו שיגיעו לכאן ימצאו שלוחה עירונית של צפון ירושלים הצומחת במהירות להיות המרכז הפלשתיני החשוב בארץ.

هكذا من الأصل

مكز من الأصل

פדיון הנפש מידי השטן

המאבק בכיתות המיסטיות, ובהן כת השטן, מאחד חרדים וחברי קיבוצים. תפילה מיוחדת שקיימו השבוע מקובלים בירושלים פותחת צוהר לעולם שמשמשים בו בערבוביה מטבעות זהב טהור, ביטול גזירות וסידורים מיוחדים

מאת גבי זהר

ביום חמישי שעבר שמעו תושבים ברחוב ויצמן ברחובות זעקות רמות ממבנה נטוש הסמוך לרחוב. הם מיהרו לדווח למשטרה, והשוטרים שהגיעו למקום מצאו צעירה בת 19, ש"צ, נאנקת מכאבים, רגליה חרוכות. ריח חריף של אצטון ריחף באוויר ועשן כיסה את המקום. העיתונאי איציק סבן, שבא לשם, מתאר מבנה נטוש שעל קירותיו משורבטים ציורים וכתובות המעידים על פעילות של חברי כת השטן. על הרצפה היו פזורים קלפים ועליהם ציורי מפלצות, והצעירה ענדה על צווארה שרשרת עם צלב.

לחוקרים סיפרה, כי הגיעה למבנה הנטוש כדי לשרוף ביוגרפיה של אדולף היטלר. לאחר שעשתה זאת היא שפכה אצטון על רגליה והציתה אותן. היא הכחישה קשר לכת השטן, אבל במשטרה חושדים כי המבנה הנטוש משמש מוקד לפעילות פולחנית של חברי הכת הזאת. מאז שאושפזה הצעירה בבית החולים היא מלווה בפסיכולוגית, ובהמלצתה סירבה להתראיין.

זהו המקרה השני בתוך חודשים ספורים שפעילות של כת השטן מתגלה ברחובות. לפני כארבעה חודשים נמצאה באזור זה גופתו של עמית מולכו, בן 16 שנרצח ככל הנראה בידי נער אחר החשוד שנמנה עם כת השטן. החשוד ברצח סירב להודות עד היום כי רצח את מולכו כחלק מפולחן השטן, והתעלומה הזאת עדיין לא פוענחה. גם גופתו של מולכו נמצאה במבנה נטוש שעל קירותיו ציורי פולחן השטן וכן עדויות לפעילות מסוג זה.

אנשי המקצוע המטפלים בתופעת הכיתות המיסטיות ופולחן השטן עוסקים בחודשים האחרונים בשאלה אם עלה מספר האנשים המבקשים להצטרף לכיתות אלה, ואם כן, מדוע. מגמה זו, שאפיינה את ישראל בסוף שנות השבעים ובראשית שנות השמונים, דעכה במידת-מה בשלהי העשור הקודם, אומרים העוסקים בתחום. בשנה האחרונה שוב גברה ככל הנראה הפעילות המיסטית והנהייה אחר הכיתות.

אחת האינדיקציות לכך, אומר הרצל סיני – עובד סוציאלי המרכז את מדור הסמים, האלכוהול והכיתות המיסטיות בברית התנועה הקיבוצית – היא עלייה במספר הפניות של משפחות לקבלת טיפול או ייעוץ בתחום זה. "הכיתות המיסטיות פרחו אחרי מלחמת לבנון", אומר סיני, "בין השאר כיוון שאנשים חשו שיש רגיעה, ועומדות לבוא ארבעים שנים שקטות. תקופת האינתיפאדה הביאה להתקפלות של רוב הכיתות. ככל שהרגיעה הביטחונית נמשכת, תופעת הכיתות מתחילה ללבלב מחדש. כיום, כשיש תהליך שלום, מתחזקים שוב כיסופים אחרים בחיי אנשים, ובהם ההצטרפות לכיתות".

המלחמה בכיתות, מתברר, מחברת שני קטבים מקבילים שבדרך כלל אין סיכוי שייפגשו. בשנה האחרונה נוצר שיתוף פעולה שאין דומה לו בשום תחום אחר בין "לב לאחים" – ארגון חרדי של חוזרים בתשובה שמטרתו לקרב בנים להוריהם – לבין מדור הטיפול בכיתות בברית התנועה הקיבוצית. הוקם פורום משותף שנמנים עמו חרדים, חברי קיבוצים וכן נציגי עמותה של הורים שילדיהם חברים בכיתות מיסטיות. הפורום מרכז מידע על הכיתות השונות, מייעץ למשפחות ומסייע לאנשי מקצוע: פסיכולוגים, עובדים סוציאליים וכן סטודנטים הלומדים את התחום.

"המטרה של 'לב לאחים' אינה תואמת תמיד את המטרות שלנו", אומר הרצל סיני, "ושיתוף הפעולה נועד למזער את הנזק של הכיתות למשפחה ולחברה הישראלית. איננו שומרי המוסר של החברה, אבל יש לנו מידע על הנזק הרב שהכיתות גורמות. אנשיהן מנצלים מצב חברתי ומשפחתי, מציעים למצטרפים עולם חדש בתנאי שיתנתקו מעברם. הגיעה לטיפולנו משפחה, שבה ההורים הם ניצולי שואה והבן הודרך על ידי הכת לנתק עמם קשר. בני המשפחה חשו שהם עוברים שואה שנייה".

"ארבעים יום לפני פטירתו של אדם אפשר לראות אם ימות או יחיה. הצלם נעלם ממנו. כדי להחזיר את חלקיו יש לעשות פדיון"

הרצל סיני מציג דוגמה לשיתוף הפעולה בין הגוף הקיבוצי לארגון החרדי. באחרונה פנתה משפחה שבנה מטייל בדרום אמריקה למדור שבברית התנועה הקיבוצית. הבן שלח למשפחתו מכתב ובו סיפר כי התוודע לכת של אוהבי ישו, הוא מזדהה אתם ועם הרעיונות שלהם ו"מצטער שנולד יהודי וגדל באמונה שקרית". בני המשפחה, שלבם נשבר, פנו לייעוץ. הרצל סיני התקשר מיד עם אנשי "לב לאחים" ואלה יצרו קשר עם אדם המקורב להם במדינה הדרום-אמריקאית. האיש החרדי איתר את הצעיר הישראלי והתחיל לשוחח אתו, בעיקר בענייני אמונה. לפני זמן קצר שיגר הבן מכתב להוריו וביקש שישלחו לו תנ"ך. לדעת אנשי המקצוע המטפלים בפרשה, זו עדות של שינוי אצל הצעיר וייתכן שבקרוב ישוב למשפחתו בארץ.

יש הגורסים שישיבות החוזרים בתשובה דומות במהותן למסגרת הכיתתית. על הטענה הזאת מגיב הרצל סיני: "מה עדיף, שהבן יישב עם שליחי ישו בדרום אמריקה או בישיבה אחת שמו במכשרות? ודאי יש לי ויכוחים אידיאולוגיים עם אנשי 'לב לאחים', ואינני מסתיר מהם את דעותי. התפישות שלנו ושלהם מנוגדות בעניינים רבים. אבל הכיתות הן המכנה המשותף בעיסוק שלנו. הם אפילו ביקשו שאתראיין על כך בערוץ 2. עשיתי זאת והשיחה היתה טובה מאוד".

בעניין הזה היה השבוע עוד חיבור יוצא דופן בין חילונים לחרדים. ושוב היה המניע תופעת הכיתות ופולחן השטן. ביום שני קיים המקובל הירושלמי, הרב דוד בצרי, מישיבת השלום בירושלים תפילה מיוחדת למען צעירים יהודים ש"הידרדרו או עומדים להידרדר" לכיתות מיסטיות שונות, כטענת אנשי הישיבה. בישיבה שברחוב נבון בשכונת מקור ברוך בירושלים, רחוב קטן סמוך לשוק מחנה יהודה, אומרים כי החליטו לנקוט את הצעד המקודש הזה בעקבות בקשות רבות של משפחות.

במשך השנה פונות אלפי משפחות לישיבת השלום לקבל ברכות בשל בעיות שונות. באחרונה, מספרים אנשי הישיבה, היו פניות רבות של הורים שאיבדו את ילדיהם ושל נשים וגברים שנפרדו מבן-זוג שנמשך לכיתות מיסטיות. ההפרדה, מטעים הרב בצרי, עומדת ביסוד פעילותן של הכיתות, והתופעה הכאובה הזאת מטרידה אותו. בנו, הרב יצחק בצרי, מציג את תפישת העולם המנחה אותה: "צריך שתהיה זוגיות גבוהה ואמיתית, 'והיו לבשר אחד', וגם כיבוד אב ואם, שילדים ילכו אחרי הוריהם".

המוסד שהרב בצרי עומד בראשו הוא ישיבת מקובלים, שלומדים בה דיינים, רבנים וראשי ישיבות. היא מבוססת, כדברי בנו של הרב, על קבלה של חוכמת האמת. אין לומדים בה קבלה מעשית, העוסקת בקמעות וכיו"ב, אלא מתפללים בלבד. הרב בצרי גורס שתפילה יכולה לחולל הכל. ובנו מסביר: "כל יהודי שיתפלל ויבקש בקשה, זה טוב יותר מכל הטכניקות האחרות. לא צריך כלום מעבר לכך. רק לומר 'אלוקים תן לי'". הרב אינו עוסק כלל בקמעות. "זה אסור בדורנו, כי אנשים חושבים שזו התכלית ופה נגמר העניין. באת למקובל וקיבלת קמע וזהו. קמע הוא סגולה לברכה, בזמן שהוא נמצא הוא עוזר, ואם אין קמע אין סיוע. זו לא טכניקה פנימית כמו תפילה. כל יהודי הוא הבן של הקדוש ברוך הוא וכל אחד יכול להתפלל", מסביר יצחק בצרי.

בתפילה השתמש הרב בסידורים מיוחדים של מקובלים. בשניים מעמודיו של כל סידור כזה מופיעים אך ורק שמותיו של הקדוש ברוך הוא, ונוסף על כך יש בו תפילות שהופיעו בספרים של גדולי המקובלים לפני מאות שנים. אלה כתבו סדר תפילות שמטרתן לבטל גזירות רעות ולהביא לקבלתן של בקשות מיוחדות. רק יחידי סגולה, מסביר יצחק בצרי, מתעסקים בסידורי כוונות – סידורים ובהם תפילות השוטחות בקשות לפני הקדוש ברוך הוא. "מקובלים המתעסקים בקמעות אינם מתעסקים בכוונות. ויש כאלה שמתעסקים גם בזה וגם בזה. מתאספים עשרה מקובלים ואומרים במשך כמה שעות את התפילות בשמם של האנשים שפנו לעזרה. תפילת הכוונות לבדה נמשכת כשעה, וכן עושים פדיון נפש".

ואכן, לפני התפילה ביום שני קיים רב הישיבה טקס כזה. הודלקו נרות, והרב סידר 160 מטבעות כסף טהור בערימות של חמש מטבעות. בנו מסביר, כי "160", בגימטריה, זה צלם. כל אדם מורכב בצלם. כשיש לו בעיה, צרה או מחלה, נעלם ממנו הצלם. כידוע לחכמי הקבלה – ארבעים יום לפני פטירתו של אדם אפשר לראות עליו אם ימות או יחיה. הצלם נעלם ממנו. כדי להחזיר את חלקיו יש לעשות פדיון. את 160 המטבעות מסדרים על פי שמות, ייחודים וכוונות. הבסיס הוא התפילות".

לפני כשנה בחודש אדר, מזכירים בישיבת השלום, נפלה הבורסה. בישיבה אירגנו תפילה למען פרנסת כלל ישראל, כהרגשתם. אחר כך, ולא במקרה לדעתם, פרחה שוב הבורסה. עכשיו הם החליטו לסייע להורים ש"בניהם תועים בכיתות", בארץ, במזרח הרחוק או בדרום אמריקה.

בחודשים הקרובים יתברר אם התפילה המיוחדת תותיר את הרצל סיני ו"לב לאחים" בלי פרנסה. על כל פנים, ועדת ביקורת המדינה, שטיפלה בעניין לפני כמה חודשים, החליטה להפקיד אותו בידי שר הדתות, הפרופ' שמעון שטרית. שטרית חילק את הטיפול בכך בין משרדי הממשלה השונים. אלה, עם ועדת החינוך של הכנסת ובפיקוח ועדת ביקורת המדינה, ינסו להתמודד עם תופעת הכיתות ופולחן השטן, שבאחרונה צברה שוב תאוצה.

תפילת המקובלים בירושלים. המשמעות מעל הכל

ארץ זבת מלח

הקרקע והמים בישראל נעשים מלוחים יותר ויותר. המלח – שנעשה בו שימוש בתעשייה, במשחטות ובבתים – מגיע לשפכים העירוניים וגם מחלחל למי התהום, ופוגע במבנה הקרקע ובגידולים חקלאיים. הבעיה הסביבתית הזאת עוד צפויה להחמיר

מאת צפריר רינת

קצת קורת רוח היתה בשבוע שעבר לברוך ובר, איש המשרד לאיכות הסביבה העוסק בבעיית המלחה של קרקע ומים. שני מפעלים המשתמשים בכמויות מלח גדולות הודיעו לו שהם עוברים לשיטת ייצור שיצמצמו במידה רבה את השימוש במלח. ובר יכול לרשום לפניו שנעשה עוד צעד קטן לפתרון בעיה סביבתית גדולה.

המלחת הקרקע והמים כתוצאה משימוש תעשייתי וביתי במלח נחשבת זה כמה שנים לבעיה חמורה בישראל, ובאחרונה חוששים מומחים, אנשי המשרד לאיכות הסביבה ואנשי חברת מקורות, מהתגברותה. החשש נובע מהתחזיות להגברת השימוש במי קולחין (שפכים מטוהרים) להשקיה חקלאית. על פי התחזיות לשנת אלפיים, יגיע היקף השימוש החוזר בקולחין לשליש מהמים שיועברו לחקלאים, לעומת 15% בתחילת שנות התשעים.

מי הקולחין מכילים ריכוזים גבוהים של מלחים שמקורם בשימוש ביתי ותעשייתי. המלחים נשארים בקולחין גם לאחר הטיהור ומיתוספים למלחים הקיימים במים באופן טבעי. רוב מי הקולחין המשמשים להשקיה מתאדים מן הצמח ומן הקרקע תוך כדי השימוש. המלחים אינם מתאדים ומצטברים בתוך הקרקע.

על פי מידע שריכז ההידרולוג הד"ר אבי גפני מהקרן הקיימת, יש בישראל עשרות אלפי דונמים של אדמה חקלאית שדרגת המליחות שלהן גבוהה. הדבר בולט בעיקר באזורים רבים בצפון, שהפעילות החקלאית בהם אינטנסיבית וכמויות גדולות של מים בדרגת מליחות גבוהה מגיעים לקרקע. בעיית המליחות בולטת בין השאר במישור של הגליל המערבי, בעמק יזרעאל ובעמקי יבנאל ובית שאן. גפני מציין, שתופעת המלחה אינה מתרכזת במקום אחד אלא מתפשטת ומביאה להרס מתמשך של מבנה הקרקע.

המלחה פוגעת הן במבנה הקרקע והן ישירות בגידולים חקלאיים. את הפגיעה במבנה הקרקע גורם בעיקר הנתרן, אחד המרכיבים של המלח. הנתרן מחליף יונים של סידן ומגנזיום הספוחים אל גושי קרקע ופוגע בלכידותה של הקרקע. בקרקע שיש ריכוזים גבוהים של נתרן נפחתות הנקבוביות ופוחתת יכולת האוורור. עקב נזקים אלה נפגעת העברת האוויר והמים לצמחים דרך הקרקע.

מומחים שחקרו את השפעת המליחות על הקרקע גילו שהנתרן אף מפחית את יכולתם של צמחים לקלוט חומרי הזנה כמו אשלגן ומגנזיום. לנתרן יש גם השפעה רעלנית על הצמח, וריכוזים גבוהים שלו ברקמות הצמח צורבים את העלים.

גידולים חקלאיים נפגעים ישירות מכלוריד, יסוד כימי במלח הנמצא במי ההשקיה ופועל על הצמח כרעלן. "לעצי פרי יש רגישות מיוחדת לכלורידים הגורמים להרעלת העצים, שמתבטאת בהופעת כתמים על עלים והתייבשות", אומר ובר. ריכוז כלורידים גבוה גם מפר את שיווי המשקל הפיסיולוגי בין יסודות ההזנה של הצמח ומפריע בקליטת יסודות הזנה כמו חנקות.

כמויות גדולות של מלחים מגיעות גם למאגרים של מי תהום וממליחות אותם. הד"ר יעקב ארן מחברת מקורות, אומר, שיש מגמה ברורה של המלחת מקורות מים, וכמה אתרי קידוח כבר נסגרו בגלל דרגת מליחות גבוהה. מקור המים העיקרי שנפגע מחדירת המלחים בכמויות הולכות וגדלות הוא אקוויפר החוף. מי התהום של אקוויפר זה, שמעליו מתגוררת רוב הפעילות החקלאית והתעשייתית של ישראל, הם רדודים, ומעליהם קרקע חולית. מים ושפכים זורמים דרכה בכמויות ומצטברים בשכבות הקרקע שמעל מי התהום. זו, לדעת מומחים, פצצת זמן שתפגע בעתיד בשכבה של מי התהום.

היקף השימוש השנתי במלח בישול בישראל הוא 110 אלף טונות. מספר זה התברר בראשונה עם פרסום הנתונים של חברת המלח. מלח הבישול הוא מקור לכלורידים ולנתרן, אבל הפרופ' מנחם רבהון מהטכניון מדגיש, כי מלח הבישול הוא רק מקור חלקי למלחים הנמצאים בקולחין, ויש להביא בחשבון גם מלחים ממקורות אחרים, שנעשה בהם שימוש ביתי ותעשייתי. על פי החישובים של רבהון, השיעור הכללי של מלחים המגיעים לשפכים הוא 360 אלף טונות בשנה.

בחלק ניכר מן הכמות של מלח הבישול, כ-30 אלף טונות, עושות שימוש המשחטות הגדולות בישראל בתהליך הכשרת הבשר. על פי הנתונים של ברוך ובר, במקרים מסוימים משתמשות משחטות ב-280 גרם מלח לקילוגרם עוף בתהליך ההכשרה – לעומת 95 גרם בלבד שבהם נעזרות משחטות כשרות בארה"ב. חלק מהן מורידות את המלחים ישירות אל מערכות השפכים העירוניות. באחרות הוקמו בריכות לקליטת השפכים, אבל במקרים רבים אלה אינן אטומות והמים המלוחים מגיעים אל מי התהום או אל הקרקע.

מקור גדול אחר של מלח בישול הוא תהליך ריכוך מים בתעשייה. מפעלים זקוקים למים רכים, בעלי שיעור נמוך של סידן. בתהליך הריכוך נעשה שימוש בכמויות גדולות של מלחים, ואלה נשטפים לאחר מכן ומגיעים לשפכים. תהליך זה נעשה בעיקר בתעשיות הצורכות קיטור, מכבסות ומצבעות טקסטיל. ברוך ובר אומר שגם מפעלים יחידים יכולים להשפיע על מידת המליחות של שפכים עירוניים. לדבריו, שפכים ממפעל טקסטיל אחד עשויים להגביר את מליחות השפכים של עיר שלמה בשיעור של עד 20%.

גם השימוש במלח בבתים פרטיים מגדיל במידה ניכרת את כמויות המלח המגיעות לשפכים העירוניים. מקור המלח העיקרי בשימוש הביתי הוא חומרי ניקוי, כמו אלה המשמשים במדיחי כלים וכן אבקות כביסה. יותר משליש העלייה בכמויות הנתרן בשפכים עירוניים נובעת מחומרי ניקוי. מתוך כמות זו, חלקן של אבקות הכביסה הוא כ-80%. עם הגידול הצפוי בשימוש במדיחי כלים סביר שתהיה עלייה נוספת בכמויות המלחים שיגיעו לשפכים.

כדי לבלום את התופעה של המלחת הקרקע והמים יש לפעול לניקוי קרקעות ממלחים שכבר הגיעו אליהן, אך בעיקר יש לצמצם את כמויות המלחים המגיעות, בעיקר באמצעות הקולחין, אל השדות ואל מי התהום. הפחתת רמת המליחות בקרקעות עצמן נעשית בעיקר בניקוז חלק מהמלחים המגיעים אל הקרקע עם מי ההשקיה. "בכל מקום שנעשתה פעולת ניקוז יעילה נפתרה במידה רבה בעיית המליחות", אומר הד"ר אבי גפני.

צמצום כמויות המלחים המגיעים לקולחין מורכב יותר וכרוך בשיתוף פעולה של התעשייה, החקלאים, מועצות אזוריות ועיריות, נוסף על זה של משרדי ממשלה. לפחות בחלק מהמקרים אפשר להפחית במידה ניכרת את השימוש בכמויות המלחים בעזרת שיטות ייצור יעילות יותר.

ברוך ובר אומר שמשחטות יכולות לחסוך בשיטות יעילות כ-40% מכמויות המלח, בלי לפגוע בתהליך ההכשרה. אפשר, למשל, לבצע "ניפוץ" – ניעור יבש של העוף לאחר המלחתו, המביא לשטיפת המלח מהעוף. אי-אפשר להשתמש במלח זה להמלחה נוספת, מבחינה הלכתית, אבל אפשר לנצלו למטרות תעשייתיות אחרות.

דרך אחרת לצמצום כמויות המלחים המגיעים לקולחין ממשחטות היא הפנייתם לים, אף שפתרון זה עשוי להיות בעייתי בשל התנגדות עקרונית של גופים ירוקים להזרמת תוצרי שפכים לים. עוד פיתרון הוא הקמת בריכות אידוי יעילות, שלא יאפשרו חלחול של השפכים והמלח.

כיום מנסה המשרד לאיכות הסביבה לעודד העברת ריכוזי מלחים ממפעלים אל הים או אל מתקני חברת המלח בעתלית. יש כוונה להזרים תמלוחות (ריכוזי המלחים המצטברים בשפכים) אל הים באמצעות השפד"ן, מכון טיהור השפכים של גוש דן. יש מפעלים שמנהליהם הגיעו למסקנה שהם עושים שימוש בזבזני במלח וצימצמו את השימוש בו ביוזמתם. עוד התברר שיש מפעלים המוכנים לפנות תמלוחות לים גם ממרחקים גדולים.

הפעולות שנעשו עד היום לבלימתה של תופעת המליחות הן חשובות, אך בינתיים היקפן מצומצם. לפעמים הן מתעכבות, כי עד היום לא הופנו תקציבים ומשאבים מתאימים לטיפול בבעיית המליחות, למרות המידע הרב על ריכוזי המלחים בשפכים שאספו חוקרים, בהם הפרופ' עמוס בנין מהפקולטה לחקלאות ברחובות והד"ר אברהם מרכוס. אבי גפני ציין בהרצאה שנשא לפני שנה, שכתוצאה מאדישות הרשויות נוצרו חללים גדולים בידע על מצב המליחות באדמות חקלאיות. יש רשויות אזוריות שאינן מתעניינות ואינן עושות דבר בנוגע לבעיית המליחות, וחקלאים רבים אינם מודעים לה.

הפרופ' מנחם רבהון סבור שהמאמצים לצמצום המליחות בקולחין חשובים ויש להגבירם, אולם הוא מציין שהשפעתם מוגבלת ויכולה להביא להפחתת תוספת המליחות כתוצאה משימוש תעשייתי וביתי בשיעור של 15%-20%. מליחות הקולחין עצמם, לרבות המליחות הטבעית, תקטן רק ב-7%-10% בממוצע ארצי.

הואיל ואי אפשר לוותר על השימוש בקולחין בשל מצוקת המים בארץ, רבהון מציע להתפיל באופן חלקי מי קולחין ולסלק לים את ריכוזי המלח המתקבלים לאחר ההתפלה. התגובה הראשונה להצעה כזאת היא לרוב שאינה ריאלית, אבל רבהון סבור שלהתפלת מי קולחין יש הצדקה כלכלית. זו התפלה שעלותה נמוכה בהרבה מזאת של מי ים, בגלל הריכוז הנמוך יותר של מלח בקולחין. היא גם תשתלב עם מעבר החקלאות לגידול בחממות, שיצריך מים באיכות גבוהה מזאת של הקולחין שנעשה בהם שימוש כיום.

"התפלת קולחין אינה מלהיבה את הציבור הרחב כמו התפלת מי ים הנושא שבות תקשורתי", אומר רבהון, "אבל זה הנושא האמיתי. בשלב הזה יש צורך גדול יותר בהתפלה שמטרתה להוציא מלחים מהארץ כדי להציל משאבי מים קיימים וקרקעות מהמלחה, מאשר בהוספת מים".

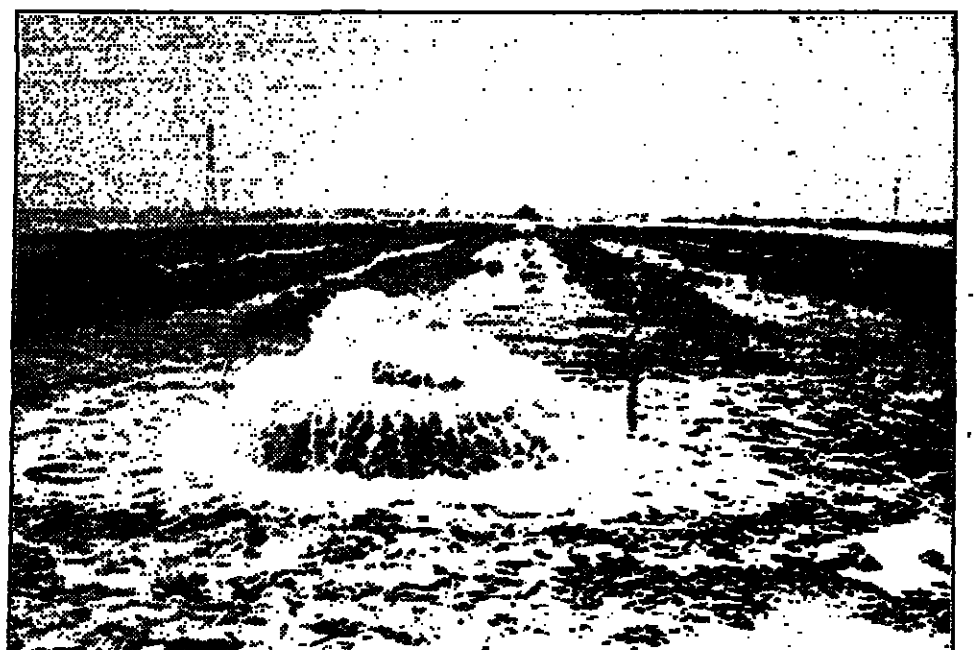

מתקן החדרת קולחין באתר יבנה

מקור המלח העיקרי בשימוש הביתי הוא חומרי ניקוי. עם הגידול הצפוי בשימוש במדיחי כלים סביר שתהיה עלייה נוספת בכמויות המלחים שיגיעו לשפכים

תגיד איפה הארוע שלך,
אנחנו נפתח שם סניף של הוויט הול.

ווייט הול קייטרינג

צוות הוויט הול שמח להודיע לך על פתיחתו של שירות חדש: "וויט הול קייטרינג". בכל ארוע - משפחתי, חברתי או עסקי תוכל להזמין לגינת ביתך או לכל מקום פתוח שתבחר, את שרות הקייטרינג של ה"וויט הול". יחד עם ההתמחות שלנו בבשר תקבל גם מגוון של מנות ראשונות ואחרונות, את המלצרים שלנו וכל מה שארוע דורש.

steak house
WHITE HALL
קייטרינג
טל': 03-5222562

התקשורת החשאית

לכאורה, השב"כ ממשיך להיות ארגון חשאי בלי כתובת מוכרת. אבל בפועל הוא מקיים קשרים ענפים למדי עם עיתונאים, וראשיו יוזמים שיחות אתם ומדווחים להם. המצב העמום הזה מעניק לו אפשרויות לעשות מניפולציות בתקשורת

מאת יוסי מלמן

בימים אלה מסיים עובד בכיר בשירות הביטחון הכללי, העושה בשנת שבתון, עבודת מחקר על יחסי הארגון עם התקשורת, במסגרת לימודיו במכללה לביטחון לאומי בחסות אוניברסיטת חיפה. המחקר הזה, למרות היותו אקדמי, זכה לברכתו ועידודו של ראש השב"כ הקודם יעקב פרי, ומסקנותיו והמלצותיו ייקראו בתשומת לב על ידי ראש השב"כ העכשווי. המסקנות יעסקו בצורך של השירות למסד את קשריו עם התקשורת ולמנות לו דובר.

אבל ספק אם יגלו בשב"כ עניין במינוי דובר רשמי, שיהיה כתובת ברורה ופתוחה לכל. שכן זה כמה שנים, ובמיוחד בשנה האחרונה, נוצרו – בלי שהדברים ייחשפו בתקשורת – דפוסי קשר בין השב"כ לתקשורת, המאפשרים לו, כמאמר הפרסומת, "ללכת עם ולהרגיש בלי". במלים אחרות, הוא נהנה מכל העולמות.

לכאורה, השב"כ ממשיך להיות ארגון חשאי בלי כתובת מוכרת. שמו של ראש השב"כ ותמונותו אסורים לפרסום והצנזורה מונעת פרסום כזה גם לאחר שהוא זוהה בשמו ופורסמה כתובתו ברשת האינטרנט ובעיתונים בחו"ל. אבל בפועל מקיים השירות קשרים הדוקים למדי עם עיתונאים העובדים באמצעי התקשורת הגדולים והחשובים בארץ. בנוסף לרוב עורכי העיתונים, ל־20 עיתונאים לפחות (כתבים צבאיים, פרשנים צבאיים וכמה בעלי טורים פוליטיים), יש מספרי הטלפון והפקס בלשכתו של ראש השירות. הוא עצמו מקיים מפעם לפעם שיחות עם עיתונאים, וכבר העניק ראיון אחד והשתתף בכמה פגישות עם עיתונאים, וערך מסיבת עיתונאים.

הפתיחות של ראש השב"כ לתקשורת היא מבורכת. אבל המצב העמום הזה, הלא מוסדר, מעניק לכאורה לראש השב"כ ועוזריו אפשרויות רבות לעשות מניפולציות בתקשורת. גם אם אין הם עושים זאת, יש להם אפשרות לנצל את מאגרי המידע הסודיים לתגמול עיתונאים מקורבים, לקידום אינטרסים ארגוניים ולניצול התקשורת לניגוח מערכות שלטון אחרות.

ואכן, בשמונה החודשים שראש השב"כ עושה בתפקיד הוא כבר הספיק לעורר עליו את זעמם של מנהיגי הליכוד, להתנצח בחריפות עם היועץ המשפטי לממשלה, להכעיס את השר יוסי שריד ולהרגיז גם כמה עיתונאים.

"כל השירותים החשאיים – אמ"ן, השב"כ והמוסד – צריכים להיות חסויים", סבור ח"כ בני בגין מהליכוד. "אם כי טוב הדבר", הוא מדגיש, "שהם אינם סגורים עוד לביקורת חיצונית – בזכות ראש הממשלה לשעבר יצחק שמיר, שר המשפטים דן מרידור והמבקר הצבאי לשעבר תא"ל עוריאל נבו, שפתחו אותם למבקר המדינה. אבל אם אחד השירותים מעדיף להיפתח לתקשורת, רגישות הנושא שהוא עוסק בו מחייבת בחינה של הליכי הפתיחות הזאת והדרך שבה נבחרים עיתונאים על ידי ראש השירות. באזור המדומדם הזה רובצת לפתחו של כל שירות חשאי הסכנה של שימוש לרעה בכוח המופקד בידיו".

דוגמה לסכנה כזאת היא המקרה של אלון בן דוד ודני רניאל, הכתבים הצבאיים של הערוצים 1 ו־2 בטלוויזיה. ב־11 בספטמבר השנה, חמש דקות לפני השעה שמונה בערב, קיבלו השניים הודעה שהשב"כ פיענח את רצח שני המטיילים הישראלים בוואדי קלט ועצר את מנהיג החוליה של החזית העממית שעשתה את המעשה. עיתוי מסירת ההודעה נועד לאפשר להם להספיק ולשדר במהדורות החדשות באותו ערב. אבל בדיעבד התברר לבן דוד שרניאל קיבל בשעות הצהריים התראה על ההודעה הצפויה בערב. מרווח הזמן איפשר לרניאל להיערך מבעוד מועד ולעטר את ידיעתו בצילומים מתאימים. ערוץ 1 נאלץ להסתפק בידיעה לאקונית. בן דוד ומנהליו רתחו מזעם. הם הבהירו לראש לשכת ראש השב"כ שהם רואים את התנהגות הארגון והעומד בראשו בחומרה. ראש הלשכה הסביר שהדבר נעשה בתום לב והבטיח שלא יישנה.

בעצם היכולת של כמה מהעיתונאים לפנות לשב"כ יש אמנם חידוש גדול. במשך שלושה עשורים כמעט, עד לשנות ה־70, היה עצם אזכור פומבי של שמו המפורש של הארגון או ראשי התיבות שלו בבחינת חילול הקודש. וגם באותם מקרים ספורים שהעיתונות פירסמה את השמות, מיהרה הצנזורה הצבאית לפסול אותם. כשהתפרסמו הודעות על חשיפת חוליות מחבלים או סיכול פיגועים, דובר בהן על "זרועות הביטחון".

"בתקופתי היו מעט מאוד קשרים מאורגנים עם השב"כ", אומרת חנה זמר, עורכת "דבר" מ־1970 עד 1989. היא זוכרת רק שלוש פגישות, שהיו בבחינת הריג, של חברי ועדת העורכים של העיתונים היומיים עם שלושה ראשי השב"כ: אברהם אחיטוב שפרש ב־1981, מחליפו אברהם (אברום) שלום ויוסף הרמלין, בקדנציה השנייה שלו, מ־1986 עד 1988. לזמר ולעורכים האחרים היו מדי פעם גם פגישות אישיות עם ראשי השב"כ והמוסד, שנועדו ליידע את העורכים ולהעניק להם תחושה שהם "שותפים לסוד". בתמורה התחייבו העורכים שלא לפרסם את מה ששמעו.

נקודת המפנה היתה ב־1986, בהקשר של חקירות פרשת קו 300. "עד אז", אומר יוסי גינוסר, בעבר ראש אגף ומפקד אזור בשב"כ, "לא היו אצלנו שום הדלפות. המגע עם התקשורת היה אסור בתכלית. אברום התרחק במיוחד מהתקשורת. היתה לנו תחושה של אחווה ושותפות מלאה כמו במסדר ישועי".

הרצח באפריל 1984 של שניים מארבעת הטרוריסטים שחטפו את האוטובוס בקו 300, לאחר שנשבו, שבר את הקודים של הממסד. המחלוקת בין שלושת הבכירים – ובראשם ראובן חזק, המשנה לראש השב"כ – לבין ראש השב"כ אברהם שלום ותומכיו, הצתה את השירות לשני מחנות. היתה זו הפעם הראשונה שהכביסה המלוכלכת כובסה מחוץ לכותלי השירות. הוגשו תלונות הדדיות לראש הממשלה שמעון פרס, וכל צד פתח במסעי שדולה אצל השרים והפקידות הבכירה. עד מהרה הגיעה המחלוקת גם לתקשורת.

השיסוע התקשורתי הזה נמכך קצת בתקופתו של יוסף הרמלין, שעיקר מעייניו היו נתונים לשיקום השב"כ לאחר המלחמה הפנימית. אבל כבר לא היה אפשר להשיב את הגלגל לאחור. התנהגות השב"כ בפרשה חשפה את הארגון במלוא חולשותיו והסירה מעליו את הילת הזוהר. גם החברה הישראלית חדלה לעמוד דום בכל פעם שנזכרה המלה "ביטחון".

מאז מלחמת יום הכיפורים היתה התקשורת ביקורתית ביותר. כמעט לא היו לה עוד פרות קדושות. מי שהבין היטב את השינויים האלה היה יעקב פרי. עם כניסתו לתפקיד ראש השב"כ ב־1988, הוא הביא סגנון עבודה חדש ופתיחות לתקשורת. פרי, שסירב להתראיין לכתבה זו, הרבה להופיע במסיבות חברתיות, שבהן נכחו גם עיתונאים, ולא התרגש כשדווח על כך במדורי הרכילות.

> **"הבעיה של ראש השב"כ פרי", אומר עיתונאי שהעדיף לשמור על עילום שמו, "היתה שהוא תפס את יחסיו עם התקשורת כמשחק סכום אפס. מי שלא היה כולו בעדו, נתפס על ידו כאויב"**

"עד שהוא התמנה לתפקיד", מאשר ראש הממשלה לשעבר יצחק שמיר, שמינה את פרי, "התנגדו כל ראשי השירות לקשר עם העיתונות וחשבו שזה מיותר. פרי החל לדבר על הצורך בפתיחות. הוא היה יותר פתוח, עם נטייה ליברלית. הוא חשב שבאמצעות הסברה נכונה ויחסים טובים עם התקשורת אפשר יהיה למנוע מהשירות עימותים מיותרים אתה. כל עוד הארגון התנהל כשורה לא ראיתי בכך כל רע".

בשבע שנות כהונתו מנה פרי לעיתונאים ולעורכי עיתונים שאהב את ביקורם. הללו נהנו לקבל ממנו מידע, הורשו להתקשר ללשכתו ולביתו והוזמנו על ידו לאירועים חברתיים. "הבעיה של פרי", אומר עיתונאי שהעדיף לשמור על עילום שמו, "היתה שהוא תפס את יחסיו עם התקשורת כמשחק סכום אפס. מי שלא היה כולו בעדו, נתפס על ידו כאויב".

זה היה גורלה של כרמלה מנשה, הכתבת הצבאית של "קול ישראל". מנשה נקלעה, שלא באשמתה, לסכסוך בין חברתו הגרושה של א', ראש לשכתו של פרי, לבעלה לשעבר. פרי תמך בלא סייג בראש לשכתו וסייע לקידומו בשירות. בעיצומה של הפרשה לא היסס פרי לטלפן למנהל הרדיו ולהתלונן על תוכן כתבותיה של כרמלה מנשה. לתדהמתה גילתה שרוב עמיתיה העיתונאים העדיפו לתמוך בגרסת פרי וראש לשכתו. "חלק מהעיתונאים חשבו שזה היה בגלל היחס החביב, ופה ושם פירורי מידע, שקיבלו מפרי. הם היו שפוטים, חסידים שוטים, בלי שמץ ביקורת כלפיו", סיכם את הפרשה עיתונאי שסיקר אותה וביקש ששמו לא יוזכר.

בתקופת פרי החל השב"כ לקשור קשרים גם עם עיתונאים זרים. מפעם לפעם זכו נציגי עיתונים חשובים כמו "ניו יורק טיימס", "וואשינגטון פוסט" ו"לונדון טיימס" לדיווחים מפי סגן ראש השב"כ ומפקד אזור יו"ש וירושלים, גדעון עזרא. מובן שהדיווחים ושיחות הרקע נעשו (ונעשים גם היום) רק כדי לבשר על הצלחות גדולות של השב"כ בחשיפת חוליות מחבלים, סיכול פיגועים או גילוי יצרן של אמצעי לוחמה. הפתיחות היחסית נעלמת מול הכישלונות. כשהם מתגלים, אין להשיג את תגובת השב"כ.

ביוני 1994, לאחר שצה"ל השלים את הנסיגה מעזה ויריחו, קיים פרי שיחה עם כמאה עיתונאים. בנוסף לכתבים ופרשנים צבאיים הוזמנו גם כתבים מדיניים ובעלי טורים. הפגישה התקיימה במשרד הביטחון, בקריה בתל אביב, והיא נחשבת למסיבת העיתונאים הראשונה הרשמית של ראש השב"כ.

לקראת סיום כהונתו, בפברואר 1994, הזמין פרי לביתו, ביישוב קהילתי במרכז הארץ, צוות טלוויזיה מערוץ 2, כדי שיצלם אותו. פרי עשה זאת לאחר שערוץ 1 חשף בצילומיו את אפרים הלוי, המשנה לראש המוסד, שגם תצלומו וזהותו היו צריכים להיות חסויים. פרי שיתף פעולה ברצון עם הצוות והציג את עצמו מול מצלמות הטלוויזיה, כשהוא נכנס למכוניתו.

כ', מחליפו של פרי, ירש ממנו גם את הקשרים ההדוקים עם התקשורת. כמו פרי גם הוא מבין שהתקשורת היא חלק בלתי נפרד ממערכות החיים המודרניים ואי אפשר עוד להתעלם ממנה. כדי להסיר מעליו חשד שהוא מעדיף עיתונאים מסוימים, הפקיד בידי דובר צה"ל ויועצי התקשורת של ראש הממשלה את ההחלטה את מי לזמן לפגישות עמו. אבל עם כל רצונו הטוב הוא מצא עצמו, בתוך זמן קצר, מסתבך בגלל מגעיו עם עיתונאים.

המקרה הראשון היה לפני כחודשיים, לאחר מסיבת כתבים צבאיים, שבה ביקש השירות להתפאר בחשיפת החשודים בתכנון וביצוע פיגועי ההתאבדות בצומת עלית ברמת גן ובקו 26 בירושלים. ראש השב"כ בא אז חשבון עם ועדת השרים לענייני היתרי החקירה של השב"כ ועם היועץ המשפטי לממשלה. בדבריו רמז שסירובם להעניק היתרים לחקירות חריגות ושימוש בטלטולים סיכל אפשרות למנוע את הפיגועים. "לא אהבתי את ניסיונו לגלגל את האשמה לפתחו של מישהו אחר", אומר השר לאיכות הסביבה יוסי שריד, חבר בוועדת השרים המיוחדת, "והערתי לו על כך".

היועץ המשפטי, מיכאל בן יאיר, היה חריף יותר. בראיון לביטאון לשכת עורכי הדין הוא אמר כי "שום אדם אינטליגנטי לא קיבל את המתקפה הזאת, חוץ מכמה כתבים ששימשו פה לשב"כ".

מעידתו הבאה של ראש השב"כ היתה ימים אחדים לאחר מכן. בשיחה עם עיתונאים, שלא היתה לפרסום, הוא רמז שהפגנות הימין והתבטאויותיהם של מנהיגיו יביאו להסלמה פוליטית, שעלולה להסתיים בהתנקשות במנהיגי המדינה. העיתונאים לא קיימו את חלקם בסיכום ופירסמו את דבריו, הם ייחסו את הדברים ל"מקורות ממשלתיים". אך לחברי הכנסת של הליכוד היה ברור מי אמר אותם. הם זעמו על כי הסברו שנהפך לכלי במשחק הפוליטי בין הקואליציה לאופוזיציה.

ראש השב"כ למד לקח. כשמקורות במפלגת העבודה הדליפו מידע על מסמך שהגיע, לכאורה, "מגורם ביטחוני בכיר" על שולחן ראש הממשלה, המזהיר מסכנות הנשקפות לממשלה ממנהיגי הליכוד, מיהר ראש השב"כ לתת ראיון מיוחד לרות טל, הסופרת לענייני מפלגות של "הארץ", והכחיש שהמסמך הוא של השירות. "מישהו מנסה לגרור את השב"כ למחלוקות פוליטיות", אמר.

אבל למרות התקלות, מדיניות הפתיחות של ראש השב"כ מתקבלת באהדה בממשלה. אפילו השר שריד מחל לכ'. שריד, כמו רוב השרים, סבור שיש להגדיל את הפתיחות. שר המשפטים דוד ליבאי מצדד במינוי דובר לשב"כ, "אם כי אני לא מקנא בו". השר בנימין בן אליעזר סובר שאין מניעה ביטחונית לחשוף את זהותו ולפרסם את שמו. "הקשר של השב"כ עם התקשורת לא צריך לפגוע בפעילות המבצעית".

אבל שרי הממשלה אינם מתכוונים להציע מינוי דובר לשב"כ. הם סבורים שראש השב"כ צריך להחליט על כך, באישור ראש הממשלה, יצחק רבין. רבין מהסס. גם עמדת ראש השב"כ אינה נחרצת. שאלות שהופנו אליו לצורך כתבה זו נותרו ללא מענה. נודע, כי בדיון שהתקיים לאחרונה בשב"כ, הוחלט שלפי שעה לא ימונה דובר. "אני סבור שזו שאלה של זמן", מעריך עודד בן עמי, שהיה במשך שלוש שנים (עד יוני 1995) יועץ התקשורת של יצחק רבין במשרד הביטחון ועבד בשיתוף פעולה עם השירות. "השב"כ משתמש המון בתקשורת, ויתקשה להמשיך ולתפקד בלי דובר מקצועי", אמר.

אמיר אורן

הכבוד האבוד של המוסד

נמרודי. אתמול יריב, היום גימלאי

הבדיחה הנושנה על השוטר המכה המגנה של קומוניסטים והוכה גם באנטי־קומוניסט, מפני שלא אכפת לו איזה מין קומוניסט הוא, התממשה לאחרונה במוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים. חומייניסט, אנטי־חומייניסט, מוסד, אנטי־מוסד, למישהו שם במוסד לא אכפת.

יעקב נמרודי התחכך במוסד שנים רבות. בהיותו נספח צבאי באיראן, ארץ כבודו ועושרו, התנגש אלוף־משנה נמרודי לא אחת עם המוסד. לימים, כסוחר נשק, היה נמרודי לאשף במיזוג של הנעים והמועיל – הוא היה שותף במאמץ לסילוק משטר המהפכה האיסלאמית, או לפחות לחיזוק יסודות מתונים בקרבו, בדרך זו או אחרת הקשורה בעסקה רווחית של מכירת ציוד צבאי.

ב־1983 נראה שאיראן קרובה לניצחון על עיראק במלחמתן. על פי פרסומים זרים, ביקשו אז נמרודי ושותפיו – בהם אל שווימר, ממייסדי התעשייה האווירית – לשכנע את הגורמים הביטחוניים בממשלת ישראל ובממשל בוואשינגטון לחמש צבא איראני גולה בהנהגת הנסיך רייזה, בנו של השאה המנוח.

התוכנית היתה לצייד את האיראנים – ולאמנם במחנות בסודאן, בהסכמת השליט ג'עפר נומיירי – בנשק שיועבר בעסקה משולשת, אמריקאית־ישראלית־סודאנית, שתיטיב עם כיסם של המתווכים ואולי גם של ממשלת ישראל. שר הביטחון, משה ארנס, ופקידי משרדו תמכו בתוכנית, אך בכירים במוסד, שסיועם התבקש, פיקפקו בתבונתה וסיכלו אותה.

שנתיים אחר כך, כאשר צץ הרעיון שהוביל להסתבכות בפרשת "איראנגייט", נרתמו אנשי המוסד, שעמדו על טיבו של המתווך מנוצ'הר גורבאניפר, לגלות כי נמרודי – שגילגל את הרעיון עם שווימר ועם מנכ"ל משרד החוץ דוד קמחי, יוצא המוסד ויריבם של ראשיו אז – שיכנע את ראש הממשלה, שמעון פרס, להרחיק את המוסד מכל מעורבות בעניין. ההסבר היה שמעורבות זו תכשיל את התוכנית המתחדשת למכירת נשק; תוכנית שנומקה הפעם בגילויו של יצור נדיר – חומייניסט רגיש ומשווע להידברות.

בין מפני שצמרת ה"מוסד" זה ששבע שנים היתה טרודה או במבצעים אחרים ובין מפני שהיא מעדיפה לזכור לנמרודי חסדים נושנים ("בתקופה מסוימת הוא היה מושאל למוסד ובתקופות אחרות סייע לנו"), החליט ראש המוסד באחרונה לצרף את נמרודי לאגודת ותיקי המוסד, כגימלאי של כבוד. כמה מיוצאי המוסד הם אכן חבריו – או מועסקיו – של נמרודי, אבל ותיקים אחרים הגיבו בזעם ובעלבון. כעת הם תוהים מי עוד צפוי להיות גימלאי כבוד: אולי ויקטור אוסטרובסקי.

רעד מסטאלין, הפליא את רייגן

הדיפלומט הסובייטי הציץ בשעונו ואמר, כמו מופתע, "ראה איזה צירוף מקרים – בדיוק עכשיו, כאשר אנו משוחחים כאן, יושב השגריר שלכם אצל דוברינין". צירוף המקרים, בחודשים הראשונים לכהונתה של ממשלת פרס־שמיר לפני עשור, היה מופלא פחות לולא קבע הדיפלומט עצמו את מועד השיחה עם העיתונאי הישראלי, במסעדה קטנה ברחוב 16 בוואשינגטון, סמוך לשגרירות הסובייטית, לשעת פגישתם של אנטולי דוברינין ומאיר רוזן.

מלבד כעסו על אי־שיתופו בשיחות דוברינין־רוזן, היה לדיפלומט מניע עקיף: לסכן ערוץ עוקף־שגרירים, שאפשר לפרוס להידבר עם מוסקווה שלא בדרך "איש של שמיר". כך הודלף לעיתונות הישראלית סודו של ערוץ השגרירים. פרסומו יוחס, כמוסכם, ל"מקור מזרח־אירופי", דבר שגרם לרוזן להשתולל ולהאשים בהדלפה פקיד ישראלי, יליד רומניה.

יחסו של הדיפלומט לדוברינין היה כיחסו של דוברינין לממונים עליו. לעיתונאי הישראלי סיפר הדיפלומט, מפי דוברינין, כיצד התפעל השגריר מהמיומנות המקצועית שהפגין שר החוץ שלו, הנצחי כמוהו, אנדרי גרומיקו. בשיחה עם גרומיקו התעניין הנשיא ג'ימי קרטר במצבו של אנטולי שרנסקי. קרטר ציפה למחלוקת, אך לא לתגובתו של גרומיקו – "מי זה שרנסקי?" – שאילצה את השיחה לזרום לאפיק אחר. בדרך מהבית הלבן, בעוד דוברינין מתמוגג לגרומיקו על התרגיל המחוכם, פנה אליו גרומיקו ושאל, "תגיד, מי זה השרנסקי הזה?"

עכשיו, שנים לאחר פרסומו בעיתונות הישראלית, מופיע סיפור זה גם בזיכרונות דוברינין, "איש הסוד". דוברינין, "שגרירה של מוסקווה לשישה נשיאים אמריקאים בתקופת המלחמה הקרה", כותב לקורא האמריקאי היודע את סוף העלילה. בניכוי דמי השירות העצמי – הכל היה מתפתח אחרת אילו רק הקשיבו לעצת דוברינין שולחיו בקרמלין ולפעמים גם מארחיו, בבית הלבן ובמשרד החוץ – זו הארה מאלפת של זוויות אפלוליות במבנה היחסים האמריקאיים־סובייטיים. ישראל חשובה לעניינו רק בהקשר זה. לטענתו, הסתייג מניתוק יחסי מוסקווה עם ירושלים; מערוץ השגרירים הוא מתעלם.

דוברינין, שהכיר את הקרמלין מסטאלין עד ילצין ואת וואשינגטון מאייזנהאור עד בוש, כותב מעמדת הלחשן, המוזה והיועץ, שפוליטיקאים בשתי הבירות המתיקו עמו סוד למען יועבר למקביליהם בצד האחר. הוא היה, ככל דיפלומט סובייטי, חבר המפלגה (בדבריו בתגובה על פליאתו של רייגן, הייתכן שאיש חביב כל כך, איש־רעים כבן־אמריקאי, הוא באמת קומוניסט). לימים גם היה אחד ממזכירי המרכז והממונה על המחלקה ליחסים בינלאומיים – אך לא פוליטיקאי שואף שררה. מכאן סוד הישרדותו: הוא סיפק לפוליטיקאים ולביורוקרטים של הפוליטביורו, השרים והמנגנונים בארצם, מידע פנימי מעולה מקשריו האמריקאיים, בלי להתחרות באדוניו.

בכך נבדל דוברינין באופן קטבי מאחד ממתחריו בשוק ספרי הזיכרונות, ג'יימס בייקר, שהכתיר את ספרו על שנותיו כמזכיר המדינה של ג'ורג' בוש "הפוליטיקה של הדיפלומטיה". הספר, המתמקד בתקופת גסיסתה של הקיסרות הסובייטית ובמלחמתה של ברית־הארצות שהנהיג בוש נגד סדאם חוסיין, הוא מדריך לפוליטיקאי המתיימר לפעול כדיפלומט (כל שר חוץ, במיוחד בדמוקרטיות אך לא רק בהן), ולדיפלומט המנסה להבין את השיקולים שביסוד החלטות הפוליטיקאים.

בייקר ניצב בצומת של כוחות הפנים והחוץ בארצות האמריקאית. כמי שידע להפעיל את מנופי העיתונות והקונגרס בשירות קברניטו (או שאיפותיו הפרטיות) בתוך הממשל, העתיק את תכונות הרחוב של הפוליטיקה המקומית והארצית לשדרות תבל. ובלשון בייקר – "בהמשך לקלאוזוביץ, אני טוען כי הדיפלומטיה היא המשכה של הפוליטיקה" – הוא שאין הבדל עקרוני בין תמרונים בקלפיות טקסס לסחר שלות בגבעת הקפיטול ולמיקוח עם יריב זר.

בתיאוריו של בייקר נחשף הפוליטיקאי הבינוני שמתווה להוליכת הדיפלומט המבותק. המטרה, תמיד, היא עסקה בתנאים מיטביים לשולחו, שלהשגתה דרושה הכרה מעמיקה של האישים והארגונים, על מאווייהם וחולשותיהם, כדי לדעת את גבולות יצר הרע ומרחב הפעולה.

המליצות הציגיות של ההודעות המשותפות אינן מאפיינות את לשונם העסיסית של המשתתפים בשיחות הכלליות. ניתוחים למבניים של תשתית מבצעית־העל לשלטון עולמי כסות, קבוציגיות, נפרטים לגוסיות ילדותיות: בפגישה עם מיכאיל גורבאצ'וב לחישול החזית נגד סדאם, בספטמבר 1990, ביקש המנהיג הסובייטי כמה מיליארדי דולרים (בייקר קיבץ את הכסף מהסעודים) וקיבל מבייקר, כדברי שר החוץ, "קופסה קטנה ובה קנובים יזים". על הקופסה התנוססה תמונת סדאם ומאחור נכתב, "לשמוקים גדולים, שאינם יודעים מתי לסגת".

כאומן המיקח, מתאר בייקר כיצד המק מאזכור פומבי של הזיקה שבין הסגת עיראק מכווית לנסיגת ישראל מהשטחים – שתבעו מכנו סדאם וה"ערביסטים" במשרד החוץ הסובייטי – בעוד בוש מתחייב בחשאי כי לאחר המלחמה תתכנס ועידה בינלאומית שתדרבן את הישראלים והערבים אל היעד, שטחים תמורת שלום. במגעיו עם אסד אחז בייקר בקלף זה והשהה את גילויו עד לרגע המתאים; במגעיו עם ישראל, כאשר איתר פקידים (אליקים רובינשטיין, יוסי בן־אהרן) נרקשים מיצחק שמיר, הפגין התמרמרות קדושה ואמר כי התבטאויות כאלה לא יסכים לשמוע מעוזרים, אלא רק "מראש הממשלה הנבחר של מדינת ישראל", שהמשיך לשתוק.

בייקר בז קלות לפוליטיקאים, המוכנים לעשות הרבה, כמעט הכל, כדי להיבחר – אך שמורה אצלו גם הוקרה מסוימת לאחריותו העליונה של הקברניט. למשל, הוא ניסה להרגיע את ידידו בוש המפסיד, לקראת ההחלטה על הצבת מאות אלפי חיילים בסעודיה, "אל תדאג" – אך הנשיא נזף בו והזכיר לו כי תפקידו לדאוג.

הדמוקרטיה האמריקאית משעבדת את הרשות המבצעת לחקיקת הקונגרס, להחלטות של בית המשפט (הסובייטים לא הצליחו להבין כיצד גם נשיא כניקסון הודח) ולגחמות דעת־הקהל, אך המוליך הסופי בה במשבר חוץ וביטחון הוא אדם יחיד, הנשיא. לעומתה, התנהלה דווקא ההכרעה הסובייטית על פי החלטות קבוצתיות, שחייבו הסכמה נרחבת בפוליטביורו. זאת, כמובן, לאחר סטאלין, שדוברינין רעד בהיתקלותו היחידה בו במדרגות הקרמלין ("הצעיר אינו צריך לפחד ממני, החבר סטאלין", הרגיע החבר).

לדיפלומטיה נשלף דוברינין ממשרד התכנון של יאקובלב, מפתח סדרת ה"יאק", במלחמת העולם השנייה. סטאלין חיפש מהנדסים שהצליחו לשמור על יחסים טובים עם הפועלים גם במצוקה ובעקבות של ימי המלחמה. אלה דיפלומטים באופיים, פסק, את החומר הנחוץ ילמדו אחר כך.

פטרונו הראשון של דוברינין הצעיר היה הדיפלומט הוותיק ולריאן זורין, שעורר – עם גרומיקו, אז עדיין תת־שר – את זעמו של סטאלין בעניין פעוט, שינוי שער החליפין של הרובל לעומת היואן הסיני, לכבוד משלחתו הסודי של מאו. "הפקידים ההדדים של משרד החוץ חרגו מסמכותם", הבריח סטאלין בדיון הפוליטביורו. "לאיזה עונש הם ראויים?" הכל שתקו, כי לא ידעו לאן חותר סטאלין, אך גרומיקו וזורין נאחזו פחד־מוות. "גרומיקו יעבור מכהונתו כסגן שר החוץ", גזר סטאלין, "ויישלח ל..." – כאן השתהה – "לונדון, כשגריר". זורין נחלץ בנזיפה.

דוברינין. דוברו של הדוב

דוברינין, דוברו של הדוב, אינו מסתיר את סלידתו מגרומיקו, שנותר חסכן ושתקן ("נודע כדאגנתו לביטחונו האישי") גם בתום עידן סטאלין. הוא מאשים אותו – לצד שרי הגנה, פקידים במנגנון משרד החוץ והמפלגה ובמיוחד האידיאולוג הראשי וממלא מקום המזכ"ל במשך שנים גורליות, מיכאיל סוסלוב – בהחמצת הזדמנויות יקרות לשיפור יחסיהם של הסובייטים עם וואשינגטון, בין השאר באמצעות ריכוך היחס לישראל.

חוקרי הרקע של מלחמת ששת הימים, התוהים אם האזהרה של השגריר בתל אביב, דימיטרי צ'ובאחין, באוזני לוי אשכול מפני תגבור צה"ל בגבול הסורי שיקפה רצון סובייטי להסלמה או להרגעה, ימצאו אצל דוברינין תמיכה עקיפה בגירסה השנייה. בינואר 1967, הוא מצטט, אישר הפוליטביורו מצע מתון של גרומיקו: "...עלינו לנקוט צעדים מיידיים להרפיית המתיחות... בעודנו תומכים במאבק של מדינות ערב נגד מדיניות ההתפשטות של ישראל, עלינו לשפוך צוננים על זרמים קיצוניים במדיניותן של מדינות ערביות כסוריה ולכוון אותן לגיבוש פנימי..."

מידיעתו של דוברינין על הדיונים בפוליטביורו במלחמות ששת הימים ויום הכיפורים מזדקר גם כי מעולם (וממילא גם לא במבצע "קדש") לא עמד תכנון מבצעי כלשהו מאחורי האיומים הסובייטיים לפעול צבאית נגד ישראל, אם תימשך התקדמות צה"ל. היו אמנם גורלים ומזימות, והגנות של ההגנה אנדרי גרצ'קו באוקטובר 1973, אבל הערותיהם לא זכו לתמיכה רחבה בפוליטביורו ובממסד הצבאי.

גורל המשגים הסובייטיים, לפי דוברינין, היה הסירוב להתיר יציאת יהודים, מורשת סטאלין – הגירה היא בגידה – וההתעקשות שלא להניח ל"ציונים" להתערב בעניינים סובייטיים פנימיים. השגרירות של דוברינין ניסתה, לדבריו, לשכנע את מוסקווה להגיע להסדר עם היהדות האמריקאית ותומכיה בקונגרס, כדי להסיר מכשול זה מדרך שיפור היחסים הכלליים ולהחיש את המעבר מעימות תמוש לשיתוף פעולה ולפירוק נשק.

במאבקי הנשיאים עם הקונגרס, וכן ערב בחירות לנשיאות, נכרכה סוגיה זו, בעיקר בשנות השבעים, ביכולתם של הסובייטים להשפיע על הפוליטיקה האמריקאית: אם יסכים ברז'נייב להתיר יציאת רבבות ולשחרר כלואים בולטים, יוכל הנשיא האמריקאי ללכת לקראתו בשאלות ודרכים אחרות. כך ישתפר מעמדו הפוליטי, בציבור בכלל ובקהילה היהודית במדינות־מפתח בפרט. פנייה ברוח זו העביר לדוברינין איש העסקים ארמנד האמר, בעקבות שיחה עם קרטר, שהתלונן על כפיות־הטובה של היהודים כלפי מועלל ועידת קמפ־דייוויד (האמר לא היה סוכן קג"ב, פוסק דוברינין, אלא זכה ביחס מיוחד מצד הרוסים משום היכרותו עם לנין).

דוברינין שופע רכילויות על מנהיגים סובייטיים ואמריקאים. ילצין, צובט המזכירות, הוא נצר לשושלת מפוארת של מזכירי מפלגה ונשיאים שתויים, רופסים או סובלים "שהפרעה בורישת הזמנן למוות", כברז'נייב, שמתורגמניו תורדים לקרוא את הנוסח האנגלי של עמדותיו אם המנהיג הדגול עצמו ישתכר ויתבלבל. חוויה אחרת זומנה באמצע הלילה למאבטח של ברז'נייב בזמן הפסגה עם ניקסון במעונו הקליפורני, בסן קלמנטה: דלת דירתם של הניקסונים נפתחה ורעיית הנשיא, פט, יצאה לצעדה סהרורית בחצר המשותפת, באמצה הדירה שבה שכן ברז'נייב, עד שנתקלה ברוסי. זה נשא אותה בזרועותיו והחזירה למיטתה (רק אז הופיעו המאבטחים האמריקאים, חייכו במורגלים בכך והודו לו).

מרתקות גם ההתייחסויות למודיעין הסובייטי, שנציגיו ישבו בשגרירות ועסקו, בתיאום חלקי עם דוברינין, באיסוף מידע (לקראת מפגשי־פסגה השתמשו מבצעים שחשיפתם איימה להביך את הצדדים). במחלוקת על קרינה מסוכנת ממכשירי האזנה סביב השגרירות האמריקאית במוסקווה, עד כדי חשד בהרעלת דם של השגריר, וולטר שטסל, מביא דוברינין גם גרסה נגדית: האמריקאים צותתו לטלפונים הניידים של חברי הפוליטביורו והקרינה נועדה לשבש ציתות זה, לא לצותת לאמריקאים.

כשתהה ראש הקג"ב אנדרופוב כיצד מצליחים האמריקאים לזהות מי מעובדי השגרירות הוא קצין ביון ולא עובד משרד החוץ, הצביע דוברינין על ההבדלים – רק לאנשי קג"ב מכוניות צמודות, דירות מרווחות והשכון הבאות לאירוח במסעדות יקרות. פרט זה מדגיש במיוחד: עכשיו ברור סופית כי אותו דיפלומט סובייטי שנהג להיפגש עם עיתונאים ישראלים באולם־האירוח בשגרירות בוואשינגטון (תה, קפה, תקרובת קלה), או במסעדות צנועות, לא היה איש קג"ב.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

ההצלחה השחורה, הזעם השחור

הקולות השחורים הנזעמים ביותר בפולמוס הגזעים האמריקאי באים מן העלית דווקא. אנשים אלה, שהכינוי "גזען" אינו מש משפתותיהם, אינם מבחינים שהם עצמם דובריה של גזענות. אך היום לא יעז כמעט שום לבן מתוך לקום ולסתור את בשורתם

מאת יורם ברונובסקי

"לעולם לא יוכרו יוזמי לבנים־שחורים להיות מה שהיו לפני משפט סימפסון" – נדמה שבכל עיתוני ארצות הברית, העולם, חוזרת הסיסמה הזאת, בניסוחים קרובים, מלווה בקינות על "קרע סופי", שיבה לאחור עשרות שנים (בנוסח זה כתבתי גם אני בתגובה על פסק הדין) ותחזיות מאיימות על עתיד דו־קיומם של הגזעים בארה"ב.

ברור כי הנושא חורג מתחומי־תו מבעיה פנים־אמריקאית, וכי לנעשה בתחום יחסי הגזעים בארה"ב השלכות מיידיות על חברות אחרות, שכמעט כולן היום רב־גזעיות ורב־תרבותיות.

וכך היתה בשבועיים האחרונים התעוררות בקרב האידיאולוגים השחורים בבריטניה. בשולי הכינוס השנתי של מפלגת הלייבור התקיימה אסיפה מיוחדת של המנהיגות הבריטית השחורה, ופעיל ותיק שלה, חבר הפרלמנט ברני גרנט, שב וקרא תיגר על המשטרה הלונדונית "הגזענית לא פחות ממשטרת לוס אנג'לס". המנהיגים האמריקאים השחורים, כמו אלה שדיברו בעת "מצעד המיליון" של לואיס פאראחאן ובראיונות הטלוויזיוניים של סי־אן־אן, אינם מדברים בקול אחד, אבל רבים מדי רואים בפסק הדין הבעייתי "ניצחון לשחורים", מכת־מחץ לעליונות הלבנה וכיוצא באלה. לא במקרה רוב המתבטאים בנוסח זה הם שחורים בעלי עמדות, אלה שהצליחו, אלה שיכולים לכאורה להעיד על התקדמות ניכרת במעמדו של השחור באמריקה.

ואמנם זהו אחד ממאפייני היסוד של פולמוס הגזעים האמריקאי, שהקולות השחורים הבוטים ביותר בו הם קולותיה של קבוצת המצליחנים השחורים. מבחינה זו, אם גם לא מבחינות רבות אחרות, או־ג'יי סימפסון יכול להיות נציג אותנטי של הזעם השחור. דווקא משום שהצליח, הוא יכול לסמל את התלונה העיקרית של השחורים – של העלית המבוססת השחורה. קודם שנעיין בכמה פרטי התלונה הזאת, כדאי לומר כמה מלים על המצב הכללי, הסוציו־אקונומי הסטטיסטי, של השחורים.

הנה כי כן, העובדות עשויות להדהים את מי שקשוב רק לזעם השחור. סקר מן השנים '93–'94, שעשה ופירסם המכון "סקרי הפוליטיקה השחורה הלאומית" (NBPS), חושף התקדמות מדהימה של השחורים האמריקאים בשלושים השנים האחרונות. 70% מהם חיים מעל קו העוני (בהשוואה ל־45% בשנת 1960). יותר משליש מן השחורים מגדירים את עצמם כשייכים ל"מעמד הבינוני" (רק 14% בשנת 1960). יש כיום בארה"ב 30 אלף (בקירוב) שופטים ומשפטנים שחורים, פי 11 ממספרם בשנת 1960. מספר המהנדסים גדל באותו זמן פי 14 ובתקשורת עובדים עורכים ועיתונאים שחורים רבים פי 16 מאשר בשנת 1960. קו העלייה נמשך כל הזמן.

כל אותו זמן נמשכת גם עלייתו של קו הזעם השחור. מי שמלבה אותו, כאמור, הם השחורים המצליחים ביותר. על מה בדיוק הם מלינים? כדי להבין זאת יש לתת עין בכתביהם.

אחד הביטויים העזים ביותר של הזעם השחור בשנים האחרונות הוא ספרו של נתן מקקול, עורך בכיר בעיתון רב־ההשפעה "וואשינגטון פוסט". מקקול הוא ודאי אחד השחורים המצליחים ביותר באמריקה, ומי שהצלחתו באה לו בקלות בולטת: בן 39 – הוא נולד בשנת 1955 – כבר היה בצמרת התקשורת האמריקאית.

לכן עוררה האוטוביוגרפיה שפירסם אשתקד, שהכותרת הקורבנית של שמה הוא "מתחשק לי לצרוח: צעיר שחור באמריקה" (בהוצאת ראנדום האוס), אי־נוחות כללית. אבל, כצפוי, שום דבר מעבר לזה. אפשר להיות בטוח שעורך ה"וואשינגטון פוסט" לא זימן את מקקול למשרדו אחרי קריאת האוטוביוגרפיה שלו, ולא פיטר אותו במקום, כפי שהיה קורה ביום לכל עיתונאי אחר שזהה כותב ספר גזעני גלוי, המסית לרצח עם.

בעצם, אפילו יותר מאשר לרצח עם. "מתחשק לי לצרוח" הוא סיפורו של צעיר מהמעמד הבינוני השחור, המבוסס למדי, המתחנך מילדותו לשנאת האדם הלבן, להערמה עליו, לביזוי ולניצול מרבי שלו. הספר נפתח בתיאור של "פוגרום" (המלה מופיעה בטקסט) שעושים המחבר וחבריו בחבורה של נערים לבנים "משום שהם לבנים".

המשך דרכו, הכוללת התנכלויות שונות ומשונות ללבנים (Whiteys) וישיבה בבית סוהר בעקבות הפוגרומים הללו שמארגן הצעיר מן הבית הטוב, הוא לימודי עיתונאות בקולג' של שחורים, משרה ראשונה בעיתון בווירג'יניה, מעבר לעיתון מדינתי מכובד "אטלנטה ג'ורנל" ובחירה רכה במערכת ה"וואשינגטון פוסט".

"בכל מקום אהבו אותי הלבנבנים, בכל מקום שנאתי אותם יותר ויותר". באחד ממבקרי הספר הוא מעמיד את "העיקרון הכללי" שלו, שהתפרסם מאז: "כל אדם לבן הוא גזען".

על פני 400 עמודי הספר אין אפילו הנמקה אחת לשנאה זו של מקקול ללבנים, שכאמור איש מהם לא עשה לו כל רע. גם לרגע לא עולה בספר ההבנה שטיעוניו נגד "הלבנבנים" הם גזעניים. וכאמור, מקקול הוא אינטלקטואל שחור מובהק, בעל תרבות ואף אמנות־כתיבה שעשתה את ספרו לרב־מכר במשך חודשים רבים.

גם אין זו תעודה יוצאת דופן, של איש אובססיווי ותמהוני. ברנט סטייפלס, עיתונאי של ה"ניו יורק טיימס", אף הוא אחד מאותם שחורים שהצליחו להגיע לצמרת התקשורתית של ארה"ב, פירסם ספר ברוח דומה מאוד, "הזמן המקביל: גורילה בשחור ובלבן", ובו הוא מציג את עצמו, על כל הצלחתו, כ"אכול זעם וכאב בלי גבול".

התלונה של שני המצליחנים הללו, ושל רבים אחרים, היא בעיקרה תלונתו של לואיס פאראחאן: "כל עוד העליונות הלבנה קיימת, אין סיכוי לאנושות", אמר בנאום ההוא לאנשים שהתכנסו ל"מצעד המיליון". שוב, אנשים אלה, שהמלה "גזענות" והכינוי "גזען" אינם יורדים גם לרגע משפתותיהם, אינם מבחינים שהם דובריה של גזענות והיא בעקרונה.

אך מי האיש שיעז לקום ולסתור את בשורתם, או אפילו את הרגשתם, של המצליחנים השחורים? שום איש לבן, כמובן, לא יעז לעשות זאת באמריקה של היום, או של העשור האחרון. שום ליברל לבן לא יעז להצביע על הכשל הלוגי היסודי, אולי המכוון, שקל להבחין בו, אשר בספרים ובבשורות הקוראים תיגר על "העליונות הלבנה" בשמו של "הזעם השחור" – שבתעודות אלה הוא על פי רוב ביטוי של "עליונות שחורה" מיוחלת.

אולי רק היהודים העזו ומעזים לעשות זאת, כשמדובר בלואיס פאראחאן. איש זה הסתבך באמירות אנטישמיות מפורשות, והאמירות אנטישמיות הן אמירות גזעניות, לכל הדעות. היה אפשר להפנות בקלות יחסית את מלת־הקסם, מלת־הטרור הרב־שימושית הזאת, "גזען", כלפי האיש המדבר יומם ולילה נגד הגזענות.

היהודים אמנם תופסים מקום מיוחד בשיח האנטי־לבן של המנהיגים השחורים. אלה מרגישים שהיהודים הצליחו יותר מהם, ומקקול, למשל, מתלונן על ריבוי העורכים היהודים שנאלץ לעבוד למענם בקריירה המהירה והמזהירה שלו.

אך תלונתם של היהודים נגד הגזענות השחורה היא גם תלונה אפקטיווית פחות, כיוון שמשוקעת בה תלונת־הקורבניות היהודית הקבועה, שאינה עושה עוד

> "בכל מקום אהבו אותי הלבנבנים, בכל מקום שנאתי אותם יותר", כותב נתן מק'קול, עורך בכיר ב"וואשינגטון פוסט"

רושם, וגם משום שאמנם קיימת ביהדות האמריקאית מידה רבה של רתיעה וכעס על השחורים. יש, אכן יש, גזענות יהודית אנטי־שחורה, ואפשר להאמין לעורך הדין היהודי של סימפסון, אלן דרשוביץ, שהדגיש את הגזענות היהודית האנטי־שחורה הזאת בראיון ללארי קינג, תוך כדי טענה שהגזענות הזאת גברה במידה ניכרת בזמן משפט סימפסון.

הבעיה של הלבנים בפני הזעם השחור היא, לכאורה, טוטאלית. תלונתם, המוצדקת מבחינה היסטורית אך הנסתרת על ידי ההתקדמות של העשורים האחרונים, מתקבלת בפיק ברכיים על ידי הרוב הלבן, שבעלית התרבותית שלו לא קמה הרוח לקרוא תיגר נגד הגזענות השחורה חסרת־המסווה.

ועם זאת, בחודשים אלה היה מי שהעז לקרוא תיגר על הגזענות המסווה את עצמה כ"אנטי־גזענות". בחודש האחרון סוערות הרוחות האינטלקטואליות בארה"ב סביב פירסומו של ספר שהשפעתו כמו כוונה לסיום משפט סימפסון, אם כי ודאי העיתוי הוא מקרי למדי.

דינש ד'סוזה, יליד בומביי שבא לארה"ב בשנת 1978, הוא מחברו של הספר "סוף הגזענות: עקרונות החברה הרב־גזעית" (הוצאת פרי פרס), הטוען נגד ה"Anti-Racism", "הגזענות הקוראת לעצמה אנטי־גזענות". סברתה של זו, טוען ד'סוזה, היא הסכנה העיקרית הן לשחורים והן ללבנים.

הוא מאשים את השמאל האמריקאי בגיבוש גם של התלונה השחורה לצדקיה. עוד בספר קודם, "החינוך הלא־ליברלי: פוליטיקה של גזע ומין בקמפוס" (1991), טען ד'סוזה כנגד השמאל שהרס מבפנים את ערכי הליברליזם של האקדמיה האמריקאית. בספר ההוא ציטט ד'סוזה אימרה של דונה שאלאלה, העומדת בראש אוניברסיטת ויסקונסין, ועל פיה "האוניברסיטה היא מוסד גזעני במהותו". קשה שלא לחשוב על הכרזה זו כעל מקבילה, כאילו מתחום אחר, של "העיקרון הכללי" של נתן מקקול: "כל אדם לבן הוא גזען".

הסערה המתוקשרת סביב "סוף הגזענות" מזכירה את המהומה סביב הספר "עקומת הפעמון" שמחבריו, צ'רלס מארי וריצ'רד הרנשטיין, עמדו על האיי־קיו ועל גורמים תורשתיים כמקורות הפיגור של השחורים.

ד'סוזה דוחה בתוקף את הטענות הביולוגיסטיות, הגזעניות בעליל. אבל גם בספרו יש כמה טיעונים שריח של רוויזיוניזם קיצוני עולה מהם.

הוא מגיע, למשל, לידי מה שיתפרש אל־נכון כאפולוגיה על העבדות. לדבריו, העבדות "הביאה את האדם האפריקאי לעולמה של הציוויליזציה המערבית, כך שהדורות הבאים של האפרו־אמריקאים, צאצאי העבדים, הם חופשיים יותר ומשגשגים יותר, במהותם, מאחיהם שבאפריקה עצמה". דברים חמורים, שכבר עוררו על ד'סוזה את זעמו של מבקר השבועון "טיים", שראה ב"סוף הגזענות" את "אחד הספרים המפחידים ביותר של השנים האחרונות". אגב, באותו השבועון גנזו בשעתו את ההלל על ספרו של נתן מקקול "מתחשק לי לצרוח".

אכן, בפולמוס הגזעים האמריקאי שום צד אינו יכול לצאת נקי: בשני הצדדים נאמרים ומתפרסמים דברים מזעזעים. אבל ד'סוזה אומר, בצד דברים מקוממים רבים ודברים נכונים רבים, דבר שיש בו כדי להרגיע, גם לנוכח משפט סימפסון והאמירות הקשות שבעקבותיו. ד'סוזה המצביע על ההתקדמות המהירה של השחורים ועל הצפי הטוב להמשכה, אומר שהפולמוס מתמקד ברובו הפסיכולוגי.

ואמנם ייתכן שמבחינה פסיכולוגית מובן שדווקא המצליחים שבקרב השחורים מעלים את התלונה הבוטה ואפילו המטורפת. הפולמוס הזה, בטונים הגבוהים שלו, בסמלים המזעזעים שלו דוגמת משפט־סימפסון, הוא הקצה הבולט של קרחון העולה מעצמו מעלה מעלה מתוך תהום ההיסטוריה. דווקא ד'סוזה, הקורא תיגר על השמאל ועל ה"אנטי־גזענות", השווה בעיניו לגזענות, מביע הבחנה אופטימית בספרו: הגזענות תגיע אל סופה, משום שהפער בין השחורים ללבנים ימשיך להצטמצם עד שייסגר.

תצלום: א־פי
אוהדים ומתנגדים בפרשת סימפסון. מתחשק להם לצרוח

אקסטזת העצמות השבורות

בסין של היום מעדיפים להעמיד פנים, שהנוהג של קשירת רגליהן של נשים מאז ילדותן בעצם לא היה מעולם. סינית שהיגרה לקנדה מכינה סרט דוקומנטרי על המסורת הנוראה הזאת, אבל חוששת מהשלטונות: "הם היו רוצים שארעד 'בבעליים הקטנות שלי'"

מאת ג'ספר בקר

סאות' צ'יינה מורנינג פוסט

הונג קונג

רגליהן הקשורות של נשים היו הסמל הכי נוגע ללב של דיכוי הנשים בסין במשך אלף שנה. ביטולו ההדרגתי, מאז תחילת המאה, של נוהג זה, שהסב ייסורים כה רבים לנשים והפך אותן למעשה לנכות, היה ככל הנראה השיפור הבולט ביותר בתנאי חייהן. אבל אם בשנות המאבק של המפלגה הקומוניסטית, לפני עלותה לשלטון, היא הרבתה להוקיע את קשירת רגליהן של נשים – כיום, ככל שקשה להאמין בכך, השלטונות מנסים למחוק מהתודעה הקולקטיווית של הסינים את עצם קיומו של נוהג נורא זה.

בוועידת הארגונים הלא־ממשלתיים שהתקיימה בהואירו בתחילת ספטמבר בשולי ועידת האו"ם בנושא הנשים – תקפו וניאצו נציגות סיניות אשה קנדית ממוצא סיני, יאנג יואצ'ינג, שאירגנה סדנה בעניין זה. "הן קטעו ללא הרף את דברי ונתנו לי להבין שאסור לי לבייש את הסיניות בהעלאת נושא זה לפני זרים", סיפרה יאנג, שגדלה בסין והיגרה לקנדה לפני שמונה שנים. שוטר ניסה לשכנע אותה לשתוק, כדי שלא לחלל את כבודם של אבות אבותיה.

"כאן איש אינו רוצה לדבר על כך. מעמידים פנים שזה לא היה קיים מעולם. למשל, בסרטים היסטוריים לא רואים לעולם נשים שרגליהן קשורות. ובסרטי קונג פו הנשים מפגינות מיומנות אקרובטית מדהימה", הוסיפה. במוזיאונים בסין אין מוצאים עוד את הנעליים הזעירות – באורך שמונה סנטימטרים – הרקומות בקפידה, שנעלו כל הנשים. במוזיאון אנתרופולוגי בקנדה ראתה יאנג נעליים אלו לראשונה בחייה.

למעשה, נשים בנות כל המעמדות החברתיים סבלו מגיל רך מנוהג זה, שהטיל בהן מום לכל חייהן. הן לא יכלו ללכת אלא כמין הליכת טפיפה על העקבים, כשקצות האצבעות מכוונות כלפי חוץ, בהליכה המזכירה במקצת את זו של הפינגווינים.

כך לא יצאו רבות מהן – בעיקר מהמעמדות העליונים – מהבית, דבר שהבטיח את מעמדן כיצורים נחותים בחברה המסורתית הניאו־קונפוציאנית. אמה של יאנג, וכן האומנת שלה, נמנות עם קבוצה הולכת ומצטמקת של נשים שעודן חיות, רובן בשנות השמונים שלהן, שרגליהן נקשרו בילדותן.

יאנג, ביולוגית במקצועה, עזבה את עיסוקה הרגיל כדי להכין סרט דוקומנטרי על המסורת הזאת. כיום היא רוצה לשמר בקרב הדורות הבאים את זיכרון הייסורים הרצופים האלה. היא הוציאה את כל חסכונותיה כדי לתור את סין לאורכה ולרוחבה ולפגוש את הנשים האחרונות שרגליהן נקשרו. "לא נשארה לי עוד פרוטה, אבל אני עובדת בתחושה של דחיפות, כיוון שבתוך עשר שנים לא תישאר עוד אף אחת מאותן אומללות", אמרה. "רציתי לדעת כיצד יכול היה הנוהג הזה להנציח את עצמו, לדעת מה דחף את הנשים לשבור את עצמות הרגליים של בנותיהן. איך הן יכלו לעמוד בכך כאשר שמעו אותן בוכות בלילה, כשרגליהן מדממות".

על פי הערכות היסטוריונים, מאז החל הנוהג הזה – בסביבות שנת 920 לספירת הנוצרים – סבלו ממנו כ־4.5 מיליארדי סיניות. פטיש לאומי זה צמח, מספרת האגדה, ביום שהקיסר לי יו התפעל מאחת מפילגשיו שקשרה את רגליה במשי כדי שייראו כמו "חצי ירח הרוקד מעל שושן מוזהב". את הרגליים הקשורות כינו "לוטוסים" או "שושנים מוזהבות", וככל שהיו קטנות יותר נחשבו יפות ומושכות יותר. "צריך להיאנח עליהן (על הרגליים) ביום וללטף אותן בלילה", כתב המשורר פאנג יואן משושלת מינג (1368–1644). היו גברים שאמרו כי הגיעו לשיאה של אקסטזה ארוטית למראה כפות הרגליים המעוותות, אפילו מריח הריקבון שעלה מהתחבושות. לנשים שרגליהן לא נקשרו לא היה שום סיכוי להינשא.

לאחר נפילת שושלת מנצ'ו ב־1911, נאסר רשמית הנוהג, גם בהשפעתה של מערכת תעמולה שניהלו מיסיונרים מערביים. בתקופת הרפובליקה שיגרה ממשלת הקואומינטנג לרחבי המדינה "מפקחי רגליים", כדי לוודא שהאיסור מקוים. אבל נשים שרגליהן כבר היו קשורות סבלו כאבים בלתי־נסבלים לאחר הסרת התחבושות, שכן כפות רגליהן התעוותו סופית והן לא יכלו עוד לעמוד עליהן. "זאת הסיבה שגם היום אפשר לפגוש באזורים מסוימים בסין נשים זקנות המוסיפות עדיין לקשור את רגליהן", אמרה יאנג.

היא גם גילתה שקיימות 76 צורות קשירה. בדרום סין העריכו הגברים כפות רגליים מוארכות וצרות בעוד שבמערב סין העדיפו אותן מעוקמות. קשירת הרגליים החלה מאז שמלאו לילדות הקטנות חמש או שבע.

הנשים שעצמותיהן נשברו וגידיהן נקרעו נאלצו ללכת על הבהונות, שהתקפלו מתחת לכף הרגל שהיתה צרה מאוד וקצרה מאוד. הירכיים שלהן התעבו ושרירי הרגליים (השרירים האחוריים של השוקיים) התנוונו.

"היו נשים שאמרו כי הכאב לא עזב אותן מעולם, אבל הגברים ששאלתי אמרו כי מעולם לא היו מודעים לכך, הם אפילו אמרו שמעולם לא ראו רגליים כאלה. בציורים אירוטיים מופיעות נשים עירומות בנעליים על רגליהן", אמרה יאנג.

הקושי העיקרי שלה היה לשכנע את הנשים להרשות לה לצלם את רגליהן. נשים מסוימות נהפכו לנכות ומוגבלות באופן מחריד כל כך, שעברו בשדות בזחילה. המנתח הידוע ביותר במדינה, הד"ר סונג רויאו, שבשנות השישים נשלח לגלות באזורי הכפר, הושפע כל כך ממראה איכרות אלה, שייצר תותבת בצורת אבוב אוויר של אופניים. אלא שהשלטונות סירבו לפרסם את מחקרו בנושא. לדידם, מחקר כזה היה עלול להכתים את תדמיתה של המדינה בהוכיחו לעולם שהבעיה היתה קיימת גם אחרי 1949 (כאשר עלתה המפלגה הקומוניסטית לשלטון). המאמר פורסם לבסוף בארצות הברית בשנות השמונים.

לדברי יאנג יואצ'ינג, הפלישה היפנית ב־1931 היא ששמה קץ לנוהג גם באזורים הנידחים ביותר במדינה. "הנשים בעלות הרגליים הקשורות לא יכלו לברוח כאשר באו היפאנים ולכן נאנסו. אז הפסיקו האיכרים את הנוהג הזה", אמרה. היא מקווה למצוא סיוע כספי שיאפשר לה להשלים את סרטה. אבל היא גם חוששת כי שלטונות סין ילחצו עליה לוותר על התוכנית. "הם חושבים כנראה שזה נושא מביש. הם היו רוצים שאני ארעד 'בבעליים הקטנות שלי', כפי שאומרים הסינים", אמרה.

תצלום: א־פי
שתי ישישות שקשרו את רגליהן בילדותן. הכאב לא עזב אותן לעולם

> "רציתי לדעת מה דחף נשים לשבור את עצמות הרגליים של בנותיהן. איך יכלו לעמוד בכך כששמעו אותן בוכות בלילה, כשרגליהן מדממות"

מכון גרין לפסיכולוגיה מתקדמת
THE GREEN INSTITUTE For Advanced Psycohlogy

סדרת הרצאות על הפסיכולוגיה של השלום
6.11.95 "הפחד מן האחר והשתקפותו בלא־מודע התרבותי" גב' חני בירן, פסיכולוגית
4.12.95 "קיבוץ גלגל על פרשת דרכים" פרופ' עמיה ליבליך, פסיכולוגית
1.1.96 "דה־טראומטיזציה ומחסומי השלום" ד"ר יובל נריה, פסיכולוג
5.2.96 "הרטוריקה של השלום" ד"ר עודד בלבן, פילוסוף
11.3.96 "השלום בבריכת החורשה" ד"ר ג'ורג' חורי, פסיכולוג
1.4.96 "דו קיום בין יהודים לערבים בהשוואה לקונפליקטים אתניים בעולם" ד"ר ראובן גל, פסיכולוג; וד"ר יוכין וינר, סוציולוג
6.5.96 "משא ומתן – בין משפט לשלום" גב' שירה דונביץ, עו"ד
3.6.96 "השלום כשיקול באסטרטגיה צבאית" מר נחי אלון, פסיכולוג
ההרצאות תתקיימנה בשעה 19.30 ... לפרטים: מכון גרין, רח' בני אפרים 295 ב' תל אביב טל' 6480662

חייג ואתה מנוי על הארץ
03-5121333/44 02-254245/8 04-623166/7

אוניברסיטת תל־אביב
הפקולטה למדעי הרוח
בית הספר למדעי התרבות ע"ש שירלי ולסלי פורטר
תכנית הלימודים במדעי הדתות

האוניברסיטה העברית בירושלים
הפקולטה למדעי הרוח
המכון למדעי היהדות
החוג למחשבת ישראל

במסגרת הכנס הבינלאומי על "מאגיה ומאגיה ביהדות"
(שייערך בירושלים ובתל־אביב בין התאריכים 29 באוקטובר – 2 בנובמבר)
יתקיימו שני רבי־שיח (בשפה העברית) על הנושאים:

מאגיה היום
משתתפים: פרופ' תמר אלכסנדר, אוניברסיטת בן־גוריון
פרופ' יורם בילו, האוניברסיטה העברית
פרופ' מרדכי רוטנברג, האוניברסיטה העברית
יו"ר: פרופ' איתמר גרינולד, אוניברסיטת תל־אביב
רב־השיח יתקיים ביום שני, ו' בחשון תשנ"ו, 30 באוקטובר 1995, בשעה 20.30 במרכז המוסיקה, משכנות שאננים, ירושלים.

מאגיה וארוס
משתתפים: פרופ' משה אידל, האוניברסיטה העברית בירושלים
פרופ' רון ברקאי, אוניברסיטת תל־אביב
פרופ' אליוט וולפסון, אוניברסיטת ניו־יורק
פרופ' עלי יסיף, אוניברסיטת תל־אביב
פרופ' נתנאל לאור, אוניברסיטת תל־אביב
יו"ר: פרופ' שלמה בידרמן, אוניברסיטת תל־אביב
רב־השיח יתקיים ביום רביעי, ח' בחשון תשנ"ו, 1 בנובמבר 1995, בשעה 20.00, בבניין גילמן, אולם יונה אותינגר (144), אוניברסיטת תל־אביב, רמת־אביב
– הציבור מוזמן –
הכנס נערך בסיוע משכנות שאננים

הזמנה להציע הצעות
1. הציבור מוזמן בזאת להציע הצעות לרכישת הנכס שפרטיו יובאו להלן:
גוש 6135
חלק מחלקה 3
רחוב: יודעם 4, שכונת התקווה, ת"א
הנכס מורכב מ־4 דירות בנות 2 ו־3 חדרים: 2 דירות בקומת קרקע והאחרונה בבניין בן 3 קומות, ו־2 דירות נוספות במבנה חד־קומתי בצמוד לבניין.
2. למציע נתונה האפשרות להציע הצעות לחלק מהדירות או לכולן יחדיו.
3. הנכס ימכר כמו שהוא (AS IS) ועל המציע לבדוק את המצב התכנוני והמשפטי ו/או את השימושים המותרים בנכס זה.
4. את הנכס ניתן לראות תוך תאום טלפוני עם הח"מ.
5. אין הח"מ מתחייבים לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה אחרת, ושומרים על זכותם לנהל מו"מ עם המציעים כולם יחד וכל אחד לחוד, או לערוך תחרות ביניהם ו/או לפרסם מכרז חוזר.
6. המכירה כפופה לאישור ביהמ"ש.
יואל לוי, עו"ד, זבוטינסקי 5, ר"ג, טל: 8754265, פקס: 8754357
דודי ינבובקי, פליכובסקי 3, ת"א, טל: 5603222, פקס: 5604914
כונסי נכסים למכירת הבית

ועדת משנה לתכנון ולבניה עירית באר־שבע
הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה /1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדת המשנה לתכנון ובניה באר־שבע בקשה למתן הקלה מתוכנית מפורסת.
הקלה במספר הקומות ובגובה המבנה.
בחלקה א'/295 בגוש 38085, כתובת הכשרת הישוב 51.
כל המעוניין יכול לעיין בבקשה ובתכנית המפורטות אלה ללא תשלום, במשרד הועדה המקומית בימים ובשעות שהמשרד פתוח לקהל.
כל הרואה עצמו נפגע או עלול להיפגע מעניין ההקלה, רשאי להגיש התנגדות לבקשה האמורה תוך שבועיים מיום פרסומה של הודעה זו בעיתון.
י. רגר
יו"ר ועדת המשנה לתכנון ובניה עיר באר־שבע וראש העיריה

שירות תמיכה טלפוני
של תמיכה
תמיכה נפשית ועזרה בהתמודדות לחולי סרטן והקרובים אליהם
האגודה למלחמה בסרטן
צוות סיוע מקצועי
טל' 02-247676

נא לציין את מספר האמבולנס

מאת עמירה הס

בהומור הגרדומים העזתי אומרים, שכדי לקבל אישור יציאה מהרצועה צריך להיות חולה סרטן. אבל "לפעמים אדם משותק זקוק לטיפול והם מחליטים שזה מקרה לא דחוף", אומר מנכ"ל משרד הבריאות הפלשתיני. קשה לאמור את שיעור הנפגעים מהגבלות אלה

פתחי דרוויש עלי זפר, תושב עזה בן 39, הוא חולה סרטן. בשש השנים האחרונות עבר תשעה ניתוחים – כריתות חלקיות, איתור גידולים, שוב כריתות, טיפולים כימו־תרפיים. בספטמבר נכרתה כלייתו הימנית. הוא מטופל בהדסה ירושלים. נסיעותיו לטיפולים תכופות, ולפעמים, אם הוא מרגיש רע, גם לא מתוכננות.

מקרהו ידוע היטב לרשויות, והוא מצויד בכל האישורים הדרושים והמכתבים הרפואיים והצלקת שמוכיחות שהוא זה הוא. ובכל זאת האחראים על מתן היתרי כניסה לישראל במינהלת התיאום והקישור הישראלית (מת"ק) אינם מנפיקים לו, בכל פעם, אלא אישור יציאה ליום אחד.

בסוף השבוע שעבר הוא צירף לבקשתו (לאישור כניסה לישראל) שתי הזמנות לביקור במרפאה בהדסה: האחת ב־22 באוקטובר, האחרת ב־30 באוקטובר. הוא הגיש, כנהוג, למחלקת הבריאות במשרד הקישור הפלשתיני את בקשתו לאישור יציאה התקף לאותם שמונה ימים, מ־22 עד ה־30 באוקטובר. בקשתו הועברה למת"ק, וחזרה כעבור יום עם אישור ליום אחד. על ההזמנה השנייה מהמרפאה רשם אחד מפקידי המת"ק: "להגיש שוב בסוף החודש". כלומר, כשיחזור מהביקור הראשון במרפאה בירושלים, עליו לאבד עוד בוקר אחד כדי ללכת למשרד הקישור הפלשתיני בבית החולים שיפא, ולמחרת לחזור לשם כדי לקבל את ההיתר. ואת מה שכתוב ב"גיליון סיכום המחלה" לא קשה לראות: רגלו הימנית נפוחה "עקב אי ספיגה ורידית ומצב לאחר ניתוח".

סגר רגיל או סגר מוחלט, גם עובדים בכירים, מנהלי מחלקות, במשרד הבריאות הפלשתיני לא מקבלים אישורי כניסה לישראל, ולכן תנועתם בין הגדה לרצועה אינה אפשרית

לפעמים, הוא אומר, הוא נוסע לבדיקה בהדסה, ובגלל הרעה במצבו הוא מוזמן לבוא למחרת. אבל אין לו אישור. והמאמץ שנדרש – ממנו עצמו, אך גם מכל אחד אחר – כדי להשיג אישור בצורה יוצאת דופן (כלומר, בלילה) רק ירע עוד יותר את מצבו.

גם פ"ג חולה בסרטן. היא בת שלוש. משרד הבריאות הפלשתיני הפנה אותה לטיפול בבית החולים שיבא בתל השומר, ב־22 באוקטובר. ב־18 באוקטובר, יום רביעי, חזרה מהמת"ק למקשרים הפלשתינאים הבקשה להתר כניסה לה ולאביה. על הבקשה היתה חותמת בירוק: "לפי המסמך הרפואי שהוצג זקוק לטיפול". אבל על הבקשה נרשם בכתב יד: "יש להחליף מלווה". מה הסיבה לא כתוב. רק דרישה להחליף מלווה. ועד שהבקשה תוגש שנית, עם מלווה, כנראה, הילדה כבר איבדה את תורה.

ס"א, ילידת 1932, חלתה בצרעת. היא ובנה, שנולד ב־1955, הופנו בדחיפות לבית החולים הנסן בירושלים. התור נקבע ל־18 באוקטובר. מנכ"ל משרד הבריאות הפלשתיני כתב מכתב ובו אישור לכך שהאשפוז תואם עם האחות האחראית. המת"ק אישר והעביר את הבקשה ב־17 באוקטובר. חותמת ירוקה מאשרת: "לפי המסמך הרפואי זקוק לטיפול". אבל על פתק ארוס, שצורף לבקשה בסיכה, כתב ש"יש לציין האמבולנס בו ייצאו". אין חתימה על הפתק. חמשת האמבולנסים המורשים לצאת בקביעות עם חולים הם של משרד הבריאות הפלשתיני. בהגיהם ותיקים ומוכרים לרשויות הישראליות. ציון מספר האמבולנס שבו יוצא חולה לא נכלל עד כה, למיטב ידיעת אנשי הקישור הפלשתינאים, בהוראות שנותן הצד הישראלי בוועדת התיאום.

בהומור הגרדומים העזתי אומרים, שכדי לקבל אישור יציאה מהרצועה צריך להיות חולה סרטן. בימי הסגר הרגיל, הקבוע, שבו יש לכ־15 אלף פועלים אישורי יציאה קבועים, יש פה קורטוב נחמה. אבל בימי הסגר המוחלט, שהפך לשגרה ושלעולם אין לדעת כמה זמן יימשך, זוהי מציאות. "לפעמים, גם לחולי סרטן לא נותנים לצאת ביום־יומיים הראשונים של סגר", אומר ד"ר אינג'אר, "אלא אם כן נפתלי (הלוי, מ. רע"ן תיאום מינהלי) או מישהו אחר מהמת"ק מוכנים להם במתכוון".

בכינוי המת"ק, חולי הסרטן כלולים בקטגוריה של "מקרים בריאותיים דחופים", עם חולי לב, למשל, או נפגעים קשים בתאונות. אבל "לפעמים אדם משותק בארבע גפיו זקוק לטיפול והם מחליטים שזה מקרה לא דחוף, ויציאתו בזמן הסגר לא מאושרת", אומר ד"ר אינג'אר. קשה לאמור את מספרם של הנפגעים מהוראות אלה ומאחרות – המשתנות תדיר – שמנחות את הצד הישראלי. מאות? אלפים? הנזק הפיסי שנגרם בשל עיכוב הטיפול יתגלה בעתיד. המצוקה הנפשית ניכרת מפניותיהם של העשרות שבאים שוב ושוב למשרדי הקישור הפלשתיניים, בתקווה שהתשובה שתגיע הפעם מהמת"ק תהיה חיובית.

פעמיים נדחה ניתוח הקטרקט של ד"מ, בת 70, בגלל הסגר. נדחה גם ניתוח עיניים של ס"ד, בן 56, באיכילוב. לנ"ע ולבעלה נקבע תור לטיפול בבעיות פוריות, במחלקה של הפרופ' יוסף שנקר בהדסה ירושלים, ב־19 באוגוסט. היא בת 35 והוא בן 45. "אין דחיפות", נכתב בתשובה לבקשתם, במקום המיועד להערת מתאם הבריאות (ד"ר דוד לבנת, שהיה קמ"ט בריאות במינהל האזרחי).

תיקים ובקשותיהם של שבעה חולי נפש המטופלים בגדה מעוכבים אצל ד"ר לבנת מהשבוע השני של ספטמבר, עוד לפני שהוטל סגר החגים ב־20 בחודש זה. בתגובה לפנייתי בעניין שבעת החולים, התקבלה ב־18 באוקטובר התשובה הבאה מדובר המת"ק, אבי גמבש: "נבחן להיום ולהתקפת הסגר האחרונה, חולי נפש אינם מוגדרים כמקרים בריאותיים דחופים ולכן לא אושרה יציאתם עד כה".

"ניסינו להסביר לד"ר לבנת", אומר שר הבריאות הפלשתינאי, ד"ר ריאד זענון, "שבית החולים הפסיכיאטרי בעזה למעשה סגור בגלל שיפוצים. משום כך, התלות של החולים בגדה גדולה מבדרך־כלל. אומרים לנו 'תסתדרו'".

לפי ההוראות הביטחוניות, גיל המורשים לצאת מהרצועה, גם בימי סגר רגיל, הוא 30 ויותר. מחסום גיל זה, אומר ד"ר זענון, חל גם על חולים שמתאם הבריאות במת"ק מגדירם כ"לא דחופים". יש נכים, אומר זענון, הזקוקים לטיפול שיקומי בבית לחם או ברמאללה. בעזה אין מוסדות שיקומיים לנכים. נכים אלה הם בדרך כלל בני פחות משלושים. הם בדרך כלל נפגעי אינתיפאדה. לדבריו, באופן שגרתי כמעט נדחות בקשותיהם לאישורי יציאה.

לעמותת הרופאים הישראלים־פלשתינים לזכויות האדם נודע בסוף אוגוסט ש"הוחלו הקלות בסגר, אבל זה לא כולל חולים לא דחופים". העמותה נדרשה לחודש וחצי של מאמצים ומכתבים ופניות לגורמים שמעל למת"ק כדי שארבעה צעירים, שהחמיצו תור ראשון שנקבע להם, יזכו באישורי יציאה. בהם מוחמד באהרה, בן שש, שידו הימנית אינה מתפקדת. פעילת העמותה, הדס זיו, אפילו כתבה ליצחק רבין, שר הביטחון: "נכון, הילד אינו בסכנת חיים, אולם איכות חייו נפגמת יום יום כתוצאה מדחיית הטיפול". היא גם כתבה שזו בעיה כללית: "פעמים רבות נקבע התור הרבה לפני הטלת הסגר, והוא נדחה פעם אחר פעם. גם אם החולה אינו בסכנת חיים, דחיית הטיפול משמעותה סבל מתמשך ולעתים ירידה בסיכויי ההחלמה". תשובה למכתב זה היא לא קיבלה.

גם רופאים מתמחים, שהתקבלו לאיכילוב (במימון קרן רבין), או עובדי בריאות הנפש שהתקבלו להשתלמות במזרח ירושלים, נפגעו מהסגר והחמיצו ימי התמחות רבים.

סגר אוגוסט וההמתנה במתן אישורים הקשו על תנועת תושבי עזה העובדים בבתי חולים ובמוסדות טיפוליים בגדה ועל בואם של טכנאי מכשור רפואי. עשרות רופאים, אחים ואחיות, פיזיותרפיסטים וכיו"ב, נמנעים דרך קבע, במשך שבועות, מלשוב לעבודה בגדה, או שוהים בה שהייה "בלתי חוקית". כמה מוסדות בגדה ובמזרח ירושלים כבר הודיעו על כוונתם לפטר עובדים מעזה, בגלל היעדרויותיהם התכופות. עלאא חלף אללה, בן 29, הוא ראש מחלקת פיזיותרפיה בבית חולים אוגוסטה ויקטוריה במזרח ירושלים. ב־18 באוגוסט שב לעזה כדי לחדש את אישור הכניסה שלו לישראל. מאז הגיש חמש בקשות שלא נענו.

סגר רגיל או סגר מוחלט, גם עובדים בכירים, מנהלי מחלקות, במשרד הבריאות הפלשתיני, שקיבל כידוע את סמכויותיו גם בגדה וגם ברצועה, לא מקבלים אישורי כניסה לישראל, ולכן תנועתם בין הגדה לרצועה אינה אפשרית.

בדיקות במחסום ארז. החייל רק מקבל הוראות
תצלום: אלכס ליבק

מניעת מעברם החופשי של צוותים רפואיים בזמן סגר "היא בלתי חוקית", כתבה ב־24 באוגוסט האגודה לזכויות האזרח למתאם הפעולות בשטחים, האלוף אורן שחור, וליועץ המשפטי הצבאי בעזה, סא"ל עמוס גירזא. האגודה, שפנתה בשם עמותת הרופאים, ביקשה ממתאם הפעולות ומהיועץ המשפטי לגבש נהלים שיאפשרו את התנועה בכל עת שמוטל סגר או עוצר.

ב־20 לאוקטובר יכלה לאשר הדס זיו, במכתב לסא"ל תיקי רותם, עוזרו מתאם הפעולות בשטחים: "היום הודיעו לנו מבית החולים מקאסד כי בקשתם להיתרי כניסה לעובדים תושבי עזה נענתה באופן חלקי". ההיתרים שביקשו היו ל־24 שעות, כי העבודה נעשית במשמרות. אבל הם קיבלו אישורים מ־5 בבוקר עד 7 בערב. עוד תוהה זיו מדוע הם מקבלים התרים לחודש אחד בלבד, בעוד תושבי הגדה העובדים אתם מקבלים אישורים לשלושה חודשים. ועדיין יש עובדים שלא קיבלו את אישוריהם.

אבל לד"ר עומר עבד אישאפי, כירורג, הבעיה הפוכה: הוא תושב מזרח ירושלים שעובד בבית החולים אל אהלי בעזה. ממאי 1995 הוא איבד לפחות שבעה ימי ניתוחים וטיפולים, בגלל סגר זה או אחר או בשל הוראות סותרות של הרשויות הישראליות השונות. מדי יום הם מחמיצים את התור 15 חולים. לחולי סרטן, הוא אומר, נקבע מיד תור חדש. האחרים יחכו ארבעה עד שישה חודשים לתור חדש.

"אנחנו נאלצים לסגל את הטיפול למגבלות היציאה", אומר עבד אישאפי. "למשל, נהוג עתה להימנע מניתוח חולים שאבנים נוצרו אצלם לאחר כריתת כיס מרה, או מניתוח חולה מבוגר מאוד. את הטיפול החלופי אפשר לבצע רק באל מקאסד, כי באל אהלי עדיין אין הציוד המיוחד. אבל הסגר מחייב שיבה לשיטה הישנה והפחות טובה.

לפעמים גם אין חלופה. ב"סגר החגים" נמנע מטכנאים של מכשור רפואי מהגדה או מישראל להיכנס לרצועה. מטכנאי ערבי ישראלי נמנע להיכנס לעזה כדי לתקן את מכשיר הממוגרפיה היחיד בעזה. לשלוח נשים לבדיקת שד בישראל או במזרח ירושלים לא היה אפשר, היה סגר. בעזה יש שני מכשירי אנגיאוגרפיה (צילום כלי הדם). רצה הגורל ובשניהם היתה תקלה בזמן "סגר החגים". המהנדס ממזרח ירושלים לא קיבל אישור להיכנס. ב־5 באוקטובר פנו לעמותת הרופאים שתעזור. בו ביום נמסר שהותר מעבר.

מי שנזקק לצילום אנגיאוגרפי דחוף באותה תקופה היה עלי חסן ארנקי, כבן 60. הוא סובל מסוכרת, ומזרימה לקויה של הדם לרגליו. ב־2 באוקטובר החלה אצבע רגלו להשחיר. היה חשש להתפתחות גנגרנה. באל מקאסד בירושלים הסכימו לקבוע לו תור דחוף ב־4 באוקטובר. ב־3 באוקטובר, ערב יום כיפורים, התקשר בטלפון נציג משרד הבריאות הפלשתיני לאחראים במת"ק, ובנוכחות מוחמד ארנקי, בנו של החולה, ביקש לקבל היתר יציאה בדחיפות. הוא נקב במפורש בשם החולה, סיפר הבן, ופירט את מצבו הקשה. לבן נמסר ממשרד הבריאות הפלשתיני שמסרבים לתת אישור.

בתגובה לפנייתי בעניין, ב־5 באוקטובר, אמר לי דובר המת"ק: "לאחר בדיקה מעמיקה בנושא מתברר, שלא התקבלה כל פנייה מהרשות לגבי שם זה. עם זאת, נציג הרשות פנה בערב יום הכיפורים למת"ק וציין שיש חולה, ללא ציון שמו, שצריך לצאת לטיפול מסוים, אך לא באופן דחוף. רק מקרים דחופים ביותר, של סכנה לחיי אדם, אושרו לצאת ביום הכיפורים. מקרה זה לא היה דחוף (כפי שהוצג) ולכן לא יצא. יש לציין שהמת"ק מנסה תמיד, בזמן סגר, לפעול בנושא זה בהקדם האפשרי".

גרסאות סותרות, מהמת"ק וממשרדי הקישור הפלשתיניים, אינן דבר יוצא דופן. ב־18 באוקטובר פניתי בעניינם של חולי הנפש המעוכבים. תשובת המת"ק היתה ש"הדבר נדון בוועדת בריאות משותפת ולא התקבלה תשובה מהצד הפלשתיני לגבי דרך הטיפול (אופן היציאה שלהם) בחולי הנפש". נציגיו הבכירים של משרד הבריאות הפלשתיני, ד"ר זענון וד"ר אינג'אר, חוזרים ומדגישים: בישיבות של הרופאים המנהלים עם נציגי המת"ק אנחנו מעלים את כל הבעיות, מבקשים לתאם יחד קריטריונים, לברר מה השיטה. לשווא. ד"ר זענון אף פירט את כל הבעיות החוזרות ונשנות באוזני עמיתו הישראלי ד"ר אפרים סנה. ואל מי הוא יפנה כדי להסביר את חוסר ההיגיון שבכל האיסורים וההגבלות? כי כמו לפני העברת הסמכויות, הניסיון של עשרות החודשים האחרונים במעבר חולים מהרצועה מוכיח, שהמילה האחרונה היא של הישראלים.

לפעמים כותב ד"ר לבנת על בקשת היציאה: "ממליץ לטפל בבית חולים מקומי", גם כשרופאים בעזה מחליטים שהטיפול הראוי יינתן במקום אחר. כך הוא כתב על בקשת היציאה של ט"ת, בן 40, שנזקק להמשך הטיפול האורתופדי שכבר החל באל מקאסד.

לפעמים מחזירים פקידי המת"ק את בקשות היציאה ועליהם החותמת: "מסמך רפואי לא מספק". אשה בת 45 ואמה, בת 68, קיבלו תור לרופא במרכז הרפואי בהרצליה. כלומר, הן מעוניינות בבדיקה פרטית, שעליה ישלמו מכספן. ההזמנה הגיעה בפקס. התשובה: "מסמך רפואי לא מספק". מה לא מספק בו? לא כתוב.

האם מה שהתגלה כלא מספק היא העובדה שההזמנה הועברה בפקס? בעמותת הרופאים כבר נתקלו בכשל זה: הפניות לטיפולים נשלחו בפקס למשרד הבריאות הפלשתיני, אך במת"ק דרשו את ההפניה המקורית. בסגר רגיל עוד אפשר למצוא מישהו שמוזמן לתל אביב ומוכן לקחת עמו את ההזמנה המקורית לרופא ילדים או לרופא עיניים. בסגר מוחלט גם זה אינו אפשרי.

גם על המסמך הרפואי שצורף לבקשה של אחיות בנות 4 ו־6, הופיעה החותמת הארוכה: "מסמך רפואי לא מספק". היתה זו הפניה מקורית לאשפוז של בית החולים שערי צדק, למחלקת אורולוגיה. לא נכתב מה עוד נדרש כדי שהמסמך יהיה מספק.

בתגובת דובר המת"ק לשאלותי בנוגע לחולי הנפש וחולי עיניים נאמר לי כי "יש בעיות ביורוקרטיות בצד הפלשתיני. כשפונים מגיעים למת"ק, משתדלים. מנסים לתת תשובה תוך 24 שעות. אין דברים שמעוכבים סתם".

בקשות יציאה לטיפולים בבית החולים לעיניים סט. ג'ון מעוכבות דרך קבע אצל מתאם הבריאות, קובלים במשרד הבריאות הפלשתיני. לפעמים, אומר ד"ר זענון, מתוך תריסר פניות בשבוע אנחנו מקבלים אישור אחד. לפעמים האישורים ניתנים ליום אחר בשבוע, בלי קשר לימים שבהם נקבע התור.

כאשר מתקבלים לבסוף האישורים והחולים יוצאים באמבולנסים של משרד הבריאות, הם מעוכבים במחסום ארז לבדיקה; במקרה הטוב, "לשעה וחצי שעתיים", אומר ד"ר זענון. מורידים את כל החולים מהאמבולנסים, אלא אם כן הם שוכבים על אלונקה. חולים אכן מעידים, שמי שנקבע לו תור ב־11 בבוקר בתל אביב, חייב לצאת ב־6 בבוקר מהבית.

קל לחולים ולקרוביהם לכעוס על החייל במחסום. אבל הוא רק ממלא הוראות שניתנו לו, הוא החוליה הקטנה בשרשרת. החולים, אלה שמקבלים אישורים ואלה שבקשותיהם נדחות או מעוכבות, לעולם אינם פוגשים פנים אל פנים את מי שהכריע בעניינם.

תגובת מנהלת התיאום והקישור

פעילות משרד הבריאות במנהלת התיאום והקישור נגזרת מהסכמי קהיר ואוסלו ב' ומההסכמות המשותפות עם הרשות הפלשתינית, במסגרת ועדות רפואיות משותפות, המתכנסות בתדירות גבוהה. כל הסכמה משותפת עונה גם על הצרכים הביטחוניים.

משרד הבריאות במנהלת ער ורגיש מאוד לעניין יציאת חולים משטח האוטונומיה וכל חולה הזקוק לטיפול בישראל מטופל בהקדם, על פי הנהלים שסוכמו בוועדות המשותפות.

ראוי להדגיש שרק משרד הבריאות הפלשתיני מגדיר למשרד הבריאות במנהלת את דחיפות הטיפול הנחוץ לכל חולה. גם בזמן סגר פועלת המנהלת, מיוזמתה ומהחלטתה, בכל המישורים האפשריים, כדי לאפשר יציאת חולים המוגדרים כדחופים, ללא עיכוב מיותר. חולים שאינם מוגדרים כדחופים הם חולים שלא נשקפת סכנה לחייהם ושמניעת הטיפול השגרתי לא תחריף את מצבם הבריאותי. בתקופת סגר ממתינים במעברים נציגים של משרד הבריאות במנהלת, כדי לסייע למעבר יעיל ומהיר של חולים, אף שישראל אינה מחויבת לכך על פי ההסכם.

עניין "מגבלת הגיל" אינו חל על חולים הזקוקים לטיפול בישראל. יתרה מזאת, אם קיימת מניעת כניסה לישראל, מנהלת התיאום והקישור מטפלת גם ביציאת חולים אלה.

מפאת קוצר הזמן לא עלה בידנו לבצע בדיקה מעמיקה יותר של הטענות הספציפיות. ברוב המקרים שנבדקו מתברר שלא היתה כל טעות של גוף זה או אחר. במקרים מסוימים נעשו טעויות של החולה. לדוגמה, במקרה של חולה שנטען כי לא הורשה לצאת לבדיקות בבית החולים בישראל, התברר שהחולה לא הציג שום התחייבות כספית לבית החולים בישראל, דבר המחייב בכל יציאת חולה.

קיימים ערוצי תקשורת פתוחים 24 שעות ביממה בין משרד הבריאות ברשות הפלשתינית לבין משרדי המנהלה. כל הבקשות המופנות בדרכים אלו נענות בחיוב גם במעבר לשעות הפעילות השוטפות. למשל, ביום כיפור האחרון, לנוכח פנייה של הרשות הפלשתינית להוצאת חולה שהוגדר כדחוף, תואמה יציאתו ביום כיפור לישראל באמבולנס. פניות דומות שהתקבלו מיו"ש נענו באופן דומה. מקרים רבים, לצערנו, הגיעו באיחור מטעם הרשות הפלשתינית, בשל בעיות ביורוקרטיות שלהם.

התפלת מים כפוליסת ביטוח

מאת יוסף אלגזי

ספרו של המרקסיסט מוחמד סיד אחמד, המציע לישראל לוותר על כוחה הגרעיני, ובמקביל לפתח טכנולוגיה להתפלת מי ים לטובת האזור כולו, מעיד אולי על עיון מחודש ביחס העוין של הוגי דעות במצרים כלפי ישראל

כתבים ישראלים המסקרים את העולם הערבי ומוסדים למיניהם מציינים את גל ההתקפות על ישראל, השוטף בשנה האחרונה את העיתונות המצרית. הגילויים בעיתונות הישראלית בעניין טבח שבויים מצרים במבצע סיני רק הוסיפו שמן למדורה.

שני אינטלקטואלים מצרים שביקרו באחרונה בפריז, ד"ר אחמד חילמי הילאל, והעיתונאי אחמד מוסטפא, נשאלו על הסיבות לאיבה, אבל עקפו את הדיון הישיר בה. כשעלה עניין ההתקפות על ישראל, ביכר ד"ר הילאל להקשיב ולא להגיב. ואילו מוסטפא הסביר שמקורן בעיקר באקטואליה פוליטית ובמחלוקות מדיניות המתעוררות מעת לעת בין מצרים לישראל, ובעובדה שמאז ביקור הנשיא סאדאת בירושלים ב־1977 וחתימת הסכם השלום ועד היום, יש חילוקי דעות בין האינטלקטואלים במצרים על היחס לישראל. "הסכם השלום שחתמה ישראל עם ירדן ותהליך השלום שהיא מנהלת עם הפלשתינאים רק חיזקו את המחלוקת, ואולי גם את המבוכה. לדעתי, אין להסתירה", אמר מוסטפא.

ביטוי מוחשי ומרתק למחלוקת ולמבוכה האלה יש בספר חדש שיצא לאור במצרים לפני ארבעה חודשים, "שלום או מקסם שווא", והדים שהוא מעורר בעיתונות הערבית בכלל והמצרית בפרט. הכוונה לספרו של הוגה הדעות המרקסיסטי מוחמד סיד אחמד, המוכר בישראל בזכות ספרו, שתורגם לעברית, "בהידום התותחים", שפורסם לראשונה בערבית לפני עשרים שנה – שנתיים אחרי מלחמת 73' ושנתיים לפני נאום סאדאת בכנסת.

בספרו, שאינו נקי מעמדות וביטויים אמביוולנטיים – כגון ביקורת קשה על ישראל, המואשמת בעיכוב תהליך השלום – מתווה סיד אחמד תוכנית לקידום האזור, המועידה לישראל תפקיד נכבד במיוחד. נקודת המוצא של סיד אחמד, כפי שניסח אותה במאמר פולמוס עם אחד ממבקריו הקשים, היא: "פתרון הסכסוך הערבי הישראלי אינו נעוץ בממד העבר, אלא, במקרה שיימצא לו פתרון, הוא נעוץ בעתיד".

בחלק הראשון של הספר, שנכתב באביב האחרון, התייחס סיד אחמד לתהליך השלום שהחל בוועידת מדריד (1991) בנימה פסימית וקבע שהוא נדון לכישלון. "תהליך השלום נמשך פורמלית, אך בפועל הוא מקרטע (...) הוא הגיע למבוי סתום", כתב. המבוי הסתום גרם משבר ביחסים בין מצרים וישראל. בהקשר זה התייחס סיד אחמד בהרחבה לידיעה שהתפרסמה בישראל ("הארץ", 12.1), ולפיה גיבשה חטיבת התכנון של משרד החוץ נייר עמדה ובו המלצה להעניש את מצרים בשל יחסה המסויג לישראל. מכאן הרחיב סיד אחמד את הטיעון הרווח במצרים, שמדינת ישראל אינה יכולה ליהנות באותה מידה מפירות השלום, לזכות בהכרת המדינות הערביות, ובו בזמן להחזיק ארסנל גרעיני בלעדי.

סיד אחמד נדרש לשאלה מדוע כמעט כל האינטלקטואלים המצרים מתנגדים, למרות הסכם השלום, לנורמליזציה של היחסים עם ישראל. הדבר אינו נובע מהתנגדותם לשלום, הוא טוען. בעבר זו היתה התנגדות לשלום נפרד ולדחיקת הבעיה הפלשתינית לקרן זווית. בהווה, אחרי תהליך אוסלו, התנגדותם נובעת מכך שישראל מתעקשת לשלוט לבדה על כל ירושלים, מתנגדת להקמת מדינה פלשתינית ומסרבת לדון בהתנחלויות בשטחים.

בעקבות תהליך השלום, מציג סיד אחמד, כמו אינטלקטואלים מצרים אחרים, את השאלה "האם ניצחנו או הובסנו". מתוך תחושת התבוסה בקרב האינטלקטואלים המצרים יצרה אצלם עכבה. המזרחן הישראלי יוסי אמיתי, שהשתתף בפולמוס סביב ספרו של סיד אחמד, כתב ב"אל־אהראם" כי את השאלה הזאת שואלים לא רק ערבים, אלא גם ישראלים רבים. אמיתי אמר שהוא נוטה להסכים עם המדינאי והסופר המצרי הנודע לוטפי אל חולי, שבסדרת מאמרים שהתפרסמה למחרת חתימת הסכם העקרונות ב־1993 הציג נוסחה האומרת, שמדובר ב"שלום של מותשים".

בעצם דברים המיוחסים לשר החוץ שמעון פרס, שקרא להמרת הסיסמה "שטחים תמורת שלום" בסיסמה "שטחים תמורת שוק מזרח תיכוני", הסביר סיד אחמד שישראל מבקשת להבטיח את בכורתה באמצעות המרת "האמצעים הצבאיים" ב"אמצעים כלכליים", היינו – על ידי חדירה למרכזי הכלכלה הערביים הרגישים. במאמר ב"אל־אהראם" דחה אמיתי את הטענה, שהקמת שוק מזרח תיכוני תביא על הערבים השתלטות כלכלית ישראלית, והצטרף להערכתו של אל חולי, שהשוק המזרח תיכוני כבר קיים למעשה, ולו בהיקף מצומצם, וכל הדיונים של האינטלקטואלים הערבים בעניין זה הם בבחינת נעילת דלת האורווה לאחר שברחו ממנה הסוסים.

מאמרו של אמיתי זכה למענה שלילי בשבועון "אל־אהאלי", ביטאון המפלגה הלאומית המתקדמת. עמרו קמאל חמודה הביע צער על כי "אל־אהראם" פתח את שעריו לפניו. הוא טען שאמיתי מייצג את העמדה הישראלית הרשמית, ושביקש לפרוץ במאמרו את חזית האינטלקטואלים הערבים ולהשיג מהם נרמול תרבותי ורעיוני.

מחבר אחר באותו עיתון, עבד אל עאל אל באקורי, כתב, בהתייחסו לספרו של סיד, כי ישראל נדרשת, לפני כל דיון על נרמול יחסים עם המדינות הערביות, להיות למדינה "טבעית", שכן היא ממשיכה להיות יוצאת דופן ויחידה במינה. עליה להחליט אם היא שייכת לאזור או נמצאת מחוץ לו. אם מרכז הכובד שלה נמצא מחוץ למזרח התיכון, כיצד היא מבקשת להיות חלק בלתי נפרד ממנו, הקשה.

סיד אחמד מוכיח שישראל קמה נגד רצונם של עמי האזור. שלום במזרח התיכון לא ייכון, משום שישראל נהנית מיתרון גרעיני ומעליונות צבאית. לכן היא תמשיך להיות גוף זר ומנודה, כתב. ההיסטוריה הוכיחה שכוח הרתעה לבדו אינו מהווה בסיס לשלום צודק, יציב ובר קיימא. כדי שישראל תכה שורש במזרח התיכון עליה להיות מקובלת על ידי תושבי האזור. עליה לשכנעם במעשים, ולא רק במלים, שקיומה יביא להם תועלת רבה יותר מהיעלמותה מהאזור.

סיד אחמד. אי אפשר להשתית שלום על מחסור

"ישראל קמה נגד רצונם של עמי האזור. כל עוד היא נהנית מיתרון גרעיני ומעליונות צבאית, היא תמשיך להיות גוף זר ומנודה"

בחלק השני של ספרו העלה סיד אחמד תוכנית להפיכת המזרח התיכון מצהוב לירוק, וייעד לישראל תפקיד חשוב בזה. הוא הביע חשש שאת מקום המלחמות שפרצו בגלל ריב על אדמה, יתפסו מלחמות שיפרצו בגלל מחסור במים. "אין זה הגיוני שנשלים עם חידוש המאבק במזרח התיכון בגלל נדירות המים, לאחר שבמשך שני שלישים מהמאה נמשך המאבק באזור, התיש אותו, ובזבז את אוצרותיו בגלל סכסוכים על האדמה", כתב.

בראייה לעתיד, המזכירה לפעמים את זו של פרס, העלה סיד אחמד את הסיסמה "המים כמקח שלום", במקום הסיסמה "האדמה כמקח שלום". אדמה ללא מים אינה אדמה. כדי שתהיה לה משמעות עליה להיות פורייה. פוריות היא עניין הגיוני, אך היא יכולה להיות גם דבר רוחני. כדי שהפוריות תקבל משמעות רוחנית עליה לצאת מכבלים של חייה. נותנים לה מים. מים הם חיים ושפע. אי אפשר לבסס את השלום על מחסור.

סיד אחמד גורס שאפשר להבטיח תוספת גדולה של מים על ידי התפלת מי ים. מים אלה יהפכו שטחי מדבר עצומים לאדמה חקלאית פורייה. אם ישראל, הגוף הזר באזור – כתב סיד אחמד – תתרום את חלקה בהשגת הטכנולוגיה הדרושה להתפלת מי הים, היא תצדיק את קיומה בכך שתיענה לצורכי העמים באזור במקום שתסמוך על נשק הרתעה גרעיני. במלים אחרות, סיד אחמד מציע לישראל עסקה: היא תשקיע מאמצים גדולים בפיתוח הטכנולוגיה הדרושה להתפלת מי ים, במחירים רנטביליים, בעזרת אנרגיית השמש והגרעין, ותוותר על כוחה הגרעיני, כפוליסת ביטוח לקיומה באזור.

תוכנית זו נראית דמיונית ורחוקה מביצוע, מציין סיד אחמד, אך מוסיף שעם התקדמות תהליך השלום יש להתבונן לקראתה ברצינות.

העיתון האופוזיציוני "אל־אהאלי" פרסם מאמר חתום בידי משקיף, שדוחה מכל וכל את תוכניתו של סיד אחמד, בטענה שישראל תשתמש בנשק המים כדי לפגוע בביטחון הלאומי הערבי. המחבר אינו שותף לניתוחו של סיד אחמד, הרוצה להפוך את ישראל מאויב לשותף. הוא מזהיר את הערבים כי ישראל רוצה להשתלט על המים ולהפכם לנשק אסטרטגי, ובאמצעותם להשתלט על האדמה. הוא טוען עוד, שכל שיתוף פעולה עם ישראל בעניין המים פירושו הימור על עתיד הערבים. לדבריו, זו שאלה של חיים ומוות לאומות ערביות, הסובלות ממקורות מים מוגבלים, מגידול דמוגרפי גבוה. הכוונה בעיקר למצרים.

התקפה חריפה ביותר על ספרו של סיד אחמד התפרסמה במאמר בעיתון "אל־חיאת", המופיע בלונדון ומופץ בכל העולם הערבי, בחתימתו של אדיב בשם מתנב עומר. עומר העלה תיזה שעיקרה – סופה של ישראל להיעלם. הכוונה, הוא ציין, אינה להשליך את היהודים לים; אבל המשך קיומה של המדינה היהודית־ישראלית הציונית, הנסמכת על אסטרטגיית העליונות הצבאית והכלכלית שלה באזור, הוא בלתי אפשרי. יש להמשיך להציג את הצורך בפירוק המבנה הציוני. אם ישראל היא גוף זר, הרי שהמדע כבר הכיר שגורלו של גוף זר הוא כליה. לא יעזור לו תרומות של הון, נשק והסכמים: סופו להיעלם, שאם לא כן ימות היצור החי כולו, התריע מתנב עומר. "ואני מאמין שמחבר סיד אחמד מעלה על דעתו את מותם של הערבים כולם".

נראה שדברי מתנב עומר הכאיבו במיוחד לסיד אחמד. בתשובה מנומקת, שכותרתה "ישראל לא תיעלם מרצונה", הוא גילה שמתנב עומר אינו אלא ראוף נוסי, שישב יחד עמו, כששניהם היו קומוניסטים, בבתי כלא במדבר המערבי. הוא הזכיר ימים מאוזים, שבהם כתב הוא על הצורך לרומם תחתונים, ואילו חברו הטיף להמשך הייד.

סיד אחמד סיפר שבעקבות פרסום ספרו החדש אמר לו נוסי כי אף על פי שהוא מאמין, זה עשרים שנה, שישראל קמה כדי להמשיך להתקיים, הוא גם סבור שאסור לערבים להשלים עם קיומה.

סיד אחמד שואל בספרו אם ישראל והערבים מסוגלים לעשות "מהפך רעיוני". את הישראלים הוא שואל אם הם מסוגלים להימר על תוכנית הפיתוח האזורית שהציע, ובדרך זו להבטיח את המשך קיומם. בפנותו לערבים אומר סיד אחמד, כי לא תצמח להם כל תועלת פוליטית מהימור על היעלמותה של ישראל, שמוטב להם להשלים עם קיומה ולנטרל את הסכנות המאיימות על ביטחונם וקיומם, על ידי צעדים שיעשו את העולם הערבי לשקול אליה בכוחו.

יוסי אמיתי, שחוקר זה שנים את השמאל המצרי ומכיר היטב את משנתו של סיד אחמד, סבור שתוכנית "הפיכת הצהוב לירוק" היא עדיין בגדר חזון, שלא יוכל להתממש לפני שיסולקו המכשולים המדיניים. סילוקם אינו אפשרי ללא הידברות מתמשכת בין הישראלים לערבים. אמיתי מתרשם שאחרי 18 שנה, מאז ביקור סאדאת בירושלים, הוגי דעות בשמאל מעיינים מחדש ביחסם ליוזמת סאדאת ושואלים את עצמם אם [illegible] אכן שגה סאדאת, כפי שטענו נגדו אז.

בין שמסכימים לסיד אחמד ובין שלא, יש להודות שכמו לפני 20 שנה – עם צאת ספרו "בהידום התותחים" – גם הפעם הוא מקדים את זמנו. כאז כן עתה הוא מערער דפוסי מחשבה מושרשים בחברה הערבית.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

תרבות וספרות

עורך בני ציפר

יורם ברונובסקי

הציון שהציב טשרניחובסקי

שירות ושירים, תירגם שאול טשרניחובסקי, כרך י' של כל כתבי שאול טשרניחובסקי, עם עובד, 1995, 481 עמודים

"הוא ראשון הכביס ביגון־דיון בתוך / שירת האיטלקים", כך מדבר הוראטיוס ("הור־ציוס" בפי טשרניחובסקי, והמילא בנוסח המופיע כאן) מתוך גרונו של טשרניחובסקי, בשיר "הקמתי לי ציון", שיר־ההתפארות הנודע ביותר בשירה המערבית (או בשירה בכלל), שתרגומו מו־פיע בכרך זה יחד עם תרגומים נוספים, הרואים אור לראשונה במגילת־ספר, מקץ 63 שנים לאחר התקב־תם, משיריו של המשורר הרומי.

קשה שלא לחשוב למקרא הטור הזה על המתרגם עצמו, בנוסח "הוא הראשון הכביס ביגון־דיון בתוך / שירת העברים". לא מפני שטשרניחובסקי היה בהכ־רח ראשון מתרגמיה של השירה היוונית לעברית, ודאי קדמו לו רבים במשך אלפי השנים שעברו מאז התיישב יפת באוהלי־שם.

ובכל זאת אפשר להשיא על טשרניחובסקי את התתפארות של הוראטיוס, שאחרי ככלות הכל גם לו קדמו יוצרים רומיים ש"הכביסו" את ביגון־דיון לספרות הלטינית – אמנם במקום מדבר הוראטיוס לא סתם על "ביגון־דיון" אלא על "השיר האיאולי", מתכוון בזה לצורות־השירה שפיתחו המשוררים שכ־תבו בדיאלקט האיאולי של היוונית, סאפפו ואל־קאיוס.

אפשר להשיא זאת על המתרגם ולטעון שהוא הראשון שפתח, במוצהר ובמופגן, את שערי השירה העברית לרווחה, לקלוט את שירת־העולם. ייתכן שפתיחה זו היא הציון הראשי שהציב לו טשרניחו־בסקי בתולדות התרבות העברית.

בתולדות היהדות היתה יוון מאז ומעולם סמל הזרץ הזה – החוץ המפתה, שגם אם השפעתו התר־בותית מכרעת, כמו בימי בית שני, אין מודים בה ובקושי מכירים בה – ואמנם קיים טשרניחובסקי את תוכנית פתיחת השערים בראש־וראשונה ביחס לשירת־יוון כמות שהיתה בעליל. על ראש מפעלו צריך תמיד להעלות את תרגום ה"איליאס" וה"אודיסיה" (אגב, בתרגומם ללטינית של שני הא־פוסים ההומריים התחילה גם הספרות הרומית).

אך יוון, גם במפעל (בתרגום השיר הנ"ל מדבר הוראטיוס־טשרניחובסקי על "מפעלי שלי") התר־גומים האדיר מכל הבחינות של משוררנו, היא רק סמל מוחשי. טשרניחובסקי מתכוון לעולם כולו, לתרבות כולה שסמליה המתומצתים ביותר הם תמיד שירה ושירותיה.

יוון, בתרבות המערבית בכלל, ובקוסמוס הטש־רניחובסקי בפרט, היא נקודת מפנה, סף ומגנה. ומה עולה, בעקבות שאינה יודעת לאות לתרבות־העולם, פנה טשרניחובסקי גם מעבר לה, מתפש את ההתחלות שלפני יוון, ואת ההתפתחויות שמעבר לה. אכן כי כן, מטרת־תרגומיו היא השירה כולה, התרבות כולה.

כל זה אינו אומר שלטשרניחובסקי היתה באמת תוכנית חומש סדורה – מעין נוסח עברי של מבצעי התרבות האמריקאים, כמו פרסום "מאה הספרים החשובים" או "הספרים הגדולים" – שהוא ניגש לביצועה. לגמרי לא. היתה לו, כמו מלכתחילה, מיום שעמד על דעתו, האידיאה הגדולה של התר־בות והשירה, והביצועים היו כמעט אקראיים, אם גם עודם מרשימים מאוד בכמותם ובטווח שלהם.

מעבר למפעלים המסוימים, והאפוסים ההומריים בראשם, מעבר לטקסטים, עומדת האידיאה. כמעט שקשה לדבר, במקרהו של טשרניחובסקי, על "טעם ספרותי", מושג קטן מדי, סאלוני מדי, בשביל ענק שכמותו, שעצם המונומנטליות שלו חיברה אותו בהכרח אל המפעלים הגדולים ביותר של השירה והתרבות. אגב, המלה שטשרניחובסקי תירגם, בשי־רו של הוראטיוס, באמצעות המושג הצבוע משהו בעינינו, "ציון", היא במקורה "מונומנט".

על כרך ו', שהופיע זה לא כבר, כתב מישהו שהוא כולל את השאריות ואת העודפים של תרגומי טשרניחובסקי, שעיקרים ניתן כבר בכרכים הקוד־מים, בכרכי הומרוס ובכרך ה' שכלל את "דבר משא איגור" ואת ה"קלוואלה", את ה"היוואתה" ועוד.

בתפישה המרגישה את האידיאה שמאחורי מפ־עלו של טשרניחובסקי אין מקום לדבר על שאריות ועודפים. בייחוד שהכרך הנוכחי כולל יסודות־בניין הכרחיים לגמרי לאותה תרבות שירית כוללת שני־סה לבנות, בעצם בנה, טשרניחובסקי.

וכך הוא פנה אל העולם הקדמון ביותר, אל מצרים העתיקה ואל בבל, ערשי התרבות, שגם בשביל היוונים היו בבחינת המקורות הקדושים, שמם שאבו מתוכם.

הוא קורא, באודסה, בשנת 1922 בספר "תולדות מצרים העתיקה" של האגיפטולוג האמריקאי ג'יימס הנרי בירסטד, מוצא בו את תרגומו של המלומד הזה ל"הימנונים לאטון", ואפשר לדמיין איך הוא מתיישב בו במקום, ובעודנו נפעם מן הגילוי, הוא מתרגם לעברית את הנוסח האנגלי, הטבוע בחותם הסגנוני של התקופה ההיא בשירה האנגלית, של פרק מפרקי שירת מצרים העתיקה. ספרו של בירסטד הופיע לראשונה בשנת 1902.

ואיך, בזכות כושר סיגול רק, בשל אינטואיציה גאונית, הוא יודע לפסוח מעבר לסטיליזאציה הוי־קטוריאנית של בירסטד אל העברית המדויקת, הנ־כונה בנימתה, שזוכרי מקרא מעודנים אינם פוגמים בלשונה הכמעט־מודרנית.

וכך, בירסטד, בנוסח לשירת המלך אחנאטון לאל־השמש אטון, כותב: all winged things fly, וטשרניחובסקי מתרגם: "ציפור כל כנף תעופינה", כשהפועל הצורי־משהו בא לו מזכירות המשפט המק־ראי "מי אלה כעב תעופינה".

האחורך כותב בירסטד: the barques sail up-stream and down-stream alike, וטשרניחו־בסקי מתרגם בפשטות מופלאה: "סירות עולות ויור־דות".

וכן הלאה, תרגום־סיגול, מכלי שני – על פי רוב משמשים את טשרניחובסקי בתרגומיו כלים שניים, לשונות־ביניים – שלעתים קרובות הוא קולע לדיו־קו של המקור יותר משעושה זאת שפת־הביניים.

תחושה של דיוק למרות המרחק הכפול, תחושה של השבת בנים לגבולם הטבעי, נוצרת גם עם קריאת "עלילות גילגמש" של טשרניחובסקי, אחת מיצירות־המופת הגדולות שלו. כאן עומדים לרשו־תנו התרגומים החלקיים המודרניים יותר והישירים מן השירה הזאת, שטשרניחובסקי תירגמה אל־נכון מן העיבוד הגרמני של ג"א בורקהארדט, משנת 1916.

התרגומים הללו, של רפאל קוטשר, מצויים בספר "ההיסטוריה מתחילה בשומר" של ש"נ קרמר (ספ־ריית פועלים, 1982), וההשוואה תעמיד על הדיוק הרב של טשרניחובסקי, דיוק טבעי שגבר על מרח־קים עצומים, ששפת־הביניים היא רק אות מהם.

האמת היא שראוי להתקין עבודת־מחקר על כל אחד מן התרגומים הללו, שיש בהם ממד מדריאליס־טי ואולי מיסטי. על כך שטשרניחובסקי נמשך לשי־רה מיסטית יעיד אחד מתרגומיו המהורים, ואף המפלאים ביותר: לפואמה The Hound of Heaven, מאת המשורר האנגלי פרנסיס תומפסון (מת ב־1907), והוא קרא לה "כלבא דשמיא". התרגום מופיע כאן.

איך ידע טשרניחובסקי להיעשות "מדיום" אמיתי שכזה, המפיק מתוך נוסחים אנגליים וגרמניים ורו־סיים, נוסחים שלעתים הם פרנטיים מדי, ולעתים הם תופשיים־מסוגננים מדי (ראה בירסטד) – שירות עבריות צרופות כמו ה"קאלוואלה" ו"עלילות גילג־מש"? אינני בטוח שמחקר נוקדני מאוד ייתן את התשובה על כך, אבל מחקר כזה צריך להיעשות. מחקר בתרגום "גילגמש", שיביא את כל האפשרו־

טשרניחובסקי לא היה ראשון מתרגמיה של השירה היוונית לעברית, ודאי קדמו לו רבים במשך אלפי השנים שעברו מאז התיישב יפת באוהלי־שם. אבל הוא הראשון שפתח, במוצהר ובמופגן, את שערי השירה העברית לרווחה, לקלוט את שירת־העולם. ייתכן שפתיחה זו היא הציון הראשי שהציב לו טשרניחובסקי בתולדות התרבות העברית

יות שעמדו לפני טשרניחובסקי, את הנוסחים האר־פשריים, וכיו"ב, יכול להיות מחקר מרתק במקורות ההשראה השירית, ובדרכים הנסתרות של הלשון.

אפילו תרגום של שיר קטן יחסית יכול לספק מטרה מרתקת למחקר כזה. שירו של המשורר הסקו־טי רוברט ברנס, My heart's in the highlands, my heart is not here, תורגם בפשטות עילאית: "בנאות הרים לבי, לבתי לא פה / בנאות הרים לבי עלי ציד התוא". זהו אחד מתרגומיו המוקדמים ביותר של טשרניחובסקי (1897 – ויש לי הרגשה נסתרת שגם הוא לאו דווקא מן המקור האנגלו־סקוטי (אולי תר־גום רוסי היה לו למקור: ברנס תורגם הרבה לרוסית, בין השאר בידי איוון בונין, שטשרניחובסקי הכיר את יצירתו ואף תירגם משיריו, תרגומים הכלולים כאן).

בכל זאת התרגום הוא מדויק לגמרי, כמעט מלה נגד מלה, אפילו יטען מישהו ש־deer של המקור איננו "תואו" המקראי. מי שיטען כך ישכח שגם הפירוש הדייש יותר של "תאו" (או "תואו"), שהוא "ברבקר, ג'אמוס", הוא מוסכמה מאוחרת, שלא היי־בה את טשרניחובסקי.

אלה הם העודפים או הזוטות שעליהם כתב מבקר אחד בעקבות פרסום הכרך הזה. מבקר אחר, עמינדב דיקמן, בא חשבון רציני, אפילו מר, עם המהדורה, קבל על טעויותיה ומחדליה. אף שהתקפתו היתה חריפה מדי בנימתה, ומופרזת בכל מקרה, הוא צודק מכמה בחינות. אין זו מהדורה ביקורתית, שכבר הגיעה זמנה, אף מסיבות שונות (הקשורות בזכויות) עודנה מן הנמנעות, ולא נעשה כאן די אפילו כשה־מדובר במהדורה לא־ביקורתית אבל עכשווית. בלי ספק חסר בספר הנוכחי לוח של מקורות הפרסום של התרגומים המובאים כאן.

ועם כל הטעויות, הנמנעות והלא־נמנעות, זהו אחד מכרכי השירה היפים ביותר של השנה, החיים ביותר והחיוניים ביותר. לידי הרוב הגדול של הקו־ראים יגיעו היצירות הנהדרות המובאות כאן, שנכת־בו לפני שישים ושבעים, ובמקרה אחד כמעט מאה שנים, בפעם הראשונה.

זביגנייב הרברט

גָריט הארוך

תירגם מפולנית דוד וינפלד

גריט נולד בכפר קטן סמוך לָהָאָר וככל הגברים במשפחתו הועידוהו להיות דייג. אילו התנהלו הדברים כמנהגו של עולם כי אז בערוב יומו, מקץ חיים רדופי עמל, היה מעביר לבניו את הסירה והבית ואילו הוא עצ־מו מסתפק היה בחלקת שדה צחיחה. אולם הטבע, שבדרך כלל קובע בקפידה מרובה את צלם כל יצוריו, הפכו לאדם יוצא דופן. הוא צמח, לזוועת הוריו, מעבר למידה, עד שבהיו־תו בן 17 הגיע לגובה של שני מטרים וחמ־ישים ותשעה סנטימטר. הוא היה, ללא ספק, הגבר הגבוה ביותר שרגליו דרכו אי פעם על אדמת הולנד. בארץ הררית אפשר היה, אולי, להסתיר את הדבר; אבל כאן, במישור הגדול, היתה קומתו בגדר התגרות מתמדת, הגם שלא מכוונת.

הוא ניחן בכוח אדיר, אבל היה מטבעו שקט, רך ועצוב. ידידים לא היו לו ונערות התרחקו ממנו. יותר מכל אהב לשבת בפינת התנור ולהתבונן כיצד אבק האדמה תג במער־בולת ברצועה שמאירה השמש.

בלא שהוריו יעצרו בעדו יותר מדי, החליט גריט לנדוד בעולם ולהפוך את היותו חריג למשלח יד. הוא נדד, איפוא, מכפר לכפר ומע־יר לעיר ובימי ירידים וחגיגות עממיות היה שובר פרסות, מכופף מוטות ברזל, זורק למע־לה בקלות של כדור חביות מלאות בירה, ועו־צר בידיו הערומות, בן במקום, סוס מיוזגים דוהר. הוא עמד בתחרות קשה עם מתחרות אחרות של הטבע – חזיר בעל שני ראשים, כלב בעל שש רגליים, סוס שידע לספור וכן עם להטוטנים, לוליינים, בולעי גחלים ומות־כת, ליצנים בעלי בטן מרופות שהשליכו עצ־מם עם הפנים לתוך הבוץ.

בין השרלטנים, מגידי העתידות ותופשי העכברושים, בהמולה מחרישת האוזניים של התופים והחצוצרות, בקרב הצעקות של תהלו־כות המתול והחומר, בתוך ניחוחות הבשר, השו־ק ודברי המאפה המתוקים – נצב גריט רם ונישא כמו תורן וגם – הבה נגלה זאת סוף סוף – הרוויח מעט. בעיניו התבולות קיננה דאגה של אב בעל משפחה מרובת ילדים. משפחתו מרובת הילדים של גריט היתה גופו אדיר המימדים, שלא ידע לעולם שובעה.

בבוקר סתיו אחד של שנת 1688 מצאו את גריט הארוך בסימטה, לא הרחק מבאוּבּהגרכט שבהרלם. הוא שכב עם הפנים כלפי האדמה. מעילו הקצר, הטווי מאריג גס, היה ספוג בגשם ובדם. הוא נדקר פעמים אחדות בסכין. המרצחים היו, קרוב לוודאי, רבים ושקית המטבעות שעל החזה, עם הכסף, התירה מקום לשער שלא היה זה רצח למטרות שוד. את הגופה מסרו לאוניברסיטה בליידן, משמע שא־פילו להיקבר כראוי לא זכה. ובכל זאת הזכירו מטיפים אחדים בדרשותיהם את הרצח ואחד מהם, אחוז התלהבות רטורית, אמר כי דקרו את גריט כמניין הדקירות שדקרו את יוליוס קיסר. לא ברור על מה התבססה אנלוגיה נע־לה זו.

אפשר כי הדרשן רצה שיבינו כי הרוח הר־פובליקאית הבריאה רוחשת שנאה, במידה שווה, לקיסרים ולענקים.

(מתוך "אפוקריפים הולנדיים", 1993)

עוצם עין אחת / עוזי צור

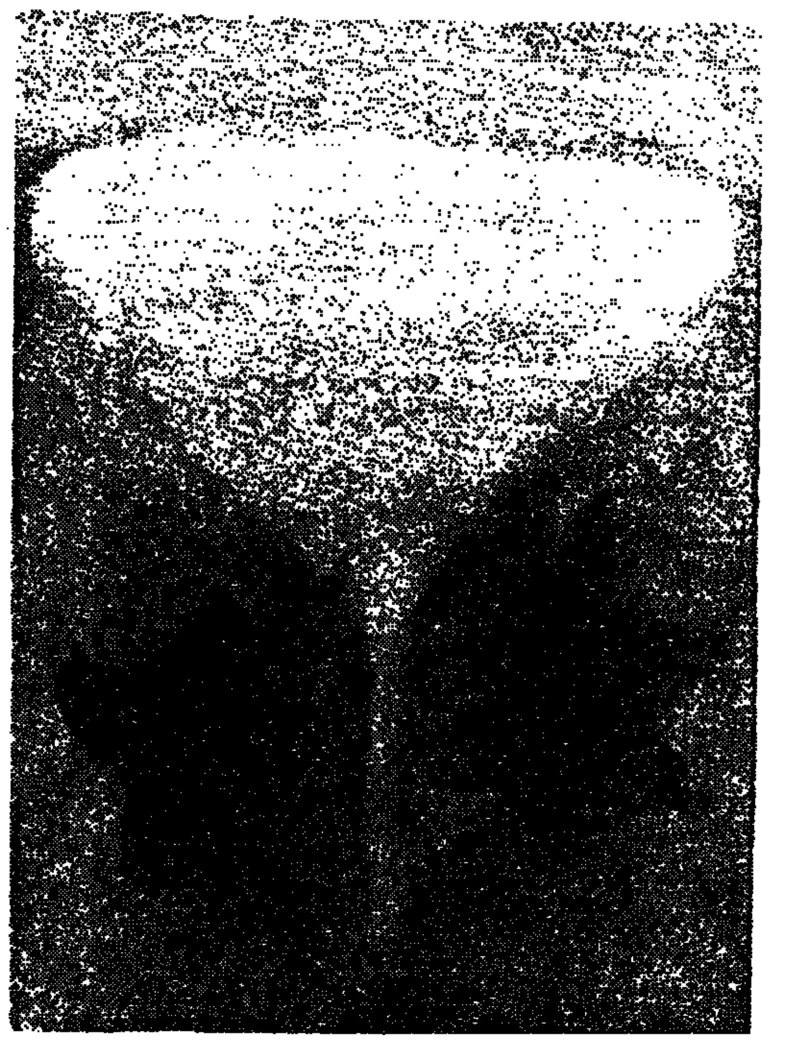

יאן ראוכוורגר, מתוך הסדרה "היביסקוס"

אולי אלתרמן של הציירים

יאן ראוכוורגר, נופים מהצפון, גלריה בינט, תל־אביב

האם "מותר" לצייר ציורי טבע ונוף בסוף המאה העשרים. לנסות בעידן הפוסט־פוסטמודרניסטי לתפוש את מהות האור והצבע, להתעלם לכאורה מן העכשיו. אין לשאול שאלות כאלה מול ציוריו של יאן ראוכוורגר בג־לריה "בינט" בתל־אביב.

ראוכוורגר הוא אולי אלתרמן של הציירים. הוא תפש את סוד רכותו של האור הפנימי, הב־יא מהות אירופית אל הנוף הציור הישראלי, וכמו את אלתרמן, יהיה מי שיאשים אותו בזרות־גלותית, וייתכן שתתווסף אל אלה האשמה מיו־חדת באנכרוניזם. ראוכוורגר איננו חושש משימוש ב"חוויה" הציורית כשלעצמה ומעז "לצאת אל הטבע" בניגוד לחיפוש אחר האור, אחר הגוונים הפנימיים. וכך הפליג למסע ציור בגליל כאל פרובאנס רומנטית, וברא את סדרות הציורים המוצגות בתערוכתו "נופים מהצפון" והשם משני, כמעט פיוטי משהו. בסדרה "אילון" (קיבוץ אילון שהופשט מכל כמעט היכר קיבוצי) מרטטים באור הנוהה מלגו מבעד לצבעים שני ציורי "לפנות ערב, 1994" והם כמו הגדלה מופשטת מעט של פרטים מציור קלאסי, שהצבע השחור מתעשן בהם כעננה בליקוי האור.

על גבול המופשט. האם אלו סקיצות? ציורי הכ־נה כתמי ירוק סמיך כדוריים המתפשטים כמעט על כל החלל מותירים מעט מאוד מקום לרקע אפרפר תם ולהרירות עבודות מלמטה.

בשער הקטלוג נראה הסטודיו של ראוכוורגר על רצפתו המעוטרת וציור נפילים המכסה כמעט את כל הקיר והבריכה, ציור שבשל ממדיו איננו מופיע בתערוכה, ובו צללית כהה באדוקית של עץ ובמוהיה על רקע לילי, שוב כהגדלה, אסטרו־נומית הפעם, של פרט מציור קלאסי השומרת על הרומנטיות המסתורית והנוגה של ה"מקור" (אולי האמן). ואולי זו אמירתו ה"פוסט־מודרניסטית" של ראוכוורגר. ייתכן שהופעתו של הסטודיו בשער וגם "מונפור, תכנון וקונסטרוקציה, 1994" (עיפרון על נייר) באים להעיד שמתחת לפני השטח הצב־עוני המואר, הכמעט סנטימנטלי, מסתתרים פיגומים, מבנה ותָעה שכמו בכל יצירה טובה אינם נראים לעין.

ציוריו של יאן ראוכוורגר חסרים את אותו צד אפל הנותנים ליצירת האמנות רובד נוסף, אבל זהו הוא כמו שהוא עם הכמעט־שלמות שלו. אפשר לומר עליו שהוא לא פוליטי מדי, לא עכשווי מדי (אם אכן קיימת חיית העכשוויות), מסחרי מדי (קטלוג גלוזה, ציוריו נמכרים...), שהוא ויתר במודע או לא במודע על ההשתייכות למרכז העשייה, לקליקה כלשהי. אף אחד מהמו־זיאונים הגדולים לא אצר תערוכה מקיפה מצי־וריו. יאן ראוכוורגר כמו ממצה־מסמל את הגלריה "בינט" שהוא מציג בה: שניהם ניצבים בגבורה על הגבול הדק מדק שבין ה"מסחרי" ל"אמנותי" הקיים אצלנו וכנראה בכל ערי העולם. מעט מאוד גלריות ואמנים משתייכים ל"מעמד" זה. ליליאן קלאפיש, אמנית נוספת של הגלריה, ברמ־תו ואיכותו של ראוכוורגר, משתייכת לקיום הג־בולי זה.

אפשר לומר על יאן ראוכוורגר שהוא לא פוליטי מדי, לא עכשווי מדי (אם אכן קיימת חיית העכשוויות), מסחרי מדי, שהוא ויתר במודע או לא במודע על ההשתייכות למרכז העשייה, לקליקה כלשהי. אף אחד מהמוזיאונים הגדולים לא אצר תערוכה מקיפה מציוריו. הוא כמו ממצה־מסמל את הגלריה "בינט" שהוא מציג בה: שניהם ניצבים בגבורה על הגבול הדק מדק שבין ה"מסחרי" ל"אמנותי"

בסדרה "היביסקוס" מתרחש תהליך הפוך: מה־פשטה אליגורית־כמעט של כוכבי ים מדממים על רקע ירוק קר ודשן, מופרדים במרכזו על־ידי מער־בולת או גביע משקה, מתגלה בשלבים שיח ההי־ביסקוס על פרחיו האדומים, עמוד התאורה (הישראלי כל כך בדקורטיביות המושבית קיבו־צית שלו) והעציץ שבקדמתו.

הסדרה היפה ביותר בתערוכה היא "מונפור, 1994". היא זאת שלוקחת אותנו רחוק רחוק ובו בזמן משאירה אותנו כאן בלי תחושה של החמצה. ביופי גדול, צללים אל תוך אותם מרחבים הנפ־תחים בין משיחות המכחול שעל פני השטח לבין האור העולם מאחור, באותה קירבה ירקרקה כחו־לה מרגיעה (כמעט בלי שמץ ארסיות) הנוהה מה־ציורים המאורכים של הסדרה. המבצר עצמו כמעט ונטמע בסביבה, ב"טבע" שכיסה גם על פני ההיסטוריה הרחוקה והקרובה, הותיר לעתים שמים שופעים מאורים, ומהם במעברים עד לחש־כת העמק. ולעתים לא נותרו שמים, רק נשמת המבצר וסביבתו המיידית במשיחות המכחולות.

למרות השוני הרב בין ראוכוורגר לבין "אוטו־בוס בהרי הגליל" של אריה ארוך השכלתני־ה"נאיווי", יש בשניהם אותה תחושה של אמת, היהודית לכל אחד מהם באמן, ובהתייחסותם לאר־מיות. המקום והזמן. ארוך המטפורי בפני ה"נוף" ואילו ראוכוורגר מוסיף לו, מדשן אותו.

בסדרה "כחל, שורה משיר, 1994" יש התייח־סות ישירה, כמעט בוטה, אל השירה, הנובעת מאותה חירות פואטית "אסורה" של האמן. מתוך סבך עמום של ירוקים ומעט תום בוהק באור נגו־הות, פתח בהיר תכלכל, הנהל, מזמין בארוטיות קסומה לחזור, לבתק מבעד לסבך... או להישאר ניבנות ואסיוזי ורק להביט ביופי. הסדרה "הרים, 1994", גואש על נייר (רוב ציורי התערוכה הם בשמן על בד או נייר), מעוררת תחושה נפלאה של קלילות רכה שעוד מעט ותימוג ותותיר את חספוסו הסיבי של הנייר לעצמו.

את התערוכה מלווה קטלוג צבעוני ונעים מאוד לעין, אם כי הרפרודוקציות כהות כמעט מהמקור, אך רוח העבודות בהחלט נשמרת בהן. רוב ציורי התערוכה מופיעים בקטלוג מלבד סד־רה של שלושה ציורי שמן קטנים על בד, כמעט

מדוע כמעט כל הגלריות בעיר מוצבות בחד־צרות אחוריות של בתים משותפים, בין חדרי מד־רגות, תיבות דואר ותלולי חצר, ששלט מזערי בקידמת הבניין מרמז על קיומן ולא כמו בערי העולם, על סף הרחובות, עם חלונות ראווה פעו־רים כעיני ישפשים לחשוף לעיני כל (קוני הרהי־טים והמזון) את מצעם האמנותי. האם זה כתוצאה מעלויות השכירות ומסי העירייה, או בדידות מר־צון, אי אמנות בסוף של בעלי מרכולת? האם אלה הוטמנו ונהפכו למאפיין של "גלריה תל־אביבית" גם כשהתנאים הללו חדלו מלהתקיים? האם תכונה זו הוטמעה גם באופיה של האמנות הישראלית, הושפת מדי פעם, באינטימיות מצט־נעת של חצרות אחוריות, הבוקי פרוזדוריה השמ־רים לפרטיות חדרי־השינה העשקים לאותן חצרות אחוריות? גלריה "בינט" היא מן הבודדות שיש להן חלון הפונה אל הרחוב אם כי חללה העיקרי הנעים נמצא בקומת המרתף.

עוזי צור הוא צייר ומשורר. הוא זכה בפרס הראשון בתחרות הסיפור הקצר של "הארץ" לשנת תשנ"ה על סיפורו "קברי הגלמים"

יאן ראוכוורגר נולד ב־1942 בסמרקנד־סן. למד אמנות בקייב ובמוסקווה. ב־1973 עלה לארץ וחי ביפו. ב־1984 הציג במוזיאון ישראל כאחד מזוכי פרס דיסקונט. ב־1989 הציג במוזיאון רמת־גן. ב־1991 הציג בברלין ב"שלום בייך". ב־1992 הציג בסדנאות האמנים בתל־אביב, "יהדות לוין כוחות". ב־1994 הציג במוסקווה.

"נופים מהצפון", גלריה "בינט", פרישמן 15, תל־אביב, ד' 10:00–13:00, ב'־ה' 10:00–13:00, 16:30–19:00. עד 18.11.

היודע

עם מותו של מקס בִּילֶן (1917–1995)

על עטיפת ספרו הצרפתי "נושא הכתי־בה" (הוצאת גרוט, פאריס, 1989) מסו־כמת הביוגרפיה של מקס בילן במלים הבאות: "פרופסור לספרות צרפתית באוניבר־סיטת תל־אביב. לימד גם באירופה ובארצות הברית. חיבר את המסות 'דיאלקטיקה יוצרת ומבנה היצירה הספרותית' ו'כתיבה והגיכה'".

תלמידיו לשעבר של בילן בחוג לספרות צרפתית זוכרים בוודאי את השעות המסובכות של שיעוריו כמי שהופיעו בידיעון של אוניב־רסיטת תל־אביב; היו אלה וריאציות על נושא המחקר האחד היחיד שלו, שתכופות התקשה בעצמו להסבירו לסטודנטים ואמר שעליהם להרגיש אותו, דרך יצירות שיקראו והדרך שא־לות שישאלו את עצמם, והדרך הייאוש שיר־גישו למול אי־ההבנה.

שיעוריו החלו פעמים רבות במשפט אניגמ־טי כמו: "גאונות היא סבלנות ממושכת", או בשורה משיר של מַלַרמֶה ("מה נוגה הבשר וקראתי את כל הספרים") או רמבו (השיר בפ־רוזה המתחיל במלים "נישקתי את השחר הקי־צי"). היה צריך, כמו בתרגיל בודהיסטי, לסחוט את המלים הסתומות ממשמעותן, להג־יע אל הגרעין. ספרות במובן של דיסציפלינה אקדמית או כמאגר של יצירות נתונות לא עניינה אותו, וכמו וֶרְלֵן של "המוסיקה לפני הכל" שאף אל התמצית שמעבר לספרות. בפ־רוזה העולמית הביא את קפקא ופרוסט כדוג־מה לגאולת הנפש על ידי הכתיבה. בשירה אהב את ההרמטיסטים שבמשוררים: מלרמה, ול־רי, רמבו, שהרי טקסט ספרותי הוא רק אמת־לה, והעיקר הוא אפשרות הקומוניקציה שלו מעבר לזמן, למקום ולשפה. הוא נהג לומר, שגם השאלה "מה השעה" יכולה להיות שירה בשביל אדם מיואש ובודד שלא דיבר זמן רב עם איש.

בילן היה עוף מוזר בתוך עולם האקדמיה הישראלי. מרצה שאיננו נותן לתלמידיו רשי־מה ביבליוגרפית, עבודות ובחינות הדרישה היחידה מהם היא להשתנות באמצעות טקס־טים, פירושו היה התנתקות מן הדעה וההשי־גיות של חיי האוניברסיטה, ואמנם אפשר לומר שבילן היה מנותק ממה שנקרא "המ־ציאות" באופן מודע ואפילו שיטתי, כאילו ני־סה לחיות באמת ובתמים, גם בשעת ההרצאות, את נושא המחקר שלו: התעלותו של היוצר על המצב האנושי. אחד הסימפטו־מים לניתוק הקיצוני הזה היה שלא דיבר עב־רית ומעולם, כמדומה, לא התכוון ללמוד אותה ברצינות וחייו בישראל, בתל אביב, נראו מין לִיתְךבדירה, אם כי בלי התנשאות, ובלי כמיהה למקום אחר – אולי רק אל מחוז החפץ הפרדוקסלי שבשירו של בודלר "anywhere out of the world".

מקס בילן נולד בסאלוניקי, קיבל את חינו־כו באיסטנבול וחי בה עד אמצע שנות השישים. לא היה בו שום דבר מן ה"לוונט" במובן המתקתק של המושג. הוא דיבר צרפ־תית מפני שזו היתה שפת־אמו, ובלא שום סתירה היה מעורה בתרבות הטורקית. בשנות החמישים, אחרי שחרורו מן הצבא הטורקי, תי־רגם לצרפתית יחד עם נוֹתַיָה דיפאהא את הס־פר "רוח האיסלאם" מאת הפילוסוף הטורקי הילמי זיאה אולקן. הוא שמר אמונים לטורקית גם אחרי עלייתו לארץ וחיבר יחד עם תלמי־דה שלו חוברת של שיעורים בדקדוק טורקי. החוברת יצאה לאור בהוצאת מפעל השכפול ועל פיה לימד שנים רבות טורקית באוניברסי־טה. עם זאת, לבו לא הלך אחר תוויות עד־תיות ולא רצה להיות שייך לשום קטיגוריה לבד מן הקטיגוריה האנושית.

לפני שמונה עשרה שנה, עם תום לימודיי בחוג לספרות צרפתית, אמר לי כי מוטב לא־דם כותב שלא לעבוד בעיתונות, מפני שהיא מביאה לידי זלזול במלה הכתובה. "בביקורת ספרות, מילא, אפשר לעבוד אבל לא יותר מדי זמן". לפני שנים אחדות הזכרתי לו את שיחתנו, ובתשובה שלח אלי קובץ שירים שלו בצרפתית, "סְפִים", שיצא לאור בהוצאה עצ־מית בלי ציון שנת ההוצאה, וכיתר ספריו, הו־קדש לקלרה, אשתו.

סיפורים קצרים שלו התפרסמו זעיר שם זעיר שם בכתבי עת בצרפת. אלה טקסטים מו־פשטים ברובם, המסרבים להתפענח על דרך הפשט, שאינם מציירים נופים קונקרטיים שא־פשר למצוא בהם נקודת משען. כמו בכתיבתו המסאית, גם כאן נדרש הקורא לרחף מעל לטק־סט, לגעת לא לגעת בדברים. "לקרוא שיר, להאזין למוסיקה, להתבונן בתמונה", כותב בי־לן בספרו "נושא הכתיבה", "פירושו לבצע את המעבר שבאמצעותו נהפכים למשהו אחר, מב־טלים את הניגודים, מסתבכים בהרפתקה, מג־יעים אל לב המקור, מרגישים שונה ונבחר".

שיריו, סיפוריו, מסותיו, כולם השתאויות לפלא היצירה, ניסיונות שיחזור של רגע ההתהוות, והמילא הם הודאה בכישלון לתפוס את ההוויה במלים. "הייתי רוצה לספר משהו מן הפלא", כותב בילן באחד מדפי הקובץ "ספים", "לאחוז ברגע הזה שהתרוקן מתוכנו. אבל נכוחתן של המלים מתבררת כהעדר, ועד מהרה נכתב לו טקסט כדי למלא את הרי־קנות".

אשתו מספרת כי אחרי סיום לימודיו באוני־ברסיטה של איסטנבול היה עליו לשנות את שם משפחתו היהודי ולקחת לו שם טורקי כת־נאי לקבלת משרה ממשלתית. שמו המקורי היה מקס בוטון. בילן פירושו בטורקית "היו־דע".

בני ציפר

תגובה

חירות או מוות

ברשימתה על ספרו של עמוס עוז "פנ־תר במרתף" כותבת בתיה גור ("תר־בות וספרות", 13.10) כי קבוצת המחתרת שעליה נסוב המרכזי בציורי העלילה נקראת חזם על שם ראשי התיבות של שלושת חבריה, ולא היא. בעמוד 27 מסביר הסופר את חו"ם כראשי התיבות "חירות או מוות", מה גם שהמספר אינו מתקף לאורך כל הספר בשמו אלא בכינויו "פרופי" ושמות שני חבריו המופיעים תדיר בספר אינם יוצרים בכל הרכב שהוא את התיבה חזם.

גור גם פוסקת, בכותרת, בטקסט ובכותרת המשנה, כי הספר הוא רומאן לבני הנעורים. האם מפני שהעלילה מסופרת דרך עיניו של נער? אם כך, האם גם "בעל זבוב" של ויליאם גולדינג הוא רומאן לבני הנעורים? "פנתר במרתף" הוא רומאן הוא רומאן, וכל קורא ימצא בו מה שירצה, ולעמוס עוז מגיעות שוב תודה והברכה.

שמואל אייל

תרבות וספרות

אורי ש' כהן

על סיציליה של שאשא ועל הבינוניות של גינצבורג

"כדי להכיר את סיציליה... דרושים חיים שלמים, לא, חיי אנשים רבים, שלאט לאט יעבירו את המודעויות שלהם", כתב גתה בסיכום המסע שלו בסיציליה. דומה שכל סופר סיציליאני כותב את הכתיבה שלו מתוך הכרה עמוקה ופטליסטית זו. חלקם, מונעים על ידי הפוליטיקה, שואפים אולי לשנות דבר מה. הבולט שבהם הוא ליאונרדו שאשא, שנולד ברקלמוטו, סיציליה, ב־1921. דומה שבסופו של עניין, יופיה של הכתיבה הסיציליאנית נובע מן התחושה שלפניך ספר העוסק במה שאי אפשר לעסוק בו, המנסה לשנות את שאינו ניתן לשינוי, ומסביר את שלא ניתן להסבר.

ובכל זאת מנסים הסופרים הסיציליאנים, מורגה דרך פירנדלו ועד בופאלינו, כל אחד בדרכו, להסביר את המצב הסיצילי. סיבה ותוצאה, היסטוריה והיבטים סוציו־אקונומיים משולבים בפוליטיקה הפנימית של איטליה – לפני האיחוד תחת השלטון הבורבוני, ואחרי האיחוד תחת הממשלה. לדוגמה, שאשא ב"יומה של הלילית": "העם – אמר הזקן, מעווה את שפתיו בבוז – העם... העם היה קרנן ונשאר קרנן: ההבדל היחיד הוא שהפאשיזם היה תולה רק דגל אחד על קרני העם, ואילו הדמוקרטיה נותנת לכל אחד לבחור בצבע הדגל החביב עליו, ואז הוא תולה אותו בעצמו על קרניו... לא רק אנשים אלא עמים שלמים נולדים עם קרניים בראש, קרנבים מימי קדם".

המרחק בין סיציליה לרומא, המרחק בין סיציליה למדינה, מופיע כמוטיב חוזר כמעט בכל היצירות האלה, במיוחד אצל למפדוזה ב"ברדלס", שם מסביר דון פבריציו, לאחר האיחוד, את ההסבר הפרדיגמטי של המרחק הזה ושל סיציליה לשליח המלך, בבואו לבקש ממנו להיות ציר בפרלמנט: "בסיציליה לא חשוב אם המעשה שנעשה טוב הוא או רע: החטא שאנחנו הסיצילים בכלל לא סולחים עליו הוא שבכלל יש מעשה... לישון שאלי יקירי, לישון – זה מבוקשם של בני סיציליה, והם ישנאו איבה תמיד למי שינסה להעיר אותם, גם אם הוא מביא להם מתנות מובחרות מאין כמוהן. ובינינו לבין עצמנו, יש לי ספק גדול אם יביא לנו הממשל החדש מתנות רבות באמתחתו. כל גילויי הגוג הסיצילי, גם האלימים ביותר, אינם אלא ביטוי הבהייה אחרי המוות. התשוקות שלנו איננה אלא הערגה לשכחה, הירייה והסכינאות שלנו אינן אלא הרצון למות".

ב"קנדידו" כותב שאשא: "האדמה עייפה, היו אומרים האיכרים, ואנחנו עייפים אף יותר ממנה. קנדידו היה מצייר לו בדמיונו שהנה הוא מוותר על אדמותיו לטובת האיכרים, וזה מה שהיה ברצונו לעשות ברגע שיאפשר לו זאת הזקן".

כמו נטליה גינצבורג, גם ליאונרדו שאשא נעשה מעורב בפוליטיקה: תחילה חבר מועצת העיר פלרמו מטעם המפלגה הקומוניסטית, ואחר כך חבר פרלמנט מטעם הרדיקלים, אחת הדמויות המרכזיות בוועדת החקירה בפרשת חטיפתו ורציחתו של אלדו מורו. ארבעת הספרים של שאשא שתורגמו אצלנו מספקים מבט כמעט פנורמי על האיש ויצירתו, מכלול שלם שקשה להבינו אם קוראים רק את אחד הספרים. מדובר כאמור ב"יומה של הלילית" וב"חלום בסיציליה". הספר "יומה של הלילית" כולל שני רומאנים: הראשון, ששמו כשם הספר, בתרגומו של עמנואל בארי, והשני, "לאיש כגמולו", בתרגומו של מירון רפפורט. הספר ראה אור ב"ספריה למניים" ב־1988, והיה כישלון מוחץ כל כך שעד היום אפשר לקנות אותו בארבעה שקלים בחנויות של כתר. "חלום בסיציליה", שיצא לאור עתה ב"ספריה לעם" של עם עובד, כולל גם הוא שני רומאנים, בתרגומה של מרים שוסטרמן: "מועצת מצרים" ו"קנדידו".

מהי סיציליה אם לא פנטזיה

ב־1961 ראה אור באיטליה "יומה של הלילית". הספר עורר מיד תגובה ציבורית סוערת והיה לספרו הנמכר ביותר (למעלה ממיליון עותקים) של שאשא. זה סיפורו של קצין משטרה, סרן בלודי, החוקר שרשרת של פשעים המתחילה ברצח של אחד ביקר לוחי. בלודי, בן העיר פרמה בצפון איטליה, משחזר את הפשעים ואת הקשר בין מבצעיהם ובין הכוחות העומדים מאחוריהם, המאיימים להגיע גם אל הדרגים הגבוהים של הפוליטיקה. סיפור בלשי שסופו ידוע מראש, סוף שבו כל מי שצריך למצוא את האליבי ימצא אותו, והרציחות יוסברו בהקשר רומנטי. בלודי הוא אידיאליסט, או אולי סתם שוטר ישר המנסה לגלות את האמת – אמת שכמושג אמנותי ופוליטי עומדת במרכז יצירתו של שאשא.

ליאונרדו שאשא: אמת באמנות ובפוליטיקה

נטליה גינצבורג: מגנן של שמרנות

הקישור בין המאפיה לפוליטיקה חולל סערה באיטליה של ראשית שנות השישים. היום, עם פתיחת משפטו של ראש ממשלת איטליה לשעבר, ג'וליו אנדריאוטי, באשמת קשרים עם המאפיה והסתה לרצח, יכולים העיתונאים לומר ש"לא היה צורך במשפט הזה כדי לדעת על הקשר בין המאפיה לממשל". אבל, בראשית שנות השישים לא היו הכוחות והמאפיה היתה דבר שיש ב"אמריקה" ולא בסיציליה. "יומה של הלילית" נחשב אם כן קודם כל לאמירה פוליטית. מעיד על כך שאשא בנספח "בשולי הספר": "באיטליה כידוע, אין ללגלג על הכנסייה והצבא; ועל אחת כמה וכמה תארו לעצמכם מה קורה כאשר במקום ללגלג, מבקשים לכתוב עליהם בכובד ראש... בדבר אחד אין להטיל ספק: סיפורי לא נכתב באותו חופש מלא שכל סופר זכאי לו..."

מצב האקטואליה, המפתח טמון לקראת סופו של הסיפור. לאחר שמתחילה להתבדר האשמה בנוגע לקשר בין המאפיה לבין הפוליטיקה משיב סגן שר הפנים על השאילתות של השמאל: "הממשלה רואה באירועים אלה גילויים של פשיעה רגילה, והיא פוסלת את הפרשנות שניתנה להם על ידי בעלי השאילתות הנכבדים; יתר על כן, הממשלה דוחה בשאט נפש את הרמזים המגונים שהטיחו קיצוני השמאל, כאילו קיים, כביכול, קשר כלשהו בין חברי פרלמנט מסוימים, ואפילו שרי ממשלה, לבין אלמנטים המכונים מאפיה: לדעת הממשלה ארגון כזה קיים רק בדמיונם של הסוציאל קומוניסטים..."

בראשית הספר מתקיים בין הקצין הצעיר בלודי למפקד הדרשיה הבא: "בלי פנטזיות, הזהיר אותו מפקד הרב סרן. בסדר, בלי פנטזיות. אך מהי סיציליה כולה אם לא פנטזיה? מה אפשר לעשות בה בלי פנטזיות? שום דבר: רק עובדות, ואלה העובדות: פלוני בשם קולאסברנה נרצח שעה שעמד לעלות על האוטובוס לפלרמו..."

כישלון החקירה משמעו גם פירוקו המוחלט של הרומאן הבלשי. האמת אולי קיימת, אך היא איננה יכולה להתממש על ידי החוקר – האשמים לא ייענשו לעולם. לבלודי מתמיהה העובדה שהוא נקרא "גבר" על ידי ראש המאפיה, דון ארנה. במקום הזה, שרוחשים בו בוז למי שהם וצאי גברים בעלי קרניים, נוצרת שותפות בין המאפיונר האמיתי לבין השוטר האמיתי, שותפות דקיקה נגד הכבסה, שאינה תקינה מבחינה פוליטית, והמדגימה עד כמה שאשא הוא הרבה יותר סופר מכל דבר אחר.

"לאיש כגמולו", הרומאן השני בתוך "יומה של הלילית", הופיע באיטליה ב־1966, וגם אותו אפשר לכנות רומאן בלשי בלתי אפשרי. בכפר לא גדול נרצחים הרוקח והרופא בעת מסע ציד. כמה ימים לפני כן מקבל הרוקח מכתב אנונימי ובו נגזר דינו למוות. פאולו לאורנה, מורה לאיטלקית והיסטוריה בבית ספר התיכון, נקלע אל תוך החקירה ומגלה מי הוא הרוצח, מי הסולה ומי האשה. "בגלל אהבתו העצמית האפלה הזה באופן נמרץ את הרעיון להקים עונש צודק על הפושעים. סקרנותו היתה אישית אינטלקטואלית..." את סופו הוא מוצא במכרה גופרית נטוש. "הוא היה אידיוט – אמר דון לאורנה".

הבלש, שאינו בלש

איטאלו קאלווינו, שקיבל לידיו את כתב היד של הספר, אמר: "קראתי את הבלש, שאיננו בלש, בהתלהבות שבה קוראים ספרי בלשים, והגעתי להוכחה עד כמה הרומאן הבלשי הוא בלתי אפשרי בסיציליה".

שלא כמו נטליה גינצבורג, קשה לומר על אי־אלו מספריו של שאשא שהוא "נחמד". הוא איננו מעלה דמעות בעיניים. ועם זאת, ההשוואה בין גינצבורג לשאשא מתבקשת כמו בעל מרותה, כתוצאה מאמונה פוליטית משותפת, מהיותם בני אותו דור, מהסתלקותם בהפרש זעיר בזה אחר זה, ומן העובדה שהדרך הספרותית שבחרו בה שניהם שונה כל כך. צריך אולי לומר מראש ששניהם סופרים טובים, וטוב שתורגמו לעברית.

מתוך ארבעת הספרים של שאשא שתורגמו בארץ קל לראות ששלושה הם ספרים טובים, נעימים לקריאה. "יומה של הלילית" מביא שני רומאנים שהם פארודיה על הז'אנר הבלשי, תוך הצצה בוטה אל הפוליטיקה של סיציליה בימים ההם, שאינה שונה בהרבה מן המתרחש שם בימינו. עם זאת, שני הרומאנים סובלים מאותה דלות חומר המאפיינת יצירות שעל סף המניפסט הפוליטי.

הרומאן "קנדידו" הוא פארודיה רצינית על "קנדיד" של וולטיר, לפחות מבחינת המבנה ומבחינת נעימת הדברים. לעומת "קנדיד" המבוסס על רעיון ההכרחיות של הדברים, מבוסס "קנדידו" על הרעיון ש"הדברים הם כמעט תמיד פשוטים". זו המקור הן הפארודיה מבוססת על ההעמדה של האופטימיזם אל מול הוויים גלויי הדיאלקטיקה, אך יש להניח כי קורא ישראלי יתקשה להתחכך אל חלק גדול מהניואנסים שבספרו של שאשא.

ספרו ה"גדול" של שאשא הוא "מועצת מצרים", הממוקם בפלרמו הבורבונית ערב המהפיכה הצרפתית. ב־12 בינואר 1783 מפליג לו שגריר מרוקו ב"הרגשת שחרור ושמחה". המתורגמן שלו, האב ג'וזפה ולה, היודע ערבית רק מעט, ממלמל אחריו "לך לך לעזאזל". תוך כדי שהוא מעיין על השגריר מחליט ולה לזייף שני כתבי יד: "מועצת סיציליה" ו"מועצת מצרים", כתבי היד שיזעזעו אור חדש על ההיסטוריה הסיציליאנית ויביכו את האצולה המקומית. כל מי שעיניו בראשו יודע שמעשהו של ולה הוא בגדר הונאה. עורך הדין די בלזי, אידיאליסט יעקוביני המתכנן הפיכה, מסכם זאת כך: "לאמיתו של דבר כל חברה מולידה את סוג התרמית הראוי לה... לולא היתה התרבות בסיציליה תרמית, ותרמית מרעה, פחות או יותר, ולולא היתה כלי בידיהם של הברונים השולטים, ממילא כגון, לא היתה ההרפתקה של אב המנזר ולה אפשרית. ולה לא עשה מעשה פשע, הוא רק הפך את המנהגים ויצר פארודיה של מעשה פשע".

הקשר, הקיקיוני למדי, של עו"ד די בלזי נחשף והוא מובל לגרדום; ולה נעצר גם הוא, ונתפס לחשבון נפש קצר בצורת זיכרון ילדות: "הרביקו אותך בכינים", אומרת אמו כשהוא חוזר מבית הספר של הנזירים. "כינים עיקרי הנצרות. ועכשיו כיני התבונה". לפני שמתיזים את ראשו מוסר די בלזי לוולה המתוסס את הדברים הבאים: "הרמייה בחיים רבה כל כך שהתרמית שלך יש בה מן העליצות, ובמובן מסוים היא גם מועילה".

גירסה נגדית ל"ברדלס"

הספר, מעין גירסה נגדית ל"ברדלס" של למפדוזה, מסביר לעומק את הסיציליות על־פי שאשא תוך שהוא מקיים דיון אינטלקטואלי ואלגנטי על הספרות האמנות ויחסיהן עם החברה ועם הפוליטיקה. למעשה, רק הספר הזה מצליח להעביר את עומק ההתבגרות לכפייתה של אמת שקרית, שמצא שאשא בתרבות תור ההשכלה, כאנטיתיזה לפאשיזם ולאחר מכן לאוליגרכיה הנוצרית־דמוקרטית על שני פניה: הדת והפוליטיקה. "מועצת מצרים" הוא כאמת ובתמים חוליה חשובה בספרות הסיציליאנית הגדולה.

אין ספק ש"הספריה החדשה" ו"עם עובד" גרמו נזק זה לזה ולעצמם בשיצרו שני ספרים המייצגים סופרים שונים כמעט: שאשא של ספרי הבלשים ב"יומה של הלילית" שונה מאוד משאשא של "חלום בסיציליה". נראה שהיה צריך לשלב בין שני הספרים, כדי להביא לקורא הישראלי תמונה שלמה יותר של שאשא כיוצר. זהו לפחות ההסבר שלי לכישלון השיווקי של "יומה של הלילית", אף־על־פי שיש בו כל המרכיבים של ספר "נמכר": מאפיה, דם, נשים, נקמה והרבה סיציליאניות. על־פי מה שנראה עתה, לפחות על פי רשימות רבי־המכר של "הארץ", זה עשוי גם להיות ההסבר לאי הצלחתו של "חלום בסיציליה".

מול התמונה הזאת של הקורא את שאשא עומדת ההמיצות של הקשר עם סופרת טובה כנטליה גינצבורג. יש לנו היום שני מתרגמים מעולים מאיטלקית, מירון רפפורט ב"ספריה החדשה" ומרים שוסטרמן ב"עם עובד". שוסטרמן מדייקת יותר ורפפורט, אפשר לומר, הוא בעל סגנון עברי כובש יותר – סגנון שהתגבש בתרגומיו לנטליה גינצבורג והפך אותה למעין יעקב שבתאי ממין נקבה. ספריה, "לקסיקון משפחתי" והכעולה "כל אתמולינו" נראים לי משום מה מספיקים בהחלט, ולו בידי היה הדבר הייתי מבקש את רפפורט להתפנות ליצירות אחרות, חשובות יותר, המתמשות, במקרה הזה, מתרגם. שלא לדבר על יצירות ותיקות יותר, המתחננות לתרגום מחדש, שלא לדבר על אמברטו סאבוקי, למשל, שלא תורגם לעברית.

בסמוך חזרה מאיטליה, ב"מעריב" של שבת, קראתי רצנזיה של אירי רייקין על התרגום ל"מיקלה שלי" של נטליה גינצבורג. לאחר מכן קראתי את בתיה גור באותו עניין. שתיהן אהבו מאוד את הספר. דומה שפיתתנו רפלקס פאבלובי כיתם לספריה של גינצבורג.

אף־על־פי שאף אחד לא ביקש ממני, אני רוצה להתנצל לכבודים שהלך לספר, ולזכור שלדעתי "מיקלה שלי" הוא ספר בינוני מבחינה ספרותית, אפילו מיותר, בין אם "אנחנו מכלים את המרכזות שלנו בקפה של הבוקר" או לא. מבחינת התוכן, הספר מעורר התנגדות: נטליה גינצבורג, בלי שתטרח במיוחד להסביר זאת, איננה סובלת את מיקלה ואת הדור שהוא וחבריו מייצגים. אותו דור של סוף שנות השישים, הדור השמאלני של מרידות הסטודנטים, מעורר בה בחילה. היא איננה מבינה אותו והיא איננה מנסה לרדת לסוף דעתו. בכל הספר אין צעיר אחד שיש לו אפילו שמץ של כוח "להחזיק צורת אדם / שיהיה מהות גומעת ורואה". מותו של מיקלה היא יותר מבוא סתמי: הוא מוות מטומטם ומבולבל. מאריה הילדה האם המודרנית עם כולם מסכמת זאת היטב: "אני נהנית עם בחורים צעירים... וגם בזמן אני גם מרחמת עליהם, כי הם נראים לי מטומטמים ומטושטשים כמוני".

חגיגה שמרנית

ביותר מנקודת מבט אחד, הספר הוא חגיגה שמרנית – היעבלות אצילה של דור האמהות מבניהן. כל זה היה טוב ויפה, אלמלא היתה גינצבורג מן הטובים, כלומר מן האינטלקטואלים של השמאל. non hanno capito un cazzo, היו אומרים באיטלקית, ואין צורך ממשי לתרגם.

במידה רבה, גם "קנדידו" של שאשא מנסה לטפל בדור הזה, שנולד אחרי המלחמה וגדל על המזון שהקצין האמריקאי המלט סיפק לו, על ברכי סבא שהפך מפאשיסט לנוצרי־דמוקרטי, כמו להתמודד את דבריו של טנקרדי אל הנסיך סאלינה: הכל צריך להשתנות כדי ששום דבר לא ישתנה. בכמה ראיונות טען שאשא ש"קנדידו" הוא ספרו האוטוביוגרפי ביותר, הספר המסמן את הנתק הסופי שלו מהמפלגה הקומוניסטית.

אף־על־פי־כן, קשה לומר ששאשא אכן מבין או מנסה להבין טוב יותר את קנדידו עצמו, הנשאר לאורך כל הספר דמות פלקטית למדי, בלתי בהירה ותמהונית עד כדי כך שאינה מאפשרת להזדהות אתה. ועם זאת הוא מצליח להראות את הכיעור, התמרונות והצביעות של הצדדים שכנגד.

במלים ספורות, זהו סיפורו של קנדידו מונאקו, הגורם להתאבדות אביו הפרקליט על ידי פליטת פה תמימה של דבר ששמע בהתחבאו מתחת לשולחן בחדר העבודה שלו. שאר הספר מתאר את העיכרוני של הילד האינטליגנטי, התמים והמפלצתי הזה תחת חסותו של הסב לאחר שנבגד על ידי אמו, שנסעה לאמריקה עם המלט, מושל העיר. החלק היותר מעניין בספר הוא סיפור ידידותו של קנדידו עם הארכי־כומר שנעשה קומוניסט, ומהלך, כדברי הספר, כנסייה בכנסייה. היחסים ביניהם מזכירים במידה מסוימת את "דון קיחוטה" של גרייהם גרין, ושיחותיהם משמשות את שאשא למתוח ביקורת נוקבת על המפלגה הקומוניסטית האיטלקית ובעצם על כל הממסדים שיש להם חזקה על אמת המהפכת בשל כך לרמייה.

אם להשתמש בהרצאתו של קאלווינו על הקלילות (מתוך "שיעורים אמריקאיים – שש הצעות בשביל האלף הבא" – מי יתן ובקרוב אצלנו), מצליח שאשא ליצור ב"חלום בסיציליה" את הרזיפה האוורירית הדוקרת על קרני המציאות. גינצבורג הצליחה בכך ב"לקסיקון משפחתי", שהוא לדעתי, ספרה הטוב ביותר, רחוק מרחק שנות לב מ"מיקלה שלי". אין זה אומר שהכבדות היא פגם: קשה לומר ש"אלה תולדות" אינו כבד, אבל יש בו סוג הכובד של הרומאן האמיתי, ולא כובד הבוץ הריאליסטי הנדבק לנעליים.

"מופלאה היא גם איטליה וצריך לנסוע לסיציליה כדי להיווכח כמה מופלאה איטליה. אולי איטליה כולה נעשית מין סיציליה", כותב שאשא ב"יומה של הלילית". מי שלא יכול לנסוע יקרא את "חלום בסיציליה", ונדמה לי שעוד נשארו כמה עותקים של "יומה של הלילית". על "מיקלה שלי" אני, לפחות, מוותר.

ליאונרדו שאשא, חלום בסיציליה, שני סיפורים, תירגמה מרים שוסטרמן, עם עובד, 1995, 290 עמודים

ליאונרדו שאשא, יומה של הלילית, שני רומאנים, תירגמו עמנואל בארי, מירון רפפורט, הספרייה למניים, 1988, 176 עמודים

נטליה גינצבורג, מיקלה שלי, תירגם מירון רפפורט, הספרייה החדשה, 1995, 179 עמודים

בתיה גור

ואם חסר, אין המלבוש מלבוש

לפנות בוקר, מאת הדרה לזר, עם עובד, סדרת מרק, 1995, 172 עמודים

בלילה קיצי אחד, משבע בערב עד חמש לפנות בוקר, נוסעת אליה קורן, דוקטור להיסטוריה יהודית, המתגוררת דרך כלל בלונדון, עם אבנר, נהג מונית, שמטעמים לגמרי לא מובנים מתעקש לא להניח לה, ברחובות תל אביב ו"שורפת את הזמן" עד לטיסה חזרה ללונדון, לפנות בוקר. אליה (מקורביה קוראים לה אלי) הגיעה לארץ לכדי בין יומיים, שתכליתו פגישה עם מתווך הדירות המתכוון לקנות את בית־הוריה שבחיפה. הפגישה עם המתווך המבוקש להוליס על מכירת הבית שבו גדלה מטלטלים את הגיבורה־המספרת – אשה שהיתה ילדה עם קום המדינה – ומציפים אותה בזיכרונות ילדות, במחשבות על זקנה ומוות, ובצער קשה מנשוא.

ההתרוצצות שלה במונית מתרחשת אחרי הפגישה הטראומטית עם המתווך, "יזם הוא קורא לעצמו", המתכנן להרוס את הבית: תוכניותיו של מתווך־הדירות הפועל בשיטות ישראליות שיובאו מאמריקה, אוצר המלים שלו והחזון הארכיטקטוני שהוא מפרש כאן, הם מטונימיה מוקצנת להמוקמות המהירה של נופי־ילדות, שגם זיכרון כיעורים ועליבותם אינו יכול למחות את האהבה אליהם, ואת שיברון הלב של רבים מבני דורה של אליה קורן הכרוך בתחייה לשיפור רמת־דיור של ארץ־המדינה. בעניין זה אין הדרה לזר מחמיצה אף לא אחד מפרסומי מודעות הפרסומת המקובלות היום הנוגעות לאיכות־הדיור הנכספת: "...בעזרת מקל דק תיאר לי את הפרויקט שעומד לקום סמוך לירות החצר, בקצה הרחוב שנסלל הולך. המקל שבידו נע לסירוגין מתרשים אל מאקט גדול של בתי דירות בנויים מדרגות־מדרגות על פני ההר. שני בנייני יוקרה ייבנו שם, וכל דירה תהיה דירת גן שפונה אל הים. התכנון הנבון לטופוגרפיה של המדרון הוא שלושה בניינים כאלה. דירות החצר של יאנוש ופולה קורן (הוריה של המספרת, ב.ג.) היא אחת האחרונות שהם מבקשים לקנות כדי להרוס את בית הדירות הישן, ולבנות במקומו את הבניין השלישי".

אחר כך בא כצפוי גם תיאור ממצה של חזון הפלורה: "תוך שנתיים יכסה את המדרון מרקם מרפסות על הצמחייה המיוחדת להן, שפע של ירק בנגבר קירות השיש הבהיר מהגליל. השקיה הדישון ממוחשבים יביאו לגידול מהיר של עצי נוי ושל מטפסים שיילבו ויישפכו בשפע מן המרפסות, כפי שאפשר לראות בתרשים, כרבולות של ירוק כהה, בהמשך למשמשות הכהות, שמשות מיוחדות, מבשורות לקרינת השמש שממלאת אור הצהריים את הים. תמיד יוכלו לראות שם את הנוף שבימים הוא עוצר נשימה, ובשקיעה הוא מהמם, ובלילה הוא קסום, תיאר לי היזם". את האירוניה שלה כלפי הפערים בין מציאות להזיה מצניעה המספרת בתהייה מאופקת: "ואני תהיתי אם הציץ פעם למטה, וראה שאין שם בכלל קו חוף, רק מבני תעשייה כבדים כאפור שלהם, ומשהו עשן במים, משהו מטושטש וחרב בבתים. בערב רק אורות, זה נכון, בערב יותר ויותר אורות. לנגד שם אלה חיים אחרים, התלהב לפני, ותיאר איך בבטן הבניינים תיחפר חנייה וממנה יעלו במעליות זכוכית שקופה בין הבניינים..."

הקטעים שלעיל ממחישים את הראייה הדוקומנטרית של הדרה לזר, את התבונה שלה בפרטים, את דבקותה באמת ההיסטורית שלה מפאתוס נוסטלגי. אבל הן גם חושפות את נגינת־הדיבור של אליה קורן, שרווה שהיבעות האיפוק כמעט־מוטמע הם אחד ממאפייניה העיקריים. האיפוק הזה הוא אחד ממכשלותיו העיקריות של הרומאן, כי הקסם שמתיללת יכולת ספרות מתרחש לא עם בנדרתו המסתורי המתמקמק בבין פאתוס־קיטש ליובש מחניק. חלקים גדולים של "לפנות בוקר" נחנקים בתוך הגבולות הנוקשים והמאולצים של הימנעות מאמירות "חזקות". אי אפשר לומר שהדרה לזר איננה דוברת אמת בספר הזה. אי אפשר לומר שלאמת שלה אין כאן שותפים: הצער מול תהליכים של הזקנות, התפרדות, אובדן מהשהיה (אפילו היה פגום) והאבל על מות ההורים, מעוצבים כאן ברגישות כמעט־מופתית. במקום שבו המציאות איומה במיוחד – כמו בבית־האבות שבו מבקרים את אביה בבית, וההשפלה הגוססת פתאומית לפני הבה את משהוקיו במיתול בתפוח – אכן נדרש האיפוק כדי לאזן את הפלצות. אבל בתבונות שבהן מנגה הדרה לזר לתאר את מצב הדברים מזיהם של בירודה, חבריה הוותיקים (ביניהם אירמה, בעלת־באר תל־אביבי, מין אמא־אדמה), מסעדת־דגים בבעלות ערבי ביפו, רחובות בתל־אביב וכיוצא באלה עניינים מן ההווה, מתעוררת בקורא מין עצבנות רטבנית, כזאת שנובעת מההאזנה מתמשכת לטון אלגי, מאוהב בעצמו, מאוהב בצערו, ומאוהב גם במעשה הסיפור שלו.

זיכרונות הילדות של אליה קורן קשורים ברחוב גאולה בחיפה, בחוואסה, כפר ערבי קטן במבואות חיפה שבו התגוררו אולג ולושה, עולים מפולין שבאו אחרי קום־המדינה, חברים קרובים של הוריה, וגם בשיכון עממי חיפאי שאליו עקרו אולג ולושה במשך.

הזיכרונות האלה בנויים ברגישות רבה עולם של פליטים פולנים: הוא נרקם במוחה של הילדה המאזינה לפולנית שלהם, קולטת מתוכה ביטויי מפתח, מוסיקה לריקודים, ממששת בדי סאטן ובוקלה, נוגעת־לא־נוגעת בחייהם. "ככה אני לא מתחברת אל מה שאני יודעת מבגנים, לא מגיעה דרך הפולנית והיידיש אל העניין הגדול הזה, אל הדרך הלא־מוחזרת של הבוגר, שרואה את עצמו כחלק מתנועת הפועלים הגדולה", מתלוננת המספרת – מומחית להיסטוריה יהודית – כשהיא מהרהרת בקשייה סביב ספר שהיא רוצה לכתוב.

הרהורים אלה עולים כאן בזיקה לזיכרונות הילדות, והם, נדמה לא פעם, חלים גם על הזיכרונות האלה עצמם. מסיבת יום־הולדת טראומטית בשל

"לפנות בוקר" של הדרה לזר נחנק בחלקיו הגדולים בתוך הגבולות הנוקשים והמאולצים של הימנעות מאמירות "חזקות", בתוך טון אלגי מתמשך, מאוהב בעצמו, מאוהב בצערו ובמעשה־הסיפור שלו

הסטיליות והתכנון המדויק בהתאם למוסכמות, היא אחד ממשברי הילדות שאליה קורן נזכרת בהם, ומבנה משתמעת השתלשלות הזונקת של האם, ועדלה תיאור הזיכרון של משפט אתל ויוליוס רוזנברג וקליטתו בתודעה של ילדה רגישה – אחד הפרקים היפים בספר. הקורא עומד מולם, גם הוא נוגע־לא־נוגע, כי נדמה ששכבות של קליפות מפרידות בין התודעה המספרת לבין תחושותיה, והקליפות האלה תוצבות שבעתיים בין הקורא לבינה.

אז מה, הוא שואל את עצמו לבסוף, מה באמת עושה שם אבנר, נהג המונית שאשתו עומדת ללדת והוא מתעקש לשוטט בלילה הקיצי עם אליה קורן, אשה מעודנת הלבושה בחליפת משי אפורה הנקראת בפיו לפעמים "דוקטור", לפעמים אפילו "אלי". למה הוא מתעקש להישאר אתה? הדרה לזר מותירה את השאלה הזאת, המסגרת הגדולה של הרומאן, מטושטשת לגמרי. היא אפילו מעלה אותה במפורש, ומעמעמת את משמעותה.

ההרהור הזה, עקשני ומטריד, על נוכחותו של אבנר הנהג – למה, בכלל, הוא נדרש כאן? – יכול להישמע כמין היטפלות לקטנות. אבל דווקא השאלה הזאת, הקטנונית־לכאורה (אפילו רודף בצע אינו, הוא מתכוון לקחת ממנה מחיר נסיעה מתל־אביב לנמל התעופה, ובלתי מרפה), חושפת את הפן המאולץ של הספר. ההתפכחות וההתמקמקות בדיאלוגים של אליה קורן עם הנהג, הדרגסיות שלה לפמרים הסטוריים, שהיא מהרהרת בהם באופן שרירותי הדידקטי (בין השאר היא מספרת כאן על ולדימיר ועל ארמיניוס ואמברי) ותיאור החזיון וסטריאוטיפי של התנועה ישראלית (שבה פוגשת אליה קורן בחוסר את חבריה הוותיקים), מעקרים גם את תמונות הילדות מחיוניות.

כשל הדברים האלה נגרר הקורא לחשוב על "לפנות בוקר" בזיקה ל"מלבוש" של עגנון, ולאמירה שיש הרואים בה דיבור על מהותו של מעשה האמנות: "הכפתורים מחוברים. אף דברים שהם נרלבשים מייפים את המלבוש. אבל המלבוש עצמו מחובר משהו. זה משהו שאם הוא יש המלבוש מלבוש. ואם חסר, אין המלבוש מלבוש".

קרן היסוד - המגבית המאוחדת לישראל
מודיעה על פתיחת מועד קבלת יצירות לתחרות הספרותית השנתית - תשנ"ה

פרס יפה
ע"ש לייב יפה ז"ל

הפרס יוענק, כמידי שנה, ליצירה בלשון העברית אם בצורת שירה, מסה, מחקר או ביוגרפיה, באחד מהנושאים: עם ישראל, ארץ ישראל, גלות וגאולה, שיבת ציון בהווה ובעבר, הארץ והתפתחותה מתחילת שיבת ציון ועד היום, הקשר שבין הגולה לארץ מבחינה היסטורית, סוציולוגית, כלכלית או חברתית.

יבואו בחשבון חיבורים בהיקף של ארבעה גליונות דפוס, (ספר המכיל 64 עמודים לפחות), שפורסמו בתקופת השנתיים האחרונות. יש להגיש 4 עותקים מן היצירה.

המועד האחרון להגשת היצירה: ד' כסלו תשנ"ו 27.11.95
בדבר פרטים: שולה גבאי, קרן היסוד - מחי ההסברה, ת.ד. 7583, ירושלים 91074, טלפון: 02-701846/5/4

החברה ההיסטורית הישראלית
במת ירושלים להיסטוריה ע"ש מנחם שטרן

מרצה אורח: פרופ' אנתוני גרפטון
אוניברסיטת פרינסטון

ANCIENT HISTORY IN EARLY MODERN EUROPE

29.10.95 - The Reading and Teaching of the Ancient Historians
31.10.95 - The Antiquarians and the Reconstruction of Ancient History
2.11.95 - The Other Antiquity: Barbarian Texts and Monuments in Early Modern Europe

ההרצאות תתקיימנה באקדמיה הלאומית הישראלית למדעים, רחוב ז'בוטינסקי 43, ירושלים, בשעה 19:30

החברה ההיסטורית הישראלית, רח' רשב"א 22, ת.ד. 4179, ירושלים 91040
טלפון - 669464, 637171 - 02

מזכירות הקרן על-שם אהרן ויוסף בן-שמש ז"ל

מזמינה את ציבור החוקרים להגיש לשיפוטה
עבודות מחקר מדעיות
למטרת הענקת פרסים לשנת תשנ"ו

על עבודות המחקר להתמקד באחד מתחומי המחקר הבאים:

- דיני הקרקעות בארץ-ישראל מאז המאה ה-19 ועד לימינו;
- המדיניות הקרקעית בארץ-ישראל מאז המאה ה-19 ועד לימינו;
- תולדות ההתיישבות היהודית בארץ-ישראל בעת החדשה;
- מפעלי גאולת הקרקע של קרן קימת לישראל.

ניתן להגיש עבודות גמר לתואר מוסמך אוניברסיטה, עבודות דוקטור וכתבי-יד לספרים שכתיבתם הושלמה בעת האחרונה, שבמועד הגשתן לשיפוט לא ראו אור בדפוס ושטרם זכו בצורתן הנוכחית לפרס מקרן פרסים אחרת.

הפרסים יהיו בסכומים שונים עד לסך 7,500 ש"ח לפרס, ויוענקו במהלך טקס חגיגי שיערך בתחילת שנת 1996. את העבודות יש להגיש בחמישה עותקים, בצרוף תולדות חיים ותאור קצר של המחקר, לפי הכתובת:
מזכירות הקרן ע"ש אהרן ויוסף בן-שמש ז"ל באמצעות קרן קימת לישראל, ת.ד. 283, ירושלים 91002.

על העבודות להגיע למזכירות הקרן עד ה-30 בנובמבר 1995.

הוועדה האקדמית של הקרן תתן עדיפות לעבודות מחקר שנכתבו על-ידי חוקרים בראשית דרכם האקדמית והראויים לעידוד לצורך קידום המסלול המקצועי-מדעי שלהם.

מזכירות הקרן אינה מתחייבת להחזיר למועמדים את עותקי העבודות שנמסרו לה או לפצות את המגישים על ההוצאות הכספיות שנדרשו להכנתם של אלה.

בדבר פרטים נוספים - ניתן לפנות לטלפון 246828, 02-707536, או פקס 02-231612.

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

מוכר ת'אוטו? שים מודעה בלוח העיר, הלוח של כל איזור המרכז, ונגמר הסיפור.
למה דוקא שם? כי מסתבר שרוב האנשים באיזור המרכז,
קונים מכוניות מאנשים באיזור המרכז.
ולכן רוב הסיכויים שמשם גם יבוא המושיע שלך. אין לך מה לחפש אותו בעפולה,
וחבל, פשוט חבל, שתשלם בשביל זה פי שלוש. שים מודעה בלוח העיר,
ותנופף לאוטו שלך לשלום...
גם אם מדובר במיני מיינור שאליה אתה קשור רגשית מאז שנת 66,
לא הגיע הזמן לעבור למודל קצת יותר מתקדם?

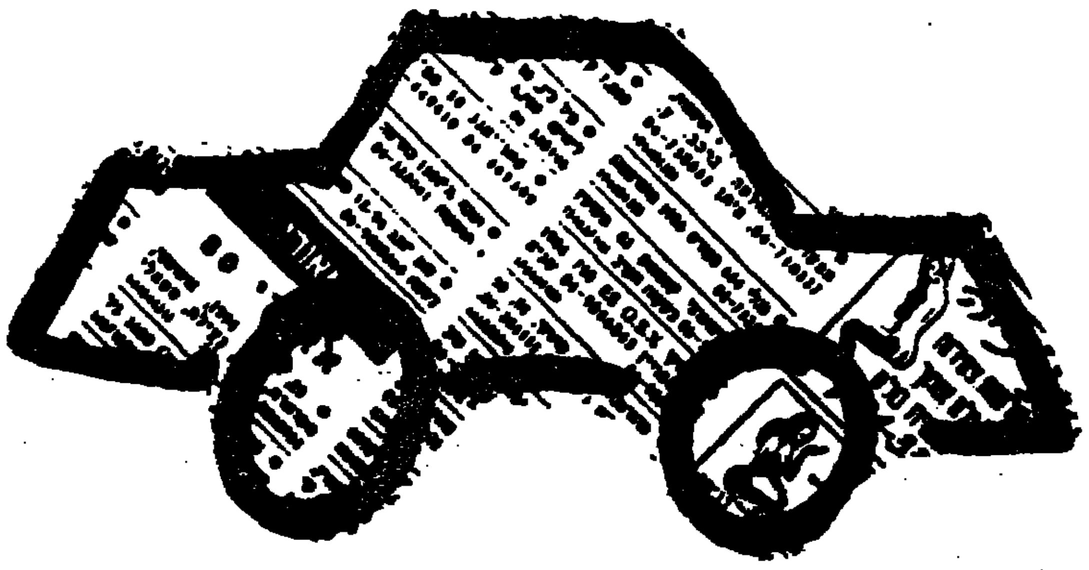

תגיד יפה שלום לאוטו.

03-638-20-20

לוח העיר

הלוח של איזור המרכז

אותה תפוצה של לוח ידיעות
כ-1/3 מחיר
באיזור המרכז

הצעות עבודה

למבצע פרסום
התחממה דיילים/ות בכל הארץ, (אפשרי סטודנטים)
03-6731733

לאינטרנט קפה
דרושים
עובדי ניקיון
ברמנים נסיון מוכח
מוציאים מנות
03-5626288

לחברה מובילה בתחומה
דרושים/ות בוגרי/ות
לנקלטים/ות
תנאי עבודה טובים
הסעות + ארוחות
לפרטים: 03-5780384
03-9041604
03-9698803

דרוש/ה
אחראי/ת איזור ממונעת
03-5252882

ברעננה
* קצב + ידע בפירוק עופות
* עובדת מעדניה
* שליח לשעות אחה"צ
052-452881 09-920348

לעבודה עם אתגר דרושים:
* אנשי/נשות מכירה שיש להם את זה (רכב חיוני)
* סטודנטים לעיצוב שאוהבים לראות מוצר גמור (עבודה בשעות גמישות)
* רפד
* צבע רהיטים
* תופר/ת - גזרן/נית

קורן זהב
קצין בטיחות ותעבורה
בעל תעודה
לעבודה בנתניה
טל: 03-9662219
פקס: 03-9679744

מנפאואר
לחברת תקשורת ב-א.ת. נתניה
חבר'ה על הכיפק
לעבודה בלתי מקצועית
תנאים טובים
למתאימים/ות
נא לפנות מיום א'
לטל' 09-576060

ל"ביתילי" בכפר סבא
דרושים
* מנהל/ת חנות
* אנשי מכירות
לפנות ליוסי תבור
09-978436/7

השמת עובדים וסיעוד בע"מ
מטפלים/ות לקשישים/ות
* לשעות הבוקר
* שעות גמישות
* ל-24 שעות
תנאים טובים
לפרטים: 03-6294525
03-5280283

מנפאואר
לעבודה בבנק
עובדים/ות לתפקיד בנקאי/ת
* לאחר שירות צבאי
* עברית רהוטה
* משרה מלאה - שעות מתעצלות
* התחייבות לשנה לפחות
טל' 03-5602822

מדריכי/ות נוער
לתנועה האיזורית לב השרון לנוער משרה ומשרה+ מדריך לקבוצת נוער
052-535504, 09-967384

מיידי! דיילים/ות
לפרוייקטים מרוקים בשכר גבוה. 03-6888106/8

בתל-אביב איש מכירות
מנוסה במשרד גיל (45+). 03-5288339

לבת-ים
דרושים/ות מחלקים/ות עיתונים לשעות הבוקר המוקדמות 04:00 - 06:30 רכב/ קטנוע חובה טל' - 03-588259

למשרד תיווך
בכפר-סבא סוכן/ת רכב + חוזה. 09-959745

שוהם שרותי כח אדם
ביאליק 77 ר"ג (פסג' רמה) טל: 03-6135726
לרשת שיווק ארצית מובילה
- מנהל מחלקת ירקות
- מנהלי מח' קוסמטיקה וכלי בית
- קופאים/ות - עם/ללא נסיון
- קצבים / מפרקי עופות
- אחראי מחסן + עוזר מחסנאי
- אחראי מח' חלב
- סדרני סחורה - יום/לילה
- דיילות מכירה
- אחראי/ת משמרת קופאיות
- עובדות מעדניה
- עובדות מאפיה
- עובדים כלליים

למשרות אחה"צ - הסעה חזרה הביתה
עבודה קבועה ותנאים מעולים למתאימים
הקשר שבינינו להצלחה

בחורים נאים ואיכותיים
לעבודה מעניינת שעות, בלתי שגרתיות, שכר גבוה, 03-6730657

בתחום הפרסום
אנשי מכירות בעלי מוטיבציה ודרמה אישית גבוהה. 050-201359
09-461933 050-269815
פקס - 09-461934

לטלמרקטינג
בעלי כושר ביטוי, לאחה"צ, שכר גבוה. 03-5249602

לעזרות ניהול
לציוותי טלמרקטינג, בעלת עבר צבאי פיקודי, עריכות לקצינה. 177-022-0740

למשרד קיים
דרוש בוגר אחרי צבא, למשרה מלאה, רכב חובה. 03-6397096

דרושים/ות מחלקים/ות
עיתונים לשעות הבוקר המוקדמות בנ"א. טל' 03-5121380

דרושים/ות מחלקים/ות
עיתונים לשעות הבוקר המוקדמות ברמת-השרון, קטנוע / רכב חובה. טלפן 09-503957 בערב

לתערוכות אלוף/ת
מכירות + טלמרקטינג + מכירות שיווק + גרפיקאי/ת. 03-5616522

קשת אדם בע"מ
* רתכים * מסגרים עם נסיון מוכח
* מחווטים
* עובדי מחסן
* עובדים- רקע בחשמל, אלקטרוניקה ומכניקה
* פקידות- לאחר שירות צבאי עם רקע מוכירותי
* כתבנית- נסיון בתכנת QTEXT
09-460037-8

לחברה דינמית
צעירים/ות אחרי צבא
09-913647

קרן אדם בע"מ
למפעל הייטק דרושים:
בוגרי צבא-נסיון בחשמל,אלקטרוניקה,מכניקה
מחווטים/ות * מחווטים/ות
הרכבות מכונות "אורות"-לאחר שרות צבאי
פקידי יבוא/יצוא-נסיון בעבודה מול עמילי מכס, חברות שילוח בינלאומיות
אנגלית ברמת שיחה, תנאים טובים
עובדי יצור *מחסנאים/עוזר מחסנאי
כתבניות-נסיון בתכנת DOS, עברית/אנגלית
איש אחזקה-נסיון בפנאומטיקה, הידראוליקה מאזור נתניה
עוזרת למכירות מנכ"ל-לאזור הרצליה
תנאים טובים
09-460037/8

קרן אדם בע"מ
למפעל מועדף בלוד
עובדי יצור
09/460038-7

פנויה אחה"צ?
בואי להרוויח כסף טוב (וגם החזר נסיעות מלא) בסופר הקרוב למקום מגורייך ד', ה' אחה"צ, ו' בוקר.
התקשרי עכשיו! 03-5653922

חיילים משוחררים ובני משקים אחראים
דרושים לחברה בת"א
*עד גיל 30
*רשיון נהיגה - חובה
טל: 03-5608776

יועצת יופי
מנוסה
לעבודה קבועה
בוקר+אחה"צ
ירושלים, חדרה, רעננה
03-7522474

הרבה כסף!!!
ללא השקעה
במכירת לבני נשים מביתכם
אפשרות לחוגי בית
אלון - מיום א' 03-9647692

קורן זהב
מכונאי אחזקה
■ ידע בפנאומטיקה והידראוליקה
רח' הרצל 65, ראשל"צ
טלפון: 03-9677080
03-9674771

עמית שרותי כח אדם בע"מ
■ פקידת שיווק דינמית - הדפסה
■ טכנאי מיזוג אוויר למע' מרכזיות
■ טכנולוגים מנוסים - בעינוד שבבי
■ עוזרי מחסנאים - בחולון
■ תכנת/מפעיל
■ אנשי תכנ' מנוסים
■ מכונאי/מנועו מנוסים - למפעל בטחוני
■ עובדים כלליים, עובדי יצור - בחולון
■ רתכים/מסגרים + חשמלי
■ טכנאית אלקטרוניקה ידע טוב באנגלית
הנקין 25 חולון טל: 03-5012533-4

מנפאואר
לחברת תקשורת גדולה
מפקח/ת למוקד טלמרקטינג
התחייבות ל-9 חודשים לפחות
מפקח/ת למוקד שירות
נסיון פיקודי - רצוי
התחייבות לשנה לפחות
עבור שתי המשרות נדרשים: בגרות מלאה, שירות צבאי/ת, תודעת שירות גבוהה
עבודה במשרה מלאה
לפנות מיום א' לדורית
03-5241112

מנפאואר
לחברת תקשורת מובילה בתחומה
בחורים/ות
לאחר שירות צבאי/לאומי
בעלי/ות תעודת בגרות מלאה
בעלי/ות תודעת שירות גבוהה
משרה מלאה
נא לפנות מיום א' לדורית/שרון
טל' 03-5241112

למעבירות כל בגבעתיים
דרושים
● פקידים/ות שירות
● טכנאים/ות טלויזיה
03-5715053
03-5717097

בעל/ת רכב
לתפקיד אחראי + סדרני סחורה / דיילות
03-5799355

למעדניה בראשל"צ
קופאים/ות, עובדים/ות, אפשרי ללא נסיון. 03-9624554

GAYS
בעלי כושר ביטוי
להנחיה טלפונית
ברמת-גן
03-6132822 סיגל

דרושות
עבודות כלליות מגוונות
בשעות הבוקר/הצהריים/הלילה
מעל גיל 18
03-5273750
03-527390

רוקפור-קפה מסעדה
דרושים/ות
* אחראי/ת משמרת
* מלצרים/ות
* מוציאי מנות
נסיון הכרחי
קניון הזהב
03-9512433
050-342411

יעדים תעסוקה
דיילות
03-9698544

יעדים תעסוקה
בלתי מקצועיים
03-9698544

דרושים מפיצים
לחלוקת חומר פרסומי בת.ד.
שכר מעולה
03-371942 ; 6393195

ללהקת מזרחי
אנשי מכירות לאחה"צ, הכנסה גבוהה. 052-500891

אכא לבונטין 28 ת"א טל: 03-5606111
דרושים/ות
1. מנהל/ת חשבונות סוג 3 נסיון המלצות בצרוף קורות חיים
2. מזכירה, אנגלית + רשיון נהיגה חובה המלצות בצרוף קורות חיים.
3. פקידה + פקידת ביטוח, נסיון המלצות.
4. נהגים רשיון ב'+ג', 15 טון ומעלה + נסיון.
5. עובדים בלתי מקצועיים גיל עד 35.
6. מנהל מחסן ממוחשב, נסיון + המלצות בצרוף קורות חיים.
7. הנדסאי/טכנאי מכונות יצור ואריזה נסיון + המלצות בצרוף קורות חיים.
8. מנהל/ת חנות מנוסה.

להפצת הוצאת ארצית
עובד/ת + מישלוחים, לשעות אחה"צ. 09-982317

לשעף דלק
רמת-השרון, דרושים מתדלקים לעבודה. 03-6471937

לאיפוראי
בוגר לחלוקה, משרה מלאה לטווח ארוך. 09-460736

לשיפוט רגלי
שכר-טוב למתאימים. לדודו, 03-6721339

א.י. הכוונים בע"מ
✓ יעוץ בשיווק ✓ אבחון והשמה ✓ שרותים פיננסיים
עברנו!
שנה חדשה. סניף חדש ללקוחות יעד ולמועמדים
מס' טלפון חדשים
טלפון: 03-9512866
טלפקס: 03-9512868
קניון ערי החוף א.ת. חדש ראשל"צ
מען למכתבים: ת.ד. 2159 רחובות 76121

לעבודה עבור מוסד ציבורי גדול
דרושים/ות
דיילים/ות
12 ש"ח לשעה + עמלות
03-6817850
לבקש את אתי

למפעל תחייה
מתקינים למעקות ברזל ועץ מיומנים. 09-400085, 050-212672

למפעל תכשיטים באזור נתניה
דרושים/ות
1. אחראי יצור ומלאי בעל נסיון בהפעלת מחשב
2. צורפים מתלמדים ובעלי נסיון
3. מלחימים
4. מלטשים ועובדי יצור
5. מודליסטים
09-851023 לרומן

לעבודה מועדפת
צעירים/ות יוצאי/ות צבא במפעלי "היי-טק" בגוש דן
אלקטרונאים/ות
לביקורת ויזואלית/ הרכבות/הפעלת מכונות
מלחימות/ מחווטות/ים
ידע ב-S.M.T רצוי + נסיון
טכנאי/ת הנדסאי/ת אלקטרוניקה
לבדיס ותיקוני כרטיסים עד רמת רכיב
תנאים מעולים
אפשרות להסעות/ארוחות + משמרות
03-7527811

בתל-אביב
דרושים לחלוקת עיתונים למנויים לשעות הבוקר המוקדמות רכב/קטנוע חובה. 177-022-5655

למשכורות גבוהה!
דרושה אשת טלמרקטינג. 03-5444715

בכפר-שמריהו והרצליה
לחלוקת עיתונים למנויים לשעות הבוקר המוקדמות, רכב/קטנוע חובה. 177-022-5655

אפיק שרותי כח אדם בע"מ
* עובדים כלליים/ייצור - למשרות קבועות
* מחסנאים/עוזרי מחסנאים - לת"א/חולון
* מוכרים/ות למשרה קבועה - במשמרות לחברות מובילות
* פקיד/ה + רקע טכני חובה - למוסד ציבורי
* חשמלאים מכל הרמות - להברה ציבורית בחולון
* מכונאי אחזקה - לחברה גדולה בראשל"צ
* נגר - פוסיונר למשרה חלקית בת"א
כיכר ויצמן 4 חולון 03-5013232
אפיק בלא לעבודה קבועה

לישירותית סקייטל
מוקדניות מעל 20, במשמרות + אנגלית + הקלדה. 03-5115432

מנהל עבודה
לעבודה במודיעין, נסיון, תנאים טובים. 050-283794

בס"ד
לתקציבים 2000
שירותי כח אדם
לעבודה בפ"ת, ראש העין, אריאל, חולון
1. אדריכל (אפשרי ה.בנין)
2. כרסם C.N.C
3. בתחום הפלסטיק: מנהלי משמרות, מרכיבי תבניות, מפעלי מכונות.
4. מזכירה למנכ"ל, פקידת מכירות+הנהח"ש.
5. עובד ייצור.
6. עובדי/ות נקיון.
03-9363863
בחול 050-393582

למספרה חדשה ויוקרתית
דרושים/ות
מדרשת הופעה נאה
03-5754821

קידום מכירות T.M.
עבודה קבועה ליד ביתך!!!
אנו מכשיר אותך להיות
דיילת
ברשתות המזון במידה ואת מעל גיל 30
ומחפשת עבודה קבועה בשעות אחה"צ
ליד ביתך (מכל הארץ)
שכר טוב+תנאים סוציאליים מלאים
03-6426606

דרושים מפיצים
לחלוקת עיתונים בכל יום רביעי, רכב חובה
שכר מעולה
03-371942 ; 6393195

דרושים/ות מחלקים/ות
עיתונים לשעות הבוקר המוקדמות באזורים הבאים:
בגבעתיים טל' - 03-9314470
בת-ים - טל' 050-286520
03-588259 -

דרושים/ות
יועצים/ות להבטחת איכות
עם נסיון בת"י ISO 9000
בתחום האלקטרוניקה והחשמל
נא לשלוח קורות חיים לפקס: 03-5322976

רבות שכר
ידע במחשב, יחסי אנוש, תנאים מצוינים 03-6391244

למבצע ארצי
דרושים למשרה חלקית + רכב. 03-5160441

ORS
למחלקה הסיעודית
דרושה
ללנכת צה"ל צעירה תושבת רעננה
מלווה לטיפול אישי-סיעודי למשרה מלאה
ללנכת צה"ל צעירה מאזור ראשל"צ
למלאה/משמרות + רשיון
03-6611234
יש לנו עבודה בשבילך. עכשיו!

לחברה מסחרית בתל-אביב דרוש/ה
פקיד/ה לקבלת הודעות
★ העבודה במשמרות בוקר/אחה"צ
★ נדרש נסיון בהקלדה
נא לפנות לאיריס טל. 03-6382022

מוכרים/ות
יצוגיים/ות תודעת שירות גבוהה!
רשת חנויות מחשב/פלאפון
משרה מלאה
הרצליה, כפר-סבא
03-7522474

באזור השרון
דרושים
ראשי צוותים וחשמלאים למבני ציבור ותאורת רחובות
טל: 09-917783

דרוש עובד
מאיזור השרון למיזוג אויר, 09-7712897

מתאים למבצע
לחלוקת עיתונים, למנויים בשעות הבוקר המוקדמות רכב/אופנוע חובה. 03-5632189

מרעננה והסביבה
לחלוקת עיתונים, למנויים בשעות הבוקר המוקדמות רכב/אופנוע חובה. 177-022-5655 איתורית 09-344615 מנוי 55988 גיל

דרוש/ה עוזר/ת
לכונית מוקד היסטורי, טלפון: 03-9309421

אחיות

עובדי ביטוח

פקיד/ת ביטוח
אלמנטרי מנוסה למשרה מלאה. 03-5376775 שלבית

סוכן/ת
ביטוח-חיים, שמעוניין בפגישות מתואמות מראש ולהרוויח הרבה יותר. 177-022-0740 סודיות מובטחת

מאור תיא
לגינון פנים + רישיון לקבוע, רצוי. 09-560167

יעדים תעסוקה
עבור בנק גדול במרכז הארץ דרוש/ה
בבנק
אם את/ה בעל/ת רמה אישית גבוהה ומסוגל/ת להעניק ללקוחות שלך שירות הולם אנחנו נחכה אצלך בתור...
03-9698544

הנהלת חשבונות

קורן זהב
מנהלי חשבונות
סוגים 2,3
רח' הרצל 65, ראשל"צ
טלפון: 03-9677080
03-9674771

קורן זהב
טכנאי אלקטרוניקה
ידע ב- RF
רח' הרצל 65, ראשל"צ
טלפון: 03-9677080
03-9674771

מנהח"ש
סוג 2, נסיון בהקלדה במחשב, 03-6837377 לשרש

לחברת ביטוח
מנהח"ש
טלפון: 03-5221726

בחולון דרושה
מנהלת חשבונות
סוג 2-3 עצמאית
בעלת נסיון ידע באנגלית
08-476082

פלא פתרונות
למשאבי אנוש בע"מ
מנה"ל חשבונות
סוג 3 - 5 עשות נסיון
03-5440119
03-5464110

חרשים מסגרים

יעדים תעסוקה
כרסם/חרט
אם את/ה מקצועי/ת אמין/ה ובעל/ת ידי זהב
את/ה מזומן/ת לתרום את ההצלחה שלך אצלנו...
03-9698544

יעדים תעסוקה
מסגר/רתך
03-9698544

חשמל אלקטרוניקה

ראש צוות
להתקנות: אזעקה, גילוי אש, מרכזיות, טלפונים ותשתיות, נסיון מוכח. 03-381903

אלקטרונאים/
חשמלאים לעבודות שטח ומעבדה, מיידי. 03-5621077

למפעל אלקטרוניקה
מהנדסות, מלחימות, מרכיבים, גם זמניים. 03-9230091

לחברה העוסקת בתעופה
דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות
★ סוג 2-3
★ שליטה בשפה האנגלית חובה
★ שפה נוספת יתרון
★ רקע בתעופה יתרון
נא להפנות קו"ח בצרוף המלצה לת.ד. 118 בן גוריון או לפקס 03-9712022 עבור משרה 14

יעדים תעסוקה
חשמלאי/ת
בעל/ת ידע, ענין ונסיון בתחום מוזמן/ת להרגיש אצלינו את החשמל באויר
03-9698544

לחברה לעבודות חשמל
דרושים חשמלאים בעלי נסיון, מהשרון. 09-460262/590

עובדי מחשב

לעבודה בהוד-השרון
דרוש/ה
מתכנת/ת מג'יק
קורות חיים לפקס. 09-407133

לפרויקט יחודי דרוש
תכנת/ת מבריק/ה
Windows, Mac

בהרצליה
אנשי מכירות "פריקים" במחשבים בשעות גמישות (מתאים לסטודנטים) ידע במערכות הפעלה ומשחקים - יורם 09-550999 לערי

טכנאים הנדסאים

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

מכתבים למערכת הארץ

רצח בעדה הדרוזית

לאחר רציחתה של איבתיזאג' חסן מדליית אל כרמל "על רקע כבוד המשפחה" המתינו העיתונות והציבור בישראל בביליון עיניים להודעות גינוי מפיהם של "ראשי העדה" – ראשי המועצות המקומיות ואישי ציבור אחרים. משבושש הגינוי לבוא, החלה מתקפה על העדה, ערכיה ומנהגיה.

מצד אחד, אלה המכונים "ראשי העדה" או "נציגי הציבור" הדרוזי אינם מייצגים את תפישתה העדתית המסורתית של החברה הדרוזית אלא את ה"אני מאמין" הפוליטי שלה, אם בכלל. מצד שני, כאשר כבוד העדה, ערכיה ומנהגיה עומדים במבחן הציבור הנאור, ראוי שמי שמתיימר לייצגה יעמוד בקומה זקופה ויגנה את הרצח בקול רם ובאופן שאינו משתמע לשתי פנים. בכך יבטא את מצוות הדת הדרוזית האוסרת כל רצח שהוא.

עם זאת, יש להפנות אצבע מאשימה כלפי רשויות המדינה, אשר במשך עשרות שנים קפצו את ידן ולא עשו להחדרתם של ערכי המדינה לתודעת הציבור הדרוזי. נוח היה לרשויות שהדרוזים יקפאו על שמריהם וימשיכו להיות "חוטבי עצים". כעת, כשקם הגולם על יוצרו, המדינה נזעקת ומפנה אצבע מאשימה כלפי העדה בשלמותה.

כמי שקיבל עליו את הטיפול המשפטי בארגון העדה מחדש על פי ערכיה הדמוקרטיים של המדינה, וכמו אלפי דרוזים אחרים שקולם לא נשמע, אני מגנה את הרצח הברברי. מעשה רצח זה אין בו כדי להעיד על תפישתה המסורתית של העדה הדרוזית ואין בו כדי להוסיף כבוד לא למשפחה ולא לעדה.

עלי שקיב
חיפה

•

במשך כעשרים שנה נאבקה איבתיזאג' חסן לפרנס את בנה בעבודות ניקיון בבתים של צפת. יותר מעשרים שנה הסתובב אחיה, עאמר חסן, אובד עצות ואות קין על מצחו, יותר מעשרים שנה סובלים הוריהם עוני ונידוי, צער, ייסורים ובושה. ויותר מעשרים שנה ניצבה חמולת חסן הענפה והגדולה והביטה על המתרחש מהצד, כאילו אמרה להם, "אם לא תנקו את החרפה, אינכם חלק מהחמולה". יותר מעשרים שנה הניזה החברה הדרוזית, המתפשת בעיני הבריות כעדה שמרנית הנדרה לכבוד המשפחה, להדהודי העבירה להלהל אל תודעת העם. יותר מעשרים שנה מודעים מוסדות הרווחה והסעד למתרחש ואיש לא עשה דבר.

כאשר ריאיינתי את עאמר חסן, שהסגיר עצמו דרכי, כשעה לאחר הרצח, הוא אמר לי, "אני לא רוצח, לא היתה לי ברירה, בסך הכל רציתי להתנקות מהכלימה ולהביט לאנשים בעיניים". אני מאשים את אלה שבמשך כל השנים התנערו ממנו, ובמקום לעזור לו נידו אותו. הוא יעמוד בעונשו, וכפי שהבנתי את דבריו הוא מקבל אחריות על השתלשלות האירועים. אך עאמר חסן אינו צריך לשאת באחריות לבדו, כולנו אשמים. השאלה היא, מי ילמד את הלקחים, כדי שטרגדיה זו לא תפקוד גם אחרים.

חויר רישי
כתב המקומון "כלבו", חיפה

•

בתגובה על מאמר המערכת "אין הבנה לרצח" ("הארץ", 20.10)

גיניתי ועודני מגנה את הרצח שהיה בדליית אל כרמל על רקע חילול כבוד המשפחה. אני מתפלא וסולד מאלה שייחסו לי דברים שמשתמע מהם כי אינני מגנה באופן חד משמעי את הרצח. אנשים אלה נתלו בקמץ בלתי־אחראי של "זקוקים וצוהלים על הדם", כהגדרתם.

אני מתפלא וסולד מאלה שאירגנו הפגנה להורג של יישוב שליו, מתקדם ומודרני, שבו משקיעים באדם ובערכיו, באשה ובמיצויה העצמי, שבו נשים לוקחות חלק בכיר, חשוב ומכובד בחיי היום־יום.

אני מתפלא וסולד ממערכת "הארץ", שקבעה כי אינני ראוי להימנות עם אנשי הממסד של מדינת ישראל ולקבל משכורת ממשרד הפנים. היכן ההבדל בין תוצאת גורלי כנבחר ציבור לבין נטילת זכותה של אשה לחיות?

אני מתפלא וסולד מאלה מבני העדה הדרוזית אשר העזו לרקוד על הדם ולהתנער פתאום משייכות לעדתם. הם מבזים את מסורתה של העדה, אשר דוחה בשאט נפש רצח, באותה מידה שהיא דוחה את הניאוף והזנות.

אני מתפלא האיני יכול להבין את המסורתנות.

פהמי חלבי
ראש מועצת דליית אל כרמל

בגבולות פתוחים

באשר ליחסים בין האוטונומיה לישראל מדמיין יצחק רבין מצב הדומה לזה שבין שווייץ לאיטליה – שתי מדינות נפרדות המקיימות מעבר של אנשים וסחורות. אלא שהמצב אצלנו שונה לגמרי. כיום יש יותר מוסלמים דוברי עברית (מחוץ לתחומי הקו הירוק) מאשר יהודים דוברי עברית בתפוצות. 28 שנים של חיים משותפים אינן ניתנות למחיקה. נוצרה מציאות חדשה, והיא מביאה ברכה לשני הצדדים. הפלשתינאים משליכים את יהבם על עוצמתה הכלכלית של ישראל שתצילם ממצוקתם. משום כך יש, לדעתי, להמשיך בדגם של גבולות פתוחים, דגם המקרב בני־אדם, מפיל מחיצות ומבטל של שנאות־שווא.

יעקב אלמליח
ירושלים

עלילה על שילה

בתגובה על "עצי זית בתורמוס עיא לא נותנים פרי" מאת יוסף אלגזי ("הארץ", 6.10)

לאחר קריאת הכתבה על הרעלת 2,500 עצי זית השייכים לתושב הכפר תורמוס עיא, הסמוך ליישוב שילה, קל יותר להבין איך האמינו המונים בסיפורי העלילות הבארות בידי היהודים בימי הביניים.

כיוון שאין בכתבה שום תגובה של היישוב שילה, לא מוכרי המזכירות ולא מגורם אחר, אפשר לקבוע שחסר כלל יסוד בעבודה עיתונאית: זכות התגובה (אלא אם כן התבקשה תגובה ולא ניתנה, אבל זאת היה הכתב חייב לציין). מהכתבה עולה בבירור ששילה, כקולקטיב, מואשמת במעשה פלילי.

אם באמת היה מטוס ריסוס שהפיץ את הרעל, מדוע לא בדק יוסף אלגזי איזה סוג ריסוס נמצא בשימושם של חקלאי שילה ואם יש התאמה כלשהי? מדוע לא בדק איזו כמות של רעל דרושה לריסוס כל האזור ואם הפעולה הזאת אפשרית?

כל תשובה על כל שאלה, אחת או כולן יחד, היתה מבטלת את התיאוריה שאלגזי מצדד בה. בעודו משמש שופר לערבי תורמוס עיא.

ישראל מידד
שילה

ערב ארוך בערוץ 1

קשה לי עדיין להאמין, אבל עובדה היא שעברו עלי חמש־שש שעות צפיה בשידורי ערוץ 1. אמנם כן, הגל מהיום השני של לוח השידורים החדש – היום הראשון עבר בתרגילי־חימום, והסיכום היה פשר מכל פשרה – ניסה הערוץ הממלכתי להראות שמשהו זז שם בראשים הכבדים, המרוצים מעצמם, ברוממה, הם הוזו לגוף המסורבל לעשות כמה תרגילים, להראות שגם הם, בוקתם המופלגת, עדיין יכולים.

או קודם כל "כל ערב" (19:30) – מבצע לא קל, אבל אולי לא כל כך מונומנטלי ועקרוני ופותח תקופה כפי שאפשר היה להתרשם מעוצמת הפרומואים, ומההתפעלויות הראשונות על השדרנית מרב מיכאלי בחמת ועם, כאילו המדובר בגוררת־ישראל שביצעה מעשה הבלה.

ולא היא: יש למיכאלי חן, שעיקרו בכך שנדמה כאילו עלתה רק עכשיו, בפעם הראשונה, על המסך, כולה נבוכה, קצת מתנוצצת מדי, אבל בסך הכל נהמרה במובן הטוב של המלה. ואולי מוטב לה שלא תאבד את ההיוליות הזאת.

מי שהופיעה כנראה באמת בפעם הראשונה היתה אביגיל אריאלי, שהתקינה את שתי כתבות הגוץ של התוכנית ביום שני: הראשונה, על האופרה, מלאת פאשלות יותר מהשנייה, על יומה של ח"כ אסתר סלומוביץ. תמיד יש פעם ראשונה.

התוכנית ביום השני היתה קצת יותר טובה, וזה כבר משהו. בתחילתה הוקרנו כמה "חדשות טובות", שהתחילו בידיעה שנראתה לי דווקא הרת־שואה: "12 תינוקות נולדו היום בתל אביב". 12 לידות ביום (טוב, היו עוד חמש עד סוף היום), על עיר בגודלה של תל אביב? אולי חלה טעות במידע, ואם לא, יש מקום לדאגה דמוגרפית רצינית.

"כל ערב" היה חימום, או אמור היה להיות חימום, לקראת "מבט", ו"מבט" שהתקצר ברבע שעה היה חימום ל"פופוליטיקה" (21:45), שהיתה בהולט חמה ובסופה להכות ממש, כששתי קבוצות בריונים, בריוני־שמאל ובריוני־ימין, התפרעו מילולית לנוכח קבוצת המשתתפים הקבועה, שמתוכה צעק יוסף לפיד "אתה פאשיסטו" לבריוני הימין, לאחר שביזה קודם את בריוני השמאל, או להיפך.

החידוש היחסי ב"פופוליטיקה" היתה הופעתה הבולטת מתמיד של שלי יחימוביץ'. היא אמנם הופיעה פה ושם גם בעבר, אבל ייתכן שעכשיו היא צריכה להיות חברת הצוות הקבוע. היא בהחלט תשובה נשית הולמת, ויותר מזה, ללפיד ולדנקנר, שמזמן התחילו לשעמם, בין השאר בגלל הדמיון הרב מדי ביניהם.

יחימוביץ' הצליחה להביע איזלו דעות של ממש, ובריון־הצרכן לפיד ניסה ברגע מסוים להסות אותה, ברכו הפטרנליסטית התנפח. הוא צעק לעברה: "השר (ביק) אינו זקוק להסברים שלך".

היא אמרה דברים נבוחים בעניין הפסנתרן הרוצח, שיש חשש סביר כי מעשה־הרצח הוא מקרים המבירות שלו במוקשאו'ן למיניהם. ודנקנר טען שמה לעשות, מעשה־הרצח "מקסים את הציבור". הוא התכוון למשהו, גם אם לא בחר את הפועל הנכון.

ואחרי כל הזוועות והחוות הללו – "סנדרסון", תוכנית בכורה. דני סנדרסון הוא בחור־חמד, מצחיק טבעי, גם אם במשך השנים אבדה לו איזו מגושמות ברוכה, כמו אמריקאית (פעם היה לו אפילו מבטא אמריקאי קל).

הוא עדיין נחמד, גם בתוכנית הפותחת, המגושמת במובן הרע של המלה. סנדרסון נרדם כמעט מיד, בתחילת הראיון הפותח עם מאיר שלו, סופר ונהג־מרוצים מצטיין. הראיון עם המומחה לסריוויה לא הצליח להעיר אותו, או את הצופים.

הוא התעורר דווקא כשהשוקית עצת עצמון שרה לו שיר־ערש ביידיש. עלי פעל השיר את פעולתו הנבונה, נרדמתי לזמן מה והתעוררתי מהשיבה הפרועה רק לקול שירי להקת אתניקס.

אכן, אחוד מגוד הבלתי־נלאה אירוח אותם ב"הילוך חוזר" הוותיק שלו. עברתי גם את זה וגם את "מהיום למחר", שבמרכזה כתבה על הרעבת מתעמלות, שלקראתה חימם אותנו "ערב חדש" שבע שעות קודם לכן. הייתי מחומם ומורעב מכל השעות הללו, אך פלטתי אנקת רווחה בכלות הערב הארוך, ונדמה היה לי שאנקתי היא הד רחוק לאנקה שפלטו בערוץ 1 אחרי המאמץ הפתטי הזה של לוח השידורים החדש. אסור להתאמץ כל כך, זו רק טלוויזיה.

לאהוב, לא לצפות

"כאילו שבאתי הנה בשביל המצלמה", אומר בני־מה של תלונה מרה, קרובה לדמעות, הזמר דני בסן לג'ולי שלו, במאית סרט־התעודה "באבא לובה" (ערוץ 1, יום א', 20:45). נושא הסרט הוא התחקות הזמר אחר אביו, שנפרד מאמו וממנו כשעלו לישראל מבולגריה בהיות הזמר לעתיד בן 4. הוא, האב, נשאר בבולגריה, להיטלטל בעריה השונות, לשאת עוד שתי נשים, להוליד עוד ארבעה ילדים, לצבור תיקים במשטרה על פשעים קטנים ולהגיע לגיל 65 שלם ובריא למדי.

במצב כזה אנו מוצאים, יחד עם דני בסן, את האב בשלבים המאוחרים של הסרט המייגע, כשהבן הישראלי האובד מוצא אותו לבסוף. שניהם אינם נרגשים יותר מדי מהפגישה. דני ממש לא מרגיש כלום, כפי שהוא מודה וכפי שנקל לראות בסרט, והאב הנוטש גם הוא לא משתולל משמחה, או מרגשי־אשם, למראה הבן שחזר ומצא אותו.

בחלק כרתיע במיוחד של הסרט מתחקר דני בסן את אביו, בחקירה טלוויזיונית שהזכירה לי (אלף סליחות על האסוציאציה), את החקירות שעשה קלוד לאנצמן בסרט "שואה" לכל מיני נאצים וזוטרים ("מה הרגשת?", "למה לא חיפשת?", "למה לא התנצלת?"). האב, בעל השם הבולגרי היפה ו"האגר־מיד", איננו מבריק במיוחד ואינו משיב לבנו המתוח קה והמתחקר באמירה שהוא לא עשה את כל הדברים הללו משום שלא היה לו עניין לעשות סרט על החיפושים אחרי בנו...

במקום זאת הוא אומר, במסיבה המשפחתית המתארגנת בסיום הסרט, ש"ההפתעה שעשה לנו דני בבואו היתה בלתי־צפויה". אז מה, כל החיפושים הארוכים והסרט הארוך, התסכולים והדמעות, היו לשווא? הסרט לא הצליח?

טוב, אל נחמיר כל כך. הוא כן הצליח מבחינות מסוימות: הצ'יאוותו הברזילאית של דני בסן, מוזיקה, היא בזורה תמודה וחכמה (היא מסבירה לו שהוא לא היה צריך לצפות לשום דבר מאביו, "רק לאהוב וזהו"), ודני עצמו הוא בחור נחמד למדי, וכל כך ישראלי בשטחיות ובהתבכיינות שלו. שיהיה בריא.

הסיכום: מבצע חיובי למדי, עם המוסיקה המקורית של אריקי רוכין ועם השיר בעל הפזמון הבולגרי (על פי שיר־ערש ששמע בילדותו) ששר דני בסן; אבל "באבא לובה" צריך היה להישאר בגדר וידאו ביתי ולא להיות מוקרן במרכזו של ערב בערוץ הממלכתי, ועוד ביום הראשון של העידן החדש המזבזב של הערוץ הזה.

דני בסן ב"באבא לובה". ישראלי כל כך בשטחיותו ובהתבכיותו

מיתוס אנטישמי חדש

לחלק גדול של הישראלים, אולי אפילו לרובם – ובוודאי לרוב הגדול של בני הנוער – לא היה מעולם מגע ישיר עם אנטישמיות, מה שתרם אולי למעין הקלת־ראש צברית, בריאה בעיקרה, בשנאה ליהודים: לרובנו קשה להאמין ששנאו אותנו (את אבותינו) בשל סיבות מגוחכות כל כך כמו אלה שהעלו האנטישמים שקראנו ושמענו עליהם.

בכך, בין השאר, חשיבותה של הכתבה הארוכה של יעקב אחימאיר ב"רואים עולם" (שבת, ערוץ 1, 20:00) על השנאה השחורה ליהודים בארה"ב.

לשנאתם של לואיס פראקאן ומנהיגים אחרים סביבו ל"מוצצי הדם" היהודים, המואשמים בכל האשמות הקלאסיות שתלו האנטישמים ביהודים, ובהאשמה חדשה, שגודל כיעורה כגודל האבסורד שבה, יש גם המניע הקלאסי של האנטישמיות לדורותיה. שהרי קנאה כלכלית היא העולה, ללא מסווה, מדברי הנואמות המתועבים של המנהיגים השחורים הרואים עצמם כקורבנותיה של הנוכלות, קורבנות שסבלם מתיר להם, כביכול, נקמה בעולם הלבן כולו.

והנה מטרת־נקמה שלהם, כוללת בכל שתהיה ביסודותיה, מתמקדת, אולי מסיבות מעשיות גרידא, בנבחרת אתנית מצומצמת יחסית: היהודים. הם מעלים, בין השאר באוזני אחימאיר, את כל ההאשמות, על פי הספר: היהודים כבעלי־בתים ובעלי־חנויות בשכונות שחורות, "אלה שלקחו מאתנו כסף ולא נתנו דבר בתמורה" (המצרכים בחנות, או הדיור, אינם נחשבים כתמורה).

באמת, אין טעם להתווכח עם הסטריאוטיפים הקלאסיים הללו, שיש הרגשה שהמנהיגים השחורים קלטו אותם, אולי בעקיפין, מספרות אירופית אנטישמית.

אך יש כזב היסטורי חדש יחסית, שעלה מבין דברי־השטנה של פראקאן ותלמידיו: ההאשמה שהיהודים הם שסחרו בעבדים והביאו בכך לשעבודם של השחורים בארה"ב על הטיעון חסר השחר הזה חוזרים האפרו־אמריקאים יותר ויותר בשנים האחרונות, גם בספרים שכותבים האינטלקטואלים שבהם.

קשה להתיר על רגל אחת מסכת־כזבים מתוחכמת, הנשענת, כביכול, על איזו דמות קורייתית של סוחר־עבדים יהודי מקרי. היו יהודים שסחרו בעבדים, ודווקא באירופה הקדומה ובאגן הים התיכון, אך זה היה מאות שנים לפני גילוי אמריקה.

די לדעת ולו משהו על דגם היסוד של חטיפתם ומכירתם של האפריקאים לבעלי האחוזות באמריקה, כדי להבין את האבסורד של המיתוס החדש. אוכלוסיית השחורים היסודית התהוותה במה שעתיד להיות ארה"ב כבר לפני בוא ה"מייפלאור", אך סחר העבדים נמשך עוד לאורך זמן, עד שלהי המאה ה־18.

מוצאם של מרבית העבדים השחורים באמריקה מבני שבטים באפריקה המערבית, שנחטפו בידי בני שבטים אחרים ונמכרו על ידם, על פי רוב באמצעות סוחרים ערבים – הערבים היו מלכי הסחר בעבדים שחורים במשך מאות שנים (על כך יש תיעוד רב המסוכם במחקר "ערבים ושחורים" של ברנרד לואיס) – לידי בני המערב.

בנושאים מורכבים אלה נכתבו מחקרים רציניים בידי מלומדים כמו סטנלי אלקינס, תומס פקנהם, ברנרד לואיס ואחרים. בכל אלה אין זכר לקשר היהודי בסחר עבדים, כשם שאין סבירות סוציולוגית או גיאוגרפית לטענה ש"היהודים היו סוחרי העבדים שהביאו להיווצרות העבדות בארה"ב". מוטב להקדים ולעקור מן השורש, כל עוד אפשר, את השקר הזה.

צ'יינג'פוינט

נקודת המפגש הטובה ביותר להמרת מטבע-חוץ!

תנאים נהדרים לאנשי עסקים, יבואנים, מוסדות, בתי-מלון, חברות נסיעות, תיירים, נוסעים לחו"ל ...
ובקיצור: לכל אדם המבקש לקבל את התמורה הגבוהה ביותר עבור כספו.

שערי קניה ומכירה מדהימים!
אין עמלות!
אין תורים!
שירות מהיר ואדיב!
יחס חם ולבבי!

בחשבון פשוט, צ'יינג'פוינט!

סניף מרכזי - ירושלים, רח' יפו 33 טל' 02- 255572
סניף גאולה - ירושלים, רח' מלכי ישראל 12 טל' 02 - 378878
סניף בן יהודה - ירושלים, רח' בן יהודה 2 טל' 02 - 240011
סניף תל-אביב - תל-אביב, רח' הירקון 94 טל' 03 - 5245505